

HYMNI HOMERICI.

RECENSUIT

APPARATUM CRITICUM COLLEGIT

ADNOTATIONEM

CUM SUAM TUM SELECTAM VARIORUM

SUBIUNXIT

AUGUSTUS BAUMEISTER.

— Μῆνιν ἄειδε μαθὼν καὶ μῆνιν ἄειδε διδάξας —

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLX.

HYMNI HOMERICI.

RECENSUIT

APPARATUM CRITICUM COLLEGIT

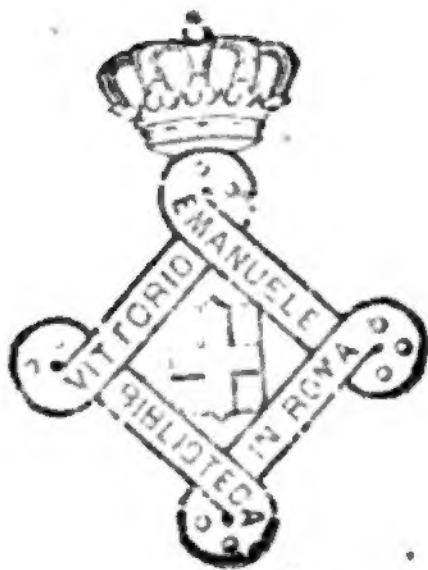
ADNOTATIONEM

CUM SUAM TUM SELECTAM VARIORUM

SUBIUNXIT

AUGUSTUS BAUMEISTER.

— Μῆνιν ἄειδε μαθὼν καὶ μῆνιν ἄειδε διδάξας —

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLX.

LIPSIÆ TYPIS B. G. TEURNERÏ.

VIRIS DOCTISSIMIS

CONRADO BURSIA

PROFESSORI LIPSIENSI

GUIELMO HERBST

DIRECTORI COLONIENSI

GUIELMO CRECELIUS

COLLEGAE ELBERFELDENSI

AMICITIAE INCORRUPTAE TESSERAM

HUNC LIBRUM

D.

EDITOR.

PRAEFATIO.

Institutum ac rationem huius editionis quum ex prolegomenis quae sunt ad commentarium satis liceat cognoscere, pauca tantum restant praefanda, quae ne ab iis quidem velim negligi, quibus (ut fit) librum non perlegere, sed obiter inspicere et perlustrare animus est. Igitur in lectione carminum haec editio non multis, aliquot tamen locis distat ab illa minore, quam duobus abhinc annis apud eundem redemptorem in lucem emisi. Et profecto mirandum esset, si non hoc valuissent curae secundae! Ex coniecturis aliorum duas tantum ausus sum in ordinem recipere, alteram Bergkii (H. Merc. 83) cum paucis aliis singulari comitate ad me per litteras transmissam, alteram Koechlyi (H. XIX 38) propositam in progr. Turicensi a. 1856, quod valde doleo mihi olim non fuisse cognitum, praesertim in quo vir de hoc litterarum genere meritissimus nescio qua praesensione me ipsum futurum Hymnorum editorem indicaverit. Ceteras utriusque viri clarissimi suspensiones suis locis ut par erat proposui. Et quum verisimile sit fore ut aliis in emendando audacior fuisse videar, tardior aliis, non defuturos esse spero aequos iudices, qui in neutram partem me inclinasse comprobent. Sed hoc quidem num iustis finibus rexerim ex ipsa lectione carminum emerget; in commentariis autem conscribendis quod consilium sim secutus, uno saltem verbo est declarandum. Nam quum viderem iis, qui Hymnos accurate

cognoscere vellent, hodie ad minimum quinque vel sex volumina adhibenda esse, operae pretiique compendium facturum rem ita instituendam putavi, ut non solum ea conscriberem, quae vel nova de meo depromere possem vel rectius quam antea factum explicare mihi viderer, verum ea quoque in unum collecta adderem, quae plurima in priorum editorum libris aliorumque virorum doctorum commentationibus recte disputata et subtiliter observata exstarent. In quo negotio ut diligentius cavere possem, ut suum cuique redderem, imitatus morem antiquarum editionum Batavarum quae erant „cum notis variorum“, plerumque verba ipsa auctoris nomine addito repetenda curavi. Quamobrem non eorum magis quae ipse praestiterim, quam quae ab aliis bene gesta electione probaverim, studiosis harum rerum erit iudicium.

Quod reliquum est, Conrado Bursian et Guilelmo Crece-
lius, amicis integerrimis, qui me in plagulis corrigendis opera sua benigne adiuverunt, gratias ago meritissimas. Tamen mea ipsius culpa factum est, ut aliquot locis etiam nunc errores resederint. Nam II. Ap. Del. 82 in verbis poetae scribere volueram *ἔσται* pro eo quod antea legebatur *ἔστιν*. Deinde tribus locis pravus accentus e codicibus per omnes editiones propagatus me quoque latuit, donec in indice nominum propriorum conficiendo rem animadverti: Ap. Del. 35 *Σκύρος*, quod est *Σκῦρος*, Ap. Pyth. 52 *Ὀγχηστον*, ubi debuit *Ὀγχηστόν*, et Cer. 491 *Ἀντρῶνα* pro *Ἀντρῶνα*. Alia id genus iam antea correxi; cf. ad II. Ap. Del. 18 et Pyth. 201. Rursus II. Cer. 419 *Ῥοδεία* pro *Ῥόδειά* ex Matthiae libro irrepsit. Levius haec sunt depravata: Ap. Del. 3 *ἐρχομένοιο*, 49 *πότνια*, 55 *ἄρ*, Ap. Pyth. 48 *πῶ*, 142 *κασιγνήτησι*, Merc. 53 *ὑπὸ*, 57 *Δία*, 122 *γεράσματα*, 225 *πέλωρα*, Ven. 101 *λεῖρά*, 244 *ὁμοίον*, 254 *ἀπεπλάγχθην*, Cer. 122 *πότνια*, VII 1 *Ἀμφι*. Ad accentus inclinationem spectant Ap. Del. 53 *σεῖό*, Ap. Pyth. 319

δειπνῆσαι, Merc. 400 ῥά, Cer. 82 τί, 167 κέ τις (cf. 222), 260 ἀθάνατόν, 488 αἰψά. Atque praetervidi cum codicibus scribendum fuisse Ap. Del. 102 αἰ δ' et Cer. 292 αἰ μὲν omisso accentu; contra Ven. 105 ὄρᾱν et Cer. 163 ἐρευνᾶν libri mserr. tenent litteram subscriptam, quam vellem delevissem. Et fortasse Ven. 116 et 125 melius fuit scribere δ' ἦτοι particulam affirmativam, quod apud Homerum nuper ubique fecit Bekkerus. Si quae alia supererunt emendanda (nec dubium quin inveniantur), lectorem ut in ceteris quae minus recte egi, ita in hac re benignus veniam det rogatum volo.

Denique his ipsis diebus legi commentationem Bergkii de natalibus Minervae in Jahnii Annall. LXXXI p. 302, ubi tuetur lectionem codicum II. Ap. Pyth. 131 ἐν κορυφῇ (inde a Barnesio ab editoribus reiectam) collato fragmento quodam Theogoniae Hesiodeae, quod exstat apud Galenum de Hippocr. et Plat. dogm. III 8, ubi haec leguntur: τὴν μὲν ἔτικτε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε παρ κορυφῇν Τρίτωνος ἐπ' ὄχθησιν ποταμοῖο. Intelligit autem κορυφῇν cacumen montis decorum, in quo natam esse Minervam antiquissima fama constitisse ex nonnullis indiciis sagacissime collegit; quae fabula postquam obscurata sit, alteram de Minerva ex Iovis capite orta narrationem a poetis ipsis vult fictam. Quae sententia non multum abest quin mihi probetur.

Scribebam Lubecae Cal. Sept. MDCCCLX.

ΤΜΝΟΙ ΟΜΗΡΙΚΟΙ.

ΟΜΗΡΟΥ ΤΜΝΟΣ ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

I.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ ΔΗΔΙΟΝ.

Μνήσομαι οὐδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
ὅν τε θεοὶ κατὰ δῶμα Διὸς τρομέουσιν ἰόντα·
καὶ ῥά τ' ἀναΐσσουνσιν ἐπισχεδὸν ἐρομένοιο
πάντες ἀφ' ἐδράων, ὅτε φαίδιμα τόξα τιταίνει.
Λητὼ δ' οἷη μέννε παρὰ Διὶ τεροπικεραύνῳ, 5
ἧ ῥα βιὸν τ' ἐχάλασσε καὶ ἐκλήισε φαρέτρην,
καὶ οἱ ἀπ' ἰφθίμων ὤμων χεῖρεςσιν ἐλοῦσα
τόξον ἀνεκρέμασε πρὸς κίονα πατρὸς ἑοῖο
πασσάλου ἐκ χρυσέου· τὸν δ' εἰς θρόνον εἷσεν ἄγουσα.
τῷ δ' ἄρα νέκταρ ἔδωκε πικτὴρ δ' ἑπαῖ χρυσεῖω 10
δεικνύμενος φίλον υἱόν· ἔπειτα δὲ δαίμονες ἄλλοι
ἔνθα καθίζουσιν· χαίρει δέ τε πότνια Λητὼ,
οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερόν υἱὸν ἔτικτεν.

Χαῖρε, μάκαιρ' ὦ Λητοῖ, ἐπεὶ τέκες ἀγλαὰ τέκνα, 14
Ἀπόλλωνά τ' ἄνακτα καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν, 15
τὴν μὲν ἐν Ὀρτυγίῃ, τὸν δὲ κραναῇ ἐνὶ Δῆλῳ,
κεκλιμένη πρὸς μακρὸν ὄρος καὶ Κύνθιον ὄχθον,
ἀγχοτάτῳ φοίνικος, ἐπ' Ἴνωποιο ῥεέθροις.

VARIETAS LECTIIONIS.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ ΔΗΔΙΟΝ; ita *Hagenius* primus inscripsit; ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ *F*; ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΑ *ABC*; ΟΜΗΡΟΥ ΤΜΝΟΣ ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ *LD* (qui interpungit post ΤΜΝΟΣ); ΤΟΤ ΑΤΤΟΤ ΟΜΗΡΟΥ ΤΜΝΟΙ ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ *M* (in quo codice hic hymnus sequitur eum qui est in Cererem).

1. Initialem om. *D*. — 3. ῥά τ' *Hermannus*; libri ῥα γ' ἄν. — 5. παρὰ Διὶ *F*. — 6. ἐχάλασε *M*. — ἐκλήισσε *BC*. — 7. λ' ρεσσιν *L*. —

9. ἦσεν *M*. — 11. δὲ om. *ABC*. — 12. καθίζουσι *DL*. — ἐπ' ἑταῖα *L*. — 13. ἔτικτε *M*. — 14. μάκαιρα Λητοῖ *M*. — 16. ὀρτυγυη *M*. — ἐνὶ *ABCF*. — 17. κύνιον *M*; Κύνθειον *DL*. — 18. ἀγχοτάτῳ *F*. — ἐπ' *Reizius*; libri ὑπ'; ὑπὶνώποιο *M*; Ἰνόποιο *DL*. —

Πῶς τ' ἄρ σ' ὑμνήσω πάντως εὐνυμον ἔοντα; 19
 ἢ ὥς σε πρῶτον Λητὼ τέκε, χάσμα βροτοῖσι, 25
 κλινθεῖσα πρὸς Κύνθος ὄρος κραναῇ ἐνὶ νήσῳ,
 Δήλῳ ἐν ἀμφιρῦτῃ; ἐκάτερθε δὲ κύμα κελαινὸν
 ἐξήει χέρσονδε λιγυπνοῖσις ἀνέμοισιν.
 ἐνθεν ἀπορνύμενος πᾶσι θνητοῖσιν ἀνάσσεις.

* • * * *

ὅσους Κρήτη τ' ἐντὸς ἔχει καὶ δῆμος Ἀθηνῶν, 30
 νῆσός τ' Αἰγίνης ναυσικλείτη τ' Εὐβοία,
 Αἶγαλ Πειρεσῖαι τε καὶ ἀμφιάλη Πεπάρηθος,
 Θρηϊκιός τ' Ἀθώως καὶ Πηλίου ἄκρα κάρηνα,
 Θρηϊκίη τε Σάμος Ἰδῆς τ' ὄρεα σκιοέεντα, 35
 Σκύρος καὶ Φώκαια καὶ Αὐτοκάνης ὄρος αἰπὺν,
 Ἰμβρος τ' εὐκτιμένη καὶ Λῆμνος ἀμιχθαλόεσσα,
 Λέσβος τ' ἡγαθή, Μάκαρος ἔδος Αἰολίωνος,
 καὶ Χίος, ἥ νήσων λιπαρωτάτη εἰν ἄλκι κείταλ 40
 παιπυλόεις τε Μίμας καὶ Κωρύκου ἄκρα κάρηνα,
 καὶ Κλάρος αἰγλήεσσα καὶ Αἰσαγέης ὄρος αἰπὺν,
 καὶ Σάμος ὑδρηλὴ Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα,
 Μίλητός τε Κόως τε, πόλις Μερόπων ἀνθρώπων,
 καὶ Κνίδος αἰπεινὴ καὶ Κάρπαθος ἡνεμόεσσα,
 Νάξος τ' ἠδὲ Πάρος Ῥήναιά τε πετρήεσσα,

* πάντη γάρ τοι, Φοῖβε, νόμος βεβλήταται ᾧδῃς, 20
 ἡμὲν ἂν ἡπειρον πορτιτρόφον ἠδ' ἀνὰ νήσους.
 πᾶσαι δὲ σκοπιαὶ τοι ἄδον καὶ πρῶνες ἄκροι
 ὑψηλῶν ὀρέων ποταμοὶ θ' ἄλαδε προρέοντες,
 ἅκταί τ' εἰς ἅλα κεκλιμέναι λιμένες τε θαλάσσης.

19. τ' ἄρ Matthias; codd. γάρ. — πάντων ABC; πάντοσ' εὐνυμον M. — 20. τε DL. — νόμος (pro νόμος) L. — 21. παντοτρόφον ABC. — 22. ἄδον Stephanus; ἄδον ABCDFL; ἄδον M. — 23. Deest hic versus cum sequentibus usque ad 74 in M, nullo tamen spatio relicto; in mar-

γι χοι

gine a manu satis antiqua notatum est λειπον σε να (Matth. et Schneiden.) — 24. λίμναι τε AC; λίμναι (om. τε) B. — 25. ἡώς D. — 26. ἐνι ABCFL (?). — Κύνθου Holstenius; codd. Κύνθος. — 28. ἐξέλει L. — λιγυπνόσις AC; λιγυπνόσις B. — 29. πᾶσιν L. — Post hunc versum lacunam indicavit Hermannus. — 30. ὅσους DL. — τ' Hermannus inseruit. — 31. Αἰγίνης Schneidewinus; Αἶγινα codd. — ναυσικλείτη D. — 32. Πειρεσῖαι Ruhnkensius; codd. τ' Εἰρεσῖαι. — ἀγχίαλος BC. — 33 Ἀθώως Barnesius; codd. Ἀθως. — 35. φωκαία D. — Αὐτοκάνης D. — νας

39. Κορύκον DFL. — 41. in D post v. 35 exhibetur. — 42. μερόπων L. — 44. deest in B. — Ῥήναιά τε ego scripsi; Ῥηναία τε DL; ceteri Ῥηναῖά τε, ut videtur. —

τόσσον ἔπ' ὠδίνουσα Ἐκηβόλον ἵκετο Λητώ, 45
εἰ τίς οἱ γαιέων νίει θέλοι οἰκία θέσθαι.

αἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη
Φοῖβον δέξασθαι, καὶ πιωτέρη στερ' ἑοῦσα·
πρίν γ' ὅτε δὴ ῥ' ἐπὶ Δήλου ἐβήσατο πότινι Λητώ,
καὶ μιν ἀνειρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 50

Δῆλ', εἰ γάρ κ' ἐθέλοις ἔδος ἔμμεναι νῆος ἑμοῖο,
Φοῖβον Ἀπόλλωνος, θέσθαι τ' ἐνὶ πῖονα νηὸν, —
ἄλλος δ' οὔτις σελο ποδ' ἄψεται, οὐδέ σε τίσει,
οὐδ' εὖβων σε ἔσεσθαι ὀλομαι, οὔτ' εὖμηλον,
οὐδὲ τρύγην οἴσεις, οὔτ' ἄρ' φυτὰ μυρία φύσεις. 55

αἱ δέ κ' Ἀπόλλωνος ἐκαέργου νηὸν ἔχρησθα,
ἄνθρωποι τοὶ πάντες ἀγινήσουσ' ἐκατόμβας
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, κνίσσῃ δέ τοι ἄσπετος αἰεὶ
* δηρὸν ἀναξ εἰ βόσκοις θεοὶ κέ σ' ἔχωσιν
χειρὸς ἀπ' ἀλλοτρίης, ἐπεὶ οὗ τοι πῖαρ ὑπ' οὐδας. 60

Ὡς φάτο· χαῖρε δὲ Δῆλος, ἀμειβομένη δὲ προσηύδα·
Λητοῖ, κυδίστη θύγατερ μεγάλου Κοίοιο,
ἄσπασίη μὲν ἔγωγε γονὴν ἐκάτοιο ἀνακτος
δεξαίμην· αἰνῶς γὰρ ἐτήτυμόν εἰμι δυσσηχῆς
ἀνδράσιν· ὥδε δέ κεν περιτιμήεσσα γενοίμην. 65
ἀλλὰ τόδε τρομέω, Λητοῖ, ἔπος, οὐδέ σε κεύσω·
λίην γάρ τινα φασὶν ἀτάσθαλον Ἀπόλλωνα
ἔσσεσθαι, μέγα δὲ πρυτανενυσέμεν ἀθανάτοισι
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ξεσθωρον ἄρουραν.
τῷ ῥ' αἰνῶς δειδοίκα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 70
μὴ, ὅποταν τὸ πρῶτον ἴδῃ φάος ἡελίοιο,
νῆσον ἀτιμήσας, ἐπειὴ κρᾶναήπεδός εἰμι,

45. ἔπ' ὠδίν. Barnesius; codd. ἔπωδίν. — 46. Versum restituit Matthias; εἰ τίς οἱ γαιέων BC (om. οἱ) A(σοι); εἰ τίς σοι γαιέων DF'L. — θέλει codd. — 49. ἐβήσετο C; ἐβήσατο L. — 50. ἐπλεα L. — 51. ἐθέλοις (trophianus; codd. ἐθέλεις; κελ^s L. — ἑμοῖο Stephanus; codd. ἑμεῖο. — 52. πῖονα L. — 53. τίσει Ernestius; codd. λίσσει. — 54. εὖβων ABC. — οὔτ' Hermannus; codd. οὐδ'. — 55. οἴσεις D; οἰτεις suprascripto πολλήν L. — φήσεις D. — 57. ἀγινήσουσ' Barnesius; codd. ἀγινήσουσιν; cdd. ἀγινούσιν. — 59. δηρὸν ἀναξ εἰ βόσκοις θεοὶ κέ σ' ἔχωσιν DF'; δηρὸν ἀνακτ' εἰ βόσκοις omissis ceteris ABC (ἀναξ et βόσκεις); δηρὸν ἀναξ εἰ βόσκοις . . . σ' ἔχωσιν L. — 60. πῖαρ DF'L. — 61. φάτο L. — 62. μεγάλου Κοίοιο Barnesius; codd. μεγάλιο Κρόνοιο. — 63. κεν ABCD. — 64. δεξαίμ L. — 65. γενοίμην Stephanus; codd. γ' ἐροίμην. — 71. ἴδῃ FL'D (s. crasum). — 72. ἀτιμήσῃ F'; ἀτιμήσω LD (suprascr. η). —

ποσσὶ καταστρέψας ὥσῃ ἄλὸς ἐν πελάγεσσιν.
 ἐνθ' ἐμὲ μὲν μέγα κῆμα κατὰ κρατὸς ἄλις αἰεὶ
 κλύσσει· ὁ δ' ἄλλην γαῖαν ἀφίξεται, ἥ κεν ἄδῃ οἷ, 75
 τεύξασθαι νηὸν τε καὶ ἄλσεα δεινδρήεντα·
 πουλύποδες δ' ἐν ἑμοὶ θαλάμας φῶκαί τε μέλαιναι
 οἰκία ποιήσονται ἁκηδέα, χήτει λαῶν.
 ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε, θεῆ, μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι,
 ἐνθάδε μιν πρῶτον τεύξειν περικαλλέα νηὸν, 80
 ἔμμεναι ἀνθρώπων χρηστήριον, αὐτὰρ ἔπειτα
 πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπειὴ πολυώνυμός ἐστιν.
 Ὡς ἄρ' ἔφη· Αἰτῶ δὲ θεῶν μέγαν ὄρκον ὁμοσσεύ·
 Ἴστω νῦν τάδε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθεύ,
 καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅσπερ μέγιστος 85
 ὄρκος δεινότητος τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσιν·
 ἥ μιν Φοῖβον τῇδε θυώδης ἔσσεται αἰεὶ
 βωμὸς καὶ τέμενος, τίσει δέ σέ γ' ἔξοχα πάντων.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσέν τε τελευτήσέν τε τὸν ὄρκον,
 Δῆλος μὲν μάλα χαῖρε γονῇ ἑκάτοιο ἄνακτος· 90
 Αἰτῶ δ' ἐννῆμαρ τε καὶ ἐννέα νύκτας ἀέλπτοισ
 ᾠδίνεσσι πέπαρτο. θεαὶ δ' ἔσαν ἐνδοθι παῖσαι,
 ὅσσαι ἄρισται ἔασι, Διώνη τε Πείη τε
 Ἰχναίη τε Θέμις καὶ ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη,
 ἄλλαι τ' ἀθάναται, νόσφιν λευκωλένου Ἥρης· 95
 μούνη δ' οὐκ ἐπέπυστο μογοστόκος Εἰλείθυια·
 ἦστο γὰρ ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσι,
 Ἥρης φραδμοσύνη λευκωλένου, ἥ μιν ἔρυκε
 ζηλοσύνη, ὅτ' ἄρ' υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε 100
 Αἰτῶ τεύξασθαι καλλιπλόκαμος τότε ἔμελλεν.
 Αἰ δ' Ἴριν προὔπεμψαν εὐκτιμένης ἀπὸ νήσου,
 ἦστο γὰρ ἐν μεγάροισι Διὸς νεφεληγερέταο. 106

73. ὥσῃ B; ὥσει ACDLF. — In margine L habet: τὸν ἥλιόν φασι
 προὔπαρχειν τοῦ ἀπύλλωνος. — 74. κατὰ κρατὸς LB (aut C et Stepha-
 nus; κατὰ κρατος vel κατα κράτος ceteri. — 75. ἥ κεν ἄδῃ οἷ Aldina III;
 ἥ DL; ἥ κεν ἀδοίῃ ACB (ἥ κεν); ἥ κεν ἀϊδῆς M. — 78. οἰκία ποιή-
 σονται ἕκαστά τε φύλα νεποῦδων ABC. — λαῶν L. — 79. ὁμόσσαι D.
 — 80. τεύξειν om. M. — 82. ἐπίῃ DL; ἐπιῇ M. — ἔσται M; ceteri
 ἔστιν. — 83. ὁμοσσεύ DF; ὁμοσεν L. — 86. τε om. DF. — 87. μὴ φ. L;
 ἥ μιν M. — αἰεὶ Barnesius; codd. αἰέν. — 88. βωμὸς M. — 90. γονῇ
 Frankius; codd. γόνω. — 93. ἔασι Wolfius; codd. ἔσαν. — ῥέῃ DLM. —
 94. καὶ] τε M. — 95. νόσφι D. — 96. Abest in M. — μεγάροισ DL. —
 99. φραδμοσύνης M. — 100. ζηλοσύνη M. — 102. Ἴριν DM. —

ἄξιμέν Εἰλείθυιαν, ὑποσχόμεναι μέγαν ὄρμον,
 χρύσειον, ἡλέκτροισιν ἐεργμένον, ἐννεάπηχυν·
 νόσφιν δ' ἥνωγον καλέειν λευκωλένου Ἴρις,
 μή μιν ἔπειτ' ἐπέεσσιν ἀποστρέψειεν ἰούσαν.

105

αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε ποδὴννεμος ὠκέα Ἴρις,
 βῆ ῥα θέειν, ταχέως δὲ διήνυσσε πᾶν τὸ μεσηγνύ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε θεῶν ἔδος, αἰπὺν Ὀλυμπον,
 ἀντίκ' ἄρ' Εἰλείθυιαν ἀπὲκ μεγάροιο θύραζε

110

ἐκπροκαλίσσασμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
 πάντα μάλ', ὥς ἐπέτελλον Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι.

τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐπειθεν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι·

βᾶν δὲ ποσὶ τρήρωσι πελειάσιν ἰθμαθ' ὁμοῖαι.

εὐτ' ἐπὶ Δήλου ἔβαινε μογροστόκος Εἰλείθυια,

115

δὴ τότε τὴν τόκος εἴλε, μενοίνησεν δὲ τεκέσθαι.

ἄμφι δὲ φοῖνικι βάλε πήχεε, γούνα δ' ἔρεισε

λειμῶνι μαλακῷ· μείδησε δὲ γαῖ' ὑπένερθεν·

ἐκ δ' ἐθορε πρὸ φώωσδε· θεαὶ δ' ὀλόλυξαν ἄπασαι.

Ἔνθα σέ, ἦε Φοῖβε, θεαὶ λόον ὕδατι καλῷ

120

ἄγνως καὶ κάθαρως, σπάρξαν δ' ἐν φάρει λευκῷ,

λεπτῷ νηγατίῳ· περὶ δὲ χρύσειον στρόφον ἤκαν.

οὐδ' ἄρ' Ἀπόλλωνα χρυσάορα θήσατο μήτηρ,

ἀλλὰ Θέμις νέκταρ τε καὶ ἄμβροσίνην ἐρατεινὴν

ἄθανάτοις χεῖλεσσιν ἐπήρξατο· χαῖρε δὲ Λητώ,

125

οὔνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερόν υἱὸν ἔτικτεν.

Αὐτὰρ ἐπειδὴ, Φοῖβε, κατίβρωσ ἄμβροτον εἶδαρ,

οὐ σέ γ' ἔπειτ' ἴσχον χρύσειοι στρόφοι ἀσπαίροντα,

οὐδ' ἔτι δεσμά σ' ἔρυκε, λύνοντο δὲ πείρατα πάντα.

ἀντίκα δ' ἄθανάτησι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·

130

Εἴη μοι κίθαρίς τε φίλη καὶ καμπύλα τόξα,

χρήσω δ' ἀνθρώποισι Διὸς νημερτέα βουλήν.

Ὡς εἰπὼν ἐβίβασκεν ἐπὶ χθονὸς εὐρυοδείης

101. χρύσειον, ἡλέκτροισιν ἐεργμένον *Barnesius*; codd. χρυσεῖοισι λί
 νοισιν ἐεργμένον. — 107. Ἴρις *D.* — 110. ἀπὸ *M.* — 114. ποσὶ *M.* —
 ἰσθμαθ' *L.*; ἰθμαθ' *D.* — 116. δὴ τότε τὴν *Hgenius*; codd. τὴν τότε
 δὴ. — μενῆνυσσε *M.* — μενοίνησε δὲ γαῖ' ὑπέν *B.*; omissis *vv.* 117. 118.
 — 117. φοῖνικε *M.* — 119. πρὸς φώωσδε *M.* — 120. σ' ἦε *M.* — λόον
Stephanus; codd. λοῦον. — 122. στρόφον *ABM.* — 125. ἄθανάτοις χεῖ
 λεσσιν *X. Eble*; codd. ἄθανάτησιν (ἄθανάτησι *M.* χερσίν. — ἐπήρξατο
M. — 126. καρτερόν *M.* — 128. στρόφοι *ABDM.* — 129. οὐδ' ἔτι *AB*;
 οὐδέ τι *CFM*; οὐδέτι *DL.* — δεσμά σ' ἔρ. *ABC*; δεσμά τ' ἔρ. *DFLM.*
 — σπείρατα *M.* — 130. ἄθανάτησι *AM*; ceteri ἄθανάτοισι. — 132. δ'
 ἀνθ.] τ' ἀνθ. *DM.* — 133. ἐπὶ *Matthias*; codd. ἀπὸ. —

Φοῖβος ἀκερσεκόμης, ἑκατηβόλος· αἱ δ' ἄρα πᾶσαι
 θάμβεον ἀθάναται· χρυσῷ δ' ἄρα Δῆλος ἅπασα 135
 ἦνθ' ἦ, ὥς ὅτε τε ῥίον οὖρεος ἀνθεσιν ὕλης. 139
 Αὐτὸς δ', ἀργυρότοξε ἄναξ, ἑκατηβόλ' Ἀπολλων, 140
 ἄλλοτε μὲν τ' ἐπὶ Κύνθου ἐβήσας παιπαλόεντος,
 ἄλλοτε δ' αὖ νήσους τε καὶ ἀνέρας ἠλάσκαζες.
 πολλοὶ τοι νηοὶ τε καὶ ἄλσεα δεινδρήεντα·
 πᾶσαι δὲ σκοπιαί τε φίλαι καὶ πρόωνες ἄκροι
 ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοὶ θ' ἄλαδε προρέοντες· 145
 ἀλλὰ σὺ Δῆλῳ, Φοῖβε, μάλιστ' ἐπιτέρπεται ἦτορ,
 ἔνθα τοι ἐλκεχίτωνες Ἰάονες ἠγερέθονται
 αὐτοῖς σὺν παίδεσσι καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.
 οἱ δέ σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὀρχηθμῷ καὶ αἰδοῇ
 μνησάμενοι τέρπουσιν, ὅταν στήσωνται ἥρωνα. 150
 φαίῃ κ' ἀθανάτους καὶ ἀγῆρως ἔμμεναι αἰεὶ,
 ὅς τ' ἐπαντιάσει, ὅτ' Ἰάονες ἀθρόοι εἶεν·
 πάντων γάρ κεν ἴδοιτο χάριν, τέρψαιτο δὲ θυμὸν
 ἄνδρας τ' εἰσορόων καλλιζώνους τε γυναῖκας,
 νῆας τ' ὠκείας ἠδ' αὐτῶν κτήματα πολλά. 155
 πρὸς δὲ, τόδε μέγα θαῦμα, οὐ κλέος οὐποτ' ὀλεῖται,
 κοῦραι Δηλιάδες, Ἑκατηβελέταο θεράπναι·
 αἷτ' ἐπεὶ ἄρ' πρῶτον μὲν Ἀπόλλων ὑμνήσωσιν,
 αὐτίς δ' αὖ Λητώ τε καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν
 μνησάμεναι ἀνδρῶν τε παλαιῶν ἠδὲ γυναικῶν 160
 ὕμνον ἀείδουσιν, θέλγουσι δὲ φύλ' ἀνθρώπων.

βεβρίθῃ, καθορῶσα Διὸς Λητοῦς τε γενέθλην, 136
 γηθοσύνη, ὅτι μιν θεὸς εἴλετο οἰκία θέσθαι
 νήσων ἠπείρου τε, φέλησε δὲ κηρόθι μᾶλλον.

136—138. desunt in *ABCM*; exhibet eos in margine *L* hoc prae-
 scripto: ἐν ἑτέρῳ καὶ οὗτοι οἱ στίχοι κεῖνται; item in margine *D*, for-
 tasse manu secunda; *F* (editio Florentina) eos in ordinem recepit. —
 139. ὅτε τε ῥίον *ABCM*; ὅτε τεῖρριον *L*; ὅτεῖρριον *D*; ὅτε ῥίον *F*. —
 142. ἠλάσκαζες *M*. — 143. πολλοὶ τε *BC*. — νηοὶ τοι *M*. — 145. τ' ὀρέων
M. — θ' om. *M*. — 146. ἀλλὰ σοὶ *M*. — ἐπιτέρπεο *M*. — 147. *L* ad
 marginem: ὁ αὐτὸς ἐν τῇ ν ἱλιάδος ἰάονες ἐλκεχίτωνες. — 148. παί-
 δεσιν *M*. — 149. αἰδοῆς *B*. — 151. ἀθάνατος *M*. — αἰεὶ *ABCM*;
 ἀνῆρ *DFL*. — 152. Versum restituerunt *Bernardus Martinus* et *Ilgenius*:
 οἱ τὸτ' ἐπαντία σείῃ τ' ἰάονες ἀθρόοι εἶεν *DFL*; οἱ δὲ τὸτ' etc. *ABC*;
 οἱ τὸτ' ἐπ' ἀντιᾶσι τ' ἰάονες *M*. — 156. οὐ *Barnesius*; ὁ οὐ *FL*; ὁ
 οὐ *D*; οἱ οὐ *ABC*; θ' οὐ *M*. — 157. δ' Ἑκατ. *D*. — 158. ἀπόλλωνα *M*.
 — 159. δ' supra versum ead. man. *M*. — 161. ἀείδουσι *M*. —

πάντων δ' ἀνθρώπων φωνὰς καὶ κρεμβαλιαστὺν
μιμῆσθ' Ἰσασιν· φαίη δέ κεν αὐτὸς ἕκαστος
φθέγγεσθ'· οὕτω σφιν καλὴ συνάρησεν αἰοδὴ.

Ἄλλ' ἄγεθ' ἰλήκοι μὲν Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν,
χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι· ἐμεῖο δὲ καὶ μετόπισθε
μνήσασθ', ὅπποτε κέν τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
ἐνθάδ' ἀνείρηται ξείνος ταλαπείριος ἔλθων·
ὦ κοῦραι, τίς δ' ὕμιν ἀνὴρ ἥδιστος αἰοδῶν
ἐνθάδε πωλεῖται, καὶ τέω τέρπεσθε μάλιστα;
ὑμεῖς δ' εὖ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθ' εὐφήμεως·
τυφλὸς ἀνὴρ, οἴκει δὲ Χίῳ ἐνι παιπαλοέσση,
τοῦ περ καὶ μετόπισθεν ἀριστεύουσιν αἰοδαί.
ἡμεῖς δ' ὑμέτερον κλέος οἴσομεν, ὅσσον ἐπ' αἶαν
ἀνθρώπων στρεφόμεσθα πόλεις εὖ ναιεταώσας·
οἱ δ' ἐπὶ δὴ πείσονται, ἐπεὶ καὶ ἐτήτυμόν ἐστιν.
αὐτὰρ ἐγὼν οὐ λήξω ἐκηβόλον Ἀπόλλωνα
ὑμνέων ἀργυροότοξον, ὃν ἡῦκομος τέκε Λητώ.

II.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ ΠΥΘΙΟΝ.

[ὦ ἄνα, καὶ Λυκίην καὶ Μηονίην ἐρατεινὴν
καὶ Μίλητον ἔχεις, ἑναλον πόλιν ἱμερόεσσαν,
αὐτὸς δ' αὖ Δήλοιον περικλύστης μέγ' ἀνάσσεις.]

* * *

162. κρεμβαλιαστὴν opinor, M; κρεμβ. L. — 163. μιμῆσθ' Barnesius; codd. μιμῆσθαι. — 164. φθέγγεσθαι M. — 165. Ἄλλ' ἄγεθ' ἰλήκοι μὲν Normannus ex Thucyd. III, 104; ἀλλ' ἄγε δὴ λητώ μὲν ABCDFL; ἀλλάγε Λητώ μὲν καὶ Ἀπ. M. — 166. δ' om. F. — ξμοῖο M. — μετόπισθεν M. — 169. ὕμιν D. — 171. ὑποκρίνασθ' εὐφήμεως Ruhnkenius ex Thucyd. III, 104; ὑποκρίνασθε ἀφ' ἡμέων DFLM (ὑποκρίνεσθ'); ὑποκρίνασθε ἀφ' ὑμῶν ABC; ὑποκρίνασθε ἀφ' ἡμῶν Aristides Vol. II p. 409, qui affert vv. 169—172. — 172. οὐκεί M. — ἐνὶ D. — Margo L; ζη. εἰ ἐντεῦθεν ἐμφαίνει ὁμηρος ἑαυτὸν χῖον εἶναι. — 173. Quod dedi, Hermannus invenit; codd. τοῦ πᾶσαι μετόπισθεν ἀριστεύουσιν αἰοδαί. — 174. ἡμέτερον DF. — 176. ἐπὶ δὴ Barnesius; ἐπιδὴ DFL; ἐπὶ δὴν ABC; ἐπειδὴ M. — 178. ὑμνῶν ABC. —

In codicibus versus continuantur uullo spatio interposito. Inscriptionem posuit Ilgenius.

1. Λυκι L. Μηονι L. — 3. αὐτὸς γὰρ M. — περικλύστων M. —

εἶσι δὲ φορμίζων Ἀητιῦς ἑρικυδέος υἱὸς
 φόρμιγγι γλαφύρῃ πρὸς Πυθῶ πετρήεσσαν, 5
 ἄμβροτα εἶματ' ἔχων τεθνωμένα· τοῖο δὲ φόρμιγξ
 χρυσέον ὑπὸ πλήκτρον καναχὴν ἔχει ἱμερόεσσαν. [185]
 ἐνθεν δὲ πρὸς Ὀλυμπον ἀπὸ χθονὸς, ὥστε νόημα,
 εἶσι Διὸς πρὸς δῶμα θεῶν μεθ' ὁμήγεριν ἄλλων.
 αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μέλει κίθαρις καὶ ἀοιδή· 10
 Μοῦσαι μὲν θ' ἅμα παῖσαι ἀμειβόμεναι ὅπλ' καλῇ
 ὑμνεῦσιν ῥα θεῶν δῶρ' ἄμβροτα ἦδ' ἀνθρώπων [190]
 τλημοσύνας, ὅσ' ἔχοντες ὑπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
 ζώουσ' ἀφραδέες καὶ ἀμήχανοι, οὐδὲ δύνανται
 εὐρέμεναι θανάτοιο τ' ἄκος καὶ γήραος ἄλκαρ· 15
 αὐτὰρ ἐϋπλόκαμοι Χάριτες καὶ εὐφρονες Ὠραι
 Ἀρμονίη θ' Ἥβη τε Διὸς θυγάτηρ τ' Ἀφροδίτη [195]
 ὀρχεῦντ' ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι·
 τῆσι μὲν οὗτ' αἰσχρὴ μεταμέλεται οὗτ' ἐλάχεια,
 ἀλλὰ μάλα μεγάλη τε ἰδεῖν καὶ εἶδος ἀγῆτη, 20
 Ἄρτεμις ἰοχέαιρα ὁμότροφος Ἀπόλλωνι.
 ἐν δ' αὖ τῆσιν Ἄρης καὶ εὐσχοπος Ἀργειφόντης [200]
 παῖζουσ'· αὐτὰρ ὁ Φοῖβός Ἀπόλλων ἐγκιθαρίζει,
 καλὰ καὶ ὕψι βιβάς· αἶγλη δέ μιν ἀμφιφαιίνει
 μαρμαρυγῆς τε ποδῶν καὶ ἐϋκλώστοιο χιτῶνος. 25
 οἱ δ' ἐπιτέρπονται θυμὸν μέγαν εἰσορόωντες,
 Ἀητῶ τε χρυσοπλόκαμος καὶ μητίετα Ζεὺς, [205]
 νῖα φίλον παίζοντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 Πῶς τ' ἄρ σ' ὑμνήσω πάντως εὐνυμον ἔοντα;
 ἦέ σ' ἐνὶ μνηστῆρσιν αἰείδω καὶ φιλότῃτι, 30
 ὅπως μνωόμενος ἔκις Ἀζανίδα κούρην,

5. Πυθῶ *L.M.* — 6. εἶματ' *M.* — ἔχων τεθνωμένα *Barnesius*; ἔχοντε
 ὦ
 θυώδεια *ABC*; ἔχων τε θυώδεια *DFM*; εἶματιχοῦντε θυώδεια *L.* — 8. νοή-
 μημα *L.* — 11. *Deest in BC.* — 12. ὑμνεῦσι *M.* — 14. ἀφραδέες *Bar-*
nesius et M.; ceteri ἀμφραδέες. — 15. γήρα *L.* — 16. καὶ *om. L.* —
 ὦραι *D.* — 19. οὗτ' ἐλάχεια *ACL*; οὐτελαχεια *DBF*; οὐτε λαχεῖα *M.*
 — 21. ἰοχάιρα *D.* — 22. ἐν δ' αὖ *Matthias*; ἐνδ' αὐτῆσιν *M*; ἐνθ'
 αὖ τῆσιν *DF*; ἐνθα αὐτῆσιν *L*; (*de ABC nihil notatum*). — 24. ἀμφι-
 φαινειν *L.* — 25. μαρμαρυγῆς *Schneideminus*; *codd.* μαρμαρυγαί. —
 ἐνκλώστοιο *L.* — 26. μέγα *M.* — 27. μητίετα *M.* — 29. πάντων *A*;
 πάντος *M.* — 30. μνηστῆρσιν *B. Martinus*; *codd.* μνηστῆσιν (*μνηστῆ-*
σιν M.) — 31. ὅπως μνωόμενος *Wolffius*; *codd.* ὅπως ἀνωόμενος; ὅπ-
 ποταν ἰέμενος *M.* — Ἀζανίδα *B. Martinus*; *codd.* Ἀζαντίδα (*Ἀτλαν-*
τίδα M.) —

Ἴσχυ' ἄμ' ἀντιθέω, Ἐλατιονίδῃ εὐίππῳ; [210]
 ἢ ὡς Φόρβαντα Τριόπεω γένος, ἢ Ἀμάρυνθον;
 ἢ ἄμα Λευκίππῳ καὶ Λευκίπποιο δάμαρτι

πεξὸς, ὁ δ' ἵπποισιν; οὐ μὴν 35

ἢ ὡς τὸ πρῶτον χρηστήριον ἀνθρώποισι
 ζητεύων κατὰ γαῖαν ἔβης, ἑκατηβόλ' Ἀπολλων; [215]

Πιερίην μὲν πρῶτον ἀπ' Οὐλύμποιο κατήλθες·
 Λάκμον τ' Ἠμαθίην τε παρέστιχες ἠδ' Ἐνιῆνας,
 καὶ διὰ Περραιβούς· τάχα δ' εἰς Ἰαωλκὸν ἵκανες, 40
 Κηναίου τ' ἐπέβης ναυσικλειτῆς Εὐβοῆς.

στῆς δ' ἐπὶ Αἰγλάντῳ πεδίῳ· τό τοι οὐχ ἄδε θυμῷ [220]
 τεύξασθαι νηὸν τε καὶ ἄλσεα δεινδρῆεντα.

ἐνθὲν δ' Εὐριπον διαβὰς, ἑκατηβόλ' Ἀπολλων,
 βῆς ἄν' ὄρος ξάθεον χλωρόν· τάχα δ' ἵξες ἀπ' αὐτοῦ 45
 εἰς Μυκαλησσὸν ἰὼν καὶ Τευμησσὸν λεχεποίην.

Θήβης δ' εἰσαφίκανες ἔδος καταειμένον ὕλη· [225]

οὐ γάρ τῳ τις ἔναιε βροτῶν ἱερῇ ἐνὶ Θήβῃ,
 οὐδ' ἄρα πῶς τότε γ' ἦσαν ἀτάρπιτοὶ οὐδὲ κέλευθοι

Θήβης ἄμ' πεδίου πύρρηφόρον, ἀλλ' ἔχεν ὕλη. 50

ἐνθεν δὲ προτέρῳ ἔκιες, ἑκατηβόλ' Ἀπολλων,

Ὀρχηστον δ' ἵξες, Ποσιδηΐον ἀγλαὸν ἄλσος· [230]

ἐνθα νεοδμῆς πῶλος ἀναπνέει ἀχθόμενός περ

ἔλκων ἄρματα καλά· χαμαὶ δ' ἐλατῆρ ἀγαθός περ

32. Ἴσχυ' M. — Ἐλατινιονίδῃ (vel —δε) DL; Ἐλατινονίδῃ M. —

33. Quod dedi, Schneidewino debetur; codd. ἢ ἄμα Φόρβαντι Τριόπῳ (Τριοπῶ M) γένος, ἢ ἄμ' ἔρευνθεί (ἐρεχθεῖ M; ἐρεθεί L). — In margine L: γρ. ἢ ἄμα φόρβαντι τριοπόῳ ἢ ἀμαρύνθῳ. — 35. Post οὐ μὴν addunt codd. Τριόπος γ' ἐνέλιπεν; ἐνέλειπεν A; ἐλέλιπεν M. — Lacunas et ante et post hunc versum statuit Hermannus. — 37. ἀπολλ' L. —

38. Πιερίην M; Πιερίη ABC; Πιερίης DF; Πιερίη L. — 39. Λάκμον ego; codd. Λέκτον. — τ' Ἠμαθίην τε Matthias; codd. τ' ἡμαθόεντα; τ' ἡμαθέοντα D. — ἠδ' Ἐνιῆνας Matthias; codd. ἠ μαγνηίδας; ἠδ' ἀγνιῆνας M. — 40. περραιβούς M. — Ἰαωλκὸν Barnesius; codd. Ἰωλκόν; Ἰολκόν M. — 41. ναυσικλειτῆς DM. — 42. τό τοι οὐχ ἄδε F; τό τοι οὐ χάδε ABCDL; τῷ τ' οὐχάδε M. — 45. ξάθεον ADLM; ξάθεος BCF. — ἵξες ABCL; ἵξας DF; εἵξας M. — ἀπ' FM; ceteri ἐπ'. — 46. μυκάλισσον M. — Τευμησσὸν ADFL; Τελμησσὸν BC; Τέμμισον M. — 47. καταείμενον M. — 48. πῶς L. — 49. πῶς τότε ABCD; πῶποτε FLM. — 50. ἀμπεδίου M. — ὕλη Barnesius; codd. ὕλην. — 51. ἀπολλ' (fort. λ') L. — 52. ὀρχηστον L. — ἵξες D; ἵξες M. — 53. ἀναπνέει DL. — 54. Omittunt BM. —

ἐκ δίφροιο θορῶν ὁδὸν ἔρχεται· οἱ δὲ τέως μὲν 55
 κείν' ὄχεα κροτέουσιν ἀνακτορίην ἀφιέντες.
 εἰ δέ κεν ἄρματ' ἄγωσιν ἐν ἄλσει δεινδρήεντι, [235]
 ἵππους μὲν κομέουσι, τὰ δὲ κλίναντες ἐῶσιν·
 ὥς γὰρ τὰ πρῶτισθ' ὁσίη γένεθ'· οἱ δὲ ἄνακτι
 εὖχονται, δίφρον δὲ θεοῦ τότε μοῖρα φυλάσσει. 60
 ἔνθεν ἄρ' εἰς Ἀλῖαρον ἀφίκεο ποιήεντα. 65
 βῆς δ' ἐπὶ Τελφούσης· τόθι τοι ἄδε χώρος ἀπήμων
 τεύξασθαι νηὸν τε καὶ ἄλσεα δεινδρήεντα· [245]
 στής δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπες·
 Τελφοῦς, ἐνθάδε δὴ φρονέω περικαλλέα νηὸν
 ἀνθρώπων τεύξαι χρηστήριον, οὔτε μοι αἰεὶ 70
 ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἐκατόμβας,
 ἡμὲν ὅσοι Πελοπόννησον πείραν ἔχουσιν, [250]
 ἡδ' ὅσοι Εὐρώπην τε καὶ ἀμφιρύντας κατὰ νήσους,
 χρησόμενοι· τοῖσιν δέ τ' ἐγὼ νημερτέα βουλήν
 πᾶσι θεμιστεύοιμι χρέων ἐνὶ πύονι νηῶ. 75
 Ὡς εἰπὼν διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Ἀπόλλων
 εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ διηνεκές· ἡ δ' ἐσιδοῦσα [255]
 Τελφοῦσα κραδίην ἐχολώσατο εἶπέ τε μῦθον·
 Φοῖβε ἄναξ ἐκάεργε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
 ἐνθάδ' ἐπεὶ φρονέεις τεύξαι περικαλλέα νηὸν, 80
 ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οὔτε τοι αἰεὶ
 ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἐκατόμβας — [260]
 ἀλλ' ἐκ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι,
 πημανεεί σ' αἰεὶ κτύπος ἵππων ὠκείων,
 ἀρδόμενοι τ' οὐρῆες ἐμῶν ἱερῶν ἀπὸ πηγέων· 85

ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκies, ἐκατηβόλ' Ἀπολλων· 61
 Κηφισσὸν δ' ἄρ' ἔπειτα κιχήσας καλλιρρέεθρον, [240]
 ὅστε Λιλαίηθεν προχέει καλλίρροον ὕδωρ.
 τὸν διαβὰς, Ἐκάεργε, καὶ Ὠκαλίην πολύπυρον

55. ἐκ δὲ δίφροιο M. — οὐδὲ τέως μὲν D.M. — 56. κείνον M. —
 57. ἄγωσιν Barnesius; codd. ἄγησιν. — 59. πρῶτισθ' D. — 61. Ἀπολλ' L.
 — 63. ὅς σε Λιλ. AC; ὅσελελ' προχέει spatio inter duas voces relicto
 B. — 64. διαβιβάς B. — πολύπυρον Barnesius; codd. πολύπυργον. —
 65. Ἀλῖαρον Bernardus Martinus; codd. Ἀμαρτον; Ἀμαρτον M. — 66.
 βῆς] ὥς D. — Τελφούσης ABC; Δελφούσης DFLM. — τόθι οι A; τόθι
 οι B; τόθι οἱ ἄδε DL; τόθι τοι ἄδε M. — 68. μῦθον (omisso πρὸς) M.
 — 69. Δελφοῦσα DL. — 71. πολλοὶ ἀγινήσ. M. — 73. ἀμφιρύντους κατὰ
 M. — 74. τοῖσι DLM. — 75. ἐν M. — 78. Δελφοῦσα DL. — 81. ἀν-
 θρώποισι DLM. — οὔτε Hgenius; codd. οἱ δέ. — 85. πηγῶν M. —

ἐνθά τις ἀνθρώπων βουλήσεται εἰσοράσθαι
ἄρματα τ' εὐποίητα καὶ ὠκυπόδων κτύπον ἵππων, [265]
ἢ νηὸν τε μέγαν καὶ κτήματα πολλ' ἐνεόντα.

ἀλλ' εἰ δὴ τι πίθοιο, σὺ δὲ κρείσσων καὶ ἀρείων
ἔσσι, ἄναξ, ἐμέθεν, σεῦ δὲ σθένος ἐστὶ μέγιστον, 90
ἐν Κρίσῃ ποιῆσαι ὑπὸ πτυχὶ Παρνησοῖο.

ἐνθ' οὐθ' ἄρματα καλὰ δονήσεται, οὔτε τοι ἵππων [270]
ὠκυπόδων κτύπος ἔσται ἐϋδμητον περὶ βωμόν,
ἀλλ' ἀκέων προσάγοιεν Ἰηπαιήονι δῶρα

ἀνθρώπων κλυτὰ φύλα· σὺ δὲ φρένας ἀμφιγεγρηθὼς 95
δέξαι' ἱερὰ καλὰ περικτιόνων ἀνθρώπων.

Ὡς εἰποῦς Ἐκάτου πέπιθε φρένας, ὄφρα οἱ αὐτῇ [275]
Τελφούσῃ κλέος εἴῃ ἐπὶ χθονὶ, μηδ' Ἐκάτοιο.

ἐνθεν δὲ προτέρω ἔκies, ἐκατηβόλ' Ἀπολλόν·
ἴξες δ' ἐς Φλεγύων ἀνδρῶν πόλιν ὑβριστάων, 100

οἱ Διὸς οὐκ ἀλέγοντες ἐπὶ χθονὶ ναιετάασκον
ἐν καλῇ βήσῃ Κηφισίδος ἐγγύθι λίμνης. [280]

ἐνθεν καρπαλίμως προσέβης πρὸς δειράδα θείων·
ἵκεο δ' ἐς Κρίσῃν ὑπὸ Παρνησὸν νιφόμεντα,

κνημὸν πρὸς Ζέφυρον τετραμμένον, αὐτὰρ ὑπερθεῖν 105
πέτρῃ ἐπικρέμαται, κοίλῃ δ' ὑποδέδρομε βῆσσα,

τρηχεῖ· ἐνθα ἄναξ τεκμήρατο Φοῖβος Ἀπόλλων [285]
νηὸν ποιήσασθαι ἐπήρατον εἶπέ τε μῦθον·

Ἐνθάδε δὴ φρονέω τεύξειν περικαλλέα νηὸν,
ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οἷτε μοι αἰεὶ 110

ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἐκατόμβας,
ἡμὲν ὅσοι Πελοπόννησον πλείραν ἔχουσιν, [290]

ἢ δ' ὅσοι Εὐρώπην τε καὶ ἀμφιρῦτας κατὰ νήσους,
χρησόμενοι· τοῖσιν δ' ἄρ' ἐγὼ νημερτέα βουλὴν

91. κρίση ποιῆσαι M. — παρνησοῖο M; παρνασοῖο ceteri, excepto D παρνασοῖο. — 92. οὐθ' οὐτ' L. — τοι] τι M. — 94. ἀλλ' ἀκέων ego; codd. ἀλλὰ καὶ ὥς; ἀλλὰ τοι ὥς προσάγοι ἐνθεὶ παιήονι M; προσάγοιεν ABCL; προάγοιεν DF. — 96. δέξαι' Matthias; δέξαιο ABC; δέξαι DFLM. — περικτιόνων D. — 97. ὄφρα οἱ M; οἱ D; ὄφρα οἱ αὐτῇ B. — 98. δελφούσῃ D; δελφ. L; τελφούσῃ M. — 99. ἔκies L. — 100. ἴξες M; ἴξες D. — φλεγίω M. — νηὸν ποιήσασθαι ἀνδρῶν κτλ. B. — 101. ναιετάασκον M. — 102. Κηφισίδος DLM (fortasse omnes). — 103. θείων Hermannus; codd. θύων. — 104. Κρίσῃν M; ceteri semper Κρίσσην. — 105. ὑπερθε M. — 106. πέτρος M. — ἐπικρ. ABCM; ὑποκρ. DFL. — 107. ἐνθ' ἄναξ M. — 113. ἀμφιρῦτας M; ceteri ἀμφιρῦτους. — 114. τῇσιν ACD (sed corr. τοῖσιν) FL. — δ' ἄρ' M; ceteri δ' ἄν. — ἐγὼν L. — In B deest hic versus cum 27 sqq. usque ad 142. —

πᾶσι θεμιστεύοιμι χρέων ἐνὶ πύονι νηῶ. 115

Ὡς εἰπὼν διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Ἀπόλλων
εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ διηνεκές· αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῖς [205]

λάϊνον οὐδὸν ἔθηκε Τροφώνιος ἠδ' Ἀγαμήδης,
νίεες Ἐργίνου, φίλοι ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
ἄμφι δὲ νηὸν ἔνασσαν ἀθέσφατα φύλ' ἀνθρώπων 120
ξεστοῖσιν λάεσσιν, αἰοίδιμον ἔμμεναι αἰεὶ.

ἄγχου δὲ κρήνη καλλίρροος, ἐνθα δράκαιναν [300]

κτείνειν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, ἀπὸ κρατεροῖο βιοῖο,
ζατρεφεία, μεγάλην, τέρας ἄγχιον, ἣ κακὰ πολλὰ
ἀνθρώπους ἔρδεσκεν ἐπὶ χθονὶ, πολλὰ μὲν αὐτοῦς, 125

πολλὰ δὲ μῆλα ταναῦποδ', ἐπεὶ πέλε πῆμα δαφινόν.
[καὶ ποτε δεξαμένη χρυσοθρόνου ἔτρεφεν Ἥρης [305]

δεινόν· τ' ἀργαλέον τε Τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν·
ὃν ποτ' ἄρ' Ἥρη ἔτικτε χολωσαμένη Διὶ πατρὶ,

εὐτ' ἄρα δὴ Κρονίδης ἐρικυδέα γείνατ' Ἀθήνην 130

ἐκ κορυφῆς· ἣ δ' αἶψα χολώσατο πότνια Ἥρη,
ἠδὲ καὶ ἀγρομένοισι μετ' ἀθανάτοισιν ἔειπε [310]

Κέκλυτέ μεν, πάντες τε θεοὶ πᾶσαι τε θεάιναι,
ὥς ἔμ' ἀτιμάζειν ἄρχει νεφεληγερέτα Ζεὺς
πρῶτος, ἐπεὶ μ' ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν· 135

καὶ νῦν νόσφιν ἐμεῖο τέκε γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
ἣ πᾶσιν μακάρεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν [315]

αὐτὰρ ὅγ' ἠπεδανὸς γέγονεν μετὰ πᾶσι θεοῖσι
παῖς ἐμὸς Ἥφαιστος, ῥικνὸς πόδας, ὃν τέκον αὐτῇ·

* * *

ρίψ' ἀνὰ χερσὶν ἐλοῦσα καὶ ἔμβαλον εὐρέϊ πόντῳ· 140

ἀλλὰ ἔ Νηρῆος θυγάτηρ Θέτις ἀργυρόπεζα
δέξατο καὶ μετὰ ἧσι πασιγνήτησι κόμισσεν. [320]

115. θεμιστεύοιμι D. — 116. μέλεια M. — 117. μακρὰ] καλὰ M. — διηνεκές M; ceteri διαμπερές. — 119. νίεες M; νίεεσεργίνου D. — 121. ξεστοῖσιν Ernestius; codd. κτιστοῖσιν (y om. DM). — 122. καλλίρροος M. — 125. ἔρδεσκεν M; ceteri ut videtur spiritu aspero. — 126. ταναῦποδ' FM (fort. etiam AC). — 128. τυφλὸν τε M; τυφλὸν DL. — 130. εὐτ' ἄρα δὴ] ἦνεκ' ἄρα Κρον. M. — 131. ἐκ κορυφῆς Barnesius; codd. ἐν κορυφῇ (—φῇ M. — ἥ D. — 135. ἐποίησατο DM; ἐποίησατο L. — 136. ἐμοῖο τέκεν M. — γλαυκῶπιν D. — 137. πᾶσι D. — 138. γέγονε DM. — 139. Post hunc in F (in editione) additur λείπει. Lacunam Matthias. — 140. ἔμβαλεν CDL. — 142. κόμισεν DL.M; L. in margine haec: ἐβάστασεν· εἰ δὲ μετὰ τοῦ ἦ, ἐπιμελείας ἠξίωσεν. ὁ αὐτὸς δὲ ἐν τῇ ὁ Ἰλιάδος· ἦ με σαωσ' ὅτε μ' ἄλγος ἀφινχ'.

ὥς ὄφελ' ἄλλο θεοῖσι χαρίζεσθαι μακάρεσσι.

σχέτλιε, ποικιλομήτα, τί νῦν ἔτι μήσεαι ἄλλο;

• πῶς ἔτλης οἶος τεκέειν γλαυκώπιδ' Ἀθήνην; 145

οὐκ ἂν ἐγὼ τεκόμην; καὶ σὴ κεκλημένη ἔμπη;

ἦν ἄρ' ἐν ἀθανάτοισιν, οἱ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι. [325]

φράζεο νῦν, μή τοί τι κακὸν μητίσομ' ὀπίσσω. 147b.

καὶ νῦν μέντοι ἐγὼ τεχνήσομαι, ὥς κε γένηται

παῖς ἐμὸς, ὅς κε θεοῖσι μεταπρέποι ἀθανάτοισιν,

οὔτε σὸν αἰσχύνασ' ἱερὸν λέχος οὔτ' ἐμὸν αὐτῆς. 150

οὔδέ τοι εἰς εὐνὴν πωλήσομαι, ἀλλ' ἀπὸ σείο

τηλόθεν οὔσα θεοῖσι μετέσσομαι ἀθανάτοισιν. [330]

Ὡς εἰποῦς' ἀπονόσφι θεῶν κίε χωομένη κῆρ.

αὐτίκ' ἔπειτ' ἤρατο βοῶπις πότνια Ἥρη,

χειρὶ καταπρηνεῖ δ' ἔλασε χθόνα καὶ φάτο μῦθον. 155

Κέκλυτε νῦν μοι, Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθεν,

Τιτῆνές τε θεοί, τοὶ ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες [335]

Τάρταρον ἀμφὶ μέγαν, τῶν ἔξ ἄνδρες τε θεοί τε.

αὐτὰρ νῦν μεν πάντες ἀκούσατε καὶ δότε παῖδα

νόσφι Διὸς, μηδέν τι βίην ἐπιδευέα κείνου. 160

ἀλλ' ὅγε φέρτερος εἴη, ὅσον Κρόνου εὐρύοπα Ζεύς.

Ὡς ἄρα φωνήσας' ἱμάσε χθόνα χειρὶ παχείῃ.

[340]

κινήθη δ' ἄρα Γαῖα φερέσβιος· ἡ δ' ἐσιδοῦσα

τέρπειτο ὃν κατὰ θυμόν· οἶετο γὰρ τελέεσθαι.

ἐκ τούτου δ' ἔπειτα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν

165

οὔτε πότ' εἰς εὐνὴν Διὸς ἤλυθε μητιόεντος,

οὔτε πότ' εἰς θῶκον πολυδαίδαλον, ὥς τὸ πάρος περ, [345]

[αὐτῷ ἐφεξομένη πυκινὰς φραζέσκετο βουλὰς.]

143. χαρίζεσθαι M. — 144. σχέτλια M. — τί νῦν ABC. — ἔτι om. DL. — τί νῦν μητίσεαι ἄλλο M. — 147. ἦν ἄρ' ἐν F; ἡ ῥ' ἐν ABCDLM. — 147b. Hunc versum inserui cum Schneidewino ex L, qui ad marginem habet haec: γρ'. καὶ οὕτως φράζεο νῦν μήτι τοι κακὸν μητίσομ' ὀπίσσω. — 148. καὶ νῦν μέντοι ἐγὼ Schneidewinus ex M, qui habet ἐγὼ γ' ἐκθήσομαι; μέντοι γὰρ ἐγὼ DL; καὶ νῦν τοιγὰρ ἐγὼ ceteri, ut videtur, omnes. — 149. μεταπρέπει D. — 150. αἰσχύνας Barnesius (cuius conjecturam firmat alter Parisinorum teste Ruhnkenio); codd. αἰσχύνας. — 151. ἀπο DM. — 152. τηλόθ' εἰδοῦσα Hermannus; codd. τηλόθεν οὔσα. — 153. ἀπονόσφι M; ceteri ut videtur ἀπὸ νόσφι. — κῆρ Barnesius; codd.

• περ; χωομι περ L. — 157. τοὶ om. L. — 158. ἄνδρες θεοὶ τε M. — 159. αὐτὰρ ego; codd. αὐτοὶ; M αὐτῇ. — 161. εἴη, ὅσον Hermannus; ἔστιν. ὅσον M; παρόσον ABC; ἡ. πόσον DL; ἡ, ὅσον F. — 162. φωνήσασα M. — 163. δ' ἰδοῦσα M. — 164. ὥετο M. — 165. δ' ἔπειτα Hermannus; codd. δ' ἤπειτα. — 166. Deest in ABC. — 168. Ego uncinis inclusi. — ποικινὰς M. — φραζέσκετο D. —

ἀλλ' ἦγ' ἐν νηοῖσι πολυλλίστοισι μένουσα
 τέρπετο οἷς ἱεροῖσι βοῶπις πότνια Ἥρη. 170
 ἀλλ' ὅτε δὴ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεύντο
 ἄψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὦραι, [350]
 ἣ δ' ἔτεκ' οὔτε θεοῖς ἐναλίγκιον οὔτε βροτοῖσι,
 δεινόν τ' ἀργαλέον τε Τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν.
 αὐτίκα τόνδε λαβοῦσα βοῶπις πότνια Ἥρη 175
 δῶκεν ἔπειτα φέρουσα κακῶ κακόν· ἣ δ' ὑπέδεκτο.
 ἦ κακὰ πόλλ' ἔρδεσκε κατὰ κλυτὰ φύλ' ἀνθρώπων·]
 [355]
 ὅς τῃγ' ἀντιάσειε, φέρεσκε μιν αἰσιμον ἦμαρ,
 πρὶν γέ οἱ ἴον ἐφῆκεν ἄναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων
 καρτερόν· ἣ δ' ὀδύνησιν ἐρεχθομένη χαλεπῇσι, 180
 κεῖτο μέγ' ἀσθμαίνουσα κυλινδομένη κατὰ χώρον.
 θεσπεσίη δ' ἐνοπὴ γένετ' ἄσπετος· ἣ δὲ καθ' ὕλην [360]
 πυκνὰ μάλ' ἐνθα καὶ ἐνθα ἐλίσσετο, λείπε δὲ θυμὸν
 φοινὸν ἀποπνεῖονσ'· ὁ δ' ἐπηύξατο Φοῖβος Ἀπόλλων·
 Ἐνταυθοῖ νῦν πύθειν ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ· 185
 οὐδὲ σύγε ζῶουσα κακὸν δῆλημα βροτοῖσιν
 ἔσσειαι, οἷ γαίης πολυφόρβου καρπὸν ἔδοντες [365]
 ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἐκατόμβας·
 οὐδέ τί τοι θάνατόν γε δυσηλεγέ' οὔτε Τυφωεύς
 ἀρκέσει οὔτε Χίμαιρα δυσώνυμος, ἀλλὰ σέ γ' αὐτοῦ 190
 πύσει Γαῖα μέλαινα καὶ ἠλέκτωρ Ἰπερίων.
 Ὡς φάτ' ἐπευχόμενος· τὴν δὲ σκότος ὅσσε κάλυψε. [370]
 τὴν δ' αὐτοῦ κατέπυσ' ἱερὸν μένος Ἥελίοιο,
 ἐξ οὗ νῦν Πυθῶ κικλήσκειται· οἱ δὲ ἄνακτα
 Πύθιον καλέουσιν ἐπώνυμον, οὔνεκα κεῖθι 195
 αὐτοῦ πῦσε πέλωρ μένος ὀξέος Ἥελίοιο.
 Καὶ τότε ἄρ' ἔγνω ἦσιν ἐπὶ φρεσὶ Φοῖβος Ἀπόλλων, [375]

169. πολυκλίστοισι *M.* — 170. βοῶπις *L.* — 171. νύκτες τε καὶ ἡμέ-
 ραι *M.* — 172. ἐπιτελλομένου *M.* — ἐπὶλυθον *M.* — 173. βροτοῖσιν *D*;
ceteri βροτοῖσι. — 174. τυφῶνα πῆμα θεοῖσιν *M.* — 175. βοῶπις *L.* —
 177. ἣ *Holmsius*; *codd.* ὅς. — ἔρδεσκε *DL.M.*; *ceteri* ut videtur ἔρδεσκε.
 — κατακλυτὰ *M.* — 178. τῶγ' *M.* — 180. κρατερόν *M.* — *B* omittit
verba χαλεπῇσι, κεῖτο μέγ' ἀσθμαίνουσα, κυλινδομένη. — χαλεποῖσι *L.*
 — 183. καὶ ἐνθα *om. F.* — ἐλίσσετο *M.* — λείπε *ABC.* — 185. πύθειν
D; πύθει *M.* — πολυβοτείρῃ *D.* — 186. ζῶουσα *Hgenius*; *codd.* ζωοῖσι.
 — δηλομακροῖσιν *L.* — 189. θάνατον δυσκλέε' οὔτε τυφωεύς *M.* —
 190. οὐδέ *DL.M.* — 192. ὅσσε' ἐκάλυψε *B.M.* — 193. ἱερὸν *Bern. Marti-*
nus et L ut videtur; *codd.* ἱμερον. — κατέπυσεν ἱμερον *M.* — 194—196.
D habet in margine a secunda manu, ut videtur. — 194. ἔξου *M.* —
 196. πύσε *DL.* — πέλας *M.* — 197. ἄρ' *DM.* — βοῖβος *M.* —

οὔνεκά μιν κρήνη καλλίροος ἑξαπάφησε·
βῆ δ' ἐπὶ Τελφούσῃ κεχολωμένος, αἶψα δ' ἵκανε·
στῇ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτῆς καὶ μιν πρὸς μῦθον εἶπε· 200

Τελφούσ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἐμὸν νόον ἑξαπαφοῦσα
χωρὸν ἔχουσ' ἐρατὸν προρέειν καλλίροον ὕδωρ. [380]
ἐνθάδε δὴ καὶ ἐμὸν κλέος ἔσσεται, οὐδὲ σὸν οἷης.

Ἦ καὶ ἐπὶ ρίον ὥσεν ἄναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων
πετραίης προχοῇσιν, ἀπέκρυψε δὲ ῥέεθρα, 205
καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐν ἄλσει δενδρήεντι,
ἄγχι μάλα κρήνης καλλιρόου· ἐνθα δ' ἄνακτι [385]
πάντες ἐπὶ κλησὶν Τελφουσίῳ εὐχετόωνται,
οὔνεκα Τελφούσης ἱερῆς ἥσχυνε ῥέεθρα.

Καὶ τότε δὴ κατὰ θυμὸν ἐφράζετο Φοῖβος Ἀπόλλων, 210
οὔστινας ἀνθρώπους ὀργίονας εἰσαγάγοιτο,
οἳ θεραπεύονται Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσῃ [390]
ἱερά τε ῥέξουσι καὶ ἀγγελεύουσι θέμιστας
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅττι κεν εἴπῃ
χρείων ἐκ δάφνης γυάλων ὑπο Ίαρνησοῖο. 215
ταῦτ' ἄρ' ὅγ' ὀρμαίνων ἐνόησ' ἐπὶ οἴνοπι πόντῳ
νῆα θοήν· ἐν δ' ἄνδρες ἔσαν πολέες τε καὶ ἑσθλοί, [395]
Κρηῆτες ἀπὸ Κνωσοῦ Μινωίου, οἳ ῥα τ' ἄνακτι

* * *

οἳ μὲν ἐπὶ προῆξιν καὶ χρήματα νηὶ μελαίνῃ
ἔς Πύλον ἡμαθόεντα Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους 220
ἔπλεον· αὐτὰρ ὁ τοῖσι συνήντετο Φοῖβος Ἀπόλλων·
ἐν πόντῳ δ' ἐπόρουσε δέμας δελφῖνι ἰοικῶς [400]
νηὶ θοῇ, καὶ κείτο πέλωρ μέγα τε δεινόν τε·

198. καλλίροος *M*. — 199. τελφούσῃ *M*. — ἵκανε *M*; ceteri *v* om. — 200. εἶπεν *M*. — 201. ἑξαπαφοῦσα *M*; ceteri ἑξαπάφουσα. — 202. προρρεειν *D*. — καλλίροον *M*. — 205. πετραίης προχοῇσιν *Kuhnke-*
nhus; codd. πέτρησι προχυτήσιν; γ' πέτρησι προχυτήσιν *M*. — ἀπέκρυψε
M. — 206. ποιήσατο ἐν *M*. — Post δενδρήεντι *M* habet hoc signum...; in eodem post v. 204 recurrunt 198. 199. 200, sed manus eadem signat rectum ordinem. — 207. καλλιρόου *M*. — 212–219. Ordinem versuum et lacunae signa post 218 dedi ex *Hermanni* sententia. In codd. post v. 212 sequuntur vs. 216–218, tum 213–215. 219 seq. — 213. τεῖ ῥέξουσι *BL*. — ἀγγέλλουσι *DL*; ἀγγέλλουσι *M*. — 215. ὑπὸ *M*. — 216. ἄρ' ὅγ' ὀρμ. *Schneideminus*; ἄρ' ὀρμ. *M*; ceteri ἄρα ὀρμ. — In fine versus ad marginem *M* habet signum γ' ἵσως λείπει στίχος εἰς, eadem manu. — 217. νῆα θοήν *F*; ἡμαθόην *ABCDL* et *M*, sed in hoc correctum νῆα θοήν. — ἐνθ' ἄνδρες *M*. — 218. Κνωσοῦ *DLM* (et sic nescio an omnes, quamvis in edd. Κνωσσού). — 221. ὃ *DM*. — συνήντο *L*. —

τῶν δ' οὔτις κατὰ θυμὸν ἐπεφράσατ' οὐδ' ἐνόησε·

* * *

πάντοθ' ἀνασσεΐασκε, τίνασσε δὲ νῆια δοῦρα. 225

οἱ δ' ἀκέων ἐνὶ νηὶ καθείατο δειμαίνοντες·
οὐδ' οἱ γ' ὄπλ' ἔλκον κοίλῃν ἀνὰ νῆα μέλαιναν, [405]

οὐδ' ἔλκον λαῖφος νηὸς κυανοπρώροιο,
ἀλλ' ὥς τὰ πρῶτιστα κατεστήσαντο βοεῦσιν,
ὥς ἔπλεον· κραιπνὸς δὲ Νότος κατόπισθεν ἔπειγε 230

νῆα θοήν· πρῶτον δὲ παρημείβοντο Μάλειαν,
παρ δὲ Λακωνίδα γαῖαν Ἔλος τ', ἔφαλον πτολίεθρον, [410]

Ἴξον καὶ χῶρον τερψιμβρότου Ἡελίοιο,
Ταίναρον, ἐνθα τε μῆλα βαθύτριχα βόσκεται αἰεὶ
Ἡελίοιο ἄνακτος, ἔχει δ' ἐπιτερπέα χῶρον. 235

οἱ μὲν ἄρ' ἐνθ' ἔθελον νῆα σχεῖν ἢ δ' ἀποβάντες
φράσσασθαι μέγα θαῦμα καὶ ὀφθαλμοῖσιν ιδέσθαι, [415]

εἰ μενέει νηὸς γλαφυρῆς δαπέδοισι πέλωρον,
ἢ εἰς οἶδμ' ἄλιον πολυῖχθρον αὐθις ὀρούσει.
ἀλλ' οὐ πηδαλίοισιν ἐπείθετο νηὺς εὐεργῆς, 240

ἀλλὰ παρὲκ Πελοπόννησον πείραν ἔκουσα
ἦι' ὁδὸν· πνοιῇ δὲ ἄναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων [420]

ῥηιδίως ἰθύν'· ἢ δὲ πρήσσουσα κέλευθον
Ἀρήνην ἱκανε καὶ Ἀργυφῆν ἑρατεινὴν,
καὶ Θρόνον, Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ ἔνκτιτον Αἶπυ 245

καὶ Πύλον ἡμαθόεντα Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους.
βῆ δὲ παρὰ Κρουνοῖς καὶ Χαλκίδα καὶ παρὰ Δύμην, [425]

ἠδὲ παρ' Ἥλιδα διαν, ὅθι κρατεύουσιν Ἐπειοί.
εὖτε Φεράς ἐπέβαλλεν, ἀγαλλομένη Διὸς οὔρῳ,
καὶ σφιν ὑπὲκ νεφέων Ἰθάκης τ' ὄρος αἰπὺ πέφαντο, 250

224. οὔτις *M*; ceteri ὅστις. — ἐπεφράσατ' οὐδ' ἐνόησε *Matthias*; codd. ἐπεφράσσατο νοῆσαι (ἐπεφράσατο *M*). — *Lacunam Hermannus*. — 225. πάντοθ' *DFLM*; παντός *ABC*. — ἀνασσεΐασκε *M*; ceteri ἀνασεΐασκε. — δοῦρος *M*. — 226. ἐν *ABM*; ἐν corr. ἐνὶ *D*. — 228. οὐδ' ἔλκον *ego*; οὐδὲ λῆρον *D*; οὐδ' ἔλκον *LM*; οὐδὲ λῆρον *ABCF*. — 229. ὥς οἱ τὰ *F*. — πρῶτιστα *M*; ceteri πρῶτα. — 230. ἔπειγε *Ruhnkenius*; codd. ἔγειρε. — 231. Μάλειαν *M*. — 232. Ἔλος τ', ἔφαλον *Matthias*; codd. ἀλιστέφανον. — 233. Ἴξον *M*; Ἴξον *D*. — τερψιμβρότου *M*. — 237. φράσσασθαι *M*. — 238. *Deest in ABC*. — 239. αὐθις *Pierseus*; codd. ἀμφις (*M* ἀμφισορούσει). — 241. παρὲκ *M*. — ἔκουσα *ego*; codd. ἔχουσα. — 242. ἦι' *M*; ceteri ἦεν (*L* ἦεν). — πνοιῇ δ' ἄναξ *M*. — 244. Ἀρήνην *M*. — ἱκανεν *DM*. — 245. καὶ ἔνκτιτον αἶπυ *LM*; καὶ ἔνκτιμενον αἶπυ *ABCD*; omisso καὶ *F*. — 248. αἰπειοί *D*. — 249. φέρας *M*. — 250. ὑπεννεφίων *M*. — πέφανται *M*. —

Δουλίχιόν τε Σάμη τε καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος.
 ἀλλ' ὅτε δὴ Πελοπόννησον παρενίσσετο πᾶσαν, [430]
 καὶ δὴ ἐπὶ Κρίσης τάχ' ἐφαίνετο κόλπος ἀπείρων,
 ὅστε διὲκ Πελοπόννησον πείραν ἔεργει,
 ἦλθ' ἄνεμος Ζέφυρος μέγας, αἰθριος, ἐκ Διὸς αἴσης, 255
 λάβρος ἐπαιγίζων ἐξ αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
 νηὺς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἄλμυρόν ὕδωρ. [435]
 ἄπορροι δὴ ἔπειτα πρὸς ἡῶ τ' ἠέλιόν τε
 ἔπλεον· ἠγεμόνευε δ' ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
 ἶξον δ' ἐς Κρίσιν εὐδείελον, ἀμπελόεσσαν, 260
 ἐς λιμέν'· ἢ δ' ἀμάθοισιν ἐχρίμψατο ποντοπόρος νηὺς.
 ἐνθ' ἐκ νηὸς ὄρουσεν ἄναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων, [440]
 ἀστέρι εἰδόμενος μέσῳ ἡματι· τοῦ δ' ἀπὸ πολλὰ
 σπινθαρίδες πωτῶντο, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἵκεν·
 ἐς δ' ἄδυτον κατέδυσε διὰ τριπόδων ἐριτίμων. 265
 ἐνθ' ἄρ' ὄγε φλόγ' ἐδάϊε πιφανσκόμενος τὰ ἄ κῆλα·
 πᾶσαν δὲ Κρίσιν κάτεχεν σέλας· αἱ δ' ὀλόλυξαν [445]
 Κρισαίων ἄλοχοι καλλίζωνοί τε θυγάτρες
 Φοίβου ὑπὸ ῥιπῆς· μέγα γὰρ δέος εἶλεν ἕκαστον.
 ἐνθεν δ' αὐτ' ἐπὶ νῆα νόημ' ὥς ἄλτο πέτεσθαι, 270
 ἀνέρι εἰδόμενος αἰζηῷ τε κράτερῳ τε,
 πρωθήβη, χαίτης εἰλυμένος εὐρέας ὤμους· [450]
 καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὕγρα κέλευθα;
 ἢ τι κατὰ προῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε, 275
 οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεῖρ ἄλλα, τοί τ' ἀλόωνται
 ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες; [455]
 τίφθ' οὕτως ἦσθον τετιηότε, οὐδ' ἐπὶ γαῖαν
 ἐκβῆτ', οὐδὲ καθ' ὄπλα μελαίνης νηὸς ἔθεσθε;

252. παρενίσσατο M. — 253. ἐπὶ Κρίσης M; ceteri ἐπὶ Κρίσης. —
 τάχ' ἐφαίνετο Schneidewinus; codd. κατεφαίνετο. — 254. διὲκ DM; ce-
 teri, ut videtur, δι' ἐκ. — 258. ἄπορρον M. — δ' ἠπειτα codd. — 260.
 ἶξον M; ἶξον DL. — Κρίσιν M; ceteri Κρίσιν. — 261. λιμένα L; λι-
 μένος δ' ἀμάθ. M. — 264. πωτῶντο M. — ἵκεν Barnesius; codd. ἦκεν. —
 265. κατέδυσε DL. — 266. ἐνθ' Hermannus; codd. ἐν δ'. — ὅδε D. — φλόγ'
 ἐδάϊε πιφ. M; φλόγα δαῖ' ἐπιφ. F; φλόγα δαῖε πιφ. ABCDL. — 267. κρι-
 σιν M. — 268. Κρισαίων Hermannus; Κρισαγῶν M; ceteri Κρισσαγῶν. — 269.
 ὑπὸ ῥιπῆς L. — δέος ἔμβαλ' ἐκάστω M. — 272. εἰλιμένος D. — 274.
 τίνες ἐστέ F; πόθεν ἐστέ ABCDLM. — 275. προῆξιν (ead. man.) M. —
 277. ψυχὰς L. — 278. ἦσθον M. — τετιηότε ego; codd. τετιηότες. —
 279. ἐκ μὴ τοῦδε M. —

αὕτη μὲν γε δίκη πέλει ἀνδρῶν ἀλφειστάων, 280
 ὁππότεν ἐκ πόντοιο ποτὶ χθονὶ νηϊ μελαιῖνῃ
 ἔλθωσιν καμάτῳ ἀδδηκότες, αὐτίκα δέ σφεας [180]
 σίτοιο γλυκεροῖο περὶ φρένας ἵμερος αἰρεῖ.

Ὡς φάτο καὶ σφιν θάρσος ἐνὶ στήθεσιν ἔθηκε.
 τὸν καὶ ἀμειβόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ἤυδα· 285

Ξεῖν', ἐπεὶ οὐ μὲν γάρ τι καταθνητοῖσιν ἔοικας,
 οὐ δέμας οὐδὲ φυὴν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν, [165]

* * *

οὐλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
 καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' εὖ εἰδῶ·
 τίς δῆμος; τίς γαῖα; τίνες βροτοὶ ἐγγεγάασιν; 290
 ἄλλη γὰρ φρονέοντες ἐπεπλέομεν μέγα λαῖτμα,
 εἰς Πύλον ἐκ Κρήτης, ἐνθεν γένος εὐχόμεθ' εἶναι· [470]
 νῦν δ' ὦδε ξὺν νηϊ κατήλθομεν οὔτι ἐκόντες,
 [νόστου ἴμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα]
 ἀλλά τις ἀθανάτων δεῦρ' ἤγαγεν οὐκ ἐθέλοντας. 295

Τοὺς δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ἐκάεργος Ἀπόλλων·
 Ξεῖνοι, τοὶ Κνωσσὸν πολυδένδρεον ἀμφινέμεσθε [475]
 τὸ πρὶν, ἀτὰρ νῦν οὐκ ἔθ' ὑπότροποι αὐτίς ἔσεσθε
 ἔς τε πόλιν ἐρατὴν καὶ δῶματα καλὰ ἕκαστος,
 ἔς τε φίλας ἀλόχους· ἀλλ' ἐνθάδε πύονα νηὸν 300
 ἔξετ' ἐμὸν πολλοῖσι τετιμένοι ἀνθρώποισιν.
 εἰμὶ δ' ἐγὼ Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων δ' εὐχομαι εἶναι· [480]
 ὑμέας δ' ἤγαγον ἐνθάδ' ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
 οὔτι κακὰ φρονέων, ἀλλ' ἐνθάδε πύονα νηὸν
 ἔξετ' ἐμὸν πᾶσιν μάλα τίμιον ἀνθρώποισι, 305
 βουλὰς τ' ἀθανάτων εἰδήσετε, τῶν ἰότητι
 αἰεὶ τιμήσεσθε διαμπερὲς ἥματα πάντα. [485]
 ἀλλ' ἄγεθ', ὥς ἂν ἐγὼ εἰπῶ, πείθεσθε τάχιστα·
 ἰστία μὲν πρῶτον κάθετον λύσαντε βοείας,

280. αὕτη M. — ἀλφειστάων M. — 281. ὁππότε M. — ἐπὶ χθονὶ M. — 282. In M ante ἔλθωσι est ..... — ἔλθωσιν DL; ceteri, ut videtur, ἔλθωσι. — ἀδδηκότες M; ἀδδηκότες DL. — 283. αἰρεῖ L. — 284. σφι M. — 286. κατὰ θνητοῖσιν DM. — 287. Lacunam post hunc v. statuit Hermannus. — 290. ἐγγεγάασιν Ilgenius; codd. ἐκγεγάασιν. — 293. σὺν M. — 294. ἴμενοι M. — 297. κείνοι M. — 298. οὐκέθ' DM. — 301. ἐμ' ἰμοῖσι L. — ἔξετ' B. — τετιμένοι Hermannus; codd. τετιμένον. — 302. Hunc omittit L. — 305. πᾶσι M. — 308. ἐγὼ DLM (fortasse omnes ita pro ἐγὼν). — 309. λύσατε M. —

νῆα δ' ἔπειτα μέλαιναν ἐπ' ἠπείρου ἐρύσασθε, 310
 ἐκ δὲ κτήμαθ' ἔλεσθε καὶ ἔντεα νηὸς εἵσης,
 καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. [190]
 πῦρ δ' ἐπικαίοντες, ἐπὶ τ' ἄλφιστα λευκὰ θύοντες,
 εὐχεσθαι δὴ ἔπειτα παριστάμενοι περὶ βωμόν.
 ὥς μὲν ἐγὼ τὸ πρῶτον ἐν ἡεροιδεῖ πόντῳ 315
 εἰδόμενος δελφῖνι θεῆς ἐπὶ νηὸς ὄρουσα,
 ὥς ἐμοὶ εὐχεσθαι Δελφινίῳ· αὐτὰρ ὁ βωμὸς [195]
 * αὐτὸς δέλφιος καὶ ἐπόψιος ἔσσεται αἰεὶ.
 δειπνῆσαι τ' ἄρ' ἔπειτα θεῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
 καὶ σπεῖσαι μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὀλύμπου ἔχουσιν. 320
 αὐτὰρ ἐπὴν σίτοιο μελίφρονος ἕξ ἔρον ἦσθε,
 ἔρχεσθαί θ' ἅμ' ἐμοὶ καὶ ἰηπαιήον' αἰεῖδιν, [500]
 εἰσόκε χῶρον ἱκησθον, ἵν' ἔξετε πίονα νηόν.
 Ὡς ἔφαθ'· οἳ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἦδ' ἐπίθοντο.
 Ἰστία μὲν πρῶτον κάθεσαν, λῦσαν δὲ βοείας, 325
 Ἰστον δ' Ἰστοδόκῃ πέλασαν προτόνοισιν ὑφέντες·
 ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. [505]
 ἐκ δ' ἄλως ἠπειρόνδε θεὸν ἀνὰ νηὶ ἐρύσαντο
 ὕψου ἐπὶ ψαμάθοις, ὑπὸ δ' ἔρματα μακρὰ τάνυσσαν·
 καὶ βωμὸν ποίησαν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. 330
 πῦρ δ' ἐπικαίοντες ἐπὶ τ' ἄλφιστα λευκὰ θύοντες
 εὐχονθ', ὥς ἐκέλευε, παριστάμενοι περὶ βωμόν. [510]
 δόρπον ἐπειθ' εἵλοντο θεῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
 καὶ σπεῖσαν μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὀλύμπου ἔχουσιν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἕξ ἔρον ἔντο, 335
 βάν ῥ' ἔμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
 φόρμιγγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων, ἑρατὸν κιθαρίζων, [515]

310. μέλαιναν ἐπ' ἠπείρου *Matthias*; codd. θεὸν ἐπὶ ἠπ. (ἐπ' ἠπ. *M*).
 — 311. εἵσης *D*. — 313. πῦρ δ' ἐπικ. *Hyginus*; codd. δ' omittunt. —
 ἐπικαίοντες γ' ἐπὶ τ' *M*. — 314. εὐχεσθε *D*. — δ' ἠπείτα codices. —
 315. τοπρῶτον *M*. — ἡεροιδεῖ *L*. — 317. ἔχεσθαι *L*. — 318. Δέλφιος
AD; δέλφειος *BCF*; δελφει *L*; δελφίνιος *M*. — 319. *Matthias* tacite
 δ' ἄρ', quod certe non inest in *DLM*, neque in reliquis, opinor. — 321.
 ἐπεὶ *D*. — ἦσθε *M*. — 323. εἰς ὅτε *M*. — 324. ἔφατ' οἳ *D*. — Ante
 hunc v. in *M* est signum ..... — 325. Ἰστία *M*. — λῦσαν *M*. — 326.
 Ἰστον *M*. — 327. βῆσαν *M*. — ἐπιτόρηγ. *L*. — 328. ἄνα *M*. — 329. ὑπὸ
Matthias; codd. παρὰ; περὶ δ' ἔρματα *M*. — 330. ἐπιτόρηγ. *L*. —
 ῥηγμῖνι *M*. — 331. πῦρ *D*. — ἐπὶ δ' *D*. — 332. περὶ *Ernestius*; codd.
 παρὰ. — 335. ἔντο *DLM*. — 336. βάν ἔμεν *M*. — 337. ἔχων ἑρατὸν *M*;
 ἔχω . . . ατὸν *L*; ἔχων ἀγατὸν *DF*; ἔχων χρυσῆν *ABC*; ἔχων χαρίεν
 κιθάριζε *Athen. I, 22c* et *Eustath. p. 1602, 25*. —

καλὰ καὶ ὕψι βιβάς· οἱ δὲ ῥήσσοντες ἔποντο
 Κρηῆτες πρὸς Πυθῶ καὶ ἰηπαιήον' ἄειδον,
 οἷοί τε Κρητῶν παιήονες, οἷσί τε Μοῦσα 340
 ἐν στήθεσσι νῆθε θεὰ μελίγηρυν ἀοιδήν.
 ἄκμητοι δὲ λόφον προσέβαν ποσὶν, αἶψα δ' ἔκοντο [520]
 Παρνησὸν καὶ χῶρον ἐπήρατον, ἐνθ' ἄρ' ἔμελλον
 οἰκῆσειν πολλοῖσι τετιμένοι ἀνθρώποισι.
 δεῖξε δ' ἄγων ἄδυτον ζάθεον καὶ πύονα νηόν· 345
 τῶν δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι·
 τὸν καὶ ἀνειρόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ἤνδα· [525]
 ὦ ἄν', ἐπειδὴ τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἵης
 ἦγαγες· οὕτω που τῷ σῷ φίλον ἐπλετο θυμῷ·
 πῶς καὶ νῦν βιόμεσθα; τό σε φράζεσθαι ἄνωγμεν. 350
 * οὔτε τρυγηφόρος ἦδε γ' ἐπήρατος οὔτ' εὐλείμων,
 ὥστ' ἀπὸ τ' εὐ ζῶειν καὶ ἅμ' ἀνθρώποισιν ὀπηδεῖν. [530]
 Τοὺς δ' ἐπιμειδήσας προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
 Νήπιοι ἀνθρώποι, δυστλήμονες, οἳ μελεδῶνας
 βούλεσθ' ἀργαλέους τε πόνοους καὶ στεῖνεα θυμῷ· 355
 ῥηϊδίον ἔπος ὕμῃ ἐρέω καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω.
 δεξιτερῇ μάλ' ἕκαστος ἔχων ἐν χειρὶ μάχαιραν, [535]
 σφάζειν αἰεὶ μῆλα· τὰ δ' ἄφθονα πάντα παρέσται,
 ὅσσα ἐμοὶ κ' ἀγάγωσι περικλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων·
 νηὸν δ' εὐ πεφύλαχθε, δέδεχθε δὲ φῦλ' ἀνθρώπων 360
 * ἐνθάδ' ἀγειρομένων καὶ ἐμὴν ἰθὺν τε μάλιστα.
 εἰ δέ τι τηῦσιον ἔπος ἔσσεται, ἢ τι ἔργον, [540]
 ὕβρις θ', ἢ θέμις ἐστὶ καταθυνητῶν ἀνθρώπων,
 ἄλλοι ἐπειθ' ὑμῖν σημάντορες ἄνδρες ἔσονται,
 τῶν ὑπ' ἀναγκαίῃ δεδμησέσθ' ἥματα πάντα. 365
 εἴρηται τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι φύλαξαι.

338. βιβάς *L.* — ῥήσσοντες *M.*; ceteri φρίσσοντες. — ἔποντον *L.* —
 339. ἰη παιήον' *M.* — 340. οἷοι omisso τε *BC.* — 341. μελίγηρυν *M.* —
 343. 44. ἔμελλον — τετιμένοι *Picconius*; codd. ἔμελλεν — τετιμένος (τε-
 τιμημένος *BM.*) — 344. ἄδυτον ζάθεον *L.* ad marginem praemisso γρ.
 In ordine verborum idem ut ceteri omnes αὐτοῦ δάπεδον. — 347. τῶν
DF. — ἤνδα *M.* — 350. καὶ om. *M.* — βιόμεσθα· τότε *B.* — 354. με-
 λεδῶνας *L.* — 356. ῥηϊδίως *M.* — ὕμῃ *DM.* — 359. αἶεν ἐμοὶ *M.* —
 ἀγάγ. *L.* — 360. Deest in *ABCM.* — νηὸν δ' εὐ πεφύλαχθε *Schneide-*
winus; codd. νηὸν δὲ προσφύλαχθε. — 362. εἰ δέ τι *Reizius*; codd. ἢ τι;
M. ἢ τ' ἐτησιον. — γ' ἔπος *DF.* — ἔσσεται *M.* — 363. κατὰ θυνη-
 τῶν *FLM.* — 365. δεδμησάσθ' ὅματα *M.* — 366. δ' ἐνὶ *M.* — φυ-
 λάξαι *M.* —

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Ἀητοῦς νιέ· [545]
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' αἰοδῆς.

III.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

Ἐρμῆν ὕμνει, Μοῦσα, Διὸς καὶ Μαϊάδος νιόν,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίας πολυμήλου,
ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούριον, ὃν τέκε Μαῖα,
νύμφη εὐπλόκαμος, Διὸς ἐν φιλότῃ μιγεῖσα,
αἰδοίῃ· μακάρων δὲ θεῶν ἠλεύαθ' ὄμιλον, 5
ἄντρον ἔσω ναίουσα παλισκίου, ἔνθα Κρονίων
νύμφη εὐπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
ὄφρα κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἴηρην,
λήθων ἀθανάτους τε θεοὺς θνητοὺς τ' ἀνθρώπους.
ἄλλ' ὅτε δὴ μέγαλοιο Διὸς νόος ἐξετελεῖτο, 10
τῇ δ' ἤδη δέκατος μείς οὐρανῷ ἐστήρικτο,
καὶ τότε γείνατο παῖδα πολύτροπον, αἰμυλομήτην, 13
ληϊστήρ', ἐλατῆρα βοῶν, ἡγήτορ' ὀνείρων,
νυκτὸς ὀπωπητῆρα, πύληδόκον, ὃς τάχ' ἔμελλεν 15
ἀμφανέειν κλυτὰ ἔργα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
ὃς καὶ, ἐπειδὴ μητρὸς ἀπ' ἀθανάτων θόρε γνίων, 20
εἷς τε φόως ἄγαγεν, ἀρίσημά τε ἔργα τέτυκτο· 12
ἥῳς γεγωνὸς μεσσημάτιος κιθάριζεν, 17
ἑσπέριος βοῦς κλέψεν ἐκηβύλου Ἀπόλλωνος,
τετράδι τῇ προτέρῃ, τῇ μιν τέκε πότνια Μαῖα.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ codd. excepto M, qui habet ΤΟΤ ΑΤΤΟΤ ΤΜΝΟΙ
ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ. --

L. Ἐρμῆν; Initialem omittit D. — ὕμνει D^F; ὕμνειοῦσα L. — 5.
μακάρων] μ. . . ἄρ L. — ἠλεύατ' DL. -- ὄμιλον D. -- 6. ἄντρον παλισκίου
ego; codd. ἄντρον π—ον. — ἔσων ἐοῦσα πολίσκιον B. — 7. νύμφη ἐνπλο-
κάμῳ M. — 8. ἔχει B. — 9. τε supraser. in M, eadem manu. -- 10. δὴ
omissum in ABC. — 11. μείς D; μῆς eadem manu, M. — 12. Versus
spurius habitus inde a Groddeckio; quem ego eieci. — 13. τότε γεί-
νατο BDF; τότε γείνατο ACLM. — αἰμυλ. M. — 15. πύληδόκον M. —
ἔμελλ L. — 17—19. Spurii habitus ab Ilgenio ceterisque; ego removi.
— ἥῳς M. — μεσσημάτιος κιθάριζεν Schneidewinus; codd. μέσῳ ἡματι
ἐγκιθάριζεν. — 18. ἐκλεψεν M. — 20. καὶ om. M. —

οὐκέτι δηρὸν ἔκειτο μένων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ,
 ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ζητεῖ βόας Ἀπόλλωνος,
 οὐδὸν ὑπερβαίνων ὑψηρεφέος ἄντροιο.
 ἔνθα χέλυν εὐρὼν ἐκτῆσατο μυρίον ἔλβον·
 ἧ ῥά οἱ ἀντεβόλησεν ἐπ' αὐλείησι θύρησι,
 βοσκομένη προπάροιθε δόμων ἐριθηλέα ποίην,
 σαῦλα ποσὶν βαίνουσα· Διὸς δ' ἐριούνιος υἱὸς
 ἀθρήσας ἐγέλασσε καὶ αὐτίκα μῦθον ἔειπε·

26

Σύμβολον ἦδη μοι μέγ' ὀνήσιμον· οὐκ ὀνοτάζω.

30

χαῖρε, φυὴν ἐρόεσσα, χοροίτυπε, δαιτὸς ἐταίρη,
 ἀσπασίη προφανεῖσα· πόθεν τόδε καλὸν ἄθρυμα,
 αἰόλον ὄστρακον, ἑσσι, χέλυν ὄρεσι ζώουσα;
 ἀλλ' οἴσω σ' εἰς δῶμα λαβὼν· ὄφελός τι μοι ἔσση,
 οὐδ' ἀποτιμήσω· σὺ δέ με πρῶτιστον ὀνήσεις.

35

οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφιν·
 ἧ γὰρ ἐπηλυσίης πολυπήμονος ἔσσεαι ἔχμα
 ζώουσ'· ἦν δὲ θάνης, τότε κεν μάλα καλὸν αἰείδοις.

Ὡς ἄρ' ἔφη· καὶ χερσὶν ἅμ' ἀμφοτέρησιν αἰέρας,
 ἅψ εἰσω κίε δῶμα φέρων ἐρατεινὸν ἄθρυμα.

40

ἔνθ' ἀναπιλήσας γλυφάνῳ πολιοῖο σιδήρου
 αἰῶν' ἐξετόρησεν ὄρεσχωῖο χελώνης.

ὥς δ' ὁπότε ὠκὺ νόημα διὰ στέρνοιο περήσῃ
 ἀνέρος, ὄντε θαμειαὶ ἐπιστροφῶσι μέριμναι,

αἱ δέ τε δινηθῶσιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαί,

45

ὥς ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον ἐμήδετο κύδιμος Ἑρμῆς.

πῆξε δ' ἄρ' ἐν μέτροισι ταμῶν δόνακας καλάμοιο,

Ἑρμῆς τοι πρῶτιστα χέλυν τεκτῆνατ' αἰοιδόν·

25

22. ζητεῖ M. — 25. Damnatus versus a Ruhnkenio. — 26. αὐλίησι DFL; αὐλίησι M. — 28. σκῦλα ποσὶ M. — 29. ἐγέλασε DM. — 31. χοροίτυπε Matthias et ut videtur L; ceteri codd. χοροίτυπε. — 33. ὄστρακὸν ἑσσι M. — 36. βέλτιον B. — τὸ om. DM. — θύρηφι DM. — In margine CL: Ση. τὸν ἡσίοδον κλέψαντα (κεκλοφότα C) τὸν στίχον. — 37. εἰ γὰρ M. — ἔχμα Ruhnkenius; codd. αἰχμὰ. — 38. ζώουσα D. — ζώουσι δὲ θάνης, τότε ἂν M. — θάνοις B. — τότε κεν Hermannus; τότε ἂν codd. (τότε ἂν M). — 41. ἀναπιλήσας Hermannus; codd. ἀναπηλήσας. — 42. γαλῶν ἔξετ. M et in margine codd. manu: γρ. ὥς δοκεῖ μοι ἄγῶν ἔξετό (sic). — ὄρεσχωῖο M. — ὄρεσχω λώνης L (spatio vacuo relicto). — 43. ὥς M. — περήσῃ Frankius; codd. περήσει. — 44. θαμειαὶ Hermannus; codd. θαμιναι. — 45. αἱ δέ τε ego; αἱ ὅτε DFL; ἅς ὅτε ABC; ἧ ὅτε M. — Ad vocem ἀμαρυγαί L in margine; γρ. ἀμαλδύναι. — 47. δ' ἄρ DM. — ταμῶν] λαβῶν D, sed in marg. γρ. ταμῶν. —

πειρήνας διὰ νῶτα λιθορρίνοιο χελώνης,
 ἀμφὶ δὲ δέρμα τάνυσσε βοὸς πραπίδεσσιν ἔησι,
 καὶ πήχεις ἐνέθηκ', ἐπὶ δὲ ζυγὸν ἤραρεν ἀμφοῖν, 50
 ἐπτα δὲ συμφώνους ὅτων ἐτανύσσατο χορδὰς.
 αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε χεροῖν ἐρατεινὸν ἄθυρμα,
 πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἥ δ' ὑπὸ χειρὸς
 σμερδαλέον κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ καλὸν ᾄδειν
 ἐξ αὐτοσχεδίνης πειρώμενος, ἦν τε κοῦροι 55
 ἤβηται θαλίῃσι παραβόλα κερτομέουσιν,
 ἀμφὶ Διὰ Κρονίδην καὶ Μαιάδα καλλιπέδιλον,
 ὥς πάρος ὠρίζεσκον ἑταιρείῃ φιλότῃτι,
 * ἦν τ' αὐτοῦ γενεὴν ὀνομακλυτὸν ὀνομάζων·
 ἀμφιπόλους τε γέραιρε καὶ ἀγλαὰ δώματα νύμφης, 60
 καὶ τρίποδας κατὰ οἶκον ἐπηετανούς τε λέβητας.
 καὶ τὰ μὲν οὖν ἤειδε, τὰ δὲ φρεσὶν ἄλλα μενοίνα.
 καὶ τὴν μὲν κατέθηκε φέρων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ
 φόρμιγγα γλαφυρὴν· ὁ δ' ἄρα κρειῶν ἐρατίζων
 ἄλτο κατὰ σκοπιὴν εὐώδεος ἐκ μεγάροιο, 65
 ὀρμαίνων δόλον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν, οἷά τε φῶτες
 φηληται διέπουσι μελαίνης νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
 Ἥλιος μὲν ἔδυνε κατὰ χθονὸς Ὠκεαγρόνδε
 αὐτοῖσιν θ' ἵπποισι καὶ ἄρμασιν· αὐτὰρ ἄρ' Ἑρμῆς
 Πιερίης ἀφίκανε θεῶν ὄρεα σκιόεντα, 70
 ἐνθα θεῶν μακάρων βόες ἄμβροτοι αὐλὴν ἔχεσκον,
 βοσκόμεναι λειμῶνας ἀκηρασίους, ἐρατεινοῖς.
 τῶν τότε Μαιάδος υἱὸς, εὐσκοπος Ἀργειφόντης,
 πεντήκοντ' ἀγέλης ἀπετάμνετο βοῦς ἐριμύκους.
 πλανοδίας δ' ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεια χῶρον, 75
 ἰχνι' ἀποστρέψας· δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης.

* . *

48. πειρήνας *M* et fortasse plures; sed primus Hermannus hanc formam pro πειρήνας ex coniectura restituit. — λιθορρίνοιο *Piersonus*; codd. διὰ ρίνοιο. — 49. ἔησι *M*. — 50. πήχεις *M*. — δὲ omissum in *B.M.* — 51. χορδὰς *M*. — 52. χεροῖν *Schneidewinus*; codd. φέρων. — 53. κονάβησε *DL*. — αἶδε *M*. — 55. ἦν τε κόροι *M*. — 58. ὥς *Ernestius*; codd. ὄν. — καὶ ἑταιρ. *M*. — 59. γενεὴν *M*. — ὀνομα κλυτὸν codd. excepto *M*. — ἐξονομάζων *M*. — (Versum reliqui corruptum). — 65. ἄλτο *DFM*; ὠτο *L*; ὠρτο *ABC*. — 67. φηληται *M*. — 69. αὐτοῖσι *M*. — ἄρ *D*. — 70. θεῶν *BM*. — 72. ἀκηρασίους *DL*. — 76. ἰχνι' *Hermannus*; codd. ἰχνη. —

σάνδαλα δ' εὐτ' ἔριψεν ἐπὶ ψαμάθοις ἀλίησιν, 79
 ἄφραστ' ἢ δ' ἀνόητα διέπλεκε θαυματοῦς ἔργα, 80
 συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄξους.
 τῶν τότε συνδήσας νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης,
 ἀβλαύτοις ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο σάνδαλα κοῦφα,
 αὐτοῖσιν πετάλοισι, [τὰ κύδιμος Ἀργειφόντης
 ἔσπασε Πιερίηθεν] ὁδοιπορίην ἀλεείνων, 85
 * οἷά τ' ἐπειγόμενος δολιχὴν ὁδὸν, αὐτοπρεπὴς ὥς.
 τὸν δὲ γέρον ἐνόησε δέμων ἀνθοῦσαν ἀλωὴν,
 ἴμενον πεδίονδε δι' Ὀγχηστὸν λεχεποίην·
 τὸν πρότερος προσέφη Μαιῆς ἐρικυδέος υἱός·
 ὦ γέρον, ὅστε φυτὰ σκάπτεις ἐπικαμπύλος ὤμους, 90
 ἢ πολυοινήσεις, εὐτ' ἂν τάδε πάντα φέρῃσι.

* * *

καὶ τε ἰδὼν μὴ ἰδὼν εἶναι καὶ κωφὸς ἀκούσας,
 καὶ σιγαῶν, ὅτε
 μή τι καταβλάπτῃ τὸ σὸν αὐτοῦ.

Τόσσον φᾶς συνέσενε βοῶν ἰφθίμα κάρηνα.
 πολλὰ δ' ὄρη σκιάεντα καὶ ἀνλώνας κελαδεινοὺς 95
 καὶ πεδί' ἀνθεμόεντα διήλασε κύδιμος Ἑρμῆς.
 ὀρφναίῃ δ' ἐπίκουρος ἐπᾶνέτο δαιμονίῃ νύξ,
 ἢ πλείων, τάχα δ' ὄρθρος ἐγίγνετο δημιοεργός·

ἀντία ποιήσας ὀπλάς, τὰς πρόσθεν ὀπισθεν, 77.
 τὰς δ' ὀπιθεν πρόσθεν· κατὰ δ' ἔμπαλιν αὐτὸς ἔβαινε. 78

77. 78. Hos versus ego ex contextu removi. — ὀπισθε *M.* — 78. ὀπισθεν *D.* — πρόσθεν] πρώτας *M.* — ἔβαινε *D.* — 79. σάνδαλα *M.* — δ' εὐτ' ἔριψεν *Schneidewinus*; σάνδαλα κ' ἔριψεν *L.*; ceteri δ' αὐτίκ' ἔριψεν (ἔριψεν *M.*, sed prius *ρ* ab eadem manu deletur). — ψαμάθ' *L.* — 80. ἄφραστ' *M.* — θαύματα *M.*; θαυμασιὰ *ABC.* — 81. συμμίστων *L.* — 82. τότε *M.* — νεοθηλέαν ἀγκαλωρην (vel ης?) *M.* — 83. ἀβλαύτοις *Bergkii*; codd. ἀβλαβέως. — 84. αὐτοῖσι *D.M.* — Verba τὰ — Πιερίηθεν *Hermannus* uncis inclusit. — 86. Versus manifesto corruptus. — αὐτοπρεπὴς ὥς *DFL* (hic cum glossa γρ. αὐτοπροπῆς); αὐτοπροπῆσας *ABCM.* — 87. τόνδε *M.* — δέμων *M.*; δόμων *ACDL.*; δομών *BF.* — ἀνθοῦσαν *M.*; ceteri αἴθουσαν. — 88. ἴμενον *M.*; ἴμενος *B.* — λεχεποίων *M.* — 90. ἐπικαμπύλα ξύλα *M.* — 91. πολυοινήσεις *Hagenius*; πολὺ οἰνήσεις *DL.M.*; πολὺ οἰμήσεις *F.*; πολὺ οἰμήσεις *ABC.* — Lacunam post hunc v. indicavit *Groddeckius*. — 93. Versum qui unus est in codd. dirimendum pronuntiavit *Schopenius*. — μηκέτι καταβλ. *D.* — 94. φᾶς συνέσενε *F.*; φασιν ἔσενε *L.*; φασὶν ἔσενε *ABCD.M.* — 95. σκιάεντα διήλασε κύδιμος Ἑρμῆς *B* omissis verbis καὶ ἀνλώνας — ἀνθεμόεντα. — 98. ἐγίγνετο *M.* —

τῆμος ἐπ' Ἀλφειὸν ποταμὸν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς 101
 Φοῖβου Ἀπόλλωνος βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους.
 ἀκμηῆτες δ' ἵκανον ἐπ' αὐλίον ὑψιμέλαθρον,
 καὶ ληνοὺς προπάροιθεν ἀριπρεπέος λειμῶνος.
 ἔνθ' ἐπεὶ εὐβοτάνης ἐπεφόρβει βοῦς ἐριμύχους, 105
 καὶ τὰς μὲν συνέλασσε ἐξ αὐλίον * ἀθρόας οὔσας,
 λωτὸν ἐρέπτομένας ἡδ' ἐρσήεντα κύπειρον.
 σὺν δ' ἐφόρει ξύλα πολλὰ, πυρὸς δ' ἐπεμαίετο τέχνην.
 δάφνης ἀγλαὸν ὄξον ἑλὼν ἐπέλεψε σιδήρῳ
 ἄρμενον ἐν παλάμῃ·

ἄμπνυτο δὲ θερμὸς αὐτμή· 110

πολλὰ δὲ κίγκανα κᾶλα κατουδαίῳ ἐνὶ βόθρῳ 112
 οὔλα λαβὼν ἐπέθηκεν ἐπηετανά· λάμπετο δὲ φλόξ
 τηλόσε φῦσαν λείσα πυρὸς μέγα δαιομένοιο.
 ὄφρα δὲ πῦρ ἀνέκαιε βίη κλυτοῦ Ἡφαίστοιο, 115
 τόφρα δ' ἐριβρούχους ἑλικας βοῦς εἴλκε θύραζε
 δοιάς ἄγχι πυρός· — δύναμιν δὲ οἱ ἐπλετο πολλή· —
 ἀμφοτέρως δ' ἐπὶ νῶτα χαμαὶ βάλε φρυσιοώσας·
 * ἐγκλίνων δ' ἐκύνιδε, δι' αἰῶνάς τε τορήσας

ἔργῳ δ' ἔργον ὄπαξε, ταμῶν κρέα πίονα δημῷ· 120
 ὦπτα δ' ἀμφ' ὀβελοῖσι πεπαρμένα δουρατέοισι,
 σάρκας ὁμοῦ καὶ νῶτα γεγάσμια καὶ μέλαν αἷμα
 ἐργμένον ἐν χολάδεσσι· τὰ δ' αὐτοῦ κεῖτ' ἐπὶ χώρης·

ἡ δὲ νέον σκοπιὴν προσεβήσατο διὰ Σελήνη, 99

Πάλλαντος θυγατὸρ Μεγαμηδείδαο ἄνακτος, 100

Ἑρμῆς τοι πρῶτιστα πυρήϊα πῦρ τ' ἀνέδωκε. 111

99. 100. Hos versus ut spurios eieci. — σκοπιῇ DF. — Μεγαμηδείδαο ABC; Μεγαμηδείδοιο L; Μεγαμηδείδαο D; μέγα μηδείδαο M. — 102. εὐρυμετώπους L. — 103. ἀκμηῆτες Hyginus; codd. ἀδμηῆτες. — ἤλανον D. — ἐπ' Schucidenius; codd. ἐς. — 105. εὐβοτ. — 106. συνέλασεν D. — 107. ἐρσ. M. — 108. τύννη (pro τέχνην) M. — 109. ἐπέλετε L; ἐνιάλλε M. — 110. Lacunam in medio versu statuit Schmittius. — ἄμπνυτο δὲ M; ἀναδάμπνυτο B; ceteri ἀνα δ' ἄμπνυτο. — θερμὸς (pro θερμὸς) BM. — 111. Eieci versum in codicibus lectum. — πυρήϊα L. — ἀνέδωκεν M. — 112. κατ' οὐδαίῳ F. — 114. φῦσαν Hemsterhusius; codd. φύσαν (φύξαν λείσα M). — 116. ἐριβρούχους Barnesius; codd. ὑποβρουχίας. — 117. δοιάς M. — 119. Versum notavi ut corruptum Matthia et Hermanno auctoribus, post eum lacunae signa appinxi. — ἐκκρίνας M. — δι' αἰῶνός ABC. — τετορήσας ABCM. — 120. πίονα M; ceteri πίονι. — 121. ὦπτα M. — 123. ἐργμένον M. — τὰ δ' M. —

ῥινοὺς δ' ἐξετάνυσσε καταστυφέλω ἐπὶ πέτρῃ,
 ὥς ἐτι νῦν τὰ μέταξε πολυχρόνιοι πεφύασι, 125
 δηρὸν δὴ μετὰ ταῦτα καὶ ἄκριτον· αὐτὰρ ἔπειτα
 Ἑρμῆς χαρμόφρων εἰρύσατο πύονα ἔργα
 λείω ἐπὶ πλαταμῶνι καὶ ἔσχισε δώδεκα μοῖρας
 κληροπαλεῖς· τέλεον δὲ γέρας προσέθηκεν ἑκάστη.
 ἐνθ' ὅσῃς κρεάων ἠράσσατο κύδιμος Ἑρμῆς 130
 ὁδμὴ γάρ μιν ἔτειρε καὶ ἀθάνατόν περ ἔοντα
 ἦδει· ἀλλ' οὐδ' ὥς οἱ ἐπείθετο θυμὸς ἀγῆνωρ,
 καί τε μάλ' ἱμείροντι, περᾶν ἱερῆς κατὰ δειρῆς.
 ἀλλὰ τὰ μὲν κατέθηκεν ἐς αὐλῖον ὑψιμέλαθρον,
 δημὸν καὶ κρέα πολλὰ, μετήορα δ' αἰψ' ἀνάειρε, 135
 σῆμα νέης φωρῆς· ἐπὶ δὲ ξύλα κάγκαν' ἀγείρας
 οὐλόποδ', οὐλοκάρηνα πυρὸς κατεδάμνατ' αὐτμῇ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ τοι πάντα κατὰ χρέος ἤνυσσε δαίμων,
 σάνδαλα μὲν προέηκεν ἐς Ἀλφειὸν βαθυδίνην·
 ἀνθρακίην δ' ἐμάρανε,· κόνιν δ' ἀμάθυνε μέλαιναν. 140
 Κυλλήνης δ' αἰψ' αὐτὶς ἀφίκετο διὰ κάρηνα 142
 ὄρθριος, οὐδέ τις οἱ δολιχῆς ὁδοῦ ἀντεβόλησεν
 οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
 οὐδὲ κύνες λελάκοντο· Διὸς δ' ἐριούνιος Ἑρμῆς 145
 δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κλήϊθρον ἔδυνεν,
 αὔρη ὀπωρινῇ ἐναλίγκιος, ἥντ' ὁμίχλη.
 [ἰθύσας δ' ἄντρον ἐξίκετο πύονα νηὸν,
 ἦκα ποσὶ προβιβῶν· οὐ γὰρ κτύπεν, ὥσπερ ἐπ' οὔδει.]

παννύχιος· καλὸν δὲ φόως ἐπέλαμπε Σελήνης. 141

124. ῥινοὺς *M.* — ἐξετάνυσσε *M.* — καταστυφέλω *D*; κατὰ στυφέλῃ *M.* — ἐπὶ *Barnesius* (et *L.* ut videtur); codd. ἐν. — 125. ὥς *D.* — τὰ μέταξε ex *Schneiderini* suspitione scripsi; τὰ μέτασσα *M*; τάμετ' ἄσσα *L*; τάμετ' ἄσσα *DF*; τάμε τ' ἄσσα *ABC*. — 126. μεταταῦτα *DM.* — 127. χαρμόφρων *H. Stephanus*; χαρμοφέρων *DFLM*; χάρμα φέρων *ABC*. εἰρύσατο *DL*; ceteri (ut videtur) cum *M* εἰρύσατο. — 130. ἠράσατο *DM.* — 132. ἦδει *Ruhnkenius*; ἦδει *BF*; ἦδει *ACDLM.* — οὐδὲ *D.* — ἐπείθετο *B.* — 133. περᾶν *Barnesius*; πέρην *ABCF*; περῆν *M*; περῆν' *DL* (? nihil notatum a Keilio ad hanc vocem, quae ex Clarkii coniectura in Matthisae librum recepta est). — 136. Deest in *M.* — φωρῆς *Hermannus*; codd. φωνῆς. — ἀγείρας *Ilgenius*; codd. αἰείρας. — 137. οὐλόποδ', οὐλοκάρηνα *M.* — 138. ἐπεὶ τοι *AF*; ἐπεὶ *BCDL*; ἐπειδὴ *M.* — ἠύλησε *M.* — 140. ἀνθρακίην *M.* — 141. Hunc ut spurium eieci. — παννύχιον — κατέλαμπε *M.* — 142. διακάρ. *M.* — 145. Διὸς *M.* — 148. ἰθύσας *M*; ceteri ἰθύνας. — ἄντρον *M.* — 149. ἦκα *M.* — προβιβῶν *DL.* —

ἔσσυμένως δ' ἄρα λίκνον ἐπώχετο κύδιμος Ἑρμῆς 150

σπάργανον ἄμφ' ὤμοις εἰλυμένος, ἥντε τέκνον

* νήπιον, ἐν παλάμῃσι περ ἰγνύσι λαῖφος ἀθύρων,
κεῖτο, χέλυν ἐρατὴν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔέργων.

μητέρα δ' οὐκ ἄρ' ἔληθε θεὰν θεὸς, εἶπέ τε μῦθον·

Τίπτε σὺ, ποικιλομήτα, πόθεν τόδε νυκτὸς ἐν ὦρῃ 155

ἔρχῃ, ἀναιδείην ἐπιειμένε; νῦν σε μάλ' οἶω

ἢ τάχ' ἀμήχανα δεσμὰ περὶ πλευρῇσιν ἔχοντα

Λητοῖδου ὑπὸ χερσὶ διέκ προθύροιο περήσειν,

ἢ σὲ κακὸν τὰ μέταξε κατ' ἄγκεα φηλητεύσειν.

ἔρρε, τάλαν· μεγάλην σε πατὴρ ἐφύτευσε μέριμναν 160

θνητοῖς ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.

Τὴν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισι·

μητέρ' ἐμὴ, τί με ταῦτα δεδίσκεαι, ἥντε τέκνον

νήπιον, ὅς μάλα παῦρα μετὰ φρεσὶν αἰσὺλα οἶδε,

ταρβαλέον, καὶ μητρὸς ὑπαιδείδοικεν ἐνιπὰς; 165

αὐτὰρ ἐγὼ τέχνης ἐπιβήσομαι, ἥτις ἀρίστη,

* βουλευὼν ἐμὲ καὶ σὲ διαμπερές· οὐδὲ θεοῖσι

νῶι μετ' ἀθανάτοισιν ἀδώρητοι καὶ ἄλιστοι

αὐτοῦ τῇδε μένοντες ἀνεξόμεθ', ὥς σὺ κελεύεις.

βέλτερον ἥματα πάντα μετ' ἀθανάτοισι ὀαρίζειν 170

πλούσιον, ἀφνειὸν, πολυλήιον, ἢ κατὰ δῶμα

ἄνθρω ἐν ἡερόεντι θαασσέμεν· ἀμφὶ δὲ τιμῇ,

κὰγὼ τῆς ὀσίης ἐπιβήσομαι, ἥσπερ Ἀπόλλων.

εἰ δέ κε μὴ δώῃσι πατὴρ ἐμὸς, ἦτοι ἔγωγε

πειρήσω — δύναμαι — φηλητέων ὄρχαμος εἶναι. 175

εἰ δέ μ' ἐρευνήσῃ Λητοῦς ἐρικυδέος υἱὸς,

ἄλλο τί οἱ καὶ μείζον ὀϊομαι ἀντιβολήσειν.

εἶμι γὰρ εἰς Πυθῶνα μέγαν δόμον ἀντιτορήσων·

ἐνθεν ἄλις τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας

151. ἥλυμένος M. — 152. Versus corruptus. — περιγνύσι M. —

154. ἔλαθε M. — 155. τόδε Wolfius; codd. τάδε. — 156. νῦν δέ σε D.

— 157. ἢ τάχ' Barnesius; δύσαχ' M; ἢ τάχ' ceteri. — 159. ἢ σὲ κα-

κὸν τὰ μέταξε Schneittius; codd. ἢ σε λαβόντα (φέροντα M) μεταξὺ. —

φιλητ. DM. — 160. τάλαν Ruhnkenius; codd. πάλιν. — 162. τὴν M. —

163. δεδίσκεαι Piersonus; codd. τιτυσκεαι. — 164. πολλὰ ἐνὶ φρεσὶν ἄρ-

μενα οἶδεν M. — 168. ἄλιστοι Schneidewinus; ἄπαστοι L; ἄπλιστοι AC;

ἄπαστοι BDFM. — 169. ἀεξόμεθ' M. — 170. ἥματα D. — 172. τιμῇ,

Schneidewinus; codd. τιμῆς. — 175. Verba interpunxit Schneidewinus. —

δὲ φηλητεύων L; δὲ φιλητεύων ACD; δὲ φιλητέον M; φιλητεύων B;

φιλητῶν F. —

πορθήσω καὶ χρυσὸν, ἄλλισ τ' αἶθωνα σίδηρον, 180
καὶ πολλὴν ἐσθῆτα· σὺ δ' ὄψαι, αἶκ' ἐθέλῃσθα.

Ὡς οἱ μὲν ῥ' ἐπέεσσιν ἀλλήλους ἀγόρευον,
υἱὸς τ' αἰγιόχοιο Διὸς καὶ πότνια Μαῖα.

Ἡὼς δ' ἠριγένεια φόως θνητοῖσι φέρουσα 185
ᾠρνυτ' ἀπ' Ὠκεανοῖο βαθυρρούου· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Ὀγχηστόνδ' ἀφίκανε κιών, πολυήρατον ἄλσος
ἀγνὸν ἐρισφαράγον Γαιήοχου· ἐνθα γέροντα
* κνώδαλον εὖρε νέμοντα παρὲξ ὁδοῦ ἔρκος ἁλώης·
τὸν πρότερος προσέφη Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός·

ὦ γέρον Ὀγχηστοῖο βατοδρόπε ποιήεντος, 190
βοῦς ἀπὸ Πιερίης διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνω,
πάσας θηλείας, πάσας κεράεσσιν ἐλικτάς,
ἐξ ἀγέλης· ὃ δὲ ταῦρος ἐβόσκετο μούνος ἀπ' ἄλλων
κύνεος· χαροποὶ δὲ κύνες κατόπισθεν ἔποντο
τέσσαρες, ἥντε φῶτες, ὁμόφρονες· οἱ μὲν ἔλειφθεν, 195
οἳ τε κύνες ὃ τε ταῦρος· ὃ δὴ περὶ θαῦμα τέτυκται·
ταὶ δ' ἔβαν ἠελίοιο νέον καταδυομένοιο
ἐκ μαλακοῦ λειμῶνος, ἀπὸ γλυκεροῖο νομοῖο.
ταῦτά μοι εἶπε, γεραῖε παλαιγενὲς, εἶπον ὄπωπας
ἀνέρα ταῖσδ' ἐπὶ βουσί διαπρήσσοντα κέλευθον. 200

Τὸν δ' ὁ γέρων μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
ὦ φίλος, ἀργαλέον μὲν, ὅς' ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτο,
πάντα λέγειν· πολλοὶ γὰρ ὁδὸν πρήσσουσιν ὁδῖται,
τῶν οἱ μὲν κακὰ πολλὰ μεμνάότες, οἱ δὲ μάλ' ἐσθλὰ,
φοιτῶσιν· χαλεπὸν δὲ δαήμεναί ἐστιν ἕκαστον· 205
αὐτὰρ ἐγὼ πρόπαν ἡμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἔσκαπτον περὶ γουνὸν ἁλώης οἰνοπέδοιο·
παῖδα δ' ἔδοξα, φέριστε, σαφεὲς δ' οὐκ οἶδα, νοῆσαι,
ὅστις ὁ παῖς ἅμα βουσί νῦν κραιῖρησιν ὀπήδει
νήπιος, εἶχε δὲ ῥάβδον· ἐπιστροφάδην δ' ἐβάδιζεν. 210
ἔξοπίσω δ' ἀνέεργε, κάρη δ' ἔχον ἀντίον αὐτῷ.

* * *

180. αἶθωνα M. — 181. αἶκε θέλῃσθα BCL; αἶκ' ἐθέλῃσθα ADFM (om. i subscr.). — 183. Μαῖα] μήτηρ M. — 184. ἠὼς δ' M. — 188. κνώδαλον corruptum. — 190. βατόδροπε M. — 197. ταί δ' M. — 200. κέλευθα, opinor, M. — 202. ἴδοιμι M. — 205. φοιτῶσιν] πρήσσουσιν M. — ἐστὶν M. — 207. ἁλώης M. — 208. νοήσας M. — 211. ἔχον Hermannus; codd. ἔχεν. — Post h. v. lacunam aperuit Matthias. —

Φῆ ῥ' ὁ γέρων· ὁ δὲ θαῖσσαν ὁδὸν κίε μῦθον ἀκούσας·
οἶωνόν δ' ἐνόει τανυσίπτερον, αὐτίκα δ' ἔγνω
φηλητὴν γεγαῶτα Διὸς παῖδα Κρονίωνος.
ἔσσυμένως δ' ἦιξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων 215
ἔς Πύλον ἡγαθέην διζήμενος εἰλίποδας βοῦς,
πορφυρέῃ νεφέλῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους·
ἰχνια τ' εἰσενόησεν Ἐκηβόλος εἰπέ τε μῦθον·

ὦ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὄφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἰχνια μὲν τάδε γ' ἐστὶ βοῶν ὀρθοκραϊράων, 220
ἀλλὰ πάλιν τέτραπται ἔς ἀσφοδελὸν λειμῶνα·
βήματα δ' οὔτ' ἀνδρὸς τάδε γίνεται οὔτε γυναικὸς,
οὔτε λύκων πολιῶν οὔτ' ἄρκτων οὔτε λεόντων·
οὔτε τι κένταυρον λασιαύχενά ἔλπομαι εἶναι;
ὅστις τοῖα τέλωρα βιβᾶ ποσὶ καρπαλίμοισιν· 225
αἰνὰ μὲν ἐνθεν ὁδοῖο, τὰ δ' αἰνότερ' ἐνθεν ὁδοῖο.

Ὡς εἰπὼν ἦιξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Κυλλήνης δ' ἀφίκανεν ὄρος καταεῖμενον ὕλῃ,
πέτρης εἰς κευθμῶνα βαθύσκιον, ἐνθα τε νύμφη
ἀμβροσίῃ ἐλόχευσε Διὸς παῖδα Κρονίωνος. 230
ὁδμὴ δ' ἱμερόεσσα δι' οὔρεος ἡγαθέοιο
κίδνατο, πολλὰ δὲ μῆλα ταναύποδα βόσκετο ποίην.
ἐνθα τότε σπεύδων κατεβήσατο λάϊνον οὐδὸν
ἄντρον ἔς ἡερόεν ἑκατηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων.

Τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱὸς 235
χωόμενον περὶ βουσίην ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα,
σπάργαν' ἔσω κατέδυνε θυήεντ'· ἦντε πολλὴν
πρέμνων ἀνθρακιὴν οὔλῃ σποδὸς ἀμφικαλύπτει,
* ὥς Ἑρμῆς Ἐκάεργον ἰδὼν ἀλέεινεν ἑαυτόν.
ἐν δ' ὀλίγῳ συνέλασσε κάρη χειρὰς τε πόδας τε, 240
φή ῥα νεόλλουτος, προκαλεύμενος ἥδυμον ὕπνον,

212. δ' ὁ ABC. — μῦθον ἀκούσας M et L (hic non in textu, sed in margine appposito γρ.); ceteri Φοῖβος Ἀπόλλων. — 214. φηλητὴν DL.M. — 216. εἰς (?) M. — 218 et 219 desunt in M. — 222. οὔτ' ὅς L. — 224. κένταυρον λασιαύχενά Schneidewinus; codd. κεν ταύρον λασιαύχενος. — ἔλπομαι εἶναι M; ceteri ἔστιν ὁμοῖα, praeter L: ἥστιν ὁμοῖα et in marg. γρ. ἔλπομαι εἶναι. — 229. τε supraser. in D. — 230. Κρονίωνα M. — 232. κίδνατο DL. — ταναύποδα M. — πόην M (ut videtur). — 236. ἑκατηβόλον A. — 238. ἀμφικαλύπτει L.M. — οὔλῃ σποδὸς Hermannus; codd. ὕλης σποδὸς, ὀλοσποδὸς M. — 239. Corruptus. — 240. συνέλασε D. — 241. φή Hermannus; codd. δῆ. — L in marg. ἐν ἄλλῳ οὕτως· θῆρα νέον λοχάων προκαλεύμενος ἥδ' ὕ. — νήδυμον B. —

ἐργήσων ἐτεόν γε· χέλυν δ' ὑπὸ μασχάλῃ εἶχε.
 γνῶ δ' οὐδ' ἠγνοίησε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱὸς
 νύμφην τ' οὐρείην περικαλλέα καὶ φίλον υἱόν,
 παῖδ' ὀλίγον, δολίης εἰλυμένον ἐντροπίῃσι, 215
 παπτήνας δ' ἄρα πάντα μυχὸν μεγάλοιο δόμοιο
 τρεῖς ἀδύτους ἀνέωγε λαβὼν κληῖδα φαεινὴν,
 νέκταρος ἐμπλείους ἢ δ' ἄμβροσίης ἐρατεινῆς·
 πολλὸς δὲ χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἔνδον ἔκειτο,
 πολλὰ δὲ φοινικόεντα καὶ ἄργυρα εἴματα νύμφης, 250
 οἷα θεῶν μακάρων ἱεροὶ δόμοι ἐντὸς ἔχουσιν·
 ἐνθ' ἐπεὶ ἐξερέεινε μυχοὺς μεγάλοιο δόμοιο
 Λητοῖδης, μύθοισι προσηύδα κύδιμον Ἑρμῆν·
 ὦ παῖ, ὅς ἐν λίκνῳ κατάκειαι, μήνυέ μοι βουῖς
 θάττον· ἐπεὶ τάχα νῶϊ διοισόμεθ' οὐ κατὰ κόσμον. 255
 ῥίψω γάρ σε λαβὼν ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,
 εἰς ζόφον αἰνόμορον καὶ ἀμήχανον· οὐδέ σε μήτηρ
 ἐς φάος οὐδὲ πατὴρ ἀναλύσεται, ἀλλ' ὑπὸ γαίῃ
 ἐρρήσεις ὀλοοῖσι μετ' ἀνδράσιν ἡγεμονεύων.
 Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισι· 260
 Λητοῖδῃ, τίνα τοῦτον ἀπηνέα μῦθον εἶπας;
 ἢ βουῖς ἀγραύλους διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις;
 οὐκ ἶδον, οὐκ πνθόμην, οὐκ ἄλλον μῦθον ἄκουσα·
 οὐκ ἂν μηνύσαιμ', οὐκ ἂν μήνυτρον ἀροίμην.
 οὐδὲ βοῶν ἐλατῆρι, κραταιῷ φωτὶ, εἶοικα. 265
 οὐκ ἐμὸν ἔργον τοῦτο, πάρος δέ μοι ἄλλα μέμηλεν·
 ὕπνος ἐμοιγε μέμηλε καὶ ἡμετέρης γάλα μητρὸς,
 σπάργανά τ' ἀμφ' ὤμοισιν ἔχεν καὶ θερμὰ λοετρά.
 μή τις τοῦτο πνύθοιτο, πόθεν τόδε νεῖκος ἐτύχθη·
 καὶ κεν δὴ μέγα θαῦμα μετ' ἀθανάτοισι γένοιτο, 270
 παῖδα νέον γεγαῶτα διὰ προθύροιο περῆσαι
 βουσὶν ἐπ' ἀγραύλοισι· τὸ δ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις.

242. ἐργήσων ἐτεόν γε· *Hermannus*: codd. ἄγρης· εἰνέτεόν τε. —
 245. δολίης *ADLM*; δολίης· *BCE*. — 246. δ' ἀνά *M*. — 248. ἐμπλείους
Ilgenius; codd. ἐκπλείους. — 249. χρυσός γε *M*. — 250. ἄργυρ· *M*. —
 253. προσηύδα *D*. — 254. κληῖδα *DL* (qui in marg. γρ. λίκνω). — 255.
 θάττον· ἐπεὶ]. Haec verba desunt in *M*, spatio tamen relicto. — 256.
 λαβὼν *Ilgenius*; codd. βαλὼν. — 258. ἀναλύσεται *B*. — 259. ὀλοοῖσι
Bothius; codd. ὀλίγοισι. — μετ' *LM*; ἐν *ABCD*. — 260. Post κερδα-
 λέοισι *M* habet signum . . . . — 261. εἶπας *BL*; ceteri (etiam *M*) εἶ-
 πες. — 262. ἢ *Matthias*; codd. καὶ. — 263. πνθόμην *D*. — ἄλλον *B*. —
 265. οὐδὲ ego scripsi; codd. οὔτε. — κραταιῷ *M*. — 271. διαπροθ. *D*.
 — 272. βουσὶν ἐπ' *Schneidevinus*; codd. βουσί μετ'. — ἀγραύλοισι *M*. —

χθές γενόμην, ἀπαλοὶ δὲ πόδες, τρηχεῖα δ' ὑπὸ χθών.
εἰ δὲ θέλεις, πατρὸς κεφαλὴν μέγαν ὄρκον ὁμοῦμαι·
μὴ μὲν ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ὑπίσχομαι αἴτιος εἶναι,
μήτε τιν' ἄλλον ὅπωπα βοῶν κλοπὸν ὑμετεράων,
αἵτινες αἱ βόες εἰσὶ· τὸ δὲ κλέος οἶον ἀκούω.

275

Ὡς ἄρ' ἔφη καὶ πυκνὸν ἀπὸ βλεφάρων ἀμαρύσσων
ὄφρυς ῥιπτάζεσκεν, ὀρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
μάκρ' ἀποσυρίζων, ἄλιον τὸν μῦθον ὑποσχών.
τὸν δ' ἀπαλὸν γελάσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·

280

ὦ πέπον, ἡπεροπευτὰ, δολοφραδῆς, ἥ σε μάλ' οἴω
πολλάκις ἀντιτοροῦντα δόμους εὖ ναιετάοντας
ἐννυχον οὐχ ἓνα μοῦνον ἐπ' οὔδει φῶτα καθίσσαι,
σκευάζοντα κατ' οἶκον ἄτερ ψόφου, οἳ ἄγορεύεις.
πολλοὺς δ' ἀγραύλους ἀκαχήσεις μηλοβοτῆρας
οὔρεος ἐν βήσσης, ὅπταν κρειῶν ἐρατίζων
ἀντὰς βουκολίοισι καὶ εἰροπόκοις οἴεσσι.
ἀλλ' ἄγε, μὴ πύματόν τε καὶ ὕστατον ὕπνον λαύσης,
ἐκ λίκνου κατὰβαινε, μελαίνης νυκτὸς ἑταῖρε.
τοῦτο γὰρ οὖν καὶ ἔπειτα μετ' ἀθανάτοισι γέρας ἔξεις,
ἀρχὸς φηλητέων κεκλήσεαι ἥματα πάντα.

285

290

Ὡς ἄρ' ἔφη καὶ παῖδα λαβὼν φέρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
σὺν δ' ἄρα φρασσάμενος τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
οἴωνόν προέηκεν, ἀειρόμενος μετὰ χειρὶ,
τλήμονα γαστρὸς ἔριθον, ἀτάσθαλον ἀγγελιώτην.
ἔσσυμένως δὲ μετ' αὐτὸν ἐπέπταρε· τοῖο δ' Ἀπόλλων
ἐκλυεν, ἐκ χειρῶν δὲ χαμαὶ βάλε κύδιμον Ἑρμῆν.
ἔξετο δὲ προπάροιθε καὶ ἔσσύμεγός περ ὁδοῖο,
Ἑρμῆν κερτομέων, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·

295

300

Θάρσει, σπαργανιώτα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
εὐρήσω καὶ ἔπειτα βοῶν ἰφθίμα κάρηνα,

273. δ' οὐπο *L.* — ὑποχθών *D.* — 277. οἶον *D.* — 278. ἄρ *D.*; ἄρ *M.* — 279. ὄφρυς *Hermannus*; codd. ὄφρυσσι. — ῥιπτάζεσκεν *M.* — 280. ἄλιον *D.* — τὸν *DM.*; ὡς *L.*; ὡς τὸν *BC.*; ὡς τὸ *A.*; ὡς *F.* — ὑποσχών *ego*; codd. ἀκούων. — 282. ἦ *M.* — 284. οὐδ' *M.* — καθίσσαι *DM.* — 286. πολλοὺς ἀγραύλους *DL.* — 287. κρειῶν] μῆλων *M.* — 288. Quod scripsi, habet *L.* in margine sic: γρ. ἀντ' βουκολίοισι καὶ οὔροπόκ' οἴεσσ'; in textu vero idem atque ceteri ἀντήσεις (ἀντήσης *M.*) ἀγέλησι βοῶν καὶ πώεσι μῆλων. — 289. μὴ om. *M.* — τε om. *DF.* — λαύσεις *M.* — 291. μεταθαν. *D.* — 292. ἀνχος *M.* — φηλητέων *DL.*; φωλητέων *M.* — ἥματα *D.* — 293. ἄρ *D.*; ἄρ *M.* — 294. φρασσάμενος *DLM.* — κρατὺς *M.* — 295. χερσὶν *M.* — 299. ἔσσυμένος *M.* — 301. σπαργανιώτα *D.* —

τούτοις οἰωνοῖσι· σὺ δ' αὖθ' ὁδὸν ἡγεμονεύσεις.

Ὡς φάτ'· ὁ δ' αὖτ' ἀνόρουσε θοῶς Κυλλήνιος Ἑρμῆς,
σπουδῇ ἰὼν· ἄμφω δὲ παρ' οὐατα χερσὶν ἐώθει 305
σπάργανον ἄμφ' ὤμοισιν ἐελμένον, εἶπε δὲ μῦθον·

Πῇ με φέρεις, Ἐκάεργε, θεῶν ζαμενέστατε πάντων;
ἦ με βοῶν ἐνεχ' ὥδε χολούμενος ὀρσολοπεύεις;
ὦ πόποι, εἴθ' ἀπόλοιτο βοῶν γένος· οὐ γὰρ ἔγωγε
ὑμετέρας ἔκλεψα βόας, οὐδ' ἄλλον ὄπωπα, 310
αἵτινες αἱ βόες εἰσί· τὸ δὲ κλέος οἶον ἀκούω.
δὸς δὲ δίκην καὶ δέξο παρὰ Ζηνὶ Κρονίῳ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τὰ ἕκαστα διαρρήδην ἐρίδαινον
Ἑρμῆς τ' οἰοπόλος καὶ Ἀητοῦς ἀγλαὸς υἱός,
ἄμφις θυμὸν ἔχοντες· (ὁ μὲν νημερτέα φωνὴν 315
ἐκδεδαῶς ἐπὶ βουσὶν ἐλάζυτο κύνδιμον Ἑρμῆν,
αὐτὰρ ὁ τέχνησιν τε καὶ αἰμυλλίοισι λόγοισιν
ἤθελεν ἔξαπατᾶν Κυλλήνιος Ἀργυρότοξον·)
αὐτὰρ ἐπεὶ πολύμητις ἐὼν πολυμήχανον εὗρεν,
ἔσσυμένως δὴ ἔπειτα διὰ ψαμάθοιο βάδιζε 320
πρόσθεν, αὐτὰρ κατόπισθε Διὸς καὶ Ἀητοῦς υἱός.
αἶψα δ' ἵκοντο κάρηνα θυώδεος Οὐλύμποιο
ἔς πατέρα Κρονίωνα Διὸς περικαλλέα τέκνα·
κείθι γὰρ ἀμφοτέροισι δίκης κατέκειτο τάλαντα.
εὐδίη δ' ἔχ' Ὀλυμπον ἀγάννιφον, ἀθάνατοι δὲ 325
ἄθροοι ἡγερέθοντο μετὰ χρυσόθρονον ἦῶ.

ἔστησαν δ' Ἑρμῆς τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
πρόσθε Διὸς γούνων· ὁ δ' ἀνείρετο φαίδιμον υἱὸν
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·

Φοῖβε, πόθεν ταύτην μενοεικέα ληΐδ' ἐλαύνεις, 330
παῖδα νέον γεγαῶτα, φυὴν κήρυκός ἔχοντα;

303. αὐτοῖς *M.* — οἰωνοῖσιν. εὐ δ' αὖθ' *D.*; οἰωνοῖς, εὐ δ' αὖθ' *AF.* — 304. ἔφαθ'· ὁ δ' αὖτ' *M.* — 306. ἐελμένον *ego*; ἐέλενος; *M.*; ἐλιγμένος *ceteri.* — 308. ἐνέχωνδε *M.* — ὀρσοπολεύεις *ABC.* — 309. ὦ *D.* — 311. Ita versum dedit *Frankius* ex 277; *codd.* αἵτινές εἰσι βόες· τὸ δὲ δὴ (*om. A*) κλέος. — οἶον *D.* — 313. ἔπειτα *M.* — ἐρίδαινον *Schneideinius*; ἐρέεινεν *DFLM.*; ἐρέεινον *ABC.* — 316. ἐκδεδαῶς *ego* *scripsi*; *codd.* οὐκ ἀδίκως. — ἐλαζοιτο *M.* — 317. ὁ *D.* — τέχνησί *M.* — 318. ἤθελ' *M.* — 319. πολύμητις *L.* — 320. δὴπείτα *codd.* — 322. Sic, ut dedi, *ABCF* et margo *L.*; αἶψα δὲ τέροθρον ἵκοντο θυώδεος Οὐλύμποιο *DLM.* — 323. περικ. *L.* — 325. εὐδίη *ego conieci*; *codd.* εὐμυλλίη (εὐμυλλίη *M.*) — 326. ἀθροοί *Groddeckius*; *codd.* ἄφθιτοι. — μετὰ χρυσόθρονον ἦῶ margo *L.*; sed idem in textu, ut *ceteri*, ποτὶ πύχας Οὐλύμποιο. —

σπουδαῖον τόδε χρῆμα θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἦλθε.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων·

ὦ πάτερ, ἢ τάχα μῦθον ἀκούσεται οὐκ ἀλαπαδνόν,

κερτομέων, ὥς οἶος ἐγὼ φιλολήϊός εἰμι·

335

παῖδά τιν' εὖρον τόνδε διαπρύσιον κεραίστην

Κυλλήνης ἐν ὄρεσσι, πολὺν διὰ χῶρον ἀνύσας,

κέρτομον, οἷον ἐγωγε θεῶν οὐκ ἄλλον ὅπωπα,

οὐδ' ἀνδρῶν, ὅποσοι λησίμβροτοί εἰς' ἐπὶ γαίῃ.

κλέψας δ' ἐκ λειμῶνος ἐμὰς βοῦς ὥχεται' ἐλαύνων

340

ἐσπέριος παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,

εὐθὺ Πύλονδ' ἐλάων· τὰ δ' ἄρ' ἔχνια τοῖα πέλωρα,

οἷά τ' ἀγάσασθαι, καὶ ἀγανοῦ δαίμονος ἔργα.

τῇσιν μὲν γὰρ βουσίην ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα

ἀντία βήματ' ἔχουσα κόνις ἀνέφαινε μέλαινα·

345

αὐτὸς δ' οὗτος αἶκτος, ἀμήχανος, οὔτ' ἄρα ποσσὶν

οὔτ' ἄρα χερσὶν ἔβαινε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον·

ἀλλ' ἄλλην τινὰ μῆτιν ἔχων διέτριβε κέλευθα,

τοῖα πέλωρ', ὥς εἴ τις ἄραιῇσι δρυσὶ βαίνοι.

ὄφρα μὲν οὖν ἐδίωκε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,

350

ῥεῖα μάλ' ἔχνια πάντα διέπρεπεν ἐν κονίῃσιν·

αὐτὰρ ἐπεὶ ψαμάθοιο μέγαν στίβον ἐξεπέρησεν,

ἄφραστος γένετ' ὥκα βοῶν στίβος ἠδὲ καὶ αὐτοῦ,

χῶρον ἀνὰ κρατερόν· τὸν δ' ἐφράσατο βροτὸς ἀνὴρ

εἰς Πύλον εὐθὺς ἐλῶντα βοῶν γένος εὐρυμετώπων.

355

αὐτὰρ ἐπειδὴ τὰς μὲν ἐν ἡσυχίῃ κατέερχε,

καὶ διαπυρπαλάμησεν ὁδοῦ τὸ μὲν ἐνθά, τὸ δ' ἐνθά,

ἐν λίκνῳ κατέκειτο μελαίνῃ νυκτὶ ἑοικῶς,

ἄνθρωπ' ἐν ἡερόεντι κατὰ ζόφον· οὐδέ κεν αὐτὸν

αἰετὸς ὅξ' ἰλάων ἐσκέψατο· πολλὰ δὲ χερσὶν

360

αὐγὰς ὠμόρραξε δολοφροσύνην ἀλεγύνων.

332. ἦλε *L.* — 335. οἶος *D*; ceteri οἶος. — 336. *L.* ad marg. (ἦτοι φανερόν κλέπτειν. — 337. ἀνύσας *D.M.* — 338. κέρτομον praeposito signo *M.* — 339. εἰς' *D.* — γαίαν *M.* — 342. Πύλονδ' *M*; ceteri πόρονδ'. — ἄρ' *D.* — τοῖα *Barnesius*; codd. δοιὰ. — 343. ἀγάσασθαι *Hgenius*; ἀγάσασθαι *M*; ceteri ἀγάσσεσθαι. — 344. τοῖσι *M.* — 346. αἶκτος *Hermannus*; codd. ὄδ' ἐκτός (ὄδ' *M*). — 349. βαίνων *M.* — 352. πολὺν στίβον *M.* — 356. ἡσυχία *B.M.* — κατέερχε *ABC*; κατέρεξε *DFH.M* (ξεν). — 357. διαπυρπαλάμησεν *Hgenius*; δια πῦρ παλάμησεν *M*; διὰ πῦρ μάλ' ἄμηνσεν ceteri. — 360. ἰλάων suprascripto βλέπων *L.* — 361. ὠμόρραξε, *Hgenius*; codd. ὠμάραξε. — ἀλεγύνων *DF.L*; ἀλεγίζων *M*; ἀλεείνων *ABC.* —

αὐτὸς δ' αὐτίκα μῦθον ἀπηλεγέως ἀγόρευεν·
οὐκ ἶδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα,
οὐδέ κε μηνύσαιμ', οὐδ' ἂν μήνυτρον ἀροίμην.

Ἦτοι ἄρ' ὥς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔξετο Φοῖβος Ἀπόλλων· 365

Ἑρμῆς δ' αὐτίκα μῦθον ἐν ἀθανάτοισιν εἶπεν,
δείξατο δ' εἰς Κρονίωνα, θεῶν σημάτων πάντων·

Ζεῦ πάτερ, ἦτοι ἐγὼ σοι ἀληθείην καταλέξω·
νημερτής τε γάρ εἰμι, καὶ οὐκ οἶδα ψεύδεσθαι.

ἦλθεν ἐς ἡμετέρου διζήμενος εἰλίποδας βοῦς 370

σήμερον ἡελίοιο νέον ἐπιτελλομένοιο·

οὐδὲ θεῶν μακάρων ἄγε μάρτυρας οὐδὲ κατόπτας.

μηνύειν δ' ἐκέλευεν ἀναγκαίης ὑπὸ πολλῆς,

πολλὰ δέ μ' ἠπείλησε βαλεῖν ἐς Τάρταρον εὐρὺν,

οὐνεχ' ὁ μὲν τέρεν ἄνθος ἔχει φιλοκνδέος ἥβης, 375

αὐτὰρ ἐγὼ χθιζὸς γενόμην — τὰ δέ τ' οἶδε καὶ αὐτός —

οὔτι βοῶν ἐλατῆρι, κραταιῷ φωτὶ, εἰκώς.

πείθεο· καὶ γὰρ ἐμεῖο πατὴρ φίλος εὐχεαί εἶναι·

[ὥς οὐκ οἶκαδ' ἔλασσα βόας, ὥς ὄλβιος εἶην,

οὐδ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβην· τὸ δέ τ' ἀτρεκέως ἀγορεύω. 380

Ἥελιον δὲ μάλ' αἰδέομαι καὶ δαίμονας ἄλλους,

καὶ σε φιλῶ καὶ τοῦτον ὀπίζομαι· οἶσθα καὶ αὐτὸς,]

ὥς οὐκ αἰτιός εἰμι· μέγαν δ' ἐπιδώσομαι ὄρκον·

οὐ μὰ τὰδ' ἀθανάτων εὐκόσμητα προθύραια.

καὶ που ἐγὼ τούτῳ τίσω ποτὲ νηλέα φώρην, 385

καὶ κρατερῷ περ ἔοντι· σὺ δ' ὀπλοτέροισιν ἄρηγε.

Ὡς φάτ' ἐπιλλίσζων Κυλλήνιος Ἀργειφόντης·

καὶ τὸ σπάργανον εἶχεν ἐπ' ὠλένη οὐδ' ἀπέβαλλε.

Ζεὺς δὲ μέγ' ἐξεγέλασεν ἰδὼν κακομηδέα παῖδα

εὐ καὶ ἐπισταμένως ἀρνεύμενον ἀμφὶ βόεσσιν. 390

ἀμφοτέρους δ' ἐκέλευσεν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας

ζητεύειν, Ἑρμῆν δὲ διάκτορον ἡγεμονεύειν,

· 363. εἶδον *M*. — 365. ἦτοι *D*. — ἄρ *D*. — 366. Quem dedi ver-
sum, *L* in margine habet, nisi quod pro αὐτίκα ibi est αὐτῷ, fortasse
ἄλλον; in textu idem codex cum ceteris hunc exhibet versum: Ἑρμῆς
δ' αὐτῷ ἐτέρωθεν ἀμειβόμενος ἔπος ἤνδα. — 368. ἦτοι *D*. — κατα-
λέξω] ἀγορεύσω *M*. — 370. εἰλίπ. *M*. — 371. νέον γ' *BCD*. — 373. ἀνάγ-
κης *M*. — 374. εἰς (ορίνορ) *M*. — 376. τὰ δέ τ' *M*; τὰδε τ' *ABCD*; *F*;
τὰδε *L*. — 379. ὥς οὐκ *M*. — ἔλασσα *D*. — 380. τὰ δέ τ' *Hermannus*; codd.
τόδε δ'. — 381. δὲ μάλ' αἰδ. *M*; μάλα αἰδ. *ABCF* (?); μάλ' αἰδ. *DL*. — 383.
ἐπιδώσομαι *Barnesius*; codd. ἐπιδαίσομαι, *M* ἐπιδεύσομαι. — 384. οὐ *D.M*. —
385. που *Hermannus*; codd. ποτ'. — ποτὶ *M*. — φώρην *M*; ceteri φωνήν. —
389. ἐξεγέλασεν *D.M*. — 391. ὁμόφρονα; aliquid in hac voce erasum in *M*. —

καὶ δεῖξαι τὸν χώρον ἐπ' ἀβλαβίῃσι νόοιο,
 ὅππῃ δ' αὐτ' ἀπέκρουψε βοῶν ἰφθιμα κάρηνα.
 νεῦσεν δὲ Κρονίδης, ἐπεπείθετο δ' ἀγλαὸς Ἑρμῆς· 395
 ῥηιδίως γὰρ ἐπειθε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.

τῷ δ' ἄμφω σπεύδοντε Διὸς περικαλλέα τέκνα
 εἰς Πύλον ἡμαθόεντα ἐπ' Ἀλφειοῦ πόρον ἵξον·
 ἄγρους δ' ἐξίκοντο καὶ αὖλιον ὑψιμέλαθρον,
 ἥχι ῥα οἱ τᾶγρενμ' ἀτιτάλλετο νυκτὸς ἐν ὦρῃ. 400
 ἐνθ' Ἑρμῆς μὲν ἔπειτα κιῶν παρὰ λαῖνον ἄντρον,
 εἰς φῶς ἐξήλαννε βοῶν ἰφθιμα κάρηνα·

Λητοῖδης δ' ἀπάτερθεν ἰδὼν ἐνόησε βοείας
 πέτρῃ ἐπ' ἡλιβάτῳ, τάχα δ' ἦρετο κύδιμον Ἑρμῆν·

Πῶς ἐδύνω, δολομῆτα, δύω βόε δειροτομῆσαι, 405
 ὥδε νεογνὸς εἶν καὶ νήπιος; αὐτὰρ ἐγωγε
 δειμαίνω κατόπισθε τὸ σὸν κράτος· οὐδέ τί σε χρὴ
 μακρὸν ἀέξεσθαι, Κυλλήνιε, Μαιάδος υἱέ.

Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ χερσὶ περιστρεφε καρτερὰ δεσμὰ
 * ἄγνου· ταὶ δ' ὑπὸ ποσσὶ κατὰ χθονὸς αἶψα φύοντο 410
 αὐτόθεν, ἐμβολάδην ἐστραμμέναι ἀλλήλησι,
 * ῥεῖά τε καὶ πάσῃσιν ἐπ' ἀγραύλοισι βόεσσιν,
 Ἑρμείῳ βουλῇσι κλεψίφρονος· αὐτὰρ Ἀπόλλων
 θαύμασεν ἀθρήσας· ὁ δὲ δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
 χώρον ὑποβλήδην ἐσκέψατο, πύκν' ἀμαρύσσων, 415

* * *

ἐγκρύψαι μεμαῶς· Λητοῦς δ' ἐρικυδέος υἱὸν
 ῥεῖα μάλ' ἐπρήνυνεν ἐκηβόλον, ὥς ἔθελ' αὐτὸς,
 καὶ κρατερόν περ ἶόντα· λαβὼν δ' ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς

* * *

395. νεῦσε DM. — 397. σπεύδοντε ABCM; σπεύδοντο DFL. — 398. ἡμαθόεντα ἐπ' BCM; ἡμαθόεντα δ' ἐπ' ADFL. — ἵξον DL; ἵξον M. — 400. ἥχι ῥα οἱ Hermannus; ἥχ' οὐ δὴ DFL; ἥχ' οὐ δὴ AB (ἥχ') C; ὄχον δὲ M. τᾶγρενμ' ἀτιτάλλετο Doederlinus; τὰ χοῦματ' ἀτιτάλλετο ABCDL, M (ματα τιτάλλ.) F (ἀτάλλ.). — 401. εἰς λαῖνον M. — 402. ἦλαννε ABC. — 403. ἀπάνενθεν M. — 404. γαίῃ κατ' ἡλιβ. M. — εἶρετο M. — 406. ὥδε νεογνοίων καὶ M. — αὐτὰρ Hermannus; codd. αὐτὸς. — 407. δειμαίνω Stephanus; codd. θαυμαίνω. — 409. ἄρ D. — κρατερὰ D. — 410. ἄγνουται ACDL; ἄγν ταὶ B; ἄγνου· ταὶ M; ἄγνου ταὶ F. — 411. ἐμβολάδην ACM. — Post hunc v. M habet signum. — 412. ἀγραύλοισι Hermannus; codd. ἀγραύλησι. — 413. Ἑρμείῳ M. — 414. ὁ δὲ δὴ Schneideminus; codd. τότε δὴ. — 415. πύκν' Barnesius; codd. πύρ. — 416. Lacunam ego indicavi. — 417. ἔθετ' M. — 418. χειρὸς] λύρην M. — Lacunam Hermannus indicavit. —

πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἥ δ' ὑπὸ χειρὸς
 σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων 420
 γηθήσας, ἐρατὴ δὲ διὰ φρένας ἤλυθ' ἰωὴ
 θεσπεσίης ἐνοπῆς· καί μιν γλυκὺς ἥμερος ἦρει
 θυμῷ ἀκουάζοντα· λύρη δ' ἐρατὸν κιθαρίζων
 στῇ ῥ' ὄγε θαρσύνσας ἐπ' ἀριστερὰ Μαιάδος υἱὸς
 Φοῖβον Ἀπόλλωνος· τάχα δὲ λιγέως κιθαρίζων 425
 γηγρύετ' ἀμβολάδην, — ἐρατὴ δέ οἱ ἔσπετο φωνή, —
 * κραίνων ἀθανάτους τε θεοὺς καὶ γαῖαν ἐρεμνὴν,
 ὥς τὰ πρῶτα γένοιτο καὶ ὥς λάχε μοῖραν ἕκαστος.
 Μνημοσύνην μὲν πρῶτα θεῶν ἐγέραιρεν ἀοιδῇ,
 μητέρα Μουσάων· ἥ γὰρ λάχε Μαιάδος υἱόν· 430
 τοὺς δὲ κατὰ πρέσβιν τε καὶ ὥς γεγάασιν ἕκαστος
 ἀθανάτους ἐγέραιρε θεοὺς Διὸς ἀγλαὸς υἱός,
 πάντ' ἐνέπων κατὰ κόσμον, ἐπωλένιον κιθαρίζων.
 τὸν δ' ἔρος ἐν στήθεσσι ἀμήχανος αἶνυτο θυμὸν,
 καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 435
 Βουφόνε, μηχανιώτα, πονεύμενε, δαιτὸς ἑταῖρε,
 πεντήκοντα βοῶν ἀντάξια ταῦτα μέμηλας.
 ἡσυχίως καὶ ἔπειτα διακρινέεσθαι οἴω·
 νῦν δ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, πολύτροπε Μαιάδος υἱέ,
 ἥ σοι γ' ἐκ γενετῆς τάδ' ἅμ' ἔσπετο θαυματὰ ἔργα, 440
 ἥ τίς ἀθανάτων ἢ θνητῶν ἀνθρώπων
 δῶρον ἀγανὸν ἔδωκε καὶ ἔφρασε θέσπιν ἀοιδήν;
 θαυμασίην γὰρ τήνδε νεήφατον ὅσσαν ἀκούω,
 ἣν οὐ πώποτε φημι δαήμεναι οὔτε τιν' ἀνδρῶν,
 οὔτε τιν' ἀθανάτων οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι, 445
 νόσφι σέθεν, φηλήτα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ.
 * τίς τέχνη, τίς μοῦσα ἀμηχανέων μελεδῶνων,
 τίς τρίβος; ἀτρεκέως γὰρ ἅμα τρία πάντα πάρεστιν,
 εὐφροσύνην καὶ ἔρωτα καὶ ἥδυμον ὕπνον ἐλέσθαι.
 καὶ γὰρ ἐγὼ Μούσῃσιν Ὀλυμπιάδεσσιν ὀπηδός, 450

419. πλήκτρῳ *L.* — ἐπειρήτ. *M.* — μέρος *Martinius*: codd. μέλος. —
 420. γέλασε *DM.* — 422. Hic versus exstat in solo *M.* — 428. ταπρῶτα
M. — 429. ἀοιδόν *M.* — 430. ἥ *DM.* — 431. πρέσβιν *Matthias*; codd.
 πρέσβην (*πρεσβ' L.*). — δὲ καὶ κατὰ *M.* — γεγάασιν *L.* — ἕκαστος
 ἅπαντες *M.* — 433. ἐνέπων *M.* — 438. διακρινέεσθαι *DM.* — 440. ἥ
ABDL; ἥ *CFM.* — σοί| σύ *AB.* — γενετῆς *M*; ceteri γενεῆς. — θαυ-
 μαστὰ *B*; θαύματ' *M.* — 446. Ante hunc v. habet *M* signum . . . —
 φιλήτα *DLM.* — 447. μελεδόνων *M.* — 450. ὀπηδός *M.* —

τῇσι χοροί τε μέλουνσι καὶ ἀγλαὸς ὕμνος αἰοδῆς,
καὶ μολπὴ τεθάλυτα καὶ λυερόεις βρόμος αὐλῶν·
ἀλλ' οὐπω τί μοι ὧδε μετὰ φρεσὶν ἄλλο μέλησεν,
οἷα νέων θαλίσσης ἐνδέξια ἔργα πέλονται.

θαυμάζω, Διὸς υἱέ, τάδ', ὥς ἐρατὸν κιθαρίζεις. 455

νῦν δ' ἐπεὶ οὖν ὀλίγος περ ἐὼν κλυτὰ μῆδεα οἶδας,
ἴξε, πέπον, καὶ μῦθον ἐπαίνει πρεσβυτέροισι·

νῦν γάρ τοι κλέος ἔσται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι,
σδί τ' αὐτῷ καὶ μητρί· τὸ δ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω·
ναὶ μὰ τόδε κρανέϊνον ἀκόντιον, ἧ μὲν ἐγὼ σε 460

* κυδρὸν ἐν ἀθανάτοισι καὶ ὄλβιον ἡγεμονεύσω,
δώσω τ' ἀγλαὰ δῶρα καὶ ἐς τέλος οὐκ ἀπατήσω.

Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν·

Εἰρωτᾷς μ', Ἐκάεργε, περιφραδές· αὐτὰρ ἐγὼ σοι
τέχνης ἡμετέρης ἐπιβήμεναι οὔτι μεγαίρω. 465

σήμερον εἰδήσεις· ἐθέλω δέ τοι ἥπιος εἶναι
βουλῇ καὶ μύθοισι· σὺ δὲ φρεσὶ πάντ' εὖ οἶδας.

πρῶτος γάρ, Διὸς υἱέ, μετ' ἀθανάτοισι θαάσσεις,
ἧς τε κρατερός τε· φιλεῖ δέ σε μητίετα Ζεὺς
ἐκ πάσης ὀσείης, ἔπορεν δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα 470

καὶ τιμᾶς· σέ δέ φασι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς
μαντείας, Ἐκάεργε· Διὸς γὰρ θέσφατα πάντα·
καὶ νῦν αὐτὸς ἐγὼ σε πανομφαῖον δεδάηκα.

σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν, 475

μέλπεο καὶ κιθάριζε καὶ ἀγλαῖας ἀλέγνυε

δέγμενος ἔξ ἐμέθεν — σὺ δέ μοι, φίλε, κυδὸς ὄπαζε —

εὐμολπον μετὰ χερσὶν ἔχων λιγύφωνον ἐταίρην,

καλὰ καὶ εὖ κατὰ κόσμον ἐπισταμένην ἀγορεύειν.

451. τῇσι χορὸς, μέλουνσι *M*. — ὕμνος *M* et *margo L*: γρ. καὶ ὕμνος;
in textu idem, ut ceteri, οἶμος. — 453. ἄλλο *LM*; ceteri ὧδε. — μέλη-
σιν *M*. — 454. θαλίης *M*. — 457. 458. Hi versus in solo *M* inveniun-
tur. Post πρεσβυτέροισι est signum „·“; μῦθον *Ruhnkenius*; cod. θυμὸν.
— 459. τὸ δ' *Hermannus*; codd. τόδ'. — 460. κρανέϊνον *Ilgenius*; κρα-

ναῖον *ADLM*; κρανάϊνον *C*; κράνειον *BF*. — ἐγώγε *L*; ἐγὼ *M*. — 464.
αὐτὰρ *M*. — 466. ἥπιος *M*. — 467. πάντα *M*. — 468. θαάσσεις *M*. —
471. σέ γε *ABCD*. — 472. τ' Ἐκάεργε *D*; θ' Ἐκ. *M*. — γὰρ *Kacm-*
merer; codd. παρὰ. — 473. καὶ] *L* in marg. γρ. τῶν. — αὐτοὶ *L*. —
ἐγὼ σε πανομφαῖον *Hermannus*; codd. ἐγώγε παῖδ' ἀφνειόν. — 474.
αὐτ' ἀγρετόν *ABCDM*. — 475. τοι] τί *M*. — 477. Ante hunc v. *M* ha-
bet signum „·“. — 478. εὐμολπον *Schneidenius*; codd. εὐμόλπει. — 479.
ἐπισταμένην *Barnesius*; codd. ἐπισταμένως. —

εὐκηλος μὲν ἔπειτα φέρειν εἰς δαῖτα θάλειαν 480
 καὶ χορὸν ἱμερόεντα καὶ ἐς φιλοκυνδέα κῶμον,
 εὐφροσύνην νυκτός τε καὶ ἡματος. ὅς γὰρ ἂν αὐτὴν
 τέχνη καὶ σοφίη, δεδαημένος, ἐξερεεῖνῃ,
 φθεγγομένη παντοῖα νόῳ χαρίεντα διδάσκει,
 ῥεῖα συνηθείησιν ἀθυρομένη μαλακῇσιν, 485
 ἐργασίην θέλγουσα δυνήπαθον· ὅς δέ κεν αὐτὴν
 νῆις ἑὼν τὸ πρῶτον ἐπιζαφελῶς ἐρεεῖνῃ,
 μὰψ αὐτῶς κεν ἔπειτα μετήορά τε θρυλλίζοι.
 [σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅτι μενοινᾷς.]
 καὶ τοι ἐγὼ δώσω ταύτην, Διὸς ἀγλαὲ κούρε· 490
 ἡμεῖς δ' αὐτ' ὄρεός τε καὶ ἵπποβότου πεδίοιο
 βουσί νομοῦς, Ἐκάεργε, νομεύσομεν ἀγραύλοισιν.
 * ἔνθεν ἄλις τέξουσι βόες ταύροισι μιγεῖσαι
 μίγδην θηλείας τε καὶ ἄρσενας· οὐδέ τί σε χρή
 κερδαλέον περ ἶόντα περιζαμενῶς κεχολῶσθαι. 495
 Ὡς εἰπὼν ὦρεξ'· ὁ δ' ἐδέξατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
 Ἑρμῇ δ' ἐγγυάλιξεν ἔχειν μᾶστιγα φαινήν,
 βουκολίας τ' ἐπέτελλεν· ἔδεκτο δὲ Μαιάδος υἱὸς
 γηθήσας· κίθαριν δὲ λαβὼν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς
 Αἰτωῦς ἀγλαὸς υἱὸς, ἄναξ Ἐκάεργος Ἀπόλλων, 500
 πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἡ δ' ὑπὸ χειρὸς
 ἱμερόεν κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ καλὸν αἶδεν.
 Ἐνθα βόας μὲν ἔπειτα ποτὶ ζάθεον λειμῶνα
 ἐτραπέτην· αὐτοὶ δὲ, Διὸς περικαλλέα τέκνα,
 ἄψορροι πρὸς Ὀλυμπον ἀγάννιφον ἐρρώσαντο, 505
 τερπόμενοι φόρμιγγι· χάρη δ' ἄρα μητιέτα Ζεὺς
 * * *
 ἄμφω δ' ἐς φιλότητα συνήγαγε· καί ῥ' ὁ μὲν Ἑρμῆς 507

481. φιλομειδέα BC. — 482. ἡματος D. -- ὅς γὰρ ἂν Schneidenius; codd. ὅστις ἂν (ὅστις ἂν καὶ M). — 483. δαήμενος M. — 484. νόα BC. — 485. συνειθείησιν M. — 486. θέλγουσα Schneidenius; codd. φθέγγουσα (φείγγουσα M). — 487. ἑὼν M. — ἐρεεῖνῃ (ABC) LM; ἐρέεινε DF. — 488. θρυλλίζοι Kuhnkenius; codd. θρυαλίζοι. — 489. αὐτ' ἄγρ. DM. — 490. καὶ τοι codd. praeter M, qui habet καὶ τοι. — 491. αὐ ὄρεος F. — 493. θ' ἔξουσι M. — 497. ἔχειν Matthias; codd. ἔχων. — 499. Omissus in M. — 501. μέρος Martinus; codd. μέλος. — ὑπὸ χειρὸς Schneidenius; codd. ὑπὸ καλὸν (ὑπὸ νέρθεν M). — 502. ἱμερόεν] σμερδαλέον M. -- καλὸν M; μελλ⁰ L; μέλος ABCDF. — αἶδε Ilgenius; codd. αἶσε. — 503. ἔνθα] καί ῥα M. — βόας M; ceteri codd. βόες. — 504. τραπέτην M. — 507—512. ego eieci. — καί ῥ' ὁ μὲν Matthias; καὶ τὸ μὲν DL; καὶ τὰ μὲν M; καὶ ὁ μὲν ABCF. —

Καὶ τότε Λητοῖδης Ἑρμῆν πρὸς μῦθον ἔειπε· 513

Δεΐδια, Μαιάδος υἱέ, διάκτορε, ποικιλομήτα,
μή μοι ἅμα κλέψῃς κίθαριν καὶ καμπύλα τόξα· 515
τιμὴν γὰρ παρ Ζηνὸς ἔχεις ἐπαμοίβια ἔργα
θήσειν ἀνθρώποισι κατὰ χθόνα πουλυβότειραν.
ἄλλ' εἰ μοι τλαίης γε θεῶν μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι,
πάντ' ἂν ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένα καὶ φίλα ἔρδειν. 520

Καὶ τότε Μαιάδος υἱὸς ὑποσχόμενος κατένευσε,
μή ποτ' ἀποκλέψειν, ὅς' Ἐκηβόλος ἐκτεάτισται,
μηδὲ ποτ' ἐμπελάσειν πυκινῷ δόμῳ· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Λητοῖδης κατένευσεν ἐπ' ἀριθμῷ καὶ φιλότῃτι,
μή τινα φίλτερον ἄλλον ἐν ἀθανάτοισιν ἔσεσθαι, 525
μήτε θεὸν μήτ' ἄνδρα Διὸς γόνον· ἧ σε τέλειον
σύμβολον ἀθανάτων ποιήσομαι ἡδ' ἀνθρώπων,
πιστὸν ἐμῷ θυμῷ καὶ τίμιον· αὐτὰρ ἔπειτα
ὄλβου καὶ πλούτου δώσω περικαλλέα ῥάβδον,
χρυσείην, τριπέτηλον, ἀκήριον ἧ σε φυλάξει, 530
πάντας ἐπικραίνουσ' οἴμους ἐπέων τε καὶ ἔργων
τῶν ἀγαθῶν, ὅσα φημι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς.
μαντείην δὲ, φέριστε, Διοτρεφές, ἣν ἐρεεῖνεις,
οὔτε σὲ θέσφατόν ἐστι δαήμεναι οὔτε τιν' ἄλλον
ἀθανάτων· τὸ γὰρ οἶδε Διὸς νόος· αὐτὰρ ἐγώ γε 535

Λητοῖδην ἐφίλησε διαμπερές ἐξέτι κείνου, 508

σήματ' ἐπεὶ κίθαριν μὲν Ἐκηβόλῳ ἐγγυάλιξεν
ἱμερτήν, δεδαῶς ὃ δ' ἐπωλένιον κιθάριζεν· 510
αὐτὸς δ' αὐτῷ ἐτέρῃς σοφίης ἐκμάσσατο τέχνην·
συρίγγων ἑνοπὴν ποιήσατο τηλόθ' ἀκουστήν.

ἧ κεφαλῇ νεύσας, ἧ ἐπὶ Στυγὸς ὄμβριμον ὕδωρ, 519

508. ἐξέτι κείνου *Hermannus*; codd. ὡς ἔτι καὶ νῦν. — 509. σήματ' *BD*; σήμα τ' *ACF*. — κιθάρην *DF*; κίθαρ' *L*. — 510. Omissus in *M*. — ἐπωλένιον *Hyginus*; codd. ἐπωλένιον. — 515. ἅμα κλ. *M*; ceteri ἀνακλ. — κιθάρην *D*. — 516. ἐπαμοίσημα *M*. — 517. πολυβ. *DM*. — 518. ὁμοσσαι *M*. — μέγαν] κατὰ *M*, sed a manu recentiori, nec latet in erasa μέγαν. — Matth. — 519. Ego eieci. — ὄμβριμον *DL*; ceteri (omnes ut videtur) ὄβριμον. — 520. ἔρδειν *Hermannus*; codd. ἔρδοις. — 521. κατένευσεν *M*. — 522. μήτ' ἀποκ. *M*. — 524. ἀριθμῷ *M*. — 526. ἧ σε *Schneidewinus*; codd. ἐκ δὲ. — 527. ἀνθρώπων *Schneidewinus*; codd. ἅμα πάντων. — 530. ἀκήριον. ἧ *M*; ἀκηρ' α' ἧ *L*; ἀκήραον *AC*. — 531. ἐπικραίνουσ' οἴμους *Hermannus*; codd. ἐπικραίνουσα θεοὺς. — 533. Διοτρεφές] διαμπερές *M*. — Hunc versum cum verbis praecedentis versus ἐκ Διὸς ὀμφῆς usque ad θέσφατόν ἐστι δαήμεναι omittunt *ABC*. —

πιστωθεὶς κατένευσα καὶ ὤμοσα καρτερόν ὄρκον,
 μή τινα νόσφιν ἐμεῖο θεῶν αἰειγενετάων
 ἄλλον γ' εἴσεσθαι Ζηνὸς πυκινόφρονα βουλήν.
 καὶ σὺ, κασίγνητε χρυσόοραπι, μή με κέλευε
 θέσφατα πιφαύσκειν. ὅσα μὴδεται εὐρύοπα Ζεὺς. 540
 ἀνθρώπων δ' ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω,
 πολλὰ περιτροπέων ἀμεγάρτων φῦλ' ἀνθρώπων.
 καὶ μὲν ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, ὅστις ἂν ἔλθῃ
 φωνῇ καὶ πτερύγεσσι τεληέντων οἴωνων.
 οὗτος ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, οὐδ' ἀπατήσω. 545
 ὃς δέ κε μαψιλόγοισι πιθήσας οἴωνοῖσι
 μαντεῖην ἐθέλῃσι παρὲκ νόον ἐξερεῖν
 ἡμετέρην, νοέειν δὲ θεῶν πλέον αἶεν ἑόντων,
 φῆμ', ἀλίην ὁδὸν εἰσιν, ἐγὼ δέ κε δῶρα δεχοίμην.
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, Μαΐης ἐρικυδέος υἱὲ 550
 καὶ Διὸς αἰγιόχοιο, θεῶν ἑριούνιε δαίμον.
 Θριαὶ γάρ τινες εἰσὶ, κασίγνηται γεραῦται,
 παρθένοι, ὠκείησιν ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι,
 τρεῖς· κατὰ δὲ κρατὸς πεπαλαγμέναι ἄλφιστα λευκὰ
 οἰκία ναιετάουσιν ὑπὸ πτυχὶ Παρνησοῖο, 555
 μαντεῖης ἀπάνευθε διδάσκαλοι, ἣν ἐπὶ βουσί
 παῖς ἔτ' ἐὼν μελέτησα· πατήρ δ' ἐμὸς οὐκ ἀλέγιζεν.
 ἐντεῦθεν δὴ ἔπειτα ποτώμεναι ἄλλοτε ἄλλη,
 κηρία βόσκονται καὶ τε κραινούνουσιν ἕκαστα.
 αἱ δ' ὅτε μὲν θυῖωσιν ἐδιδυῖνται μέλι χλωρόν, 560
 προφρονέως ἐθέλουσιν ἀληθείην ἀγορεύειν·
 ἣν δ' ἀπονοσφισθῶσι θεῶν ἠδεῖαν ἐδωδὴν,
 ψεύδονται δὴ ἔπειτα δι' ἀλλήλων δονέουσai.
 τάς τοι ἔπειτα δίδωμι· σὺ δ' ἀτρεκέως ἐρεεῖνών,

537. ἴμοιο *M.* — 539. χρυσόοραπι *D.* — 540. βούλεται *D.* — 542.
 περιτροπέων *M.* — 543. μή *M*; μὴν *D.* — ὅστις ἂν ἔλθῃ] οὐδ' ἀπα-
 τήσω *M.* — 544. φωνῇ τ' ἠδεποτήσιν *M.* — 545. οὐδαπαρ. *D.* — 547.
 ἐθέλῃσι *DLM.* — παρὲκ νόον *M.* — 549. φῆ μ' ἀλίην *M.* — καί, ορί-
 νοι, *M.* — 550. υἱὸς *M.* — 552. Θριαὶ *Hermannus*; codd. Μοῖραι (Σε-
 μναὶ *M.*) — 553. πτερύγεσσι *DM.* — 554. πεπλαγμέναι *B.* — 555.
 Παρνησοῖο *M.* — 556. ἣν videtur omittere *M.* — 557. ἀλέγιζεν *Her-*
mannus; ἀλέγνεν *DFLM*; ἀλέγεινεν *ABC.* — 558. δ' ἥπειτα codd. —
 ἄλλοτε ἄλλη *Schneideminus*; codd. ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλη. — 560. αἱ *D.* —
 θυῖωσιν *M*; θυῖωσιν *DFL*; θυῖωσιν *ABC.* — 561. ἐθέλουσιν *DM*
 (*ABC?*); ἐθέλωσιν *FL.* — 563. Margo Laur. γο. ψεύδονται δ' ἥπειτα
 δι' ἀλλήλων δονέουσai; extremam vocem ego emendavi. Codd. omnes,
 (et ipse *L.* in textu) hunc exhibent: πειρώνται δ' ἥπειτα παρὲξ (πάρειξ
M) ὁδὸν ἡγεμονεύειν, —

σὴν αὐτοῦ φρένα τέρπε, καὶ εἰ βροτὸν ἄνδρα δαείης, 565
πολλάκι σῆς ὁμφῆς ἐπακούσεται, αἶχε τύχησι.

ταῦτ' ἔχε, Μαιάδος υἱέ, καὶ ἀγραύλους ἑλικας βοῦς,
ἵππους τ' ἀμφιπόλευε καὶ ἡμιόνους ταλαεργούς·

[καὶ χαροποῖσι λέουσι καὶ ἀργιόδουσι σύεσσι
καὶ κυσὶ καὶ μήλοισιν, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών,] 570

πᾶσι δ' ἐπὶ προβάτοισιν ἀνάσσειν κύδιμον Ἑρμῆν·

οἷον δ' εἰς Ἀἶδην τετελεσμένον ἄγγελον εἶναι,

ὅστ' ἄδοτός περ ἐὼν δώσει γέρας οὐκ ἐλάχιστον.

Οὕτω Μαιάδος υἱὸν ἄναξ ἐφίλησεν Ἀπόλλων

παντοίῃ φιλότῃ· χάριν δ' ἐπέθηκε Κρονίων. 575

πᾶσι δ' ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ὁμιλεῖ.

παῦρα μὲν οὖν ὀνίνησι, τὸ δ' ἄκριτον ἡπεροπεύει

νύκτα δι' ὀρφναίην φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·

αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' αἰοιδῆς. 580

IV.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Μοῦσά μοι ἔννεπε ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,

Κύπριδος, ἥτε θεοῖσιν ἐπὶ γλυκὺν ἥμερον ὥρσε,

καί τ' ἐδαμάσσατο φῦλα καταθνητῶν ἀνθρώπων,

οἰωνούς τε διπέτεας καὶ θηρία πάντα,

ἡμὲν ὅς' ἥπειρος πολλὰ τρέφει ἡδ' ὅσα πόντος· 5

πᾶσιν δ' ἔργα μέμηλεν ἐϋστεφάνου Κυθερείης.

τρισσὰς δ' οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας οὐδ' ἀπατῆσαι·

κούρην τ' αἰγίοχοιο Διὸς, γλαυκώπιδ' Ἀθήνην·

565. σὴν *L.* — φρέντα *L.* — ἦν *D.* — δαείης *Schneidewinus*; codd. δαείης (ἀνδρ' ἀδῆ ἢ vel ἀδα ἢ *M.*). — 569. ἀργιόδοῦσι *M.* — σύ ἔσαι *D.* — 570. χθονὸν *L.* — 572. οἷον *M.* — 576. θνητοῖσι *D.* — ἀθανάτοισι νομίζων *M.* —

ΤΟΤ ΑΥΤΟΤ ΟΜΗΡΟΥ ΤΜΝΟΙ ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ *M.* —

1. Μοῦσά μοι *Hermannus*; codd. Μοῦσα, μοι. — 3. ἐδαμάσσατο *DM.* — κατὰ θνητῶν *DFM.* — 4. διπέτεας *ego*; codd. διπετέας; διπετέα *M.*

— 6. πᾶσι *DM.* — δ' ἐρ μέμηλεν *L.* — 7. πεπίθειν *M.* — 8. γ' αἰγίοχοιο *M* (man. ead.). — γλαυκώπιν *M.* — Ἀθηναί *D.* —

οὐ γάρ οἱ ἄδεν ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
 ἀλλ' ἄρα οἱ πόλεμοί τε ἄδον καὶ ἔργον Ἄρης, 10
 ὑσμῖναί τε μάχαι τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἀλεγύνειν.
 πρώτη τέκτονας ἄνδρας ἐπιχθονίους ἐδίδαξε
 ποιῆσαι σατίνας τε καὶ ἄρματα ποικίλα χαλκῷ.
 ἥ δέ τε παρθενικὰς ἀπαλόχροας ἐν μεγάροισιν
 ἀγλαὰ ἔργ' ἐδίδαξεν ἐπὶ φρεσὶ θείῃσ' ἐκάστη. 15
 οὐδέ ποτ' Ἀρτέμιδα χρυσηλάκατον κελαδαινὴν
 δάμναται ἐν φιλότῃ φιλομμειδῆς Ἀφροδίτῃ.
 καὶ γὰρ τῇ ἄδε τόξα καὶ οὖρεσι θῆρας ἐναίρειν,
 φόρμιγγές τε χοροὶ τε διαπρύσιοί τ' ὀλολυγαὶ
 ἄλσεά τε σκιόεντα δικαίων τε πτόλις ἀνδρῶν. 20
 οὐδὲ μὲν αἰδοίῃ κούρῃ ἄδεν ἔργ' Ἀφροδίτης,
 Ἰστίῃ, ἣν πρώτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
 πότνια, ἣν ἐμνῶντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων· 24
 ἥ δὲ μάλ' οὐκ ἔθελεν, ἀλλὰ στερεῶς ἀπέειπεν· 25
 ὣμοσε δὲ μέγαν ὄρκον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν,
 ἀψαμένη κεφαλῆς πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
 παρθένος ἔσσεσθαι πάντ' ἥματα, δῖα θεάων.
 τῇ δὲ πατὴρ Ζεὺς δῶκε καλὸν γέρας ἀντὶ γάμοιο,
 καὶ τε μέσῳ οἴκῳ κατ' ἄρ' ἔξετο πῖαρ ἐλουῖσα. 30
 πᾶσιν δ' ἐν νηοῖσι θεῶν τιμᾶοχός ἐστι,
 καὶ παρὰ πᾶσι βροτοῖσι θεῶν πρέσβειρα τέτυκται.
 τάων οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας οὐδ' ἀπατῆσαι·
 τῶν δ' ἄλλων οὐπὲρ τι πεφινγμένον ἔστ' Ἀφροδίτην
 οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων. 35
 καὶ τε παρὲκ Ζηνὸς νόον ἤγαγε τερπικεραύνου,
 ὅσπερ μέγιστός τ' ἐστὶ, μεγίστης τ' ἔμμορε τιμῆς·
 καὶ τε τοῦ, εὐτε θέλοι, πυκινὰς φρένας ἔξαπαφουῖσα,
 αὐτὶς δ' ὀπλοτάτην, βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο, 23

9. ἄδεν *Hermannus*; codd. εὔαδεν. — 10. ἀλλὰ ῥά *M*. — ἄδον *F*; ἄδον *M*; ἄδεν *ABC*; ἄδεν *DL*. — 11. ὑσμῖναί *D*. — 13. σατίνας τε καὶ *Kuhnkenius*; codd. σατίνα καὶ (σχύτινα καὶ *D*). — 14. ἥ δέ *Hermannus*; codd. ἥδε (ἥδὲ *M*). — 16. χρυσηλάκατον *DL* (fort. omnes excepto *M*). — 17. φιλομμειδῆς *DFLM*. — 18. πολυχρύσα δὲ τόξα καὶ οὖρεσι θῆρας ἀναίρειν *M*. — ἄδε *DL*. — 20. πτόλις *F*; πόλις *DL*; πόλεις *M*; πόνος *ABC*. — 21. ἄδεν *DL*. — 22. ἰστίῃ *D*; ἰστίῃ *M*. — 23. *Damnavit Heynius*, ego ex ordine removi. — 25. ἥθελεν *M*. — 28. ἔσσεσθαι *DM*. — 29. Ζεὺς *DL*. — 30. κατὰρ *M*. — πῖαρ *M*. — 31. πᾶσι *M*. — ἐστὶν *M*. — 33. πεπίθειν *M*. — 36. καὶ τί παρὲκ *M*. — 37. μέγιστός ἐστὶ *M*. — 38. εὐτ' ἐθέλη *M*. — Post hunc versum *M* habet signum „...“. —

ὀηϊδίως συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξίν,
 Ἴριος ἐκλελαθοῦσα, κασιγνήτης ἀλόχου τε,
 ἢ μέγα εἶδος ἀρίστη ἐν ἀθανάτησι θεῇσι·
 κυδίστην δ' ἄρα μιν τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
 μήτηρ τε Πείη· Ζεὺς δ' ἀφθιτα μήδεα εἰδὼς
 αἰδοίην ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν.

Τῇ δὲ καὶ αὐτῇ Ζεὺς γλυκὺν ἥμερον ἔμβαλε θυμῷ,
 ἄνδρῳ καταθνητῷ μιχθήμεναι, ὅφρα τάχιστα
 μηδ' αὐτῇ βροτέης εὐνῆς ἀποεργμένη εἴη,
 καί ποτ' ἐπενξαμένη εἴπη μετὰ πᾶσι θεοῖσιν,
 ἥδ' ὃν γελοιήσασα, φιλομειδῆς Ἀφροδίτη,
 ὥς ῥα θεοὺς συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξί,
 καί τε καταθνητοὺς υἱεὶς τέκον ἀθανάτοισιν,
 ὥς τε θεὰς συνέμιξε καταθνητοῖς ἀνθρώποις.

Ἀγχίσεω δ' ἄρα οἱ γλυκὺν ἥμερον ἔμβαλε θυμῷ,
 ὅς τ' ἐν ἀκροπόλοις ὄρεσιν πολυπιδάκον Ἴδης
 βουκολέεσκεν βοῦς, δέμας ἀθανάτοισιν ἑοικώς.
 τὸν δ' ἔπειτα ἰδοῦσα φιλομειδῆς Ἀφροδίτη,
 ἠράσατ', ἐκπάγλως δὲ κατὰ φρένας ἥμερος εἶλεν.
 εἰς Κύπρον δ' ἐλθοῦσα θυώδεα νηὸν ἔδυνεν,
 εἰς Πάφον· ἐνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυώδης.
 ἐνθ' ἦγ' εἰσελθοῦσα θύρας ἐπέθηκε φαιινάς·
 ἐνθα δέ μιν Χάριτες λούσαν καὶ χρίσαν ἐλαίῳ
 ἄμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἑόντας.
 ἑσσαμένη δ' εὖ πάντα περὶ χροῖ εἵματα καλά,
 χρυσῷ κοσμηθεῖσα φιλομειδῆς Ἀφροδίτη
 σεύατ' ἐπὶ Τροίην προλιποῦσ' εὐώδεα Κύπρον,
 ὕψι μετὰ νεφέεσσι θοῶς πρήσσουσα κέλευθον.

ἄμβροσίῳ, ἑδανῷ. τό ῥα οἱ τεθυωμένον ἦεν.

39. κατὰ θνητ. *DM.* — γυναιξί *D.* — 42. τέκε *M.* — 46. κατα θν. *DM.* — μιγήμεναι *D.* — 47. μὴ δ' *M.*; μὴ δ' *D.* — ἀποεργμένη *M.* — 49. γελάσασα *M.* — φιλομειδῆς *DFLM.* — 50. ὥς *D.* — συνέμιξε *M.* — κατὰ θν. *DM.* — 51. κατὰ θν. *DM.* — τέκον *LM.*; ceteri τέκεν. — 52. ὥς δὲ *M.* — συνέμιξε *Schaeferus*; codd. ἀνέμιξε. — κατὰ θν. *DM.* — 53. δ' ἄρ οἱ *BM.* — 54. ὄρεσι *M.* — 55. βουκολέεσκε *M.* — 56. δ' ἠπειτα *DLM.* — φιλομειδῆς *DLFM.* — 57. ἠράσατο *M.* — 58. εἰς Κύπρον *L.* — 61. χρίσαν *DM.* — 62. οἷα *M.* — 63. *Damnavit Ruhnkentius*; ego removi. — ἑδανῷ *Ruhnkentius*; codd. ἑανῷ; ἑανῷ *M.* — τό ῥα οἱ *M.* — 64. ἑσσαμένη *M.* — 65. φιλομειδῆς *DFLM.* — 66. Τροίης *M.* — κῆπον *M.* — 67. νέφεσι ῥίμψα πρήσσ. *M.* — Post hunc versum additur in *M* signum . . . , et versus desunt 45 usque ad v. 113, nullo spatio relicto, sed signo illo iterum ante γλῶσσαν addito. —

Ἰδὼν δ' ἱκάνεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·
 βῆ δ' ἰθὺς σταθμοῖο δι' οὖρεος· οἱ δὲ μετ' αὐτὴν
 σαίνοντες πολιοὶ τε λύκοι χαροποὶ τε λέοντες, 70
 ἄρκτοι, παρδάλιές τε θοαὶ προκαδὼν ἀκόρητοι
 ἦσαν· ἡ δ' ὀρόωσα μετὰ φρεσὶ τέρπετο θυμὸν,
 καὶ τοῖς ἐν στήθεσσι βάλλ' ἱμερον· οἱ δ' ἅμα πάντες
 σύνδυο κοιμήσαντο κατὰ σκιόεντας ἐναύλους.
 αὐτὴ δ' ἐς κλισίας εὐποιήτους ἀφίκανε· 75
 τὸν δ' εὗρε σταθμοῖσι λελειμμένον οἶον ἀπ' ἄλλων
 Ἀγχίσην ἥρωα, θεῶν ἀπο κάλλος ἔχοντα.
 οἱ δ' ἅμα βουσὶν ἔποντο νομοὺς κατὰ ποιήεντας
 πάντες· ὁ δὲ σταθμοῖσι λελειμμένος οἶος ἀπ' ἄλλων
 πωλεῖτ' ἐνθα καὶ ἐνθα διαπρύσιον κιθαρίζων. 80
 στῆ δ' αὐτοῦ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
 παρθένω ἀδμήτη μέγεθος καὶ εἶδος ὁμοίη,
 μή μιν ταρβήσειεν ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας.
 Ἀγχίσης δ' ὀρόων ἐφράζετο θαύμαινέν τε
 εἰδὸς τε μέγεθος τε καὶ εἴματα σιγαλόεντα. 85
 πέπλον μὲν γὰρ ἔεστο φαινότερον πυρὸς αὐγῆς,
 εἶχε δ' ἐϋγναμπτὰς ἑλικας κάλυκας τε φαινὰς·
 ὄρμοι δ' ἀμφ' ἀπαλῇ δειρῇ περικαλλέες ἦσαν,
 καλοὶ, χρύσειοι, παμπούκιλοι· ὥς δὲ σελήνη
 στήθεσιν ἀμφ' ἀπαλοῖσιν ἐλάμπετο, θαῦμα ἰδέσθαι. 90
 Ἀγχίσην δ' ἔρος εἶλεν, ἔπος δέ μιν ἀντίον ἦνδα·
 Καῖρε, ἄνασσ', ἥτις μακάρων τάδε δώμαθ' ἱκάνεις,
 Ἀρτεμις ἢ Λητώ ἢ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ
 ἢ Θέμεις ἢ ὕγενῆς ἢ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 ἢ πού τις Χαρίτων δεῦρ' ἦλυθες, αἶτε θεοῖσι 95
 πᾶσιν ἐταιρίζουσι καὶ ἀθάνατοι καλέονται,
 ἢ τις Νυμφάων, αἷτ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
 καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσεα ποιήεντα. 99
 ἢ Νυμφῶν, αἶ καλὸν ὄρος τόδε ναετιάουσι, 98

68. ἱκάνε D. — 71. παρδάλιες B. — 72. ἦσαν Ilgenius; codd. ἦε-
 σαν. — 76. οἶον D. — 77. ἀπὸ D. — 79. οἶος CD; οἶος Ἀπόλλων B. —
 80. πωλεῖτ L. — 82. μέγεθος τε καὶ ABC. — 84. θαύμαινέν τε L;
 θαμβαινέν τε A. — 86. ἔεστο ACL; ἔστο BF; ἔεστο D. — 87. ἐϋγνάμ-
 πτας ego; codd. ἐπιγναμπτάς. — 98. Damnavit Ruhnkenius, ego removi.

βῆ
 — 99. πίσεα Ruhnkenius; πείσεα L; βήσεα ABCDF. —

σοὶ δ' ἐγὼ ἐν σκοπιῇ, περιφαινομένῳ ἐνὶ χώρῳ,
 βωμὸν ποιήσω, ῥέξω δέ τοι ἱερὰ καλὰ
 ὦρῃσιν πάσῃσι· σὺ δ' εὐφρονα θυμὸν ἔχουσα
 δὸς με μετὰ Τρώεσσιν ἀριπρεπέ' ἔμμεναι ἀνδρῶν,
 ποίει δ' εἰσοπίσω θαλερὸν γόνον, αὐτὰρ ἐμ' αὐτὸν
 δηρὸν εὖ ζῶειν καὶ ὄραν φάος ἡελίοιο,
 ὄλβιον ἐν λαοῖς, καὶ γήραος οὐδὸν ἰκέσθαι.

Τὸν δ' ἡμεῖβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
 Ἀγχίση, κύδιστε χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
 οὔτις τοι θεὸς εἰμι· τί μ' ἀθανάτησιν εἰσχεις;
 ἀλλὰ καταθνητὴ τέ, γυνὴ δέ με γείνατο μήτηρ.
 Ὀτρεὺς δ' ἐστὶ πατὴρ ὄνομα κλυτὸς, εἶπεν ἀκούεις,
 ὃς πάσης Φρυγίης εὐτειχέτοιο ἀνάσσει.
 γλῶσσαν δ' ὑμετέρην τέ καὶ ἡμετέρην σάφα οἶδα.
 Τρώας γάρ μεγάρῳ με τροφὸς τρέφεν· ἡ δὲ διαπρὸ
 σμικρὴν παῖδ' ἀτίταλλε, φίλης παρὰ μητρὸς ἐλουῖσα.
 ὥς δ' ἦτοι γλῶσσάν γε καὶ ὑμετέρην εὖ οἶδα.
 νῦν δέ μ' ἀνήρπαξε χρυσόοραπισ Ἀργειφόντης
 ἐκ χοροῦ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου κελαδεινῆς.
 πολλαὶ δὲ νύμφαι καὶ παρθένοι ἀλφεισίβοιαι
 παίζομεν, ἀμφὶ δ' ὄμιλος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο·
 ἐνθεν μ' ἦρπαξε χρυσόοραπισ Ἀργειφόντης·
 πολλὰ δ' ἐπ' ἤγαγεν ἔργα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
 πολλὴν δ' ἄκληρόν τε καὶ ἄκτιτον, ἣν διὰ θῆρες
 ὠμοφάγοι φοιτῶσι κατὰ σκιόεντας ἐναύλους·
 οὐδὲ ποσὶ ψάύειν ἐδόκουν φυσιζόου αἴης·
 Ἀγχίσεω δέ με φάσκε παρὰ λέχεσιν καλέεσθαι
 κουριδίην ἄλοχον, σοὶ δ' ἀγλαὰ τέκνα τεκεῖσθαι.
 αὐτὰρ ἐπειδὴ δείξε καὶ ἔφρασεν, ἦτοι ὃγ' αὐτὶς
 ἀθανάτων μετὰ φῦλ' ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
 αὐτὰρ ἐγὼ σ' ἰκόμην, κρατερὴ δέ μοι ἐπλετ' ἀνάγκη.
 ἀλλὰ σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι ἡδὲ τοκῆων

103. ἀνδρῶν Schneidewinus; codd. ἀνδρα. — 105. ἐν ζῶειν Barnesius; codd. ἐϋζῶειν. — 110. κατὰ θν. D. — 113. τε inseruit Wolfius. — 114. Τρώας M; ceteri Τρώος. — διαπρὸ D.M. — 115. παῖδα τίτ. M. — 116. γε Hermannus; cod. τε. — 117. μ' omittit M. — 118. χρυσηλάτου L. — 119. δὲ omittit B. — 120. ἀπείρητος M. — 122. δ' ἐπήγ. M. — κατὰ θν. D.L.M. — 123. ἄκτιτον ABC. — 125. ψάύειν M. — φυσιζῶον DM. — 126. λέχεσι M. — 128. ἦτοι DM. — 130. In D hic v. post sequentem positus est, sed eadem manus correxit errorem. —

ἔσθλων· οὐ μὲν γάρ κε κακοὶ τοῖόνδε τέκοιεν·
 ἄδμήτην μ' ἀγαγὼν καὶ ἀπειρήτην φιλότητος
 πατρίπε σῶ δειξὼν καὶ μητέρι κέδν' εἰδυίῃ,
 σοῖς τε κασιγνήτοις, οἳ τοι ὁμόθεν γεγάασιν· 135
 εἴ σφιν ἀεικελίῃ νυὸς ἔσσομαι, ἢ καὶ οὐκί.
 πέμψαι δ' ἄγγελον ὥκα μετὰ Φρύγας αἰολοπώλους,
 εἰπεῖν πατρί τ' ἐμῶ καὶ μητέρι κηδομένη περ·
 οἳ δέ κε τοι χρυσὸν τε ἄλις ἐσθῆτά θ' ὑφαντὴν
 πέμψουσιν· σὺ δὲ πολλὰ καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα. 140
 ταῦτα δὲ ποιήσας δαίννυ γάμον ἱμερόεντα,
 τίμιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.

Ὡς εἰποῦσα θεὰ γλυκὺν ἱμερον ἔμβαλε θυμῷ.
 Ἀρχίστην δ' ἔρος εἶλεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ἐνόμαζεν·
 Εἰ μὲν θνητὴ τ' ἐσσί, γυνὴ δέ σε γείνατο μήτηρ, 145
 Ὀτρεὺς δ' ἐστὶ πατὴρ ὄνομα κλυτὸς, ὥς ἀγορεύεις,
 ἀθανάτοιο δ' ἔκητι διακτόρου ἐνθάδ' ἱκάνεις
 Ἑρμέω, ἐμὴ δ' ἄλοχος κεκλήσεται ἥματα πάντα·
 οὔτις ἔπειτα θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων
 ἐνθάδε με σχήσει, πρὶν σῇ φιλότῃ μιγῆναι 150
 αὐτίκα νῦν· οὐδ' εἴ κεν ἐκηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων
 τόξου ἀπ' ἀργυρίου προτὴ βέλεα στονόεντα.
 βουλοίμην κεν ἔπειτα, γύναι εἰκνῖα θεῇσι,
 σῆς εὐνῆς ἐπιβὰς, δύναι δόμον Ἀἶδος εἰσω.

Ὡς εἰπὼν λάβε χεῖρα· φιλομμειδῆς δ' Ἀφροδίτη 155
 ἔρπε μεταστρεφθεῖσα, κατ' ὄμματα καλὰ βαλοῦσα,
 ἐς λέχος εὐστρωτον, ὅθι περ πάρος ἔσκεν ἄνακτι
 χλαίνῃσιν μαλακῆς ἐστρωμένον· αὐτὰρ ὑπερθεῖν
 ἄρκτων δέρματ' ἔκειτο βαρυφθόγγων τε λεόντων,
 τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν. 160

132. οὐ μὲν γάρ κε *M*; οὐ γάρ τοι *F*; οὐ γάρ τε *ABCDL*. — 133. ἀπ ρήτην *L*. — 135. δοιῶ τε κασιγνήτω *M*. — 136. Quod dedi, *Ruhnkenius* scripsit; οὐ σφιν ἀεικελίῃ νυὸς [*νηὸς M*] ἔσσομαι, ἀλλ' εἰκνῖα. εἴ τι [τοι *DM*] ἀεικελίῃ γυνὴ ἔσσομαι, ἢ καὶ οὐκί *DFLM*; οὐ σφιν ἀεικελίῃ γυνὴ ἔσσομαι, ἢ καὶ οὐκί *ABC*. — 137. αἰολοπόλους *M*. — 139. οἳ δέ κε τοι χρυσὸν τε ἄλις *Matthias*; οἳ δέ (οὐδέ *A*) τε χρυσὸν κεν (καὶ *L*) ἄλις *ABCDFL*; οἳ δέ κε χρ. τε ἄλις *M*. — 140. πέμψουσι *M*. — 141. δαίννυ *L*; δάννυ *F*; δαίννυ *M*. — 144. ἐνόμαζε *D*. — 145. τεσσι *D*. — 146. πατὴρ *A*. — ὀνομακλυτὸς *M*. — ἀγοράξεις *BC*. — 147. ἀθανάτου δ' ἔκατι *M*. — 148. Ἑρμαίω *M*. — 150. Ante ἐνθάδε in *M*. — 152. προτὶ *AB*. — 154. δύναι *M*. — 155. φιλομμειδῆς *DM*. — 156. βαλοῦσα deest in *M*, spatio tamen relicto. — 157. λέχον εὐστρ. *M*. — Pro ἄνακτι habet αὐτὴ *M*. — 158. δύνῃσι μαλακῇσιν *M*. — 159. ἄρκτων] ἐκ τῶν *M*. —

οἱ δ' ἐπεὶ οὖν λεχέων εὐποιήτων ἐπέβησαν,
κόσμον μὲν οἱ πρῶτον ἀπὸ χροῶς εἴλε φαεινόν,
πόρπας τε γναμπάς θ' ἑλικας κάλυκας τε καὶ ὄρμους.
λύσε δέ οἱ ζώνην, ἰδὲ εἵματα σιγαλόεντα
ἔκδυνε καὶ κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου 165
Ἀγχίσης· ὁ δ' ἔπειτα θεῶν ἰότητι καὶ αἴσῃ
ἀθανάτῃ παρέλεκτο θεῶ βροτὸς, οὐ σάφα εἰδώς.

Ἴημος δ' ἄψ εἰς αὐλὴν ἀποκλίνουσι νομῆες
βοῦς τε καὶ ἰφια μῆλα νομῶν ἐξ ἀνθεμοέντων·
τῆμος ἄρ' Ἀγχίση μὲν ἐπὶ γλυκὴν ὕπνον ἔχευε 170
νῆδυμον, αὐτὴ δὲ χροῖ ἔννυτο εἵματα καλά.
ἔσσαμένη δ' εὐ πάντα περὶ χροῖ διὰ θεάων
ἔστι παρ κλισίῃ· εὐποιήτου δὲ μελάθρου
κῦρε κάρη· κάλλος δὲ παρειάων ἀπέλαμπεν
ἄμβροτον, οἷόν τ' ἐστὶν ἐϋστεφάνου Κυθερείης. 175

ἔξ ὕπνου τ' ἀνέγειρεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὅρσεο, Δαρδανίδη· τί νυ νήγρετον ὕπνον ἰαύεις;
καὶ φράσαι, εἴ τοι ὁμοίῃ ἔγῶν ἰνδάλλομαι εἶναι,
οἶην, δὴ με τὸ πρῶτον ἐν ὀφθαλμοῖσι νόησας; 180

Ὡς φάθ'· ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλ' ἐμπαπέως ὑπακούσεν.
ὥς δὲ ἰδεν ὀειρὴν τε καὶ ὄμματα κάλ' Ἀφροδίτης,
τάρβησέν τε καὶ ὅσσε παρακλιδὸν ἔτραπεν ἄλλῃ.
ἄψ δ' αὐτίς χλαῖνῃ τε καλύψατο καλὰ πρόσωπα,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Αὐτίκα σ' ὥς τὰ πρῶτα, θεὰ, ἰδὼν ὀφθαλμοῖσιν, 185
ἔγνων, ὥς θεὸς ἦσθα· σὺ δ' οὐ νημερτὲς εἶπες.
ἀλλὰ σε πρὸς Ζηνὸς γουνάξομαι αἰγίοχοιο,
μή με ζῶντ' ἀμενηνὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἑάσῃς
ναῖειν, ἀλλ' ἐλέαιρ'· ἐπεὶ οὐ βιοθάλμιος ἀνὴρ
γίνεται, ὅστε θεαῖς εὐνάζεται ἀθανάτῃσι. 190

Τὸν δ' ἡμείβεται ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·

163. κάλυκας M. — 164. λύσσει DL. — ἡδ' εἵμ. M. — 170. ἄρ D.M. — ἔχευεν M. — 171. ἔννυτο D.M. — 172. ἔσσαμ. M. — 173. παρ B; ἄρα ceteri. — εὐποιήτου δὲ μελάθρου Kuhnkenius; codd. εὐποιητοιο (εὐποιητοῖο M) μελάθρου. — 174. κῦρε M; ἤρε ABCF; ἤρε D; ἴωρε L. — 175. ἑστεφάνου M. — 178. τοι M; ceteri τι. — ἀγῶν M. — 179. οἶκοι (pro οἶην) M. — τοπρῶτον M. — νόησας M. — 181. ὥς εἶδε M. — 182. τάρβησε M. — 183. τ' ἐκαλύψατο BLM; ceteri τε καλύψατο. — 185. ταπρῶτα M. — 188. ζῶτ' L. — Post hunc versum M habet signum ..... — βιοφθάλμιος ABCM. — 190. γίνεται M. —

Ἀγχίση, κύδιστε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
 θάρσει, μηδέ τι σῆσι μετὰ φρεσὶ δαίδιδι λίην·
 οὐ γάρ τοι τι δέος παθέειν κακὸν ἐξ ἐμέθεν γε,
 οὐδ' ἄλλων μακάρων· ἐπειὴ φίλος ἐσσι θεοῖσι. 195
 σοὶ δ' ἔσται φίλος υἱὸς, ὅς ἐν Τρώεσσιν ἀνάξει,
 καὶ παῖδες παίδεσσι διαμπερὲς ἐκγεγάονται·
 τῷ δὲ καὶ Αἰνείας ὄνομ' ἔσσεται, οὐνεκά μ' αἰνὸν
 ἔσχευ ἄχος, ἔνεκα βροτοῦ ἀνέρος ἔμπεσον εὐνῇ·
 ἀγχίθεοι δὲ μάλιστα καταθνητῶν ἀνθρώπων 200
 αἰεὶ ἀφ' ὑμετέρης γενεῆς εἰδὸς τε φυνὴν τε.
 ἦτοι μὲν ξανθὸν Γανυμήδεα μητιέτα Ζεὺς
 ἥρπασεν ὃν διὰ κάλλος, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη,
 καὶ τε Διὸς κατὰ δῶμα θεοῖς ἐπιεινοχοεῦοι,
 θαῦμα ἰδεῖν, πάντεσσι τετιμένος ἀθανάτοισι, 205
 χρυσέου ἐκ κορητῆρος ἀφύσσων νέκταρ ἐρυθρόν.
 Τρῶα δὲ πένθος ἄλαστον ἔχε φρένας, οὐδέ τι ᾔδει,
 ὅππῃ οἱ φίλον υἱὸν ἀνῆρπασε θέσπις ἄελλα·
 τὸν δὲ ἔπειτα γόασκε διαμπερὲς ἥματα πάντα.
 καὶ μιν Ζεὺς ἐλέησε, δίδου δέ σι υἱὸς ἄποινα, 210
 ἵππους ἄρσιποδας, τοί τ' ἀθανάτους φορέουσι.
 τοὺς οἱ δῶρον ἔδωκεν ἔχειν· εἶπεν δὲ ἕκαστα·
 Ζηνὸς ἐφημοσύνησι διάκτορος Ἀργειφόντης,
 ὥς εἰσι ἀθάνατος καὶ ἀγήρως ἴσα θεοῖσιν.
 αὐτὰρ ἐπειδὴ Ζηνὸς ὄγ' ἔκλυεν ἀγγελιάων, 215
 οὐκέτ' ἔπειτα γόασκε, γεγῆθαι δὲ φρένας ἔνδον,
 γηθόσυρος δ' ἵπποισιν ἀελλοπόδεσσιν ὀχεῖτο.
 ὥς δ' αὖ Τιθωνὸν χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἥως,
 ὑμετέρης γενεῆς, ἐπιείκελον ἀθανάτοισι.
 βῆ δ' ἱμεν αἰτήσουσα κελαινεφέα Κρονίωνα, 220
 ἀθάνατόν τ' εἶναι καὶ ζῶειν ἥματα πάντα·
 τῇ δὲ Ζεὺς ἐπένευσε καὶ ἐκρήνηεν ἐέλδωρ.
 νηπίη, οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶ πότνια Ἥως

192. κατὰ Θν. *B.M.* — 194. τοι τι δέος *DF.L*; τι τοι δέος *M*; τι δέος *ABC*. — 199. εὐνῇ *codd.* omisso *iota subscr.* — 200. ἀγχίθεοι *Barnesius*; *codd.* ἀγχι θεοί. — κατὰ Θν. *D.M.* — 201. ἀφ' *M*. — 202. ἦτοι *D.M.* — 203. ἥρπασεν ὃν *Hermannus*; ἥρπασ' ἔνὸν *L*; ἥρπασ' αἰνὸν *M*; ἥρπασ' ἔόν *ABCD.F*. — 204. ἐπιεινοχοεῦειν *M*. — 205. τετιμένον *M*. — 206. κορητῆρος *L.M*; *ceteri* κρατητῆρος. — ἀφύσσειν *M*. — 208. ὅπῃ *DL*; ὅποι *M*. — 209. δ' ἥπειτα *DL.M*. — 212. δὲ *Wolffius*; *codd.* τε. — 214. ἴσα θεοῖσιν *M et L in margine*; *ceteri* (*et L in textu*) ἥματα πάντα. — 218. ὥς *D.M.* — 222. ἐπένευσε *M*. —

ἦβην αἰτῆσαι, ξῦσαι· ἀπὸ γῆρας ὁλοιόν.
 τὸν δ' ἦτοι εἴως μὲν ἔχεν πολυήρατος ἦβη, 225
 Ἅοι τερπόμενος χρυσοθρόνῳ ἠριγενεΐη,
 ναῖε παρ' Ὠκεανοῖο ῥοῆς ἐπὶ πείρασι γαίης·
 αὐτὰρ ἐπεὶ πρῶται πολιαί κατέχυντο ἔθειραι
 καλῆς ἐκ κεφαλῆς εὐηγενέος τε γενείου,
 τοῦ δ' ἦτοι εὐνῆς μὲν ἀπείχετο πότνια Ἥως, 230
 αὐτὸν δ' αὐτ' ἀτίταλλεν ἐνὶ μεγάροισιν ἔχουσα,
 σίτῳ τ' ἀμβροσίῃ τε καὶ εἷματα καλά διδοῦσα.
 ἀλλ' ὅτε δὴ πάμπαν στυγερὸν κατὰ γῆρας ἔπειγεν,
 οὐδέ τι κινῆσαι μελέων δύνατ' οὐδ' ἀναεῖραι,
 ἦδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βουλή· 235
 ἐν θαλάμῳ κατέθηκε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαιινάς.
 τοῦ δ' ἦτοι φωνὴ ῥεῖ ἄσπετος, οὐδέ τι κίκυς
 ἔσθ', οἷη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμptoῖσι μέλεσσι.
 οὐκ ἂν ἔγωγέ σε τοῖον ἐν ἀθανάτοισιν ἐλοίμην
 ἀθάνατόν τ' εἶναι καὶ ζῶειν ἥματα πάντα. 240
 ἀλλ' εἰ μὲν τοιοῦτος ἐὼν εἶδος τε δέμας τε
 ζώοις, ἡμέτερός τε πόσις κεκλημένους εἴης,
 οὐκ ἂν ἔπειτά μ' ἄχος πυκινὰς φρένας ἀμφικαλύπτοι.
 νῦν δέ σε μὲν τάχα γῆρας ὁμοῖον ἀμφικαλύψει
 νηλεὲς, τό τ' ἔπειτα παρίσταται ἀνθρώποισιν, 245
 οὐλόμενον, καματηρὸν, ὃ τε στυγέουσι θεοὶ περ.
 αὐτὰρ ἐμοὶ μέγ' ὄνειδος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν
 ἔσσεται ἥματα πάντα διαμπερὲς εἵνεκα σεῖο,
 οἳ πρὶν ἐμοὺς ὄαρους καὶ μήτιας, αἷς ποτε πάντας
 ἀθανάτους συνέμιξα καταθνητῆσι γυναιξί, 250
 τάρβεσκον· πάντας γὰρ ἐμὸν δάμνασκε νόημα.
 νῦν δὲ δὴ οὐκέτι μοι στόμα χεῖσεται ἐξονομῆναι
 τοῦτο μετ' ἀθανάτοισιν, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀάσθην,
 σχέτλιον, οὐκ ὀνομαστόν, ἀπεπλάχθην δὲ νόοιο,
 παῖδα δ' ὑπὸ ζώνῃ ἐθέμην βροτῶ εὐνηθεῖσα. 255

224. ξῦσαι *D*. — 225. δ' ἦτοι *M*; ceteri δὴ τοι. — ἔχε *M*. — 228. κατέχουντο *M*. — 229. εὐηγενέος *M*; ceteri εὐγενέος. (Editor Florentinus ante eam vocem inseruit καὶ). — 237. δ' ἦτοι *Hermannus*; codd. δὴ τοι (τι *D*). — 238. οἷη *D*. — 241. τοῖος *M*. — 244. κατα superscripto τάχα *L*. — In margine *L*: τὸ ὁμοῖον ὁμηρος πανταχοῦ ἐπὶ κακοῦ τιθέναι εἴωθεν. — 245. τό τ' *AC*; ceteri τό γ'. — 247. μετ' ἀθαν. *DL*. — θεοῖσι *DL*. — 250. κατὰ θυ. *DM*. — θνητοῖσι *M*. — 252. στόμα χεῖσεται *B. Martinus*; codd. στοναχῆσεται. — 254. ὀνομαστόν *B. Martinus*; codd. ὀνότατον. — ἀπεπλάγχθη *M*. — 255. ζώνην *M*. —

τὸν μὲν, ἐπὴν δὴ πρῶτον ἰδῆ φάος ἠέλλιο,
 Νύμφαι μιν θρέψουσιν ὄρεσκόωι βαθύκολποι,
 αἷ τόδε ναιετάουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε·
 αἷ ῥ' οὔτε θνητοῖς οὔτ' ἀθανάτοισιν ἔπονται·
 260
 δηρὸν μὲν ζῶουσι καὶ ἄμβροτον εἶδαρ ἔδουσι,
 καὶ τε μετ' ἀθανάτοισι καλὸν χορὸν ἐρρώσαντο.
 τῆσι δὲ Σειληνοί τε καὶ εὐσκοπὸς Ἀργειφόντης
 μίσγοντ' ἐν φιλότῃ μυχῷ σπείων ἐροέντων.
 τῆσι δ' ἄμ' ἢ ἐλάται ἢ δρυὲς ὑψικάρῃνοι
 γεινομένησιν ἔφυσαν ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ,
 265
 καλαί, τηλεθάουσαι, ἐν οὐρεσιν ὑψηλοῖσιν·
 [ἔστασ' ἠλίβατοι· τεμένη δέ ἐ κικλήσκουσιν
 ἀθανάτων· τὰς δ' οὔτι βροτοὶ κείρουσι σιδήρῳ]
 ἀλλ' ὅτε κεν δὴ μοῖρα παρεστήκη θανάτοιο,
 ἀζάνεται μὲν πρῶτον ἐπὶ χθονὶ δένδρεα καλὰ,
 270
 φλοιὸς δ' ἀμφιπεριφθινύθει, πίπτουσι δ' ἄπ' ὄξοι,
 τῶν δὲ θ' ὁμοῦ ψυχὴ λείπει φάος ἠέλλιο.
 αἷ μὲν ἐμὸν θρέψουσι παρὰ σφίσιν υἱὸν ἔχουσαι.
 σοὶ δ' ἐγὼ, ὄφρα κε ταῦτα μετὰ φρεσὶ πάντα διέλθω,
 275
 ἐς πέμπτον ἔτος αὐτίς ἐλεύσομαι υἱὸν ἄγουσα.
 τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἰδῆς θάλας ὀφθαλμοῖσι,
 γηθήσεις ὀρόων· μάλα γὰρ θεοείκελος ἔσται·
 ἄξις δ' αὐτίκα μιν ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
 280
 ἦν δέ τις εἰρηταί σε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
 ἦτις σοι φίλον υἱὸν ὑπὸ ζώνῃ θέτο μήτηρ,
 τῷ δὲ σὺ μυθεῖσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω·
 φάσθαι τοι Νύμφης καλυκώπιδος ἔκγονον εἶναι,
 285
 αἷ τόδε ναιετάουσιν ὄρος καταειμένον ὕλη.

τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἔλῃ πολυήρατος ἥβη,
 274
 ἄξουσίν σοι δεῦρο θεαί, δείξουσίν τε παῖδα.

256. ἐπεὶ *M*: m. prima, sed ab ead. m. ἦν. — 257. ὄρεσκόοι *M*. —
 258. Prius τε om. *M*. — 259. θνητ' *L*; θνητῆς *AB*. — 261. ἐρρώσαντο
L. — 262. εὐσκοπὸς *M*. — Σειληνοί *AC*; ceteri Σιληνοί. — 263. σπείων
M. — 264. ἄμῃ *M*. — 265. βωτιαν. *M*. — 267. ἔστασ' ἠλ. *D*; ἔστασ'
M. — 268. οὔτοι *BD*. — 269. παρεστήκει *DLM*. — 271. ἄποξοι *M*. —
 274. 275. Damnavit *Matthias*; ego removi. — 275. ἄξουσι *DM*. — τοι *M*.
 — 276. κε inseruit *Barnesius*. — 279. γηθήσαις *ABC*. — 280. ἄξαις
ABC. — μιν *Hermannus*; codd. νιν (νῦν *M*). — 281. κατὰ θν. *DM*. —
 283. σοι *M*. — τῷ δὲ *Hermannus*; codd. τῷδε. — 284. φάσθαι *Matthias*;
 codd. φασί. — 285. ἔκγονον *Barnesius*; codd. ἔγγονον. —

εἰ δέ κεν ἐξείπῃς καὶ ἐπείξῃαι ἄφρονι θυμῷ,
 ἐν φιλότῃ μιγῆναι ἐϋστεφάνῳ Κυθερείῃ,
 Ζεὺς σε χολωσάμενος βαλέει πολόεντι κεραυνῷ.
 111· εἴρηται τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι νοήσας,
 ἴσχεο μηδ' ὀνόμηνε, θεῶν δ' ἐποπίζεο μῆνιν. 290
 Ὡς εἰποῦσ' ἤϊξε πρὸς οὐρανὸν ἠνεμόεντα.
 Χαῖρε, θεά, Κύπριοι ἐϋκτιμένης μεδέουσα·
 σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

V.

ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ.

Δήμητρο' ἡῦκομον, σεμνὴν θεὸν, ἄρχον' αἰεῖδεν,
 αὐτὴν ἠδὲ θυγάτρα τανύσφυρον, ἣν Ἀἰδωνεὺς
 ἦρπαξεν, δῶκεν δὲ βαρύνκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς,
 νόσφιν Δήμητρος χρυσαόρου, ἀγλαοκάρπου,
 παίζουσαν κούρησι σὺν Ὀκεανοῦ βαθυκόλποις, 5
 ἄνθεά τ' αἰνυμένην, ῥόδα καὶ κρόκον ἠδ' ἰα καλὰ
 λειμῶν' ἅμ' μαλακὸν καὶ ἀγαλλίδας ἠδ' ὑάκινθον
 νάρκισσόν θ', ὃν ἔφυσε δόλον καλυκώπιδι κούρη
 Γαῖα Διὸς βουλῇσι χαριζομένη Πολυδέκτῃ,
 θαυμαστὸν γανόωντα, σέβας δέ τε πᾶσιν ἰδέσθαι 10
 ἀθανάτοις τε θεοῖς ἠδὲ θνητοῖς ἀνθρώποις·
 τοῦ καὶ ἀπὸ ῥίζης ἑκατὸν κάρα ἐξεπεφύκει·
 κηῶδει δ' ὀδυμῇ πᾶς τ' οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθε
 γαῖά τε πᾶσ' ἐγέλασσε καὶ ἄλμυρόν οἶδαυε θαλάσσης.
 ἥ δ' ἄρα θαμβήσασ' ὠρέξατο χερσὶν ἅμ' ἅμφω 15
 καλὸν ἄθυρμα λαβεῖν· χάνε δὲ χθῶν εὐρυάγνια

290. ὀνόμηνε *Hermannus*; codd. ὀνόμηνε. — 293. ἐς ἄλλον ὕμνον *D.* —

In hoc hymno quaecunque emendata sunt nullo addito nomine, Ruhnkenio debentur. Inscriptio est in cod. *M*, qui solus hunc hymnum servavit, haec ΤΟΤ. ΑΤΤΟΤ. ΤΜΝΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΗΜΗΤΡΑΝ. —

1. Δημήτηρ *M.* — θεὸν *Vossius*; θεάν *M.* — 3. δῶκε *M.* — 7. λειμῶνα μαλ. *M.* — 8. ἔφυσε *Hgenius*; φῦσε *M.* — καλυκώπ. *M.* — 10. δέ τε *Wyttenbachius*; τότε *M.* — 11. ἠδε] „ἡ in rasura pr. m. pro ἰορί-
 nor“ *Schneidewin.* — 12. ἀπὸ ῥίζης *M.* — 13. κηῶδει δ' ὀδυμῇ πᾶς
 τ' οὐρ. *Ruhnkenius*; κῶδεις τ'. ὀδυμῇ πᾶς δ' οὐρ. *M.* — 14. ἐγέλασε *M.*
 — 15. θαμβήσασα *M.* —

Νύσιον ἄμ πεδίον, τῇ ὄρουσεν ὄναξ Πολυδέγμων
 ἵπποις ἀθανάτοισι, Κρόνου πολυώνυμος υἱός.
 ἄρπάξας δ' ἀέκουσαν ἐπὶ χρουσέοισιν ὄχοισι
 ἥγ' ὀλοφυρομένην· ἰάχησε δ' ἄρ' ὄρθια φωνῇ, 20
 κεκλομένη πατέρα Κρονίδην ὕπατον καὶ ἄριστον.
 οὐδέ τις ἀθανάτων οὐδὲ θνητῶν ἀνθρώπων
 ἤκουσεν φωνῆς, οὐδ' ἀγλαόκαρποι Ἑλειαί·
 εἰ μὴ Περσαίου θυγάτηρ ἀταλὰ φρονέουσα
 ἄτεν ἐξ ἄντρον, Ἑκάτη λιπαροκρήδεμνος, 25
 Ἥελιός τε ἄναξ, Ὑπερίωνος ἀγλαὸς υἱός,
 κούρης κεκλομένης πατέρα Κρονίδην· ὁ δὲ νόσφιν
 ἦστο θεῶν ἀπάνευθε πολυλλίστῳ ἐνὶ νηῶ,
 δέγμενος ἱερὰ καλὰ παρὰ θνητῶν ἀνθρώπων.
 τὴν δ' ἀεκαζομένην ἤγεν Διὸς ἐννεσίῃσι 30
 πατροκασίγνητος, πολυσημάντῳ πολυδέγμων,
 ἵπποις ἀθανάτοισι, Κρόνου πολυώνυμος υἱός.
 ὄφρα μὲν οὖν γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
 λεύσσε θεὰ, καὶ πόντον ἀγάρροον ἰχθυόεντα,
 αὐγὰς τ' ἡελίου, ἔτι δ' ἤλπετο μητέρα κεδνὴν 35
 ὄψεσθαι καὶ φῦλα θεῶν αἰειγενετῶν·
 τόφρα οἱ ἐλπίς ἔθελγε μέγαν νόον ἀχρυνμένης περ·

* * *

ἤχησαν δ' ὀρέων κορυφαὶ καὶ βένθεα πόντου
 φωνῇ ὑπ' ἀθανάτῃ· τῆς δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ.
 ὃξὺ δέ μιν κραδίην ἄχος ἔλλαβεν, ἀμφὶ δὲ χαίταις 40
 ἀμβροσίαις κρήδεμνα δαΐζετο χερσὶ φίλῃσι,
 κινάνεον δὲ κάλυμμα κατ' ἀμφοτέρων βάλειτ' ὦμων,
 σεύατο δ', ὥστ' οἰωνὸς, ἐπὶ τραφερὴν τε καὶ ὕγρην
 μαιωμένη· τῇ δ' οὐτις ἐτήτυμα μυθήσασθαι
 ἤθελεν οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων, 45
 οὐδέ οἱ οἰωνῶν τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἦλθεν.
 ἐννημαρ μὲν ἔπειτα κατὰ χθόνα πότνια Διὶ
 στρωφᾷτ', αἰθόμενας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχουσα,
 οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἠδυνότοιο

17. ἀμπεδίον M. — 21. κεκλημένη M. — 23. Ἑλειαί Ilgenius; ἑλαῖαι M. — 26. τ' ἄναξ, ὑπερίωνος M. — 28. πολυλλίστῳ M. — 30. ἤγε M. — 31. λεύσσε M. — 35. ἡελίου. M. — 37. Lacunam Hermannus. — 41. χερὶ φίλῃ, sed correxit m. pr. ipsa. — 46. οὐδέ οἱ οἰωνῶν τις ἐτήτ. Hermannus; οὐτ' οἰωνῶν τις. τῇ ἐτήτ. M. — 47. χθονία M. — 48. στρωφᾷτ' M. — 49. ἠδυνότοιο Ruhnkenius; ἠδε πότοιο M. —

πάσσαι' ἀκηχεμένη, οὐδὲ χροά βάλλετο λουτροῖς.
 ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη οἱ ἐπήλυθε φαινολὶς Ἥως,
 ἦντετό οἱ Ἑκάτη, σέλας ἐν χείρεσσιν ἔχουσα,
 καί ῥά οἱ ἀγγελεύουσα ἔπος φάτο φώνησέν τε·

Πότνια Δημήτηρ, ὠρηφόρε, ἀγλαόδωρε,
 τίς θεῶν οὐρανίων ἢ θνητῶν ἀνθρώπων
 ἤρπασε Περσεφόνην, καὶ σὸν φίλον ἤκαχε θυμόν;
 φωνῆς γὰρ ἤκουσ', ἀτὰρ οὐκ ἶδον ὀφθαλμοῖσιν,
 ὅστις ἔην· σοὶ δ' ὦκα λέγω νημερτέα πάντα

* * *
 Ὡς ἄρ' ἔφη Ἑκάτη· τὴν δ' οὐκ ἡμείβετο μύθῳ
 Ῥείης ἡνκόμου θυγάτηρ, ἀλλ' ὦκα σὺν αὐτῇ
 ἦλξ', αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχουσα.

Ἥέλιον δ' ἵκοντο, θεῶν σκοπὸν ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
 σιάν δ' ἵππων προπάροιθε, καὶ εἶρετο διὰ θεάων
 Ἥέλι', αἰδεσσαιί με Θείας ὕπερ, εἴ ποτε δὴ σευ
 ἦ ἔπει ἦ ἔργῳ κραδίην καὶ θυμὸν ἱήνα·

κούρην, τὴν ἔτεκον, γλυκερὸν θάλος, εἶδει κυδρὴν;
 τῆς ἀδινὴν ὅπ' ἄκουσα δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο
 ὥστε βιαζομένης, ἀτὰρ οὐκ ἶδον ὀφθαλμοῖσιν.
 ἀλλὰ, σὺ γὰρ δὴ πᾶσαν ἐπὶ χθόνα καὶ κατὰ πόντον
 αἰθέρος ἐκ δίης καταδέσκειαι ἀκτίνεσσι,
 νημερτέως μοι ἐνισπε φίλον τέκος, εἴ που ὅπωπας,
 ὅστις νόσφιν ἐμεῖο λαβὼν ἀέκουσαν ἀνάγκη
 οἴχεται ἢ θεῶν ἢ καὶ θνητῶν ἀνθρώπων.

Ὡς φάτο· τὴν δ' Ὑπερίονίδης ἡμείβετο μύθῳ·
 Ῥείης ἡνκόμου θυγάτηρ, Δημήτερ ἀνασσα,
 εἰδήσεις· δὴ γὰρ μέγα ἄξομαι ἠδ' ἐλεαίρω
 ἀχθυμένην περὶ παιδὶ τανυσφύρῳ· οὐδέ τις ἄλλος
 αἰτιὸς ἀθανάτων, εἰ μὴ νεφεληγερέτα Ζεὺς,
 ὅς μιν ἔδωκ' Ἀΐδῃ θαλερὴν κεκληῆσθαι ἄκοιτιν
 αὐτοκασιγνήτῳ· ὃ δ' ὑπὸ ζόφον ἡερόεντα
 ἀρπιάξας ἵπποισιν ἄγεν μεγάλα ἰάχουσαν.
 ἀλλὰ, θεᾶ, κατάπαυε μέγαν γόον· [οὐδέ τι σε χορὴ
 μὰψ αὐτῶς ἄπλητον ἔχειν χόλον·] οὗ τοι ἀεικῆς

50. πᾶσαι' M. — 51. φαινολὶς Ruhnkenius; φαινόλη M. — 53. καὶ M. — 54. ὠρηφόρε M. — 57. εἶδον M. — 58. Lacunam indicavit Hermannus. — 64. Θείας scripsi cum Ilgenio pro θεάς. — 68. εἶδον M. — 70. καταδέσκειται M. — 71. ὅπωπεν M. — 72. ἐμοῖο M. — 83. Versum unciis inclusit Schneidewinus. — οὗ τοι Vossius; οὗτοι M. —

γαμβρὸς ἐν ἀθανάτοις πολυσημάντωρ Ἀιδωνεὺς,
 αὐτοκασίγνητος καὶ ὁμόσπορος· ἀμφὶ δὲ τιμῇ, 85
 ἔλλαχεν, ὥς τὰ πρῶτα διάτριχα δασμὸς ἐτύχθη·
 τοῖς μεταναιετάει, τῶν ἔλλαχε κοῖρανος εἶναι.

Ὡς εἰπὼν ἵπποισιν ἐκέκλετο· τοὶ δ' ὑπ' ὁμοκλῆς
 ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἄρμα, τανύπτεροι ὥστ' οἴωνοί.
 τὴν δ' ἄχος αἰνότερον καὶ κύντερον ἵκετο θυμόν. 90

χωσαμένη δὴ ἔπειτα κελαινεφέϊ Κρονίῳ
 νοσφισθεῖσα θεῶν ἀγορὴν καὶ μακρὸν Ὀλυμπον
 ὦχετ' ἐπ' ἀνθρώπων πόλιας καὶ πύονα ἔργα,
 εἶδος ἀμαλδύνουσα πολὺν χρόνον· οὐδέ τις ἀνδρῶν
 εἰσορόων γίνωσκε βαθυζώνων τε γυναικῶν, 95
 πρὶν γ' ὅτε δὴ Κελεοῖο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
 ὅς τ' ὅτ' Ἐλευσῖνος θυοέσσης κοῖρανος ἦεν.

ἔξετο δ' ἐγγὺς ὁδοῖο φίλον τετιημένη ἦτορ,
 Παρθενίῳ φρέατι, ὅθεν ὑδρεύοντο πόλῃται,
 ἐν σκιῇ, αὐτὰρ ὑπερθε πεφύκει θάμνος ἐλαίης, 100
 γρηῖ παλαιγενεῖ ἐναλίγκιος, ἥ τε τόκοιο
 εἰργηται δώρων τε φιλοστεφάνου Ἀφροδίτης,
 οἴαι τε τροφοὶ εἰσὶ θεμιστοπόλων βασιλῆων
 παίδων καὶ ταμίαι κατὰ δῶματα ἡχήμεντα.

τὴν δὲ ἶδον Κελεοῖο Ἐλευσινίδαο θυγάτρες, 105
 ἐρχόμεναι μεθ' ὕδαρ εὐήρυντον, ὅφρα φέροιεν
 κάλπισι χαλκείησι φίλα πρὸς δῶματα πατρὸς,
 τέσσαρες, ὥστε θεαί, κουρήϊον ἄνθος ἔχουσai,
 Καλλιδίκη καὶ Κλεισιδίκη Δημιό τ' ἐρόεσσα
 Καλλιθόη θ', ἥ τῶν προγενεστάτη ἦεν ἀπασῶν· 110
 οὐδ' ἔγνω· χαλεποὶ δὲ θεοὶ θνητοῖσιν ὀρᾶσθαι.
 ἀγχοῦ δ' ἰστάμεναι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·

Τίς πόθεν ἐσσι γρηῖ παλαιγενέων ἀνθρώπων;
 τίπτε δὲ νόσφι πόλης ἀπέστιχες, οὐδὲ δόμοισι
 πιλναῖ; ἐνθα γυναῖκες ἀνὰ μέγαρα σκιοέεντα 115
 τηλίκαι, ὥς σύ περ ὧδε, καὶ ὀπλότεραι γεγάασιν,
 αἷ κέ σε φίλωνται ἡμὲν ἔπει ἡδὲ καὶ ἔργῳ.

Ὡς ἔφην· ἥ δ' ἐπέεσσιν ἀμείβετο πότνα θεάων·

86. ταπρῶτα διατριχὰ M. — 87. μεταναιετάει *Ilgelius*; μέτα ναλ εἶται.
 M. — ἔλλαχεν M. — 89. ῥίμφα φέρον M. — 91. δ' ἥπειτα M. — 97.
 τότε λευσίνοσ M. — 98. τετιημένος M. — 101. παλαιγενέη M. — 107.
 κάλπησι χαλκείησι M. — 112. δ' om. M. — 114. πόλιος M. — 117. φί-
 λονται M. —

τέκνα φίλ', αἵτινες ἐστὲ γυναικῶν θηλυτεράων,
χαίρειτ'· ἐγὼ δ' ὑμῖν μυθήσομαι· οὐ τοι αἰκῆς
ὑμῖν εἰρομένῃσιν ἀληθέα μυθήσασθαι. 120

* Δὼς ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστί· τὸ γὰρ θέτο πόνια μήτηρ.
νῦν αὐτὲ Κρήτηθεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης
ἤλυθον οὐκ ἐθέλουσα, βίη δ' ἀέκουνσαν ἀνάγκη
ἄνδρες ληιστῆρες ἀπήγαγον. οἱ μὲν ἔπειτα 125
νηὶ θεῇ Θορικόνδε κατέσχεθον, ἐνθα γυναῖκες
ἠπείρου ἐπέβησαν ἀολλέες, ἡδὲ καὶ αὐτοί·

* * *

δεῖπνον ἐπηρτύνοντο παρὰ πρυμνήσια νηός·
ἀλλ' ἐμοὶ οὐ δόρποιο μελίφροϊος ἤρατο θυμός·
λάθρη δ' ὀρμηθεῖσα δι' ἠπείροιο μελαίνης, 130
φεῦγον ὑπερφιάλους σημάντορας, ὅφρα κε μή με
ἀπριάτην περάσαντες ἐμῆς ἀποναιάτο τιμῆς.

οὕτω δεῦρ' ἰκόμην ἀλαλημένη, οὐδέ τι οἶδα,
ἣτις δὴ γαί' ἐστὶ, καὶ οἵτινες ἐγγεγάσιν.

ἀλλ' ὑμῖν μὲν πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες 135
δοῖεν κουριδῶν ἄνδρας, καὶ τέκνα τεκέσθαι,
ὥς ἐθέλουσι τοκῆς· ἐμὲ δ' αὐτ' οἰκτεῖρατε, κοῦραι,
προφρονέως, φίλα τέκνα, τέως πρὸς δώμαθ' ἵκωμαι
ἀνέρος ἡδὲ γυναικὸς, ἵνα σφίσιν ἐργάζωμαι
πρόφρων, οἷα γυναικὸς ἀφῆλικος ἔργα τέτυκται. 140

καί κεν παῖδα νεογνὸν ἐν ἀγκοίνῃσιν ἔχουσα
καλὰ τιθηνοίμην, καὶ δώματα τηρήσαιμι,
καί κε λέχος στορέσαιμι μυχῶ θαλάμων εὐπήκτων
δεσπόσυνον, καὶ κ' ἔργα διδασκῆσαιμι γυναῖκας.

Φῇ ῥα θεά· τὴν δ' αὐτίκ' ἀμείβετο παρθένος Ἀδμῆς, 145
Καλλιδίκη, Κελεοῖο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη·

Μαῖα, θεῶν μὲν δῶρα καὶ ἀχνύμενοί περ ἀνάγκη
τέτλαμεν ἄνθρωποι· δὴ γὰρ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.

119. φίλ', αἵτινες *Fonteinus*; φίλα. τίνες *M.* — 121. εἰρομένοισιν *M.* — 122. Initium versus corruptum. — 126. Θορικόνδε *M.* — 127. *Lacnam* indicavit *Hermannus*. — 132. ἀποναιάτο *M.* — 131. γαῖα, sic ab ead. man. *M.* — ἐγγεγ. *M.* — 138. τέων *M.* — 141. ἔχουσαν m. pr., sed eras. ab ead. m. *M.* — 143. εὐπήκτων *M.* — 144. διδασκῆσαιμι γυναῖκας *Possius*; διαθήσασαιμι γυναικὸς *M.* — Post hunc versum codex

φῇ ῥα θεά. καί κ' ἔργα διαθήσ' αὐτίκ' ἀμεί. Sed intellecto errore τὴν δ' αὐτίκ' emendavit, tum integrum denuo scripsit v. 145. — 146. θυγατέρων *M.* — 147. ἠχνύμ. *M.* — 148. εἰσὶν *M.* —

ταῦτα δέ τοι σαφέως ὑποθήσομαι, ἥδ' ὀνομήνω
 ἀνέρας, οἷσιν ἐπέστι μέγα κράτος ἐνθάδε τιμῆς, 150
 δήμου τε προὔχουσιν, ἰδὲ κρήδεμνα πόλῃος
 εἰρύναται βουλῇσι καὶ ἰθείῃσι δίκῃσιν·
 ἡμὲν Τριπτολέμου πυκιμήδεος ἥδ' Διόκλου
 ἥδ' Πολυξείνου καὶ ἀμύμονος Εὐμόλποιο
 καὶ Δολίχου καὶ πατρὸς ἀγήνορος ἡμετέροιο. 155
 τῶν πάντων ἄλοχοι κατὰ δώματα πορσαίνουσιν·
 τάων οὐκ ἂν τίς σε κατὰ πρῶτιστον ὀπωπὴν
 εἶδος ἀτιμήσασα δόμων ἀπονοσφίσσειεν,
 ἀλλὰ σε δέξονται· δὴ γὰρ θεοεἰκελὸς ἔσσι.
 εἰ δὲ θέλεις, ἐπίμεινον, ἵνα πρὸς δώματα πατρὸς 160
 ἔλθωμεν καὶ μητρὶ βαθυζώνῳ Μετανείρῳ
 εἰπώμεν τάδε πάντα διαμπερὲς, αἶ κέ σ' ἀνώγῃ
 ἡμέτερόνδ' ἰέναι μῆδ' ἄλλων δώματ' ἐρευνᾶν.
 τηλύγετος δὲ οἱ υἱὸς ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ
 ὀψίγονος τρέφεται, πολυεύχετος ἀσπάσιός τε. 165
 εἰ τὸν γ' ἐκθρέψαιο, καὶ ἥβης μέτρον ἴκοιτο,
 ρεῖά κε τίς σε ἰδοῦσα γυναικῶν θηλυτεράων
 ζηλώσαι· τόσα κέν τοι ἀπὸ θρεπτήρια δοίῃ.
 Ὡς ἔφαθ'· ἡ δ' ἐπένευσε καρήατι· ταὶ δὲ φαινὰ
 πλησάμεναι ὕδατος φέρον ἄγγεα κυδιάουσαι. 170
 ῥίμφα δὲ πατρὸς ἴκοντο μέγαν δόμον, ὧκα δὲ μητρὶ
 ἐννεπον; ὥς εἰδόν τε καὶ ἐκλυνον. ἡ δὲ μάλ' ὧκα
 ἐλθούσας ἐκέλευε καλεῖν ἐπ' ἀπείρονι μισθῷ.
 αἶ δ' ὥστ' ἡ ἔλαφοι, ἡ πόρτιες εἶαρος ὦρη
 ἄλλοντ' ἂν λειμῶνα κορεσσάμεναι φρένα φορβῇ, 175
 ὥς αἶ ἐπισχόμεναι ἑανῶν πτύχας ἱμεροέντων
 ἦλξαν κοίλῃν κατ' ἀμαξιτόν· ἀμφὶ δὲ χαῖται
 ὦμοις αἴσσουντο κροκητῷ ἄνθει ὁμοῖαι.
 τέτμον δ' ἐγγὺς ὁδοῦ κυδρὴν θεόν, ἐνθα πάρος περ
 κάλλιπον· αὐτὰρ ἔπειτα φίλα πρὸς δώματα πατρὸς 180
 ἡγεῦνθ'· ἡ δ' ἄρ' ὀπισθε φίλον τετιημένη ἦτορ

151. προὔχ. M. — πόλιος M, sed ead. m. ηος. — 153. ἡμὲν — ἡδὲ
 Matthias; ἡ μὲν — ἡ δὲ M. — 154. ἡδὲ Matthias; ἡ δὲ M. — 158. ἀπο-
 νοσφισσειεν M. — 159. ἔσσι M. — 162. ἀνώγει M. — 163. ἡμέτερον δ'
 M. — μῆ δ' M. — 164. εὐπήκτῳ M. — 168. ἀποθρ. M. — 173. κα-
 λείν M. — 174. αἶ δ' ὥστ' ἡ Brunckius; αἶ δ' ὥς τοι M. — ἡα-
 ρος ὦρη M. — 175. ἄλλοντ' M. — 176. ἑανῶν M. — 181. ἄρ' ὀπι-
 σθεν M. —

στείχε κατὰ κρηθὲν κεκαλυμμένη· ἀμφὶ δὲ πέπλος
 κυάνεος ῥαδινοῖσι θεῆς ἐλελλίζετο ποσσίν.
 αἶψα δὲ δώμαθ' ἵκοντο διοτρεφέος Κελεοῖο,
 βάν δὲ δι' αἰθούσης, ἔνθα σφίσι πότνια μήτηρ 185
 ἦστο παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
 παῖδ' ὑπὸ κόλπῳ ἔχουσα, νέον θάλος· αἱ δὲ παρ' αὐτὴν
 ἔδραμον· ἡ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἔβη ποσὶ, καὶ ῥα μελάθρου
 κύρε κάρη, πλήσεν δὲ θύρας σέλαος θείοιο.
 τὴν δ' αἰδώς τε σέβας τε ἰδὲ χλωρὸν δέος εἶλεν· 190
 εἶξε δ' οἱ κλισμοῖο καὶ ἐδριάσθαι ἄνωγεν.
 ἀλλ' οὐ Δημήτηρ ὠρηφόρος ἀγλαόδωρος
 ἤθελεν ἐδριάσθαι ἐπὶ κλισμοῖο φαινοῦ,
 ἀλλ' ἀκέονσα ἔμιμνε, κατ' ὄμματα καλὰ βαλοῦσα,
 πρίν γ' ὅτε δὴ οἱ ἔθηκεν Ἰάμβη κέδν' εἰδυῖα 195
 πηκτὸν ἔδος, καθύπερθε δ' ἐπ' ἀργύφειον βάλε κῶας.
 ἔνθα καθεζομένη προκατέσχετο χερσὶ καλύπτρην·
 δηρὸν δ' ἄφθογγος τετιημένη ἦστ' ἐπὶ δίφρου,
 οὐδέ τιν' οὔτ' ἐπεὶ προσπτύσσετο οὔτε τι ἔργῳ,
 ἀλλ' ἀγέλαστος, ἄπαστος ἐδητύος ἡδὲ ποτήτος, 200
 ἦστο, πόθῳ μινύθουσα βαθυζώνοιο θυγατρὸς,
 πρίν γ' ὅτε δὴ χλεύης μιν Ἰάμβη κέδν' εἰδυῖα
 πολλὰ παρασκώπτουσ' ἐτρέψατο πότνιαν, ἀγνὴν,
 μειδῆσαι γελάσαι τε καὶ ἴλαον σχεῖν θυμόν·
 ἡ δὲ οἱ καὶ ἔπειτα μεθύστερον εὖαδεν ὄργαις. 205
 τῇ δὲ δέπας Μετάνειρα δίδου μελιηδέος οἴνου
 πλήσας· ἡ δ' ἀνένευς· οὐ γὰρ θεμιτόν οἱ ἔφασκε
 πίνειν οἶνον ἐρυθρόν· ἄνωγε δ' ἄρ' ἄλφι καὶ ὕδωρ
 δοῦναι μίξασαν πιέμεν γλήχωνι τερεΐνῃ.
 ἡ δὲ κυκεῶ τεύξασα θεᾶ πόρεν, ὥς ἐκέλευε· 210
 δεξαμένη δ' ὀσίης ἐπέβη πολυπότνια Δηῶ.
 τῇσι δὲ μύθων ἦρχεν εὐζωνος Μετάνειρα·

Χαῖρε, γύναι, ἐπεὶ οὐ σε κακῶν ἅπ' εὐλπα τοκήων
 ἔμμεναι, ἀλλ' ἀγαθῶν· ἐπὶ τοι πρέπει ὄμμασιν αἰδώς

182. κατ' ἀκρηθὲν M. — 185. βάν M. — 189. κύρε M. — πλήσε M.
 — 192. ὠρηφόρος M. — 194. κατ' M. — 196. ἔδος M. — 203. παρα-
 σκώπτουσα τρέψ. M. — 205. ἡ δὲ Ruhnkenius; ἡδὲ M. — ἔβαδεν ὄρ-
 γαῖς M. — 207. οἱ Matthias; τοι M. — ἔφασκεν M. — 208. ὄλφι Ruhn-
 kenius; ἀμφὶ M. — 209. τερεΐνη M. — 211. ἐπέβη Vossius; ἔνεκεν M. —
 213. γύναι M. — ἀπέολπα M. — 214. ἐπεὶ τοι M. —

καὶ χάρις, ὥσει πέρ τε θεμιστοπόλων βασιλῆων. 215
 ἀλλὰ θεῶν μὲν δῶρα καὶ ἀχνύμενοί περ ἀνάγκη
 τέτλαμεν ἄνθρωποι· ἐπὶ γὰρ ζυγὸς ἀνέρι κεῖται.
 νῦν δ', ἐπεὶ ἵκεο δεῦρο, παρέσσεται, ὅσσα τ' ἐμοὶ περ.
 παῖδα δέ μοι τρέφε τόνδε, τὸν ὀψίγονον καὶ ἄελπτον
 ὥπασαν ἀθάνατοι, πολυάρητος δέ μοι ἐστίν. 220
 εἰ τὸν γ' ἐκθρέψαιο, καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
 ῥεῖά κέ τις σε ἰδοῦσα γυναικῶν θηλυτεράων
 ζηλώσαι· τόσα κέν τοι ἀπὸ θρεπτῆρια δοίην.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν εὖστέφανος Δημήτηρ·
 καὶ σὺ, γύναι, μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ἐσθλὰ πόροιεν. 225
 παῖδα δέ τοι πρόφρων ὑποδέξομαι, ὥς με κελεύεις
 θρέψασθ'· οὐ μιν, ἔολπα, κακοφραδίῃσι τιθήνης
 οὔτ' ἄρ' ἐπηλυσίῃ δηλήσεται οὐδ' ὑποταμνόν· *
 οἶδα γὰρ ἀντίτομόν μέγα φέρτερόν οὐλοτόμοιο,
 οἶδα δ' ἐπηλυσίης πολυπήμονος ἐσθλὸν ἐρυσμόν. 230

Ὡς ἄρα φωνήσασα θυώδει δέξατο κόλπῳ
 χερσὶν τ' ἀθανάτησι· γεγῆθει δὲ φρένα μήτηρ.
 ὥς ἢ μὲν Κελεοῖο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
 Δημοφῶνθ', ὃν ἔτικτεν εὐζώνος Μετάνειρα,
 ἔτρεφεν ἐν μεγάροις· ὁ δ' ἀέξετο δαίμονι ἴσος, 235
 οὔτ' οὖν σῖτον ἔδων, οὐ θησάμενος [γάλα μητρός
 ἀλλὰ γὰρ ἥματα μὲν μιν εὖστέφανος] Δημήτηρ 236b.
 χρίεσκ' ἀμβροσίῃ, ὥσει θεοῦ ἐκγεγαῶτα,
 ἥδ' ὑ καταπνεύουσα καὶ ἐν κόλποισιν ἔχουσα·
 νύκτας δὲ κρύπτεσκε πυρὸς μένει, ἥντε δαλόν,
 λάθρα φίλων γονέων· τοῖς δὲ μέγα θαῦμά τέτευκτο, 240
 ὥς προθαλῆς τελέθεσκε, θεοῖσι δὲ ἅντα ἐῷκει.
 καὶ κέν μιν ποιήσεν ἀγήραον τ' ἀθάνατόν τε,
 εἰ μὴ ἄρ' ἀφραδίῃσιν εὐζώνος Μετάνειρα

215. χάρις (man. ead.) M. — 220. πολυάρητος *Ruhnkenius*: πολυήρατος M. — 222. ῥεῖά κέ τις *Hermannus*: ἢ ῥά κε τις M. — 223. ἀποθρεπτῆρια M. — 225. γύναι M. — 227. θρέψασθ'. οὐ μιν *Gossius*: θρέψω. κοῦμιν M. — 228. ἐπηλυσίῃσι M. — ὑποταμνόν M, corrupte. — 229. οὐλοτόμοιο *Gossius*: ὑλοτόμοιο M. — 232. χερσί τ' ἀθανάτοις M. — 231. Δημοφῶνθ'. M. — 236. 236b. Pro duobus versibus unus tantum exstat in M sic scriptus: οὔτ' οὖν σῖτον ἔδων. οὐ θησάμενος. Δημήτηρ. Lacunam observavit *Mitscherlichius*; *Hermannus* dedit θησάμενος γάλα μητρός; alterum versum ego supplevi ex coniectura: ἀλλὰ γὰρ ἥματα μὲν μιν εὖστέφανος Δημήτηρ. — 239. δαλόν M. — 242. ἀγήραον ego scripsi; ἀγήρων (sed ω in rasura) M. —

νύκτ' ἐπιτηρήσασα θυώδεος ἐκ θαλάμοιο
σκέψατο· κώκυσεν δὲ καὶ ἄμφω πλήξατο μηρῶ, 245
δείσας' ὧ περὶ παιδί, καὶ ἀάσθη μέγα θυμῷ,
καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Τέκνον Δημοφώων, ξείνη σε πυρὶ ἐνὶ πολλῷ
κρύπτει, ἐμοὶ δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ τίθησιν.

Ὡς φάτ' ὀδυρομένη· τῆς δ' αἶε διὰ θεάων. 250
τῇ δὲ χολωσαμένη καλλιστέφανος Δημήτηρ
παῖδα φίλον, τὸν ἄελπτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτικτε,
χείρεσσ' ἀθανάτησιν ἀπὸ ἔο θῆκε πέδονδε,
ἔξανελούσα πυρὸς, θυμῷ κοτέσασα μάλ' ἀνῶς,
καὶ ῥ' ἄμυδις προσέειπεν ἐϋζωνον Μετάνειραν· 255

Νῆϊδες ἄνθρωποι, ἀφράδμονες οὐτ' ἀγαθοὶο
αἴσαν ἐπερχομένου προγνώμεναι οὔτε κακοῖο·
καὶ σὺ γὰρ ἀφραδίῃσι τεῆς νήκεστον ἀάσθης.
ἴστω γὰρ θεῶν ὅρκος, ἀμείλικτον Στυγὸς ὕδωρ,
ἀθάνατον κέν τοι καὶ ἀγήραον ἥματα πάντα 260
παῖδα φίλον ποίησα καὶ ἄφθιτον ὥπασα τιμὴν·
νῦν δ' οὐκ ἔσθ', ὥς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξαι·
τιμὴ δ' ἄφθιτος αἰὲν ἐπέσσεται, οὔνεκα γυνῶν
ἡμετέρων ἐπέβη καὶ ἐν ἀγκοίνῃσιν ἱαυσεν.
ῶρησιν δ' ἄρα τοῦγε, περιπλομένων ἐνιαυτῶν, 265
παῖδες Ἐλευσινίων πόλεμον καὶ φύλοπιν αἰνὴν
αἰὲν Ἀθηναίοισι συνάξουσ' ἥματα πάντα.

* * *

εἰμὶ δὲ Δημήτηρ τιμάοχος, ἥτε μέγιστον
ἀθανάτοισι θνητοῖσί τ' ὄναρ καὶ χάρμα τέτυκται.
ἀλλ' ἄγε μοι νηὸν τε μέγαν καὶ βωμὸν ὑπ' αὐτῷ 270
τευχόντων πᾶς δῆμος ὑπαὶ πόλιν αἰπὺ τε τεῖχος,
Καλλιχόρου καθύπερθεν, ἐπὶ προὔχοντι κολωνῷ.
ὄργια δ' αὐτῇ ἐγὼν ὑποθήσομαι, ὥς ἂν ἔπειτα
εὐαγέως ἔρδοντες ἐμὸν νόον ἱλάσκησθε.

Ὡς εἰπουῖσα θεὰ μέγεθος καὶ εἶδος ἄμειψε, 275

253. ἄπω ἔο M. — 256. καὶ ante ἀφράδμονες deleuit Hermannus. —
257. προγνώμεναι Matthias; προγνώμενοι M. — 261. ποιήσασα M. —
263. ἀφθιτον M. — 265. ὦρησι M. — τοῦγε Fonteinus; τῶγε M. —
περιπλωμ. M. — 267. αἰὲν Ἀθηναίοισι ego et Matthias; αἰὲν ἐν ἀλλήλοισι
M. — συνάξουσ' Ilgenius; συνανξήσουσ' M. Lacunam Hermannus. — 269.
θνητοῖσι τ' ὄναρ Hermannus; θνητοῖσιν ὄνειαρ M. — 272. προὔχ. M. —
273. αὐτῇ M. — 274. νηὸν M. — ἱλάσκησθε Schaeferus; ἱλάσκοισθε M. —

γῆρας ἀπωσαμένη, περί τ' ἀμφί τε κάλλος ἄητο·
 ὁδμή δ' ἱμερόεσσα θυγέντων ἀπὸ πέπλων
 σκίδνατο, τῆλε δὲ φέγγος ἀπὸ χροὸς ἀθανάτοιο
 λάμπε θεῆς, ξανθαὶ δὲ κόμαι κατενήνοθεν ὦμους,
 αὐγῆς δ' ἐπλήσθη πυκινὸς δόμος, ἀστεροπῆς ὥς· 280
 βῆ δὲ διὰ κ' μεγάρων· τῆς δ' αὐτίκα γούνατ' ἔλυντο,
 δηρὸν δ' ἄφθογγος γένετο χρόνον, οὐδέ τι παιδὸς
 μνήσατο τηλυγέτοιο ἀπὸ δαπέδου ἀνελέσθαι.
 τοῦ δὲ κασίγνηται φωνὴν ἐσάχουσαν ἔλεινῃν,
 καὶ δ' ἄρ' ἀπ' εὐστρώτων λεχέων θόρον· ἡ μὲν ἔπειτα 285
 παῖδ' ἀνὰ χερσὶν ἐλουῖσα, ἐῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ·
 ἡ δ' ἄρα πῦρ ἀνέκαι'· ἡ δ' ἔσσυτο πόσσ' ἀπαλοῖσι,
 μητέρ' ἀναστήσουσα θυώδεος ἐκ θαλάμοιο.
 ἀγρόμεναι δέ μιν ἀμφὶς ἐλούεον ἀσπαίροντα
 ἀμφαγαπαζόμεναι· τοῦ δ' οὐ μειλίσσετο θυμός· 290
 χειρότεραι γὰρ δὴ μιν ἔχον τροφοὶ ἡδὲ τιθῆναι.
 Αἰ μὲν παννύχια κυδρὴν θεὸν ἱλάσκοντο,
 δείματι παλλόμεναι· ἅμα δ' ἡοῖ φαινομένηφιν
 εὐρυβίῃ Κελεῷ νημερτέα μυθήσαντο,
 ὥς ἐπέτελλε θεὰ, καλλιστέφανος Δημήτηρ. 295
 αὐτὰρ ὅγ' εἰς ἀγορὴν καλέσας πολυπείρονα λαὸν
 ἦνωγ' ἠνυκόμῳ Δημήτερι πύονα νηὸν
 ποιῆσαι καὶ βωμὸν ἐπὶ προὔχοντι κολωνῷ.
 οἱ δὲ μάλ' αἰψ' ἐπίθοντο καὶ ἔκλυον αὐδήσαντος,
 τεῦχον δ', ὥς ἐπέτελλ'· ὁ δ' ἀέξετο δαίμονος αἴσῃ· 300
 αὐτὰρ ἐπεὶ τέλεσαν καὶ ἐρώησαν καμάτοιο,
 βάν ῥ' ἱμεν οἴκαδ' ἕκαστος· ἀτὰρ ξανθὴ Δημήτηρ
 ἔνθα καθεζομένη μακάρων ἀπὸ νόσφιν ἀπάντων,
 μίμνε πόθῳ μινύθουσα βαθυζώνοιο θυγατρὸς.
 αἰνότατον δ' ἐνιαυτὸν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν 305
 ποιήσ' ἀνθρώποις καὶ κύντατον, οὐδέ τι γαῖα
 σπέρμ' ἀνίει· κρύπτει γὰρ εὐστέφανος Δημήτηρ.
 πολλὰ δὲ καμπύλ' ἄροτρα μάτην βόες εἴλκον ἀρούραις·

280. αὐτῆς M. — 281. κασίγνηται M. — ἐλεινῇν M. — 285. καὶ
 M. — 286. κόλπῳ M. — 287. πύονα ἔκαι'· ἡ δ' M. — 293. φαινομέ-
 νηφι M. — 296. ὅγ' εἰς M. — 297. ἠνώγει — Δημήτερι — ναόν M. —
 298. προύχ. M. — 299. αἰψα πίθ. pr., sed ead. m. αἰψ' ἐπίθ. M. —
 301. τέλεσαν Valckenarius; ἐτέλεσαν M. — 302. ῥ' ἱμεν Hytlenbachius;
 δ' ἱμεν M. — 304. θυγατρὸς. Schneidewinus indicat primo scriptum
 fuisse videri γυναικός, sed ead. m. corr. — 306. ἀνθρώποισι M. — 307.
 κρύπτε M. —

πολλὸν δὲ κοῖ λευκὸν ἐτώσιον ἔμπεσε γαίῃ.
καί νῦ κε πάμπαν ὄλεσσε γένος μερόπων ἀνθρώπων 310
λιμοῦ ὑπ' ἀργαλῆς, γεράων τ' ἐρικυδέα τιμὴν
καὶ θυσιῶν ἡμέρσεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντας,
εἰ μὴ Ζεὺς ἐνόησεν ἔω τ' ἐφράσσατο θυμῷ.

Ἴριν δὲ πρῶτον χρυσόπτερον ὥρσε καλέσσαι
Δῆμητρον ἡῆκομον, πολυήρατον εἶδος ἔχουσαν. 315
ὥς ἔφαθ' ἥ δὲ Ζηνὶ κελαϊνεφέϊ Κρονίωνι
πείθετο καὶ τὸ μεσηγνὸν διέδραμεν ὥκα πόδεσσιν.

ἵκετο δὲ πτολίεθρον Ἐλευσίνος θυοέσσης,
εὗρε δ' ἐνὶ νηῷ Δημήτερα κυανόπεπλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα 320

Δῆμητερ, καλέει σε πατὴρ Ζεὺς ἄφθιτα εἰδὼς
ἐλθέμεναι μετὰ φῦλα θεῶν αἰειγενετῶν.

ἀλλ' ἴθι, μὴδ' ἀτέλεστον ἐμὸν ἔπος ἐκ Διὸς ἔστω.

Ὡς φάτο λισσομένη· τῇ δ' οὐκ ἐπεπείθετο θυμός.
αὐτίκ' ἔπειτα πατὴρ μάκαρας θεοὺς αἰὲν ἔοντας 325

πάντας ἐπιπροΐαλλεν· ἀμοιβηδὶς δὲ κιόντες
κίκλησκον καὶ πολλὰ δίδον περικαλλέα δῶρα,
τιμὰς θ', ἃς κεν ἔλοιτο μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
ἀλλ' οὔτις πείσαι δύνάτο φρένας ἠδὲ νόημα 330
θυμῷ χωμένης· στερεῶς δ' ἠναίνετο μύθους.

οὐ μὲν γάρ ποτ' ἔφασκε θυώδεος Οὐλύμποιο.
πρὶν γ' ἐπιβήσεσθαι, οὐ πρὶν γῆς καρπὸν ἀνήσειν,
πρὶν ἰδοὶ ὀφθαλμοῖσιν ἐὴν εὐώπιδα κούρην.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε βαρύνκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς,
εἰς Ἑρεβος πέμψε χρυσόρραπιν Ἀργειφόντην, 335
ὄφρ' Αἴδην μαλακοῖσι παραιφάμενος ἐπέεσσιν
ἄγνην Περσεφόνειαν ὑπὸ ζόφου ἡερόεντος
ἔς φάος ἐξαγάγοι μετὰ δαίμονας, ὄφρα ἔ μήτηρ

309. γαίῃ. „Opinor γαῖαν in cod. vel potius γαία.“ Schneidew. —
313. ἔω τ' ἐφράσσατο Ilgenius; ἔω δ' ἐφράσατο M. — 314. Ἴριν δὲ
Ruhnkenius; Ἥρην δὲ M. — 315. Δημήτηρ M. — 316. κελαϊνεφέϊ ead.
m. M. — 317. καὶ τὸ μεσηγνὸν Ilgenius; καὶ μεσσηγνὸν, sed prius σ e corr.
eiusd. m., M. — 319. ἐνὶ Ruhnkenius; ἐν M. — 323. μὴ δ' M. — 324.
τῇ Hermannus; τῆς M. — 325. αὐτίκ' Hermannus; αὐτίς M. — πατὴρ
inseruit Valckenarius. — 328. κεν ἔλοιτο Hermannus; κ' ἐθέλοιτο M. —
θεοῖσιν Hermannus; ἐλέσθαι M. — 329. ἠδὲ Brunckius; οὐδὲ M. — 331.
ποτ' ἔφασκε Hermannus; ποτε φάσκε M. — 332. ἐπιβήσεσθαι Mitscher-
lichius; ἐπιβήσεσθ' M. — 334. ἐπεὶ M. — 336. αἴδην M. — 337. ὑπὸ
Vossius; ἀπὸ M. — 338. εἰς M, opinor (Schneidew.). —

ὄφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα μεταλήξειε χόλοιο.

Ἑρμῆς δ' οὐκ ἀπίθυσεν, ἄφαρ δ' ὑπὸ κεύθεα γαίης 340
ἔσσυμένως κατόρουσε, λιπὼν ἔδος Οὐλύμποιο.

τέτμε δὲ τὸν γε ἄνακτα δόμων ἔντοσθεν ἑόντα,

ἥμενον ἐν λεχέεσσι σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι,

πόλλ' ἀεκαζομένη μητρὸς πόθῳ· ἥ δ' ἔτ' ἄπλητον

ὀργισθεῖσα θεῶν μακάρων μηνίετο βουλῇ. 345

ἄγχου δ' ἰστάμενος προσέφη κρατὺς Ἀργειφόντης·

Ἄϊδη κυανοχαῖτα, καταφθιμένοισιν ἀνάσσων,

Ζεὺς με πατὴρ ἦνωγεν ἀγανὴν Περσεφόνειαν

ἐξαγαγεῖν Ἑρέβουσφι μετὰ σφέας, ὅφρα ἔ μήτηρ

ὄφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα χόλον καὶ μήνιος αἰνῆς 350

ἀθανάτοις παύσειεν· ἐπεὶ μέγα μῆδεται ἔργον,

φθίσαι φῦλ' ἀμενηνὰ χαμαιγενέωι ἀνθρώπων,

σπέρμ' ὑπὸ γῆς κρύπτουσα, καταφθινύθουσα δὲ τιμὰς

ἀθανάτων· ἥ δ' αἰνὸν ἔχει χόλον, οὐδὲ θεοῖσι

μίσγεται, ἀλλ' ἀπάνευθε θυώδεος ἔνδοθι νηοῦ 355

ἦσται, Ἐλευσῖνος κραναὸν πτολίεθρον ἔχουσα.

Ὡς φάτο· μείδυσεν δὲ ἄναξ ἐνέρων Ἀἰδωνεὺς

ὀφρύσιν, οὐδ' ἀπίθυσεν Διὸς βασιλῆος ἔφετμῆς.

ἔσσυμένως δ' ἐκέλευσε δαΐφρονι Περσεφονείῃ·

Ἔρχεο, Περσεφόνη, παρὰ μητέρα κυανόπεπλον, 360

ἥπιον ἐν στήθεσσι μένος καὶ θυμὸν ἔχουσα,

μηδέ τι δυσθύμαινε λήνῃ περιώσιον ἄλλων.

οὐ τοι ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικῆς ἔσομ' ἀκοίτης,

αὐτοκασίγνητος πατρὸς Διός· ἐνθα δ' ἐοῦσα

δεσπόσσεις πάντων, ὅποσα ζῶει τε καὶ ἔρπει, 365

τιμὰς δὲ σχήσειςθα μετ' ἀθανάτοισι μεγίστας.

τῶν δ' ἀδικησάντων τίσις ἔσσεται ἥματα πάντα,

οἳ κεν μὴ θυσίαισι τεὸν μένος ἱλάσκωνται,

εὐαγέως ἔρδοντες, ἐναίσιμα δῶρα τελοῦντες.

Ὡς φάτο· γήθησεν δὲ περίφρων Περσεφόνεια, 370

339. μεταλήξειε M. — 343. παρακοίτῃ cad. m. M. — 344. ἥ δ' ἔτ' ἄπλητον *Ilgenius*; ἥ δ' ἐπ' ἀπλήτων M. — 345. ὀργισθεῖσα θεῶν μακάρων μηνίετο βουλῇ *Ignarra et Matthias*; ἔργοις θεῶν μακάρων μηνίετο βουλῇ M. — 346. κρατερός M. — 347. ἄδη M. — 348. με *Wyttenbachius*; σε M. — ἠνωγεν M. — 349. ὅφρα ἔ M. — 352. φθίσαι M. — 357. ἀνέρων M. — 361. ἥπιον M. — 362. μὴ δέ τι M. — 363. ἔσομ' ἀκοίτις M. — 364. ἐνθα δ' ἐοῦσα *Kuhnkenius*; ἐνθά δ' ἐοῦσα M. — 365. δεσπόσσεις *Gossius*; δεσπόσεις M. — 366. σχήσειςθα *Hermannus*; σχήσησθα M. — 368. ἱλάσκωνται *Valckenarius*; ἱλάσκονται M. — 370. γήθησε M. —

καρπαλίμως δ' ἀνόρουσ' ὑπὸ χάρματος· αὐτὰρ ὅγ' Ἄιδης
 ῥοιῆς κόκκον ἔδωκε φαγεῖν μελιηδέα λάθρη,
 ἀμφὶ ἐνωμήσας, ἵνα μὴ μένοι ἥματα πάντα
 αὐθι παρ' αἰδοίῃ Δημήτερι κυανοπέπλω.
 ἵππους δὲ προπάροιθεν ὑπὸ χρυσέοισιν ὄχεσφιν 375
 ἔντυεν ἀθανάτους πολυσημάντωρ Ἄιδωνεύς.
 ἥ δ' ὀχέων ἐπέβη, πάρα δὲ κρατὺς Ἀργειφόντης
 ἥνλα καὶ μάστιγα λαβὼν μετὰ χερσὶ φίλῃσι
 σεῦε διὰ κ' μεγάρων· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
 ῥίμφα δὲ μακρὰ κέλευθα διήνυσαν· οὐδὲ θάλασσα 380
 σῦθ' ὕδωρ ποταμῶν οὔτ' ἄγχεα ποιήεντα
 ἵππων ἀθανάτων οὔτ' ἄκριες ἐσχεθον ὁρμήν,
 ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῶν βαθὺν ἥερα τέμνον ἰόντες.
 στήσε δ' ἄγων, ὅθι μίμνεν εὐστέφανος Δημήτηρ,
 νηοῖο προπάροιθε θυώδεος· ἥ δὲ ἰδοῦσα 385
 ἦξ', ἥντε μαινὰς ὄρος κάτα δάσκιον ὕλη.
 Περσεφόνη δ' ἔτέρω * * * * *
 μητρὸς ἐῆς κατ' * * * * *
 ἄλτο θέειν * * * * *
 τῇδε * * * * * 390
 ἄ * * * * *
 * * * * *
 τέκνον, μὴ ῥά τι μ * * * * *
 βρώμης· ἐξαυδ * * * * *
 ὥς μὲν γάρ κε νέουσ * * * * * 395
 καὶ παρ' ἐμοὶ καὶ πατρὶ κελαινεφέϊ Κρονίῳ
 ναιετάοις πάντεσσι τετιμένη ἀθανάτοισι.

371. ἀνόρουσεν *M.* — ὅγ' Ἄιδης *Schneidewinus*; ὅγ' αὐτὸς *M.* —
 373. ἀμφὶ ἐ *M.* — 384. ἄγων *Ruhnkenius*; ἀγῶν' *M.* — 386. ὕλη *Ruhn-*
kenius; ὕλης *M.* — 387 sqq. „Hic v. 387 sqq. et infra v. 462 sqq. ex
 medio folio pars prioris et vetustioris chartae interiit. Eius locum nunc
 recentior charta occupat; quae glutine est priori iuncta. Ubi hic spa-
 tium vacuum reliqui, ibi in codice etiam est spatium vacuum. Quae
 autem linea notavi, a manu recentiori partim scripta sunt, partim de-
 nuo atramento inducta. Quia autem codicis singula folia binas co-
 lumnas habent, accidit, ut in altera pagina exciderent postrema verba
 versum, in altera priora.“ Haec *Matthaei* annotavit, qui codicem in-
 venit. Ego, quidquid manus recentior scripsit, exemplum *Ruhnkenii*
 secutus minusculis litteris exarandum curavi, additis simul *Schneide-*
wini annotationibus maxime accuratis. — 388. ἐῆς *M.* — 389. ἄλτο *M.*
 — „Aliquid ex Θ apparet.“ *Schud.* — 393. μὴ ῥά τι μ *Vossius*; μὴ ῥ'
 ἄτιμ *M.* — „Accentum in ῥ addidit m. sec.“ *Schud.* — 394. βρώμης *M.*
 — 395. ὥς *M.* — 396. κελαινεφέϊ κρονίῳ *M* a man. sec. — 397. ναιε-
 τάοις *Vossius*; ναιετάεις. *M.* — τετιμημένη *M.* —

εἰ δ' ἐπάσω, πάλιν αὖτις ἰοῦσ' ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
οἰκήσεις ὥρων τρίτατον μέρος εἰς ἐνιαυτὸν,
τὰς δὲ δύο παρ' ἐμοί τε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν. 400
ὁπότε δ' ἀνθεσι γαῖ' εὐώδεις ἐλαρινοῖσι
παντοδαποῖς θάλλει, τόθ' ὑπὸ ζόφου ἡρόεντος
αὖτις ἄρει μέγα θαῦμα θεοῖς θνητοῖς τ' ἀνθρώποις.

* * *

καὶ τίνι σ' ἐξαπάτησε δόλῳ κρατερὸς Πολυδέγμων;
Τὴν δ' αὖ Περσεφόνη περικαλλὴς ἀντίον ἦνδα. 405
Τοιγὰρ ἐγὼ σοι, μήτε, ἐρῶ νημερτία πάντα
εὐτέ μοι Ἑρμῆς ἦλθ' ἐριούνιος ἄγγελος ὠκύς
παρ πατέρος Κρονίδαο καὶ ἄλλων οὐραυνίωνων,
ἄξιμεν ἐξ Ἑρέβους, ἵνα μ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα
λήξαις ἀθανάτοισι χόλου καὶ μήνιος αἰνῆς, 410
αὐτίκ' ἐγὼν ἀνόρουσ' ὑπὸ χάσματος· αὐτὰρ ὃ λάθρη
ἐμβάλέ μοι ῥοιῆς κόκκον, μελιηδέ' ἐδωδὴν,
ἄκουσαν δὲ βίη με προσηνάγκασσε πάσασθαι.
ὥς δέ μ' ἀναρπάξας Κρονίδεω πυκινὴν διὰ μήτιν
ᾤχετο, πατρὸς ἐμοῖο, φέρων ὑπὸ κεύθεα γαίης, 415
ἐξερέω, καὶ πάντα διτξομαι, ὥς ἐρεεῖνεις.
ἡμεῖς μὲν μάλα πᾶσαι ἂν' ἱμερτὸν λειμῶνα,
Λευκίππη Φαινὼ τε καὶ Ἥλέκτρη καὶ Ἰάνθη,
καὶ Μελίτη Ἰάχη τε Ῥοδεία τε Καλλιρόη τε,
Μηλόβοσις τε Τύχη καὶ Ὠκυρόη καλυκῶπις, 420

398. εἰ δ' ἐπάσω, πάλιν αὖτις ἰοῦσ' *Wyttenbachius et Ruhnkenius*;
εἰ δὲ πᾶσα πάλιν ἰοῦσ' *M.* — 399. ὥρων *Ruhnkenius*; ὀρέων *M.*, sed
man. sec. ὀρέων. — τρίτατον *m. pr.*, τριτάτην *m. sec.* — μέρος *Mitscher-*
lichius; μοῖραν *M.* — εἰς (sed εἰς prius aliud vocabulum fuerat) ἐνιαυ-
τὸν *M.* — 400. δύο *M.* — 401. ἡαρινοῖσι *M.* — 402. ὑπὸ *Vossius*; ἀπὸ
M. — 403. ἀνεί *M.* — Lacunam statuit *Ruhnkenius*. — 404. καὶ τίνι σ'
ἐξαπ. *Ruhnkenius*; καὶ τιν' ἐξαπ. *M.* — κρατερὸς Πολυδέγμων. „Haec
partim ex manu prima supersunt.“ *Schnd.* — 405. „περικαλλὴς est ab
antiqua manu. Pariter litterae hae ἦν α in v. ἀντ. ἦνδα, pro quo *Ruhn-*
keni. ἀντίον ἦνδα. Verissime. Nam et veteris scripturae vestigia hoc
innuunt et, quod v. ἀντίον scribendo superest, spatium.“ *Mitscherl.* —
406. Etiam in hoc versu omnia ex vestigiis manus primae sunt resti-
tuta, notante *Schneidewino*. — 407. εὐτέ μοι „est manu pr. apertis-
sime“ *Schn.* — Ἑρμῆς ἦλθ' *m. pr.*, Ἑρμῆς ἐριούνιος omissio ἦλθ' *man.*
sec.“ *Schnd.* — 409. ἄξιμεν *Hermannus*; ἐλθεῖν *M m. sec.*, sed ita ut
ἐλ a manu prima etiam supersit *Schndw.* — 411. αὐτίκ' *Ilgenius*;
αὐτὰρ *M.* — ἀνόρουσ' aperte *m. pr.*, ἐνώρουσ' *m. sec.* — αὐτὰρ *M.* —
λάθρη, dispicitur a *m. pr.* esse profectum. — 413. βίη *M.* — προσ-
ηνάγκασε *M.* — 419. Ῥοδεία ex *Hes. Th. 351*; ῥόεια *M.* — 420. Μη-
λόβοσις — Ὠκυρόη καλυκῶπις ex *Paus. IV 30*; Μηλοβόση — ὠκύρθη
καλλικῶπις *M.* —

Χρυσήϊς τ' Ἰάνειρά τ' Ἀκάστη τ' Ἀδμήτη τε,
καὶ Ῥοδόπῃ Πλουτώ τε καὶ ἱμερόεσσα Καλυψώ,
καὶ Στύξ Οὐρανὴ τε Γαλαξάνρη τ' ἑρατεινὴ,
Παλλὰς τ' ἐργεμάχῃ καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
παίζομεν ἡδ' ἀνθεα δρέπομεν χεῖρεσσ' ἐρόεντα,
μῖγδα κρόκον τ' ἄγανόν καὶ ἀγαλλίδας ἡδ' ὑάκινθον,
καὶ ῥοδείας κάλυκας καὶ λείρεα, θαῦμα ἰδέσθαι,
* νάρκισσόν θ', ὃν ἔφυσ', ὥσπερ κρόκον, εὐφρέα χθών.
αὐτὰρ ἐγὼ δρεπόμην περὶ χάσματι· γαῖα δ' ἐνερθε
χώρησεν· τῇ δ' ἔκθορ' ἀναξ κρατερός Πολυδῆγμων.
βῆ δὲ φέρων ὑπὸ γαῖαν ἐν ἄρμασι χρυσεῖοισι
πόλλ' ἀεκαζομένην· ἐβόησα δ' ἄρ' ὄρθια φωνῇ.
ταῦτά τοι ἀχνημένη περ ἀληθέα πάντ' ἀγορεύω.

425

430

Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἡμᾶρ ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσα
πολλὰ μάλ' ἀλλήλων κραδίην καὶ θυμὸν ἱαίνον
ἀμφαγαπαζόμεναι· ἀχέων δ' ἀπεπαύετο θυμός.
γηθούσας δ' ἐδέχοντο παρ' ἀλλήλων ἑδιδόν τε.
τῇσιν δ' ἐγγύθεν ἦλθ' Ἑκάτη λιπαροκρήδεμνος·
πολλὰ δ' ἄρ' ἀμφαγάπησε κόρην Δημήτερος ἀγνήν·
ἐκ τοῦ οἱ πρόπολος καὶ ὁπάων ἐπλετ' ἀνασσα.
ταῖς δὲ μέτ' ἄγγελον ἦκε βαρύνκυπος εὐρύοπα Ζεὺς
Ῥεῖην ἠῦκομον, Δημήτερα κνανόπεπλον
ἄξέμεναι μετὰ φύλα θεῶν, ὑπέδεκτο δὲ τιμὰς
δωσέμεν, ἅς κεν ἔλοιτο μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
νεῦσε δὲ οἱ κούρην ἔτεος περιτελλομένοιο
τὴν τριτάτην μὲν μοῖραν ὑπὸ ζῶφον ἡερόεντα,
τὰς δὲ δύω παρὰ μητρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
ὥς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθῃσε θεὰ Διὸς ἀγγελικίων.
ἑσσυμένως δ' ἦξε κατ' Οὐλύμποιο καρῆνων,
εἰς δ' ἄρα Ῥάριον ἔξε, φερέσβιον οὐδαρ ἀρούρης
τὸ πρὶν, αὐτὰρ τότε γ' οὔτι φερέσβιον, ἀλλὰ ἔκηνον

435

440

445

450

421. Ἀκάστη ex Hes. Th. 356; Ἀκατάστη M. — 423. Γαλαξάνρη ex Hes. Th. 353; Ταλαξάνρη M. — 426. κρόκον τ' ἄγανόν Fossius; κροκόεντα γανόν M. — 427. ῥοδείας Heynius et alii certatim; ῥόδα εἰς M. — 428. Corruptum ὥσπερ κρόκον. — 429. δρεπόμην Ruhnkenius; δρεπομένη M. — 435. ἱαίνον M. — 437. γηθούσας — ἑδιδόν τε Buchkenius; γηθόσσαι — ἑδίδοντο (sed onto supplementum manus secundae) M. — 440. ὁπάων (ead. m.) M. — 441. μέτ' Hermannus; μετ' M. — 442. Δημήτερα Fonteinus; ἔν μητέρα M. — 450. ἐς δ' ἄρα Ῥάριον Hermannus; εἰς δ' ἄρα δῖον M. — 451. τοπρὶν M. —

εἰστήκει πανάφυλλον· ἔκευθε δ' ἄρα κρῖ λευκὸν
 μήδεσι Δῆμητρος καλλισφύρου· αὐτὰρ ἔπειτα
 μέλλεν ἄφαρ ταναοῖσι κομήσειν ἄσταχύεσσιν,
 ἦρος ἀεξομένοιο, πέδω δ' ἄρα πῖνες ὄγμοι
 βρισέμεν ἄσταχύων, τὰ δ' ἐν ἔλλεδανοῖσι δεδέσθαι.
 ἔνθ' ἐπέβη πρῶτιστον ἀπ' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο·
 ἀσπασίως δ' ἰδὼν ἀλλήλας, κεχάρηντο δὲ θυμῷ.
 τὴν δ' ὥδε προσέειπε Ρέη λιπαροκρήδεμνός·

455

Δεῦρο τέκος, καλέει σε βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς
 ἐλθέμεναι μετὰ φῦλα θεῶν, ὑπέδεκτο δὲ τιμὰς
 δωσίμεν, ἃς κεν ἔλοιο μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 νεῦσε δέ σοι κόρυην ἔτιος περιτελλομένοιο
 τὴν τριτάτην μὲν μοῖραν ὑπὸ ζόφον ἡερόεντα,
 [τὰς δὲ δύο παρὰ σοί τε καὶ ἄλλοις] ἀθανάτοισιν.
 ὥς τοι ὑπέστη ἔσεσθαι· ἐγὼ δ' ἐπένευσε κάρητι.
 ἀλλ' ἴθι, τέκνον ἐμὸν, καὶ πείθεο, μηδέ τι λῆην
 ἀζηχὲς μενέαινε· κελαινεφεῖ Κρονίωινι.
 αἶψα δὲ καρπὸν ἄεξε φερέσβιον ἀνθρώποισιν.

460

465

Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν εὐστέφανος Δημήτηρ·
 αἶψα δὲ καρπὸν ἀνῆκεν ἀρουράων ἐριβώλων.
 πᾶσα δὲ φύλλοισιν τε καὶ ἄνθεσιν εὐρεῖα χθών
 ἔβρισ'· ἥ δὲ κιούσα θεμιστοπόλοισ βασιλεῦσι
 δείξε, Τριπτολέμω τε Διοκλεῖ τε πληξίπῳ,
 Εὐμόλπου τε βίῃ Κελεῶ θ' ἡγήτορι λαῶν,

470

475

452. εἰστήκει] supraser. ἴστ. a m. pr. — 455. πέδω M. — 456. βρι-
 σέμεν M. — 458. εἶδον M m. pr., sed ead. m. ἰδον. — 462. Quaecun-
 que inde ab hoc versu usque ad v. 470 minoribus litteris exprimenda
 curavi, tota a manu secunda suppleta sunt neque subest vestigium prio-
 ris scripturae. — ἃς κεν ἔλοιο Ilgenius; ἃς κε θέλησθα M m. sec. —

464. τριτατὴν M. — ἡερόεντα M. — 465. Hunc versum explevit Her-
 mannus. In M manu prima supersunt haec, quae manus recentior lineis
 subductis notavit:

—	—	—	—	—	—	ἀθανάτοισιν
—	—	—	—	—	—	— ἴων
—	—	—	—	—	—	οιο κάρηνων
—	—	—	—	—	—	φερέσβιον οὐθαρο ἀρούρης
—	—	—	—	—	—	γ' οὔτι φερέσβιον, ἀλλὰ ἔκηνον
—	—	—	—	—	—	λλον ἔκευθε δ' ἄρα κρῖ λευκὸν (man. sec.)

e versibus 448—452 male huc translata; vide annot. — 466. ὥς τοι
 ὑπέστη ἔσε Hermannus; δύο δὲ παρὰ σοὶ ἔσε M man. sec. — ἐγὼ M. —
 467. μὴ δέ M. — 468. μαινέαινε M m. sec. — κελαινεφεῖ M. — 471.
 In hoc versu manus prima dignosci potest. — 472. φύλλοισι M. —
 474. δείξε ex Paus. II 14 idque ipsum in M a manu prima fuisse cre-
 dit Schneidewinus; manus sec. habet εἶπε. —

δρησμοσύνην ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια πᾶσιν,
σεμνὰ, τὰ τ' οὐπὼς ἐστὶ παρεξίμεν, οὔτε πυθέσθαι, 478
οὔτε χανεῖν· μέγα γάρ τι θεῶν ἄγος ἰσχάνει αὐδὴν.

ὄλβιος, ὃς τὰδ' ὅπωπεν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων· 480
ὃς δ' ἀτελὴς ἱερῶν, ὃς τ' ἄμμορος, οὔποθ' ὁμοίως
αἶσαν ἔχει φθίμενός περ ὑπὸ ζόφῳ εὐρώεντι.

Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάνθ' ὑπεθήκατο διὰ θεάων,
βάν ῥ' ἱμεν Οὐλυμπόνδε θεῶν μεθ' ὁμήγουριν ἄλλων.
ἐνθα δὲ ναιετάουσι παρὰ Διὶ τερπικεραύνῳ 485

σεμναὶ τ' αἰδοίαι τε· μέγ' ὄλβιος, ὃν τιν' ἐκεῖναι
προφρονέως φίλωνται ἐπιχθονίων ἀνθρώπων.

αἶψα τέ οἱ πέμπουσιν ἐφέστιον ἐς μέγα δῶμα
Πλούτον, ὃς ἀνθρώποις ἄφενος θνητοῖσι δίδωσιν.

Ἄλλ' ἄγ' Ἐλευσῖνος θυοέσσης δῆμον ἔχουσαι, 490
καὶ Πάρον ἀμφιρύτην Ἀντρονά τε πετρήεντα,
πότνια, ἀγλαόδωρ', ὠρηφόρε, Διοτ' ἀνασσα,

αὐτὴ, καὶ κούρη περικαλλὴς Περσεφόνηια,
πρόφρονες ἀντ' ὠδῆς βίοτον θυμῆρε' ὀπάζειν.
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσοι' αἰοιδῆς. 495

VI.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Αἰδοίην χρυσοστέφανον καλὴν Ἀφροδίτην
ἄσομαι, ἣ πάσης Κύπρου κρήδεμνα λέλογχεν

Τριπτολέμῳ τε, Πολυξείνῳ τ', ἐπὶ τοῖς δὲ Διοκλεῖ 477

476. δρησμοσύνην ex Paus. II 14; χρησμοὺς σύνην M. — πᾶσιν Paus. I. c.; καλὰ M. — 477. Hunc spurium indicavit Ruhnkenius. — 478. τὰ τ' Ilgenius; τὰ γ' M. — παρεξίμεν Matthias; παρεξέμεν M, — ubi Schneidewinus nil nisi παρεξ a man. pr. scriptum agnoscit. — 479. οὔτε χανεῖν Ilgenius; οὔτ' ἀχέειν M. — ἄγος Valckenarius; ἄχος a m. sec. M. — 481. ὁμοίως Vossius; ὁμοίων M. — 484. θεῶν M. — 487. φίλωνται M. — 488. αἶψά τε Hermannus; αἶψα δέ M. — μέγα— δόμον M. — 490. Ἄλλ' ἄγ' Ἐλευσ. Ruhnkenius; ἄλλὰ θελευσ. M. — 492. πότνι M. — 494. ὀπάζειν Vossius; ὀπάξε M. —

VI. ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ]. Haec inscriptio profecta esse videtur ab editore Florentino; nam quod hic hymnus in codicibus sequitur hymnum IV qui ipse est in Venerem, certe in DL legitur εἰς τὴν αὐτὴν; in M τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν Ἀφροδίτην; de Parisinis ABC non constat, nisi quod in B hic hymnus cum hymno IV continuatus est. —

2. αἶσομαι M. — λέλογχε M. —

εἰναλίης, ὅθι μιν Ζεφύρου μένος ὑγρὸν αἴεντος
 ἦνυκεν κατὰ κύμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
 ἀφρῶ ἐνι μαλακῶ· τὴν δὲ χρυσάμπυκες Ὄραι 5
 δέξαντ' ἀσπασίως, περὶ δ' ἄμβροτα εἶματα ἔσσαν·
 κρατὶ δ' ἐπ' ἀθανάτῳ στεφάνην εὖτυκτον ἔθηκαν
 καλὴν, χρυσεῖην· ἐν δὲ τρητοῖσι λοβοῖσιν
 ἄνθεμ' ὀρειχάλκου χρυσοῖό τε τιμήεντος·
 δειρῇ δ' ἀμφ' ἱπαλῇ καὶ στήθεσιν ἀργυρέοισιν 10
 ὄρμοισι χρυσείοισιν ἐκόσμεον, οἷσί περ αὐταὶ
 Ὄραι κοσμεῖσθην χρυσάμπυκες, ὅπποτ' ἴοιεν
 ἐς χορὸν ἱμερόεντα θεῶν καὶ δῶματα πατρὸς.
 αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῖ κόσμον ἔθηκαν,
 ἦγον ἐς ἀθανάτους· οἳ δ' ἠσπάζοντο ἰδόντες 15
 χερσὶ τ' ἐδεξιόωντο καὶ ἠρήσαντο ἕκαστος
 εἶναι κουριδίην ἄλοχον καὶ οἶκαδ' ἄγεσθαι,
 εἶδος θαυμάζοντες ἰοστεφάνου Κυθερείης.

Χαῖρ' ἐλικοβλέφαρε, γλυκυμείλιχε· δὸς δ' ἐν ἀγῶνι
 νίκην τῷδε φέρεσθαι, ἐμὴν δ' ἔντυνον ἀοιδήν. 20
 αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σείο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

VII.

ΔΙΟΝΤΣΟΣ Η ΛΗΣΤΑΙ.

Ἀμφὶ Διώνυσον, Σεμέλης ἐρικυδέος υἱόν,
 μνήσομαι, ὥς ἐφάνη παρὰ θῖν' ἄλὸς ἀτρυγέτιο
 ἀκτῇ ἐπὶ προβλήτι νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικῶς,
 πρωθήβῃ· καλαὶ δὲ περισσεύοντο ἔθειραι 5
 κυάνεαι, φᾶρος δὲ περὶ στιβαροῖς ἔχεν ὦμοις
 πορφύρεον· τάχα δ' ἄνδρες ἐϋστέλμου ἀπὸ νηὸς
 ληισταὶ προγέγοντο θοῶς ἐπὶ οἶνοπα πόντον,

4. ἦνυκε M. — 5. ἐν DM. — 6. ἔσσαν D. — 7. εὖτυκτον DF; ἐϋ-
 τυκτον M. — 8. ἐν δὲ om. B. — 9. ὄρει χαλκοῦ M. — 11. αὐταὶ M.
 — 12. κοσμεῖσθην ABC; κοσμήσθην DFL; κοσμήσθην M. — χρυσαμ-
 πυκες L. — ὅπποτ' ἦεν M. — 15. οἳ D. — ἰδέσθαι M. — 18. ἐϋστε-
 φάνου ABC. — 19. ἀγγῶν L. —

VII. ΔΙΟΝΤΣΟΣ Η ΛΗΣΤΑΙ DFL; εἰς τὸν Διώνυσον ABC; τοῦ
 αὐτοῦ, εἰς διόνυσον M. —

4. καλαί δε M. — 5. φᾶρος DM. — 6. ἐϋστέλμου DM. —

Τυρσηνοί· τοὺς δ' ἤγε κακὸς μῦθος· οἱ δὲ ἰδόντες
 νεῦσαν ἐς ἀλλήλους, τάχα δ' ἔκθορον· αἶψα δ' ἐλόντες
 εἶσαν ἐπὶ σφετέρῃς νηὸς κεχαρημένοι ἦτορ.
 10
 υἱὸν γάρ μιν ἔφαντο διοτρεφέων βασιλῆων
 εἶναι, καὶ δεσμοῖς ἔθελον δεῖν ἀργαλέοισι.
 τὸν δ' οὐκ ἴσχανε δεσμὰ, λύγιοι δ' ἀπὸ τηλόσε πίπτου
 χειρῶν ἠδὲ ποδῶν· ὁ δὲ μειδιάων ἐκάθητο
 ὄμμασι κυανέοισι· κυβερνήτης δὲ νοήσας
 15
 αὐτίκα οἷς ἐτάροισιν ἐκέκλετο φώνησέν τε·

Δαιμόνιοι, τίνα τόνδε θεὸν δεσμεύεθ' ἐλόντες,
 καρτερόν; οὐδὲ φέρειν δύναται μιν νηὺς εὐεργής.
 ἦ γὰρ Ζεὺς ὅδε γ' ἐστὶν ἢ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
 ἢ Ποσειδάων· ἐπεὶ οὐ θνητοῖσι βροτοῖσιν
 20
 εἵκελος, ἀλλὰ θεοῖς, οἱ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν.
 ἀλλ' ἄγετ', αὐτὶς ἀφῶμεν ἐπ' ἠπείροιο μελαίνης
 αὐτίκα· μηδ' ἐπὶ χειρὸς ἰάλλετε, μή τι χολωθεῖς
 ὄρση ἀργαλέους τ' ἀνέμους καὶ λαίλαπα πολλήν.

Ὡς φάτο· τὸν δ' ἀρχὸς στυγερῶ ἠνίπαπε μύθῳ·
 25
 δαιμόνι', οὐρον ὄρα, ἅμα δ' ἰστίον ἔλκεο νηὸς
 σὺμ πάνθ' ὅπλα λαβών· ὅδε δ' αὐτ' ἀνδρεσσι μελήσει.
 ἔλπομαι, ἢ Αἴγυπτον ἀφίξεται ἢ ὄγε Κύπρον
 ἢ ἐς Ἵπερβορέους ἢ ἐκαστέρῳ· ἐς δὲ τελευτήν
 30
 ἔκ ποτ' ἐρεῖ αὐτοῦ τε φίλους καὶ κτήματα πάντα
 οὗς τε κασιγνήτους, ἐπεὶ ἡμῖν ἔμβαλε δαίμων.

Ὡς εἰπὼν ἰστόν τε καὶ ἰστίον ἔλκετο νηός.
 ἔμπνευσεν δ' ἄνεμος μέσον ἰστίον· ἀμφὶ δ' ἄρ' ὅπλα
 κατάνυσαν· τάχα δὲ σφιν ἐφαίνετο θαυματὰ ἔργα.
 35
 οἶνος μὲν πρῶτιστα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν
 ἠδύποτος κελάρυξ' εὐώδης, ὥρνυτο δ' ὁδμὴ
 ἀμβροσίῃ· ναύτας δὲ τάφος λάβε πάντας ἰδόντας.
 αὐτίκα δ' ἀκρότατον παρὰ ἰστίον ἐξετανύσθη
 —
 ἄμπελος ἔνθα καὶ ἔνθα, κατεκρημνῶντο δὲ πολλοὶ

8. ἤγαγε *DM.* — 9. omissus in *L.* — 10. εἶσαν *M.* — ἦτορ *D.* —
 13. λύγιοι *BFL*; λυδοὶ *ACD*; ληδοὶ *M.* — ἀποτηλὸς ἐπιπτον *M.* — 16.
 ἐτάροισι κέκλετο *D.* — 17. θεῶν δεσμὰ ἐθέλοντες *M.* — 21. εἵκελος
BCF; ἵκελος *DL*; ἴκελος *AM.* — 22. αὐτὶς *ego scripsi*; codd. αὐτόν. —
 23. μήτ' *M.* — 24. τ' om. *BDF.* — 27. σὺμ πάνθ' *ego scripsi*; codd.
 σύμπανθ'. — ἀνδρεσσι *M.* — 29. ὀϊκαστέρῳ *M.* — 30. ἐκποτέρει *M.* —
 33. ἔμπνευσε *M.* — ἄρ' *D.* — 34. κατάνυσαν *L*; κατάνυσαν *M.* —
 θαυμασιὰ *BM.* — Post hunc versum desinit codex *D.* — 36. κελάρυξ
 εὐώδης *M.* — 37. φόβος *AM.* — ἰστίον *M.* — 39. κατεκρημνῶντο *L.* —

βότρυες· ἀμφ' ἱστὸν δὲ μέλας εἰλίσσεται κισσὸς, 40
 ἄνθεσι τηλεθάων, χαρίεις δ' ἐπὶ καρπὸς ὀρώρει·
 πάντες δὲ σκαλμοὶ στεφάνους ἔχον· οἱ δὲ ἰδόντες,
 νῆ' ἤδη τότε· ἔπειτα κυβερνήτην ἐκέλευον
 γῆ πελάαν· ὃ δ' ἄρα σφι λέων γένετ' ἔνδοθι νηὸς
 δεινὸς ἐπ' ἀκροτάτης, μέγα δ' ἔβραχεν, ἐν δ' ἄρα μέσση 45
 ἄρκτον ἐποίησεν λασιαύχενά, σήματα φαίνων·
 ἄν δ' ἔστη μεμανῖα· λέων δ' ἐπὶ σέλματος ἄκρου
 δεινὸν ὑπόδρα ἰδὼν· οἱ δ' εἰς πρύμνην ἐφόβηθεν,
 ἀμφὶ κυβερνήτην δὲ σαόφρονα θυμὸν ἔχοντα
 ἔσταν ἄρ' ἐκπληγέστες· ὃ δ' ἑξαπίνης ἐπορούσας 50
 ἀρχὸν ἔλ', οἱ δὲ θύραζε κακὸν μόρον ἐξαλύοντες
 πάντες ὁμῶς πήδησαν, ἐπεὶ ἶδον, εἰς ἅλα διαν,
 δελφῖνες δ' ἐγένοντο· κυβερνήτην δ' ἐλεήσας
 ἔσχεθε καὶ μιν ἔθηκε πανόλβιον εἶπέ τε μῦθον·
 Θάρσει, δῖε κάτωρ, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ· 55
 εἰμὶ δ' ἐγὼ Διόνυσος ἐρίβρομος, ὃν τέκε μήτηρ
 Καδμηλὴ Σεμέλη Διὸς ἐν φιλότῳ μεγείῳ.
 Χαῖρε, τέκος Σεμέλης εὐώπιδος· οὐδέ πη ἔστι
 σεῖό γε ληθόμενον γλυκερὴν κοσμήσαι ἀοιδήν.

VIII.

ΕΙΣ ΑΡΕΑ.

Ἄρες ὑπερμενέτα, βρισάρεματε, χρύσειοπῆληξ,
 ὀμβριμόθυμε, φέραςπι, πολισσόε, χαλκοκορυστὰ,
 καρτερόχειρ, ἀμόγητε, δορυσθενὲς, ἔρκος Ὀλύμπου,
 Νίκης εὐπολέμοιο πάτερ, συναρωγὲ Θέμιστος, 5
 ἀντιβλόισι τύραννε, δικαιοτάτων ἀγὲ φωτῶν,
 ἡνορέης σκηπτουῖχε, πυραυγέα κύκλον ἐλίσσων
 αἰθέρος ἑπταπόροις ἐνὶ τεύρεσιν, ἐνθα σε πῶλοι
 ξαφλεγέες τριτάτης ὑπὲρ ἄντυγος αἰὲν ἔχουσι·

43. νῆ' ἤδη *Hermannus*; codd. μὴ δῆδιν (μὴ δ' ἤδη *M*). — 46. ἐποίησε *M*. — 48. πρύμνην *ABM*; πρύμναν *CFI*. — 50. ἄρ *I*. — ἔς τ' ἄν ἄρ' *M*. — 55. δῖε κάτωρ *BCFI*; δι' ἐκάτωρ *AM*. — μῷ *I* (ad marg.) *M*. — 58. πη ἔστιν *M*. —

VIII. ΕΙΣ ΑΡΕΑ *FL*; εἰς τὸν Ἄρην *ABC*; τοῦ αὐτοῦ εἰς ἄρεα *M*. —

1. Ἄρες *M*. — 2. ὀβριμ. *CM*. — πολίσσοε *M*. — 3. δορισθ. *M*. — 7. ἑπταπύροις *M*. —

κλυθι, βροτῶν ἐπίκουρε, δοτὴρ εὐθαρσέος ἥβης,
 πρηνὺ καταστίλβων σέλας ὑψόθεν ἐς βιότητα 10
 ἡμετέρην καὶ κάρτος ἀρήιον, ὥς κε δυναίμην
 σεύασθαι κακότητα πικρὴν ἀπ' ἐμοῖο καρήνου,
 καὶ ψυχῆς ἀπατηλὸν ὑπογνάμψαι φρεσὶν ὀρμὴν,
 θυμοῦ τ' αὖ μένος ὀξὺ κατισχέμεν, ὅς μ' ἐρέθῃσι
 φυλόπιδος κρουερῆς ἐπιβαινέμεν· ἀλλὰ σὺ θάρσος 15
 δὸς, μάκαρ, εἰρήνης τε μένειν ἐν ἀπήμοσι θεσμοῖς
 δυσμενέων προφυγόντα μόθον κῆράς τε βιαίους.

IX.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

Ἄρτεμιν ὕμναι, Μοῦσα, κασιγνήτην Ἑκάτοιο,
 παρθένον ἰοχέαιραν, ὁμότροπον Ἀπόλλωνος,
 ἥθ' ἵππους ἄρσασα βαθυσχοίνοιο Μέλητος
 ῥίμφα διὰ Σμύρνης παγχρύσειον ἄρμα διώκει
 ἐς Κλάρον ἀμπέλοεσσαν, ὅθ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων 5
 ἦσται μιμνάζων ἐκατηβόλον ἰοχέαιραν.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε θεαί θ' ἅμα πᾶσαι ἀοιδῇ·
 αὐτὰρ ἐγὼ σε πρῶτα καὶ ἐκ σέθεν ἄρχομ' ἀείδειν,
 σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

X.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Κυπρογενῇ Κυθήρειαν ἀείσομαι, ἥτε βροτοῖσι
 μέλιχα δῶρα δίδωσιν, ἐφ' ἱμερτῶ δὲ πρόσώπῳ 1
 αἰεὶ μειδιάει καὶ ἐφ' ἱμερτὸν φέρει ἄνθος.

9. εὐθάρσος *M*; εὐθαλέος *BC*. — 10. πρηνὺ] πρὶν *M*. — βιοτήτα *M*.
 — 12. σεύασθαι *M*. — 13. ἀπατηλὴν *M*. — ὑπογνάψαι *ABCL*. — 16.
 τὲ *L*. —

ix. 1. ὕμναι *ABCM*; ὕμναι *FL*. — 3. βαθυσχοίνοιο *M*. — Μέλη-
 τος *M*; Μελήτης *FL*; Μιλήτης *ABC*. — 4. παγχρύσειον *L*. — 7. θ' ἅμα
M; δ' ἅμα *ceteri*. — πᾶσαι *L*. — 8. ἐγώ σε τε *pr. ABC*; ἐγὼ σέ τε
pr. M. —

x. Hunc hymnum *M* habet post H. XI.

3. ἐφ' ἱμερτὸν θέει ἄνθος *M* a recentiori manu, quae II. Cer. re-
 finxit, nove inductum. —

Χαῖρε, θεὰ, Σαλαμῖνος ἔκτιμένης μεδέουσα
καὶ πάσης Κύπρου· δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

XI.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

Παλλάδ' Ἀθηναίην ἐρυσίπολιν ἄρχομ' αἰεῖδεν,
δεινὴν, ἣ σὺν Ἄρῃ μέλει πολεμῆια ἔργα
περθόμεναί τε πόλῃς αὐτῇ τε πτόλεμοί τε,
καὶ τ' ἐρρύσατο λαὸν ἰόντα τε νισσόμενόν τε.
Χαῖρε, θεὰ, δὸς δ' ἄμμι τύχην εὐδαιμονίην τε.

XII.

ΕΙΣ ΗΡΑΝ.

Ἥρην αἰίδω χρυσόθρονον, ἣν τέκε Ῥεΐη,
ἀθανάτων βασίλειαν, ὑπείροχον εἶδος ἔχουσαν,
Ζηνὸς ἐργούποιον κασιγνήτην ἄλοχόν τε,
κυδρὴν, ἣν πάντες μάκαρες κατὰ μακρὸν Ὀλυμπον
ἄζόμενοι τίουσιν ὁμῶς Διὶ τερπικεραύνῳ.

XIII.

ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ.

Δήμητρο' ἡὔκομον, σεμνὴν θεὸν, ἄρχομ' αἰεῖδεν,
αὐτὴν καὶ κούρην, περικαλλέα Φερσεφόνειαν.
Χαῖρε, θεὰ, καὶ τήνδε σάω πόλιν· ἄρχε δ' ἀοιδῆς.

4—6 in *B* positi sunt in fine H. XI. — Χαῖρε μάκαιρα Κυθήρης
ἔκτ. *M*. — 5. εἰναλῆς τε Κύπρου *M*. —

xi. Hic hymnus in *L* continuatur cum antecedenti; sed inscriptio
posita est in margine. —

2. ἄρεϊ *M*. — 3. πόλῃς *M*; ceteri πόλεις (num etiam *ABC*?). —
αὐτοί τε *M*. — πτόλεμοί τε *ABC*. — 4. ἐρύσ. *M*. — τενισόμενόν τε *M*. —

xii. 1. Ἥραν *M*. — 2. ἀθανάτων *Matthias*; codd. ἀθανάτην. —

xiii. Εἰς Δήμητραν καὶ Περσεφόνην *ABC*; Εἰς Δήμητ. . . *M*. —

1. Δημήτηρ *LM*; Δημητέρ' *ABC*. — Θεάν *M*. — 2. κόρην *M*. —
Φερσεφ. *ABCL*; Περσεφ. *MF*. — 3. σάω *Barnesius*; codd. σάον. —

XIV.

ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ.

Μητέρα μοι πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων
 ὕμναι, Μοῦσα λίγεια, Διὸς θυγάτηρ μέγαλοιο,
 ἣ κροτάλων τυπάνων τ' ἰαχῇ, σὺν τε βρόμος αὐλῶν
 εὐαδεν, ἥδ' ἐ λύκων κλαγγὴ χαροπῶν τε λεόντων,
 οὔρεά τ' ἠχήμεντα καὶ ὑλήεντες ἑναυλοι.

5

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε θεαὶ θ' ἅμα πᾶσαι αἰοιδῇ.

XV.

ΕΙΣ ΗΡΑΚΛΕΑ ΛΕΟΝΤΟΘΤΜΟΝ.

Ἡρακλέα, Διὸς υἱόν, αἰέσομαι, ὃν μέγ' ἄριστον
 γείνατ' ἐπιχθονίων Θήβης ἐνὶ καλλιχόροισιν
 Ἀλκμήνῃ μιχθεῖσα κελαινεφεί Κρονίωνι.
 ὃς πρὶν μὲν κατὰ γαῖαν ἀθέσφατον ἥδ' ἐ θάλασσαν
 πλαζόμενος πομπῇσιν ὑπ' Εὐρυσθέως ἀνακτος
 πολλὰ μὲν αὐτὸς ἔρεξεν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἀνέτλη.
 νῦν δ' ἤδη κατὰ καλὸν ἔδος νιφόεντος Ὀλύμπου
 ναίει τερπόμενος καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.

5

Χαῖρε, ἀναξ, Διὸς υἱέ· δίδου δ' ἀρετὴν τε καὶ ὄλβον.

XVI.

ΕΙΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΝ.

Ἰητῆρα νόσων Ἀσκληπιὸν ἄρχον' αἰεῖδεν,
 υἱὸν Ἀπόλλωνος, τὸν ἐγείνατο διὰ Κορωνίς

xiv. ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ FLM; εἰς [τὴν] Πέαν ABC. —

2. ὕμναι ABCM; ὕμνεῖ FL. — θυγάτηρ F. — 3. κροτάλη ABC. —
 τυπάνων ABC; τυμπάνων FLM. — τρόμος FL. — 7. θ' ἅμα M; ce-
 teri δ' ἅμα. —

xv. Εἰς τὸν Ἡρακλέα ABC. —

2. γείνατ' a prima manu; aliud quid suberat, sed eadem γείνατ'
 effecit in M. — καλλιχοροῖσι M. — 4. ὃς δ' αὖ ἡμῖν M. — 5. πλαζόμε-
 νος πημᾶνιεν' ἀεθλεύων κραταιῶς M. — ὑπ' Wolfius; codd. ὑπ'. —
 6. ἀτάσθαλα ἔξοχα ἔργα M. — 7. ἔδος M. —

xvi. Εἰς τὸν Ἀσκληπιόν M. —

1. νόσων M. — 2. Κορωνίς suppletum a m. sec. M. —

Δωτίῳ ἐν πεδίῳ, κούρη Φλεγύου βασιλῆος,
 χάσμα μέγ' ἀνθρώποισι, κακῶν θελκτῆρ' ὀδυνάων.
 Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, ἄναξ· λίτομαι δέ σ' αἰοδῇ. 5

XVII.

ΕΙΣ ΔΙΟΣΚΟΤΡΟΣ.

Κάστορα καὶ Πολυδεύκε' αἰείσει, Μοῦσα λίγεια,
 Τυνδαρίδας, οἳ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἐξεγένοντο·
 τοὺς ὑπὸ Ταῦγέτου κορυφῆς τέκε πότνια Λήδη
 λάθρη ὑποδμηθεῖσα κελαινεφεῖ Κρονίωνι.
 Χαίρετε, Τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων. 5

XVIII.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

Ἑρμῆν αἰείδω Κυλλήνιον, Ἀργειφόντην,
 Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίας πολυμήλου,
 ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούδιον, ὃν τέκε Μαῖα,
 Ἄτλαντος θυγάτηρ, Διὸς ἐν φιλότῃ μιγείσα,
 αἰδοίη· μακάρων δὲ θεῶν ἀλέεινεν ὄμιλον, 5
 ἄνθρωποι ναιετάουσα παλισκίῳ· ἐνθα Κρονίων
 νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
 εὔτε κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην·
 λάνθανε δ' ἀθανάτους τε θεοὺς θνητοὺς τ' ἀνθρώπους.
 Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Μαϊάδος υἱέ· 10
 σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

XIX.

ΕΙΣ ΗΛΙΑΝ.

Ἀμφί μοι Ἑρμείαο φίλον γόνον ἔννεπε, Μοῦσα,
 αἰγοπόδην, δικέρωτα, φιλόκροτον, ὅστ' ἀνὰ πίση
 XVIII. Χαῖρ', Ἑρμῇ χαριδῶτα, διάκτορε, δῶτορ ἑάων. 12

3. Δωτίνῳ ABC. —

XVII. Εἰς τοὺς Διοσκόρους M; εἰς Κάστορα καὶ Πολυδεύκην ABC. —

3. ὑπὸ Ταῦγέτου M. — 5. ἐπιβήτορες] ἐπ' ἀμῆτων M. —

XVIII. 4. Hoc versu finitur M; pagina aversa folii vacua.

δεινδρήεντ' ἄμυδις φοιτᾷ χοροήθεσι νύμφαις,
 αἶτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης στείβουσι κάρηνα
 Πᾶν' ἀνακεκλόμεναι, νόμιον θεὸν, ἀγλαέθειρον, 5
 αὐχμήενθ', ὅς πάντα λόφον νιφόεντα λέλογχε
 καὶ κορυφὰς ὀρέων καὶ πετρήεντα κέλευθα.
 φοιτᾷ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα διὰ ῥωπήϊα πυκνὰ,
 ἄλλοτε μὲν ῥείθροισιν ἐφεζόμενος μαλακοῖσιν,
 ἄλλοτε δ' αὖ πέτρῃσιν ἐν ἡλιβάτοισι διοιχνεῖ, 10
 ἀκροτάτην κορυφὴν μηλόσκοπον εἰσαναβαίνων.
 πολλάκι δ' ἀργινόμεντα διέδραμεν οὔρεα μακρὰ,
 πολλάκι δ' ἐν κνημοῖσι διήλασε θῆρας ἐναίρων,
 ὄξέα δερκόμενος· τοτὲ δ' ἔσπερος ἔκλαγεν οἶος
 ἄγρης ἐξανιών, δονάκων ὑπο μούσαν ἀθύρων 15
 ἡδυμον· οὐκ ἂν τὸν γε παραδράμοι ἐν μελέεσσιν
 ὄρνις, ἦτ' ἔαρος πολυανθέος ἐν πετάλοισι
 θρῆνον ἐπιπροχέουσα ἴει μελίγηρουν αἰοιδήν.
 σὺν δέ σφιν τότε Νύμφαι ὀρεστιάδες λιγύμολποι
 φοιτῶσαι πυκνὰ ποσσὶν ἐπὶ κρήνῃ μελανύδρῳ 20
 μέλπονται· κορυφὴν δὲ περιστένει οὔρεος ἡχώ·
 δαίμων δ' ἔνθα καὶ ἔνθα χορῶν, τοτὲ δ' ἐς μέσον ἔρπων
 πυκνὰ ποσσὶν διέπει, λαῖφος δ' ἐπὶ νῶτα δαφρινὸν
 λυγκὸς ἔχει, λιγυρῇσιν ἀγαλλόμενος φρένα μολπαῖς,
 ἐν μαλακῷ λειμῶνι, τόθι κρόκος ἦδ' ὑάκινθος 25
 εὐώδης θαλέθων καταμίσγεται ἄκριτα πόλῃ.
 ὕμνευσιν δὲ θεοὺς μάκαρας καὶ μακρὸν Ὀλυμπόν·
 οἶόν θ' Ἑρμείην ἐριούνιον ἑξοχὸν ἄλλων
 ἔννεπον, ὥς ὃγ' ἅπασι θεοῖς θοὸς ἄγγελός ἐστι,
 καὶ ῥ' ὃγ' ἐς Ἀρκαδίην πολυπίδακα, μητέρα μῆλων, 30
 ἐξίκετ', ἔνθα τέ οἱ τέμενος Κυλληνίου ἐστίν.
 ἐνθ' ὅγε καὶ θεὸς ὦν ψαφαρότριχα μῆλ' ἐνόμειεν
 ἀνδρὶ πάρα θνητῷ· λάθε γὰρ πόθος ὕγρὸς ἐπελθὼν
 νύμφῃ εὐπλοκάμῳ Δρύοπος φιλότῃτι μιγῆναι·
 ἐκ δ' ἐτέλεσσε γάμον θαλερόν, τέκε δ' ἐν μεγάροισιν 35

XIX. 7. κέλευθα ABC; κάρηνα FL. — 9. ἐφεζόμενος ego emendavi;
 codd. ἐφελκόμενος. — Versum om. B. — 12. ἀργινόμεντα Barnesius;
 codd. αἰγινόμεντα. — 14. τοτὲ L; ceteri fortasse τότε. — οἶος Herman-
 nus; codd. οἶον. — 15. ἄγρης Piersonus; codd. ἄκρης. — 16. ὑπὸ L. —
 18. ἴει ego scripsi; codd. χεῖ. — 20. πύκα Barnesius; codd. πυκνὰ. —
 22. τοτὲ δ' ἐς Buttmannus; codd. τότε ἐς. — 26. θαλέθων BC; θαλέων
 AFL. — 27. ὕμνευσι L. — 29. ἐστίν L. — 31. Κυλληνίου ABC; Κυλ-
 ληνιόν F. — 32. ψαφεροτρ. L. — 33. λάθε Ruhnkenius; codd. θαλε. —

Ἑρμείη φίλον νῖον, ἄφαρ τερατωπὸν ἰδέσθαι,
αἰγιόδοην, δικέρωτα, πολύκροτον, ἡδυγέλωτα·
φεῦγε δ' ἀναΐξασα, λίπεν δ' ἄρα παῖδ' ἀτίθηνον·
δεῖσε γὰρ, ὥς ἶδεν ὄψιν ἀμείλιχον, ἡϋγένειον.

τὸν δ' αἶψ' Ἑρμείης ἐριούνιος εἰς χέρα θῆκε 40
δεξάμενος, χαῖρεν δὲ νόῳ περιώσια δαίμων.

ῥίμφα δ' ἐς ἀθανάτων ἔδρας κίε παῖδα καλύψας
δέρμασιν ἐν πυκινόισιν ὀρεσκώοιο λαγωῦ·
παρ δὲ Ζηνὶ κάθιζε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν,
δεῖξε δὲ κοῦρον ἑόν· πάντες δ' ἄρα θυμὸν ἔτερφθεν 45
ἀθάνατοι, περίαλλα δ' ὁ Βάκχειος Διόνυσος.

Πᾶνα δέ μιν καλέεσκον, ὅτι φρένα πᾶσιν ἔτερψε.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, ἄναξ, λίτομαι δέ σ' αἰδοῖ·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' αἰδοῖς.

XX.

ΕΙΣ ΗΦΑΙΣΤΟΝ.

Ἥφαιστον κλυτόμητιν αἰεῖσεο, Μοῦσα λίγεια,
ὅς μετ' Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἀγλαὰ ἔργα
ἀνθρώπους ἐδίδαξεν ἐπὶ χθονὸς, οἳ τὸ πάρος περ
ἄντροις ναιετάασκον ἐν οὐρεσιν, ἥντε θῆρες.

νῦν δὲ δι' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην ἔργα δαέντες 47
ῥηιδίως αἰῶνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
εὐκῆλοι διάγουσιν ἐνὶ σφετέροισι δόμοισιν.

Ἄλλ' ἵληθ', Ἥφαιστε· δίδου δ' ἀρετὴν τε καὶ ὄλβον.

XXI.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Φοῖβε, σὲ μὲν καὶ κύκνος ὑπὸ πτερύγων λίγ' αἰεῖται,
ὄχθη ἐπιθρώσκων ποταμὸν πάρα δινήεντα,

38. ἀναΐξασα, λίπεν *Martinius*; codd. ἀναΐξας λείπεν. — παῖδ' ἀτίθηνον *Koechlyus*; codd. παῖδα τιθήνη. — 39. εἶδεν *L.* — 43. πυκνόισιν *A.* — 45. θυμὸν om. *A.* — ἔτερφθεν *Stephanus*; codd. ἔτερφθον. — 48. λίτομαι *Barnesius*; λίσσομαι *ABCF*; λίσσομαι *L.* —

xx. 1. αἰεῖσεο *Frankius*; codd. αἰεῖδεο. — 4. ναιετάασκον *B.* — 8. ἵθ' *C.* —

Πηνειόν· σὲ δ' αἰδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ἠδυεπὴς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἶν' αἰδεῖ.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, ἄναξ, ἵλαμαι δέ σ' αἰδῶ.

5

XXII.

ΕΙΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΑ.

Ἀμφὶ Ποσειδάωνα, θεὸν μέγαν, ἄρχον' αἰδεῖν,
γαίης κινήτηρα καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης,
πόντιον, ὃς θ' Ἐλικῶνα καὶ εὐρείας ἔχει Αἰγῶς.

διχθὰ τοι, Ἐννοσίγαιε, θεοὶ τιμὴν ἔδασαντο,
ἵππων τε δμητῆρ' ἔμεναι, σωτηρὰ τε νηῶν.

5

Χαῖρε, Ποσεῖδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα,
καὶ, μάκαρ, εὐμενὲς ἦτορ ἔχων πλώουσιν ἄρηγε.

XXIII.

ΕΙΣ ΔΙΑ.

Ζῆνα θεῶν τὸν ἄριστον αἰέσομαι ἠδὲ μέγιστον,
εὐρύοπα, κρείοντα, τελεσφόρον, ὅσπερ θέμιστι
ἐγκλιθὼν ἐξομένη πνικίνους ὁάρους ὁαρίζει.

Ἰληθ', εὐρύοπα Κρονίδη, κύδιστε μέγιστε.

XXIV.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ.

Ἐστίη, ἥτε ἄνακτος Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο
Πυθοῖ ἐν ἡγαθέῃ ἱερὸν δόμον ἀμφοπολεύεις,
αἰεὶ σῶν πλοκάμων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον·
ἔρχεο τόνδ' ἀνὰ οἶκον, ἐπέρχεο εὐμενέουσα
σὺν Διὶ μητιόεντι· χάριν δ' ἅμ' ὅπασσον αἰδῶ.

5

xxii. Hic hymnus cum antecedenti continuatur in L, spatio non relicto inscriptioni, quae posita est in margine. —

1. θεῶν AB. — 3. Αἰγῶς ABCL. — 6. Ποσειδάων L. —

xxiii. Εἰς ὕπατον Κρονίδην ἢ Δία L. —

2. θέμιστι Barnesius; codd. θέμιτι. —

xxiv. Hic hymnus in L continuatur cum antecedenti; inscriptione in margine posita ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ. Ceteri codd. (ut videtur) εἰς Ἰατίαν. —

XXV.

(ΕΙΣ ΜΟΤΣΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.)

Μουσάων ἄρχομαι Ἀπόλλωνός τε Διός τε
 ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος
 ἄνδρες αἰοδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθονὶ καὶ κιθαρισταί,
 ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες· ὁ δ' ὄλβιος, ὄντινα Μοῦσαι
 φίλωνται· γλυκερὴ οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδὴ.

5

Χαίρετε, τέκνα Διὸς, καὶ ἐμὴν τιμήσατ' αἰοιδῆν·
 αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' αἰοιδῆς.

XXVI.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΤΣΟΝ.

Κισσοκόμην Διόνυσον ἐρίβρομον ἄρχομ' αἰεῖδεν,
 Ζηρὸς καὶ Στεμέλης ἐρικυδέος ἀγλαὸν υἱόν,
 ὃν τρέφον ἦνκομοι νύμφαι παρὰ πατρὸς ἄνακτος
 δεξιόμεναι κόλποισι καὶ ἐνδυκίως ἀτίταλλον
 Νύσσης ἐν γνάλοισι· ὁ δ' αἴξετο πατρὸς ἔκρητι
 ἄνθρω ἐν εὐώδει μεταρλθμῖος ἀθανάτοισιν.
 αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνδε θεαὶ πολύνυμον ἔθρεψαν,
 δὴ τότε φοιτίζεσκε κατ' ὑλήεντας ἐναύλους,
 κισσῶ καὶ δάφνῃ πεπνυκασμένος· αἱ δ' αἶμ' ἔποντο
 νύμφαι, ὁ δ' ἐξηγεῖτο· βρόμος δ' ἔχεν ἄσπετον ὕλην.

5

10

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, πολυστάφυλ' ὦ Διόνυσε·
 δὸς δ' ἡμᾶς χαίροντας ἐς ὥρας αὐτὶς ἰκέσθαι.

XXVII.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

Ἄρτεμιν αἰείδω χρυσηλάκατον κελαδεινὴν,
 παρθένον αἰδοίην, ἐλαφηβόλον, λοχέαιραν,

xxvi. ἐκ δ' αὐθ' ὥράων εἰς τοὺς πολλοὺς ἐνιαυτούς.

13

xxv. 1. ἄρχομαι L. — ζηρὸς τε L. —

xxvi. 5. Νύσσης FL. —

αὐτοκασιγνήτην χρυσάορον Ἀπόλλωνος,
 ἢ κατ' ὄρη σκυιέοντα καὶ ἄκριας ἡνεμοέσσας
 ἄγρη τερπομένη παγχρύσεια τόξα τιταίνει,
 πέμπουσα στονοέοντα βέλη· τρομέει δὲ κάρηνα
 ὑψηλῶν ὄρεων, ἰαχεῖ δ' ἐπὶ δάσκιος ὕλη
 δεινὸν ὑπὸ κλαγγῆς θηρῶν· φρίσσει δέ τε γαῖα
 πόντος τ' ἰχθυόεις· ἡ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχουσα
 πάντη ἐπιστρέφεται, θηρῶν ὀλέκουσα γενέθλην.
 αὐτὰρ ἐπὴν τερπθῇ θηροσκόπος ἰσχυρία,
 εὐφρομένη δὲ νόον, χαλάσας· εὐκαμπέα τόξα
 ἔρχεται ἐς μέγα δῶμα κασιγνήτοιο φίλοιο,
 Φοῖβον Ἀπόλλωνος, Δελφῶν ἐς πύονα δῆμον,
 Μουσῶν καὶ Χαρίτων καλὸν χορὸν ἀρτυνέουσα.
 ἔνθα κατακρεμάσασα παλίντονα τόξα καὶ ἰοὺς
 ἡγείται, χαριέοντα περὶ χροῖ κόσμον ἔχουσα,
 ἐξάρχουσα χορούς· αἱ δ' ἀμβροσίην ὅπ' ἰεῖσαι
 ὑμνεῦσιν Αἰτῶ καλλίσφυρον, ὥς τέκε παῖδας
 ἀθανάτων βουλῇ τε καὶ ἔργασιν ἔσοχ' ἀρίστους.
 Χαίρετε, τέκνα Διὸς καὶ Αἰτοῦς ἡνυκόμοιο·
 αὐτὰρ ἐγὼν ὕμεων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' αἰοιδῆς.

5

10

15

20

XXVIII.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

Παλλάδ' Ἀθηναίην, κυδρὴν θεὸν, ἄρχου' αἰεῖδεν,
 γλαυκῶπιν, πολύμητιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσαν,
 παρθένον αἰδοίην, ἐρυσίπολιν, ἀλκήεσσαν,
 Τριτογενῇ, τὴν αὐτὸς ἐγείνατο μητίετα Ζεὺς
 σεμνῆς ἐκ κεφαλῆς, πολεμήμια τεύχε' ἔχουσαν,
 χρύσεια, παμφανόωντα· σέβας δ' ἔχε πάντας ὀρώοντας
 ἀθανάτους· ἡ δὲ πρόσθεν Διὸς αἰγιόχοιο
 ἑσσυμένως ὤρουσεν ἀπ' ἀθανάτοιο καρήνου,
 σείσας ὅξυν ἄκοντα· μέγας δ' ἐλελίξετ' Ὀλυμπος
 δεινὸν ὑπὸ βροίμης γλαυκώπιδος· ἀμφὶ δὲ γαῖα

5

10

XXVII. 7. ἐπιδάσκιος BC. — 12. τε| δὲ L. — 13. δῶμα μετὰ κασ.
 CL. — 14. εἰς L. — 15. Μουσῶν L; ceteri (ut videtur) Μουσείων. —
 19. ὑμνεῦσαι L. — 22. τε addidit Wolfius. —

XXVIII. 10. ὑπὸ βροίμης Ilgenius: ὑπ' ὀμβροίμης FL; ὑπ' ὀβροίμης
 ABC. —

σμερδαλέον ἰάχῃσεν· ἐκινήθη δ' ἄρα πόντος,
 κύμασι πορφυρέοισι κυκώμενος· ἐκχυτο δ' ἄλμη
 ἑξαπίνης· στήσεν δ' Ἵππεριονος ἀγλαὸς υἱὸς
 ἵππους ὠκύποδας δηρὸν χρόνον, εἰσόκε κούρη
 εἴλετ' ἀπ' ἀθανάτων ὤμων θεοείκελα τεύχη
 Παλλὰς Ἀθηναίης· γήθησε δὲ μητίετα Ζεὺς.

15

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς τέκος ἀγιόχοιο·
 αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' αἰοιδῆς.

XXIX.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ.

Ἔστίη, ἥ πάντων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
 ἀθανάτων τε θεῶν χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων
 ἔδρην αἰθρῶν ἔλαχε, πρεσβηίδα τιμὴν,
 καλὸν ἔχουσα γέρας καὶ τίμιον· οὐ γὰρ ἄτερ σοῦ
 εἰλαπίναι θνητοῖσιν, ἵν' οὐ πρώτη πυμάτῃ τε
 Ἔστίη ἀρχόμενος σπένδει μελιηδέα οἶνον·
 καὶ σύ μοι, Ἀργειφόντα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ,
 ἄγγελε τῶν μακάρων, χρυσόρραπι, δῶτορ ἑάων,
 ἵλαος ὦν ἐπάρηγε σὺν αἰδοίῃ τε φίλῃ τε
 Ἔστίῃ· ἀμφοτέρω γὰρ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
 ναίετε δώματα καλὰ, φίλα φρεσὶν ἀλλήλοισιν
 εἰδότες, ἔργματα καλὰ νόῳ θ' ἔσπεσθε καὶ ἥβῃ.

5

10

Χαῖρε, Κρόνου θυγάτερ, σύ τε καὶ χρυσόρραπις Ἑρμῆς.
 αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' αἰοιδῆς.

XXX.

ΕΙΣ ΓΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΠΑΝΤΩΝ.

Γαῖαν παμμήτειραν αἰείσομαι, ἡϋθέμεθλον,
 πρεσβίστην, ἥ φέρβει ἐπὶ χθονὶ πάνθ', ὅπόσ' ἐστίν,

12. ἔκχυτο *ego scripsi*; codd. ἔσχετο. — δ' *ACF*; θ' *BL*. — 14. εἰσόκε *F*; εἰσότε *ABCL*. —

xxix. ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ. Ita codd.; postea B. Martinus addidit καὶ Ἑρμῆν, quae verba expuli. —

3. ἔλαχε *AB*. — 4. τίμιον *Frankius*; codd. τιμὴν. — 6. ἐστίη *L* (ita nescio an omnes hic et v. 10). — 11. Hunc locum versui assignavit B. Martinus; in codd. legitur ante v. 9. — 12. ἔργματα *L*. — τ' ἔσπεσθε *CL*. —

xxx. ΕΙΣ ΓΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΠΑΝΤΩΝ, ita *FL*; εἰς τὴν γῆν *ABC*. —

ἡμὲν ὅσα χθόνα διὰν ἐπέρχεται, ἡδ' ὅσα πόντον,
 ἡδ' ὅσα πωτῶνται, τὰδε φέρβεται ἐκ σέθεν ὄλβου.
 ἐκ σέο δ' εὐπαιδὲς τε καὶ εὐκαρποὶ τελέθουσι, 5
 πότνια, σεῦ δ' ἔχεται δοῦναι βίον ἡδ' ἀφελῆσθαι
 θνητοῖς ἀνθρώποισιν· ὁ δ' ὄλβιος, ὃν κε σὺ θυμῷ
 πρόφρων τιμήσεις· τῷ τ' ἄφθονα πάντα πάρεστι.
 βροῖθι μὲν σφιν ἄρουρα φερέσβιος, ἡδὲ κατ' ἀγροῦς
 κτήνεσιν εὐθηνεῖ, οἶκος δ' ἐμπίπλεται ἐσθλῶν· 10
 αὐτοὶ δ' εὐνομήσει πόλιν κατὰ καλλιγύναικα
 κοιρανέουσ', ὄλβος δὲ πολὺς καὶ πλοῦτος ὀπηδεῖ·
 παῖδες δ' εὐφροσύνη νεοθηλέϊ κυδιόωσι,
 παρθενικαί τε χοροῖς εὐανθέσιν εὐφρονι θυμῷ
 παῖζουσαι σκαίρουσι κατ' ἄνθεα μαλθακὰ ποίης, 15
 οὓς κε σὺ τιμήσεις, σεμνὴ θεὰ, ἄφθονε δαῖμον.
 Χαῖρε, θεῶν μήτηρ, ἄλυχ' Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
 πρόφρων δ' ἀντ' ὠδῆς βίοτον θυμήρε' ὄπαζε·
 αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' αἰοιδῆς.

XXXI.

ΕΙΣ ΗΛΙΟΝ.

Ἥλιον ὑμνεῖν αὐτὲ Διὸς τέκος ἄρχεο Μοῦσα
 Καλλιόπη, φαέθοντα, τὸν Εὐρυφάεσσα βοῶπις
 γείνατο Γαίης παιδί καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος·
 γῆμε γὰρ Εὐρυφάεσσαν ἀγακλειτὴν Ὑπερίων,
 αὐτοκασιγνήτην, ἣ οἱ τέκε κάλλιμα τέκνα, 5
 Ἡῷ τε ῥοδόπηχυν, ἐϋπλόκαμόν τε Σελήνην,
 Ἡέλιόν τ' ἀκάμαντ', ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
 ὃς φαίνει θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν
 ἵπποις ἐμβεβαώς· σμερδνὸν δ' ὅγε δέρκεται ὅσσοις
 χρυσέης ἐκ κόρυθος· λαμπραὶ δ' ἀκτῖνες ἀπ' αὐτοῦ 10
 αἰγλήεν στίλβουσι, παρὰ κροτάφων τε παρειῶν

3. ἐπέρχ. ABC; ὑπέρχ. FL. — 4. τὰδ' ἐκφερβ. L. — 8. τῷ δ' ἄφθ. B. — πέρ ἐστὶ FL. — 10. ἐμπίπλεται L (ceteri ut videtur ἐμπίμπλ.). — 14. εὐανθέσιν Hermannus; περισανθέσιν FL; παρ' εὐανθέσιν ABC. — 15. παῖζουσαι σκαίρουσι Ruhnkenius; παῖζουσι χαίρουσι ABCI; παῖζουσαι χαίρ. F. — μαλθακὰ Stephanus; codd. μαλακὰ.
 16. οὓς καὶ CL. —

XXXI. 7. Ἥλιον L. — 10. χρυσῆς FL (fort. omnes pro χρυσέης?). —

λαμπραὶ ἀπὸ κρατὸς χαρίεν κατέχουσι πρόσωπον
 τηλαυγές· καλὸν δὲ περὶ χροῖ λάμπεται ἔσθος
 λεπτουργές, πνοιῇ ἀνέμων· ὑπὸ δ' ἄρσενες ἵπποι

* * *

ἐνθ' ἄρ' ὄγε στήσας χρυσόζυγον ἄρμα καὶ ἵππους 15
 ἑσπέριος πέμπησι δι' οὐρανοῦ Ὠκεανόνδε.

Χαῖρε, ἄναξ, πρόφρων δὲ βίον θυμήρε' ὄπαξε.
 ἐκ σέο δ' ἀρξάμενος κλήσω μερόπων γένος ἀνδρῶν
 ἡμιθέων, ὧν ἔργα θεοὶ θνητοῖσιν ἐδειξαν.

XXXII.

ΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΝ.

Μήνην εὐειδῇ τανυσίπτερον ἔσπετε, Μοῦσαι,
 ἡδυεπεῖς κοῦραι Κρονίδεω Διὸς, ἱστορες ᾠδῆς·
 ἧς ἄπο αἶγλη γαῖαν ἐλίσσεται οὐρανόδεικτος
 κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, πολὺς δ' ὑπὸ κόσμος ὄρωρεν 5
 αἶγλης λαμπούσης· στίλβει δέ τ' ἀλάμπετος αἴηρ
 χρυσέου ἀπὸ στεφάνου, ἀκτῖνες δ' ἐνδιάονται,
 εὐτ' ἂν ἀπ' Ὠκεανοῖο λοεσσαμένη χροῖα καλὸν,
 εἵματα ἑσσαμένη τηλαυγέα διὰ Σελήνην,
 ξευξαμένη πώλους ἐριαύχενας, αἶγλήεντας,
 ἑσσυμένως προτέρωσ' ἐλάση καλλίτριχας ἵππους, 10
 ἑσπερίη, διχόμηνος· ὁ δὲ πλήθει μέγας ὄγμος,
 λαμπρόταταί τ' αὖγαί τὸτ' ἀεξομένης τελέθουσιν
 οὐρανόθεν· τέκμωρ δὲ βροτοῖς καὶ σῆμα τέτυκται.
 τῇ ῥά ποτε Κρονίδης ἐμίγη φιλότῃ καὶ εὐνῇ·
 ἥ δ' ὑποκυσσαμένη Πανδίην γείνατο κούρην, 15
 ἐκπρεπὲς εἶδος ἔχουσιν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι.

Χαῖρε, ἄνασσα, θεὰ λευκώλενε, διὰ Σελήνην,
 πρόφρον, ἐϋπλόκαμος· σέο δ' ἀρχόμενος κλέα φωτῶν

11. Lacunam indicavit Hermannus. — 16. ἑσπέριος Ruhnkenius; codd. Θεσπέσιος. — 18. κλήσω editt. vett.; codd. κλήσω. —

XXXII. 1. εὐειδῇ Bothius; codd. αἰεθῆν. — ἑσπετε ego; codd. ἑσπετε. — 4. κόσμωιν L. — 5. δέ τ' fort. L; ceteri δ' ἀλάμπ. — 6. ἀκτῖνες Barnesius et BC in marg.; codd. ἀκτῆρες. — 11. ὁ δὲ ego; codd. ὅτε. — 12. τελέθουσιν ego; codd. τελέθωσιν. — 15. Πανδίην Hermannus; codd. Πανδείην. —

ἄσομαι ἡμιθέων, ὧν κλείουσ' ἔργματ' αἰδοὶ,
Μουσάων θεράποντες, ἀπὸ στομάτων ἐροέντων. 20

XXXIII.

ΕΙΣ ΔΙΟΣΚΟΤΡΟΤΣ.

Ἀμφὶ Διὸς κούρους ἐλικώπιδες ἔσπετε Μοῦσαι,
Τυνδαρίδας, Αἴδησ καλλισφύρου ἀγλαὰ τέκνα,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ ἀμώμητον Πολυδεύκεα,
τοὺς ὑπὸ Ταῦγέτου κορυφῇ ὄρεος μέγαλοιο
μιχθεῖσ' ἐν φιλότῃ κελαινεφεί Κρονίωνι 5
σωτήρας τέκε παῖδας ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
ὠκυπόρων τε νεῶν, ὅτε τε σπέρχωσιν ἄελλαι
χειμέρια κατὰ πόντον ἀμείλιχον· οἱ δ' ἀπὸ νηῶν
εὐχόμενοι καλέουσι Διὸς κούρους μέγαλοιο
ἄρνεσσιν λευκοῖσιν, ἐπ' ἀκρωτήρια βάντες 10
πρύμνης· τὴν δ' ἄνεμός τε μέγας καὶ κύμα θαλάσσης
θῆκαν ὑποβρυχίην· οἱ δ' ἑξαπίνης ἐφάνησαν
ξουθῆσι πτερύγεσσι δι' αἰθέρος αἰτῶντες,
αὐτίκα δ' ἀργαλέων ἀνέμων κατέπαυσαν ἄελλας,
κύματα δ' ἐστόρεσαν λευκῆς ἁλὸς ἐν πελάγεσσι, 15
ναῦταις σήματα καλὰ, πόνον κρίσιν· οἱ δὲ ἰδόντες
γῆθησαν, παύσαντο δ' ὄξυροιο πόνοιο.

Χαίρετε, Τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' αἰοιδῆς.

XXXIV.

Fragmenta hymni in Bacchum.

* * *

Οἱ μὲν γὰρ Δρακάνω σ', οἱ δ' Ἰκάρω ἠνεμοέσση
φάσ', οἱ δ' ἐν Νάξῳ, δῖον γένος, Εἰραφιῶτα,

19. ἔργματ' *L.* — 20. Deest in *A.* —

xxxiii. Εἰς Κάστορα καὶ Πολυδεύκην *ABC.* —

1. Διὸς κούρους *L.*; ceteri Διοσκούρους. — 4. Ταῦγέτου *FL* (fort. etiam sic *ABC* pro Τηῦγέτου). — 16. κρίσιν *ego* scripsi; codd. σφίσιν. — 19. τε addidit *Holfius.* —

In *ABC* ad calcem haec scripta sunt: δευρὶ πέρας λάχε τῶν εἰς δαίμονας ὕμνων Ὀμήρου. —

xxxiv. 1—9 ex Diodor. Sic. III 66 huc transposuit *Matthias.* —

οἱ δέ σ' ἐπ' Ἀλφειῷ ποταμῷ βαθυδινῆεντι
 κυσαμένην Σεμέλην τεκέειν Διὶ τερπικεραύνῳ·
 ἄλλοι δ' ἐν Θήβαισιν, ἄναξ, σε λέγουσι γενέσθαι, 5
 ψευδόμενοι· σὲ δ' ἔτικτε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 πολλὸν ἀπ' ἀνθρώπων, κρύπτων λευκώλενον Ἥρην.
 ἔστι δέ τις Νύση, ὕπατον ὄρος, ἀνθέον ὕλη,
 τηλοῦ Φοινίκης, σχεδὸν Αἰγύπτιοιο ῥοάων,

* * *

Καί σοι ἀναστήσουσιν ἀγάλματα πόλλ' ἐνὶ νηοῖς. 10
 ὥς δὲ τὰ μὲν τρία, σοὶ πάντως τριετηρίσιν αἰεὶ
 ἄνθρωποι ῥέξουσι τεληέσσας ἑκατόμβας.

Ὡς εἰπὼν ἐπένευσε καρῆατι μητίετα Ζεὺς. 16

Ἰλαθι, εἰραφιῶτα, γυναιμανές· οἱ δέ σ' αἰδοὶ
 ἄδομεν ἀρχόμενοι λήγοντές τ'· οὐδέ πη ἐστὶ
 σεῖ' ἐπιληθόμενον ἱερῆς μεμνηῆσθαι αἰοιδῆς.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διώνυσ' εἰραφιῶτα, 20
 σὺν μητρὶ Σεμέλῃ, ἣν περ καλέουσι Θυώνην.

Ἡ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὄφρ' οὖσι νεῦσε Κρονίων· 13

ἄμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος 15
 κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπόν.

8. 9 leguntur etiam Diod. Sic. I 13, IV 2, Schol. Apollon. Arg. II 1215, qui habet ὕπατον κέρας. — 10—21 in primo folio cod. M exstant uno tenore scripti. — 10. καὶ σοὶ Ruhnkenius; καὶ οἱ M. — 11. τριάβοι M. — 13—15. ego cieci. — 16. ἐπένευσε Ruhnkenius; cod. ἐκέλευσε. — 17. Ἰλαθι Ruhnkenius; cod. Ἰλαθ'. — 19. ἐπιλαθόμενον M. — 20. Διόνυσσε M. — 21. ἣν καλέουσι M, sed m. sec. ἣν περ καλ. —

COMMENTARIUS

IN

HYMNOS HOMERICOS.

PROLEGOMENA.

DE EDITIONIBUS. DE CODICIBUS.

DE GENERE HYMNORUM.

Hymni Homerici, antequam Ruhnkenius iis emendandis operam daret, impressi circumferebantur ex uno codice Florentino, quem Demetrius Chalcondylas a. 1488 in editione principe Homeri textui, quem vocant, fundamentum subiecerat, ita quidem, ut pauca recte emendaret, aliqua praeter necessitatem commutaret, plurima sic ut erant foede corrupta relinqueret. Ex hoc exemplari propagatae deinceps sunt editiones Aldinae Gifaniana, Basileenses Francofurtenses, in quibus consilio pauca eaque levissima, plura sunt novata errore typothetarum. Quod quum hodie a nullo ignoretur eorum, qui ad criticam in aliquo vetere scriptore facitandam sese applicant, illos libros, quos vel Hermannus magni faciebat ad perpendendam auctoritatem scripturae, si plane nihil curavero sordesque eorum a notis criticis abstersero, veniam facile spero me impetraturum. Non multo post illos *Henricus Stephanus*, qua erat immensa ac plane admirabili doctrina, ut in ceteris quos manu tractavit libris, ita his quoque carminibus inter edendum opinor nonnulla manus emendatricis quasi vestigia quamvis infirmo solo insistens impressit, a. 1566. 1588. Primus autem, qui coniectura emendationem rite auspicatus est, *Bernardus Martinus* fuit Ictus Parisinus, cuius libellus qui inscribitur *Variae Lectiones* (Lutetiae 1605, recusus a Dieterico van der Kemp Traiecti 1755) quamquam egregie inventis et subtiliter disputatis etiam hodie commendatur, ipsae tamen emendationes, quae erat mos eius saeculi, in editiones receptae non sunt. Quem longo temporis spatio interiecto excepit *Josua Barnesius*, vir in Homero versatis-

simus, maiore ille quidem excellens doctrinae copia, quam ingenii acumine et iudicio; cuius merita nunc plerosque fugiunt. Ex innumeris autem, quae in his carminibus tentavit coniecturis (in editione Homeri Cantabrigae 1711), non paucae per diversissimas interpretum sententias perdurarunt in meo quoque libro spectandae. Non multo post *Joannes Piersonus* in libro *Verisimilium documentis* paucis sed iis insignibus ostendit, quantum posset, si in haec carmina plus operae atque olei impendere voluisset. Sed utrumque longe superavit *David Ruhnkenius*, vir mea laude maior, qui in Epistola critica in Homeridarum hymnos et Hesiodum ad Valckenarium data Lugduni Batavorum 1749 ingenii et eruditionis tirocinia posuit luculentissima et in omne saeculum duratura. In qua opera quum iam delibasset diversitatem scripturae ex duobus codicibus Parisinis excerptam, tum prope dixerim in huius viri laudem augendam contigisse, ut felicissimo casu a. 1780 Moscoviae, unde nemo tale speravit, e tenebris erueretur codex pretii prorsus singularis, quippe in quo uno ad hunc diem hymnus qui est in Cererem appareret. Quod carmen primuni tumultuarie descriptum, deinde adiuvante *Joanne Henrico Vossio* retractatum, multis locis emendatum et illustratum adiectis Epistolis criticis duobus vulgavit Lugduni Bat. 1782. Deinde postquam *G. E. Grodeckius* in libello infra memorando paucis quibusdam locis succurrit, *F. A. Wolfus* autem totus in genuinis Musae Homericæ operibus occupatus, exiguam tantum et perfunctoriam hymnis navavit operam (Halis Saxonum a. 1796), iustum volumen prodiit *Caroli David Ilgenii*, rectoris inclytæ scholæ Portensis, complectens Hymnos Homericos cum reliquis carminibus minoribus Homero tribui solitis. In hoc libro per commentarios uberrimos ex priorum annotationibus ipsiusque copiis amplissimis congestos dispersae sunt correctiones emendationes, coniecturae suspensiones hariolationes omne genus tam larga manu, ut mireris virum summa pietate colendum res diversissimi pretii nullo delectu habito typis mandasse. Ex hac tanta mole etsi non multa sunt, quae hodie quoque probentur, laudandum tamen est exinimum et indefessum veri investigandi studium, quo vir iuvenum ingeniis formandis maxime idoneus, etiam ubi abripi sese passus est ad vanas subtilitates, discantium animos miro quodam modo acuit atque ad res penitus cognoscendas impellit. Quae laus ne immerito ei tribui videatur, cavit Godofredus Hermannus, qui ab illo elementis litterarum Grae-

earum imbutus et in his hymnis explicandis exercitatus (cuius rei documento sunt in libro Ilgenii nonnullae adolescentuli emendationes) postea magistrum ipsum exsuperando eius disciplinae rationem comprobavit. Sed antequam hic egregium illud quod omnes norunt criseos specimen in lucem emisit, *Augusti Matthiae* prodierunt *Animadversiones in Hymnos Homericos* Lipsiae 1800, eiusdemque editio *Hymnorum* cum varietate lectionis ibidem a. 1805. Hic vero quum paucos locos coniectura sanaret, lectionis faragine, quam tertio codice Parisino auxit, uti nesciebat, vel in exscribendis lectionibus turpiter negligens et ab Hermanno compluribus locis iure notatus. Atque hoc eam ob causam monui, quia consideranti codicum indolem non raro suspicio oritur, scripturam Parisinorum non ea qua par erat diligentia in hac editione esse relatum. Sed accedit, quod nescio an turpius sit, quod in commentariis priorum opera ita abusus est, ut editorum verba plane describeret nulla auctorum significatione addita; quo factum est, ut quae aliorum sint, quae ipsius, dignosci locis longe plurimis prorsus nequeat. Praecipuam autem gloriam in eo posuisse videtur, ut non solum inculpandis interpolatoribus quam plurimos versus spurios iudicaret, sed carmina integra, prout libido ferebat, in partes suas discerperet dissecaretque. Quamquam de hac re infra locus erit dicendi, ubi etiam Hermanni rationem indagandae in hymnis maioribus interpolationis examinabo. Ceteris autem, quae praestitit *Godofredus Hermannus* (in editione Lipsiae a. 1806) in verbis poetarum emendandis sententiisque enucleandis, diligentissima et acutissima observatione atque divinandi sagacitate tantum superavit priores, quantum expectari potuit ab eo, qui sospitator grammaticae Graecae simul et metricae exstitit. Sed tamen neque hic fundamenta scripturae accuratius perpendit, sed modo hunc modo illum codicem sequebatur, neque is qui novissimus carmina Homeri minora recensuit et notis instruxit *Frid. Frankius*, Lipsiae a. 1828; de cuius viri meritissimi laude detrectare nolo, quum pauca ipsum tentasse dico, in ceteris delectu instituto plerumque Hermanni vestigia legisse, id quod par erat in tanta magistri auctoritate.

Iam quum huic saeculo reservatum esse videatur, ut in antiquis scriptoribus tantum non omnibus codicibus vel novis indagandis vel pridem repertis maiore quam antea factum cura excutiendis accurate definiatur, quantum cuiusque libri sit pretium,

quaeque inter omnes eos qui supersunt intercedat cognatio, id in his hymnis quoque ut rite fieret, propositum erat iam quindecim abhinc annis *F. G. Schneidewino*. Hic enim intima familiaritate Homeri quem sinu gestabat praeparatus, quum etiam codices si qui laterent circumspiceret, duorum librorum collationes nactus per *H. Keilium*, Moscoviensi autem ab ipso denuo excusso, ita instructus ut antea nemo ad hanc operam accessit, qua quid fuisset praestaturus luculenter ostendunt commentationes duae, altera de Hymnis in Apollinem inserta Studiis Gottingensibus a. 1847 editis, altera de Hymno in Mercurium in *Philologo* Vol. III p. 659—700. Sed ille quidem ineunte anno 1856 tristissima morte subito abreptus est; ego autem quum iam antea *Batrachomyomachiae* recensendae causa in his carminibus ut par erat versatus essem, invitatus a librario honestissimo initio operam ideo nolui detrectare, ne congesta a *Schneidewino* materia h. e. ex codicibus excerpta scripturae diversitas diu inutilis iaceret. Neque aggressus sum hoc opus ea potius opinione deceptus, quasi nova quaedam ac prorsus inaudita de his hymnis me confiderem prolaturum, sed ut rem quam egregie auspiciatus erat praeceptor pie colendus, eadem usus ratione utpote ingenue discipulum me professus ad finem perducerem quam possem diligentissimae. Postea vero, ubi aliquantum progressus sum in labore, exspatiatus, ut consolet, fines initio constitutos paullatimque eo sum delapsus, ut criticam fortasse proprio magis quam *Schneidewini* consilio moderandam ducerem. Cuius rei quae fuerint causae quasque omnino sequendas putaverim rationes, ex his elucebit, quae iam nunc de codicibus sum disputaturus.

Litteris *ABC* notavi tres libros manu scriptos Parisinos in bibliotheca olim regia, nunc imperatoria signatos numeris 2763, 2765, 2833, ex quibus alterum et tertium iam excusserat *Ruhnkenius*, omnes tres auctore et teste *Matthia* denuo contulit *Adamantius Coraës*, medicus et philologus celeberrimus Chio insula oriundus. Quos quum ipse non viderim, apponam eam descriptionem, quam dedit *Matthias* in praefatione *Animadversionum* p. IX: „Codex *A* chartaceus exaratus esse videtur monente *Coray* seculo sexto decimo; continet *Orphei Argonautica* et hymnos, *Procli Lycii philosophi* hymnos, *Callimachi* hymnos, *Homeri* hymnos, *Moschi* amorem fugitivum, *Musaei* *Hero* et *Leandrum*, *Hesiodi* opera et dies, scutum et *Theogoniam*, *Theocriti* bucolica. Paginarum numerus non notatur. Codex *B*, membranaceus in quarto minori, seculo XIV exaratus videtur; conti-

net hymnos Orphei, hymnos Homeri et amorem fugitivum Moschi; constat foliis 58. Codex *C* seculi XIV est, membranaceus seu vitulinus, eleganti manu exaratus, elegantissimisque vineolis adornatus; formam habet, quam vocant in quarto, folia 214. Opera vero, quae in eo continentur, sunt: Theocriti bucolica, Homeri hymni, Moschi amor fugitivus, Musaei Hero et Leander, Hesiodi opera et dies, scutum et Theogonia, Dionysii Alexandrini orbis descriptio, Theognis et Phocylides. Hymni Homeri incipiunt fol. 44 recto. Ad calcem hymnorum in tribus addita sunt haec verba: *δευρὶ πέρας λάχε τῶν εἰς δαίμονας ὕμνων Ὀμήρου.*

Codex *D* est Ambrosianus (Mediolanensis ex bibliotheca S. Ambrosii), cuius lectiones in usum Schneidewini ad exemplar editionis Matthiae diligentissime, ut solet, enotavit Henricus Keilius, V. Cl. Is mihi per litteras significavit librum membranaceum esse forma quadrata, scriptum videri initio seculi XV; eo contineri haec: Apollonii Argonautica cum scholiis, Homeri Myobatrachomachiam, Herodoti vitam Homeri, *Μαξίμου Τυρρίου πλατωνικοῦ φιλοσόφου πῶς τις ἄλυπος εἶη*, Orphei Argonautica, τοῦ αὐτοῦ ὀρφείως ἐπήκοοι καὶ προβέρπετα, Homeri hymnos, breve epigramma εἰς ξένους (sic), Callimachi hymnos. Ex hymnis Homericis autem continet maiores, qui sunt in Apollinem, in Mercurium, in Venerem, deinde minores in Venerem (VI) et in Bacchum (VII), in cuius versu 33 desinit.

Post editionem Florentinam (*F*) codicis instar habendam sequitur *L*, Laurentianus plutei XXXII 45, collatus rogante Schneidewino ab H. Keilio. De codicis habitu externo quum ea quae Keilius scripserat perierint, apponam verba Bandinii, quae exstant in Catalogo Bibl. Laur. „Codex membranaceus in quarto, saeculi XV, foliorum 181, in fine mutilus, continet Apollonii Argonautica, Orphei Argonautica et hymnos, et inde a f. 155 Homeri hymnos V, quorum primus in Apollinem, II in Mercurium, III et IV in Venerem, V est Bacchus sive Praedones, mutilus; desinit enim in versu 33 *ἐμπνευσεν δ' ἄνεμος.*“ Tamen Keilii collatio pergit usque ad finem h. XXXIII; quare in numero codicis eum errasse suspicor.

Denique *M* est Moscoviensis, erutus Moscoviae e tenebris bibliothecae S. Synodi a Christ. Frid. Matthaei anno 1780, qui eum postea Lugdunum avexit, ubi nunc in bibliotheca universitatis asservatur. Descriptus est primum ab ipso Matthaei, deinde diligentius retractatus a Mitscherlichio, qui Hymnum in Cererem

ex eo edidit a. 1787, postremum a Schneidewino tanta cum cura et oculorum contentione excussus, ut vix duobus vel tribus locis dubius de lectione esse possis. De externo codicis habitu Mitscherlichius pag. VII haec tradit: „Scriptus est ex Cel. Matthaei sententia sub finem quidem sec. XIV, at e praestantissimo exemplari ductus videtur. Singula folia binas columnas habent, unde factum est, ut in illius folii laceri altera parte postrema versuum verba exciderent, in altera priora. (Vide plura ad H. Cer. 387 sqq.) — Exaratus vero est hymnus in Cererem in codice statim post fragmentum Hymni in Bacchum, quod primum locum obtinet (vide ad H. XXXIV 10). Quod ideo monendum duxi, ne quis hymnum in Cererem chartae explendae causa, quod alias factum constat, in fine temere adiectum putet.“

Praeter hos libros, quos adhuc enumeravi, extant Vaticani duo et Ambrosianus, ex quibus quum Keilius specimina scripturae ad Schneidewinum misisset, ille integram collationem non petiit. Iam perditis, ut videtur, illis speciminibus, Keilius hanc tantum notitiam horum codicum mecum communicare potuit: „*Palatinus* 179, membranaceus sec. XV: Herodoti vita Homeri, hymni Homerici, Musaeus. — *Reginensis* 91, chartaceus sec. XV: Homeri Odyssea et hymni. Florentiae scriptus. *Ambrosianus* S. 31 chartaceus in 4to, sec. XV. cum inscriptione: liber iste est mei marci amonii Patavini passeris Ianuensis et amicorum. Orpheus inc. *μάνθανε δὴ Μουσαεῖ*. Procli hymni f. 37, Hymni Homeri, cum subscriptione *δευρὶ πέρας λάχε τῶν εἰς δαίμονας ὕμνων Ὅμηρον*. Musaei Hero et Leander, Callimachi hymni c. schol., Pindarus.“ Hunc extremum cum Palatino in omni re conspirare scribit; Palatinum autem Schneidewinus cum Parisinis componit (Philol. III 660).

Iam inter illos, quos cognoscere licuit, libros quaenam ratio ac necessitudo intercedat quaeritur. Ac Moscoviensi quidem recens reperto mirum non est a compluribus ad speciem externam iudicantibus codicem eum, quo multo plura continerentur quam ceteris omnibus, pro integriori et ex meliore fonte derivato habitum esse. Accedit quod hic liber ea conditione utitur, ut non paucis locis, ubi ceteri manifesto ac turpiter sunt corrupti, lectionem praebet quae facile sese insinuet rem obiter inspicienti, aliis locis exquisitiore vocabulo vel etiam genere loquendi praestare reliquis videatur, denique non raro aperta illorum vitia emendatione non dubia tollat. Sed tamen sensu quodam veri du-

ctus Hermannus interpolatoris manum in hoc codice non uno loco se detegere ait. Schneidewinus quid de eo senserit, in dubio est; compluribus locis eum laudat, ubi coniecturam suam scriptura eius adiuvat; neque tamen diffido futurum fuisse, ut criticus acerrimus, si diligentius rem investigasset, in hanc meam sententiam delaberetur, qua mihi nihil est certius, codicem Moscoviensem ad eundem quo ceteros libros archetypum revocandum, sed ab homine librario ut illa aetate doctissimo plurimis locis esse interpolatum. Et omnes qui supersunt codices ex eodem fonte manasse non admodum integro, facilis est demonstratio ex his locis, quibus haud dubie praetermissum aliquid est, velut H. Ap. Pyth. 35, 139, 218, 287, Merc. 91, 110, 119, 415, 418; deinde ex iis quibus manifesta eademque in omnibus libris est corruptela, cuius rei exempla non afferro, quoniam in quavis pagina comparent. Interpolationem autem in Moscoviensi grassatam apertissime evincunt talia, qualia exhibet H. Ap. Pyth. 31 ὀππότεν ἰέμενος, 161 ἔστιν. ὅσον, 318 δελφίνιος, Ap. Del. 165 ἀλλ' ἄγε Αἰητῶ μὲν καὶ Ἀπόλλων, Merc. 159 φέροντα, 353 ἐπιδευόμαι, 486 φεύγουσα, 500 νέρθεν, 552 Σεμναί, 576 νομίζων, Ven. 67 ῥίμφα, H. VII 43 μὴ δ' ἤδη, ubi conamen emendandi quae corrupta erant manifestum est.

Rursus aliis locis Moscoviensis male intellecta corrigere studet praeter necessitatem, velut H. Merc. 119 ἐκκρίνας, 141 παννύχιον κατέλαμπε, 164 πολλὰ ἐνὶ φρεσὶν ἄρμενα οἶδεν (ubi totam sententiam pervertit), 292 φωλητέων, 401 ἐς λαῖνον, 404 γαίη; quae omnia sunt eiusmodi, ut non possint non esse a correctore profecta. Hunc, quod iam dixi, doctissimum fuisse et ingenii acumine praecellentem loci arguunt non pauci, quibus verum indubie coniectura assecutus est, ut H. Ap. Del. 82 ἔσται, Ap. Pyth. 117 διηνεκές, 337 ἔχων ἐρατὸν, Merc. 148 ἰθύσας, 355 φώρην, Ven. 229 εὐγγενέος, quas lectiones ne quis genuinas dicat meliore fonte propagatas, post ea quae supra attuli verendum vix est. Omnino autem codicem Moscov. interpolatoris manum expertum esse magis magisque intelligetur, si quis aliquam partem annotationis meae pertractaverit. Etenim vitiorum omne genus ita non expers est, ut interdum eas lectiones exhibeat, quae librarium stultissimum declarare videantur, ut H. VIII 7, X 4, 5, XVII 5, Merc. 138. Hinc mihi videor recte concludere interpolationem non ab illo ipso esse profectam, qui hunc librum scripsit, sed ab eo qui eius parentem, ut ita dicam, confecit. — Postremum ad indolem istius libri pe-

nitus perspiciendam commemorandae mihi sunt etiam duae proprietates, quarum altera haec est, ut prope constanter omittat litteram paragodicam quum in medio versu, ubi syllaba longa efficienda erat, tum in fine versus sequente vocali. Idem observatur in palimpsesto Syriaco Iliadis, de quo vide Philol. VII p. 189. Alteram proprietatem habet hanc, ut fere nusquam geminet sibilam, ubi syllaba longa opus est, quod idem quum notetur ex codice praestantissimo Hesiodi (vide Goettl. ad Hes. Opp. 22), ex praecepto grammaticorum quorundam recentiorum factum videtur. Denique silentio praeteriri fas non est sigillum quoddam in hoc codice compluribus locis appictum, quo Schneidewinus fere semper aliquid deesse significatum arbitrabatur. Sed re accuratius perpensa manifestum est nullam huic signo auctoritatem esse tribuendam, quippe quo interpolator versus corruptelam notare voluerit, quam deprehendimus his locis: H. Merc. 338, 411, 457, 477. Omissio ab ipso facta notata videtur H. Ven. 67. Nam ubi aliqua intercidisse culpa antecessorum putat, diversa ratione hoc indicat, vide ad H. Ap. Pyth. 216. Ceteris locis, ubi illud signum comparet, quid sibi velit mihi non constat; qui loci sunt H. Ap. Pyth. 206, 282, Merc. 260, 446, Ven. 38, 150, 188.

De reliquis codicibus, ut sententiam circumscripse definiam, sic existimo, deductos illos quidem esse ex eodem libro antiquissimo, quo Moscoviensem, sed ut propiore tamen necessitudine inter se contineantur; id quod maxime evincitur omisso hymno qui est in Cererem. Etiam versus H. Merc. 456 et 457 solus nunc tenet Moscoviensis, quamobrem verisimile est eos in codice illorum qui parens dici potest omissos fuisse aberrante scribentis oculo ad voculam *νῦν* repetitam; neque secus res se habet ibid. 422. Rursus eodem errore desunt in Mosc. H. Merc. 136, 218 et 219, 510. Ex illa autem familia etiam propius inter se distant Parisini *ABC* (vide quae de subscriptione dixi pag. 93), qui quidem non raro a ceteris seiunguntur aliqua singularitate scripturae ex eo genere, quod aut coniecturae aut unius librarii oscitantiae est tribuendum; velut H. Ap. Del. 54 *εὐβουν*, 59 *βόσκεις*, 72 *ἀτιμήσας*, 78 mira interpolatio *ἕκαστά τε φῦλα νεπούδων*, 21 *παντοτρόφον*, 24 *ἀλμναι*, versus omissi Merc. 533, contaminati Ven. 136. Simili modo aliquoties refecti sunt et medium quendam locum tenent *D* et *F*, nisi quod editio princeps nonnullis locis etiam editoris manum correctricem experta est, velut H. Ap. Pyth. 217 *νῆα θεὸν* et 274

τίνας, *D* autem raro interpolatus, e. g. *H. Ap. Pyth.* 155 πονυβο-
τείση (quod ex Homeri lectione fluxit), *Merc.* 103 ἤλαννον. Quam
rem quum hoc loco breviter proponere cogar ratiocinandi proba-
bilitate suffultam, copia exemplorum infra in annotatione confirmabit.

Singulari autem condicione utitur Laurentianus, quem etiam
a Schneidewino plurimi aestimatum, ut uno verbo eloquar, primo
omnium loco ponendum esse censeo, idque complures ob causas.
Primum enim, quamquam erroribus calami quos dicunt non magis
vacuus est quam ceteri, non paucis iis locis ubi in illis vitium ali-
quod correctione vel facilissima videmus sublatum, is vel solus vel
cum altero uno integra fide servavit lectionem traditam ex arche-
typo; qua ex re apparet, quam caute rem egerit librarius. Atque
haec res quum in minutiis versetur, in quavis pagina exempla ha-
bet; tamen asseram hos locos, ubi id quod dixi quasi sponte sua
in oculos incurrit, modo contuleris ceterorum librorum lectiones:
H. Ap. Del. 28 ἐξείει, *Ap. Pyth.* 242 ἦεν, *Merc.* 65 ὦτο, 81 συμ-
μίστων, *Ven.* 174 ὠρε, 208 ἦοπας ἐνὸν (ubi ceteri in vitium aber-
rarunt, quum nihil mutandum esset, praeter vocabula recte divi-
denda); ante omnia memorabilis est lectio *H. Ap. Pyth.* 33—35.
Nonnunquam eandem lectionem tuetur *D*, quae res cavet, ne quis
errorem tribuat ei qui illum ipsum codicem scripsit, ut *H. Ap.*
Del. 18 Ἰνόποιο, *Merc.* 54 κονάβισε, *Ven.* 16 χρονήλατον (cf. *ibid.*
118), 29 Ζεῦς, *Ap. Pyth.* 148 μεντοι γὰρ ἐγὼ. Tertius his libris
adiungitur socius aliquoties *F*, ut in versibus *Ap. Pyth.* 359 et
Ap. Del. 136—138, quos ceteri codices plane omittunt. — Sequun-
tur ii loci, ubi Laurentianus ea, quae in archetypo legi non pote-
rant, omittit litterarum sedibus vacuis relictis, quum in reliquis
libris lacuna expleta exstet coniectura inodo certa vel probabili
modo perversa: *H. Ap. Del.* 7, 59, 87, *Ap. Pyth.* 301, 337, *Merc.*
5, 42, 79, *Ven.* 6, 133. — Praecipuum autem pretium codicis
Laurentiani cernitur in lectionibus margini adpictis septemdecim
ab eadem manu quae scripsit cetera; quarum lectionum ea est
condicio, ut paucis exceptis scripturae versibus continuatae prae-
ferri debeant. Quae res hanc videtur admittere explicationem, ut
illae discrepantiae e meliore quodam libro iam in archetypo fa-
miliae nostrae fuerint adnotatae, unde aliquoties etiam in *Mosc.*
pervenerunt, cuius librarius eas in versus ipsos recepit. Rursus
igitur temeritas huius, illius religio apparet luculento exemplo.
Loci autem, ubi de recipienda lectione marginali dubitare non

possis, hi sunt: Ap. Pyth. 344, Merc. 86, 168, 212, 280, 288, 322, 326, 366, 451, 563, Ven. 214, 244. Pariter totus versus inserendus erat H. Ap. Pyth. 147. Contra res accidit H. Ven. 99, ubi vox suprascripta errorem ex itacismo ortum coarguit; futes nugas sunt Merc. 45, 241, fortasse etiam 473. — Denique in Laur. etiam notulae nonnullae inveniuntur explicandi gratia additae, nullius pretii, Ap. Del. 73, 172, Ap. Pyth. 142, Merc. 36, 336; quae tamen, quia uno certe loco Merc. 36 eadem verba apparent in C, a codice archetypo repetendae videntur.

Iam ipso disputationis cursu delapsi sumus ad exemplar quod archetypum vocare consuevimus, quod quale fuerit ex iis quae de Laur. disserui aliquo modo appareat necesse est; codex insigniter corruptus et erroribus scatens, quorum pars ex alio quodam libro emendari erat coepta; lectiones perversae et plerumque ortae (ut breviter dicam) ex itacismo et pessima librariorum pronuntiatione; de quo vide ad H. Merc. 163. Non admodum vetustum codicem fuisse inde apparet, quod minusculis litteris cum scriptum fuisse produnt complures corruptelae, H. Ap. Del. 19 γὰρ (pro τ' ἄρ), 65 γ' ἐρρίμην (γενοίμην), 165 ἄγε δὴ λητὼ (ἄγεθ' ἐλήκοι), Ap. Pyth. 65 Ἄμαρτον (Ἀλάρτον), 268 Κρισαγῶν (Κρισαίων), aliae. Et quam male iam tum actum fuerit cum his hymnis, non solum numerus lacunarum ostendit (cum earum quas in singulis vocabulis habet L, tum quae propter hiatum sententiarum inter versus erant statuendae), sed etiam quasi per transennam videre licet collato Thucydide ad H. Ap. Del. 164—170, Pausania ad H. Cer. 474—476, Atque hic ipse liber archetypus, quum iam ex eo factum esset id apographum, unde derivandus codex Mosc., postea etiam ab initio ita mutilatus est, ut in ceteris qui ex eo descenderunt exemplaribus fragmentum hymni in Bacchum (XXXIV 11—21, quod ipsum arguit lacerum ab initio fuisse archetypum) et hymnus in Cererem non appareret. Quae quum ita sint, desperandum esse censeo fore unquam, ut meliores codices inveniantur, id est ii, in quibus hymni Homerici emendatiores necdum pristino nitore destituti legantur.

Iam vero si ultra hanc depravatae scripturae aetatem quasi cogitatione ascendere et coniectura perpolire haec carmina accingimur, quaeritur, quibus id negotium finibus sit regundum. Tota autem haec quaestio ab illa altera pendet, quae est de origine et de toto genere horum hymnorum. De qua re quotquot

fuerunt variae ac diversissimae virorum doctorum sententiae, eas longum est neque opus videtur copiosius deinceps exponere; ipse quid sentiam, quam potero brevissime explanabo.

At vero lubricum est quam maxime, de hymnorum origine pronuntiare eam ob causam, quod tota ista quam tenemus collectio et a quo et qua aetate et quo consilio sit condita, neque certis scriptorum constat testimoniis neque probabili coniectura assequi licet. Alexandrinos quidem grammaticos et nominatim Aristarchum eam sive ignorasse sive non agnovisse pro Homericis iam Wolfius Prolegg. p. 246. 266 ex eo concluderat, quod nulla sit hymnorum mentio in scholiis Homericis. Cui oblocutus est Welckerus in Cycli epici Vol. I p. 408 ita ut aliquot scholia afferret, quae allegavi ad H. Ap. Del. 114, Merc. 116, H. XXV 2, XVI, 2, Cer. 208. Ex his scholiis, nisi coniectura niti velis admodum infirma, ea tantum quae sunt ad Pindari carmina et Aristophanis ex temporibus Didymi repeti possunt, h. e. ex aetate divi Augusti. Sed Alexandrinos eos, quorum opera nobilissima erat in Homero posita, nihili fecisse hymnos, etiam inde emergit, quod credibile est eos non uno de loco aliter iudicatueros fuisse si hymnos vel ad Homerum auctorem retulissent vel si modo celebre eorum corpus fuisset paratum ab erudito quodam grammatico. Vide ad H. Ap. Pyth. 326, 350, Merc. 110, 360. In hac enim re ipsum silentium pro documento gravissimo habendum arbitror.

Exstitisse autem hanc collectionem et fortasse plenioram iam tertio ante Christum seculo eamque Homeri nomine inscriptam testis, ut opinor, locuples adest Antigonus Carystius, quem citavi ad H. Merc. 51. Circumspicientibus deinde cetera testimonia veterum sese offert Diodorus I 15, III 65, IV 2, qui disertis verbis Ὅμηρον sive τὸν ποιητὴν ἐν τοῖς ὕμνοις laudat; cf. ad H. XXXIV. Sequitur ordine Pausanias, qui nisi manu versasset corpus hymnorum, vix puto dixisset IX 30 fin. (οἱ Ὀρφείως ὕμνοι) κόσμῳ μὲν δὴ τῶν ἐπῶν δευτερεῖα φέροιντο ἂν μετὰ Ὁμήρου γε τοὺς ὕμνους, τιμῆς δὲ ἐκ τοῦ θεοῦ καὶ ἐς πλεον ἐκείνων ἔχουσιν. Idem hymnum in Apollinem Homeri novit X 37, 5, hymnum in Cererem aliquoties laudat; vide introductionem meam ad H. Cer. Dubitanter Athenaeus I 22 hymnum in Apollinem sive Homero sive Homeridarum alicui tribuit, vid. ad H. Ap. Pyth. 336. Stephanus Byzantius affert eiusdem carminis versum 46. Denique hymnos nude ab Homero compositos, narrant Herod. vit. Hom. 9 et Suidas s. Ὅμηρος.

Ex hisce igitur testimoniis quum satis perspicuum sit collectionem hymnorum Homeri nomine venditam a doctis grammaticis antiquitatis nullius pretii fuisse aestimatam, hoc superest, ut inquiramus, utrum ratione et consilio instituta esse videatur, an pro farragine nullo ordine conflata habenda sit. Omnis autem haec disputatio inde proficiscatur necesse est, ut quid vocabulo ὕμνος significarint antiqui, exploratum habeamus. Et plurimi quidem intelligunt cantum in honorem dei institutum, sicut definit schol. Soph. El. 385: ὕμνος κυρίως ἢ εἰς θεὸν ᾠδή; etiam arctius circumscribunt Plat. Legg. III, 700: καὶ εἴ τι ἦν εἶδος ᾠδῆς εὐχαὶ πρὸς θεούς, ὄνομα δὲ ὕμνοι ἐπεκαλοῦντο, et Menander rhetor, qui de encomiis copiose disserit: ὅτε μὲν ἔπαινος γίνεται εἰς θεούς, ὕμνους καλοῦμεν. Quae significatio quum ab his carminibus non abhorreat, quorum ne unum quidem non continet dei invocationem, tamen antiquitus id vocabulum latius patuisse usu et recentiori demum aetate in hunc arctiorem gyrum aptatum esse vero non est absimile. Nam et apud Homerum θ 429 (ubi primum legitur) δαιτί τε τέρεπται καὶ αἰοιδῆς ὕμνον ἀκούων, carmen epicum intelligendum est et Hesiodus de carmine suo Opp. 662 Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον αἰεῖν. In posteriore autem loco ne quis suspicionem corruptelae capiat scribatque cum Hermanno Orph. p. 817 οἶμον, cavet qui paullo antecedit v; 657 et usus verbi ὕμνεῖν Theog. 11 et 33 καὶ με κέλονθ' ὕμνεῖν μακάρων γένος αἰὲν ἔόντων, et 101 αἰοιδὸς — κλειᾶ προτέρων ἀνθρώπων ὕμνήσῃ. Adde II. Ap. Pyth. 12 Μοῦσαι — ὕμνεῦσιν ῥα θεῶν δῶρ' ἄμβροτα ἡδ' ἀνθρώπων τλημοσύνας. Hinc perspicuum esse debet, quod ipsa origo vocis ab ὑφαίνω verissime ductae à Doederlino Gloss. Hom. I p. 113 docet, ὕμνον proprie omne genus ἐπῶν complexum esse, deinde fortasse ex frequentia formularum quae leguntur, πῶς τ' ἄρ σ' ὕμνήσω, πάντως εὐῦμνον ἔόντα (II. Ap. Del. 19, Pyth. 29) et, Ἐρμῆν ὕμνει (II. Merc. 1), Ἀρτεμιν ὕμνει (II. IX) in usum peculiarem venisse de cantu solenni deorum sacris adhibito. Atque hoc breviter iam significavit Wolfius in Prolegg. p. 107 not., quem nollem impugnasset nulla fere ratione Hermannus l. c. Nam quod in fine trium hymnorum (IV, IX, XVIII) legitur σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον, quem intellectum tunc etiam habeat, neque Hermannus aperuit neque alius quisquam eorum, qui de hymnis commentati sunt, probabilem reddidit rationem: An cum Frankio arbitramur statim post hos hymnos alia recitata

esse carmina in honorem dei? Et qualia ea fuisse putamus? eiusdemne generis, an diversi? Verum enimvero clausula illa, si me audias, nihil fere distat ab altera illa frequentiore (quippe duodecim poematiis subiuncta) αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνή- σου' αἰοδῆς; ubi quum vox αἰοδῆ nos cogat de carminibus cogitare ab eodem rhapsodo declamandis, vix ulla relinquitur dubitatio, quin haec ad genus epicum pertinuisse credamus. Quamquam nihil potest concludi ex notione propria vocis προοίμιον, quam usurpat Thuc. III 104 de hymno in Apollinem Delium; quia ex iis quae affert Stallbaumius ad Plat. Phaed. p. 60 satis clare prodit prooemiorum nomen de universo genere hymnorum in Apollinem in usu fuisse. Minus inde probandus est Welckerus in Cycl. ep. I p. 350 sq.

Redimus igitur ad eam sententiam, quam ante hos sexaginta annos protulit Wolfius, compositos esse a rhapsodis hos hymnos, quibus sôlemni recitationi Homericorum aliorumque carminum praeluderent, usus potissimum loco Plutarchi de musica c. 4: τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, ὡς βούλονται, ἀφοσιωσάμενοι ἐξέβαινον εὐθὺς ἐπὶ τε τὴν Ὀμήρου καὶ τῶν ἄλλων ποίησιν· δῆλον δὲ τοῦτ' ἐστὶ διὰ τῶν Τερπάνδρου προοιμίων. Idem fere tradit schol. Pind. Nem. II 1: αὐτοὶ οὖν (οἱ ῥαψῳδοὶ) τὴν ὀρχὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ Διὸς ἐποι- οῦντο προοιμαζόμενοι, ἐνίοτε δὲ καὶ Μουσῶν· ὅλως γὰρ οὗτοι εἰς τὸν Δία προοιμιασάμενοι τὸν τεῦθεν ἤδη τῆς ἐποποιίας ἤπτοντο. τῷ δὲ μὴ διαπαντὸς ἄρχεσθαι ἀπὸ τοῦ Διὸς τοὺς ῥαψῳδοὺς προσέθηκεν ὁ Ἱνδάρης „ταπολλά“, ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πλεόν. Ubi cavendum est, ne cum grammatico verba Pindari ad vivum resecando ad eam cogitationem feramur, aliquot tantummodo ex his quae nobis supersunt poematiis huic usui inservisse, quippe quae maximam partem aliis diis inscriberentur. Facile enim intelligitur et pauca aetatem tulisse ex tanta varietate prooemiorum neque nimis urgeydu esse Pindari illud ταπολλά. Praeterea duae clausulae sunt, quae de hoc usu hymnorum dubitare nos non sinant, XXXI 18 ἐκ' σεῖο δ' ἀρχάμενος κλήσω μερόπων γένος ἀνδρῶν | ἡμιθέων, ὧν ἔργα θεοὶ θνητοῖσιν ἔδειξαν, et XXXII 18 σεῖο δ' ἀρχόμενος κλέα φροτῶν | ἄσομαι ἡμιθέων, ὧν κλείουσ' ἔργματ' αἰδοί. Rursus autem tali significatione prorsus destituta sunt complura poematia, de quibus quid statuamus videndum est. Ac si universam indolem compositionis et colorem verborum consideraveris, pleraque ita cum ceteris congruunt, ut in eundem finem ea condita esse liquido appareat; id

quod satis fidenter pronuntiare audeo de his: XII, XIV, XVI, XXIII, in quorum fine si forte excidisse putes eandem formulam, vide ne legem sanxisse videaris iniquiorem. Porro in XXI argumentum ipsum probat; neque obscurius, opinor, loquuntur rhapsodi XI, 5 *χαῖρε, θεᾶ, δὸς δ' ἄμμι τύχην εὐδαιμονίην τε* et XV, 9 *χαῖρε, ἄναξ, Διὸς υἱέ· δίδου δ' ἀρετὴν τε καὶ ὄλβον*, quae ad certamina musica et ad praemia proposita referenda sunt. De XXII dubitare possis, num clausula v. 7 *καὶ, μάκαρ, εὐμενὲς ἦτορ ἔχων πλώουσιν ἄρηγε* ex Orphico quodam carmine adiecta sit; nam totum ex Orphei disciplina unum tantum huc irrepsit carmen VIII. Denique restant XXIV et XXIX in Vestam, ubi si posterioris carminis v. 14 pro genuino habeas, ne prius quidem in suspicionem vocandum erit. Quamquam non plane abhorreo ab ea sententia, ut haec duo poemata ad sciliorum genus pertinere ducam.

At vero, dixerit quispiam, de maioribus hymnis quid fiet? An tu hos quoque praeludendi causa conscriptos censes? Id quidem minime concedam, sed ut minora poemata in illum finem composita esse scripsi, ita quinque illa, quae ambitum iusti carminis prae se ferunt, ipsarum rhapsodiarum locum obtinuisse contendo; utrumque autem genus ad certamina musica rhapsodorum, quos *ἀγῶνας* Graeci nuncupant, festis diebus solemnia esse referendum. Quam sententiam primus, ni fallor, Odofr. Muellerus in Hist. litt. Graec. I p. 125 sqq. proposuit, pluribus explicuit Bernhardus in opere molis admirandae Vol. II p. 178 (ed. 2); qui idem quum in Vol. I § 53 de certaminibus quaecunque sciri possunt congesserit, ita ut nihil de hac re mihi reliquum fecerit, lectores ad eius disputationem liceat reuocare. Id tantum hic praecipiam, quod suis locis erit accuratius dicendum, in maiori parte hymnorum etiamnunc aliquo indicio aperiri, quo loco primum recitati sint. Ut hymnum in Apollinem Delium certum est in Delo insula, Pythium carmen Delphis esse declamatum; hymnus in Cererem ad Panathenaea pertinet, carpina VI et X in Venerem ex Cypro videntur oriunda. XXVI et VII in Bacchum ad Brauronia referenda sunt, et rursus IX in Dianam ad templum Colophoniacum. Athenas spectat invocatio Vulcani cum Minerva coniuncti, XX. — Nonnulla etiam vestigia manent, ex quibus de aetate coniecturam facere liceat. Nam hymnus XIX in Pana Athenis videtur non ante pugnam Marathoniam compositus (vid. annot.); neque supra Stesichori aetatem repetendus est XXVIII in Miner-

vam. Rursus XXIII in Dioscuros cognitum fuisse verisimile est Theocrito, quum scriberet epyllium in eosdem (XXII). Certissimam autem aetatis notam prae se fert II. XV in Herculem, quo versus subditicii Onomacriti, redactoris Pisistratidarum, continentur. Atque hinc, nisi egregie fallor, lux affunditur iis poematiis, quae ab hymnis Orphicis propius abesse quam ab Homero nonnulli dixerunt, quia in honorem deorum inferiori demum aetate celebratorum essent confecta et elocutio ipsa Orphicum quoddam saperet. Sunt autem hymni XIV et XXX in Matrem Deorum, XXIII in Iovem, XXXI in Solem, XXXII in Lunam. Quos ne ob eam indolem a certaminibus musicis alienos fuisse putemus, cavet clausula duorum XXXI et XXXII. Quid autem, si in hoc quoque genere sectae Orphicae manum agnoscamus? Et quum universa poesis Homerica Athenis sub auspiciis Pisistratidarum resuscitaretur recitationis solemnitate festis diebus instauranda, maximeque hoc fieret per Onomacritum, quem interpolatorem Homeri clamant omnes, in Hesiodum grassatum esse nuper repertum est, quidni eum ipsum vel eius familiam prooemia quaedam composuisse putamus, ut ipsorum novellis religionibus benevolentiam commode conflarent? Quae coniectura non exiguam probabilitatem ex eo habet, quod sic commodissime explicatur lacera et interpolata forma carminum fere omnium; nam et sua pro Homericis venditabant Orphici neque ipsi iudicium adhibebant in segregandis additamentis; id quod sciunt qui Homerum callent. Is autem, quisquis fuit, qui volumen hoc quod in manibus est composuit, ne Homericae quidem poeseos satis guarus fuisse putandus est, quippe qui non solum carmen VIII huc admiserit, verum etiam XXV totum ex Hesiodi versibus consutum. Quid? quod post maiores hymnos in Mercurium et in Cererem stulta fide recepit etiam poematia inde praecisa XIII et XVIII?

Sed nolo ea singillatim enumerare, quae vel lippus cernit, praesertim quum plurima restare videam, quae indagari nullo modo possint; et iam finem facerem praefandi, si Godofr. Hermannii eam disputationem, qua tota eius praefatio continetur, sicco, ut aiunt, pede diceret transire. Is enim singularem prorsus aperuit rationem de interpolatione maiorum hymnorum deque diversis eorum quae olim fuissent recensionibus contaminatis. En ipsius verba: „Librarii enim, inquit, qui diversas illorum poematum recensiones ante oculos habebant, quum eas multis in locis con-

gruere inter se animadverterent, eas recensione, ut labori parcerent, in unum corpus coniunxerunt, semel scribentes, quae diversarum recensione communia essent. Quamquam sic quoque factum est, ut hic illic aliquid sive de antiquioris poetae verbis, sive de mutationibus et additamentis interpolatorum interiret, maxime si non toto versu, sed hemistichio tantum, vel alia leviori re inter se discreparet diversorum poetarum oratio. Quod etsi valde dolendum est critico, quem ea res nunc ad periculosam coniectandi necessitatem compellit, nunc etiam omnino incertum reddit; nihil tamen impedit, quin ipsam de pluribus recensionebus disputationem, quoad licet, persequatur." Et persequitur vir acutissimus Theogoniae Hesiodeae prooemii recensione septem ac deinde per hymnos maiores binas vel etiam ternas ita, ut argumenta repetat tam ex rebus quam ex verbis, simul adhibita interpolata lectione codicis Moscoviensis, in cuius discrepantia asserta vult vestigia antiquioris lectionis! Hanc ego rationem quamvis in Theogonia non plane improbandam, cur in hos hymnos parum valere censeam, cum ad singula carmina demonstrabo, tum ex iis, quae modo in universum dixi, perspicuum esse debet. Nam is quidem, cui acceptum referimus hoc corpus, non eam curam et diligentiam impendit, ut collectis compluribus exemplaribus unumquodque carmen pertractaret, neque si illa sollertia fuisset, tam stulte opera sua abusus esse suspicandus est. Cavendum autem ante omnia, ne Graeculi Moscoviensis commenta amplectamur prae iis quae, duriuscula quam videantur, vel antiqui poetae propria vel etiam temporum iniquitati sunt tribuenda. Hoc enim iterum iterumque quasi inculcandum est et ab omnibus teneri velim, hymnos maiores postquam varios casus tulerint volitando per ora rhapsodorum, postea demum litteris consignatos esse neque vero studio complurium doctorum id agentium, ut carmina suavissima in pristinum nitorem restituerent ac perpolirent, sed per tumultuariam unius hominis operam memoriter in papyrum coniecta. Quod si concesseris, iam apparebit, quo referenda sint quaecunque obscure dicta, confuse narrata, minus eleganter expressa videantur; neque illico poetam insulsum habebimus neque semper excusabimus errores librariorum, si quae offenderimus, sed reputabimus condicionem poeseos per duo vel tria secula multum consilio, plus etiam casu immutatae, mutilatae, variis additamentis auctae. Quamobrem summae equidem

arguo temeritatis, si quis hodie ingenio confisus in animum inducat, poetae ipsius manum — quid dixi? de eo qui non scripsit, immo vocem repraesentare, — quamquam haud paucos id video quasi suo iure postulare —; nos quod possumus praestare, quoad vires valent, hoc erit, ut quid initio scriptum fuerit, diligenter exquiramus; cetera omnia ut in coniectura plus minus incerta posita relinquemus.

DE HYMNIS IN APOLLINEM.

Qui in codicibus nostris continua serie exhibentur versus 546, nondum saeculi spatium exhaustum est, ex quo coeptum est dubitari num unum idemque carmen efficerent. Primus enim Rubnkenius in Epistola crit. I p. 7 sq. significavit iis versibus duos integros hymnos contineri, quorum alter versus 1 — 178 complecteretur, alter reliquos. Et priore hymno laudes Apollinis Delii, Pythici posteriore celebrari. Quod iudicium gravissimum assensu comprobarunt editores inde ab Ilgenio omnes; et sane res adeo extra dubitationem est posita, ut singula pluribus persequi supersedere posse videar. Nam primum externis quae dicunt documentis haec divisio stabilita est, siquidem Thucydides III, 104 hymni Deliaci exitum haud dubie indicat (vid. ad v. 173) et vss. 177. 178 clausulam carminis contineri collata similitudine ceterorum hymnorum latere neminem potest. Deinde vel obiter rem inspicienti quasi sponte in oculos incurrit; quod Frankius brevissime significavit, utriusque hymni diversum esse argumentum, diversam dictionem, utriusque suum quoddam exordium, suum epilogum. Et de argumento quidem, quod caput rei est, neminem Graece doctum tam obesae naris esse existimo, quin statim videat nullo inter se vinculo nexus esse fabulas in codicibus male contaminatas*). Etenim priore hymno initio narrationis ab erroribus Latonae ducto natales Apollinis ita describuntur, ut non solum

---

*) Quo tempore duo hymni in unum coaluerint, difficile dictu est; tamen non multum abest, quin id iam ante aetatem Pansaniae periegetae factum contendam, qui X, 37, 5 his usus verbis *Ὅμηρος ἐν τῇ Ἰλιάδι καὶ ὕμνῳ τῷ εἰς Ἀπόλλωνα* hymni Pythici complures tetigit versus, vid. ad 91. Sed de codicibus, quibus hic scriptor usus esse videtur, etiam aliae dubitationes sunt; cf. introd. ad H. Cer. —

omnia ad honorem Deli insulae referantur, verum etiam carmen ipsum in conventu Deliaco coram Ionibus diem festum celebrantibus cantatum esse appareat. Neque minus arctis finibus circumscriptus est hymnus Pythicus, quo quum conditum in saltu Delphico Apollinis templum et oraculum narretur, nihil inesse debet, quin cum hac re aliquo modo coniunctum sit et consociatum.

At vero de hac ipsa re magnum exortum est inter viros doctos discidium, quippe ex quibus non pauci contenderint, unitatem argumenti in utroque hymno vel omnino desiderari vel certe obscuratam esse interpolationibus, lacunis, perturbationibus. Quam ego quaestionem haud paucis difficultatibus implicatam ita mihi videor magna ex parte profligaturus esse, si priusquam varias opiniones aliorum recenseam, eam quam ipse animo concepi sententiam rationibus firmatam proposuero. Quod autem dicturus sum, per mihi mirum videtur id a nullodum eorum, qui de his carminibus egerunt, observatum esse, quum in oculos quasi sponte incurrat; eam dico similitudinem et congruentiam, quae cernitur in partium singularum dispositione et compositione (*παράλληλισμὸν* nostrates vocabulo Graecis incognito vocare consueverunt); quae concordia tam conspicua eminet in his duobus hymnis, ut alterum ad normam alterius compositum non temere suspicere. Iam vide sis: versibus 1—13, quibus hymnus Deliacus aperitur, respondent examussim vv. 182—206 (vel Pythici carminis 4—28); illic enim Apollinis longe iaculantis maiestatem quasi in scena et actione admiramur, hic iucundissima imago repraesentatur chori musici praeside Apolline. Deinde in utroque carmine idem versus transitum parat ad caput rei: *πῶς τ' ἄρ' σ' ὑμνήσω πάντως εὐνυμον ἔοντα*, Ap. Del. 19, Pyth. 29; ipsum autem argumentum breviter indicatur hac formula interrogandi *ἢ ὥς σὲ πρῶτον Ἀητὼ τέκε κτλ.* Ap. Del. 25, et *ἢ ὥς τὸ πρῶτον χρηστήριον κτλ.* Ap. Pyth. 36. (Nam de vv. Ap. Del. 14—18 et 20—24, Ap. Pyth. 30—35 non modo quia hanc aequalitatem turbant, verum multis aliis de causis spuris iudicandis dicam in annotatione.) Rursus autem errores Latonae per omnes insulas urbesque mari adiacentes vagantis conferas cum itinere Apollinis oraculo suo commodam sedem quaerentis. Possis etiam fraudem Telphusae componere cum dolo Iunonis, irrito cadente utroque; denique ut prius carmen clauditur hilaritate conventus Deliaci, sic hymnus Delphicus lactissima inauguratione templi sacerdotumque institutione. Sed ne quid

nimis; verendum enim est, ne nugari videar, quamquam his multo subtiliora video exprompta esse ab iis, qui haec carmina carere dixerunt simplicitate argumenti, destituta esse apta rerum dispositione, non cohaerere nexum sententiarum. Ego vero, si modo tantillum veri inesse in observatione mea concedas, iam praesentis animo hac arte poetae illustrata, quam mihi ad ea defendendi viam muniverim. Etenim perspecta responsione illa plane antistrophica (sit venia verbo) singulae partes utriusque carminis invicem sese quodammodo sustentant et defendunt, nec potest fieri, ut hanc vel illam particulam temere ex altero hymno relegemus, quin idem in altero faciamus. Quae ratio imprimis valet in prooemiis recte aestimandis. Nam qui paucis annis post Ruhnkenium de his hymnis satis eleganter commentatus est Groddeckius (cuius libellus prodiit Gottingae 1786), versus 1—13 a reliquo carmine seiungendos esse statuit pariterque versibus 179—206 contineri vult fragmentum ab hymno Pythico alienum. Et quod ille tantum inchoaverat, id Lehrsius nuper et Schneidewinus longius progressi conficere sibi visi sunt, quippe qui versibus illis duo integra et absoluta poemata effici censeant. Quam ad sententiam firmiter stabiliendam revocant ad hymnos minores et minimos, v. c. VI, XXVIII. Sed ut concedam, ista frustula pulcherrima etiam seiuncta carminum nomen sibi vindicare posse, resecanda tamen est libido coniectandi et reprimenda in eo loco, ubi neque urgeat necessitas causaeque satis graves contraria suadeant. Primum autem de exordio hymni Deliaci exstat testimonium minime contempnendum in Certamine Hom. et Hes. p. 325 ed. Goettl., ubi verba haec sunt: *Ἐνδιατρίψας δὲ τῇ πόλει χρόνον τινὰ διέπλευσεν (Ὅμηρος) εἰς Δῆλον εἰς τὴν πανήγυριν. Καὶ σταθεὶς ἐπὶ τὸν κεράτινον βωμὸν λέγει ὕμνον εἰς Ἀπόλλωνα, οὗ ἡ ἀρχή· Μνήσομαι οὐδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο. Πηθέντος δὲ τοῦ ὕμνου, οἱ μὲν Ἴωνες πολίτην αὐτὸν κοινὸν ἐποιήσαντο, Δῆλιοι δὲ γράψαντες τὰ ἔπη εἰς λεύκωμα ἀνέθηκαν ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ.* Ex quibus id saltem concluditur, hymnum Deliacum eodem versu quo nunc initium cepisse. Quid enim? Tam mire casum in his rebus regnasse putamus, ut utrique hymno exordia ea praefigerentur, quibus aptius nihil potest cogitari? Nam Apollinem Delium cantaturus poeta numquid melius praefandi munere perfungi potuit, quam imagine proposita dei longe iaculantis et consessu deorum Olympiacorum descripto ad conspectum eius assurgentium? Cuius prooemii ipsius lumina

ac virtutes si Schneidewinus ita attollit laudibus, ut omnia quae sequuntur prae illo sordere dicat, iniquius tulit iudicium; neque enim liceret per eum ulli poetae *πρόσωπον τηλαυγές*, quod Pindarus gloriatur se fecisse, carmini praefigere. Et rursus nihil venustius his versibus 182 — 206 ad declarandam mitiorem naturam dei musicis artibus dediti; quae descriptio quam sit accommodata hymno in Delphorum honorem composito, vel ex eo apparet, quod tympanum templi Delphici statuis Apollinis, Latonae, Dianae comitante choro Musarum erat exornatum. Vid. Paus. X, 19, 5.

Verissime autem *Frankius* „Veteres artem musicam, inquit, arctissime cum divinandi arte coniunctam esse credebant, ut qui non modo utraque in arte vehementiorem quandam animi commotionem conspicuam esse viderent, verum etiam probe intelligerent quantum ars musica, imprimis citharae moduli, in animis audientium bene afficiendis valeret. Quocirca ei deo, qui homines a rebus inhonestis repellere (*ἀπέλλειν*), qui oraculis suis quid recte honesteque fieret, hominibus edicere (*θέμιστας θεμιστεύειν*) credebatur, non poterant non etiam eam artem tribuere, qua homines ad virtutem honestatemque excitarentur.“ Temere rursus Groddeckius, ut hoc prooemium ab hymno Delphico separaret, hac ratiocinatione plane absona usus est. „Deum, inquit, versus Delphos gradientem male fingit vates, quum in seqq. demum oraculum Delphis ab Apolline conditum videas.“ At hoc ipso argumento mea sententia comprobatur. Ideo enim quod Delphos erat celebraturus, poeta Apollinem facit primum illuc advenientem, deinde quasi e domicilio suo in Olympum ascendentem. Et habet haec res eam vim, ut totum prooemium nisi coniunctum cum hymno recto talo stare omnino non possit. Itaque, si me audias, diligenter investigando eo potius pervenimus, ut artem poetae aliquoties hebetudinem nostram latentem admiremur, quam importune tollenda censeamus ea, quae minus ad sensum nostrum ab antiqua elegantia remotum et ad tritas traditasque regulas exacta videantur.

Atque haec quidem universe disputata sufficient, opinor, ad eos qui pro duobus carminibus quinque vel sex fragmenta ex hac farragine quam esse volunt nobis venditant. Quorum tamen viro-
rum doctissimorum subtilitates ne maligne invidisse videar lecturis, ipsorum sententias in breve contractas infra ita proponam, ut capita tantum argumentationis proferam, de iis autem rebus, quas aut antea attingi aut in annotatione attingam, verbum non amplius addam.

Iam agmen ducit Groddeckius, qui quinque a librariis in hoc corpus congesta reperiri fragmenta censet haec: primum 1—13, alterum 19—178, tertium 179—206, quartum 207—388, quintum 389—546. Huius ultimi carminis seiungendi ratio in eo maxime nititur (mitto enim, quae de diverso spiritu et de colore actionis vaga tantum et plerumque futilia pronunciat), quod Apollinis Delphini partes (495. 496.) non bene coeant cum eiusdem dei denominatione Telphusii (385). Quod quam vanum sit, iam Matthias intellexit, qui „neque enim, inquit, oraculum vere conditum existimari poterat, nisi delectis qui ei praecessent sacerdotibus.“ Ceterum de hac re infra erit locus dicendi. — Proxime huic accedit Lehrsius, qui in censura Hesiodeorum Rankii inserta Iahnii Annall. Vol. XXX p. 261 sq. breviter sententiam de his hymnis tulit. Partes autem constituit has: duo poemata perfecta et absoluta 1—13 et 182—206; deinde duos hymnos maiores, in Apollinem Delium 25—178 et Pythium 214—fin.; tria lacera hymnorum fragmenta vv. 14—18, 19—24 (cui desit initium), 207—213 (cuius interierit exitus). — Lehrsii vestigia presse secutus est Schneidewinus in commentatione egregia die Homerischen Hymnen auf Apollon in Goettinger Studien 1847, ubi simul omnia fere priorum interpretum conamina in unum contulit et recensuit. Quae ipse nova addidit, partim minoris momenti sunt, velut quum vv. 20. 21. ex hymno aliquo in Apollinem Nomium fluxisse suspicatur, vel quum hymnum in Latonam 14—18 per se stare posse contendit. Sed magis arridet, quod carmini Pythio (vv. 214—fin.) praefigit hos vv. 19. 25—29. 208—213, eo consilio, ut poeta dubius, qua potissimum ratione Apollinem caneret, tribus propositis argumentis duo missa faceret, tertium longiore carmine persequeretur. Videri enim adamasse veteres epicos numerum ternarium et orationem tripartitam quum alias, tum in exemplis afferendis, ut optionem darent eligendi; sicut factum sit *E* 381 sqq., *ε* 116 sqq., *Il. Ven.* 200 sqq. Quae res quamvis ingeniose sit excogitata, tamen in hoc hymno quantum absit a specie probabilitatis, non est quod pluribus demonstrem. Plane autem, ut nostro loco, uno tantum exemplo absolvit Callimachus in Delium 30. Et si revera ita confusus et pernixtus esset ordo singularum partium, desperandum potius erat nos unquam verum restitutos, non quantumvis scite hariolandum. Quod ipsum non fugit Ilgenium, qui postquam vario modo tentavit disiecti membra poetae

colligere et disponere, maturiori aetate, ut ipse scribit, intellexit omnes eiusmodi transpositiones, connexiones, correctiones vanas esse. Quamobrem exceptis vv. 14—18 et 22—24 cetera intacta reliquit. Neque minus recto iudicio in priore prooemio usus est A. Matthias, alias immodicus in damnando; posterius tamen (182—206) eiicit offensus abrupto nimis et prae fracto exordio (quod sane mutilum est) et quia „non videt, quomodo exordium deum ab arte musica celebrans ad carminis summam, quae Apollinis non musici, sed vatis laudibus continetur, accommodatum sit.“ — Aliquanto audacius etiam rem gessit F. C. Matthias (frater Augusti) in Ruperti und Schlichthorst Neues Magazin für Schullehrer I, 127 sqq., cuius disputationis summa haec est, corpus hymnorum in Apollinem compositum esse farragine non minus octo fragmentorum, ex quibus nonnulla denuo interpolatione essent inquinata. Neque a parte destructorum non stat H. A. Schierenberg Ueber die ursprüngliche Gestalt der homerischen Hymnen auf Apollo, Progr. Lemgo 1828, quamquam introitum hymni Deliaci intactum relinquit, in hoc, sicut etiam in ceteris affinis C. Kieselio, qui de hymno in Apollinem Homérico scripsit amplam dissertationem Berol. 1835 (quae tamen maximam partem versatur in rationibus mythologicis subtiliter explicandis). Denique ultimus hisce adnumerandus est Bothius, qui ea qua solet esse audacia et levitate hos hymnos discerpit, consuit, interpretatur. Adnotat autem (ut hoc uno absolvam) ad vv. 1—13: „verba cantōris, cui respondet chorus 14—18.“ Et paullo post: „Breviores horum hymnorum fere pro chori cantibus habendi sunt, sicut illi qui Orphici dicuntur, verbis ἀπορραϊσμένοις citharoedi perditis.“ — In contrarium autem peccare videtur, qui nil poetae eripi patitur Fr. Spiess in progr. Duisburg. 1833. Novum deinde ac prorsus singulare commentum de hymno Pythio protulit C. F. Creuzer Progr. Hersfeld 1848, qui totum carmen in strophas quinorum versuum discerpit imitatus Gruppii et Hermannii rationem adhibitam in Theogonia Hesiodi. Scilicet νόμον Πυθικὸν sese restitutum somniavit, quum pro lubitu totum carmen quasi forcipibus scidit, hiantia sarsit, exsuperantia praecidit, ratione nulla reddita. — Contra nil fere de suo addidit J. Schürmann de genere dicendi atque aetate hymni in Apollinem Homericī, progr. Arnberg. 1859, nisi quod Cynaetho Chio hymnum Pythium tribuit! —

Proxime ad eam quam ipse proposui sententiam accedit Frankius, nisi quod is etiam vv. 14—18, 20. 21 retinendos censet.

Hisce expositis quam potui brevissime — pertaedet enim neque interest easdem res diversis toties nominibus declaratas repetere — unus superest, de quo separatim pauca proferre et rei ipsius gravitas poscit et viri nomen. Godofr. Hermannus enim rationem suam de duplici recensione, quam universe explanavi pag. 103 sq., in hymno Deliaco ita vult valere, ut carmen antiquius a Chio vate caeco profectum his versibus absolutum sit: 1 — 13. 19. 25—58. 61—72. 74—95. 97—135. 139—178. Sed quum alii rhapsodi ea quae ad puellas Deliacas spectant pariterque caeci vatis commemorationem omittere deberent, simul alia quoque fuisse, quae eis mutanda viderentur; hinc alteram ortam esse recensionem, cuius varietates postea fraude librariorum in codices irrepserint et cum geminis coaluerint. Mihi vero hisce ambagibus opus non esse videtur ad ea enucleanda, quae aut stupore librariorum aut molesta sedulitate grammaticorum doctrinam ostentantium corrupta et inquinata sunt. Hermannus tamen, ut etiam carmen Pythium ex duobus hymnis conflatum perstaret, altero in Apollinem Pythium, altero in Telphussium (qui constet his vv. 207. 214 — 230. 240 — 243. 278 — 301. 355 — 374. 388 — 546), eo potissimum adductum se profitetur, quod neque ordinem neque nexum habeat ea quae nunc legatur narratio. Etenim aegre fert fraudem Telphussae a poeta tam obscure indicatam esse, ut vix coniectando id assequamur. „Nam quum maxime, inquit, serpens iste faceret, ut Crissa non esset apta condendo oraculo, commemoratio istius serpentis, ad quem maxime spectat Telphussae fraus, non poterat obiter et quasi in transcurso iniici. Atqui poeta eam narrationem sic incipit v. 300. ἀγχοῦ δὲ κρήνη καλλίρροος, ἔνθα δράκαιναν | κτεῖνεν ἄναξ Διὸς υἱὸς ἀπὸ κρατεροῦ βιοῖο. Unde quid aliud colligas, quam de re sermonem esse minime necessaria? Quale initium istius digressionis, talis etiam finis. Nam hic quoque obiter tantum refert, interfectum esse serpentem ab Apolline; v. 356. ὅς τῃγ' ἀντιάσειε, φέρεσκέ μιν αἵσιμον ἦμαρ, | πρίν γέ οἱ ἰὸν ἐφῆκεν ἄναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων. Quum deinde alia quaedam non magis ad rem facientia subiecisset, pergit v. 375. καὶ τότε ἄρ' ἔγνω ἦσιν ἐνὶ φρεσὶ Φοῖβος Ἀπόλλων, | οὐνεκά μιν κρήνη καλλίρροος ἐξαπάφησεν. Ex quibus verbis, quae temporis habent, non rationis significationem, quis potest colligere propte-

rea irasci Apollinem, quod ad locum a serpente obsessum missus fuerit?" Quae quamvis speciose disputata sint, tamen iniquius in poetam invehere paucis docebo. Nam vir summus, prout res sibi ipse mente conformavit, sic eas a poeta ut instituantur poscit; deinde librarios castigat, ubi poeta erat castigandus. Primum obscuritatem quid queratur, valde miror; quem scio bene meminisse versum 275. ὥς εἰποῦσ' Ἑκάτου πέπιθε φρένας, ὄφρα οἱ ἀν-
τῇ | Τελφούσῃ κλέος εἴη ἐπὶ χθονὶ, μὴδ' Ἑκάτοιο. Deinde quo pacto magis tolerabilis evadat ista obscuritas in hymno quem sibi finxit Tilphussio, me certe fugit, licet conglutinentur in hunc modum vv. 285 et 302. κόλλη δ' ὑποδέδρομε βῆσσα, | τροχέϊ· ἔνθα δ' ἄναξ ἑκατηβόλος εὗρε δράκαιναν. | ζατρεφέα κτλ. Ego vero crimen obscuritatis sic defendo, nemini fere eorum, quibus hic hymnus erat destinatus, fabulas a poeta enarratas prorsus incognitas fuisse, poetae vero id ipsum fuisse consilium, ut fraus patefacta non magis expectata accideret audientibus quam ipsi Apollini. Quam rem si ille parum concinne moderatus est, ingenii mediocritati hoc condonandum censeo. Sed haec excusatio ne levior esse videatur, adde quod poeta eam fabulam non ipse sibi finxit, sed traditam per saecula ex ore hominum accepit, in qua Tilphussii fani origines cum oraculo Delphico erant consociatae. Qua ratione probata coniecere licet, ne iter quidem Apollinis descriptum vv. 38—65, quod deflectit a via sacra in Thessaliam ferente (de qua lege Muelleri Dorr. I p. 202), a poeta temere esse fictum. Et quum variae eius rei cogitari possint causae (subtilius de hac re disputavit Kiesel. p. 99—106), mihi maxime videtur probabile, antiquissimis temporibus, antequam in pōtestate Amphictyonum esset oraculum (de qua re dicam ad H. Ap. Pyth. 306), theorias sacras hac via commodissima et tutissima, quam poeta delineat, ductas esse Delphos.

Recognitis igitur et in propatulo positis sententiis virorum doctorum, redeamus ad ea quae supra iam adumbravi, ut et quibus argumentis adstrui possint, quaeque inde elicere queamus ad carmina iusto modulo metienda, appareat. Dixi autem inter utrumque hymnum miram quandam intercedere similitudinem in argumento conformando et disponendo; quae fortuito nasci non potuit. Iam quum per se prorsus incredibile sit, poetam aliquem sui imitatore exstiterisse, prope necessario consequitur, alterum hymnum ad alterius exemplar esse confictum. Utrum vero car-

men antiquiori poetae assignemus quaerentibus dubitatio vix ulla relinquitur, quin hymno Deliaco primas tribuamus. Nam etsi auctoritas Thucydidis non evincit, ut hunc hymnum ad poetam Iliadis vel Odysseae referamus, tamen a rerum scriptore iudicii sobrietate eximia non sine causa in tempora antiquissima cum relegatum existimabimus. Eaque ipsa res cavet, ne quid temere statuamus de scholio celeberrimo ad Pind. Nem. II, 1: ἦν δὲ ὁ Κύναιθος Χῖος, ὃς καὶ τῶν ἐπιγραφομένων Ὀμήρου ποιημάτων τὸν εἰς Ἀπόλλωνα γεγραμμένον ἔμνον λέγεται πεποιηκέναι. οὗτος οὖν ὁ Κύναιθος πρῶτος ἐν Συρακούσαις ἐρραψώδησε τὰ Ὀμήρου ἔπη, κατὰ τὴν ἐξηκοστὴν ἐνάτην ὀλυμπιάδα, ὥς Ἰππόστρατός φησιν. In his quod Hippostratus tradidisse dicitur de aetate Cynaethi, quum propter alia multa, de quibus vide Welckerum in Cycl. ep. I p. 237, tum eam ob causam fidem meret nullam, quod prorsus incredibile est, hymnum octoginta fere annis ante aetatem Thucydidis conditum huic scriptori pro antiquissimo esse venditatum. Igitur numerum olympiadum corruptum habet suo iure Welckerus (coni. τὴν ἑκτὴν ἢ τὴν ἐνάτην); qui quod addit, Cynaethum Chium diversum non esse a Cinaethone Lacedaemonio, num probabiliter suspicatus sit, in medium relinquam. Sed Thucydidem etiam alter testis adiuvat et in hac quidem re vel ob ipsam singularitatem rei, ut mihi videtur, haud spernendus, auctor Certaminis Homeri et Hesiodi, cuius verba supra exscripsi. Hoc enim *album* (λεύκωμα, tabula gypso superinducta) etiamsi non eo quo ille vult tempore in templo sit propositum, tamen antiquitatis famam prae se ferebat, quam post Pisistratidarum aetatem non facile fuerit e mentiri ita, ut Thucydidem res latuerit (cf. Nitzsch Sagenpoesie p. 308). Nam ut huius ipsius locum III, 104 decurtandum putem, id quod subiit G. Hermannum in Philol. I p. 372, non adducor in eo scriptore, qui plura exempla praebeat excursuum a summa rei satis remotorum. Et hoc loco ansam ei dedit quaestio haud dubie inter homines eius aetatis multum ac varie agitata de antiquissimo festo Deliaco denuo instaurando, cuius memoria quum interiisset, scriptoris intererat, ut videtur, demonstrare certamina musica non solum Delphis, metropoli Doriensium, sed etiam inter Iones inde ab Homeri aetate floruisse (καὶ ἀγὼν ἐποιεῖτο αὐτόθι καὶ γυμνικὸς καὶ μουσικὸς χοροὺς τε ἀνῆγον αἰ πόλεις. Et paullo infra: ὅτι δὲ καὶ μουσικῆς ἀγὼν ἦν καὶ ἀγωνιούμενοι ἐφοίτων, ἐν τοῖςδε αὐθλοῖ κτλ.). Et si consentaneum est, illa maxime aetate memo-

riam huius hymni resuscitatam esse apud Athenienses, minus mirum videtur, etiam Aristophanem in Avibus Homeri nomine eum significasse; vide ad v. 114.

Denique accedit res, qua Pindari aetatem superare hymnum hunc non sine causa concludi possit. Illic enim primus in fragmento servato apud schol. Hom. α 3 (cf. Senec. Quaest. nat. VI, 26) Deli insulae fluctuantis errores commemorasse traditur; quae fabula si iam vatis celeberrimi nomine inclaruisset, silentio praeteriri ab hymni poeta vix potuit. Cf. etiam Mueller. Dorr. I p. 311. Spanh. ad Callim. Del. 37.

Iam quum carmen Deliacum non ad posteriora tempora detrudendum, sed ad Homeridarum disciplinam iure referendum sit, reliquum est, ut disseratur de versibus illis 165 sqq., quibus poeta caecum sese et Chium profitetur. Hisce versibus Homerum suam ipsius imaginem adumbrasse et veterum et recentiorum haud pauci crediderunt. De qua re quid sentiam, uno verbo declarare possum, postquam causam pro me egit Sengebusch Dissert. Hom. II p. 15 sqq. Nimirum fabula de caecitate Homeri ex hoc ipso loco ducta est, postquam quaecunque Homeridarum erant Homero adscribere deque ipso quid sciri posset cupide circumspicere coeperunt Graeci philosophi et scriptores. Et confirmatur haec coniectura compluribus quae ille collegit indiciis; cuius viri acutissima disputatio, licet interdum fortasse studiosius et subtilius, quam par est, instituta sit, tamen hic, quod vulgo dicitur, rem acutegit; et quaecunque fabulose de Homeri condicione vitae tradita nostrates alius alio modo explicare frustra erant conati, ea me iudice ceciderunt neque amplius negotium facessent, quippe rationunculis quibusdam ex erroribus divinata magis quam conclusa. Quamobrem iacent, quae Welckerus Cycl. ep. I p. 169 sqq. satis spinosa extorquet de Homeridae persona cum auctore gentis vel scholae miro modo confusa; certa manent haec. Hymni poeta, qui idem recitabat, caecus fuit et oriundus ex Homeridarum gente Chia. Ei fueritne nomen Cynaetho, in medio relinquendum; sed omnino aetate inferiorem fuisse hunc poetam, quam eos qui condiderunt Iliadem et Odysseam, quum ex universo colore dictionis perspicuum est, tum ex quibusdam geographicis, quae Matthias animadvertit. Nam et Sami et Cuidi mentio (vv. 41 et 43) ab Homero abhorret, id quod ostendit Strabo p. 457 et 653. Deinde Delus insula semel tantum in Odyssea memorata necdum fama videtur

inclarnisse; Apollinis autem cultus vigeat in Lycia, unde denominatio dei non infrequens *Λυκιογενής*. Denique, ut saltem hoc unum adiiciam, verbum *πρωταγεύειν* civitates Asianas iam tum floruisse indicat; vide ad v. 68.

Alter hymnus in Apollinem Pythium (cognomen ex v. 195 ductum ab Ilgenio) tam accuratam, ut supra exposui, imitationem habet carminis prioris, quae fortuito orta esse non possit; quae de causa nullus dubito affirmare, hunc hymnum ad illius exemplar postea esse conformatum et prope expressum, poetam vero non ex Homeridis fuisse, sed e disciplina Hesiodi profectum. Quae coniectura quum iam ab aliis sit prolata in transitu (Schneidew. *Hymnen auf Ap.* p. 16, Bergk. *progr. Hal.* 1859 p. VII), commendationem habet a rebus variis, quas singulas proferre ab re alienum non est. Primum constat, ipsum nomen Hesiodi et genus poeseos cum oraculo Delphico arctissime coniunctum fuisse; de qua re ne sim longus, legentes reiciam ad Goettlingii copiosam disputationem in praefatione ad Hesiodum p. XX—XXXIV. Rursus, autem Homerus eiusque schola habitabat in Ionia et satis remoti erant a memoria rerum Delphicarum, quarum rarissima est mentio (*I* 405, *Θ* 80, *λ* 581). Quid igitur mirum, si hunc hymnum, qui totus versatur in celebranda origine Delphici oraculi, ad poetam Hesiodeum referemus? Accedit autem tam accurata descriptio saltus Delphici (de qua vide ad vv. 103 sqq.) et situs Boeotiae (in qua peccatum a librariis est, vide ad v. 64), ut poeta in hac regione habitasse videatur. Iam adde fabulas locales quas vocant de Tilphussa, de Typhonis procreatione, expositionem sacrorum Onchestiorum, chorum Musarum cum Gratiis et Harmonia (quae Thebis colebatur) coniunctarum, cuius rei imaginem arte factam iam dixi repraesentatam fuisse in tympano templi Apollinis. Et nisi forte talia spernas, hic poeta cum Hesiodo etiam in eo conspirat, quod deos hominesque procreatos dicit Coelo et Terra, diversus ab Homero, de qua re dixi ad v. 156. Denique color poeticus huius hymni ab altero illo aliquantum distat et imitationem redolet non stultam illam, sed tamen eius qui anxie vestigia premere solet. Nam quum in carmine Deliaeo poeta a natalibus dei celebrandis subito et quasi desultorie transiisset ad ludos et certamina praedicanda seque ipsum commendandum, neque tamen incommode hoc fecisset, quippe in carmine ad hanc ipsam festi diei occasionem composito, auctor hymni Pythici destitutus ab hac

opportunitate (quae si fuisset, non sane lateret per carmen ipsum) argumentum quidem rite absolvit neque quidquam peccavit in partibus apte connectendis et concinnandis, ut poneret simplex et unum, sed tamen laeto vigore caret in elocutione illoque longe est inferior. Et quae discrepantia omnino intercedit inter Homerica carmina et Hesiodea, ea hic quoque conspicua est; nam poeta Pythicus plenus est doctrinae reconditioris, origines explicare studet sacrorum, etiam in transitu ostendit instituta gentium (50 sqq.), temporum accuratam habet rationem (45 sq.), situm locorum diligenter declarat (ipsi Hesiodo adscribitur versus 63, de quo vide notam), denique nominum (quod proprium eius est) aperit fontes. Etymologiae autem studium (quod nullum inest in hymno priori, quum tamen postea luserint poetae in vocabulo *Ἀήλος*, ut fecerunt Pind. fg. prosod. 1, Callim. Del. 30 sqq.) quodammodo ad officium suum pertinere censet, id quod satis declaratur his locis collatis 193 sqq. 207 sqq. 314 sqq. 339 sq. Atque haec ratio origines rerum e nominibus explicandi quam sit Hesiodi propria, neminem fugit.

Iam ex hisce satis apparet, si quid video, poetam ad hymnum Deliacum ita sese applicuisse, ut eadem rerum dispositione uteretur in argumento simili, doctius tamen, quae sectae Hesiodeae erat proprietas, conderet carmen, quo illius exemplaris famam superaturum se sperabat*). In qua coniectura unum hoc video mihi posse opponi, certaminum musicorum, quae ab antiquissimis inde temporibus Delphis celebrabantur (vide loca congesta apud Duncker. Hist. ant. III p. 538), desiderari mentionem, ubi id maxime expectes. Ego vero haec non fortuito omissa puto vel postea perditas (nam finis carminis non potest non esse post v. 366), sed consulto spreto a poeta Hesiodi assecla, cuius familiam assa voce declamitasse poemata non obscura est fama; vide Goettl. praef. ad Hes. p. XXVI. Fortasse igitur poeta epicus, qui lyricae poeseos incrementis suae arti officii videret, breviter enarratis, quae dicenda erant de Apolline Pythonem versus gradiente comitantibus

---

*) Imitationem agnoscit etiam Kieselius (cuius dissertationem legi, ubi haec iam absolvi), qui p. 83: „Illud carmen Homeri nomine ornatum facile dignissimum quod imitarentur qui hymnos in Apollinem scriberent; neque hymnus Deliacus quin Delphis innotuerit dubitandum; quoniam erant qui Delphis Delum venire solerent ibique liberali hospitio exciperentur; Athen. IV 173.“

sacerdotibus (339 sqq.), noluit immorari in describendis ὑπορχήμασιν et nomis Pythicis. Omnino autem de indole atque arte poetae hoc dicendum est, eum ingenio inferiorem esse quam auctorem prioris carminis. Quae res quum toto genere imitationis, tum maxime in eo cernitur, quod, quum doctrinae opinionem affectet, repugnantia sibi contraria profert. Welckerus in Mythologia I p. 503 mirabatur non iniuria, templum ab Apolline Delphis condi atque exaedificari magna multitudine hominum congregata (120) et postea demum serpentem interfici; et rursus Apollinem Cretensibus adductis adytum obire διὰ τριπόδων ἐριτίμων (265), qui nondum erant, templumque vocari *pingue* (πίονα νηὸν 300. 345), etsi hoc praepostere dictum nemo non intelligat. Ista autem πρόληψις, licet crimini eam veritas poetae (et facile, credo, veniam impetrabit), tamen eo valere non debet, ut de interpolatione suspicionem capias.

Quod reliquum est, de tempore quo hymnus Delphicus sit conditus, si quaeritur, ante omnia exitus spectandus est, unde deponi indicia certissima possunt, quibus demonstretur iam ante olymp. XLVII hymnum exstitisse; de qua re dicam in annotatione. Nam cetera quae supersunt testimonia, ea ad inferiorem aetatem pertinent. Templum a Trophonio et Agamede exstructum, quem hic poeta celebrat, deflagavit olymp. LVIII 1, vid. Paus. X. 5, 5. Aristophanes Equ. 1016 transtulit verba haec: διὰ τριπόδων ἐριτίμων, v. 265. Una tamen particula carminis est, quae neque cum ratione temporis a me proposita coit neque omnino ita in hunc hymnum quadrat, ut suspicionem nullam moveat, dico episodium de Typhoeo. Id quum iam Heynius teste Groddeckio alienum ab hoc carmine indicasset, haud dubie ille commotus eo quod iusto longius abest haec fabula a summa totius carminis, quippe quae in Olympo agatur neque sine hiatu in nexum sententiarum recepta est (vide nott. ad 127 et 177), hunc praeter Hermannum nullus editorum secutus est. Recte tamen Kieselius de H. Ap. p. 119: „Nemo erit, cui non inepte videatur fabulis usus esse de Minervae et Vulcani nataliciis, quum propterea Iunonis iram exarsisse dicat, quod Minerva a solo Iove procreata omnibus deabus praestet formositate, Vulcanus autem, quem ex se ipsa Iuno procreaverit, deformis sit.“ Scilicet haec nullo plane vinculo cum summa rei coniuncta sunt. Et quum Typhonem Hesiodus Terra, contra Iunone Iovi infensa natum primus tradiderit Stesichorus (vide ad

v. 128) neque cum Schoemannō ob hanc causam hymni poetam ad aetatem Stesichori (olymph. XXXVI 3 — LVI 4) liceat deferre, versus 127—177 spurii habendi sunt, id quod recte fieri me iudice certum est.

IN

I. HYMNUM IN APOLLINEM DELIUM.

1—13. Introducit poeta Apollinem longe iaculantem, qui recens a venatione et obitu terrarum in deorum consessum advenit arcum pharetramque humeris etiam gestans. Nam quod Hermannus deum fingit iratum et arcum manu tenentem sagittasque mittere paratum, id neque opus est ad maiestatem dei altius efferendam neque ex verbis necessario colligitur. In quibus una praecipue res inest, quae ab omnibus adhuc neglecta tantas nuperrime turbas excitavit, ut viri docti certatim secando et urendo laboranti, ut ipsis videbatur, poetae succurrendum existimarent. Nam *τιταίνειν τόξα* vel *τανύειν* plurimis quidem locis is dicitur, qui nervo retracto in eo est, ut sagittam mittat; sed aliquoties etiam de eo usurpatur haec locutio, qui nervum ad unum tantum cornu arcus alligatum inflectendo arcu ad alterum cornu attrahit et astringit. Quae res clare dispicitur ex his locis Δ 112 sqq. φ 406 sqq. Apollo igitur non procedit in deorum consessum, quemadmodum Hercules apud inferos *γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐπὶ νευρῆσιν οἰστὸν, δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλλέοντι ἰοικώς* (quod cur faciat, causa non adest); sed *arcum intentum humeris gestat*, redux a terris quas obire solet hoc habitu, cf. v. 140. Quod ad vim temporis praesentis *τιταίνει*, eodem modo explicandum erit, ut Θ 266 *Μηριόνης (εἵπετο) παλίντονα τόξα τιταίνων* h. e. *τεταμένα ἔχων*. His expositis iam apparebit, quam Latona recte dicatur arcum retendisse et simul cum pharetra clausa humeris ablatum ex clavo suspendisse. Ac ne quis iustum rerum ordinem a poeta neglectum queratur in his *βιὸν ἐγάλασσε — καὶ ἀπ' ὤμων — ἐλοῦσα*, conferral ex plurimis hoc unum O 124 *Ἀθήνη ὦρτο διὲκ προθέρου, λίπε δὲ θρόνον ἔνθα θάσσειν. Τόξον* autem v. 8 universum telum significat et comprehendit arcum (*βιὸν*) et pharetram. Ad totum locum cf. Hymn. XXVII 11—17 et Ovid. Met. II 419, ubi de ipso Apolline: *Exiit hic humeris pharetram lentosque retendit arcus.*

Ita res recte procedunt neque offensionis quidquam remanere videtur, ut supersedere possim varios interpretum errores in his versibus explicandis commissos enarrare; vide, si tanti est, Schneidewinum de hymnis in Apollinem p. 6 sq., contra quem disputant Hermannus in Iahnii *Annal.* Vol. LII p. 132 et Bergkii in *Diaris litter.* Hal. 1849 n. 233. Quod reliquum est, videamus de singulis.

1. Affertur Hesiod. *Certam.* p. 325 Goettl. — οὐδὲ λάθωμαι, cf. Callim. in *Dian.* 1. Gravi pondere effertur sententia, qua argumentum carminis continetur, verbo affirmante et negante ἐκ παραλλήλου positis; cf. κατ' αἴσαν οὐδ' ὑπὲρ αἴσαν Γ 59, Z 333, et P 407. Ceterum quam non distet coniunctivus a vi futuri, ut multis exemplis, ita h. l. luculenter ostenditur. — 3. Assurgunt dii reverentia moti, ut Iovi A 534, Iunoni O 54. — „Legebatur καὶ ῥά γ' ἀναίσσουσιν, quod nihili est.“ *Herm.* — 5. μέμνε. Imperfecti usum cur in hoc praesertim verbo aegre tulerit Schneidewinus l. c. p. 4 sqq., intellectum meum fugere fateor. Prorsus diversa est ratio exemplorum ab eo allatorum (Hes. *Theog.* 10. 269) recteque Hermannus in censura Iahnii *Annalibus* l. c. inserta imperfectum suum locum tenere contendit de actione, quae daret, dum alia intercedunt. Neque repugno, si vel maxime popularis, imperfectum hic plusquamperfecti vices sustinere, modo ne aoristi. Locus simillimus et maxime geminus est Hes. *Opp.* 96 μούνη δ' αὐτόθι Ἑλπίς ἐν ἀρρήκτοις δομοῖσιν ἔνδον ἔμιμνε πύθου ὑπὸ χεῖλεσιν οὐδὲ θύραζε ἐξέπτῃ, ubi glossam ἔμεινε iudicio usus respuit Goettlingius. — Acute vero idem Schneidewinus animadvertit duriores aliquanto esse eam detractionem, quam ἔλλειψιν vocant Graeci, in sententia pronomine relativo adiuncta Αἰγῶ μέμνε — ἥ ῥα ἐχάλασσε, ubi subaudiendum est, Latonam postea demum quam filius propius accesserit surrexisse. Cuius equidem rei exempla desidero. — 6. ἐκλήισε uno sibilante scripsi auctoritatem codicum secutus et Buttmannum *Gramm. Gr. mai.* Vol. II p. 220 ed. Lobeck. — 8. Erit fortasse, cui audacius dictum videatur πρὸς κίονα πατρὸς ἑοῖο h. e. columna, ad quam patris Iovis sedile est. Sed in re Graecis hominibus satis trita poetae brevis ex sermone quotidiano ni fallor petita offendere nos non debet. Solium patris familias constanti usu erat positum ad columnam in medio ut videtur atrio prope focum, ut Alcinoi ζ 308, Ulixiς ψ 90. Quamobrem quae olim inferenda cogitabam κίονα

παμφανόωντα vel similia, ea nunc reiicio. Parum autem me movet, quod Bergkii loco supra citato excitat, pronomen εὖς plerumque ad enuntiati subiectum referri; nam nihil officit hic usus perspicuitati sententiae, qui idem est λ 282 Χλῶριν εἶδον — τήν ποτε Νηλεὺς γῆμεν εὖν διὰ κάλλος. — 11. δεικνύμενος. Propria huius verbi notio, quae est tendendi et porrigendi manus, deinde traducta est ad significationem excipiendo verbis vel etiam poculis, de qua re cf. I 196, δ 59 c. schol. et Buttm. Gr. Gr. II. p. 144. — 14—18. Hos vv. cum Groddeckio, Ilgenio, Matthia, Hermanno, Lehrsio, Schneidewino ab hoc loco alienos esse puto. Primum enim breve hoc ἐπιγώνημα in Latonam neque novi quidquam addit neque progressum, quem dicunt, habet actionis, sed molestissimam affert repetitionem. Nam quis, quaeso, poeta postquam Apollinem carmine se celebraturum promisit, deinde ad Latonam transeat? qua re non argumentum solum pessumdet, verum etiam pietati, credo, officiat. Deinde Dianae, cuius in toto carmine mentio non fit, adeo est h. l. importuna commemoratio, ut vel propter hanc unam causam haec particula ab eodem poeta profecta esse non possit. Assuti autem sunt versus ab eo, qui Latonam dimidia parte laudum carere posse negaret, aptamque nactus esse occasionem annectendi repetito illo χαῖρε ex v. 12 sibi videretur. Quod iam Ilgenius intellexit. Singula quaeque respicientem non fugit vv. 17. 18 stare non posse simul cum v. 26; non ea de causa, quod res illis versibus tractatae magnopere inter se pugnare videantur; sed offendor quam maxime putidissima iteratione. Diversum enim est genus repetitionis in vv. 26 et 117, vv. 13 et 126, cuius haec est ratio, ut quod caput proponitur narrationis vel res imprimis commemoranda, ea in prooemio rite explicetur, deinde suo loco iisdem fere verbis augendi ponderis causa retractetur. Ceterum recte Schneidewinus de his versibus iudicasse mihi videtur, qui carmen integrum iis contineri censet confertque pulcherrima frustula quae Theognideorum collectionis chorum ducunt, scolorumque fragmentum 5 Delect. Schneidew. proxime ad horum versuum sententiam accedens. — 14. Χαῖρε initio hymnorum positum esse Schneidewinus p. 11 ostendit collatis Alcaci fgg. 22 et 87 Bgk. Simonidis fg. 8 Del. Melinnus od. in Rom. Cf. Theocr. XXVI 33 et Schneidew. Philol. III p. 249. — 16. Ortygiam a Delo non separat Homerus o 404; v. Muelleri Dorr. I p. 377. Sed cum Ortygiae nomen (ab ὄρτυξ ducendum,

ut nostrum *wachtet* a *wachen*) cum Dianae religionibus coniunctum esset, increbescente fama templorum Ephesiaci et Syracusani mirum non est deae natalicia insulamque eo translata esse. Spanhemi. ad. Callim. in Apoll. 59, in Del. 37. 255. Stark in Actt. Soc. litt. Lips. 1856 p. 62. Qua ex re intelligitur hunc versum, qui recurrit Orph. hymn. XXXIV 5, multo inferiorem esse aetate Homerica. Utriusque autem poematii condicio suadet versum decantatum ex alio quodam poeta esse desumptum. — *κραναῖ ἐνὶ Δῆλῳ*. Pind. Isth. I 3 *κραναῖ Δᾶλῳ*. Strab. 485 *ὑπέροκειται δὲ τῆς πόλεως ὄρος ψιλὸν ὃ Κύνθος καὶ τραχύ, ποταμὸς δὲ διαρρεῖ τὴν νῆσον Ἰνωπὸς οὐ μέγας· καὶ γὰρ ἡ νῆσος μικρά*. — 17. De καὶ explicativo cf. E 398. — 18. Ἰνωποῖο. Codices et editiones pravo accentu Ἰνώποιο, quem castigant editores Thes. Steph. et Schneidewinus p. 61 auctoribus Arcad. 67, 18 et Lob. ad Aiac. p. 411. De re cf. ad v. 117. — 19. Negarunt Lehrsius et Schneidewinus hunc versum consociari posse aut cum antecedentibus aut cum v. 13. Quorum alterum concedo supra expositis rationibus, alterum nego. Accurate enim res considerantem latere non potest, imitationem hymni Pythici etiam in hoc cerni, quod v. 29 eodem modo interrogatione annectitur. Neque Frankius, opinor, nunc reiiciet, quae olim scripsit: „Poeta, cum voce paullum institisset, sic perrexit, ut de Apolline sermonem esse nemo audientium non posset statim intelligere.“ — *πῶς τ' ἄρ' Matthias dedit ex H. Ap. Pyth. 29 coll. A 8, Γ 226, Σ 188, γ 22 al.* —

20—24. Versus quinque male huc illati et omni modo eiiciendi. Nam rursus hymnum Pythicum si comparamus, sponte eo adducimur, ut v. 25. arcte cum 19 coniungendum existinemus. Schneidewinus autem quod offenditur particula ἡ semel tantum posita, non meminerat idem placuisse Callimacho in Del. 30 sqq., quem hos hymnos in oculis et in sinu gestasse ex multis rebus apparet. Et tres quidem posteriores vv. 22—24 per se patet quam incommode in hunc locum traieci sint, quippe qui redeant infra 144. 145, ubi addendus erit tertius (24) casu ut videtur suo loco omissus. Haud dubie autem huc irrepserunt ex margine, ubi interpretandi antecedentis versus causa appicti erant (*πάντῃ — πᾶσαι*). Et hic ipse v. 20 varie tentatus ab interpretibus est; in quo unice comprobanda Schneidewini sententia, nihil nisi vocabulum *πάντως* 19 ansam dedisse nescio cui, ut haec *πάντῃ γάρ τοι καὶ* ascriberentur. Quod si ita factum esse concesseris, simul

intelligas fieri vix posse, ut corruptelae qua laborat v. 20 efficax remedium inveniamus. Nam et ᾠδῆς, quae forma apud Atticos demum reperitur (H. Cer. 494), et βεβλήται emendandum est, simulque quid νόμος sibi velit quaerendum. Coniecturas quidem editorum aliorumque, ne quis alienis me invidisse queratur, infra apponam. Ilgenius: νομοὶ βεβλήατ' αἰοδῆς (*sorte tibi ceciderunt s. tributa sunt pascua cantus, h. e. materia laudis*); Wollfus: νόμοι βεβλήται ᾠδῆς; Matthias: νόμοι πεπλήχεται ᾠδῆς; Hermannus: νόμος μεμέληται αἰοδῆς, quod quum nullis placuisset (cf. Nitzsch. ad Odys. T. II p. 222), ipse auctor postea improbavit in Ialm. Annal. III p. 133 et optionem dedit inter haec: νόμοι μεμβλήται ὕλης (quod parum probabile) et πάντη γὰρ σέο, Φοῖβε, νομοὶ μεμελήατ' αἰοδοῖς. Posterius hoc dedit Schneidewini vestigia secutus, qui voluit νομὸς μεμέληται αἰοδῆς (quod vix interpretatione assequor: *pascua cordi sunt carminibus*): de constructione confert Hes. Opp. 230 sq. θαλίης δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται, Pind. Ol. I 89 ἀρεταῖσι μεμαλότες νόοι. Sed eodem fere tempore quo Hermannus, Bergkius in Censura libelli Schneidew. l. c. incidit in hoc: πάντη γὰρ σοί, Φοῖβε, νόμοι μεμελήατ' αἰοδοῖς, *moduli tui curae sunt poetis*, quod equidem sine offensione legi posse concesserim. Nam de Apolline Νομίῳ, quem Schneidewinus ex adiectivo πορτιτρόφον elicuit, hic agi mihi parum verisimile est, quod is qui haec addidit, cur εὐνυμος vocaretur deus, explicare sibi visus est. Quamquam quo pertineat πορτιτρόφον, si vel maxime πρὸς ἀντιδιαστολήν, ut loquuntur veteres, id adiectum velis, nescio; nam de Delphis, quod Bergkius censet coll. Soph. El. 180 ὁ τὰν Κρίσαν βοόνομον ἔχων, hic poeta certe non cogitavit. — 22—24. De sedibus Apollini Ionio gratissimis vide quae acutissime observavit Curtius in dissert. de Ionibus p. 16 sqq. 35. — 26. „Vulgo Κύνθος ὄρος. Scripsi Κύνθου ὄρος cum Holstenio ad Steph. Byz. tum, quod infra hic poeta Κύνθος dicit masculino genere, tum quod Homeri usus genitivum exigit. Sic Ἴδης ὄρος, ὄρος Κυλλήνης, Τηροίης, Μαλειάων, Παρνησοῦ, Ἀντοκάνης. — — Stephanus Byz. quidem Cynthum καὶ θηλυκῶς καὶ οὐδετέρως dici scribit, sed quum non inveniatur neutro genere dictum, praeter hunc hymni locum, qui nihil probat, masculino autem genere saepe dicatur, quod Stephanum fugere non potuit, hunc scripsisse καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς crediderim.“ Herm. — 27. Vide ad v. 117 et ad H. XXVIII 12. Ceterum cave cum Kieselio p. 41, not. 111 statuas post haec verba

κρῆνα ἢ ἐνὶ νήσῳ ferri non posse quae sequuntur Ἀήλῳ ἐν ἀμφιστήρῳ. Quo genere explicationis nihil magis conveniens est epico sermone. —

28. Quia *L* habet *ἔξει* mero errore itacismi, quem dicunt, Schneidewinus optavit *ἔξει*, quamquam vulgatum quoque recte se habere inuit collato Virg. Aen. II 497 *spumeus amnis exiit*. — Magnopere autem fallitur Spiessius, quum ventos vehementes incommodo Latonae ne tum quidem a laboribus vacuae accidisse putat; quod contra his verbis natura exultans laetitia describitur, ut in eadem re fecit Alcaeus apud Himer. orat. XIV 10. Cf. *N* 27 sqq. Apollon. Arg. *B* 680 de ἐπιφανείᾳ Apollinis σείετο νήσος ὅλη, κλύζειν δ' ἐπὶ κύματα χέουσιν. — 29. „Quis hic ordo narrationis est: *ἔνθεν ἀπορνήμενος πᾶσιν θνητοῖσιν ἀνάσσεις, ὅσους Κρήτη ἐντὸς ἔχει* et aliae urbes: *τόσον ἔπ' ὠδίνουσα ἐκήβολον ἔκετο Αἰγυῖα*? Frustra excusantur, quae mori epicorum prorsus repugnant. Itaque, ut olim iam faciendum dixeram, lacunae signum (post v. 29) posui. Poeta haec sic rettulerat; *Latona, Apollinem paritura, uidit ὅσους Κρήτη κτλ.* Enumeratis illis urbibus, ut apte continuaretur oratio, repetit ea, quae tot interiectis versibus e memoria auditoribus elabi potuerant, *τόσον ἔπ' ὠδ. ἐκ. ἔκ. Αἰγυῖα*.“ Hermannus, cui adstipulandum esse vidit Schneidewinus. Nam insulsa sunt quae protulerunt de poeta furore quodam abrepto, ut qui nescio qua arte auditores a descriptione honorum et imperii Apollinis subito ad Latonae parturientis cogitationem quasi „medias in res“ transversos ferat. Quantum autem desit, aut quid poeta concinnaverit ad transitum parandum, id definire nostrum non est; modo conferas Callim. Del. 55 sqq. —

30 — 45. Matthias quum dixisset, in hac enumeratione locorum Apollini sacrorum praecipuam rationem a poeta habitam videri eorum, unde *θεῶτες* ad solemnia Delica missi essent, Schierenbergius id in dubium vocavit, num revera omnibus illis urbibus et regionibus sacra Apollinis exstitissent. Cui quod addit Schneidewinus p. 66, expectari potius loca a cultu Apollinis aliena, quoniam Latonam respuerint, mox ab ipso reprobatur (est autem eiusmodi, ut refutatione non egeat; nam loca illa non insolentia mota parturientem contemnunt, sed iram Iunonis verita), ita tamen, ut accuratissime censeat inquirendum esse futuro interpreti, quibus eiectionis vel mutatis haec series recte stare possit. Quo officio quum pro viribus meis fungerer, eo perveni, ut intellexerem nondum omnia ad liquidum perducere posse. Nam Ionicas

quidem urbes et insulas indubitatum est sacris Apollinem coluisse: Athenas, Euboeam (Mueller. Dorr. I p. 263 ann. Prolegg. Myth. p. 418), Phocaeam (testis Strab. 179 de Massilia: τὸ τοῦ Δελφινίου Ἀπόλλωνος ἱερὸν κοινὸν Ἰώνων πάντων), Lesbium (Thuc. III 3: Ἀπόλλωνος Μαλῶντος ἕξω πόλεως ἐορτὴ, ἐν ᾗ πανδημεὶ Μιτυληναῖοι ἐορτάζουσιν. cf. Strab. 619. Mueller. Dorr. I p. 227), Chium (prope Phanas, Strab. 645. Liv. 36, 43), Clarum (prope Colophonem, Hermann. Antiq. sacr. § 40, 23. Preller Myth. I p. 178), Samum (Mueller. Dorr. I p. 263), Miletum, Naxum (Hippon. ap. Schol. Ar. Ran. 659. Mueller. Dorr. I p. 263. Ross. Inselreisen I p. 40), Parum (Ross. Inselr. I p. 46). Neque magis fas est aditum denegare montibus Ionici littoris; Mycalae, Mimanti, Coryco, quos si nimium obstinate neges a Graecis fuisse possessos fanisque Apollinis celebratos, vicem eos tenere dicam urbium vicinarum, Mycalen Prienes, Mimanta Erythrarum (ubi Apollinem in honore fuisse Sibylla celeberrima est indicio, Strab. 645). Tei Corycum (quem montem ipso nomine Apollinis cultum praedicare dicit Mueller. Dorr. I p. 218 cf. Paus. X 12, 7). Reliquum est ex hac serie Αἰσαγέης ὄρος αἰπύ, a qua scriptura codicibus consentientibus et suffragantibus editoribus Nicandri Ther. 218 discedi non debet, quamquam de situ huius montis nusquam alibi memorati non satis constat. Licet autem coniectare ex ordine nominum a septentrione Austrum versus deducto, non procul ab Epheso eum quaerendum esse. Atque haec loca Ioniae propria; Dorien- sium ubi imperium obtinebat, Cretam Aeginamque, Coum, Cnidum, Carpathum, nonne excludendos censes ab hoc coetu? Minime vero; nam reducem ex ipsa Creta, celeberrima sede religionum Apollinis, Theseum haec sacra ludosque instituisse traditur ex veteri memoria apud Paus. VIII 48, 3. Plut. Thes. 21. Et Cretas inter eos, qui sacra solemnia Deli peragunt, memorat Virg. Aen. IV 146. Ac ne Aeolenses quidem hinc abesse possunt, siquidem ad radices Idaei montis Apollo celebratus est cognominibus Thymbraei, Sminthei, Cillaei, Grynaei; quam regionem Canae attingunt, sive v. 35 Ἀντοκάνης ex codicibus legendum est; sive cum Ilgenio, quem magis probo, Ἀκροκάνης, ut Ἀκροκεραύνια, Ἀκρόθωοι, Ἀκροσκιρία, alia, cf. Strab. 615. 623. — Restant ea loca, in quibus dubii quid manet. Pagasaeus Apollo quidem satis commode indicari monte Pelio v. 33 videtur, v. Mueller. Dorr. I p. 204. Athonem montem vero eodem versu cum illo coniunctum non ante a. 654,

quo anno Acanthus condita est, incolae Graecae stirpis habitasse verisimile est, v. Grotii Hist. Gr. IV p. 31. Quid? Imbrum et Lemnum nonne etiam Darii Hystaspis aetate Pelasgos incoluisse affirmat Herod. V 26? Neque hos tamen prorsus ab Apollinis cultu abhorruisse, si quis indicibus uti velit in tali re satis gravibus, colligi potest eo, quod ad lustrandam quotannis Lemnum insulam Delo ignis asportabatur (Philostr. Heroic. XIX 14 p. 470. *θεωρίας δὲ ναὺς ἐκ Δήλου πυρφορεῖ*), qua re arctissime se coniunctos esse testantur Lemnii cum illo deo. Adde quod consuevit Delphicum oraculum, Herod. VI 139, et si quid valent rationes eae, quas protulit E. Curtius in disputatione de Ionibus p. 23 sq., iam tempestate belli Troiani Iones hanc insulam tenebant. Idem cadit in Samothracen, v. Curtium l. c. p. 24. 28, qui nomine Gabiri Iasonis stirpem Ionicam indicari vult. Ego vero non magnopere reluctor, si quis versum 36 interpolatum (partim ex Ω 753, indicet, praesertim quum iustus ordo, quo poeta utitur in hac enumeratione, aperte eo violetur. Eademque causa moveor, ut vocem *Σκύρος* 35 suspicer corruptam esse, pro qua facili opera post Idam *Χρύση* substitui possit. Denique negotium facessit versus 32. De Peparetho quidem ita res se habet. Erat in ea insula Selinus urbs (Corp. Inscr. II Addend. p. 1021. Ross. Inscr. ined. II p. 91). Iam quum Orobiae in Euboea sciamus fuisse Apollinis Selinuntii oraculum, Strab. 445, et alibi quoque Selini fluminis nomen cum religionibus Apollinis coniunctum fuisse videamus (Ephesi et Olympiae, Xen. Anab. V 3, Aegis oppido Aethiae Strab. 387), est cur credamus in Peparetho insula obtinuisse huius dei cultum. Cf. Ross. Koenigsreisen II p. 46 (qui idem primus docuit Peparethum esse quae nunc vulgo Scopelus audit). — Sed Aegae quod oppidum intelligendum sit, incertum est. Nam „qui haud dubie Euboeae urbem esse dictitat, inquit *Hermannus*, non reputavit, Euboea commemorata mirum esse urbem eius insulae addi.“ Accedit, quod Aegae Euboicae fauo Neptuni sunt celeberrimae, Apollinis cultus nusquam adiungitur. Rursus Aethiae oppidum quominus dici putemus, ordo impedit poetae ita institutus, ut ab austro atque occidente septentrionem versus et orientem circumducamur. Insula autem vel potius parvula rupes Chium inter et Tenum sita, de qua Nitzsch. ad Odys. II p. 59 sq., non magis huc quadrat. Igitur aut nomen corruptum aut versum spurium duxerim. Quod confirmare videtur tertium nomen in eo obvium τ' *Εἰρεσίας*. Hoc

quum nihili sit (nam Ierhesia insula sinus Thermaici apud Plin. IV 12 longius abest et Iresias urbem apud Liv. XXXII 13 Leakius North. Greece IV p. 493 mutavit in Piresias), pro eo Ruhnkenio auctore scripserunt *Πειρεσσαι*, quod est oppidum Magnesiae, mari ut videtur adiacens, vulgo *Πειρασία* dictum, v. Steph. Byz. s. v. Apollon. Arg. I 37. 584. — Orph. Arg. 165. Valer. Flacc. I 356. — Iam de tota serie nominum quae accommodavi sententiam ut proloquar, poetam rationem secutus videtur, ut recensum daret omnium regionum ad conventum Deliacum pertinentium. De quo quum Thuc. III 104 ita dicat ἦν δέ ποτε καὶ τὸ πάλαι μεγάλη ξύνοδος εἰς τὴν Ἀἴαντον τῶν τε Ἰωνῶν καὶ περικτιόνων νησιωτῶν, licet concludere foederis socios non magis ad unum omnes ad stirpem Ionicam pertinuisse, quam in ceteris conventibus, quorum nomina participum cognita habemus, in Delphico, Onchestio, Calauriensi, cf. Herm. Antiq. publ. § 12. Nam quod Iones nominatim proferuntur vv. 147. 152: id non eam vim habet, ut ceteri excludantur, sed quod numero et auctoritate praestabant, factum est. — 30. Hermannus Ἀθηναίων „ut epicorum usus postulabat“; sed v. ad v. 46. —

31. *Αἰγίνα* codd., merito suspectum Spitznero de vers. her. p. 32 et Griech. Pros. p. 61, sicut Lobeckio Pathol. p. 223; Barnesius *Αἰγίνη*, quam formam si Boeckh. Expl. Pind. p. 176 recte non ferendam dixit, a vero non aberrasse mihi videor recepta Schneidewini emendatione *Αἰγίνης*; sed non tacendum, hunc genitivum quem ferunt appositionis vices tenere, apud Atticos inauditum (suspecta inde Kruegero vox *Κελαινῶν* Xenophi: Anab. I 2, 7) neque apud poetas esse frequentem *). Accuratus enim si inspicias locos allatos a Kruegero, qui unus hanc rem tractavit in Gramm. Dialect. § 50, 7 n. 5, Ἰμβρου ἄστρ' εἰς 281 et Ἀἴμονα γαῖα θ 301 alia ratione explicantur; ἄστρ' Ζελεῖης item regionis nomen est, v. schol. A 103; de *Τροίης πολίεθρον* cf. Ahrens in Philol. VI p. 5 sq. Restat illud quater repetitum Ἰλίου πολίεθρον, de quo schol. A ad B 133 ἐν τοῖς κατ' Ἀριστοφάνην ὑπομνήμασιν Ἀρι-

*) Hunc usum fortasse non antiquis temporibus, sed Alexandrinorum demum aetate natum aliquoties imitati sunt poetae Latini, v. exempla apud Madvig. Gramm. § 282 a. l. Perperam autem complures grammatici, quorum alius ex alio sua exscripsit, docent Latinum esse hoc *urbs Romae*, quod genus loquendi multum ac diu quaerenti nusquam mihi se obtulit. Nam quod Livius habet XXIV, 35 *promontorium Pachyni*, diversum est.

στάρχον Ἴλιον ἐγγράπτο, οὐκ Ἰλίου καὶ μήποτε ἄμεινον ἔχει. Ex quo apparet, ipsum Aristarchum certe de explicatione dubium hae-
sisse; nam quod scholl. *BL* asserunt Ἀργουὺς σκάφος ex Eur. Med. 1,
vox σκάφος proprie significat *alveum navis*, unde legitur σκάφος
νεὼς Aesch. Pers. 419. Eur. Iph. T. 742. 1345. Rhes. 392.
Thuc. I 50 ναυτικὰ σκάφη. Soph. Ai. 1279. Denique Δίου αἰτὴν
πολλέεθρον B 538, quod unum ex tot exemplis genetivo utitur, a
conditore nomen traxisse videtur (v. schol. variasque formas no-
minis Δῖα, Διάδες Ἀθῆναι). Νῆσος Αἰγλήης autem ex nymphae
nomine dicta; idque voluisse suspicor Schneidewinum, quum ver-
sum 31 clauderet hoc modo: ναυσικλείτη Οἰνώνη, quo insequentis
versus difficultates (cf. quae dixi pag. 125) ex parte removeret.
Neque tamen Euboea privanda erat ea laude, qua gaudet etiam H.
Ap. Pyth. 41. — De accentu vocis ναυσικλείτη v. schol. § 22. Lob.
Parall. p. 456 sq. —

32. ἀγχιᾶλη. Magis ex Homeri more foret ἀγχιᾶλος, ut cor-
rexerunt *BC*, cf. B 640. 697 (ubi tamen Zenodotus ἀγχιᾶλη); sed
v. Buttm. Gr. Gr. I p. 242 n. 7. Thiersch. Gr. § 101, 17 et cf.
H. Ap. Pyth. 3. Ilgenius dedit ἀμφιᾶλη, quo opus non esse animad-
vertit Hermannus, si urbem insulae cognominem intelligas. Sed ab
hac ratione nimium subtili postea ipse recessit et cum Lob. ad
Ai. 134 ἀγχιᾶλος de insulis non longe a continenti remotis, altera
autem parte in latum mare prospicientibus accepit; quod quum
minus cadit in Peparethum, tum reprobat Aesch. Pers. 861 καὶ
τὰς ἀγχιᾶλους ἐκράτυνε μεσάκτους (Cycladas). Quamobrem nihil
aliud significare vox videtur, nisi *id cui vicinum est mare*, h. e.
circumfluvius. —

33. Ἀθόως Barnesius ex Ξ 229. — 36. Delevit Hermannus
copulam τ', quia Homerus semper εὐκτίμενος habet; cui cur non
obtemperaverim, v. ad v. 46. — 37. Μάκαρος ἔδος ex Ω 544,
ubi schol. ἔκτισε γὰρ τὴν Λέσβον Μάκαρ ὁ Κρινάκον καὶ ἐβασίλευεν
αὐτῆς. Paus. X 38, 2. Μάκαρ ὁ Αἰόλον. — 38. Λιπαρωτάτη pin-
guissima de terris apud Homerum non dicitur. — 40. „Clarus ut
αἰγλήεσσα, quod est apud Homerum Olympi epitheton, appella-
tur, non donariorum copia, quibus Apollinis templum ornatum fuit,
sed, opinor, situs urbis in loco editiori positae vel alia regionis amoe-
nitas fecit.“ Franke. — 41. De Mycale cf. B 869. — „Samos ὑδρηλή
ob fluviorum et fontium copiam. Plin. V 37. Hinc Callim. in Del.
48 ἡ νήσοιο διάβροχον ὕδατι μαστὸν Παρθενίης (οὐ πω γὰρ ἔην Σά-

μος).“ *Matth.* — 42. *Μερόπων ἀνθρώπων.* Non homines loquela praediti, quod Homero tritum, sed gens Meropes proprio nomine vocati, quos novit etiam Pind. Nem. IV 26, Isthm. V 29. Steph. Byz. *Μέροψ Τριόπα παῖς, ἀφ’ οὗ Μέροπες οἱ Κῶοι, καὶ ἡ νῆσος Μεροπίς.* „Vocem ἀνθρώπων nomini proprio vix ac ne vix quidem iungi posse contendens Piersonus Verisim. p. 153 scribi volebat: *Μερόπων ἀγερώχων.* Frustra: sic enim Apollon. Arg. II 677 *Ἰπερβορέων ἀνθρώπων.* Dionys. Per. 656 *Σανρομάτησιν ἐπ’ ἀνθρώποισιν.*“ *Matth.* Cf. H. Ap. Pyth. 100. — 44. Ut codices *DL* *Ῥηναία τε*, ita Parisinos quoque exhibere suspicor, quamquam tacente Matthia. *Ῥήνεια* (quae forma est longe frequentissima) scribi iubet Lob. Parall. p. 302; sed quod dedi sustentatur exemplo Theocriti XVII 70; v. G. Dindorf. in Thes. Steph. —

46. Codicum *ABC* scripturam *γαιάων* e correctione profectam esse patet; Hermannus scribendum proponit *εἴ τις οἱ γαιέων ἐθέλοι νῦν οἰκία θέσθαι* non tam quod in antiquo poeta *οἰκία* brevem vocalem praecedere postulet (de digammate neglecto non est quod dicam), quam quod in formis *θέλειν* et *νέει* haereat. Et *νέει* quidem ut expellat ex Homero, quinque locos corrigere est conatus adversantibus Alexandrinis (schol. B ad *Φ* 34) nec persuasit editoribus (*Σ* 144. 458. *Φ* 34. X 362. λ 272. § 435, cf. Spitzn. ad B 791). Deinde forma bisyllaba *θέλειν* si quem offendat, quae eadem recurrit H. Cer. 160, in promptu fuerit cum Frankio scribere *νέει ἐθέλοι*, v. Buttm. Gr. I p. 116; sed non intelligo, cur in his carminibus, quae sunt posterioris aetatis quam Ilias et Odyssea, omnia ad illorum normam exigere quidam perstent. Ego hanc potius legem mihi scripsi, ut ubicunque codicum lectiones non a communi usu Graecae linguae recederent, religioni ducerem correctionem adhibere, quum praesertim multis locis ipsae discrepantiae documenta diversi auctoris et temporis sint. Quin apud Homerum ipsum, quam exercuerunt criticam Alexandrini maximeque eorum princeps Aristarchus, quamvis egregiam meaque laude superiorem, eam aliquo tamen modo damnum nobis attulisse irreparabile non dubito affirmare. Nam quum iis viris persuasum et quasi medullis infixum esset, illa carmina tota ab uno eodemque poeta esse composita et diligentissime exarata, quae nunc neque unius hominis neque aetatis habentur, suo illi quidem iure, sed nimio et nocenti analogiae studio anomala omnia et quae regulae adversarentur funditus sustulerunt. Sed hoc totum genus penitus

persequi, magna est diiudicatio neque virium mearum; ut illuc redeam, θέλειν apud Homerum se legisse ostendit imitator diligentissimus Apollonius II 960, quem locum frustra tentavit Hermannus, idemque θελήμων habet II 556, quod Zenodoto probatum fuit, ut docemur schol. A 277. — De dativis coniunctis οί — υἱεῖ Matthias cfl. A 221. Herod. I 34 μή τί οί κρεμᾶμενον τῷ παιδί ἐμπέσῃ. —

47. Legitur H 151, ubi infinitivus ad ἔτλη supplendus. Haec tamen differentia causam idoneam non praebet eiiciendi versus 48, quod fecit Groddeckius; quo versu addito *Frankius* „causa timoris, inquit, quae omnibus una fuerat, indicatur; metuisse illas terras, ne tenuius steriliusque solum haberent, quam quo Apollo videretur contentus fore.“ Et hoc ipsum uberius explicatur oratione Deli insulae vss. 66—73. — 49. Ἐβήσετο in C manifesta correctio est. Sed ne apud Homerum quidem, quid praeferret, constitit Aristarcho, et antiquior scriptura erat ἡ διὰ τοῦ α; v. schol. Γ 262. Alterum ex analogia defendit Buttm. Gr. I p. 406 not. —

51—56. Forma orationis vere Homerica, qua enunciato in medium inserto ἄλλος δ' — φύσεις occupatur excusatio adversario parata, deinde filum orationis resumitur. Talibus autem locis, qualis hic est, facile cognoscitur, quomodo enunciatio conditionalis abire possit in formulam optandi; cf. o 545. Quod ut clarius appareat, Matthiam secutus post νηὸν abruptae orationis signum posui. Quod vero idem ob praecedens ἀντιρομένη legi voluit 51 ἡ γάρ, iniuria haesit; nam universa haec oratio vim habet interrogationis atque omne enunciatum conditionale ex interrogatione natum esse constat. — 53. ἄλλος δ' οὔτις. Φ 275 ἄλλος δ' οὔτις μοι τόσον αἴτιος Οὐρανιώνων. Quod Bothius coniecit probante Schneidewino ἄλλως, id parum absui quin reciperem; nam significatio, quae h. l. requiritur *aliud in modum, praeterea*, in hunc poetam convenire mihi dubium non est, nec multum distat ω 107 οὐδέ κεν ἄλλως κρινάμενος λέξαιτο, ubi Wolfius adverbium restituit pro ἄλλους. — 53. Ad Ernestii τίσει, quod omnes receperunt, Matthias confert v. 88 τίσει δέ σέγ' ἔξοχα πάντων. Deus in honore habere dicitur locum, ubi praecipue colitur; A 46, Pind. Ol. V 18, VI 80. — 54. „Εὐβων. Paris. tres εὐβουν. Illud praefereendum erat. Cf. H 238 βῶν. Similis codd. variatio in Theocr. II 102 λιπαρόχρων et λιπαρόχρουν. — σέ ἔσεισθαι. Cf. Spitzn. de Versu Gr. Her. p. 141. Hermannus hiatum sustulit scribendo σέ γ' ἔσεισθαι.“ *Frank.* —

Codicum scriptura οὐδ' εὐμηλον explicari potest. Sed recte scripsit Hermannus, quod flagitabat aequabilitas orationis per duos versus bipartitae: οὐδ' — οὔτε, οὐδέ — οὔτ' ἄρ, *neque pecoribus pascendis apta neque vitibus arboribusque serendis.* — 57. Correctio Barnesii ex II. Ap. Pyth. 71. 82. 111. —

59. Versum, quem frustra conati sunt refingere, iam in eo codice, ex quo nostri libri omnes derivantur, misere corruptum fuisse ostendunt variae lectiones, unde hoc tantum efficitur, ultima verba tam depravata et extincta fuisse, ut legi ab eo qui Parisiorum librorum fontem derivavit plane non potuerint, Itali autem aetate ut videtur priores (*DFL*) divinando incerta litterarum vestigia presserint. Post Florentinam Stephanus edidit δηρὸν ἄνακτ' εἰ βόσκοις, οὔτε θεοὶ κέ σ' ἔχουσιν, quod eodem loco habendum, quo Barnesii εἰ βόσκησ' σὸν ἄνακτα· θεοὶ κέ σε δηρὸν ἔχουσιν. Quid enim sibi vult ἄνακτα? quid δηρὸν? Et ἔχειν τινὰ ἀπ' ἀλλοτριᾶς χειρὸς etiamsi Graece dici posset defendendi significatione, nihil esset, quo proxime sequentia referremus. Tum vox θεοὶ quae saepissime turbam concivit (v. ad II. Merc. 531) ferri non potest, ubi de uno Apolline sermo est, quo concessio nemo erit qui defendat coniecturas Hermanni δηρὸν ἄναξ βόσκοι σε, θεοὶ δέ κε σ' αἰὲν ἔχουσιν et Buttmanni (*Lexilog.* II p. 52) θεοὶ δέ κε μηρὶ ἔχουσιν. Cavendum autem est, ne, quia multa nos offendant in hoc versu et restitutio desperanda videatur, versum mutilum genuinum esse negemus cum Ilgenio, Matthiae, Hermann, aliis; qui grammaticum sibi fingunt ad marginem adnotantem δῆπου ἄναξ εἰ βόσκοι σε, quo facto alius quis versum expleverit vocabulis additis omni sensu opinor carentibus. Quae ratio quum (*Frankio* monente) eo reprobetur quod graece non dicitur κλύσση ἐστὶ τινι ἀπ' ἀλλοτριᾶς χειρὸς, tum grammaticos plus quam stultos sibi fingit, qui ea quae legimus omni intellectu destituta illis tribuit. Omnino autem codices si accurate consideraveris, dubitare non possis, nihil esse interpolatum, sed lacera nobis vestigia superesse versus a poeta compositi. Id quum perspexisset Schneidewinus, sagacissime coniecit: βωμοῦ ἀνατίζει, βόσκοις δέ κε δῆμον ἅπαντα, collato ad priorem versus partem B 310, posteriorem ex ingenio restituendam ratus. Cui Bergkii in *Diar. litter.* Hall. 1849 n. 233 recte sic occurrit, ut in altera quoque parte propius ad libros accedendum doceat, ipse vero invita ut videtur Musa versum male natum excudit: ἦρος ἂν ἀτρεῖς θυοσκοῖς, οἳ κέ σ' ἔχουσιν (*ἦρος*, quia

solemnia Apollinis vere sint celebrata). Denique nuper in Iahnii Annal. Vol. LXXIX p. 319 Stollus proposuit νήσου ἀναΐξει, βοσκήσεις θ' οἷ κέ σ' ἔχουσιν. Ut mea tandem proferam, legendum censeo:

κνύσση δέ τοι ἄσπετος αἰεὶ
 δημοῦ ἀναΐξει βωμοῖς, θυσῖαι τέ σ' ἔχουσιν
 χειρὸς ἀπ' ἄλλ.

Haec concinnavi cum Schneidewinum secutus, tum Bothium, qui in θεοὶ voce latere vidit θυσῖαι et ad structuram comparat Anthol. Palat. 3 p. 41. κνύσση θυσῖαι τε σ' ἔχουσιν, cui loco addi possunt ν 245. Hes. scut. 285 θαλίαι τε χοροὶ ἔχον πόλιν. Κνύσση δημοῦ etsi nusquam legitur, tamen recte dictum videtur: *nidor adipis*. Coniunctivus ἔχουσι temporis futuri vices tenens offendere non potest cum qui usum Homeri noverit; cf. Kruegeri Gramm. Dial. § 54, 2 n. 7. —

60. Posterius hemistichium petatum ex ι 135, ad quem locum v. Nitzsch. de voce πῖαρ pro substantivo accipienda. Cf. Doed. Gloss. III p. 202. — 62. Latonam Coei filiam dixit Hes. Th. 404. Inde Κοιῆς Callim. in Del. 150. Apollon. Arg. B 710. Orph. Hymn. XXXIV 2. —

63. Parisinos interpolatos esse documento est eorum κεν, quo opus non erat; cf. Nitzsch. ad γ 319 et E 303 K 247 557 O 45 T 321 Ψ 151, quos locos collegit Hermannus. — γονῆν — δεξαίμην. Lucian. Dial. mar. 10. ἀλλ' ἢ γε γῆ πᾶσα οὐκ ἂν δύναίτο ὑποδέξασθαι τὰς αὐτῆς (Ἀητοῦς) γονάς. Matth. —

64. Δυσσηχῆς apud Homerum vocatur bellum, quod vulgo de strepitu armorum intelligunt; cui significationi repugnare videtur Hermannus θάνατος δυσσηχῆς II 212 Σ 464 X 180. Quamquam mors, quam quis in proelio obit, non minus commode *male crepare* dicitur, quam aliae crepandi notiones ipsam significationem mortis invenerunt, ut δουπέω (Ψ 679), et ψοφέω apud recentiores Graecos de hominibus abiectis et de bestiis in usu est; sicut apud nostrates ipsum verbum *crepandi*. Hoc autem loco utrum vim molesti et odiosi huic vocabulo inesse dicas, an de mala fama intelligas, ad rem certe nihil interest. Doederlino in Gloss. Hom. II p. 277 vox descendit a verbo ἄχεσθαι. —

67. τιν' ἀτάσθαλον *superbum quendam*. Ilgenius ascripsit Γ 220 φαίης κε ζάκοτόν τε τιν' ἔμμεναι, et H. Merc. 336; v. etiam Krueger. Gr. Dial. § 51, 14, 1, qui hunc usum Atticis propiorem, Homero nondum frequentatum ostendit. —

68. πρυτανεύειν. Prytanes, quos *praelores* Ilgenius scite interpretatur, summi magistratus in plurimis ut videtur Asiae urbibus Graecae originis, honorem et potestatem regalem habebant, qua non raro abusi tyrannidem affectabant. Herm. Antiq. publ. § 56, 16. Hinc verbum Homero non cognitum cum ἀτάσθαλος consociatum *superbientem insolentiam* describit; congruitque hic locus cum vss. 1—13. Aliis locis simpliciter dominum vel praefectum notat, Eur. Tro. 1288. Κρόνιε, πρύτανι Φρύγιε, Pind. Pyth. VI 24. Κρονίδα; στεροπῶν κεραυνῶν τε πρύτανις, Stesich. fg. 45 Bgk. de Apolline πρύτανις ἀγορῆς καλλιχόρου, alia. —

72 sq. Ex libris Italis satis apparet in codice archetypo fuisse ἀτιμήσω, quo mutato in ἀτιμήσῃ vincula orationis abruptit editor Florent. Inde Stephanus post ᾧσῃ inseruit δέ, quod saltem oportuit ante illam vocem. Verum restituit Matthias, ἀτιμήσας, ex Parisinis h. l. prudentem correctorem nactus. At totum versum 73 sollicitat Hermannus incaute agens; qui si absit, quomodo sequentia intelligi possint, non video. Frankio autem aegre ferenti quod sit res primaria participio expressa, facile potest mos geri, modo ne sit *contemptus* (quod ille vult) res primaria, sed *pro-ruenda in mare insula*, cui rei etiam in seqq. immoratur poeta. Locutionem ποσσὶ καταστρέψας mirum in modum pervertit Matthias *cum ipsis radicibus, funditus evertens* (πόδες illi sunt radices iusulae, quibus fundo maris tenetur); in promptu est comparare II. Ap. Pyth. 204 sqq. et Horat. Carm. I, 35, 14: *iniurioso ne pede proruas stantem columnam*. — 73. ἄλως ἐν πελάγεσσιν etiam ε 335; πέλαγος est *mare altum*, quare frequenter secum habet genitivos ἄλως Eur. Tro. 55. Apollon. Arg. Γ 349, θαλάσσης ibid. B 608, Ὠκεανοῦ Pind. Pyth. IV 447. — 74. κατὰ κρατὸς; sic κ 362. ἔλouve κατὰ κρατὸς i. e. *aqua super caput effusa*. Vox tropice legitur T 5. ἀπὸ κρατὸς Ὀλύμπου (saepius κάρηνα), ι 140. ἐπὶ κρατὸς λιμένος. Ilg. — 77. θαλάμαι dicuntur plerumque latibula piscium et conchyliorum, ut ε 432. πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο. — 78. οἰκία ποιήσ. M 168. — Ἀκηδῆς aut passive usurpatur de rebus, quae curae non sunt, *neglectus* ζ 26, υ 130, Ω 554, aut active de iis qui cura vacant, *securus* Φ 123, ρ 319, Ω 526, Hes. Opp. 112. Inde delapsa vox ad notionem incolumitatis, Quint. Smyrn. X 357 de simulacro Minervae ἀκηδέος ἐμβεβαυίης, Hes. Th. 489. υἷὸς ἀνίκητος καὶ ἀκηδῆς λείπετο. Igitur οἰκία ἀκηδία nihil aliud quam *tutae latebrae* sunt neque opus est, ut per

figuram transtulisse poetam dicamus ad domos, quod de phocis ipsis dicendum erat. —

78. Quod Parisini praebent mirum figmentum ἑκαστά τε φῦλα νεπούδων fluxit ex δ 404. φῶκαι νέποδες καλῆς ἀλοσύδνης. Verba initio in margine apposita ut in ordinem recepta sunt, barbarum monstrum νεπούδων lucem vidit, quod qui excogitavit significatione piscium uti voluit, ut Paul. Silent. in Anth. Pal. XI 60, 7. ὅστέα δ' αὖ νεπόδων. Callim. ap. Steph. Byz. in Βάλδος et Etym. M. s. Μάταιος. — 79. Levi mutatione repetitus ex ε 178. κ 343. —

81. Lacunam statuit post h. v. Hermannus excidisse ratus sententiam huiusmodi: *ac deinde Apollinis claritatem fama perventuram esse ad omnes homines.* Qui sensus minus dignus deo mihi videtur, qui ipse omnes terras invisit (142). Locus est plane incolumis, dum ex notissima brachylogia sermonis Graeci ad πάντας ἐπ' ἀνθρ. subaudias ex proximis νηοὺς τεύξειν: primum cum in Delo templum exstructurum, deinde per omnes gentes (cf. K 212, α 298, ξ 403, ψ 125) multa alia, quandoquidem multis nominibus erit celebratus. Cf. Callim. in Apoll. 70. πάντα δέ τοι εὐνυμα πονλύ. — 82. ἔσται correctoris quidem est Moscoviensis, sed qui h. l. verum vidit; inde hoc in verbis poetae corrigendum. — 84—86. Totidem verbis O 36—38, ε 184—186, nisi quod τόδε est pro τάδε. —

90. „Vulgo γόνῳ, quod *geniturum* significare dicunt laudantque α 216. οὐ γάρ πω τις ἐὼν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω. Sed hic quoque est *genus*, quo significatu legitur etiam λ 234, τ 166; *suboles* s. *progenies* est II. Ven. 104, Merc. 526, β 274, μ 130. Itaque haud cunctanter γονῇ reposui. Cf. vs. 63.“ Frank. — 91. ἀέλπτοις ὠδίνεσσιν. *desperatis doloribus*, v. Herm. ad Orph. Arg. 940. διζόμεθ' οἶμον ἄελπτον οἰζυροῖο πόνοιο, i. e. *viam quam desperabamus nos inventuros esse.* — 92. Pro ἔνδοθι Ilgenius αὐτόθι, ἐνθάδε Hermannus; sed illud ferri posse videtur collato quem Matthias laudavit Callimacho in Del. 228. Αἰτωί τοι μίτρην ἀναλύεται ἔνδοθι νήσον, qui fortasse ad nostrum locum respexit. — 93. ἔσαι necessarium est, quamvis auctor ipse emendationem postea repudiaverit; nam Διώνη primam corripit; ἔσαν e versu proximo ortum. —

94. Θέμις Ἰχναίη num ab Ichnis oppido Thessaliae Histiaeotidos dicta sit, dubitari non oportuit (quod fecit Welckerus in libello quem scripsit de Cadmo p. 49); eodem enim modo Homerus Ἥρη Ἀργεῖη et Ἀλαλκομενίης Ἀθήνη. Strab. 435. Ἰχναί, ὅπου ἡ Θέμις Ἰχ-

ναία τιμάται. Ceterum neque de urbe neque de cultu eius deae accuratius traditur; nomen est etiam apud Steph. Byz. s. *Ἰχναί* (qui urbem cognominem affert Macedoniae ex Herod. VII 123), Anthol. IX 405 *Ἰχναίη Νέμεσις*, Tzetz. ad Lycophr. 129 *τῆς θ' Ἥλλου θυγατρὸς Ἰχναίας βραβεύς.* — ἀγαστρονός *Ἀμφ.* ex μ 97. Ceterum cur poeta has potissimum deas et summas vocaverit et huc adesse iusserit, quaerentem me adhuc fugit. Suspiciari possis earum sacra fuisse in Delo insula, sed verisimile non est, quia Themis ex alia urbe cognomen gerit. Id quoque animadversione dignum, has omnes apud Homerum perraro commemorari, Orphicorum autem auctori in deliciis esse. Quamobrem si quis hos versus nescio cui sectatori Orphēi eiusque doctrinae reconditori tribuerit, ego non multum absuam quin ei assentiar. —

96. Quod abest hic versus a Moscoviensi, iudicio librarii debetur, qui quidem recte senserit inficetum id esse additamentum. Interpretes quoque inde a Groddeckio omnes eum eiecerunt. —

97. „*Εἰλειθυία* secundum Homerum et Hesiodum Iovis et Iunonis est filia, Hes. Th. 921, *A* 270, quo tamen loco plures commemorantur *Εἰλειθυίαι*. Sed aliis locis unius sit mentio, sicut in hymno; v. c. *II* 187, *T* 103, 119. — Propter praestitum Latonae auxilium colebatur Ilithyia in Delo; qua solemnitate cantari solebat hymnus Olenis Lycii, in quo Ilithyia et *Μοῖρα* s. *Πεπρωμένη* eadem dea perhibebatur, v. Paus. I 15. VIII 21.“ *Ilq.* —

98. ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν. Ita *N* 523, ex quo loco hi versus colorem traxisse videntur. — 99. Conicere possis, legendum esse pluralem *φραδοσύνης*, quem habet Hes. Th. 626. 884. 891. Opp. 245; at singularem tuetur Apollon. Arg. *B* 649. Idem error codicis *M* in v. seq. — ἥ μιν ἔρυνε. cf. *T* 119 *σχέθε δ' εἰλειθυίας*, Alcmena cum esset paritura. —

100. *Ζηλοσύνη*; jota subscriptum omissum in *M* (ut saepe); quod moneo, ne vocabulum pro adiectivo habeatur, cf. v. 137 et v. Spitzn. ad *N* 29. — De Iunonis invidia cf. Callim. in Del. 57 sqq. —

102. Quomodo *ἐνκτιμένη* bene culta dici possit insula, quae ipsa se dicat *κραναήπεδον* v. 72 et quae omnino incolas etiamtum habere non videatur, iure mirabatur Ilgenius. Idem si conatur poetam ita excusare, ut eum suae aetatis condicionem dicat transulisse ad illud tempus (poetica quadam usum licentia), probandus non est; certe poeta ipse esset vituperandus. Sed hunc a culpa liberabimus, modo *ἐνκτίμερος* ne intelligas de cultura, sed

de situ comodo, quod idem postulat locus, qui est de Cycloporum terra ι 130, in qua non insunt homines οἷ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐνκτιμένην ἐκάμοντο. Nam quod Nitzschius vult, adiectivum non ad νῆσον pertinere, sed per πρόληψιν quandam cum verbo esse coniungendum, id quamquam Atticis pervulgatum, Homérico eloquendi generi plane repugnat. — 104. Codd. χρυσείοισι λίνοισιν ἐεργμένον. Haec quum primum legi, corrupta esse cognovi. Quid enim sibi volunt *lina aurea*? Certe λίνον nusquam aliud quid significat nisi linum vel res ex lino confectas, ut retia, vestes. Igitur locis conquisitis, ubi de monilibus sermo esset, ex β 295. 96 medelam esse huic versui petendam perspexi: χρύσειον, ἡλέκτροισιν ἐεργμένον. Idque ipsum deinde a Barnesio dudum intellectum esse magnopere sum laetatus. Eum autem nemo editorum est secutus (praeterquam quod ἐεργμένον restituerunt pro eo quod intolerabile est); qui quid sibi finxerint de linis aureis, scire velim. Emendatae litterae quod paullo longius recedere videantur ab eo quod traditum est in libris, parum me movet; manifestum enim est, verba ubi semel depravata casu sunt, a librario quodam pro intellectu esse emendata. Electrum in monilibus ornamenti loco fuisse etiam alius Homeri locus testatur ο 459. χρύσειον ὄρμον ἔχων, μετὰ δ' ἡλέκτροισιν ἔεργο. Nostrum interpreteris: *monile aureum, electro inserto variegatum*. De electro autem quidquid statueris, his certe locis metallum aliquod mixtum intelligere ineptum foret. Cf. de hac re uberrime disputantes Uckertum in *Diariis Antiq.* 1838 n. 52—55 et Fr. Beckmannum in libello qui inscribitur *Ursprung und Bedeutung des Bernsteinnamens Elektron* (Braunsberg 1859) p. 25 sqq.

108. Μεσηγὺς Homero adverbium, hic articulo adiuncto substantivi locum tenet, cf. ad H. Cer. 317, Theogn. 553. οὐ πολλὰν τὸ μεσηγύ. Theocr. XXV 116. ἡματός ἦν τὸ μεσηγύ. —

110. ἀπὲκ ne censeas mutandum in ἀπὸ cum librario Mose. vel in ὑπὲκ cum Bothio, cui illud tautologiam habere visum, confer Quint. Smyrn. Δ 540. ἀπὲκ δόφροιο πεσόντος et Spitzn. Exc. ad Iliad. XVIII p. LXXX. — 111. ἐκπροχαλ. β 400. — „Verba ἔπεα πτερόεντα προσηύδα h. l. paulo diversum nsum habent quam in carminibus Homericis, in quibus sic usurpantur, ut ipsa verba loquentis statim subiiciantur, duobus tantum locis exceptis, altero ν 165, ubi oratio, quam spectant illa ἔπεα πτ., interiectis duobus versibus subsequitur, contra altero loco Ω 142 praegressa est.“ Frank.

114. Legitur *E* 778. αἱ δὲ βάτην, τρήρωσι πελειάσιν Ἰθμαθ' ὁμοῖαι, quod Groddeckius nostro obtrudere conatur ratus vix Homericam loquendi formulam esse βὰν δὲ ποσσίν. Quem refutavit Ilgenius allatis *E* 745. ποσὶ βήσεις, *H* 212. ποσσὶν ἦε, *H.* Cer. 188. ἔβη ποσὶ, 317. διέδραμεν ὦκα πόδεσσιν, *H.* XIX 20, Merc. 28. Ceterum dubito an recte hunc versum significari dixerint ab Aristophane, *Avv.* 574. Ἴριν δὲ χ' Ὅμηρος ἔφασκε εἶναι ἐκέλην τρήρωνι πελεῖη. Sane Iris nullo neque Iliadis neque Odysseae loco illis appositis laudatur; sed recte iam Bentleius legi iussit Ἥρην (quod facile corrumpi potuit recentiore Graecorum usu pronuntiandi), ut ad locum supra citatum Iliadis referretur. — 116. „Vulg. τὴν τότε δῆ. Emendavit Ilg., quem Matth. et Wollfus sequi debebant, non quod Homerus δῆ proponere soleret (cf. γ 288, δ 515, ι 52), sed quia huius loci vis omnis in temporis significatione posita est. Τὴν τότε δῆ si legitur, perabsurde Latonae opponitur Hithyia.“ Frank. —

117. 118. Ex hoc hymno sua hausisse videtur Theogn. 5—10.

Φοῖβε ἄναξ, ὅτε μὲν σε θεὰ τέκε πότνια Λητώ
φοίνικος ῥαδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη,
ἀθανάτων κάλλιστον, ἐπὶ τροχοειδέι λίμνῃ,
πᾶσα μὲν ἐπλήσθη. Δῆλος ἀπειρεσίῃ
ὁδμῆς ἀμβροσίης, ἐγέλασσε δὲ γαῖα πελώρη,
γῆθησεν δὲ βαθὺς πόντος ἄλός πολιῆς. —

Palma illa, quam commemorat etiam Callim. in Del. 209. φοίνικος ποτὶ πρέμνον, nobilis inde ab Homero § 163 et in vasis fictilibus pictis conspicua. — 118. μεῖδῃσε δὲ γαῖα. Ita etiam de agro Quint. Smyrn. Θ 476 μειδιάα τεθαλυῖα, Anth. X 6, 4. μειδιάει θάλασσα. Creber hic usus verbi γελᾶν, cuius vis propria est *re-nidendi* et *splendendi* suadente Doederl. Gloss. Hom. § 75. —

119. πρὸ φόωςδε bipartito et h. l. codices praebent et *II* 188, *T* 118 nunc recte scribitur, quamquam ipse Aristarchus dubitasse videtur, quantum ex scholiis subobscuris dispicio. Adverbium πρὸ genuinam notionem retinens adiuncto suffixo pleonasmum quendam habet et exemplum desiderat; sed non magis offendere debet, quam huiusmodi locutiones ἀπὸ Τροίηθεν, εἰς ἅλαδε π 351; v. Krueger. Gr. Dial. § 19, 3. 4. — Ἐκθορεῖν frequentatum de *genitura*, cf. Hes. Th. 281. *H.* Merc. 20. Callim. in Del. 255. — ὀλόλυξαν. „de lactis non minus quam de tristibus dicitur acclamationibus; Aesch. Sept. 831. Ag. 596. Arist. Pac. 97. — Sic

etiam apud Latinos, Stat. Theb. V 729. *lactoque ululante tumultu.* Ilg. cf. Brunck. ad Apollon. Arg. I 1218. — 120. ἦε. Mosco-
viensis petulanti coniecturae, qua versus perit, quamquam nihil
est tribuendum, de genuina vocis ἦε scriptura tamen dubitare
licet. Nam quum ceteris omnibus, id est duobus Iliadis locis,
quibus vox exstat, T 152. ἀμφὶ σέ, ἦε Φοῖβε, et O 365. ὥς ῥα
σύ, ἦε Φοῖβε, nihil impediatur quominus συνεκφωνήσῃ legamus
ἦε (Apollon. Arg. B 712. Soph. Oed. R. 154. 1096. Aesch. Ag.
138), forma vulgaris fortasse auctore Muellero Dorr. I p. 298 sq.
restituenda est. Sin religio fuerit, quominus invito Aristarcho
una litterula Homerum ditemus, tamen concedamus necesse est,
ἦον nihil differre posse ab eo, qui postea vocabatur ἦμος, et
utrumque deducendum ex interiectione ἦ in sacris Apollinis fre-
quentata, quemadmodum Bacchus εὔιος audiebat ab εὔοι. Nam
quaecunque alia protulerunt et veteres (v. schol. O 365) et recen-
tiores, enarrare longum est (v. Ilgen. ad h. l. Steph. Thes. s. v.)
neque proficit, siquidem lubricum est, in rebus mythologicis sin-
gula vel refutare vel proponere toto genere non explicato. —
λόον. Haec forma primitiva recurrit x 361; cf. Buttm. Gr. II p.
236. — 121, σπάρξαν. Doederlinus Gloss. Hom. § 943 formam
singularem per syncopen natam docet e σπάραξαν, ut ἔρξαν. ab
ἔρεξαν, laudatque Hesychii σπάρξει · σπαργανῶσαι, σπαράξει. —

123. „Θῆσθαι, quod apud Homerum de infantibus lactenti-
bus dicitur, h. l. de lactante matre usurpatum non debebat adeo
offensioni esse Ilgenio, ut hunc totum versum pro spurio haberet.
Patet enim, quantopere huiusmodi verba, ut *lactere* et *lactare*
(*säugen* et *saugen*), communi sermone confundi inter se et com-
mutari soleant. Sic θηλάζειν, quod est *lactare* (Lob. Phryn. p.
468), apud Theocr. III 16 de lactente dicitur: ἡ ῥα λεαίνας μασδὸν
ἐθήλαξεν.“ Frank. Adde de eadem voce locos Lucae evang. 23,
29 et 11, 27 (priore quidem loco eam lectionem expulit Tischend.).
Est autem hoc ex usu omnium linguarum, ut confundant verba
factitia, quae dicuntur, cum *neutris*, ut apud nos plebecula *ler-
nen* et *lehren*, Francogalli *apprendre* (ubi debuit *enseigner*). —
De voce χειρσάωρ v. ad II. Cer. 4. —

125. Quum in lectione codicum ἀθανάτησιν χερσὶν ἐπήρξατο
ultima vox interpretibus fere negotium facessisset, Xaverius Eble
in Philologo I p. 361 sq. priora male se habere demonstravit;
languere verba ἀθαν. χερσὶν neque esse, cur deae manus hic po-

tissimum immortales dicantur, quod aliis locis fieri non soleat nisi opposito aut addito aut subaudiendo, *II* 705. *H. Cer.* 232. 253. Hic autem expectari aliquid, quod ad Apollinem potius quam ad Themidem referatur. Et si quis reputet infantem fasciis involutum non posse manu recipere potum, ut ipse eum labris admoveat, sed a Themide in os ei porrigendum esse nectar, vix dubitari posse, quin scribendum sit (quod recepi) ἀθανάτοις χείλεσσιν, collato *Pind. Pyth. IX* 59—63 (cui fortasse hic locus ante oculos obversabatur):

τόθι παῖδα τέξεται, ὃν κλυτὸς Ἑρμῆς
εὐθρόνοις Ὀραιοῖσι καὶ Γαλα
ἀνελών φίλας ὑπὸ μητέρος οἶσει.
ταὶ δ' ἐπιγουνίδιον καταθηκάμενοι βρέφος αὐταῖς,
νέκταρ ἐν χείλεσσιν καὶ ἄμβροσίαν· στάξοισι κτλ.

Haec si mecum recte disputata concesseris; efficiam, ut minus de verbo ἐπήρξατο dubites. Nam quum Ilgenius suo iure dativum hic desideraverit nodumque solvi viderit recepta coniectura Moser (iam autem cognovimus indolem huius codicis) ἐπώρξατο probante Doederl. *Gloss. Hom.* § 913, tamen legem artis criticae migrare mihi viderer, si verbum difficile explicatu pro corrupto haberem. Homerica autem locutio ἐπάρχασθαι δεπάρεσσιν, de qua egerunt Nitzsch. ad γ 340, Buttm. *Lexil.* I, 100, Doederl. *Gloss.* § 911 (qui ellipticam esse bene ostendit), quotidiano usu trita sane delabi potuit ad significationem simplicem *praebeendi* vel *porrigendi*, quae inest in loco inscriptionis Eretriacae *Corp. Inscr.* II nr. 2144, 9. ἐπάρχεσθαι δὲ καὶ χορείας τῷ Διονύσῳ. Idem fere sensit Buttmannus, qui tamen dicere non debuit, verbi notionem ab hoc poeta male fuisse intellectam, quod in hac re pervulgata verendum non est. Denique quam bene dativus χείλεσσιν in hunc sensum conveniat, vix opus est ut moneam. — Ceterum ut Iovem Nemesis nutrit, de qua re dicam in comment. de Atye et Adrasto, sic Themis, quae cum illa est cognata, Apollini primum victum prae-buisse dicitur; cui fabulae notio quaedam mystica subesse videtur. —

126. Si Ilgenius, qui hunc versum eliminat, Latonam non sinit gaudere filio statim post partum editum, nescio, cur magis hoc toleret v. 13. Loci quidem ab eo allati, quibus non adiicitur per totum versum ea causa cur aliquis gaudeat (*H. Cer.* 233, *N* 494, § 110) certe id diversi habent, ut semper ex praecedentibus clare hoc appareat; quod contra est hoc loco. —

129. Homericae formae *δέσματα* et *δεσμοί*, sed *δεσμά* H. Merc. 157, 409; Bacch. 13 et apud tragicos. Hesych. *δεσμὸν οὐδετέρως Ἀττικοί*. — Ceterum si Matthias totum versum pro spurio habet, quippe qui praecedentia tantum oratione variata iteret, mihi in describendo vigore dei infantis poeta abundantiam quaesivisse videtur, neque tamen cum Frankio in vocabulis synonymis definitione nimium subtili distinguendis tempus triverim. —

133. Lectionem codicum ἀπὸ χθονὸς ferri non posse viderunt omnes excepto Ilgenio, qui vertit: *sublimis abiit*. Sed et quo abierit, desideramus, et quod Frankius monuit, opus erat aoristo. Sequemur igitur Matthiae emendationem ἐπὶ χθονός, neque tamen cum eo interpretabimur, *per terram incessit* (quod debuit esse ἐπὶ χθόνα) *sed in solo incessit pedibus*. —

136—138. Tres versus, qui inde a prima editione in verba huius carminis sese insererant, migrare iussi. Nam non modo sententiarum nexum interrumpunt, quo v. 135 arctissime cohaeret cum v. 139, sed etiam codicum auctoritas iis adversatur, ex quibus soli Itali eos ad marginem exhibent, ceteri plane omittunt. Verum si quis forte carere malit uno versu 139, quam his tribus (quo inclinat Ilgenius), profecto is *χρύσεια χαλκείων* mutare videatur: tantopere haec languent sententiis et verbis ex superioribus misere conglutinatis, imprimis his *φάλαγε δὲ κηρόδι μάλλον*, quae utrum ad Apollinem an ad Delum sint referenda nescias. Quamobrem censeo eos versus neque post v. 139 collocatos esse servandos (quam rationem neque sententiarum tenor admittit neque plusquamperfectum *βεβρίθει*, nec vero veteri poetae deberi, ex cuius carminae similitudinis causa huc translati esse possint, sed nescio cui grammatico attribuo nuganti et descriptionem poetae, quae ipsi nimirum ieiunior videretur, amplificare cupienti. Illa autem imagine, quae uno versu 139 continetur, quid potest esse dulcius? At cum illis versibus conferendus est, qui huic poetae luminibus officere studuit, Callimachus in Del. 260 sq., ubi verendum est parva insula ne obruatur mole aurea! Contra hic noster ἀνθεῖν χρυσῷ eam dicit, id est, *fulgere velut auro superinductum*, ut Pind. Ol. II 72. *ἄνθεμα χρυσοῦ φλέγει*. — Ceterum a coniectura Schneidewini ἀνθέων ὕλη (cf. H. XXXIV, 8), quam proposuit in Coniectann. crit. p. 26 commendavitque iterum de hymn. Apoll. p. 22, abstinendum esse docuit Bergkii in censura supra demonstrata; nam dativo χρυσῷ necesse esse aliquid respon-

dere, ut sit *auro insula refulsit*, sicut *montis iugum virente silva*; neque minus recte dici ἄνθεια ὄλης quam ἄνθεια ποίης ι 449. Cf. etiam § 353. — 141. ἄλλοτε μὲν τε — ἄλλοτε δ' αὖ recte se habet; cf. δ 102. ἄλλοτε μὲν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε παύομαι; et quos locos conguessit Spitzn. Exc. in Iliad. VIII p. XXIV, ε 331, Α 64, Φ 464, Hes. Opp. 552. —

142. νήσους τε καὶ ἀνέρας qua ratione inter se sint coniuncti vel oppositi, varie explicarunt. Matthias hoc non aliter dictum esse putavit, quam Πύλον Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους H. Ap. Pyth. 220; at quantum haec locutio distet ab illa facile, opinor, intellectu est. Iacobsius, quem afferunt, in Animadv. Eurip. p. 325 locum coniectura tentavit scripsitque καὶ ἂν ῥία ἦλ.; sed vertices montium quomodo apte opponantur insulis, ego non magis video quam Ilgenius. Qui si accusativo praepositionem addendam censuit — ἄλλοτε δ' ἂν νήσους — ea quidem facile carebimus, quod Matthias docuit collatis Callim. in Dian. 194. ἐφοίτα παῖπαλα τε κρημνούς τε, Theocr. XIII 68. ἀλώμενος οὖρεα καὶ δρυμούς, H. Ap. Del. 175. στρεφόμεσθα πόλεις. De accusativo post verba eundi sollemni cf. Krueger. Gr. Dial. § 46, 3 n. 1, 7 n. 8. Hermannus denique, quum coniungi ἥπειρος et νῆσοι soleant, neque causa sit, cur solas insulas adisse dicatur Apollo, ἀνέρας de *terra continenti* vult intelligi, ut apud Pindarum Ol. VI 10. ἀκίνδονοι δ' ἀρεταὶ οὐτε παρ' ἀνδράσιν οὐτ' ἐν ναυσὶ κοίλαις τίμιαι. Sed huius quoque loci ratio differt; est enim cur dicat ἐν ἀνδράσιν *in acie conferta*, quia opponitur pugna navalis concussis rostris commissa. Nec persuadet alter locus Aesch. Pers. 949. λαοπαθῇ [τε] σεβίζων ἀλκίτυπά τε βάρη, quo si huiusmodi quid continetur, ea venia quam tragico damus cothurno, non continuo conceditur sermoni epico, qui medium quoddam dicendi genus habet. Omnino igitur *insulae et homines* male coire videntur; quamobrem levi mutatione legerim νηοὺς τε καὶ ἀνέρας, ut *templa hominesque* Cyntho monti insulaeque Delo opponantur. Tempa sua deos obire pervulgatum; quod vero statim sequenti v. addit πολλοὶ τοι νηοί, tantum abest ut male me habeat, ut hanc ἐπανάληψιν maxime accommodatam huic loco, quippe quae pondus addat orationi, iudicem. Sed fortasse id ipsum homini imperito fraudi fuit, ut, quia toties insulae hic leguntur, eas in locum templorum substituendas putaret. —

144 sq. Quum vv. 22, 23, qui vulgo numerantur, ex hoc loco haud dubie in illum sint translati, suspicari licet eum Matthia, hic

excidisse casu eum qui illorum agmen sequitur v. 24. ἀκταί τ' εἰς ἄλλα κεκλιμέναι λιμένες τε θαλάσσης. Ad sententiam cf. fragmentum Pindari apud Strab. 412. De Apolline Ἀκτίῳ et Ἐκβασίῳ multis locis culto v. Mueller. Dorr. I p. 225 et Curtium de Ionibus p. 35. — 146—150. Quae apud Thucydidem, qui hos vv. affert III 104, exstant diversitates satis magnae, eas re accurate perpensa nego errore memoriae ortas esse posse. Primum enim non facile adducor, ut credam Thucydidem hunc hymnum memoriter tenuisse, deinde is paullo severior fuit, quam ut memoria confusus verba poetae citaret divinaretque si levissima quaeque nasceretur dubitatio. Igitur exemplar ante oculos habuisse videtur a nostrorum codicum fonte compluribus locis diversum. Atque hoc minime mirum; nam ut in nostris cantilenis popularibus notissima quaeque varietate lectionis saepe luxuriantur, ita in hoc hymno hunc vel illum rhapsodum pro sua ratione aliquid mutasse credibile est. Cavendum autem est diligenter, ne hanc diversitatem alii tribuamus quam dicunt recensionem a docto quodam homine ratione et iudicio institutae; cavendum etiam diligentius, ne lectiones Thucydideas in carmen hoc temere recipiamus. Ceterum vide Introd. p. 113 sq. — 146. Thucyd. Ἀλλ' ὅτε Δήλῳ, Φοῖβε, μάλιστα γε θυμὸν ἐτέρφθης. — 147. Ἰάονες ἐλκεχίτωνες leguntur N 685. — 148. Hermannus ad Viger. p. 815 corrigit αὐτοῖσιν παίδεσσιν; sed praepositio retinetur v 118, Ξ 498, M 112; v. Matthiae Gramm. § 405 n. 3. — Thuc.: σὺν σφοῖσιν τεκέεσσι γυναιξί τε σὴν ἐς ἄγνιάν, ubi quum difficultatem praebeat ultima vox, Hermannus unius codicis errorem ἄγνιαν secutus totum versum ex interpretamento confictum putabat hoc modo: σὺν τοῖς αὐτῶν παισὶ γυναιξί τε σὴν ἐς ἄγνείαν. Sed ἄγνιάν, de qua voce tacent omnes, interpretari licet *sacram processionem in dei honorem institutam* in qua longa hominum series certo ordine procedens viam qua incedit ipsam quasi efficere videtur. Possis vero etiam accipere metaphorice pro *terru ipsa*, coll. Soph. O. C. 719. Sed uterque usus a poeta epico ita abhorret, ut interpolationis certissimum in eo conspiciatur vestigium. —

149. Codd. Thuc. meliores ὀρχηστῦ; Homero utraque forma nota θ 253, 263; nihil igitur mutandum. — 150. στήσονται; apud Thuc. καθέσωσιν. Nihil huc pertinet, quod Matthias attulit ex Polluce III 30. τοῖς μὲν μουσικοῖς (ἀγῶσι) κριταὶ κάθηνται, τοῖς δὲ γυμνικοῖς ἰφιστάσιν; agitur enim de spectantibus, quos con-

sedisse satis ex Homero Ψ 258, 448, 451, 495 constat; sed $\sigma\eta\sigma\alpha\sigma\theta\alpha\iota \acute{\alpha}\gamma\omega\upsilon\alpha$ recte de iis dicitur qui *ludos instituunt*. — $\mu\eta\eta\sigma\acute{\alpha}\mu\epsilon\nu\omicron\iota$ *memores tui*, ita ut $\sigma\grave{\epsilon}$ positum sit $\delta\iota\alpha \mu\acute{\epsilon}\sigma\omicron\upsilon$ quod dicunt; eodemque modo infra v. 160; cf. T 314, ϵ 6, μ 309. —

151. In hac formula, quae describit conditionem deorum, ne dicas $\alpha\iota\epsilon\iota$ abundare, lege M 323; ad sententiae conformationem cf. α 228 sq. — 153. Iunge $\acute{\iota}\delta\omicron\iota\tau\omicron \chi\acute{\alpha}\rho\iota\nu \acute{\alpha}\nu\delta\rho\alpha\varsigma \tau' \epsilon\iota\varsigma\omicron\rho\acute{\omicron}\omega\nu \kappa\tau\lambda.$ Verba $\tau\acute{\epsilon}\rho\psi\alpha\iota\tau\omicron \delta\grave{\epsilon} \theta\upsilon\mu\acute{\omicron}\nu$ in medium sunt interposita, ut N 476, A 376, Soph. Aj. 68, 844. —

155. Deli mercatus maximus erat; Plin. H. N. XXXIV 2: *antiquissima aeris gloria Deliaco fuit, mercatus in Delo conceleberrante toto orbe*. — 156. Posterius hemistichium ex B 325, unde Barnesius emendationem hausit. — 157. $\theta\epsilon\rho\acute{\alpha}\pi\nu\alpha\iota$ *servae* per syncopen scriptum etiam Apollon. Arg. A 768, Eur. Hec. 482. Ceteris omnibus locis haec vox significat *domicilium* vel *sallus*, origine obscura; sed Eur. Bacch. 1043. $\theta\epsilon\rho\acute{\alpha}\pi\nu\alpha\varsigma \tau\eta\varsigma\delta\epsilon \Theta\eta\beta\alpha\iota\alpha\varsigma \chi\theta\omicron\nu\acute{\omicron}\varsigma$ intelligendum est oppidum a Strabone p. 409 commemoratum (quod editores adhuc neglexerunt). —

158 sq. Matthias, qui in Animadversionibus coniecerat $\acute{\epsilon}\pi\epsilon\iota \acute{\alpha}\nu$, in editione vulgatam recte tuetur collatis O 363, λ 118, ν 86; v. etiam Krueger. Gr. Dial. § 54, 17 n. 4. — Structura sententiarum autem ita est explicanda, ut enunciatum primarium initium capiat v. 159 $\acute{\alpha}\nu\tau\iota\varsigma$, ubi quae addita est particula $\delta\grave{\epsilon}$ in sermone politiore non toleranda post $\acute{\alpha}\tau\tau\epsilon$ opponitur praegresso $\mu\acute{\epsilon}\nu$ more Homeri, ex quo exempla attulit huius anacoluthiae Matthias Gramm. § 404. Deinde $\mu\eta\eta\sigma\acute{\alpha}\mu\epsilon\nu\omicron\iota$ referendum ad antecedentia (de accusativo cf. Z 222) et coniungendum $\acute{\alpha}\nu\delta\rho\omega\nu \tau\epsilon \pi\alpha\lambda\alpha\iota\omega\nu \eta\delta\grave{\epsilon} \gamma\upsilon\nu\alpha\iota\kappa\omega\nu \acute{\upsilon}\mu\omicron\nu\omicron$ h. e. *carmen quo de priscis hominibus narratur*. Repetitionem illam $\acute{\upsilon}\mu\eta\acute{\iota}\sigma\omega\sigma\iota\nu$ — $\acute{\upsilon}\mu\omicron\nu\omicron \acute{\alpha}\epsilon\iota\delta\omicron\upsilon\sigma\iota\nu$ nihil offensionis habere ostendit Ilgenius collato H. Merc. 429 sqq. Prisci viri et mulieres intelligendi non sunt ceteri heroes (quorum laudes canebantur a rhapsodis, non a virginibus), sed Hyperborei cum Apollinis cultu arctissime coniuncti, de qua re satis obscura lege Herod. IV 33 sqq. et quae enarravit Spanhem. ad Callim. in Del. 292. —

160 — 164. „Loquitur poeta de hyporchematis, quo nomine appellabantur carmina a choro circum aram consistente aut tripudiante simul cum mimica imitatione earum rerum, quas deus gessisse canebatur, recitata. Cf. Mueller. Dorr. I p. 351 sq.

Boeckh. Pind. fragm. 597. Heracl. Pont. ap. Plut. Mus. 3. [imprimis de Latonae parturientis imitatione Lucian. salt. 16. Plut. Thes. 21.] In Deliacis sacris mos fuisse videtur, ut chorus, quum Latonae errores canebat, diversarum gentium, ad quas illa praegnans venisset, proprias dialectos atque alia, quae iis peculiaria essent, ut proprium genus saltationis (κρεμβαλιαστὸν), imitaretur.“ Frank. — 162. κρεμβαλιαστὸν. „Athenaeus XIV 636 κρέμβαλα ad instrumenta refert ψόφον μόνον παρασκευαστικά; quibus usus erat in saltatione. v. Spanh. ad Callim. in Dian. 247. Respondent ei instrumentorum generi, quod *Castagnette* Itali et Hispani vocant veteribus Hebraeis maxime usitato.“ Plg. —

165. Quam corrupti et mire reficti sint codices nostri, h. l. perspicui potest. Quod Normannus ad Aristid. T. II p. 592 restituit, Ruhnkenius confirmat collatis locis Arat. Phaen. 637. Ἀρτέμις ἰλήκοι. Dionys. Per. 447. Ἀλλ' ὁ μὲν ἰλήκοι. Hesych. ἰλήκοι· ἐν εὐμενείᾳ ἔστω. — Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν, ut o 410. — 168. Thucyd. ἐνθάδ' ἀνείρῃται ταλαπείριος ἄλλος ἐπελθών. —

169. Τίς δ' ὅμιν. De hoc usu particulae δὲ Frankius conferri iubet Herm. ad Soph. El. 147. Adde Z 123, O 247, Ω 387. — 171. Εὐφῆμως unice verum, quod Valla iam bene interpretatus est *faventes*, melioribus Thucydidis libris sustentatur; quamquam scholiasta iam ἀφήμως legisse videtur, unde ceterae corruptelae. (Apud Aristitidem Rhetorem l. l. exstat ἀφ' ἡμῶν.) — εὐtentandum non erat a Matthia nec mutandum in αὐ; nam pertinet ad μάλα πᾶσαι, communiter omnes, ad unam omnes. Quamvis enim Naegelsbachius ad Γ 72 εὐ cum πᾶς apud Homerum coniungi neget locosque omnes alio modo explicare conetur, tamen si recte dicitur μάλα πάντες N 741, X 115, β 306, H. Cer. 417, itemque εὐ μάλα χ 190, Ψ 175, nihil est, cur non feramus coniunctum εὐ μάλα πᾶσαι. Loco huic affinis Theocr. XXV 19. φαίνεται εὐ μάλα πᾶσι. —

173 — 176. Quae de his vss. orta est dissensio, ea fluxit e verbis Thucyd. III 104. ὅτι δὲ καὶ μουσικῆς ἀγῶν ἦν καὶ ἀγωνιούμενοι ἐφοίτων, ἐν τοῖςδε αὐ δηλοῖ, ἃ ἔστιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ προοιμίου· τὸν γὰρ Ἀθλιακὸν χορὸν τῶν γυναικῶν ὕμνήσας ἐτελεύτα τοῦ ἐπαίνου ἐς τὰδε τὰ ἔπη, ἐν οἷς καὶ ἑαυτοῦ ἐπεμνήσθη; quibus adiungit vss. 165 — 172. Inde conclusit Ruhnkenius, scriptorem ea quae sequuntur in nostris exemplaribus 173 — 176, si cognita habuisset, vix praeterire potuisse. Recte, opinor; nam si demon-

straturus erat, certamen musicum fuisse, id non tam ex illis quos dedit versibus elucet, quam ex his quos omisit. Quamobrem non intelligo, quo iure *Hermannus* *Ruhnkenio* adversatus haec disputet: „Brevitatis studiosus *Thucydides* recte omisit versum, qui nihil eorum, quae demonstrare vellet, esset probaturus. Videbat enim, id quod iudicavit rectissime, eo versu non dici de certamine musico, de quo ipse disserebat, sed generatim poetam laudari.“ At vero ἀριστεύειν utique ad certamen musicum referendum, cf. *Welckeri* *Cycl. epic.* I p. 172 sqq. — Quid igitur? inquires; tunc hos versus damnas? Minime vero; nam non is sum, qui cum *Ruhnkenio* parum considerate genus dicendi *Homero* (id est hoc carmine) indignum habeam. Et ἀριστεύειν quidem quum apud *Homerum* non invenitur nisi de hominibus usurpatum, tamen *Pindarico* illo ἀριστεύει ὕδωρ satis habet excusationis. Igitur non interpolatorem neque ipsum *Thucydidem*, sed eius librarios omittendo peccasse crediderim, quod tamen antiquo tempore iam factum esse apparet ex *Aristide*, qui II p. 409 locum hunc haud dubie e solo *Thucydide* sibi cognitum circumscribit. — Sed in v. 173 etiam sententia ipsa male me habet; quid enim poetam attinet tempore praesenti plane neglecto de sola posteritatis laude cogitare? Nam etsi minime alienum eum fuisse a cupiditate gloriae antecedentia suadeant, posteros tamen secundo demum loco eum decet habere. Deinde *Schneidewino* assentior languidissimum illud πᾶσαι exagitant; sed idem quod coniecit τοῦ πᾶσιν μερόπεσσιν ἀριστεύουσιν αἰδοῦναι, in voce μερόπεσσιν *Bothii* usus opera, ut *Hermanno* ita mihi displicet propter nimiam exaggerationem quam habet hoc πᾶσιν μερόπεσσιν. Contra offensiones omnes removentur eo quod scripsit *Hermannus* in *Iahn. Annall.* LII p. 135. τοῦ περ καὶ μετόπισθεν ἀριστεύουσιν αἰδοῦναι (i. e. etiam apud posteros, non solum in praesens tempus). Futuro enim opus esse iam *Barnesius* vidit. — 174. Variatio pronominum ἡμεῖς et ἐγώ quam *Matthias* non tulit, non debuit a *Frankio* ita excusari, ut ἡμεῖς ad familiam *rhapsodorum* pertinere vellet, quae ratio quantumcunque nobis arrideat, reprobat una voce πωλεῖται 170. Haec enim necessario cogit, ut omnia quae de se praedicat poeta, ad unum illum, qui adest, referamus. Variatio autem illa etiam apud *Homerum* obvia; cf. *N* 257. π 442, *Naegelsb.* ad *A* 30. —

IN

II. HYMNUM IN APOLLINEM PYTHIUM.

1—3. Versus male huc illati, nescio quo casu. — Notus Apollo Lycius; in Maeonia sive Lydia deus praecipue colebatur Magnesia ad Sipylum, Mueller. Dorr. I p. 259; prope Miletum templum Apollinis τὸ ἐν Βραγχίδαις, Strab. 634. Miletus Ἐναλος vocatur eodem sensu quo Eleusis Pind. Ol. IX 99; quare non opus est scribere ἔφαλον ex B 538. — αὐτὸς *idem*. — περικλύστης; non recipienda correctio Barnesii et cod. M; cf. ad H. Ap. Del. 32 ἀρχιάλη. — Ad hanc invocationem per seriem locorum ductam cf. Hipponactis fg. (48 Del.) ap. schol. Ar. Ran. 659. Ἀπολλων, ὃς κού Δῆλον ἢ Πυθῶν' ἔχεις ἢ Νάξον ἢ Μίλητον ἢ Θείην Κλάρον, ἵκεν καθ' ἱέρ' ἢ Σκύθας ἀπίξεαι, et Ar. Nubh. 269 sqq. — 5. Πυθὼ πετρήεσσαν, v. ad v. 103 sqq. —

6. ἄμβροτα εἴματα η 260, 265, ω 59. Pro τε θυώδεα quod libri praebent, Piersonus voluit εὐωδέα, sed praestat Barnesii τε-θυωμένα, ad quod Ruhnck. confert Stasini Cypriorum fg. ap. Athen. XV 682 F. οἷς Ἀφροδίτη ὥραις παντολαῖς τεθυωμένα εἴματα ἔστο; cf. H. Merc. 231, 237, Cer. 277. — 7. „ἔχει. Wakef. ad Lucr. I 40 coni. χέει, quod erat qui propter v. ἔχων (v. 6) comprobandum duceret. — Cf. Ilgen. ad v. 360. Καναχὴν ἔχει tuentur II 105, 794; cf. Σ 495. Χέειν αἰοιδὴν, αὐδὴν, satis frequens de animantibus raro de instrumentis musicis usurpatur.“ Frank. — 8. Idem Musae faciunt Hes. Th. 68 sqq.. — ὥστε νόημα. Origo huius locutionis proverbialis repetenda ex simili O 80 sqq., cf. v 270, η 36 et ad H. Merc. 43. — 9. Posterius hemistichium ex T 142. — 11. Legitur ω 60. Μοῦσαι δ' ἐν νύεα παῖσαι, quem v. assert Diodor. Sic. IV 7. — „Non τὲ et αὐτὰρ, sed μὲν et αὐτὰρ sibi respondere videntur. Cf. H. Ap. Del. 63 et 66. Merc. 202 et 206. Aliter Hand. de partt. gr. II p. 8.“ Frank. — 15. „Θεῶν δῶρα non recte Matthias auctore Ruhnkenio (quem v. ad H. Cer. 190) de sorte divinitus data explicavit. Intelligitur deorum sors felix et aeterna vita, quam Musae canunt, hominum miseriis et mortalitati oppositam.“ Frank. — 14. ἀφραδέες, cf. H. Cer. 256, Rhianum ap. Stob. Floril. A 34. φέρομεν δὲ θεῶν ἑτερόρροπα δῶρα ἀφραδέι κραδίη. — 18. Ex Σ 594. — 19—21. Hos vv. immerito damnavit Matthias; Frankius certe frigidos et ieiunos vocat. Sed iisdem fere verbis Diana laudatur ab Homero § 107. πασάων δ'

ὑπὲρ ἧγε κάρη ἔχει ἡδὲ μέτωπα, ῥεῖά τ' ἀριγνώτῃ πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι, quem locum expressit Virg. Aen. I 501. — οὗτ' ἐλάχεια. Hic locus docet, iam antiquissimo tempore Homeri versus ε 116 et κ 509 ita scriptos et intellectos esse, quemadmodum eos intelligendos postea defendit Zenodotus, ut ἐλάχεια forma feminina sit adiectivi ἐλαχὺς, unde supersunt comparativi ἐλάσσων et ἐλάχιστος; cf. Matth. Gramm. I p. 254. Aliter Doederl. Gloss. III p. 88. De accentu anomalo v. Buttm. Gr. § 62, n. 3*). — 23. ὁ Φοῖβος. Articulus demonstrativus est, ut A 11; A 661, Π 25, λ 519, μ 125. — 24. καλὰ καὶ ὕψι βιβᾶς, cf. ad v. 338. — 25. Quod Schneidewinus p. 59 postulabat μαρμαρυγῆς, ideo probō, quia in vulgata aut αἶγλη abundat aut μαρμαρυγαί, utpote vocabula eodem sensu iuxta posita. Emendato casu conferri potest θ 265; *splendor Apollinem circumdat ex vibranti pedum motu et ex palla effusus. Μαρμαρυγὴν nitorem* explicat Doederl. Gloss. Hbm. III § 2484. An scribendum αἶγλη μαρμαρόεσσα ποδῶν coll. Soph. Ant. 610? — 26. θυμὸν μέγαν, cf. II. Cer. 37 ἔθελγε μέγαν νόον, quippe deae. — Ceterum ad totam chori festivi descriptionem cf. Σ 593—606, Hes. Scut. 201—206, et (quem locum suppeditavit Schneidewinus) O. Mueller. in Catal. lectt. aest. Gotting. 1836 p. 4: „Huiusmodi chorus splendide instructus describitur II. Ap. P. 10 sqq.; in quo venustissimae deorum puellae, Gratiae Horaeque ac Venus et Harmonia et Juventas saltant, atque inter eas Diana concinne movetur (μεταμέλπεται); Mars vero et Mercurius, dii iuvenes, variis et ludicris motibus discurrent (παίζουσιν), similes eorum praesulum (κυβιστητήρων), qui in Cretensi choro vehementiori corporis iactatione eminent; Apollo autem identidem exsultans (?) citharam pulsat; Musae denique omnes alterna voce deorum beatam vitam et hominum aerumnas cantant.“ Cf. etiam Welckeri Cycl. epic. I p. 372. —

29 sq. De universa ratione sententiarum v. p. 106. — 30. ἐν μνηστῆσι, quod codicum est, probat Schneidewinus et pro μνηστειῆσι accipi vult; quod num ferri possit, recte dubitat Hermannus. Verum iam vidit Martinus; nam quod concretum (μνηστῆρες) abstracto (φιλότης) iunctum est, non magis offendere potest, quam ipsa illa locutio ἐν φιλότητι, quae recentioris est aetatis. Similia v. apud Bernhardy Syntax. p. 209 sqq. —

31—35. Pervenimus ad locum qui est de amoribus Apollinis, perdifficilem et obscuritate rerum et verborum corruptelis. In quo

post tot vana plerumque interpretum conamina chartis parcendum et quae maxime probabiliter dici posse viderentur, quam fieri posset brevissime exponenda putavi. (De ceterorum variis coniecturis et explicationibus vide praeter molem Ilgenii pag. 257—281 Schneidewini annot. p. 69—74.) — V. 31 vox Ἀζανίδα quae in codd. exhibetur offensionem est. Agitur enim, quod sequens versus clare ostendit, de amore Apollinis et Coronidis, matris Aesculapii, quam cum adamasset deus gravidamque fecisset, Ischys Elati filius advena ex Arcadia in matrimonium duxisse traditur apud Hesiod. fg. 225 Goettl. Coronidem autem poetae omnes magno consensu vocant filiam Phlegyaë, qui regnum tenebat in Thessalia Δωρίω ἐν πεδίῳ παρὰ Βοιβηίδα λίμνην. H. XVI 3, Apollod. III 10, 3, unde Coronidi nomen inditum est Larissaeae vel Thessalae Ovid. Met. II 542. Iam quaeritur, quid statuendum sit de voce Ἀζανίδα (nam Mosec. Ἀλανίδα inepta est hariolatio. Facillimum fuerit, quo difficultatibus supersedeamus, cum Schneidewino scribere Φλεγυίδα; at hoc est ferro nodum dividere. Quod dedi, Ἀζανίδα, a B. Martino iuventum, id mihi ita satisfacit, ut cum Matthia subesse dicam fabulam aliquam obscuriorem, qua Coronis Arcadica nuncupabatur, sicut Ischys ipse Arcas fuit. Eiusque rei cum Voelckero in. Diar. litt. Hal. 1827 n. 139 vestigia quaedam mihi videor in eo deprehendisse, quod Aesculapium Arcades ipsi prope Thelpusam ad Ladonem fluvium natum ferebant (Paus. VIII 25, 11, cf. Cic. de nat. deor. III 22, 57), quemadmodum Epidaurii in monte Titthio (Paus. II 25). Nonne igitur credibile est, aut similem Thessalicae fabulam in Arcadia exstitisse aut illam huc esse translata et nomina confusa? praesertim quum genealogiae mythicae ita inter se sint commixtae et quasi constrictae, ut vel in Lapitharum familia praeter Coronum etiam Ischyn invenias, rursumque Azena (Ἀζηνς recte casu dicitur) inter Orchomenios reges Paus. IX 37, 1 et 7, ex quo ortus est pronepos Aesculaphus, fortasse dialecti tantum proprietate diversus ab Aesculapio, sicut Azens ab Azane. Cf. Stemmata heroum apud Mueller. Orchom. Append. III. Accedit, quod Gyrtion urbs Lapitharum (Mueller. l. c. p. 159) nomine cognata est cum Gortyna Arcadica (quod vellem meminisset Curtius Peloponn. II p. 391 n. 4), celeberrima illa fano Aesculapii, cf. Curtium l. c. I p. 371, 373. Azanes autem magnam Arcadiae partem occupasse expositum apud eundem I p. 165. Si quis tamen has res leviores fabulamque ab Hesiodo alienam admittendam non

esse iudicaverit, ei certe licebit statuere, quod Hermannus voluit in Iahn. Annal. l. c., versum excidisse fere talem ἢ Φλεγύαο θυγατέρα Κορωνίδα . . . .; sed Ἀζαντὶς quae fuerit, latet. — Versum 33 optime puto sanavit Schneidewinus, quum Phorbantem (quod plerosque latuit) h. l. non aemulum, sed amasium Apollinis intelligendum perspexisset ex Plut. Num. 4. Τὸν Φόρβαντα καὶ τὸν Ἰάκινθον καὶ τὸν Ἀδμήτην ἐρωμένους Ἀπόλλωνος γεγονέναι μυθολογοῦσιν. Auctor Clementin. Homil. V 15 (coll. Potter. ad Protrept. p. 28). Ὁ Ζεὺς Γανυμήδους ἐρά, Ποσειδῶν Πέλοπος, Ἀπόλλων Κινύρου, Ζακύνθου, Ἰακύνθου, Φόρβαντος, Ἴλα, Ἀδμήτου. Hygin. Poet. Astron. II 14. *Phorbas, Triopae filius, — — — cum maxime Apollini dilectus.* Egerunt de Phorbante et Triopa Boeckh. ad schol. Pind. p. 314 sq. Preller. Dem. et Perseph. p. 330 sqq. Hoc invento Schneidewinus ea qua opus erat usus audaci virtute priorem partem versus correxit; in posteriori auxilio venit nota marginalis cod. Laurentiani, cuius glossae quanti sint aestimandae, supra exposui. Nam quum Erechthei, quem editores inde a Barnesio huc inferserunt, mentio nullo modo locum habere possit, quia Apollinis cultus eum non attingit, in promptu est ex illo codice lectio ἢ Ἀμαρύνθου, cuius vocabuli priores syllabae ansam dederunt corruptelae, nec male Schneidewinus suspicatur ἐρεθεῖ (quod est in libris accuratioribus) ortum esse ex nota quadam marginali Ἐρετριεῖ. Nam de Amaryntho Eretriensi h. l. sermo est; de quo Probus in Virg. Ecl. II 48. *Narcissus flos, ut Asclepiades refert, a Narcisso Amaranthi, qui fuit Eretricus ex insula Euboea, interemptus ab Epope* (Eretricus debetur C. Muellero Fragm. Hist. Graec. I p. 102). Cf. Steph. Byz. s. Ἀμαρύνθος, ἀπὸ τινος κυνηγοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, Ἀμαρύνθου. Strab. 404 τὸ Ναρκίσσου τοῦ Ἐρετριέως μνημα commemorat prope Oropum. Ex his igitur locis Schneidewinus probabiliter conclusit, Amarynthem Apollinis amasium fuisse, licet hoc diserte nusquam dicatur. Ego vero restituendum idem nomen Ἀμαρύνθου suspicor in catalogo illo amasiorum apud Auct. Clement. Hom. l. supra citato pro eo quod legitur Ζακύνθου, qui filius Dardani Psophide oriundus (Steph. Byz. s. v. Paus. VIII 24, 3) quam rationem habeat cum Apolline, non intelligo. — In v. 34 nescire me fateor, quid scriptum fuerit. Subit quidem ad Leucippi nomen Daphnes, cuius amore non Apollo solus est captus, verum etiam filius Oenomai Leucippus, qui eo processit, ut habitu muliebri turbae comitum nympharum se im-

misceret, donec cognitus sagittis dearum confixus est. Fabula est apud Paus. VIII 20, 2. Parthen. Erot. 15. Quam si h. l. significari statuerimus, δάμαρ accipienda erit pro *amica*. Schneidewinus reiectis commentis Barnesii (καὶ Λευκίπποιο θυγάτρει) et Ilgenii (ἡ ἄμα Ἀρσίππῳ τὴν Λευκίπποιο θυγάτρα) novam est ingressus viam interpretationis. Leucippus pater est Phoebe et Hilairae (Apollod. III 10, 3) ex Phylodice, Inachi filia, ut vulgo ferebatur. Contra Pausanias III 16, 1 tradit ex Cypriis, Apollinis illas filias fuisse. Inde aut scribendum ducit ἡ ἄμα Λευκίππῳ τὴν Λευκίπποιο δάμαρτα (quod nimis argute mihi expressum videtur in epico poeta), aut ἡ ὡς Φυλοδίκην τὴν Α. δάμαρτα. Ego vero quamquam Leucippi nomen errore repetitum esse credibile est, tamen quomodo emendandum sit, nunc frustra quaeri puto. — Denique v. 35 separandus est et ab antecedentibus et a sequentibus, id quod recte iam Hermannus vidit. In priorē parte sermonem fuisse de certamine ab Apolline et eius quodam aemulo instituto satis perspicuum est. Schneidewinus rem sibi delegisse videtur in ea fabula, quae attingitur iam ab Homero I 556 sqq. et Simonid. fg. 96, diserte exponitur apud Apollod. I 7, 8 et Bacchyl. fg. 52 Neue. Evenus enim, pater Marpessae, curriculorum certamen instituit cum proci filiae, quam ab Apolline adamatam nescit. Idas autem fretus equis alatis a Neptuno patre dono acceptis Marpessam e choro arripit; quem quum frustra persecutus esset Evenus, obviam factus latroni Apollo virginem sibi poscit. De qua orta pugna finitur intercedente Iove, qui Marpessam utrum sequatur aemulorum eligere iubet. Illa vero metuens, ne senescentem se deus deserat, mortalem virum amplectitur. Igitur πεσὸς Apollo, Idas ἔπποισιν. Sed post hoc οὐ μὴν quod sequitur Τρίτοπος quum nullo modo huc quadret, Schneidewinus ex nota marginali ad versum 33, cuius vestigium etiam nunc apparet in cod. Laur., postquam reliqua evanissent, errore huc suspicatur esse delatum. Utraque enim forma huius nominis in usu fuit, v. Steph. Byz. s. Τρίοππον, Lob. ad Soph. Ai. p. 407 sq. Ego in eius locum desiderari puto sententiam eiusmodi οὐ μὴν γ' ἐκίχῃσαι κόρυνην vel οὐ μὴν σοὶ ἄμ' ἔσπετο κόρυνη. — Quod reliquum est, ἐνέλιπεν idem Schneidewinus unice perspexit ortum esse ex archetypi nota ΕΛΑΕΙΠΕΙ; quod qui etiam nunc dubitat, ipse probabiliora excutiat. (Mire de his vv. nuper dixit Welckerus Myth. II p. 340, quem non satis intelligo.) —

38. *Πιερίην*. Solus Mosc. (ex coniectura, ut videtur) quartum exhibet casum; qui utique tenendus, cf. § 225. De Pieria ab Olympo septentrionem versus sita v. Muelléri comment. de Macedonia p. 11 sqq. — 39. Versum a librariis depravatum adhuc ex parte restituerunt recepta Ilgenii et Matthiae coniectura *Ἡμαδίην παρέστιχες ἢ δ' Ἐνιῆνας*. Nam quum Magnetes, quos Barnesius huc intulit, neque cum ordine conveniant subsequentibus Perrhaebis neque metro satisfaciant, illud eo magis nobis probatur, quod etiam in catalogo Homérico B 749 coniunguntur haec gentes *τῷ δ' Ἐνιῆνες ἔποντο μενεπτόλεμοι τε Περραιβοί*, unde apparet eos incoluisse ea qua hymnus conditus videtur aetate Epirum simul et Thessaliae partem septentrionalem; cf. Strab. 413. Sed de prima huius versus voce videndum quid statuamus. Nam *Ἀέχρον*, quod promontorium Troadis est, hic locum habere non posse omnes intellexerunt; quamobrem Ilgenius *Ἀεῦχρον* dedit, qui fluvius est Macedoniae in Pieria prope Pyludam, Plut. Aemil. Paul. 16. 21. Hermannus *Ἀύχρον* proposuit, regionem Macedoniae contiguam Emathiae (v. Mueller. de Maced. p. 22). Quorum neutrum certum mihi videtur, quia loca illa longius absunt neque progressum esse deum ostendunt Thessaliam versus. Ego si licet dubia dubiis addere, scribendum censeo *Ἀάχρον*, qui mons finitimus Perrhaebis in confinio situs est Epiri et Thessaliae septentrionalis; v. Strab. 271. 316.

41 sq. Cenacum promontorium Euboeae septentrionem versus et occasum solis spectans, in quo Iovis Cenaei fanum, Strab. 147, Scylac. peripl. 58. Ager Lelantus est planities consita arboribus et fertilissima frugum Chalcidem inter et Eretriam, Strab. 447, Theogn. 892, Callim. in Del. 289. Celeberrimus est bello ab illis urbibus gesto temploque Dianae Amarysiae. De utraque forma vocis *Ἀήλαντον* et *Ἀηλάντειον* cf. Maasvic. ad Polyaen. I 5. Perperam Eustath. ad *℥* 76 mavult *Ἀλλαντον*; nam omnibus fere locis boni codices conspirant in *η*. — 42. 43. *οὐχ ἄδε θυμῷ τεύξασθαι κτλ.* cf. II. Ap. Del. 75. 76. —

45. Infrequens quidem est montis sine nomine commemoratio, sed non tam inepta, ut Hermannus versum aliquem excidisse merito statuere possit. Quippe poeta harum regionum peritissimus, id quod ex sequentibus apparet, non dubitavit, quin auditores ipsi intelligerent, qui mons diceretur; cf. 103. Est autem Messapius Glauci Pontii fabula inclytus; v. Paus. IX, 22, 5; Strab. 405. Vi-

rentem cum esse et altitudine eminentem colligas ex Aesch. Ag. 278 sqq. —

45. Ἰξες unice verum est; cf. 52. 100, et Buttm. Gr. II p. 205; alteram formam Ἰξας nunc etiam e Quinto Smyrn. XII 161 expulit Koechly. — 46. Versus affertur apud Steph. Byz. s. Τευ-
μησσός, ubi epitomator aut librarii verba turbaverunt, nam versus
epicus inepte tribuitur Demostheni scriptori Bithyniacorum. My-
calessus et Teumessus oppida sita ad viam Chalcide Thebas pro-
ficiscentibus, Paus. IX 10, 1—4. De monte Teumesso ideo non
videtur cogitandum, quod λεγεποιίης B 796 et H. Merc. 88 de ur-
bibus tantum usurpatur. — Ceterum cave male intelligas cum
Matthia: *Mycalessum iens Thebas venisti*; ἰὸν absolute positum est,
ut saepe apud Homerum, *dum iter facis; in itinere*. —

49. Cur Thebas illo tempore nondum conditas fingat, indē
mihi videor intelligere, quod poeta e Boeotia oriundus caput pa-
triae neglectum ab Apolline (quem colebant Ismenium Thebani,
Herod. I 52, VIII 134, Paus. IX 10, 2—5) sine causa noluit.
Eodemque modo, si coniectura licet talia persequi, quod acerbius
in agrum Lelantum iactavit, quum Euboea minime abhorreret a
cultu Apollinis, inimicitiam prodit, quam Boeotis antiquis tempori-
bus intercessisse cum Chalcidensibus constat multis indiciis, v. Steph.
Byz. s. Χαλία et Prelleri comment. de Oropo in Actis Societ. litt.
Lips. 1852 p. 171. — 50. Rectissime Barnesius: „quae terra;
quaeso, inquit, non ἔχει ὕλην; at si legas, ἀλλ' ἔχεν ὕλην, totam
terram silva obductam et horridam.“ Quem inde ab Ilgenio se-
cuti sunt omnes. —

52 sqq. B 506. Ὀγχηστόν θ' ἱερὸν, Πουσιδήμιον ἀγλαὸν ἄλσος;
cf. H. Merc. 185. — 53—60. Haec quid sibi velint, optime ex-
plicavit apud Matthiam Boettigerus, cuius ex annotatione ea, quae
nobis usui sunt, repetam: „Locum de Onchestiis non dubito ad
antiquissimum οἰωνισμού genus referre. Habuerunt Onchestii lu-
cum et fanum Neptuni prisca admodum religione consecratum,
quod vel ex eo apparet, quia deus ibi colebatur ἱππιος. — —
Equi recens subacti et perdomiti iunguntur currui specioso et
affabre facto. Adest auriga, sed qui iugales currui iunctos tan-
tum ad currendum incitet ab initio, ipse vero desiliens a curru
lora remittat equis; nec evagantes cohibeat, sed cursu tantum prope
consequatur. Iam omnium spectatorum oculi defixi haerebant in
equis proprio impetu (ἀνακτορίην ἀφιέντες) ruentibus. Hinc enim

faustum sinistrumve capiebant augurium. Nam si cum curru inani recta tenderent ad lucum Neptuni, laetissima quaeque sibi portendi, propitium esse numen, pacem exoratam Neptuni augurabantur. Equos secundo omine emissos exsultabunda multitudo numini consecrabat, et in Neptuni τεμένει libere pasci iubebat. Sic enim malim intelligere verba ἵππους μὲν κομέουσι, quam de simplici cura et alimentis. Norunt, qui veteres ritus tractarunt, animalia in paradisis et lucis deorum libere pascentia et sine custode vaga, τὰ ἄφρατα. v. Spanhem. ad Callim. in Del. 36. Wesseling. ad Diodor. IV 15 p. 261 et VV. DD. ad Hesych. s. v. I p. 640, 19. Et commodè succurunt equi Caesaris ad Rubiconem apud Sueton. Caes. c. 81, cum nota Casauboni. [Cf. etiam Taciti Germ. 10.] Currum vero sacrum huic usui semel quotannis adhibendum, ceterum religiose custodiendum (hoc enim sibi volunt illa δέφρον μοῖρα φυλάσσει), iterum solenni in hac re more parieti acclinant, κλίνουσι. V. Θ 435, δ 42. Et consecrarunt thesas eiusmodi seu currus sacros ad pompas adhibitos in plerisque templis. v. Spanh. ad Callim. in Pall. 3. Iam illud quoque apparet, recte Barnesium emendasse ἄγωσι v. 57, quem secutus est Wollius. Ceterum qui infinitas veterum superstitionum ambages et deliramenta noverit, non mirabitur, hoc quoque σύμβολον habitum fuisse, unde rerum eventus explorarent homines, nugis istiusmodi maximum pretium statucentes. Haud multum discrepant quae de priscis coloniarum ducibus et κτίσταις memoriae prodita legimus, iuvencae vel lupi vel equi subito prosilientis vestigia ex oraculi iussu tantisper prosequentibus, dum bestia procumberet, et in cubili illo novi domicilii fundamenta iacentibus. In vulgus nota tabula de Cadmo bovem ἡγεμόνα κελεύθου sectante; Heyn. ad Apollod. p. 552. Existimabant enim, bestias divino quodam spiritu agitari.“ Haec Boettigerus; longe a vero aberravit Ilgenius, quum locum intelligi vellet de Neptuno Taraxippo, a Paus. VI 20, X 37 commemorato, cuius disputationis summa haec est: „Discimus ergo in his ludis aurigas, ubi ad nemus Neptuni currus egissent, desilire coactos fuisse equisque sine regimine currum permittere. Si confractum in nemus traxissent currum, eum deo fuisse consecrandum, equos autem alendos. Quod ne fieret, vota fecisse aurigas deo, quibus placatus currus servasset.“ At quis credat, aurigas vota fecisse, ne currus deo consecrarent? Mira etiam et quae cum verbis poetae pugnant, protulit Prellerus in Mythol. I p. 371. —

53. Ἀχθόμενός περ. Ilgenius scripsit κῆρ coll. Ψ 284, offensus repetita vocula in fine seq. v. At repetitiones hoc genus, quae nostris auribus sunt molestissimae, non reformidasse hunc poetam colligas ex vss. 84 et 87, 147^b et 148, 156 et 159, 173 et 174, 175 et 176, 359 et 360, ad quem l. vide quae annotabo. Neque id abhorret ab Hesiodi consuetudine; v. Theog. 329 sq. — 55. τέως, dum auriga pedibus incedit. — 56. Cf. A 160, O 453. — 59. Ὀσίη est *ritus sacer*, cf. π 423, II. Merc. 130. — 60. Coniungendum μοῖρα θεοῦ *dei providentia*, monente Frankio, sicut λ 292, γ 269. —

61—64. Cephissus et Ocalea quum Thebis Crissam contenti longe ultra Haliartum sint (de situ locorum v. Muelleri Orchom. p. 63), qui hos versus defendet, cum Ilgenio statuat necesse erit Apollinem Onchesto septentrionem versus Copaidem lacum magno circuitu circumvenisse. Quod quamvis Ilgenio certius certo sit, mihi videtur ineptissimum, quod poeta de locis interiectis ne uto quidem verbo nos admonet. Neque poetam, quem videmus habitare in Boeotiae fabulis et regionibus, ultro citroque patiemur vagari in enumeratione locorum, quos Apollo adiit, praesertim quum ἐνθεν illud saepius repetitum quasi in conspectum nobis ponat deum iter ex ordine rerum instituentem. Quapropter ne desperanda sit sana mens poetae omniumque eorum, qui haec audiverunt cum recitantem, fidenter vv. 61—64 expellemus praecedente Matthia, quem eundem merito offenderunt locutiones parum accurate τὸν διαβάς — ἐνθεν ἄρ et Κηφισὸν καλλιρέεθρον, ὅστε προχέει καλλιέρροον ὕδωρ. Ceterum v. 63 apud scholiastas ad B 523 (ubi est Αἰλαίησι) et Eustath. ad l. c. tribuitur Hesiodo, quod dubius haereo, quam in partem accipiam. Aut enim simplex error est (exempla affert Ruhkenius Epist. crit. p. 103 sq., quibus adde schol. ad ε 478 mirifice errantem in versu τ 440), aut versus ex carmine Hesiodico male huc illatus esse potest (quod factum Hom. Ω 45), aut discedebat scholiasta ab opinione communi de hymnorum origine, neque certis finibus distinxit HomERICA et Hesiodia; id quod non semel factum est. Nam Epigr. Hom. XIV quod inscribitur Καμῖνος Hesiodi nomine citat Pollux X 85, et Dio Chrys. VII § 116 Margiten vocat Hesiodeum. — De Cephisso cf. Mueller. Orchom. p. 35. — 64. „πολύπυρον, usitatum Homero epitheton, pro πολύπυρον recte Wolfius et Ilgenius e Barnesii

emendatione receperunt. Ε πύργος nulla apud Homerum composita sunt, praeter εὔπυργον Τροίην Η 71." *Herm.* —

66. Frequentes sunt in codd. scripturae accentusque varietates Τέλφουσα, Τελφοῦσα, Τιλφοῦσα, Δέλφουσα (Mueller. Orchom. p. 469), fuitque dissensio iam inter veteres, ut tradit Steph. Byz. s. Τέλφουσα. Ad originem quidem si spectes, certum est, Δέλφουσαν cum vocabulis Δελφοὶ et Δελφύνη (qui draco est ab Apolline interemptus, Apollon. Arg. II 706) cognatam esse neque diversam ab urbe et fonte Arcadiae Θέλπουσα, quae et ipsa scribitur Τέλφουσα, v. Curtii Peloponn. I p. 395 sq. Sed quum incredibile sit diversitatem scribendi a pronuntiatione ortam esse, id repraesentare visum est tutissimum, quo codices nos ducunt. Iam quum plerisque locis (199, 201, 208, 209) libri omnes exhibeant Τελφοῦσα, ceteris (66, 69, 78, 98) Δελφοῦσα (excepto M, qui hoc uno versu ab illa scriptura recedit), quo maior pars inclinat, id vincere par est. —

60. ἀπήμων Ernestius coni. ἀμύμων probante Wolfio; sed vulgatam tuetur Ilgenius coll. v. 84 πημανέει. Χῶρος ἀπήμων est h. l. locus pacatus et ab usu profano vacuus (cf. Curtii comment. Ueber Quell- u. Brunneninschriften, Gott. 1859 p. 7); ita Homerus quoque νόστος, μῦθος, οὔρος ἀπήμων. —

69—75. „Iisdem verbis utitur Apollo infra, ubi Crissae se velle oraculum condere significat (109—115). Quod non puto offensioni esse. Aliud est enim eandem rem bis eadem ratione a poeta narrari, aliud induci aliquem, quod alio loco frustra dixerat, alio idem iisdem verbis repetentem." *Frank.* —

72. 73. Nomina Europae et Peloponnesi, quae h. l. primum comparent, quin post Homeri aetatem demum in usum venerint, nunc nemo, opinor, dubitat. Et quaerentibus, unde orta sit Europae denominatio, inter varias quas protulerunt origines longe praeferenda est ea opinio, quam a Buttmanno in Mythologo II p. 172—176 ratione expositam, deinde amplexam a Dunckero in Vet. Hist. I p. 161 video et firmatam. Ille enim scite animadvertit, ut Asiae nomen quod proprie pratis Asiis prope Caystrum (B 461 c. schol.) inhaesisset deinde apud Graecos a parva regione ad illam vastam partem mundi sit translatum, ita denominationem Europae a gentibus Asiaticis esse repetendam, et adiutus glossa Hesychii εὐρώπη ἡ χώρα τῆς δύσεως ἢ σκοτεινῇ, terram in occasum solis vergentem explicavit. Cui assentitus Dunckerus voce Phoe-

niam *Ereb* (vesper) comparata simul cum fabulis de Europae raptu et cum colonia Cadmi in Graeciam nomen esse deductum suspiciatur; ex quo hoc simul patere videtur, cur ad Boeotiam potissimum finitimasque regiones hoc nomen spectet. Nihil hic pertinet, quod apud Hes. Theog. 357. 359 Asia et Europa inter Oceani filias habentur. Sed logographorum demum qui dicuntur Ionicorum aetate nomen Europae, quod in hoc hymno alteram tantum ipsius Graeciae partem complectitur (neque enim de Thracia et Macedonia cogitandum cum Hermanno), ad ampliorem significationem exectum videtur; cf. Herod. IV 45. Opponi autem Europae insulas adiacentes, non magis mirum, quam Peloponnesum, in qua terminatio insularis (in — νησος) vide quam sit neglecta. Nimirum haec vox multo antiquior est, quippe quae apud Hesiodum olim sit lecta teste schol. I 246, cf. Preller. Myth. II p. 266 ann. **). Reizius pro *Εὐρώπην* coniecit *ἠπειρον*. — ἀμφιγύρας. Homerus semper (α 50, 198. λ 324. μ 283) utitur forma feminina, quae est etiam H. Ap. Del. 26. Igitur quamvis alii poetae nonnullis locis genus commune exhibeant, Hes. Theog. 983, Pind. Isthm. I 9, Soph. Ai. 134, h. l. libros omnes uno excepto manum poetae conservasse, versu 113 autem subrepsisse errorem (a Mose. correctum) iudicabimus. —

74. Optativus ne particula sua *ἄν* esset destitutus, Ilg. scripsit τοῖσιν δέ κ' ἐγώ; sed infra v. 114 ubi in ceteris libris est *ἄν*, quum certe Mose. praebeat *ἄν*, tutissimum videtur, cum Hermanno particulam omittere, quod factum est etiam v. 94. De hoc usu Homérico exempla sunt collecta apud Kruegerum Gr. Dial. § 54, 3, n. 9. —

75. *Θεμιστεύειν*, quod est proprie *ius dicere*, de oraculis edendis frequentatum, non quia Themis olim tripodem Delphicum tenebat (v. Harpocrat. s. v.), sed quod in rebus dubiis et ambiguis Iuppiter ipse quasi de iure respondet quodque fieri vult indicat. *Διὸς θεμιστεῖς* sunt π 403; Pind. Ol. X 29, Pyth. IV 96, fg. 101. Haec enim est propria vis oraculorum, ut homines aut ad agendum incitent aut ab eo quod fieri nefas est avertant; non ea quae vulgo fertur potestas eventus futuros hominibus male curiosis praedicendi. —

77. Hermanno corrigere conanti *ἦ δὲ ἰδοῦσα*, quod Mose. supeditabat v. 163, iusto citius obtemperavit Frankius, quum h. l. non *adspiciendi* notionem requiri diceret, sed *animadvertendi* vel

conspiciendi. Sed haec ipsa inest etiam in composito verbo *E* 212, α 118, λ 582 al. Hermannus autem ni fallor in digammate neglecto offendeatur, cuius vim hic poeta novit paucis tantummodo locis ex Homero petitis, pluribus negligit. —

80. „Magis Homericum foret ἐπειδὴ φρονέεις, X 379.“ *Herm.* Ad conformationem enunciati Matthias confert θ 236 sqq. — V. 86—88 ut abesse velim, non persuasit Matthias. Antiqui homines non ita erant comparati, ut credere possis verendum non fuisse, ne animi eorum avocarentur a religione Apollinis studio visendi currus et equos. — 87. Ad κτύπον subaudiendum ἀκούειν ex antecedenti εἰσοράσθαι depromendum, de quo genere zeugmatis quod dicunt disputavit Naegelsb. ad *A* 532. Proxime ad hunc locum accedit ι 167. —

89. Non male Matthias suspicatur ἀλλ' εἴ μοι τι πίθοιο ex *H.* 28, υ 381. — 91. Significat hunc versum Paus. X 37, 5. — *Παρνησοῖο*; formam ionicam depravarunt librarii; sed cf. v. 104. — In voce *Κόλῳ* quamquam duplicem sibilantem offerunt libri scripti constanter omnibus locis (solus Mose. correxit), id tamen malui tribuere pronuntiationi, quam communi usui repugnare; v. ad v. 104. — 92. Hic v. prohibet quominus aetatem hymni ad ea tempora deducamus, quibus ludi Pythici celebrari coepti sunt. —

94. Quod scripsi, et sententiae satisfacere videtur neque nimium abhorret a ductibus litterarum. Nam in vulgata ἀλλὰ καὶ ὥς explicanda egregie fallitur Matthias, qui sententias ita dicit esse connexas: „tamen vel sic, quamvis sit locus strepitui vel maxime obnoxius, dona tibi afferant mortales. Addit haec Delphusa, ne Apollinis religionem tam parum hominibus sanctam fore credere videatur, ut strepitu curruum et equorum ab ea avocentur. Contorti tamen aliquid versibus inest.“ Hic igitur verba non de Crissa, sed de eo loco, quem Delphusa obtinet, intellexit; quod falsum esse sequentia clamant. Contra Frankius haec: „quamvis tranquillius sit ille locus, tamen non est solitarius et privatus incolis, ut non sit verendum, ne nulla tibi afferant dona;“ quae si inessent in his vss., sanequam obscure locutus esset poeta. Sed omnino illud ὥς nihil habet, ad quod referatur, subnatumque videtur ex frequenti usu Homérico *Γ* 159, *Π* 363. Vocem ἀκέων adverbii instar usurpat hic poeta etiam v. 226; cf. φ 89. Similes ad sententiam loci σ 142, *Hes. Opp.* 104, 119, *Theog.* 763. — Ἰηπειήων deus

ipso vocatur etiam Apollon. Arg. B 704; tantum significat vox infra vv. 322, 339. —

95. ἀμφιγεγιθώς. Cf. Ilgenius Quint. Smyrn. I 61. λαοὶ δ' ἀμφεγάνυντο. — *96. Cf. H. Cer. 29. Optativi formam, quam suspicatus erat reponendam esse Ilgenius, restituit Matthias coll. λ 103, ν 248, ξ 122; vide ad v. 75. —

97. αὐτῇ soli; cf. v. 203. Idem valet vox Θ 99. Τυδείδης δ' αὐτός περ· ἔων. —

100. Non aberravit deus, ut opinatur Matthias, a recta, quum per Panopen iter facit. Via enim et antiquis temporibus et hodie quoque trita a Delphusa fert per Lebadeam in vallem angustam et curvam altis collibus inclusam, quos Cephissus interfluit; ibi sitae Chaeronea et Panope; inde Daulida pervenies, sedem mira amoenitate conspicuam rivulis abundantem et frequentem lusciniis; tum fatalis illa Oedipo trivialis (σχιστὴ ὁδὸς) sub iuga Parnassi fert via acclivi. Accuratius de his rebus qui cognoscere cupit, adeat librum H. N. Ulrichsii Reisen und Forschungen in Griechenland Vol. I 1840 et Muelleri Orchom. p. 30. 32. — Phlegyae Panopen incolentes Apollinis religioni adversabantur sacraque deo Delphico oblata spoliabant, Paus. IX 36, 2, X 7, 1; unde natum verbum φλεγύναν superbiendi notione a Phocensibus usurpatum, v. Eustath. ad N 301. Mueller. Orchom. p. 190 sqq. — De accentu Φλεγύων v. Steph. Thes. s. Φλεγύα. —

101. Cf. versus de Cyclopiis similes i 273 sqq. — 102. Κηφισὶς λίμνη nota ex E 709, de quo loco ne in errorem incidas cum Strabone p. 407, legas Mueller. Orchom. p. 43 not. 3. Sed tamen mirum me habet, hic demum lacum nominari, a quo satis magno spatio abest Panope, quum Haliartus et Onchestus proximie ad eum accedant. Quamobrem versus suspectus.

103—107. Descriptio brevissima eademque tam dilucida, ut res quasi oculis audientium subiici videatur. Δειράς acclivitatem totius regionis indicat; templi enim situs plus duo millia pedum supra mare erectus est; saltum ipsum autem, qui in occidentem vergit, ab altera parte superant saxa in altitudinem pedum mille abrupta, ab altera convallis cava (κοίλη βῆσσα, cf. Pind. Pyth. V 50 κοιλόπεδον νάπος) et saxosa aequaliter declivis ad Plistum rivulum porrigitur. Cf. Strab. 418 et Ulrichsium l. c. p. 42. — προσέβης cf. v. 342. — θεῖων Hermannus scripsit pro vulgari θύων, quod ineptum est. Egregie, sed tamen nimis cumulari videtur notio

celeritatis; quamquam quae ipse tentavi — πρὸς δειράδα θριῶν coll. II. Merc. 553, vel θριῶν, de quibus v. Paus. X 6, 4 et 29, 5 — nunc non magis placent. — 104. Κρίσην; haec urbs a situ templi occidentem versus quinque fere millibus* passuum distat; de nomine Δελφοί, quem neque Homerus neque hic poeta novit, v. ad II. XXVII 14. De forma nominis Homerica Κρίσαν v. Spitzn. ad B 520; alterum signum codicum librariis debitum expellendum putavi; v. Herodian. ap. Dracon. Straton. p. 21, 4, et Cramer, Anecd. III p. 289. — Παρνησὸν νιφόεντα, cf. Callim. in Del. 93. Panyasiu apud Paus. X 8, 9. — 105. κνημὸν numero singulari dixit etiam Orph. Arg. 605. — 106. Quum antea fuisset ὑποκρέμαται, Ernestius optionem dedit inter ἐπικρ. (quod complures libri e correctione habent) et ὑπερκρ.; sed hoc perrarum est, ideoque illud praetuli; cf. Plut. Popl. 10 οἶκος ἐπικρεμάμενος τῇ ἀγορᾷ. —

117. Quamvis διαμπερές, quae est lectio codicum, dictum sit aliis locis de iis rebus, quae in longitudinem porriguntur (II 640, η 96), tamen num coniungi possit cum μακρός, dubito. Revocavi δειντεχὲς exemplo v. 77, ne aequalitas dictionis turbaretur, idque Mosc. praebet; in eodem quod est καλὰ pro μακρά, merum lapsum calami habeo. —

118. Λαῖνον οὐδὸν recte Ilgenius intellexit *adytum*; nam οὐδὸς *limen* mox abit in latiore significationem totius aedificii, ut I 404, θ 80. Discernit autem poeta hanc partem interiorem et inferiorem, in qua erant laurus sacra et tripus, a maiori cella templi v. 120 et 345. Steph. Byz. s. Δελφοί. — — ἐνθα τὸ ἄδυτον ἐκ πέντε κατεσκεύασται λίθων, ἔργον Ἀγαμήδους καὶ Τροφωνίου. De his filiis Ergini (h. e. *architecti*) regis Orchomenii, v. Mueller. Orchom. p. 90 sq. Amiei immortalium cur praedicentur, colligas ex Cic. Tusc. I 47, 114, ubi haec: *qui cum Apollini Delphis templum exaedificavissent, venerantes deum petierunt mercedem non parvam quidem operis et laboris sui, nihil certi, sed quod esset optimum homini. Quibus Apollo se id daturum ostendit post eius diei diem tertium: qui ut illuxit, mortui sunt reperti.* Cf. Plut. Consol. ad Apollon. 14 et quae dicam in comm. de Atye et Adrasto. —

120. νηὸν ἑνασσαν *exstruxerunt*; vis transitiva verbi ναίω hoc uno loco est; nam δ 174 ne ita accipiamus, prohibent ea quae sequuntur. Sed ideo neque de voce ipsa neque de hac significatione dubitandum. Pariter de hominibus dicitur in coloniam deductis Hes. Theog. 329, Pind. Pyth. V 94. Hesych. ναῖσαι· σκευά-

σαι, οἰκῆσαι, κτεῖσαι. — 121. „ξέστοισιν λάεσσιν. Flor. Ald. κτιστοῖσιν; sed quid κτιστοὶ λάες? Recte Ernestius ξέστοισιν λάεσσιν restituit, quod etiam Wolfius recepit; v. κ 211, 252. — αἰδιδιμον ἔμμεναι αἰεί. Pind. Pyth. VIII 85 vocat Delphos γῆς ὄμφαλον αἰδιδιμον.“ Ilg. —

122. Fons est Castalius; draco autem Pytho vocatur et Δελφύνη πελώριος Apollon. Arg. B 708; cf. Spauh. ad Callim. in Apoll. 101, in Del. 91. — 123. ἀπὸ κρατ. βιοῖο, cf. Ω 605. — 124. δαφνινὸν sanguinolentum, ut Hes. Scut. 250, Aesch. Cho. 556, Prom. 997; sed sanguinei coloris B 308, A 474. Ilg. —

128. Goettlingius ad Hes. Theog. 820: „Animadvertite autem; Typhaonem et Typhoeum apud Hom. h. Ap. 306. 367 eundem esse, scilicet diversum a nostro. Homerides enim Iunonis ait filium esse Typhonem, ut Stesichorus ap. Etym. M. p. 772, 50 [Ἡσίοδος αὐτὸν γῆς γενεαλογεῖ, Στησίχορος δὲ Ἥρας μόνης κατὰ μνησιχαλίαν Διὸς τεκούσης αὐτόν. Οἱ δὲ Τυφώα φασὶ σημαίνειν τῶν ταραχῶν πνευμάτων τὴν ἀνάδοσιν τὴν ἐκ τῆς γῆς]; Hesiodum sequitur Aesch. Prom. 351, cf. Sept. 475 sqq. Well.“ Noli credere viro acutissimo, monstra re diversa intelligenda esse, nisi forte etiam alius Typhoeus is est, quem Homerus B 783 (v. schol.) narrat in Cilicia sub terra esse conditum. Terra enim et Iuno in multis fabulis Graecorum quam non distent, in vulgus notum. Accedit, quod mihi quidem indubitatum est, hanc totam de Typhoeo fabulam antiquissimis temporibus in Cilicia habitasse et postea demum in Europam et Boeotiam esse translata. Locum quidem ubi fuerit Boeotorum Τυφασόνιον, memoratum ab Hes. Scut. 32, cf. Schol. Pind. Ol. IV 11 et Pyth. I 31, ubi Typhoeum sepultum esse perhibebant, accuratius definire non possumus; sed non longe abfuisse a Parnasso inde coniicio, quod, quae de Delphyne h. l. narrantur et de Corycio antro, eadem fere in Cilicia fuisse tradit Apollod. I 6, 3, 8: Τυφῶν δὲ . . . διεκόμισεν αὐτὸν [τὸν Δία] διὰ τῆς θαλάσσης εἰς Κιλικίαν καὶ παρελθὼν εἰς τὸ Κωρύπιον ἄντρον κατέθετο. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ νεῦρα κρύψας ἄρκτου δορᾷ κειῖθι ἀπέθετο καὶ <φύλακα> κατέστησε Δελφύνην δράκαιναν. ἡμίθῃρ δὲ ἦν αὕτη ἡ κόρη. Et quum in Cilicia hoc monstrum a Terra editum haberetur, postquam in Boeotiam transmigravit, Iunonis fetus factus est, quae invida simultate in Iovem commota complura monstra narratur gemisse et nutritisse, Hes. Theog. 306 sqq., 314, 318. Nam dum vigeat ingenium poeticum Graecorum, nihil in

fabulis ab exteris nationibus receptis (sunt autem permultae) fude et quasi indigestam molem reliquerunt, sed et perpolire omnia et ad communem sensum accommodare studebant, dabantque operam, ut quantum fieri posset in illa deorum quam sibi fingebant republica omnia ad condiciones civiles et ad rationes quasdam certasque leges revocarent. Itaque hoc monstrum non terra editum, sed a Iunone creatum voluerunt; causasque gignendi quaesiverunt ex similitate deae antiquitus concepta. Hoc tali modo factum est, ut multae saepe fabulae apud exteris nationes ortae ita cum domesticis coaluerint et multum tractando sint transformatae, ut nunc lubricum sit ea discernere et dirimere. De Typhoeo cf. Schoemannum in Catal. Lectt. Gryphisv. 1851 p. 25 sqq. — 130. De ortu Minervae v. ad H. XXVIII. — 131. Lectio codicum ferri nequit; at mirum, quomodo nasci potuerit. Laudant ad verba Pind. Ol. VII 36, Anacreont. 53, 44. H. XXVIII 5 σεμνῆς ἐκ κορυφῆς. — 133. Cf. Θ 5, T 101. —

134. 135. Cf. A 66. 67. Matthias quia duae sint personae, πρότερος poni debuisse censet et mavult scribere πρότον ἐπεὶ. Quod ab h. l. abhorre vidit Hermannus. Et Homerus aliquoties πρότος dixit, ubi expectes πρότερος, N 502, Σ 92. — 134 sqq. „Haec quomodo Iuno potuerit dicere, si (quod omnes interpretes statuerunt) ipsa antea Vulcanum ex se sola peperisset, non magis intelligitur, quam cur omnino Iovi irata fuerit, qui nihil tum aliud, quam par pari retulit. Enimvero de eo conqueritur Iuno, quod Iupiter, postquam ex ipsa, coniuge sua, deformem Vulcanum procreasset, ex se solus pulcerrimam deam genuerit. Hac Iovis iniuria ad iram concitata Iuno et ipsa procreandi ex se filii periculum facit misero eventu; nam quum deum parere sibi proposuisset omnibus aliis pulcritudine antecellentem, fato an Iovis fraude, factum est, ut horrendum monstrum procrearet. Eandem rem aliter ab aliis, ut ab Hes. Theog. 927, narrari non mirum est.“ Frank. Haec eo posui, quod probabiliter mihi videntur disputata; nam prorsus certa non sunt. Aegre enim adducor, ut hunc poetam ex Hesiodi disciplina, id quod multa ostendunt, profectum a Theogoniae auctore discessisse credam. Dubitationes Frankii autem ita plane removeri videntur, si statueris Iunonem, quum filium ex se sola genitum in mare deiceret (unde casu tantum et invita matre servatus est) culpam omnem, ut sibi videbatur, redemisse et hinc Iovem suo iure increpare, quippe qui iterum iniuriam ultro sibi inferat. —

139. Vario modo extremum hunc versum tentarunt, ut cum sequentibus coniungeretur. Barnesius ὄν τε κεν αὐτῇ, Ruhnck. ὄν γε μὲν αὐτῇ, Creuzer ὄν τε καὶ αὐτῇ, Ilgenius in sequenti versu ῥίψ' ἄρα. Sed sponte apparet aliquot versibus casu perditis narrationis tenorem esse interruptum. — 140 — 142. Ad rem cf. Σ 395 sqq. — Quod in nota marginali cod. L narratur de diversitate significationis inter vocabula κομέω et κομίζω, hariolatio est. — 143. Hoc dicit Iunq: utinam Thetis aliud quid gratum fecisset diis, i. e. vellem filium meo cum dedecore natum non sustulisset, quem ego ipsa mater extinctum volueram. — 144. Prior pars ex ν 293, posterior similis huius λ 474. —

147. „Vulgo ἦν ἄρ' ἐν. Codd. ABCM ἦ δ' ἐν. Inde Matthias fecit ἦά δ' ἐν. Quod propterea ferri non potest, quia δὰ non ponitur post vocalem, quae elidi potest, nisi post ὅτι, quum δὰ est sine elisione. Ὅτι δὰ θνήσκοντας ὀρατο. Sed quum δὰ vocalem amittit, ὅτ' ἄρ' dicitur, ut in II. Apoll. Del. 100. Recte ergo ἄ δὰ, τὰ δὰ, ut B 36, 38, Z 314, σ 314. Sed male τοῖά δ' est η 132, ubi alii, sicuti debet, τοῖ' ἄρ'. Sincera vero est vulgata lectio ἦν ἄρ'. Ἦν autem tertia persona est. *Etiam si ego, inquit, Minervam peperissem, tamen ea tua dicta esset filia.* Et κεκλημένος τινὸς est *filius alicuius*; vide quae dixi ad Pind. Pyth. III 114, quibus adde Soph. El. 366.“ *Herm.* —

148. In vulgata lectione καὶ νῦν τοι γὰρ ἐγὼ τεχνήσομαι iure offendit Schneidewinus p. 42 propter illud τοι γὰρ nullis machinis expediendum. Et vestigia veri retinuerunt DL exhibendo καὶ νῦν μέντοιγάρ, unde efficitur, γὰρ ortum ex dittographia sequentis vocis ἐγὼ esse delendum. Sic etiam M, qui verbum habet depravatum. Deinde autem ante hunc versum reducendus est in ordinem is, quem solus L servavit ita quidem, ut facili transpositione metro includi possit; quo inserto demum sequentis versus sententia in clara luce collocatur: *Vide nunc, ne tibi in posterum quod incommodum afferam; iam enim ego machinabor, ut filius ex me nascatur.* Videlicet versus ille primum in codice archetypo omissus, deinde ad marginem adscriptus est; quo facto solus L, qui aliquoties notas marginales habet, ab interitu eum servavit. Ad quem cf. X 358 Θράξο νῦν, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι. Apollon. Arg. I' 1025 Θράξο νῦν, ὥς κέν τοι ἐγὼ μητίσομ' ἀρωγήν. Quod Hermannus in Iahnii Annal. LII p. 140, qui probat versum, scriptum

vult τοι γὰρ νῦν καὶ ἐγὼ coll. K 427, eo opus non est, licet sententia proba sit. —

149. „Non puto ἐμὸς mutandum esse in ἐμοί. Sensus est, *ut meus aliquis nascatur filius*. Si dativo uti poeta voluisset, καὶ ἐμοί, credo, dixisset.“ *Herm.* — Quod Aristot. Phys. IV 1, Metaph. I 4 versum Hes. Theog. 120. ἦδ' Ἔρως, ὃς κάλλιστος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι, ita affert ἦδ' Ἔρως, ὃς πάντεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισι, noli credere Goettlingio, ex hoc loco sublectam esse locutionem satis vulgarem, quam depromere licuit ex 137, A 720, B 579, O 550 al. — 150. αἰσχύνασ'. „Si participium ad παῖς referendum esset, scribendum foret αἰσχύνων.“ *Matth.* — 151. „Nodum in scirpo quaesiverunt interpp. Iuno, quae remota esse a Iove neque tamen ceterorum consuetudine deorum carere vellet, discessit quidem ex deorum coetu, in quo Iupiter esset, et totum annum, usquedum Typhonem peperisset, in templis suis se tenuit, sed nihil impediit, quominus eam ceteri dii convenirent.“ *Frank.* Heynius coni. οὐδ' ἀπὸ σεῖο κτλ. Ilgenius explicat verba θεοῖσι μετέσσομαι *deae dignitatem tuebor*, coll. Σ 91, o 251. Ruhnck. legit v. 153 ἀπὸ νόσφι Διὸς κτε. — 152. „Vulgo τηλόθεν οὔσα. Emen-davi ad Orphica p. 824. Vide Θ 285, Φ 154, α 22, ε 55, λ 438.“ *Herm.* Participii formā ὦν primum est II. XIX 32, XXIX 10, qui loci multo recentiores sunt. — 155. „Χεῖρ καταπρηγεῖ est II 792, v 164. Itaque poeta, ne Homericum hemistichium immutaret, maluit δὲ post secundum vocabulum ponere, quod alias cavent antiqui. Vide ad Orphica p. 820.“ *Herm.* —

156. Pro dativo μοι Barnesius mavult μεν auctore usus Eustathio, qui κλύειν cum dativo iungi posse negat, nisi ubi potestatem habeat verbi quod est ὑπακούειν, ut Hes. Theog. 474. Cui Ilgenius opponit ζ 239; sed et illo loco et E 115 tacite a Bekkero scriptum est μεν. Tamen restat tertio casu Theogn. 4 et formula haec κλυθε μοι εὐχομένῳ Theogn. 13. Solon. fg. 11, 2 Delect. Epigr. Hom. XII 1. Cf. etiam II 515, Ω 335. Quibus locis inter se collatis illos, quos dixi a Bekkero mutatos, solam *audiendi* notionem habere invenies; contra, in quibus dativus legitur, inesse vim *exaudiendi* et *obtemperandi*. Hoc autem quem tractamus loco ea accedit difficultas, quod v. 156 dativus, v. 159 genetivus legitur; quod contra esse factum velis. Sed in hunc poetam ne nimis severe agamus, dum ratio ne contradicat, multa suadent. —

156 sqq. Iuno invocat Terram et Coelum et Orcum, quibus naturis compositis mundus efficitur. Orcum incolunt Titanes, quos Homerus uno loco nominat eoque satis memorabili Ξ 279 (v. schol.), ubi eadem Iuno per eos iurat. Iam quum apud Homerum Oceanus sit procreator deorum hominumque (Ξ 201, 246, 302), huic poetae cum Hesiodo convenit et cum Orpheo Hymn. XXXVII, ut e Titanibus omne genus deorum et hominum ortum dicat. Cf. Preller. Mythol. I p. 49 sq. — 157. τοὶ ναιετάοντες. „Nec praecedit nec sequitur verbum, quo participium ναιετάοντες referatur, sed anacoluthon est. Dicere nimirum volebat οἱ ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες ἄνδρας τε θεοὺς τε ἐφύσατε, sed subito constructionem impunitavit. Neque enim quemquam fore puto, qui haec ita accipiat Τιτῆνες οἱ ναιετάοντες, articuli cum participio iuncti usum huc trahens.“ Matth. —

159. αὐτοὶ ferendum non erat, et αἰτὰρ mihi certissimum videtur. Ilgenius ad antecedentia trahit vocem αὐτοὶ, quae ratio discerpendorum versuum iure Hermannum male habet. Cf. 297 sqq. ξεινοί, τοὶ ἀμφινέμεσθε τὸ πρὶν, αἰτὰρ νῦν. —

162 coll. 155. Invocabantur dii inferi terra manu percussa, cf. T 568, ubi haec schol.: εὐχονται δὲ οἱ ἥρωες τοῖς μὲν οὐρανίοις θεοῖς ἄνω τὰς „χειράς ἀνίσχοντες μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος“ (Θ 347), τοῖς δὲ θαλασσίοις „πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο χειράς ὀρεγνύς“ (A 351), εἰς θάλασσαν δηλονότι τοῖς καταχθονίοις δὲ κόπτοντες τὴν γῆν, ὡς ἐνθάδε φησὶν. Cf. Ξ 271, Stat. Theb. I 54 sqq., Coluth. 47. Herm. Antiq. sacr. § 21, 12. — 165. Scriptura legi grammaticae repugnans δ' ἥπειτα (quae exstat etiam II. Ap. Pyth. 257) quam late sparsa sit antiquitus, quaere apud Spitzn. ad O 163, Buttm. Gramm. Max. I p. 115, Merkel. ad Apollon. Praef. p. LXXIX, unde elucere videtur, vitium iam satis antiquo tempore esse grassatum, etsi id non tribuerim Zenodoto. —

166 sqq. Haec dicta ad similitudinem vv. A 490—92. Ad v. 168 Hermannus „Formula ὥς τὸ πάρος περ, inquit, qua saepe utitur Homerus, sola per se poni solet. Vix alibi verbum adiectum inveneris, quam τ 340 κείω δ', ὥς τὸ πάρος περ αὐπνους νύκτας ἴανον. Neque hic sequentem versum, si abesset, quisquam desideraret. Coniiciat fortasse aliquis, scribendum esse ὥς τὸ πάρος περ αὐτῷ ἐφεξομένη, de qua loquendi ratione vide ad Vigerrum p. 708. Facilius tamen poetam dedisse crediderim ὥς τὸ πάρος περ Ζηνὶ παρεξομένη. Παρέξισθαι est confabulantium, A 407,

557, E 889, δ 738, υ 334. — Eam quam primo loco posuit rationem secutus uncis inclusi versum, sine dubio a grammatico nescio quo confictum; in quo quas adhibere conatus est ceteras medelas, eae vanae sunt. Neque enim αὐτῷ si ad Iovem referatur, apte collocatum est. —

169 sq. Ad rem cf. II. Cer. 28 (ubi mirus error Mosc. redit) et 303. — 171. Quam prave interdum etiam ab iis, qui interpretes se profitentur, tritissimae formulae Homericæ intelligantur, exemplo est *Matthiae* annotatio haec: „Vulgo νύκτες. Sed cod. *M* μῆνές τε, quod legitur etiam λ 293 [immo 294, etiam ξ 293], unde hi versus desumpti sunt [haec verbo tenus descripta ex *Ilgenii* nota]; et si per se rem spectes, concinnior est progressio ab horis et diebus ad menses, quamvis h. l. praepostero ordine memorantur, quam ad noctes.“ Acutam vero stultitiam! quae ὥρας intelligit *horas dici*. Sed ne νύκτες quidem mutandae cum mensibus; nam illius codicis lectio, si diligentius ad eum attenderis, ex ipso loco Homérico illata est. νύκτες τε καὶ ἡμέραι leguntur ξ 93; — ἡμέραι (quod in *M* esse falso rettulit *Matthias*, ut iam *Hermannus* erat suspicatus) Σ 340, Ω 745, νύκτας τε καὶ ἡμέρας multis locis. Coniectandi libido in eodem codice apparet in seq. v. ἐπιτελλομένου, de quo cf. II. Merc. 371, Hes. Opp. 383, 567. —

173. Eadem de Echidna habet Hes. Theog. 295. — 174. πῆμα βροτοῖσιν, cf. 128. De duobus vss. in eandem vocem desinentibus v. ad v. 53. — 176. κακῶ κακόν. *Ilgenius* confert II 111, ρ 217, Liv. I 46. ut fere fit malum malo aptissimum. Adde Hes. Theog. 380, 405, ε 97, II. Merc. 154. —

177. Quum omnes codices exhiberent ὅς, *Wolfius* primus scripsit ἧ, ut relativum ad serpentem referretur. *Ilgenius* ὥς dedit „quod summam conficit ex multis antea relatis;“ sed h. l. exempla nulla sunt allata. *Schneidewino* ὅς eo ortum esse videtur, quod librarii menti observatum sit I 540. ὅς κατὰ πόλλ' ἔρδεσκειν ἔθων Οἰνῆος ἀλώην (cf. *Herm.* ad *Orph. Arg.* 1304). Idem cum *Boethio* corrigit ἔρδεσκειν ἀγακλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων, ut ne differat a v. 124 constructio. Quod facile iis concedemus, modo evicerint, hunc versum cum toto qui est de generatione Typhonis loco genuinum esse, de qua re dixi pag. 117. sq. —

182. 183. Hi versus *Ilgenio* aliquando spurii videbantur ob intolerabilem, ut dicit, tautologiam. Offendebat nimirum κατὰ χῶ-

ρον et iuxta positum καθ' ὕλην, κυλινδομένη et hoc πυκνὰ μάλ' ἐνθα καὶ ἐνθα ἐλίσσεται. Postea autem vanam fuisse istam opinionem intellexit coll. Γ 33 sqq. H. Ven. 76—80. (De toto hoc genere repetitionis dicam ad H. Ven. 113.) Tamen ille pro ὕλην dedit κατ' ἑλύν, quum non intelligeret, quid rei silvae sit prope fontem, nimiumque tribuens Pausaniae X 37 τὸ δὲ πεδῖον τὸ ἀπὸ Κίρρας ψιλὸν ἐστὶν ἅπαν καὶ φυτεύειν δένδρα οὐκ ἐθέλουσιν, ἢ ἔκ τινος ἀρεᾶς ἢ ἀχρεῖον τὴν γῆν ἐς δένδρων τροφήν εἰδότες. At poetae ingenium includendum non erat arcta convalle Delphica, cui exspatiari liceret in silvas densissimas, quibus Parnassus hodie quoque obductus conspicitur.

183 sq. „Dictio λείπειν θυμὸν non Homericā visa est Clarkio et Ruhnkenio; at, si non Homericā, Graeca tamen est, et defendi potest loco Pind. Pyth. III 180 τόξοις ἅπο ψυχὴν λιπών. Virg. Aen. III 140 *linguebant dulces animas*. Terent. Ad. III 5, 52 *animam relinquam*. Quod vero Ruhnkenius reponendum censet, λείβε δὲ φοινὸν θυμὸν ἀποπνέουσ', id valde vereor ut ulli probet' (etsi θυμὸν ἀποπνέειν Homericum, Δ 524, Apollon. Arg. Δ 472, quem locum ipse margini exempli sui allevit), quandoquidem et φοινὸν per se, non adiuncto αἷμα, pro sanguine, auctoritate caret, et λείβειν αἷμα *fundere sanguinem* (quamvis αἷμα λείβεσθαι *effundi* dicitur Hes. Scut. 174), de moriente vix usurpatur.“ Matth. — θυμὸν φοινὸν *animam sanguinolentam*, ut δαφοινὸν v. 124; quae translatio fortasse abhorret a poeta epico; quam ob causam Ilgenius interpretatur *purpuream animam*, ut θυμὸς ipso sanguine contineatur; ut Virg. Aen. IX 349 *purpuream vomit ille animam*. Doederl. Gloss. Hom. III, § 2212 coniicit φοινὸν ἀποπτύουσ' (ex Ψ 697) *sanguinem evomens*. —

184. ἐπηύξατο. Augmentum in omnibus codicibus exstare videtur; quod quum Atticorum sit proprium teste Moeride p. 175, v. Buttin. Gr. I p. 321, et apud Homerum semper omittatur, Matthias quoque in editione id abesse voluit verbo non addito. Quod ego tamen retinendum duxi; cf. ad H. Ap. Del. 46. —

186. οὐδὲ σύγε, cf. ρ 105. Wolfius οὐδ' ἔτι σὺ. — Etiamσι ζωὴ βροτὸι inveniantur Σ 539 (ubi opponuntur imaginibus arte factis) et ψ 177, tamen recte Ilgenius ζώονσα, quia h. l. oppositio requiritur, coll. H. Merc. 37 sq. — 189. Formam Τυφωνεύς in M inventam non bene tuetur Ruhnkenius adiutus corrupta glossa Hesychii Τυφωνεῖ (lego Τυφωεῖ) Τυφῶνι, ἐνὶ τῶν γιγάντων. —

190. Chimaera Typhoei et Echidnae filia secundum Hes. Theog. 321. — 192. Restituendum erat ὅσσε κάλυψε, quod librarii minus religiosi *BM* corrigendum duxerunt; quamquam illud hodie etiam apud Homerum regnat, ubi teste Spitznero augmentum abest a Veneto tribus exceptis locis *A* 503, 526, *Ξ* 519. —

„Versus 194—196 Rubnk. et Matthias (hic etiam v. 193) pro spuriiis habuerunt, maxime quod offenderet studium illud vocabulorum rationes etymologicas exponendi. Eadem de causa Matth. v. 209 et vv. 315—318 damnavit. Ilgenius autem nihil nisi versum 193 eiici voluit. Recte hos omnes versus tuitus est Hermannus. In Homero quidem huiusmodi studium non animadvertitur (nam τ 407 Autolycus rogatus ab Euryclea, ut recens nato Ulixi nomen imponeret, non poterat non etiam causam huius nominis et significationem indicare; contra *I* 562, quem vs. Ilgenius attulit, prorsus alienus ab h. l. est); sed eo saepius in recentioribus poetis adeoque in his ipsis hymnis deprehenditur. Cf. *H. Ven.* 199 sq. *H. XIX* 47, *VII* 5 [*Hes. Opp.* 81]. *Lob.* ad *Soph. Ai.* 430. *Aesch. Ag.* 671 cett. Reliqua argumenta, quibus ad condemnandos illos versus usi sunt, haud ita magni esse videntur momenti, ut inconcinnata illa verborum τὴν δὲ repetitio (cf. *H. Merc.* 62 et 63 καὶ τὰ μὲν — καὶ τὴν μὲν); ut trochaeus, qui in primo versus pede est, Πύθιον (vid. *Herm. Elem. doctr. metr.* p. 347 et 649), ut inepta particularum κείθι et αὐτοῦ coniunctio, quae tamen quam addere solet sententiae gravitatem, etiam h. l. addit; *ibidem, eben dort* (vid. *Matth.* ad *H. Merc.* 169. *Schaeff.* ad *Gregor. Cor.* p. 873. Cf. *Eustath.* ad *Θ* 207. *Hom. Epigr.* III 5). Sententiarum autem nexus ne cui perturbatus esse videatur, sic se habet: serpens illa, quum solis calor eam putrefecisset, Pytho appellata est, Apollo autem Pythii cognomen ex eo traxit, quod illo ipso loco, quo colebatur, occisa ab eo serpens putruit.“ *Frank.* Haec in universum rectissime disputata mihi videntur; nam in hoc ipso potissimum versatum esse poetam apparet, ut sacrorum Pythiorum origines explicaret et, unde singulae res nomina traxissent, probabilem et ab incolis traditam rationem redderet. Adiungo, pro Πύθιον, quod sane offendit, *Schneidewinum* p. 44 non temere coniecisse Πυθῶον, quoniam a Πυθῶ derivandum sit cognomen dei, quemadmodum Σαπφῶος, Αεσβῶος dicatur, v. *Neue Sapph.* p. 25. Sed tamen Πύθιος in usu erat neque nimium haerendum in iota producto, ad quod iam Ilgenius exempla contulit

Dionys. Perieg. 706 *Κασπίη*, 738 *Κασπίοισι*, χ 374 *κακοεργίης*, Φ 104 *Ἰλίου*. Hermannus scripsit *Πύθιον ἀγκαλέουσιν*. — In seq. v. Schneidewinus *κεῖθι αὐτοῦ* cum Ruhnkenio inepte iuncta vocat et tentat *κεῖθι δεινὸν πῦσε πέλωρ*, quia saepius αὐτὸς suspicionem vitii habeat. Quod etsi concedo — cf. ad 345 —, tamen hic locus suspicionem carere videtur coll. K 271 *Εὐρύλοχ'*, ἦτοι μὲν σὺ μὲν αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ. —

196. *ὀξέος ἡελίοιο*, epitheton valde accommodatum ad radios solis, dei sagittas; cf. Ξ 345, Hes. Opp. 414, Theogn. 426, Pind. Ol. III 24, VII 70. — 198. *ἐξαπάφησεν*; de hac forma singulari, quae recurrit Quint. Smyrn. I 137, Oppian. Hal. III 94, vid. Buttm. Gr. II p. 117. —

201. Qui in omnibus editionibus praeus est accentus participii *ἐξαπαφούσα*, dudum ex Mosc. corrigi debuit, praesertim quum verum suppeditet H. Ven. 38. — De verbi *μέλλειν* significatione (in *fatis erat*) disputat Naegelsb. ad A 564. — 202. Barnesius *προχέειν*. At *προρέειν* transitive usurpatur Orph. Arg. 1137 *ἀργυροειδὲς ὕδωρ προρέων*, Apollon. Arg. Γ 225; simplex *ρέειν* Eur. Hec. 528, Theocr. V 124, 126. — 205. *πετραίης προχόησιν*. Libri unanimiter habent *πέτρῃσι προχυντῇσι*, quod Ernestius (modo recte eius verba intelligam) explicat activa potestate de rupibus aquam profundentibus, vel ut ipsius verbis utar, *scaturiginem ipsam in petra*. Quod quum vetet, ita accipi lex ea quae est de vocabulis formandis, et *προχυνταὶ πέτραι* nihil possint esse nisi *lapides profusi*, sequenda est egregia Ruhnkenii emendatio, ad quam ipse confert Apollon. Arg. Δ 1416 *ἢ τινα πετραίην χύσιν ὕδατος*, 1456 *πετραίῃ Μινύαι περὶ πίδακι δινεύεσκον*, Quint. Smyrn. III 578 *ὥσεί τε μέλαν κατὰ πίδακος ὕδωρ πετραίης*. Hunc locum imitatione etiam expressit Callim. in Del. 134. 135. —

210—219. „Ordinem versuum perturbatum esse nemo non videt. Sed quis ausit eiicere [quod fecit Matthias] versum non modo optimum atque elegantissimum, *Κρηῆτες ἀπὸ Κνώσσου Μινωῖτου, οἳ ῥά τ' ἄνακτι*, sed etiam plane necessarium? Ridiculum enim fuisset, si poeta, quod nihil ad rem facit, Pylam petiisse nantas istos, addidisset; omisisset autem, quod in primis dicendum erat, non illos ἀπὸ δρυὸς ἢ ἀπὸ πέτρης, sed Cretenses fuisse. — Et res ipsa et codicum lectiones non sinunt nos dubitare, quin, quae vulgo post *οἳ ῥά τ' ἄνακτι* leguntur, statim post *Πυθοῖ ἐνὶ πετρῇσση* a poeta posita fuerint. Quod in cod. Mosc. adnotatum

est, versum unum excidisse, verum est, sed illa adnotatio ad aliū locum spectat, quam ad quem in eo codice adscripta perhibetur. Excidit enim manifesto versus post haec, οἳ ῥά τ' ἀνακτι, qui quidem fortasse, quod vel ἱερά in principio, vel Πυθοὶ ἐνὶ πετρήϊσση, vel etiam utrumque haberet, perturbationi locum fecit. Haec igitur me moverunt, ut versus in eum ordinem redigerem, quem iam olim alibi indicaveram." *Herm.* — 211. ὀργίονας, forma ionica, quae hoc uno loco exstat; Attici ὀργεῶνες. Editores *Thes.* *Steph.* scribere malint ὀργέονας. — 212. θεραπεύονται. Verbum hoc uno ut videtur loco genere medio usurpatum. — 213. θέμιστας, vid. ad 75 et cf. π 403. — 215. ἐκ δάφνης. De tripode lauro revincto (neque enim h. l. cum Ilgenio cogitandum de lauro arbore prope tripodem sata) cf. *Arist. Plut.* 39 c. *schol. Philostr. Imagg.* II 34. — γνάλων ὑπο Παρνησσόιο. *Hes. Theog.* 499 γνάλοις ὑπο. „Genitivum posuit hic poeta, quia ex convalle Parnassi vox Apollinis edita in altum penetrat." *Frank.* — 216. E lectione cod. *M* Schneidewinus rectissime elicit, quod ad marginem exemplaris sui posuerat, ταῦτ' ἄρ' ὅγ' ὀρμαίνων. Hiatus enim quum ferri possit, tamen duriuscula evadit oratio, si absit notio subiecti. — 218. Versum excidisse puto huiusmodi ἤραρον ἐν θυμῷ, ὀργίονες ἔμμεναι αὐτοῦ; coll. δ 777, *Hes. Theog.* 608. —

224 sq. Quae in priore versu lateat sententia, coniectura sua assecutus esse videtur *Matthias*, ducta ex θ 94, *E* 665: „nemo eum cognoscebat neque animadvertibat, h. e. nemo intelligebat deum sub delphini illius forma latere. ἐπιφράζεσθαι pro agnoscere est etiam σ 94, ubi Ulysses satius duxisse narratur ἢ ἐλάσαι, ἵνα μὴ μιν ἐπιφρασσάιεν Ἀχαιοί. Eodem sensu φράζεσθαι adhibetur ω 216. *Theocr.* XXV 180. Νοεῖν est simpliciter videre, φράζεσθαι cum iudicio quodam cernere, *II. Ven.* 178 sq." Quae sequuntur, apparet nullo modo coire cum antecedentibus recteque aliquid excidisse statuit *Herm.* Sententiarum autem nexus hic fere fuisse videtur: quum nemo agnosceret deum, nautae delphinumprehendere vel de nave eicere parabant, qui subito nave magna vi concussa terrore implebat homines. (De diis praesentiam indicantibus fragore aliquo cf. *Callim. in Apoll. init. c. not. Spanhem.*) Sed quid dederit poeta initio v. 225, in incerto est. Ilgenius ποντοθέν ἀνσελάσκε, sursum saliebat! *Matthias* πάντα δ' ἀνασσο, coll. *Apollon. Arg.* B 728. Neque ratio *Frankii* versus 224 et 225 locum mutare iubentis tenebras diffundit. — ἀνασσελάσκε ex *M* scripsi so-

quente altero imperfecto *τίνασσε*; indidem consequitur, de forma singulari et cuius paucae similes inveniuntur non recte statuisse Buttm. Gr. I p. 384 **), quum eam contractione ortam diceret; habet enim permutationem terminationis non inusitatam in aliis quoque verbi Graeci formis. —

227 sqq. Nautae timore adducti vela non verterunt, ut fieri solet ad cursum dirigendum funibus laxandis (*ὄπλα λύειν*) et attrahendis (*ἔλχειν*), sed ut initio vela composuerant, ita perrexerunt navigare. Non cogitandum de velis contrahendis imminente periculo tempestatis, ut Frankius vult; neque vero quidquam spurium. Sed in v. 228 una littera mutata effeci, ne poetae quantumvis ab Homero distant foedissimam tribueremus tautologiam; *ἔλχον* ex β 426, ο 291 *ἔλχον δ' ἱστία καλὰ ἐυστρεπτοῖσι βοεῦσιν*. — 229. Quod erat in editionibus *οἱ*, ne in ullo quidem codice exstat, sed a Chalcocondyla inductum erat. —

230. De *συνεκφωνήσει* vocis *ἔπλεον* cf. Herm. ad Orphica p. 757: — Ruhnkenius ad emendationem suam certissimam *ἔπειγε* comparat hos locos: μ 167 *ἔπειγε γὰρ οὔρος ἀπήμων*; Soph. Phil. 1443 *καίρως καὶ πλοῦς ὅδ' ἐπείγει γὰρ κατὰ προμνάαν*; Apollon. Arg. Δ 1769 *χρειώ τε καὶ ἄσπετος οὔρος ἔπειγεν*. — 232. Emendatio Matthiae ex B 584; Helos oppidum Laconiae situm in sinu intimo Maleam inter et Taenarum. — 234 sq. Hos versus qui cum Groddeckio spurios indicabit, temere aget; habent enim explicationem vel Homero ipso dignam et usitatam, de quo genere vid. Nitzsch. ad α 300. De gregibus ovium Soli sacrorum in Taenaro nihil aliunde constat; sed eadem res indicante Ilgenio prope Apolloniam Epiri, Herod. IX 93; neque dissimiles sunt boves in insula Thrinacia μ 128, 269 sqq. —

239. *αὐτίς* Piersonus Verisimil. p. 19; codicum *ἀμφίς* nihili est. Ceterum quamvis in editionibus epicorum et Pindari hodie regnet scriptura *αὐτίς*, in hoc poeta adhuc non obtemperandum legi putavi, collato v. 298. Quantum quidem ex Goettlingii indice Hesiodico videre licet, non pauci sunt loci (Opp. 50, 157, Scut. 32, Theog. 50, 237), in quibus ionica forma uno vel duobus tantum codicibus neque iis optimis, fulta est. Cf. Apollon. Arg. edit. Merkel. Teubn. 1851 praef. p. X. — 241. Lectio codicum *ἔχουσα* iure vexavit interpretes, ex quibus alius voculam ad *ὁδὸν* applicavit, ut esset *cursum dirigens* (quae structura neque Graeca est neque si esset poetam epicum deceret), alius sensu reciproco positum dixit *ἔχειν*,

alius denique interpretatus est: *iuxta (se) Peloponnesum habens navis perrexit*. Haec ipsa res quum satis ostendat, voculam non habere, quo referatur, scripsi ἐκούσα: *ultro, incitata sua ipsius (ut nautis videbatur) voluntate*. De confusione horum vocabulorum non infrequenti v. exempla in Steph. Thes. allata. — 242. πνοιῇ ἴθυε, cf. ε. 78, λ 10. —

244 — 249. „Epici veteres valde delectabantur describendis itineribus. Qui quum de locis narrabant, quos ipsi vidissent, non poterant in ordine itineris peccare. Quid autem, si quato regionem non nisi ex aliorum narrationibus, aut ex solo Homero cognitam habebant? Quid porro, si non de iis locis, quos quis ordine adiisset, sed de his, quos in maritimo itinere e longinquo conspexisset, exponebant? An tum quoque exigemus, ne quid praeter ordinem commemoretur? Absit.“ Haec Hermannus. Equidem adhuc dubium haerere me fateor, utrum poetae ipsi an nescio cui interpolatori haec confusio sit condonanda. Sed haec qui in ordinem redigere conabitur, certe operam perdet; nam complurium urbium, quarum nomina legemus, ne situs quidem constabat veteribus, de qua re legendus E. Curtius in Peloponnesi sui Vol. II p. 75 sq. collata tabula geographica. De singulis breviter haec indicabo: Ἀθήνη B 591 postea Σαμικόν dicta secundum Strab. 846; Ἀργυρέη aliunde non cognita, quamobrem Ilgenius temere in eius locum substituit Ἀμφιγένηαν ἑρπυρήν. — V. 245 ex B 592 (ubi v. schol.) emendatus a Barnesio, cf. Strab. 349. — De v. 246 vide ad II. Merc. 399. — V. 247 nunc legitur o 295, a Wolfio insertus e Strabone 350, a Bekkero rursus eiectus. Chalcis et fluvio et pago nomen erat, Strab. 343. Dyme in Achaia est. — VV. 248. 249 ex o 297. 298 sunt ordine inverso. Pro Φεράς apud Strab. 350 scriptum est Φεάς, quum o 297 codices sustineant Φεράς, unde liquet hunc vel poetam vel interpolatorem versum ex Odyssea desumpsisse. Sed Φεραί ad Messeniam pertinent, v. Curtium Pelop. II p. 193; utroque autem loco Homeri intelligendum oppidum Elidis, de cuius situ dubio vid. ibid. p. 107 ann. 46. — VV. 249—251. Haec non minus inepte dicta et disposita sunt, quam antecedentia, si rei veritatem spectes. Nam a Phea fieri non potest, ut conspiciantur insulae Ionicae, non quia longius sint remotae, sed quod obstat visui promontorium altissimum, cui Chelonatas nomen est. Et parvulam Ithacam, ut sit, ob laudem nominis amplificavit; neque vero fides habenda Frankio

qui altiores Ithacae montes vult, quam illas insulas. Nimirum dispiciebantur montes paullulum e nubibus caput attollentes. De particula καὶ 250 eodem sensu quo καὶ τότε δὴ posita cf. Naegelsb. ad *A* 479. Denique „ἐντε Homerus saepius sine copula ponit, ut *M* 373, ν 93, χ 192, ω 146.“ *Herm.* — 252. De forma quam Mosc. praebet παρενίσατο v. Lob. ad Buttm. Gr. II p. 249. Homerus et antiquiores poetae tantum imperfectum noverunt. — 253. Ἐπὶ ab Ilgenio pro vulgato ἐπεὶ restitutum quum necessario ad verbum pertineat, cf. *P* 650 μάχη δ' ἐπὶ πᾶσα φάανθη, recte Schneidewinus τάχ' ἐφάινετο dedisse videtur. De confusione harum vocularum cf. H. Ven. 244. — Ceterum Matthias quum hos vv. 253. 254 spurios diceret, illa offensione duplicis praepositionis sublata nimis accurata definitio temporis, quo Zephyrus flare coepit, certe non erat incusanda; quae et necessaria est h. l., et suavissimae descriptionis continuandae satis commodam praebet occasionem. Neque magis offendo in eo quod dicitur sinus Crissaeus διεξέλγειν Peloponnesum, scilicet a terra continente, quod quivis sponte intelligit; nec vero quidquam nos cogit, ut ἀφ' Ἑλλάδος cum Matthia subaudiamus. —

256 sq. Sumti ex o 293. 294. „Θαλάσσης ἄλμυρὸν ὕδωρ pendet a verbo ἀνύσειε, ad quod male egerunt qui πορείαν sive ὁδὸν supplendum esse dixerunt. Ἀνύειν ὁδὸν est iter conficere. H. l.: ut navis cursu mare, h. e. eam partem navigationis, quae supererat, conficeret.“ *Frank.* — 258. „Πρὸς ἧῶ τ' ἡέλιόν τε. Vid. Nitzsch. ad *Odyss.* I p. 9. Ostendit etiam hic locus terrarum orbem Homericum non recte a Vossio in eas partes divisum esse, quarum altera (πρὸς ζόφον) septentrionales, altera (πρὸς ἧῶ τ' ἡέλιόν τε) meridionales regiones comprehenderet.“ *Frank.* —

261. Ἀμάθοις scripsit Hermannus, ne correptio Attica maneret, cuius generis una inest in hoc carmine eaque excusabilis v. 210, cf. ad *Orph.* p. 757. Fortasse autem gravius ulcus in hoc versu resedit. Tradunt enim grammatici uno ore omnes, ἄμαθον esse arenam mediterraneam seu pulverem, contra ψαμάθου; arenam maritumam. Et hanc legem sibi scripsisse videtur Homerus, cf. Schol. ad *I* 385, β 326, *Lehrs.* Aristarch. p. 128, *Ammon.* s. v., *Spitzner.* ad *E* 586, alios. Iam quum posteriores tantum poetae hunc usum ignorasse videantur (erat autem vox ψάμαθος in solo usu poetarum), ut *Nicand. Ther.* 155. 56, *Anthol.* XI 409, 6, proclive est h. l., ubi turbatum aliquid fuisse etiam lectio Mosc.

ostendit, scribere: ἐς λιμένα· ψαμάθοις δ' ἐχρίμψατο (cf. 329). — 263. „ἀστέρι εἰδόμενος μέσῳ ἡματι. Ruhnkenius post εἰδόμενος interpungit, ut μέσῳ ἡματι coeat cum ὄρουσεν vs. praecedente. Minns recte meo quidem sensu. Nimis otiosa esset appositio: ὄρουσεν μέσῳ ἡματι: medio die a nave prosiliit. μέσῳ ἡματι pertinet ad ἀστέρι, ut ἀστὴρ non sit stella cadens, sed meteoron igneum vel medio die apparens; quale poeta intellectum vult Δ 75 sqq. — — Vid. Spanh. ad Callim. in Del. 38. Ilgen. Cf. Apollon. Arg. Γ 377. — σπινθαρίδες vox singularis est; fortasse recte Matthias σπινθαράγες ex Apollon. Δ 1544. —

264. Ἰκεν recte restitutum cum ex Θ 509, tum quod momento Matthia ἦκειν apud Homerum non legitur nisi ubi locus, in quem quis venit, idem est atque is, in quo quis loquitur vel quo res geri narratur. Sunt autem duo loci E 478, ν 325; cf. Böckh. ad Pind. Ol. IV 11 p. 369. —

265. Novit hunc locum Aristophanes, quum scriberet in Equ. 1015 sq.

Φράζεν, Ἐρεχθεῖδῃ, λογίων ὁδὸν, ἣν σοι Ἀπόλλων
Ἰαχεν ἐξ ἀδύτοιο διὰ τριπόδων ἐρίτιμων.

Nuper F. Wieseler in Jahni Annal. Vol. 75 et 76 fasc. X p. 692 sq. quaestionem movit, quo referendae essent τρίποδες ἐρίτιμοι. Ubi quum non de tripode sacro edendis oraculis cogitari possit, intelligit donarium: ubi asservari solitae sint divitiae Apollini oblatae; opes autem templorum antiquissimis temporibus maximam partem constituisse ex tripodibus consecratis. Optimeque confert ad hanc opinionem confirmandam H. Merc. 179, Eur. Suppl. 1207 sqq., Theopomp. ap. Athen. VI, 4 p. 231, Lucan. Phars. V 173. —

266. πιθανσῃ. τὰ ἄ κῆλα ex M 280. Ceterum nihil obscuritatis in his verbis inest, ut Fränkio videbatur. Κῆλα θεοῖο significant tela dei, quae quum promit, sane praesentem se esse declarat. Omnes autem fere dii antiquissimis temporibus iaculantes vel sagittantes fingebantur, quo imperium et numen eorum hominibus quasi ante oculos poneretur. —

268. „Codd. et vett. edd. Κρισσαγῶν, quod nemo non videt in Κρισσαίων, formam Stephano Byz. memoratam, mutandum esse. Et ita Casaubonus atque Holstenius, nisi quod male puncta diaereseos apposuerunt. Bernardi coniecturam Κρισσαγενῶν quum metro repugnare monuisset Ilgenius (repugnat ea etiam dialecto epicorum) non debebat recipi, praesertim exemplo firmata, quo

refutaretur, ὅφρ' Ἡρακλῆος Θηβαγενέος κλέος εἴη [Hes. Th. 530]."
Herm. —

269. Male Barnesius voluit ἐκάστην; ut ad solas feminas referretur; sed ululare quidem mulieres tantum decet, revereri est omnium, etiam virorum. — 272. Cf. II. VII 4. — 274—277. Ex γ 71—74 et ε 252 sqq. —

278. ἦσθον; cf. 309 κάθειον λύσαντε βοείας et 323 ἱκησθον. Numerus dualis num pro plurali usurpatus sit a poetis et maxime ab Homero, magna est dissensio. Ingeniosissime disputat, qui illi opinioni repugnat, Dissenius ad Pind. Ol. II 87: „Dualem indistincte pro plurali positum ante Alexandrinorum tempora non credo, et errare mihi videtur Buttm. Gr. I p. 348 contrarium docens. Hom. Θ 158 sunt duo paria equorum et Θ 48, II. Apoll. 456, 501 duo ordines remigum in dextro et sinistro latere navis sedentes. Plato Theaet. p. 152 E loquitur de duobus generibus hominum, poetis et philosophis, in doctrina de mutatione rerum perpetua consentientibus. De Aesch. Eum. 250 dixit Wellauer. Mihi tamen Muelleri mei sententia placet hemichoria ibi intelligentis.“ Sed unus certe locus aciem Dissenii fugit, qui est Epigr. Hom. IV 8 sqq. ἔνθεν ἀπορνύμεναι κοῦραι Διὸς, ἀγλαὰ τέκνα, ἠθελέτην κλῆσαι δῖαν χθόνα καὶ πόλιν ἀνδρῶν· οἱ δ' ἀπανηνάσθην ἱερὴν ὅπα, ubi quamquam Bothius ἀπανηνάσθεν reponi iubet, tamen manet neque ullis machinis removebitur ἠθελέτην de novem Musis dictum. Verum etiam in Iliadis loco E 485—88, ubi Hector et Troiani simul compellantur, illa Dissenii ratio vix valet, et Θ 48 κούρω δὲ κρινθέντε δύω καὶ πεντήκοντα non dixerim cum nonnullis, dualem nescio qua attractione ad vocem δύω ortum esse. Cf. etiam quae protulerunt Naegelsb. ad A 567, Matthiae Gramm. § 301 ann., Krueger. Gramm. Dial. § 44, 2, Mullach. Gramm. Graec. dial. vulg. p. 150 sq. Et hoc denique loco hymni quem tractamus duorum ordinum remigum esse memorem mathematicum potius deceret quam poetam. An forte eadem ratione usus est imitator veterum Orpheus Arg. 823? Probo igitur sententiam Buttmanni Gr. I p. 134 et 340, qui huic numero in recentiori lingua obsoletiori, aetate Homerica autem frequentiori, aequalem fere cum plurali potestatem vindicat. Cf. etiam Nauckium de Aristoph. Byz. p. 36 n. 29 disputantem de Aristophanis lectione α 38 Ἐρμείαν πέμψαντε διάκτορον, et qui totum hoc genus Aristophani tribuit Merkelium ad Apollon. Arg. Proll. p. CIII sq. — Eiusque rei vestigia

non pauca ex carminibus Homericis eruit acutissima disputatione Ahrens in Philol. VI p. 17 sqq. Idem effecit, ne dubitarem scribere aequalitatis causa *τετιγότε οὐδ'*, quum hiatus in caesura bucolica sollemnis certe etiam huic poetae notus fuisset et sine dubio posteriorum tantum temporum sive religioni sive inscitiae cecisset. —

286. *ἀλφηστάων*, qui frugibus terrae rescuntur. Epitheton h. l. consulto accitum, nam *ἀντίκα σίτοιο γλυκεροῖο περὶ φρένας ἕμερος αἰρεῖ* (283); de significato cf. C. F. Hermannum in Philol. II p. 428 sqq. —

286. *ἐπεὶ οὐ μὲν γάρ τι*. Orationis forma insolita et si ita placet negligens, ad quam Hermannus comparavit nostratium *denn weil*; poterat etiam hoc *weil ja*. Coaluit autem ex duobus formulis Homero usitatis *οὐ μὲν γάρ* (α 78, 173, 392, 411) et *ἐπεὶ οὐ μὲν τι* (ε 364, θ 385, K 79). —

287. *Δέμας* staturam significat, *φρυγὴ* faciem, v. Doederl. Gloss. Hom. I p. 130. Naegelsb. ad A 115. — „Non dubitavi cum Hermannus lacunae signa apponere. Primus Matthias monuit huiusmodi versum excidisse:

Ἰληθ'· εἰ δέ τις ἴσσι καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Nam si dux ille Cretensium Apollinem non pro deo habuit, sed propter eius pulcritudinem cum diis comparavit, ineptum est quod eum propter illam cum diis similitudinem salvere iussit; sin pro deo habuit, aliquanto ineptius addidit *θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν* cett.“ Frank. —

288. Hic versus adest ω 401. — 289. 290. Idem fere sunt ν 232. 233, unde recte Ilgenius *ἐγγεγάασιν* p̄ro eo quod libri habent *ἐκγεγ'*. Idem vitium H. Cer. 134. —

291. „*Ἀλλή γὰρ φρονέοντες*. Possis si velis *πλεῖν* ex seq. verbo *ἐπεπλέομεν* cogitatione supplere, quamquam ne hoc quidem necessarium est. Eodem modo nos dicimus; *wohin gedenken*. Simile est, quod Hermannus de Ellipsi p. 129 attulit: *Ἐγὼ μὲν οὖν εἰς τὸ βαλανεῖον βούλομαι*. Cf. K 531 *τῇ γὰρ φίλον ἐπλετο θυμῷ* [A 520]. Cic. ad Famil.: *In Pompeianum statim cogito*.“ Frank. —

293. 294 ex α 182 et ι 261. — *ᾠδε* est οὕτως ὡς ὁρᾷς (*δεικτικῶς*), nusquam idem quod *ἐνθάδε* apud Homerum, iudice Aristarcho (v. Lehrs. de Arist. p. 84), quam observationem frustra labefactare sunt conati, quamvis acute disserentes Buttm. Gr. II p. 362 et Vossius ad H. Cer. 116. Iam si etiam aurea Atticorum

aetas hunc usum ita tuebatur, ut postea demum significatio loci nasceretur (ut videtur Rostio in Passovii lex. s. v.), dubitandum non est, quin neque h. l. neque II. Cer. 116 ab usu Homérico ullo modo discedi debeat. Neque obstat δειῦρο v. 295. —

Versum 294 fateor me conciliare non posse neque cum antecedentibus neque cum sequentibus. Ascriptus videtur ex ι 261; neque interpretes interruptum tenorem sententiarum intellexerunt. — 298. Apodosis quae dicitur incipit ab hoc ἀτὰρ, plane ut II 572 sqq. δῖος Ἐπειγέως, ὅς — — τὸ πρὶν ἀτὰρ τότε κτλ. Fallitur Matthias, quum poetam a structura aberrasse putat. — De αὐθις ad 239. —

300. 301. „Elegantissimos versus damnare, quod mox v. 304. 305 paene eadem dicantur, is demum recte audebit, qui, unde venerint isti versus, demonstrare possit. Quid vero, si id, quod offensionem facit, levissima mutatione tolli potest? Scribendum enim τετιμένοι pro vulgato τετιμένον. Nam non modo plus momenti hoc habere debuit apud Cretenses illos, si ipsi, quam si templum Apollinis in honore apud homines fore diceretur, sed confirmatur ea emendatio etiam v. 344. οἰκήσειν πολλοῖσι τετιμένοι ἀνθρώποισιν [; qui tamen ipse locus non ita exstat in codd., sed Piersonus demum pluralem reposuit pro τετιμένος, quod sensum non praebet.] Accedit, quod τετιμένος apud Homerum semper de hominibus dicitur: X 426, Ω 533, θ 472, ν 28, II. Ven. 206.“ *Herm.* —

307. τιμήσεσθε. De futuro medio loco passivi usurpato cf. Pierson. ad Moerid. p. 367. Buttm. Gr. II p. 86. — 308. ἐγὼ εἶπω. Ita omnes editiones usque ad Matthiam, ex cuius silentio noli concludere Parisinos ἐγὼν habere. Apud Homerum teste Spitznero ad B 139 Venetus uno excepto loco digammatis vim agnoscit; quem cur editores secuti non sint, causam non video. — 309. „Ilic et v. 325 Buttmannum audio βοῆας legere voluisse. Vid. β 426.“ *Frank.* Versum tamen hunc ita ut est expressisse Apollonium Arg. Γ 206 censet Merkelius Proll. p. CIV. — 310. „Hiatus nunquam in Homericis obviis; nam semper est ἐπ' ἡπείρου, ut h. l. Mosc., vid. A 485, α 162, γ 90, ι 85, κ 56, ξ 136, π 325, 359, 367. Videtur legendum: νῆα δ' ἔπειτα μέλαιναν ἐπ' ἡπείρου ἐρύσασθε, ut A 485.“ *Matth.* Sed fortasse ἐπὰν ἡπείρου, vid. 328 et Arrian. Anab. II 19, 3 ἐπανεγκύσαντες τὰς ναῦς. Boethius coni. θοὴν μὲν ἐπ' ἡπ. —

313. „πῦρ δ' ἐπικ. In omnibus edd. δ' desideratur. Addidi quum auctoritate v. 331, tum vero, quod sensus id efflagitat. Nam ex recepta lectione necesse esset eos, dum ignem incenderent et farinam spargerent, altare struxisse; quod absurdum.“ *Ilg.* — 315—318. Studium origines nominum declarandi, quod hic poeta ostendit, pluribus locis deprehendimus neque id causae esse potest, ut cum Matthia hos vv. eiiciamus. Nam forma illa orationis ὥς μὲν — ὄρουσα, ὥς ἐμοὶ εὐχέσθαι rei adeo videtur convenire, ut vix possit inveniri accommodatior. Sed versus 318 initium despero quemquam ita esse sanaturum, ut poetae manum agnoscas. Fautor exstitit vulgatae Bernhardus ad Dionys. Perieg. p. 637, quem non satis intelligo. De lectione codicis *M*, quam Ruhnkenius recipiebat, bene *Hermannus*: „Est ea lectio scioli librarii inventum. Nam quis ita loquatur, ὁ βωμὸς Δελφίνιος ἔσσειται αἰεὶ? et quis Δελφίνιος et ἐπόπιος, res dissimillimas tanquam similes coniungat? Profecto insani oratio haec esset: *ara haec Delphinia et clara erit.*“ Idem vero quum proxime ad litterarum ductus putaret scribendum αὐτίκ' ἄρ' ἀφνειὸς, Frankius suo iure opposuit, vocem ἀφνειὸς templo magis quam arae convenire. Nuperrime Prellerus in actis Soc. litt. Lips. 1854, ubi docte et copiose egit de Apolline Delphinio, pag. 124 coniecit αὐτοῦ δὴ λιπαρὸς, in quo δὴ illud mirum quantum languet. Ego vocabulum δέλφιος (sic enim scriptum fuisse in archetypo verisimile est) olim corruptum habui ex hoc αὐτοῦ τηλεφανῆς, quod apte dici posset de ara prope litus exstructa, ut de tumulo Achillis ω 83 ὥς κεν τηλεφανῆς ἐκ ποντοφιν ἀνδράσιν εἴη. Nunc autem persuasum est, illam vocem in lacunam nescio quo casu ortam ab homine imperito temere esse ingestam. — Quod reliquum est, de Apolline Delphinio ita sentio, ut non a delphino marino inditum esse nomen credam, id quod a Creten-sibus Delphos incolentibus postea ad similitudinem nominis inventum esse videtur, sed a Delphyne serpente; cf. Mueller. ad Aesch. Eum. p. 140. Et haud dubie voces Δελφοί, Δέλφουσα, Δελφίνη, Δελφίνια omnes inter se cognatae sunt; cf. ad 66. — 326. Locus insignis ad demonstrandum Aristarchum hunc hymnum aut cognitum non habuisse aut nihil auctoritatis ei tribuisse, quum *A* 434 in eodem versu scriberet ἀφέντες; ubi Zenodoteum ὑφέντες paullo post iterum receptum et in omnibus codd. servatum est. — 327. ex *A* 437, ubi de imperfecto βαῖνον v. Naegelsb. —

329. „Παρά δ' ἔργατα vulgo. Cod. *M* περὶ δ' ἔργατα, Mat-

thiāē ὑπὸ δ' ἔρματα reposuit ex *A* 486. Recte fortasse; sed potest etiam παρὰ, quod hic est, indicio esse, in Iliadis quoque versu ita nonnullos legisse. Ita ἀγαλλομένην v. 259 ex alia lectione, quam quae nunc est o 296, ductum puto. [At vero est ex ε 176.] Et quantum quidem intelligo, etiam παρὰ dici potuit. Videntur enim trabes vel lapides ab utraque parte navibus suppositi fuisse, ut naves sola carina, non latere, arenam contingerent. Hesiodus Opp. 624. *Herm.* — 332. Περὶ βωμόν facili opera correctum aurium causa ex v. 314 coll. *A* 448, v 187, Apollon. Arg. *A* 538. —

336 sq. Hunc locum afferunt Athen. I 22 B, ex eoque, ut videtur, Eustath. ad θ 385, quorum uterque legit χαρίεν καθαρίζει.

337. Plane assentiendum est Schneidewino p. 46, qui varias codicum lectiones coniectura ortas esse ad unam omnes contendit, quum in archetypo lacuna (quod apparet ex cod. *L*) inveniretur. Atqui haec ipsa res evincit, ἀγατὸν, quod Doederl. Gloss. Hom. § 60 agnoscit, tamen expellendum esse ex coplis linguae Graecae, etiamsi formatio non abhorrere videatur a legibus grammatices. Ἐρατὸν καθαρίζων eo rectius restituitur, quod recurrit H. Merc. 423. 455. —

338. ῥήσσοντες, quod codex *M* vel servavit vel etiam coniectura invenit, ductum ex Σ 571, ubi scholia explicant κροτοῦντες σὺν ἁρμονίᾳ καὶ τύπῳ τοῖς ποσὶ τὸ ἔδαφος. Plena locutio est apud Apollon. Arg. *A* 539 κραιπνοῖσι πίδακας ῥήσσωσι πόδεσσιν, *terram pedibus pulsare.* — 338. καλὰ καὶ ὕψι βιβάζ. *Bothius:* „venuste quamvis in arduum progrediens; — decuit Apollinem ascensus Parnassi, quum alta petentes fere gratiam amittant.“ Haec quam sint perperam dicta, cognoscas iam ex v. 24, ubi deus non in altiore locum ascendit. Notatur is qui ingreditur (etiam *N* 371) alte sublatis pedibus et summis ambulat digitis, quod sit in saltatione; qualem videmus Apollinem non raro in operibus arte factis imprimis id genus, quod Etruscum vocant. —

339. De paeonibus docte et uberrime egit Schwalbe in progr. schol. Magdeburg. 1847, qui p. 12 Cretensium paeanes antiquissimos habet. Hi exculti sunt praecipue a Thaletā Cretensi (circa olymp. 40), quem constat usum esse iis rhythmorum generibus, quibus ex hoc usu postea creticis et paeonicis nomen inditum est. Plut. mus. 9. 10. Strab. 480. Porphy. vit. Pythag. p. 37 ed. Amst. Bernhardt. Hist. litt. Graec. Vol. II p. 427 sq. — 343. Cf. ad 301. —

344. „Lacunae signa, quae post hunc vs. Hermannus posuit, tollenda censui, quum, quis esset ille, qui viam templumque monstraret, ex his ipsis verbis: δειξε δ' ἄγων, appareret. Cf. H. Ap. Del. 119, ubi ἐκ δ' ἔθορε πρὸ φόωδε de Apolline dicitur, cuius nulla toto illo loco fuerat mentio.“ *Frank.* — 345. Lectionem vulgatam αὐτοῦ δάπεδον corruptam esse docemur ope *L* codicis, in quo ad marginem (nec dubium an ex integro fonte) ascriptum est γρ. ἄδυτον ζάθειον, quod quomodo abire potuerit in id quod legebatur, clarum est. Probat *Schneidew.* p. 44 sq. coll. v. 265. Nuper quidem *Bergk*ius in *Progr. Univ. Hal.* ad diem XII Ian. 1859 edito scribit se iam ante multos annos emendasse ἄδυτον δάπεδον; quod non erat cur praeferrem. — 346. Versus ex v 9. Animi Cretensium commoti sunt laetitia, opinor, simul et timore. Neque tamen metus inopiae ita praevaluit, ut scribere malim cum *Valcken.* ad *Phoen.* p. 53. τῷ καὶ ἀνείρομενος; cf. v. 285. —

348. „Libri ὧ ἄν' ἐπειδή. Vereor, ut ἄνα, *rex*, non magis ultima elisa dicatur, quam ἄνα, *surge*, quod tetigi ad *Orph.* p. 724. Quare ὧ ἄνα, εἰ δὴ scribendum puto. *Ei δὴ quando quidem;* *Π* 66, *Ψ* 558. Permutari εἰ et ἐπεὶ docuit *Sturzius* in *lex. Xenoph.* in v. εἰ p. 29 a.“ *Herm.* Consensit *Matthias* in *Gramm.* I p. 106 et *Spitznerus* in *Diar. litt. Hal.* 1830 n. 83, qui legi mavult ἦ δὴ coll. *B.* 337 sqq. *Ω* 518 sqq. *Bergk*ius per litteras mecum communicavit scribendum videri ὧνα, ἐπειδή, quod reciperem, nisi lubricum esset admittere hanc contractionem; vide ad *H. Cer.* 58. —

350. *Βιόμεσθα.* Etiam hic locus documento est (cf. ad 326), hunc hymnum ab *Aristarcho* esse neglectum, ex quo sententiam de voce βείωμα *X* 431 conceptam confirmare licuit. Is enim βλωμαι scripsit l. c. et *O* 194 (ubi v. schol. et *Spitzn.*) verbumque illud cum βλος et βιώω cognatum esse contendit. Contra *Porphyrius*; cuius auctoritas praevaluit, tuebatur scripturam διὰ τοῦ εἰ. Sed incaute ageret, qui cum *Wolfio* in hoc hymno invitis codd. βεόμεσθα scriberet; v. *Buttm.* *Gr.* II p. 127. Consentit *Doederl. Gloss.* III p. 61. —

350. ἦδε γ' ἐπήρατος. Haec corrupta esse patet. Nam parum apte h. l. Cretenses terram *amabilem* dicerent, quum in eo essent, ut eam necessariis rebus carere demonstrarent. Verum melior nondum est inventa. *Barnesius* ἦδε γ' ἐπήρατος coniecit, quod

Frankius interpretatur: *haec terra neque arata h. e. neque si aratur tritici ferax est neque pascua habet*, quae structura verborum apud epicum impeditior sane est. Neque vero Dorvillius tripartitam orationem hic locum habere ratus οὔτε γ' ἐπήροτος probari potest, versu pessumdato. Audacius autem Hermannus ἥδε γ' ἐπὶ ῥάχῃς: *adiacet iugum montis Parnassi, nec frugum neque herbarum ferax*. Ipse conieci ἥδε γ' ἐπηρειανόν (cum synizesi pronuntiantum, ut Hes. Opp. 607, II. Merc. 113), ut esset: *haec terra neque frugibus abundat, quantae in usum annum satis sint, neque herbis.* —

352. „Ὅπηδεῖν Matthias pro ὀπάζειν sumpsit: *hic ager talis est, ut victum nec ipsi ex eo capere, nec aliis hominibus, qui huc commeent, suppeditare possimus*. Non assentior. Ὅπηδεῖν h. l. ut II. Merc. 209 est sequi. Sententiam huius loci puto hanc esse: *ut non possimus simul et victum ex eo commode capere et hominibus obsecundare, i. e. hominibus deum consulentibus operam dare.*“ Frank. Conferre possis α 271, η 165. Tamen nescio quid dubii residet in animo, nonne recte Matthias senserit, quamvis exemplum eius significationis desideretur. An scribendum καὶ ἄμ' ἀθανάτοισιν ὀπηδεῖν, de sacrificiis? —

359. Hermannus ὅσσα τ' ἐμοί, fortasse recte; cf. II. Cer. 218. — 360 sqq. Versum 360 omittunt ABCM sive decepti simili antecedentis versus exitu sive eiusmodi repetitionem aegrè ferentes. In qua re minime offendendum esse Spitznerus demonstravit copia exemplorum ex Homero allata ad M 374, quibus adde B 290 sq., Callim. in Apoll. 57 sq. et quae notavi ad 53. Contra non offendit interpretes, quae sane poterat, haec verbi forma προφύλαχθε, quam primus Buttmannus Gr. II p. 320 non pro perfecto habendam esse docuit (deest enim reduplicatio), sed contractam esse putavit ex προφυλάσσετε vel προφυλάχ-τε. Lobeckius quidem ibid. p. 25 eam ferri posse censet vel omissa reduplicazione, quum praecedat δέδεχθε. Sed nihil certius ea emendatione, quam dedit Schneidewinus p. 47 νηὸν δ' εὖ πεφύλαχθε, a qua ne consensum cohibeas, quia Buttmannus in medio φυλάσσεσθαι solam carendi notionem inesse dicit. Refellit enim viri clarissimi opinionem statim v. 366. σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι φύλαξαι h. e. *tu autem haec anima custodias*, ad quem cf. Hes. Opp. 491, 263, 561, 694, Soph. El. 1012 et, quem locum Schneidew. indicavit, Pind. Ol. VII 40; in quibus omnibus cernitur vis custodiendi vel conservandi etiam me-

dio attributa. Deinde vero monendum, quum vss. 358. 359 de donis ab universo hominum genere Delphos adducendis sermo fuerit, fieri non posse, ut iterum v. 360 de muneribus cogitemus, quod fecit Waardenburgius in Opuscul. p. 131, qui scripsit δέδεχθε δὲ δῶρ' ἀνθρώπων (assentiente Schneidewino). Iam si versus 360 bene se habet, quod nihil dubito, transeamus ad ea, quae proxime sequuntur, quae interpretibus adhuc multas difficultates creaverunt. Codicum scripturam vitiosam καὶ ἐμὴν ἰθὺν τε μάλιστα primus tentavit B. Martinus ac legit καὶ ἐμὴν ἰθύνετε δαῖτα; quod nemini probavit. Ruhnkenio sententia postulare videbatur hoc *meum consilium, meam mentem explicate*; quo usus Matthias scripsit κατ' ἐμὴν ἰθὺν γε μάλιστα, quod deinde omnes receperunt. Atque id quum interpretati essent *meorum consiliorum causa* (Herm.), vel *desiderio mei* (Frank.), vel *ex voluntate mea, meo numine* (Matth.), — ex qua diversitate apparet, non satis de vi vocis ἰθύς (proprie est nostrum *richtung, impetus*) iis constituisse, — illud quod additum est μάλιστα, prorsus omiserunt. Schneidewinus quidem: *und zwar genau nach meiner anweisung* (h. e. et quidem accurate secundum praecepta mea); cui recte opponit Herm. in Iahn. Annal. l. c. μάλιστα non esse *accurate*, eoque addito locum dari exceptioni. Ex his angustiis mihi manifestum esse videtur corruptelam adhuc residere in hac voce, et scribendum propono καὶ ἐμὴν ἰθύντε θέμιστα. Imperativus ἰθύντε pariter contractus est per syncopen quam φέρτε, ἄνωχθε, δέδεχθε; alia; ἰθύνειν θέμιστας dicitur Hes. Opp. 9 δίκη δ' ἰθυνε θέμιστας; cf. Callim. in Iov. 83. Id unum male habere aliquem possit, quod numerus singularis, quantum scio, aliis locis non legitur de oraculis; sed quae plurali disiunguntur varia oraculorum genera et singula dicta, ea si in unum completaris, efficiunt singulari numero θέμιστα, qua voce declaratur id quod *fas est penes Apollinem, universa ratio cultus et oraculorum*. — Iam vero sequentia ceteri omnes cum hoc v. arcte cohaerere sunt arbitrati, hac sententia: *suscipite eos, qui huc venient meorum consiliorum causa, si quid criminis, quod expiari debeat, commissum sit* (Herm.). Qui quidem leges grammaticas ludibrio habuisse mihi videntur. Quid enim? ἢ pro εἰ unquam Graece dictum est? Caute igitur egerunt Reizius et Frankius, quum inciderent puncto post v. 361, ita ut sequentibus nova ordiretur sententia, quae una litterula mutata (εἰ δὲ pro ἢ) salva est. Neque minus recte Frankius sensum perspexit, quem sic reddit: „Si vero temere, si superbe

agetis, ut solent homines, poenam vobis hanc irrogabo, ut vos aliorum imperio subiiciam." Difficilior autem ea diiudicatio est, quo spectent haec verba 361—365 haud dubie vaticinii loco habenda. Muellerus in Dorr. I p. 211 ea interpretatus est de collegio quinque virorum nobilium rebus sacris administrandis instituto, quibus nomen erat ὄσιοι; de quibus quomodo dici possit τῶν ἐπ' ἀρχαίῃ δεδμύσεσθε, non intelligo. Ilgenius et Frankius ceteri enim interpp. de hac re quid sentirent non aperuerunt; Matthias vel spurios hos vss. dicit, scilicet sententiam eorum non assecutus indicari putant bellum Amphictyonicum „quo Crissaeis quia impie egissent in servitutem redactis ad Delphicos cura oraculi Pythici translata esse narratur." At vero bellum illud non contra Crissaeos, qui oraculum tenebant, gestum est, sed contra Cirrham, oppidum mari adiacens et ab illo bene distinguendum; de qua re acute disputavit Ulrichs Reisen u. Forsch. p. 23 sqq., quem probat Grotius in Hist. Gr. Vol. II p. 374 vers. Germ. Cirrhaei enim quum vario modo peregrinatores Delphos proficiscentes insultassent atque adeo tributa ab iis exegissent, communi Amphictyonum consilio auctore Solone bello decennali expugnati urbsque eorum deleta est (Ol. 47. Accedit, quod in hoc hymno non commemorantur ludi gymnici bello confecto instituti v. etiam ad v. 92.; quorum mentio abesse non potuit, si carmen post hoc bellum esset compositum. Quamobrem quum res ad superiora tempora releganda sit, veri est simillimum, respici eam rerum conversionem, qua Cretensibus, qui antea res sacras privato moderabantur consilio, de prisco statu deiectis, oraculum auctoritate foederis Amphictyonici regi coeptum est. Amphictyones enim antiquissimos conventus habuerant ad templum Cereris Anthelae prope Thermopylas situm (id ex nominibus *Ηνλαία*, *πυλαγόραι* et schol. Eur. Orest. 1057 effici vidit Dunckerus Hist. Antiqu. III p. 515 not.); postea autem increbescente oraculi fama ab iisdem sacra Delphica administrari videmus. Quae commutatio qua occasione facta sit, in tanta antiquissimae memoriae obscuritate nos fugit; res ipsa vero pro consilio poetae satis clare est indicata. Poetae autem hoc consilium erat, ut priscam gentem sacerdotum hoc carmine celebratam non vi de statu deiectam, sed ipsorum temeritate perniciosa sub ditionem recentem esse redactam demonstraret. Sed de illorum quoque culpa detrahere studet hoc versu addito ὕβρις θ' ἢ θέμις ἐστὶ καταθνήτων ἀνθρώπων, quae formula Homero de

rebus rectis et honestis in usu est, h. l. mutata, notione ita adhibetur, ut rem malam quidem, sed hominum naturae insitam et quasi fatalem significet. Itaque illos ne laederet, recentibus dominis invidiam ne conflaret, novam rerum conversionem evenisse fingit ipsius dei consilio, quae futura essent, augurantis. —

IN

III. HYMNUM IN MERCURIUM.

Hymno in Mercurium nullum fere carmen ex tota antiquitate corruptius nobis esse traditum et interpretes ad unum omnes agnoverunt neque facile quemquam latebit, qui asteriscos ad lacunas et corruptelas appositos modo oculis perlustraverit. Atque haec misera condicio non solum ideo deploranda est, quod obscuratis ac depravatis sententiis haud paucis voluptati ex carmine suavissimo percipiendae multis locis taedium immiscetur, verum etiam id effecit, ut de argumenti quam dicunt unitate atque partium dispositione integra et intacta nonnulli dubitarent. Et Matthias quidem, qua erat praepropera festinatione (ne dicam temeritate), corruptionem illam a partibus externis ad ipsam vim vitalem dixit permanasse „ut vix dubitari queat, quin hymni dimidia vel tertia modo pars genuina sit, reliqua omnia a grammaticis ac librariis adiecta sint, quamvis vel eorum qui ea insererint, fraude et artibus, vel scribarum infelici sedulitate ita cum adulterinis germana saepe coaluerint, ut aegre a se invicem divellantur.“ Igitur exulare iubet narrationem de inventa cithara 24 — 66, de sene Onchestio 87 — 95, de crepitu ventris 294 — 307, denique omnia inde a v. 409, exceptis vv. 503 — 505 et 513 — 525. Et ad hanc sententiam firmandam affert miram varietatem argumenti, rerum enarratarum repugnantiam, dictionis inaequalem colorem in diversis partibus conspicuam. De quibus rebus ita video commodissime posse diseri, ut de rerum discrepantia deque elocutione in annotationibus commemorem, argumenti autem naturam ac poetae indolem, qualis mihi esse videatur, hoc loco declarem postquam Hermannii quoque rationem leviter adumbravero. Huic autem cum Matthia in eo convenit, quod desiderat simplicitatem argumenti et orationis aequabilitatem, sed confusionem ortam esse censet, sicut in ceteris

hymnis, contaminatis compluribus diversorum poetarum carminibus. Sic exemplo usus hymni minoris in Mercurium XVIII nonnullos versus in maiore carmine haud ferendos, 17—19, 25, 111, 509 sqq. ita componit, ut parvum hymnum iis dicat effici; quae nos potius lemmata margini adscripta a grammaticis habebimus. Deinde quod vir summus lectionis varietatem admirabilem codicis Mosc. eo valere putat, ut duplex hymni recensio olim exstitisse videatur, ipse sua opinione praepeditus non perspexit, quod omnibus locis congestis debet esse perspicuum, scribam huius codicis doctrina haud destitutum mira audacia grassatum esse in refingendis locis tam corruptis quam male intellectis; de qua iam dixi pag. 103 sq. Rursus alios versus eiicit ob incultam orationem vel quod vacui sint eo quo leguntur loco; quos ego enumerabo, ut liberum cuique sit iudicium: 36, 325, 326, 332, 393, 394, 438, 447—449 („immane quantum distant a simplici venustate eorum, qui praecedunt et sequuntur“), 455, 473 („quocunque modo emendetur“). Porro complures loci sunt, ubi aut corrupta lectio aut sententia minus recte percepta ansam dedit, ut interpolationem suspicaretur Hermannus; de quibus quid sentiam declarabo in annotatione ad vv. 14, 44 sq., 75 sqq., 103 sqq., 118, 142—156, 379 sqq., 511 sq. Iam ne cui mala fraude invidisse videar summam eorum, quae Hermannus quinquaginta paginis explicavit, sub unum conspectum proponam eos locos, quibus duas recensiones commixtas detexit. (Ne longus sim, numero I significabo „priscum poetam“, II interpolatorem). I 43, 44, 46, II 45 (ὡς δ' ὄτε) 46. I 75, 76, 80—85, II 75, 77—79, 81—86. I 101, 102, 106—108, II 101—105, 108. I 142—144, 148—150, II 142—147, 150 (ἐπ' ὧχετο· αὐτὰρ ἔπειτα) sqq. I 263, 264, II 263—268 („Horum postrema, quod argutiora sunt, fortasse in suspicionem poterunt interpolationis trahi. Quamquam hoc ambiguum est. Priores vero illorum versuum, negationibus toties sine copula repetitis, aperte produnt rhetoricae elegantiae studium“). I 269—272, II 269—277. I 340—342, 349, II 340—349 („Quamquam quis talia affirmare ausit?“). I 378, 383 sqq., II 378—388 sqq. I 475—477, 491 sqq., II 475, 478—491 sqq. — In extrema hymni parte vetustissimo poetae hos vv. attribuit: 463—472, 474—477, 491—508, 574, 575. Reliqua quoniam unius interpolatoris vires superare videbantur, duobus dividit; de qua re ipsum audias disserentem: „Homerus ille, qui primus hunc hymnum

condidit, Mercurium ab Apolline flagellum et boves pro cithara accepisse, et ita eos in gratiam rediisse narraverat. Alius poeta, sive rhapsodum dicere malis, itidem ille antiquus, sed isto priore tamen recentior, quum Homericum hymnum decantaret, in extrema carminis parte, quod aliam sequeretur fabulam, discedendum ab Homero iudicavit. Illic ergo Mercurium introduxit rogantem, ut sibi pro cithara ars vaticinandi concederetur; Apollinem autem, qui hanc illi artem se daturum negaret, caduceo et fatidicis sortibus citharam fecit redimere. Ita conformatum habuit Homericum hymnum is interpolator, cuius mutationes in plurimis huius hymni locis deprehendimus: qui quum in extrema hymni parte nihil interpolaverit, nisi quod in rhapsodi illius carmine fuisse videatur, iure existimabitur ea ignorasse, quae Homerum in fine carminis exposuisse iudicavimus. Librarius denique, cui haec, quam nos habemus, carminis forma debetur, et veterem Homericum hymnum, et illum veteris rhapsodi ab recentiore poeta interpolatum usurpavit: unde utriusque lectiones coniunxit, additis etiam versibus minoris hymni, de quo supra est expositum. Ita prior haec: 463—177, 540—549 (nam haec ex Mercurii oratione desumpta putat) 496, 499, 501, 502, 513—510, 550, 552—566, 574, 575; posterior haec: 463—473, 475, 478—488, 490, 489, 540 (τῷ μοι πικρ.) „et reliqua usque ad v. 561, inter quem et v. 574 septem alios versus inseruit interpolator.“

Ad hanc ratiocinationem et distributionem, quam ipse auctor dubitanter protulit, nemodum singillatim ita respondit, ut eam falsam evinceret; credo, quia difficile erat, ea ratione evertere, quae nulla certa ratione essent divinata. Nam virum acutissimum sequi per ambages viarum et hariolantem audire quamquam haud exiguam aliquoties et voluptatem affert et utilitatem, quum ex ipsis discere possis erroribus, tamen hodie vix erit, qui haec articulatim velit a me redargui. Ultro autem corrueat prolatis probabilioribus. Quae ne desiderentur, pro parte virili de argumento carminis disputabo.

Iam de indole atque de compositione totius hymni quaerentem fugere non potest, magno hoc carmen hiatu distare ab iis, quae sunt in Apollinem; illic enim res peragitur eum summa gravitate et cum reverentia deo augustissimo ac potentissimo debita; hic iocus amabilis regnat cum petulantia tributa puero lepidissimo et vixdum divini numinis participi. Hoc si consideres, consenta-

neum est, opinor, in illis carminibus unam actionem certis quibusdam finibus circumscriptam per actus suos rite deduci et quasi orbem rerum effici, hic autem, ut in comoedia, laxioribus vinculis res contineri, aliquoties consulto expectationem falli, non raro diversa et contraria inter se componi, denique iocum serio misceri. Atque hanc proprietatem carminis nisi perspexeris, fieri nunquam poterit, quin iniquissimum ac perversissimum iudicium de poeta feras; qui quidem tum cum maxime rem lepidam lepide agit, insulsus tibi videatur necesse sit; ubi oratio leniter fluit, increpabis languidam, sin argute loquatur, stomachaberis neque ferendum putabis aucupium verborum, denique iustum ordinem si forte deseruerit, nunquam ei condonabis. Verum enimvero etiamsi concessero talia interdum poetam peccavisse, tamen non efficies, ut indigno Homeridae patrocinari videar. De qua re tecum sic agam.

Summam totius carminis furto bonum contineri nego; quod si ita esset, poeta certe initio narrationis vel in ipso prooemio id declarare non praetermisisset. Ut res nunc est, versus 13—16 promittunt carminis ambitum non minorem, fortasse etiam maiorem, quam qui nobis est servatus. Atque ex *egregiis operibus*, quae Mercurius recens natus edilurus erat inter deos (ὅς τὰχ' ἔμελλεν | ἀμφανέειν κλυτὰ ἔργα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν, 15 sq.) ne cum Matthia et Hermanno citharae inventionem secludamus, rei ipsius fama vetat; sin eam fabulam locum mutasse credas, quia perversum sit Mercurium exire ut boves quaerat et tamen eas non quærere, sed citharam facere, ego (ut taceam de versu subditicio 17) dixerim poetam προοικονομῆσαι ea quae non multo post futura sunt et inventa in primo exitu testudine quasi exemplo demonstrare voluisse viir. propriam vocabuli ἔργαιον. Nam quod Apollodorus III 10 ordinem diversum narrationis habet, nihil nos moratur; neque magis in censum venire potest Antoninus Liberalis, cuius fabula 23 partim ex Hesiodi Magnis Eois, partim ex Nicandro aliisque hausta est. Quibus inter se collatis id solum apparet, fabulas de Mercurio satis adamas fuisse a poetis ideoque cavendum esse, ne omnes ad eandem normam exigendas arbitremur. Multum autem abest, ut hymni poeta migraverit eam legem, quae carmen simplex et unum esse iubet; qui si argumentum versibus supra allatis 13—16 minus accurate adumbrasse videtur, postea diserte consilium suum aperuit finesque narrationis circum-

scripsit his verbis ipsius Mercurii 166: αὐτὰρ ἐγὼ τέχνης ἐπιβή-
 σομαι, ἥτις ἀρίστη et 172 sq. ἀμφὶ δὲ τιμῇ, καὶ γὰρ τῆς ὁσέης ἐπιβή-
 σομαι, ἥπερ Ἀπόλλων. Honores igitur Apollinis vel omnes vel
 praecipuos se assecuturum sperat infans neque profecto hac spe
 destituitur, modo ne ea quae huc pertinent abiiciamus recidamus-
 que. Quare improbandi sunt etiam ii qui extremam partem car-
 minis inde a v. 513 aliena manu assutam dixerunt, Matthias et
 Hermannus, quibus accessit Schneidewinus in Philol. III p. 693.
 Nam quae negant ab hoc poeta dici posse διάκτορε 514 et τιμὴν
 γὰρ παρὲς Ζηνὸς ἔχεις ἐπαμοίβια ἔργα θήσειν ἀνθρώποισι 516, ea in
 suspicionem potius nos adducunt, intercidissee aliqua inter v. 506
 et 513, quorum in locum postea miseri illi versiculi 507 — 512
 subiecti sunt. Nam si indolem et elocutionem extremae partis cum
 antecedentibus contuleris, tanta sese offert similitudo, ut haec non
 possint non esse profecta ab uno eodemque poeta. Iam finge tibi,
 id quod magnam habet speciem probabilitatis, in iis quae deper-
 dita sunt narratum fuisse Mercurio a Iove attributum officium
 praeconis (quod tecte significatur v. 331) et mediatoris inter ho-
 mines; tum Mercurium, quum boves pastum ageret, fistulam in-
 venisse, quam quum appetiisset Apollo, illum sibi munera dei,
 divitias et vaticinationes, voluisse concedi. Sic omnia ordine
 procedunt et rite peragitur consilium poetae, cui propositum
 erat, ut munera Apollinis omnia etiam ad Mercurium delata esse
 doceret, ita quidem, ut deus agrestis et popularis (ne dicam ple-
 beius) locum honoratiorem fratri augustiori concederet. Neque
 ea, quae Apollo de oraculis suis levi cum irrisione dicit, a com-
 muni omnium persuasione ita abhorrent, ut ferenda non sint et
 impietatis reum faciant poetam; immo ipsis mihi persuasum est
 sacerdotibus Delphicis talem excusationem, qualis vv. 546 sqq.
 continetur, in promptu fuisse ad tuendam oraculi auctoritatem.

Auctorem hymni frustra fuerit nominatim requirere; neque
 magis, ubi gentium vixerit, suspicari licet; quamquam verisimile
 est Graeciam quae proprie dicitur eum incoluisse, non insulas vel
 Asiam minorem. De aetate autem, quo carmen sit conditum, hoc
 saltem colligimus, non ante olymp. XL vixisse eum qui conscripsit
 versum 51 (ubi vide quae annotavi). Eidemque aetati hymnum
 adscripsit Hermannus ad Orphica p. 689, quum ex rebus metricis
 rationem concluderet. Cuius sententiae re paullo accuratius per-
 vestigata subscribere nullus dubito. Nam poeta diligenter vitam

productiones nimium offensuras, vitat caesuram trochaicam; digamma non novit, sed aliquot locis exempla Homeri secutus eas voces in hiatus positas habet, imprimis *οἶ* et *ἔργα*. Correptiones atticae paucae sunt eaeque facile ferendae; in mensura denique vocabulorum Homerum imitatur (*ὀπωρίνη* 147), ita ut aetatis inferioris consuetudinem prorsus a se defendere iam non possit (*κορυς* 345). Porro in eandem aetatem etiam alia indicia conveniunt, quae ad cultum vitae elegantiores pertinent, ut *σάνδαλα* 79, *εὐκόσμητα προθύραια* 384, alia, quae collegit Vossius *Mythol. Briefe* XVIII. Certius quid fortasse liceret statuere et de aetate hymni et de fabulae originibus et compositione, si fortuna pepercisset carmini Hesiodico et hymno Alcaei in Mercurium, cuius initium nuper erutum ex scholiasta Hephaestionis Meineckius optime sic restituit:

*Χαῖρε Κυλλάνας ὁ μέδεις· σὲ γάρ μοι
Θῦμος ὕμνην, τὸν κορύφαις ἐν ἄκραις
Μαῖα γένναι τῷ Κρονίδᾳ, Μαλειά —
ταν βασίλῃα.*

(Vide Muetzellii *Zeitschr. f. Gymnas.* X p. 521 Jun. 1856.)

Versuum 1—9 quae exstat paullum variata lectio in Hymno XVIII 1—9, eam ex maiore carmine fluxisse quamquam certo est certius, tamen dubium potest videri, numquid valeat ad criticam facitandam. Nam difficultatem qua laborat summa v. 6 *ἄντρον ἔσω ναλόνσα*, remouet hymni minoris lectio *ἄντρον ναιετάουσα*; aridet etiam v. 4 *Ἀτλαντος θυγάτηρ*, quo posito vitatur languida repetitio verborum quae leguntur v. 7 *νύμφη ἐνπλόκαμος*. Sed accuratius ea considerantem non fugit omnia esse eiusmodi, ut compositor minoris hymni certam hanc rationem secutus sit, qua quaecunque minus eleganter vel minus recte dicta viderentur emendaret ac perpoliret. Etiam v. 1 *Κυλλήνιον Ἀργειφόντην* cur induxerit pro eo quem poeta antiquior dixit *Διὸς καὶ Μαριάδος υἱόν*, causa in promptu est; nimirum paullo post v. 3 Maia iterum mater praedicatur eiusque cum Iove concubitus copiosius describitur. Quamquam *Κυλλήνιος* non minus male habere videtur propter v. 2 *Κυλλήνης μεδίοντα*; *Ἀργειφόντης* autem alienus est a carmine maiori. Parvi denique vel nullius momenti sunt v. 5 *ἀλέινεν ὄμιλον* et v. 9 *λάνθανε*. Hinc igitur prope necessario consequitur hymnum XVIII non a rhapsodo esse compositum antiquo tempore et cantatum, sed a grammatico nescio quo ingenioli ostentandi

causa ad marginem fortasse adiectum; quod idem iam Schneidewino placuit in Philol. III p. 660.

1. *Διὸς καὶ Μαριάδος υἱὸν* ex more poetarum iam hic additum quasi cognominis loco habendum est neque, offendendum in eo quod ortus Mercurii paullo post uberius exponitur. Forma rarior *Μαριάς* (v. 57, 235) est etiam Homerica § 435 et in Simonidis fragm. ap. schol. ad h. l., aliquoties, apud Euripidem; alia vide ad v. 145. — 4. Male revera habet *νύμφη ἐνπλόκαμος* iterata duobus versibus interpositis, neque vero est absimile priori loco aliud quid cecinisse poetam; tamen a coniectura abstinendum. — *Διὸς ἐν φιλότῃ μιγῆσα*. Usitatus Homero dativus *Διὶ*; de genetivo confert Matthias II. VII 57, Hes. Scut. 35 *Ἡλεκτρονῶν ἐννῇ καὶ φιλότῃ μίγῃ*, Apollon. Arg. B 1025, H. Ven. 150. — 6. *Ἄντρον ἔσω ράουσα* quamquam a Doederlino Gloss. II p. 245 *ἄντρον* — structuram praegnantem vocat — non magis mihi quam ceteris editoribus simplicitati huius aetatis (nam de posterioribus epicis non invideo Lehrsio Arist. p. 140) convenire videtur. Hermannii coniecturae *δύνουσα* Schneidewinus substituit recto iudicio aoristum *καθδύσα* collato v. 237 *σπάργαν' ἔσω κατέδυε* et T 25 *μυῖαι καθδύσαι*. A quo invento consensum non cohiberem, nisi facilior etiam praesto esset emendationis ratio per genetivum *ἄντρον*, a qua propter ipsam facilitatem, opinor, editores iniuria abhorruerunt. Cf. Aesch. Sept. 232 *μένειν εἴσω δόμων*, Soph. Trach. 202 *γυναῖκες αἱ εἴσω στέγη*. Plura dedit Matthias et Lob. ad Phryn. p. 128. — 7. De *νυχτὸς ἀμολγῇ* ne dubius haereas, lege Doederl. Gloss. I p. 244 sq. ubi radicem vocabuli cognatam esse demonstravit cum eo quod est *μέλας*, indeque intellegendas *tenebras noctis*. — 8. *ὄφρα* — *ἔχου*. Optativum Hermannus docuit interpretandum ex oratione obliqua, ut verba Iovis mente concepta acciperentur. — Ceterum huc pertinet scholiasta ad Ω 24, qui de Mercurio: *ἐπιθυμίαν εἶχε τοῦ κλέπτειν, ὅτι καὶ Ζεὺς κλέψας τὴν Ἥραν ἐμίγη Μαρία*. — 10. *Διὸς νόος*. Schneidewinus de certo consilio Iovis sermonem esse negans scripsit *πόθος* lasciviore intellectu. Miror equidem, si non fuit Iovis consilium, ut filium e Maia procrearet. Nam in omni re agenda Iovis quoddam consilium agnoscere vel etiam odorari quam maxime epicorum est; unde illud decantatum *Διὸς δ' ἐτελέετο βουλή*. *Διὸς νόος* usitata Hesiodo, formula, Opp. 105, Theog. 103, 137, 613, 1002 *μεγάλου δὲ Διὸς νόος ἐξετελείτο*. Si cui tamen *πόθος* probaretur, ei scri-

bendum esset ἐκτετελείσθαι. — 11. „Mensis dicitur οὐρανῷ ἰσθῆ-
 ρίζθαι, quod clarissima mundi lumina labentem caelo animum du-
 cent. Sic Aratus in principio carminis Iovem dicit arandi, serendi,
 aliorumque operum signa caelo statuuisse: αὐτὸς γὰρ τὰδε σήσται ἐν
 οὐρανῷ ἰσθῆριζεν ἄστρα διακρίνας.“ *Herm.* Cf. *T* 117 τῇ δ' ἔρδο-
 μος ἰσθῆρκει μέγας. — 12. „Hic versus, qui et ad metrum invenustus
 est neque cum reliquis nexum habet, haud dubie interpolatori de-
 betur. Ἐς φῶος s. πρὸ φῶοςδε ἄγειν obstetrix dicitur; v. *II* 188,
T 118.“ *Frank.* — 13. Pro αἰμυλομήτην, quod vix diversum signi-
 ficet ab eo quod est πολύτροπος, *Ruhkenius* coniecit αἰμυλόμυθον
 coll. 317 αἰμυλοῖσι λόγοισι et *Hes. Opp.* 78. Sed contra hunc co-
 natum faciunt vv. 155 et 405, ubi Mercurius vocatur ποικιλομή-
 της et δολομήτης. — *Hermannus* quum hunc versum e contextu
 reliceret, miror cur sequentem tulerit. Utrumque tamen sic de-
 fendendum censeo, ut poetam ea congesse dicam, quae ad artes
 fallaces et furaces proxime accederent, ut somniis hominibus non
 raro ad perniciem missis. De hoc officio Mercurii cf. schol. ad
 η 138, *Eustath.* p. 1574, 36. *Apollon. Arg.* *Δ* 1733 c. schol. —
 15. νυκτὸς ὀπωπῆτῆρα „qui noctem speculatur“, *Tac. Ann.* *II* 10.“
Matth. *Piersonus* coni. νυκτὸς ὀπηδητῆρα coll. v. 290 μελαίνης νυ-
 κτὸς ἑταῖρε; quod languidius videtur. — πύληδοκος non potest esse
ianitor, portarum custos, Limentinus, de quo v. *Spanh.* ad *Callim.*
Dian. 142; sed qui fores observat egredientes spoliaturus, cf. ὀδοι-
 δόκος et *Lob. Phryn.* p. 647. — 17—19. *III* versus quin e car-
 minis contextu essent relegandi, inde ab *Hgenio* nemo dubitavit.
 Nam post v. 18 βούς κλέψεν non poterat adiungi eadem res tali
 modo: ὃς καὶ ἐπειδὴ κτλ., quasi nova res ageretur. Est autem
 hoc additamentum eiusdem hominis, cuius stilum cognoscemus in
 vv. 25 et 111; qui quum ad marginem versiculos aliquos vel ipse
 lusisset, vel ex alio quovis carmine descripsisset, postea librarius
 ne quid periret anxius omnes eos in ordinem recepit. Ceterum
 in his verbis ingeniose *Schneidewinus* emendavit μεσημέριος πεδά-
 ριζεν pro eo quod ferendum non erat μέσῳ ἡματι ἐγκιδάριζεν.
 Praefixa enim vocula ἐν quum suum locum teneat *II. Ap. Pyth.* 23,
 fortasse intempestiva huius loci memoria fraudem fecit librario. —
 19. τετράδι τῇ προτέρῃ, i. e. τετάρτῃ ἰσταμένον mensis non tripar-
 titi, sed bipartiti, quae ratio antiquior obtinet etiam apud *Hesiodum*,
 v. *Goettl.* ad *Opp.* 780. De die natali Mercurii idem dicit

Plut. Quaest. symp. IX 3, alia v. apud Lobbeck. Aglaoph. p. 430: inde numerus quaternarius sacer Mercurio, Procl. ad Hes. Opp. 800 ἡ τετάρτη ἱερὰ Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ. Haec res etiam latius patere videtur indeque appellari Mercurius et formari τετράγωνος; τετράγωνον audit apud poetam incertum ap. Suid. s. Μαιάς; cf. Osann. ad Cornut. p. 280. — 24. Μύριον ὄλβον intellige boves et ὄλβον καὶ πλούτου ῥάβδον v. 529. — Versum 25 e lemmate marginali ortum bene iudicavit Ruhnkenius; quem quum ceteri omnes secuti essent, Schneidewinus verba elegantiora quam pro grammatici ingenio esse ratus poetam dedisse suspicatur haec ἐνθα χελὺν εὐρώων πρῶτος τεκτάνει ἀοιδόν, qui versus postea interpolationibus illatis in duos sit deductus. Quod mihi ingeniosius excogitatum quam veri esse similius videtur. Nam postrema verba aperte expressa sunt a grammatico satis litterato ex oraculo Bocus apud Paus. X 5, 4 πρῶτος δ' ἀρχαίων ἐπέων τεκτάνει ἀοιδόν. — 27. De testudinum in monte Parthenio frequentia loquitur Paus. VIII 54, 7; quas quum nostris temporibus ibi negat exstare Curtius Peloponn. I p. 157 (coll. 179), fallitur; ipse enim meis oculis sat multos vidi et in Parthenio monte et in Cyllēnio. — 28. σαῦλα „Cf. Simonid. Amorg. fg. ap. Etyim. M. p. 270, 46. καὶ σαῦλα βαίων, ἵππος ὡς κορωνίδης. Phaedr. V 1, 13. Veniebat gressu delicato et languido.“ Ruhnke. — 30. Σύμβολον primum quidem id est quod occurrit in via, vel quod obviam fit, ᾧ συμβάλλεται τις (cf. § 54, κ 105); inde autem devenit in significationem ominis (pariter ac Latinorum *portentum* ac veterum Germanorum *aneganc*), quae notio invenitur apud Aesch. Ag. 136. Ar. Av. 721 σύμβολον ὄρνιν scil. καλεῖτε. In hanc sententiam optime convenit Frankii explicatio verborum οὐκ ὀνοτάζω i. e. δέχομαι, *omen accipio*. — 31. Accentus vocis χοροῖν τε perverse consederat in penultima; quem emendavit Matthias, ut esset *pulsata in choreis*. — Δαιτὸς ἐταίρη, cf. θ 99 φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ συνήγορός ἐστι θαλείη. De cithara *divitum mensis amica* Ilgenius confert etiam Plut. Quaest. symp. VII 8, Pind. Ol. I 22, Hor. Od. III 11, 16, I 32, 13; Athen. XIV p. 627. — 32 sq. Haec primus recte ita distinxit Hermannus, ut uno tenore sententia procederet: unde huc ades, pulcrum ludicrum, testa variegata, testudo montana? Demonstrativum τόδε huc verbis veniendi iunctum notum ex Ξ 298, 309, α 409 τόδ' ἱκάνω. Testudinem autem ἄθυρμα vocat usus quadam prolepsi eo commodius, quia apud antiquos in usu erant haec μοῦσαν ἄθύρειν H. XIX 15, μολ-

πήν Apollon. Arg. Γ 949, ἀρετάν Pind. Isthm. IV 67: ἀθυρομένη huius carminis v. 485. — Versum 35 damnavit Groddeckius, quippe qui conflatus sit ex superioribus mala grammaticorum in sententiis variandis sedulitate. Sed omnia quibus carere possumus si quis efficienda censeret, is poetae ingenium et facetissimi carminis conditionem, in quo non pauca insunt quae recidere possis, parum se perspexisse ostenderet. Iratis Musis Ilgenius coniecit: ὄφελος — οὐκ ἀποτιμητόν, scilicet in verbo ἀποτιμᾶν notionem *contemnendi* inesse negans. At eodem sensu legitur in Callim. fg. 103, 4 Benth. et Hesych. ἀπότιμος· ἄτιμος. — In v. 36 miror quosdam haesisse. Qui versus quum apud Hesiodum Opp. 365 de divitiis melius domi positus quam foris vel mutuo datis vel in mercatura collocatis unice sit explicandus (id quod loci tenor satis declarat), postea in commune proverbium abiit a Mercurio in usum praesentem accommodatum. Hic versus igitur pro antiquissimo, ni fallor, parodiae exemplo haberi potest neque quicquam movebimur nota marginali codicum CL, inepte Hesiodum furti arguentium. Ceterum nescio an huc pertineant ea quae in Aesopica fabula 154 ed. Halm. (Ζεὺς καὶ χελώνη) testudo respondet Iovi quaerenti, cur ad nuptias a se celebratas invitata non venerit: φίλος οἶκος ἄριστος οἶκος, quae verba si transposueris οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος, versu hexametro aliquando fuisse inclusa apparet. — 37. Ἐπηλυσίης ἔχμα munimen *adversus incantationes*; ἔχμα pro αἶχμα Ruhnkenius coll. Hesych. αἶχματα· κωλύματα, quem locum idem vitium depravavit. De re conferunt Plin. XXXII 4: *terrestrium carnes suffitionibus propriae magicisque artibus refutandis et contra venena salubres produntur*. — 38. De re Ilgenius est. Nicand. Alexiph. 560 αὐδήεσαν ἔθην· κεν ἀναύδητον περ εἰούσαν | Ἐρμείης· σάρκας γὰρ ἀπαινόσφισσε χέλειον | αἰόλον· ἀγκῶνας δὲ δύω παρετείνετο πέξαις, cui verisimile est carmen quod tractamus ante oculos fuisse. — τότε κεν Hermannus; Ilgenius τότε γ' ἄν. — 41. Lectionem traditam ἀναπηλήσας tuctur Doederl. Gloss. III p. 270 idem esse ratus quod ἀναπηδήσας et interpretatus „einen kindischen Freudensprung!“ Risum teneatis, amici! Virum elegantissimum oblitum esse credo, quid eodem versu componere liceat poetae. Matthias extorsit: *quum testudinem in dorsum conieccisset*. Sed unde hoc? et quanti erat, hoc describere? In participio nusquam lecto emendatione opus est. Hermannus ἀναπιλήσας *constipans* scil. αἰῶνα. Quod compositum etsi nusquam superest, tamen simplex in re simili πιλεῖν πολύ-

πουν (Ar. fg. 235 Dind. Zenob. prov. 3, 24), quod vertit Plin. XXXII 10, 42 *polypum tundere*. Mercurius igitur *scalpro constipans medullam exterebravit*. Αἰὼν autem h. l. latiore sensu *carnes molles sub testa positas* significat, proprie *medullam spinæ dorsalis*, ut v. 119 et Hesych. αἰὼν . . . καὶ ὁ ἐν παντὶ τῷ σώματι μυελός et ὁ νωτιαῖος μυελός; cf. schol. T 27. Nam quod Ilgenius contendit αἰῶνα esse vim vitalem sive vitam, hæc significatio translata demum est ab eo quo continetur vis vitalis; velut nostrates quoque dicunt *ins Leben schneiden* pro eo quod est *ins [lebendige] Fleisch*. Ceterum cf. Arat. 268 χέλυσ, τὴν . . . Ἐρμείης ἐτόρησε, λύρην δέ μιν εἶπε λέγεσθαι. — 43—45. In vulgata lectione duæ comparationes iuxta positæ non iniuria offenderunt Hermannum, Wolfium, alios. Nam quaecunque contra protulerunt, ut similia ad rem enucleandam cumulata defenderent, ea omnia aut diversam rationem habent, ut infra v. 147, Ψ 366, Apollon. Arg. A 577, aut pravo vel rhapsodorum vel interpolatorum iudicio attribuénda sunt, ut Hes. Scut. 402 sqq., B 144 sqq., T 374, alia (de quibus v. Hermannii disputat. de iteratis apud Homerum p. 8); neque unquam evincetur poetam epicum Graecum, qui quidem saperet, in hunc modum esse bacchatum. Quamobrem illi editores posterius simile, quod continetur v. 45, male huc irrepsisse rati uncis vinxerunt. Quod mihi minus circumspecte egisse videntur. Nam vulgatum αἶ ὅτε (ἄς ὅτε ABC), pro quo Barnesius et librarius Mosc. scripserunt ἦ ὅτε, Hermannus ὡς δ' ὅτε, Wakefieldius ad Mosch. II 107 ἦ ὡς ὅτε (in quo dubia est syllabarum synizesis), vulgata igitur lectio nata est ex eo quod exhibui αἶ δέ τε; quo scripto simplex et una existit similitudo hominis multas cogitationes animo volventis et quotiescunque novi quid succurrit palpebris micantis. Vibrationes autem oculorum, mobilis ingenii indices, in deliciis habet hic poeta, cf. v. 278 πικνὸν ἀπὸ βλεφάρων ἀμαρύσσων ὄφρ' ὅς ῥιπτάζεσκεν, ὀρώμενος ἐνθα καὶ ἐνθα, 388 ἐπιλλίζων, 415 πύκν' ἀμαρύσσων. Commode etiam Ilgenius attulit Apollon. Arg. Γ 1018 τῆς δ' ἀμαρυγᾶς ὀφθαλμῶν ἤρπαξεν et Eur. Or. 535 δινεύειν βλεφάροις. — De ὠκὺ νόημα v. ad H. Ap. Pyth. 8. — Περίησῃ dedit Frankius secutus Wakefieldium ad Lucret. II 1046. De usu futuri in comparationibus adhuc dubitatur, quem sustinere studet Naegelsb. Annot. ad Iliad. Exc. IX. — Versui 44 infracto propter vulgatam θαμιναι iam succurrit Barnesius emendando θαμειαί, cui nollem obiecisset Ruhnkenius p. 165 vocabula ὀπωρινός, μεσημβρινός, ὀρθρινός,

quippe quae apud epicos tum necesse est producant penultimam, quam ultima quoque effertur. — Ad v. 46 Matth. ascripsit *T* 242 αὐτίκ' ἐπειθ' ἅμα μῦθος ἔην τετέλεστό τε ἔργον, et Apollon. Arg. *A* 103 ἐνθ' ἔπος ἦδὲ καὶ ἔργον ὁμοῦ πέλεν ἐσσυμένουσιν. —

47—51. Antiquissima quae his vv. continetur descriptio lyrae quam formam referat cognoscitur ex disco aeneo Pompeiis reperto, cuius exstat delineatio in Muelléri Monum. artis aut. Tom. II tab. 29 n. 326. Cf. etiam de re universa Forkelium Geschichte der Musik I p. 200 sq.

De partium autem singularum denominatione quum editorum nullus praeter Matthiam (neque is quidem satis accurate) verbum fecerit, ipse pauca quae ad verba poetae illustranda pertinent, explicabo. Adest igitur cava testudo, in cuius oram internam primum puer transversas inserit arundines variae longitudinis ad certam quandam mensuram sectas (ἐν μέτροισι ταμῶν, Matthias) easque astringit, testa ad oram certis intervallis perforata. Super hoc quasi fundamentum superinducit corium bovinum, quod expansum et intentum inserviat ni fallor sonis percipiendis simul et corroborandis (*Resonanzboden*). Hinc δόναξ ὑπολύριος dicitur Ar. Ran. 233, quem locum tangens Pollux IV 62: καὶ δόνακα δὲ τινα ὑπολύριον οἱ κωμικοὶ ὠνόμαζον, ὡς πάλαι ἀντὶ κεράτων ὑποτιθέμενον ταῖς λύραις. ὅθεν καὶ Σοφοκλῆς εἰρηκεν, ὑψηρόεθ' ἡ σου κάλαμος ὡς περὶ λύρας. — unde patet καλάμοιο δόνακας (*Rohrhalme*) recte se habere). Deinde ad partem superiorem testae intigit duo manubria, cornuum instar incurvata et exstantia, πῆχεις, quae iugo imposito rursus iungit et aptat. Denique a iugo usque ad inferiorem testae oram intenduntur chordae septem. In qua rei expositione hanc unam possis movere dubitationem, rectene a me discernen factum sit inter πῆχυν et ζυγόν. Nam si audieris schol. ad *B* 293: [ζυγὸς σημαίνει] καὶ τὸν τῆς κιθάρας πῆχυν. εἰς ὃν οἱ κόλλαβοι συμπεπῆγασιν, ὡς τὸ „ἐπὶ τ' ἀργύρεος ζυγὸς ἦεν“ (I 187 ubi schol. eadem fere repetit), — promiscue credas his vocibus usos esse veteres. Sed rursus consideranti quae dicit Hesychius κιθάρας δὲ πῆχυν, ὁ ἀγκών et ζυγά· καὶ οἱ πῆχεις τῶν κιθαρωδικῶν ὀργάνων, εἰς οὓς οἱ κόλλοπες ἐνέενται, ex his igitur satis elucet posteriori aetate grammaticos, quum scientia musices antiquae iam nulla fere esset, vel plane errasse vel usum loquendi ipsorum aetate vulgatum perverse ad superiora tempora transtulisse. Cum ea autem quam posui ratione apprime convenit

Lucianus (qui fortasse hymnum noverat) Dial. deor. VII 4: *πήχεις γὰρ ἐναρμόσας καὶ ζυγώσας, ἔπειτα κολλάβους (Wirbel) ἐμπήξας καὶ μαγάδα (Steg) ὑποθεῖς καὶ ἐντεινόμενος ἐπὶ τὰ χορδὰς ἐμελῶδει*. Et ad significationem vocis *πήχεις* cf. etiam Dial. Mar. I 4: *καὶ αὐτὴ δὲ ἡ πηκτὶς (Cyclopi) οἷα; κρανίον ἐλάφου γυμνὸν τῶν σαρκῶν, καὶ τὰ μὲν κέρατα πήχεις ὥσπερ ἦσαν, ζυγώσας δὲ αὐτὰ καὶ ἐνάψας τὰ νεῦρα οὐδὲ κόλλοπι περιστρέψας ἐμελῶδει*. — Ceterum in eo non offendendum, quod lyra fabricatur, cithara alio loco dicitur; etsi enim a musicis haec instrumenta distinguebantur, sicut re diversa sunt (id quod unus Platonis locus Rep. III 399 c monstrare poterat dubitantibus), tamen apud poetas *φόρμιγγι* et *λύρα* *κιθαρίζειν* (cf. infra v. 423, II. Ap. Pyth. 337, Σ 569 al.) non magis insolitum quam *βουθυτεῖν σῦν*, alia eiusmodi. — Ad singula verba denique quod attinet, moneo v. 48 *πειραίνειν* vulgarem notionem *alligandi* exuisse eamque retinuisse quae est verbi primitivi *πέρω*, *perforandi*; quod in eodem vocabulo fecit Manetho II 106. Deinde *λιθορρίνοιο* egregia Pierstoni emendatio in Verisim. p. 156 ex Empedocle ap. Plut. Quaest. symp. I, 618 B *λιθορρίνων χελύων*. Bene etiam Vigerus *κραταιρίνοιο* coll. Herod. I 47. — 51. Antigonus Carystius Mirab. VII *Ἰδιον δὲ καὶ τὸ περὶ τὰ ἔντερα τῶν προβάτων· τὰ μὲν γὰρ τῶν κριῶν ἐστὶν ἄφωνα, τὰ δὲ τῶν θηλειῶν εὐφωνα· ὅθεν καὶ τὸν ποιητὴν ὑπολάβοι τις εἰρηκέναι, πολυπράγμονα πανταχοῦ καὶ περιττὸν ὄντα, ἐπὶ δὲ θηλυτέρων ὄτων ἐτανύσσατο χορδὰς*. Hunc autem non diversam lectionem secutum esse, sed ipsum conlecturae periculum fecisse, ex verbo *ὑπολάβοι* sagaciter concludit Frankius. Cuius sententia confirmatur eo, quod idem scriptor c. XXI etiam Hesiodi versum Opp. 524 prava lectione contaminavit. Nos autem intentiores habet ea diiudicatio, numquid ex septem chordis lyrae de aetate huius carminis concludi possit. Nam septem fides, quum antea quattuor tantum in usu essent, lyrae intendisse primus Terpander Lesbius fertur a plerisque auctoribus; de qua re ipse (si ita placet credere) hoc praedicat apud Euclid. Introd. Harm. p. 19 Meib.: *Ἡμεῖς τοι τετράγην ἀποστέραντες αἰοῖδὴν | ἑπτατόνῳ φόρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους*. Cf. Plut. Instit. Lacon. p. 251 Hult. Sed quum de ipsius Terpantri aetate valde inter se discrepent opiniones (olymph. 26—33, vid. Mueller. Dorr. II p. 317), eo minus inde lucrari posse videmur, quod alii, ut Pausanias IX 5, 7 non illi, sed Amphioni, Thebarum conditori, tribuunt honorem illius inventionis, ita quidem, ut is rem in Ly-

dia iamdudum usu tritam arripuerit et apud Graecos pervulgarit. Attamen haec narratio, nisi forte Amphionis personam fabulosam urgeas, revera non tantum, quantum videtur, discedit ab illa altera de Terpandro fama; nam e Lydia si oriunda erat cithara septemchordis, primum ad Lesbios Aeolenses transmigrasse eius usum credibile est, unde Terpandri summa in re musica auctoritas eam in communem totius Graeciae usum transvexit. Tum nullo modo hic poeta Mercurio septem chordas attribuere potuit, antequam res in usum quotidianum esset recepta vetusque illa τετράχορδος memoria hominum plane cessisset. Quamobrem meo iure ex hoc versu videor colligere, hunc hymnum compositum esse non posse ante olymp. 40. —

52. τεῦξε φέρων quum sit aperte falsum (fraudi fuit librariis v. 40), quid scriptum fuerit, si ad litterarum ductus expenditur, proxime accedit Schneidewini χειρῶν, quo manus commode opponuntur plectro; nec spernendum quod Hermannus excogitavit εὐρών, utpote recentiore diphthongi pronuntiatione corruptum. Quod autem I. C. Schmittius in censura quam de Schneidewini commentationibus inseruit Iahnii Annalibus Vol. LXXIII fasc. III, p. 144—161, post τεῦξε incisione facta λαβῶν (ita pro φέρων) a πειρήτιζε pendere iubet, id a consueta ratione verba collocandi quam maxime abhorret et ipso versus rhythmico repudiatur. — 53. πλήκτρῳ Apollod. III 10, 2 καὶ ἐργασάμενος λύραν εὖρε καὶ πλήκτρον. — κατὰ μέρος h. e. singultim; singulas chordas tentavit, num sonum iustum redderent. — Versus 53. 54. redeunt duobus locis 419. 420 et 501. 502, et quum v. 502 scriptum exstet in libris ἑμεροὺν κονάβησε, Schneidewinus hoc etiam reliquis duobus locis restitui voluit, vulgatum σμερδαλέον ex Homeri lectione subnatum lyrae sono ratus disconvenire. Quae ratio mihi non tantum valere videtur, ut duos locos corruptos mirum in modum putem; diversitatem illam consilio potius a poeta contendo esse quaesitam. Nam vv. 54 et 420, ubi Mercurius artis rudis chordas tentat, fragor quidam raucus et paullo inconditior esse potuit; contra quum Apollo docta manu fides tangit 502, sonum suavissimum edunt. Σμερδαλέος autem, si Doederlinum sequaris Gloss. II p. 113, non horrendum, quod vulgo dicunt, denotat, sed penetrans et acre. — 55. ἐξ αὐτοσχεδίας. Non solum in lexicis legitur, sed etiam magnum qui se vult linguarum scrutatorem audiui quum doceret, αὐτοσχεδιάζειν a σχέδι scindere esse derivandum. Verum nihil

frequentius apud Homerum, quam αὐτοσχεδὴν βάλλειν, πλήσσειν, οὐτάζειν i. e. *cominus ferire*, a σχεδόν et αὐτοσχεδόν, quod ipsum de tempore usurpatur (*e vestigio*) apud Apollon. Arg. A 35 c. schol. Γ' 148 Δ 101. Similis condicio est Latinorum vocabuli subito, a subeundo ducendi. — Pro ἦντε cum Matthia malim οἶά τε, ut v. 66. — 56. „Θαλίῃσι in conviviis, ut vs. 454. Παραβόλα κερτομέουσιν recte explicavit Ilg. Protervi iuvenes in conviviis per iocum se invicem vexant et ludificantur ita, ut alter alterum improvisis conviciis indirecte petat. (Passov.: *sich mit scherzhaften Seitenhieben necken.*) Δ 4 παραβλήδην ἀγορεύων. Matthias, ut παραίβολα κερτομέειν explicaret dictis ludere in colloquio s. colloquendo, in sermonibus serendis, adeoque immeditate, temere, eo pulo inductus est, quod rem comparatam cum ea re, cuius causa facta est comparatio, non satis similitudinis habere animadvertisset. Sed (v. Nitzsch. ad Od. T. I. p. 312 sqq.) summa comparisonis in eo est, quod illi iuvenes non meditati se carminibus laecessunt, cetera poetice exornata sunt neque ad rem ipsam comparisonem habent.“ Frank. Aliam vocis παραβόλα explanationem protulit Doederl. Gloss. I § 314. De more Doriensium super coenam facietis dictis inter se ludificandi v. Mueller. Dorr. II p. 390. Apposite comparaverunt locos Pind. Ol. I 22 οἶα παίζομεν φίλαν ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν; Apollon. Arg. A 458 οἶά τε πολλὰ νέοι παρὰ δαιτὶ καὶ οἴνῳ τερπνῶς ἐψιόωνται; Herod. VI 129 ὥς δὲ ἀπὸ δέλπνου ἐγένοντο, οἱ μνηστῆρες εἶχον ἔριν ἀμφὶ τε μουσικῇ καὶ τῷ λεγομένῳ ἐς τὸ μέσον. — 57. ἀμφὶ ita positum est, ut ipsum cantilenae exordium indicet; cf. ad H. XIX 1. — 58. ὥς, quod unice verum, apud Ernestium legitur; sed casu, ut videtur. — Non poterat aptius denotari a poeta pueruli praecox astutia, quam his quae canit argumentis. Qui postquam incredibili licentia secretos parentum amores evulgavit, simulatione venustissima laudibus tollit divitias quae non suppetunt matri, sed quas furto mox comparaturum se promittit, vv. 170 — 180. Qua simulatione et εἰρωνείᾳ eo utitur consilio, ut ne quis forte deorum furtum mox futurum suspicaretur et caveret. Hanc interpretationem, quam nemo editorum attigit, tuetur v. 62 καὶ τὰ μὲν οὖν ἤειδε, τὰ δὲ φρεσὶν ἄλλα μενοίνα, quae verba ambigui quid habent: *haec dum canit, alia mente volebat, vel appetebat*, scilicet boves Apollinis. — 59. Lectioni vulgatae ὀνομάζων, qua versus perit, succurrit Stephanus corrigendo ἐξονομάζων, quod idem in Mosc. correctum est. In Palatino inest

teste Schneidewino ὄνομα κλειτὴν ὄνομ., ex quo ille κλειτὴν (ad γενεὴν referendum) olim exstitisse coniecit. Utrumque intolerabiliter languidum; neque magis elegantiorum hominum suffragia feret Schmittii ὀνομακλήδην ὀνομάζων ex X 415 δ 278 depromptum. Multo acutius et ad salsam huius loci dictionem accommodatius Schneidewinus suspicatur οὐκ ὀνοτάζων; quamquam hoc ipsum subobscurè dictum est. In tanta desperatione medelae inveniendae verba codicum intacta reliqui, ne arrogantiae culpa obligarer, quippe qui aliis nullam ingenii exercendi materiam superesse voluissem. — 60. „Εγέραιρε. Mutata structura, ut saepius. Oratio sic procedere debebat: ἄειδεν ἄμφι Δία (i. e. Δία κλείων) — ἦν τ' αὐτοῦ γενεὴν ἐξονομ. ἄμφιπ. τε γεραίρων κτλ. Cf. I' 79. Hes. Th. 48.“ Frank. — 64. ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων A 551 dictum de leone boves raptum eunte, quem locum hic poeta festive imitatur. — 65. ἄλτο; Parr. ὦρτο, manifesto interpolatum; nempe illud rem iusto plūs augere videbatur. Sed cf. eundem usum H. Cer. 389 ἄλτο θέειν, H. Ap. Pyth. 270 ἄλτο πέτεσθαι. — „κατὰ σκοπιὴν ad speculandum, ut κατὰ ληϊδα πλάζεσθαι ad praedandum γ 106, κατὰ χρέος ἐλθεῖν λ 478, κατὰ θέαν ἥκειν Thuc. VI 31.“ Matth. — 65. Μέγαρον ne mirum te habeat de antro dictum, idem est de Eumaei tugurio π 165, de tentorio Achillis Ω 647, de Laertis villa ω 392. 396, de Calypsus antro δ 557 ρ 143 (cf. H. Merc. 246 sqq.). V. Rumpf. de aedibus Homer. Giss. 1844 p. 5. — 66. Cf. δ 843 φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὀρμαίνοντες. — De plurali οἶά τε cf. Goettl. ad Hes. Th. 93. — 67. φηληταί; hoc nomen et verbum φηλητεύω redeunt in hoc carmine vv. 159, 214, 292, 446, quibus omnibus locis Mosc., tribus postremis etiam DL praebent φιλητεύσειν et φιλητα. Cuius διὰ τοῦ ι scripturae patroni exstiterunt non solum omnes fere veteres grammatici, qui κατ' εὐφημισμὸν *furem* dictum putant *amatorem*, ὅτι φιλεῖ λαμβάνειν τὰ ἀλλότρια, sed nuper etiam Goettlingius ad Hes. Opp. 375, ubi eadem lectionis varietas. Sed in levibus commentis et lusibus ingenii ne tempus teramus, quae si quis adamaverit, persequi licet in Thesouro Stephani; scripturae vitiosae mature invectae causa est in pronuntiationis vel inconstantia vel immutatione. Φηλητῆς cum σφάλλω cognatum et φηλόω significat *fallacem*. Superest de accentu ut moneam, modo in penultima, modo in ultima sede tenorem habere vocabulum, quae eadem varietas conspicitur in voce φῆλος sive φηλός. — 69. „Vulgo ἀντάρ ἄρ' Ἑρμῆς, sive, ut

in edd. velt. scribitur, ἀντὰρ ἄρ' Ἑρμῆς. Barnesius ἀντὰρ ὄγ' Ἑρμῆς, ut ἀντὰρ ὄγ' ἥρωες A 483 N 164. Placebat mihi aliquando scriptura, quae Ilgenio memorante apud Natalem Comitem est, ἀντὰρ ὁ Ἑρμῆς; vide exempla hiatus in hac formula ad Orph. p. 726. 738. 742. Vulgatam tamen lectionem tuentur alia exempla, ut ἀντὰρ ἄρα Ζεὺς B 103 et τῇ δ' ἄρ' Ἀρης E 363 et τὼ μὲν ἄρ' ἀρπάσσοντε E 556. Herm. Cf. etiam ad v. 365. — αὐτοῖσιν θ' ἵπποισι καὶ ἄρμασιν, cf. Ψ 8 ἀλλ' αὐτοῖς ἵπποισι καὶ ἄρμασιν ἄσσον ἰόντες, I 538, H 474, Θ 290, A 698. — 71. Θεῶν βόες ἄμβροτοι non sunt Admeti boves, quas Apollinem pavisse tradunt Ovid. Met. II 679 sqq., Apollod. III 10, 2, Anton. Lib. fab. 23; quum credibile sit antiquitus huius furti scenam non longe a Pylo et ab Arcadia absuisse, id quod fabula ibi narrata de Batto et fons Pierà prope Alpheum (Paus. V 16, 8) satis demonstrant. Postea tamen illae de Admeto fabulae cum furto Mercurii coeptae sunt confundi atque in unum corpus videntur coaluisse, cuius mixtionis vestigia iam in hac ipsa narratione et apud Hesiodum apparent. (Anton. Lib. 23: Ἑρμῆς ἐπιβουλεύει τῇ ἀγέλῃ τῶν βοῶν τοῦ Ἀπόλλωνος· αἱ δὲ ἐνέμοντο, ἵνα περ ἦσαν αἱ Ἀδμήτου βόες.) Neque fere dubitari potest, quin Solis greges (de quibus dixi ad II. Ap. Pyth. 235) diversi non sint a bobus Apollinis. — 72. ἀκηράσιοι λειμῶνες prata intonsa, integra, a κείρω; ut Choerilus dixit sg. 1 Naek. ὅτ' ἀκήρατος ἦν ἔτι λειμῶν. Nihil enim obstat, quod haec prata tum cum maxime depascunt boves. —

75 sqq. Multas et magnas de horum vv. origine et interpretatione dubitationes excitavit Hermannus in praef. p. XLIX—LVI, cuius disputationis summa haec est, ut quaecunque de bubus retro incedentibus narrentur, interpolatori vindicanda et e carminis contextu tollenda sint. Et huius sententiae sustinendae causa primum v. 211 damnat, vv. 221 autem et 343 sq. ita interpretatur, „Mercurium boves per arenam huc illuc egisse, ut confusa hoc modo vestigia alio ducere viderentur, quam quo boves abiissent.“ Deinde πλανοδίας ἤλανε de bubus ultro citroque actis explicat et „Quodsi Mercurius, inquit, bobus ultro citroque agendis fallere Apollinem studebat, quid opus erat, ut eas recessim ire faceret? Alterutro artificio et poterat supersedere et debebat.“ Igitur vv. 77—79 et v. 211 interpolatori vindicavit. Sed contra haec recte Frankius monuit fieri non potuisse, ut boum vestigia recta ad pratum conversa et retro ferre viderentur (vv.

221 et 343), nisi ipsae retroversum abigerentur. „Omnino quid est, inquit *Frankius*, cur dicamus non debuisse Mercurium, quotius Apollinem falleret, duobus utentem artificiis boves primo ultro citroque ducere, deinde retroversum agere? At sunt illi versus, quibus hoc commentum continetur, ita comparati, ut ab eo poeta, cui reliquum carmen debemus, non possint scripti esse. Concedo. Nam nihil quidem offensionis est in verbis ἔχρει ἀποστέψας, quae *Hermannus* allato X 197 recte explicavit (Mercurius enim boves huc illuc per arenam egit arvensis restigiis h. e. ita ut restigia alio ducere viderentur quam quo boves abiissent), neque verba δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης h. l. alium quam apud *Homerum* usum habent [δ 455, 529, *Hes. Th.* 547], sed novum indicant Mercurii artificium, quod vs. 77 et 78 exponitur; sed in his ipsis versibus, praeterea quod orationem habent vix in pedestri scriptore ferendam, tria alia offendunt: primum quod contra consuetudinem *Homeri* participium ποιήσας positum est, sed hoc excusari possit; gravius est quod verba κατά δ' Ἑρπαλιν αὐτὸς ἔβαινε repugnant versui 211 [*Hermannus* pro κατά, quod explicationem vix habet, μέτα coniecit]; Mercurius enim si et ipse retrorsum ivisset, non solum non opus habuisset miris illis calcementis, sed ne boves quidem sic abigere potuisset, ut ipsi capita obverterent. Denique vs. 80 non cohaeret cum iis, qui praecesserunt. Sed quamvis certa haec et indubia sint interpolationis indicia, nihilominus tamen, nisi omnia quae ad bonum recessum spectant ex hoc hymno expellantur, non possunt vs. 77 et 78 exturbari, quia artificium illud Mercurii aut nullo loco commemorandum erat aut eo, quo boves abactae esse narrantur. Iam autem vs. 221 et 345 nemo facile audeat interpolatori tribuere, neque vs. 211 cur non genuinus esse existimetur, satis idonea causa subest. Nam quod senex ille negligenter et quasi obiter de hac tota re loquens inducitur, id tantum abest ut offendant, ut sollicitudinem et anxietatem prodentis quae tacere iussus erat senis egregie exprimere videatur. Itaque si hoc stat, illam fabulam non posse ex hoc carmine expelli, intelligitur quid de vs. 77 et 78 indicandum sit. Interierunt credo ii versus, quibus poeta illam rem descripserat, pro iisque librarius id, quod narrationis ordinem postulare intellexerat, suo Marte restituit.“ Hanc ego sententiam ita amplector, ut nullus dubitem versus 77, 78 e contextu, quem adhuc foedarunt, relegare. De lacuna pluribus huius

hymni locis statuenda vide pag. 186. — Ad singula verba animadvertas, *πλανοδίας* (prima per arsin producta) vel pro adiectivo agnosci posse, coll. Hesychio *πληνοδία*, *παρὰ νόμῳ*, *πεπλανημένη*, *τετιμημένη* (?) *τῇ πεπλανημένῃ τῆς ὁρθῆς ὁδοῦ*, *τουτέστιν ἀδίκῳ*; vel pro substantivo, eadem structurae ratione, qua dicitur *ὁδὸν λέναι*, *ἀγγελίαν ἐλθεῖν*. — 76. „Vulgo *ἔχνη*. Ilgenius et cum eo Matthias *ἔχνη*. *Ἐχνησι* est ρ 317. Alibi semper apud Homerum *ἔχνια*, praeter τ 436, sed ibi pro *ἔχνη ἐρευνῶντες* legendum est *ἔχνη* tum e codd. tum ex Σ 321 ubi est *ἔχνη ἐρευνῶν*. Itaque hic quoque *ἔχνη ἀποστρ.* scripsi [cf. 218. 220. 342. 351].“ *Herm.* — 77. 78. Mira in his versibus nuper mihi se obtulit interpretatio Welckeri, viri summi, quem honoris causa nomino, qui in *Mythol. Graec.* I p. 340 priores pedes boum a Mercurio in locum posteriorum transpositos esse contendit, vocem *ἔχνια* pedes explicans („nachdem er ihnen die Vorderklauen hinten und die hintern vornhin gesetzt hat“). Quo commento quid lucratum esse velit deorum callidissimum, plane me fugere fateor. Ceterum dolus Mercurii in boubus avertendis varie apud alios narratur. Apollodorus III 10, 2 virgulta pedibus boum subligata scribit; Antoninus Lib. I. c. eadem caudis adnexa tradit. Alia v. apud Welckerum I. I. p. 339. — Versus 79 quin aliquo modo cum sequenti coniunctus fuerit, dubium esse non potest. Nam coniectura Matthiae *ἔραψεν*, quae asyndeton admittere videbatur, vana est ob eam causam, quod verba *ἐπὶ ψαμάθοις ἀλέησιν* plane otiosa sunt. Vitium autem, quo versus laborat, in voce *αὐτίκα* quaerendum esse, bene declarat unus codex, quem iam dudum praedico excellentissimum, in quo quae remansit lacuna, ea in ceteris ista particula ab interpolatore illata pessime curata est. Verum vidit Schneidewinus *δ' εὐτ' ἔραψεν*; possis etiam *δ' εὐτ' ἀπέριψεν* coll. Pind. Pyth. VI 37. — 80. *θαυμάτ' ἔργα*, cf. v. 440, II. VII 34, Hes. Scut. 165, Boeckh. Pind. Pyth. X 30. — 81. Tam prope accedit hic versus ad Homeri K 467 *συμμάρψας δόνακας μυρτιάκης τ' ἐριθηλείας ὄξους*, ut non solum ex eo fluxisse, sed etiam restituendus ad eius exemplum videatur. Suspecta est enim vox *μυρσινοειδέας*, quam quum Schaeferus ad Dion. Hal. Comp. verb. p. 170 recte explicet *ὁμοίους τοῖς τῆς μυρσίνης ὄξοις ramos de genere myrtorum*, tamen hoc genus loquendi pedestrem orationem sapit neque quid poeta sibi voluerit satis apparet. Et nata quidem esse potest haec lectio ex dittographia vocis *μυρτιάκης* male in versum concin-

nata, vel ad lacunam (quas complures in his hymnis deprehendimus) explendam efficta est. Accedit quod *μυρική* in locis palustribus nascitur, de *μυρρίνη* certe non constat. Neque tamen in re tam dubia ausim quidquam affirmare. —

82. Verba *νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης* frustra et immerito quidam tentarunt, inducti corrupta lectione cod. *M νεοθηλέαν ἀγκαλωσθην*. Nam doctum Ilgenii commentum *νεοθηλέα ἀγκύλῃ ὕλῃν corrigia continxit frondes*, coll. Hesych. *ἀγκύλαι ἱμαντες ἐν κρηπίσιν*, a verborum structura et ordine legitimo nimis abhorret. Neu cum Matthia Graeculum subodorere, quia unum tantum manipulum duobus calceis poeta adhibuit; quem iniustum fuerit ex sutoris crepida metiri. *Ἀγκαλος*, quae forma praeter hunc locum non legitur, est manipulus frondium vel ramorum, unde *ἀγκαλλίδες αἱ τῶν φρυγάνων δέσμαι* Hesych. — 83. Vulg. *ἀβλαβέως* explicant ita ut pedes non impedirentur neque laederentur; Hermannus scripsit *ἀσφαλέως*, quod idem obscurius; Schneidewinus *εὐλαβέως*. Palmam meretur Bergkii *ἀβλαύτοις* (quod mecum per litteras communicavit); errorem videas natum ex itacismo, quem deprehendimus vv. 41, 52, 76. *Ἀβλαύτοισι πόδεσσι* dixit Oppian. Cyn. IV 369. —

84 sq. *τὰ κύδιμος Ἀργειφόντης | ἔσπασε Πιερίηθεν*. Haec interpolata esse satis arguit, notante Hermanno, nomen Mercurii in membro orationis secundario positum. Est hoc additamentum inficetum grammatici stulte mirantis, unde myricae alique rami Mercurio suppetiissent *ἐπὶ ψαμάθοις ἀλήγῃν*. Ceterum *σπᾶν* de foliis decerpendis vulgatum, κ 166 *σπασάμην ῥωπᾶς τε λύγους τε*, Soph. Ant. 1201 *νεοσπάδες θαλλοί*; et eiusd. fg. ap. Hesych. v. *νεοσπαδῇ* (Matth.). —

85. „Verba *ὁδοιπορίην ἀλεείνων* sic intelligo, ut Mercurius cavisce dicatur, ne pedibus ut viator ingrederetur, et ita vestigia pedum relinqueret.“ *Herm.* — 86. Mira videri potest discrepantia scripturae codicum; ex *L* tamen luculenter apparet, ex voce corrupta *ἀντοτροπήσας* fabricatum esse quod ceteri habent *ἀντόπρεπής ὥς*. Inter varia editorum conamina emendandi nihil est eiusmodi, quod fidem mereatur. Risum movet id, in quo Ilgenius post longos errores „pedem figendum ducit, *ἀντοτροπής φώς* h. e. *vir qui in caulis versatur, homo pastoralis vitae deditus*.“ Hermannus *ἀντιτορήσων* scribendum putat; „videntur enim receptiores eo verbo sic usi esse, ut de via, quemadmodum Latini *penetrare*, dicerent.“ Schneidewinus ingeniose, sed nimis audacter *εὐτρά-*

πελος παῖς. Minus feliciter C. F. Hermannus, quem honoris causa
 nomino, in Museo Rhen. 1846 p. 460. εὐτρέπιας αὐτως. Mihi
 denique primum probatur Matthiae emendatio δολίην ὁδὸν pro
 δολιχὴν, quod non defenditur v. 143 (cf. Herm. ad Orph. Arg.
 122); deinde ex Ilgenii copiis satis placet ἄλλοτροπήσας, quae vox
 exstat apud Hesychium ἄλλοτροπήσαι, μεταθεῖναι, cf. Galen. Gloss.
 Hippocr. ἄλλοιοτροπεῖται, ποικίλως τρέπεται; unde sententia evadit
 haec: quippe qui secretum iter festinaret ultro citroque se con-
 vertens. — 87. Versus 207 ἔσκαπτον περὶ γουνὸν ἄλωῆς οἶνοπέδοιο
 cum v. 90 ὅστε φυτὰ σκάπτεις satis ostendit errasse Ruhnkenium,
 qui verba δέμων ἄλωῆν de viridario sepe muniendo accepit, quum
 nihil in iis insit nisi hoc vineam exstruere defodiendis vitibus.
 B. Martinus coni. κομέων coll. ω 244 κομιδὴ et Hesych. κηποκό-
 μος, κηπουρός. Deinde ἀνθοῦσαν ex M dedit Ruhnkenius coll.
 E 90 ζ 293. — 88. De Onchesto cf. Il. Ap. Pyth. 52. — 90.
 ἐπικαμπύλος ὦμους. Laudat Ruhnkenius Lucian. Timon. 7 σκάπτει
 δὲ οἶμαι ἐπικεκυφώς, et ω 242 ἦτοι ὁ μὲν κατέχων κεφαλὴν φυτὸν
 ἀμφελάχαινε. — 91. πολυοινήσεις vocabulum bene graecum resin-
 xit Ilgenius, formatum eadem ratione qua εὐοινέω et παροινέω ab
 adiectivis. — 92. Ante hunc v. nonnulla intercidisse iam Grod-
 deckius animadvertit, „nisi vultum dei corporisque gestum sermo-
 nis nimiam brevitatem compensavisse tibi persuadeas.“ Quam
 posteriorem rationem vix probarem, si res in scena ageretur; in
 carmine epico autem, cuius summa virtus in eo est, ut res omnes
 iusto ordine proferantur et quasi sub oculos eorum qui audiunt
 subiiciantur, non eae possunt esse artis mimicae partes, ut sum-
 ma rerum vultu et gestu explicetur. Quocirca lacunam cum Her-
 manno et Matthia tuebimur, quidquid obloquitur Schmittius. Is
 enim versibus 91 et 92 in unam periodum contractis sic legit
 αἶ κεν ἰδὼν μὴ ἰδὼν εἴης καὶ κωφὸς ἀκούσας | καὶ σιγῶν· τότε μὴ
 τι καταβλάψῃ τὸ σὸν αὐτοῦ; quod num aliis probare possit, ipse
 viderit. Neque vero ceteri feliciores fuerunt in v. 93 emendando;
 ex quibus qui ὥς μὴ vel ἵνα μὴ scribendum duxerunt, ignorasse
 se testantur vim particularum ὅτε μὴ nisi, de quibus egit Spitzne-
 rus ad Iliad. Exc. XXVII. Perverse Matthias: *taceas, nisi hoc tuo*
ipsius commodo aliquid nocuerit. At in omnem eventum, credo,
 Mercurius senem tacere voluit. Frankius: *nisi quid detrimenti*
tuam ipsius rem s. utilitatem capere velis. Sed hoc ipsum „*velis*“
 nullis machinis eruetur e verbo graeco. Verum vidit Schopenius

in Diorthoticon in varios scriptores part. I Bonn. 1846 edita p. 4, qui inter ὄτε et μὴ aberratione oculorum a librario aliquid omis-
sum esse, postea duos versus in unum coaluisse contendit. Quo
probato non ultra quaeres verba deperdita; sententia ipsa autem
haec fere fuerit: *si quando de bobus interrogatus fueris, num quem
eos abigentem conspexeris cett.* Atque haec quidem de universo
nexu sententiarum; offendit vero etiam v. 92 καὶ τε, imprimis
hiatu ante ἰδὼν admissio, nam hoc vocabulum in tertia eiusdem ver-
sus sede non est instructum digammate. Groddeckius τοι scribit;
sed nihil attinet divinare, ubi antecedentia perierunt. — Ad sen-
tentiam eiusdem versus contulit Ruhkenius Aesch. Sept. 246 μὴ
νυν ἀκούονσ' ἐμφανῶς ἄκου' ἄγαν, et Plant. Mil. 571 *ne tu hercle,
si te di ament, linguam comprimes posthac: etiam illud quod scies
nesciveris, nec videris quod videris.* — Vox κωφός quae apud Ho-
merum est de rebus obtusis vel debilibus, hoc primo loco surdum ho-
minem denotat; v. Valcken. ad Ammon. p. 136. — 94. βοῶν
ἔφθιμα κάρηνα, ut Ψ 260; cf. Virg. Aen. V 61 *bina bouum capita.*
— 95. ὄρη. Tales formae ab Homero abhorrentes offendere non
debent in his carminibus; cf. v. 173 κάρω, 255 θάττον, 382 φιλω,
402 φῶς, 404 ἦρετο, 405 ἐδύνω; II. XIX 2 πίση. — 97. Nox
apte dicitur ὀφθαλμὴ et ἐπικουρος, quippe quae caligine adiuverit
furtum Mercurii; δαίμωνι, eadem quae ἄμβροτος λ 330; ἡ πλειὼν
est maior pars, non duae partes excepta tertia; quod inde a Grod-
deckio scripserunt inducti loco simili K 251 sqq., ubi versus 253
insiticius. Ὀφθρος vocatur δημοεργός, quia homines excitat ad
opera facienda; Hes. Opp. 578 ἡὼς ἥτε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε
κελεύθου ἀνθρώπους, πολλοῖσι δ' ἐπὶ ζυγὰ βοῦσι τίθησι, Orph. H.
LXXVII 6 ἡὼς ἔργων ἡγήτειρα, Virg. Aen. XI 183 *Aurora — re-
ferens opera atque labores, Ov. Met. IV 663 admonitorque operum*
— *Lucifer ortus erat. (Matth.)* — Hucusque omnia recte se ha-
bent neque inuat rationem iostituere cum Ilgenio, quantum tem-
poris opus fuerit deo ad iter conficiendum et ad boves mactandas.
Sed qui sequuntur vv. 99. 100 qua impediti sint difficultate, nemo
vidit ante Schneidewinum. Quomodo autem Luna quinto mensis
die (nam Mercurium τετράδι ἱσταμένον natum esse omnes consen-
tunt, v. ad v. 17) primo diluculo demum (νέον, cf. H 421) in
speculam ascendisse dici potest? Accedit quod illae ambages in
tempore definiendo suspicionem movent. Igitur non cum Matthia
vv. 97. 98 eiciemus, sed hos potius aliunde illatos habebimus.

Nuper Bergkii mihi significavit eos ante v. 87 collocandos esse, quo et diligentia senis illustraretur (cui rei obstarè videtur v. 206 coll. 68) et discerni potuisse boves nocte abactas esset credibile. Et sane quidem non indocto poetae deberi videtur commemoratio Lunae Pallantis filiae Megamedidae (si modo genuina sit lectio); nam apud eos qui nobis supersunt et poetas et pedestris orationis scriptores neque Luna Pallantis filia praedicatur neque Megamedes vel deus vel semideus invenitur. Cf. O. Mueller. in Gerhardi Studiis hyperbor. Rom. p. 285. Videtur tamen ea fabula, nisi forte gravis admodum corruptela subsit, ad Arcadiam pertinere, ubi Pallantis genus Pallantio urbi antiquissimae nomen dedit. Hinc fortasse etiam Arcades προσέληνοι nuncupati, schol. Apollon. Arg. A 264. — 101. τῆμος absolute positum, ut Hes. Opp. 557. 668. — 103. ἀκμῆτες Ilgenii emendatio coll. H. Ap. Pyth. 342; codd. ἀδμῆτες. —

De vv. 103 — 107 Hermannus „Mirum est, inquit, boves, qui iam v. 103 in stabulum pervenisse dicebantur, iterum v. 106 in stabulum actos narrari; mirum etiam, quum v. 105 pasti esse perhibeantur, v. 107 pascentes describi; mirum denique v. 106 καὶ τὰς μὲν dici, ubi καὶ omitti debebat.“ Et deinde ita versus digerit, ut carmini antiquiori tribuat vv. 106. 107, interpolatori 103—105. Quod suo iure vir summus videretur egisse, nisi in promptu esset cum Schneidewino v. 103 legere ἐπ' αὐλίον una literula mutata; quo probato locus ordine procedit. Nam quod iterum in stabulo edunt boves, mirum esse non potest ei qui rei pecuariae aliquam habet notitiam (Matthias sedem mutare voluit vv. 106. 107); καὶ autem post enuntiationem temporalem sententiae primariae praemissum exemplum habet ἡμος —, καὶ τότε supra v. 13, Hom. ε 171 al. cf. Naegelsch. ad A 478, a quo in eo tantum dissentio, ut illi καὶ in apodosi posito nunquam vim particulae nostrae *aut* subesse censeam. Origo huius usus potius quaerenda videtur in antiquissimae linguae ratione paratactica, quae quum paullatim demum et invita cesserit syntaxi enuntiationum, non raro fusiones quaedam et compositiones minus aptae nascerentur necesse erat. — 104. ἀριπρεπέος λειμῶνος; ita α 22 ὄρος ἀριπρεπές, Pind. Isthm. V 56 διαπρεπῆς νῆσος. — ληνοὶ h. l. sunt *aquationes*, loci ubi aqua praebetur pecoribus, cf. Philostr. Vit. Apoll. VI 27 et LXX in Genes. 30, 38 de fraude Iacobi: παρέθηκε τὰς ῥάβδους ἐν τοῖς ληνοῖς τῶν ποτιστηρίων. — 106. Verba

codd. ἀθρόας οὐσας corrupta sunt, quod ut ostendatur, ne opus quidem est de correptione terminationis ας apud Iones insolita pluribus dicere. Barnesius ἀθρό' ἰούσας; Hermannus ἐς αὖλιον ὑψιμέλαθρον coll. vv. 103. 134. 199; quod quum speciem habeat probabilitatis (singas modo in codice male habito relictam fuisse ex voce integra hoc αθρο, inde librarium cetera suo Marte addidisse), tamen quia idem prope antecedit, ferri vix potest. Nisi omnia fallunt, laceris vestigiis continetur participium in — ούσας desinens; quamquam non inveni, quod quidem ad litteras propius accederet et sententiae satisfaceret. — 108. Τέχνην. Ilgenius, quem secutus est Hermannus, e codicis M corruptela τύνη emendare sibi visus est τέχνη, *arte quaesivit ignem*; et sunt exempla verbi ἐπιμαίεσθαι cum genetivo constructi. Sed accusativum bene se habere evincit imitatio huius loci, quae continetur v. 511. ἑτέρης σοφίης ἐκμάσσατο τέχνην. Scilicet verbis, non re differunt haec: ignem arte quaesivit, et: artem aliquam ignis eliciendi quaesivit. Difficilius sane est in vv. sqq. qualis fuerit ars a Mercurio adhibita investigare. In qua re inter omnes fere nunc convenit, nonnulla intercidissee et descriptionem horum versuum mancā esse; id quod optime intelligitur ex schol. Apollon. Arg. A 1184 τὰ γὰρ ξύλα παρέτριβον καὶ ἀπ' αὐτῶν πῦρ ἔλαβον. πυρῆμα γὰρ ταῦτά φησι τὰ προστριβόμενα ἀλλήλοις πρὸς τὸ πῦρ ἐγγεννᾶν, ὧν τὸ μὲν ἐστὶν ὕπτιον ὃ καλεῖται στορεὺς, θᾶτερον δὲ παραπλήσιον τρυπάνῳ; ὅπερ ἐπιτρέβοντες τῷ στορεῖ στρέφουσιν. Non aliter igitur quam apud nonnullas gentes barbaras hodie quoque fieri legimus, pastores Graeci ignem eliciebant duobus lignis aridis ad se invicem fricandis, quorum alterum τρύπανον terebri vice, fungebatur, alterum στορεὺς loco erat *substrati* (sit venia verbo). Cf. Senec. Quaest. nat. II 22 *Videamus quemadmodum apud nos fieri soleat ignis. Duobus modis: uno, si excitatur, sicut ex lapide percusso; altero, si attritu invenitur, sicut quum duo ligna inter se diutius trita sunt. Non omnis tibi hoc materia praestabit, sed idonea eliciendis ignibus, sicut laurus, hederac et alia in hunc usum nota pastoribus. Et allata glossa hac Hesychii στορεὺς, τὸ ἀντὶ τοῦ σιδήρου τρύπανον ἐμβαλλόμενον ξύλον ῥάμνου ἢ δάφνης et Plin. XVI 40: Sed nil hederā praestantius, quae teratur, lauro, quae terat nuper Ad. Kuhn in libro die Herabkunft des Feuers und des Göttertranks p. 36 scite eruit, ὅζον δάφνης agere partes terebri, descriptionem τοῦ στορέως perlissee post medium v. 110. Desideratur denique notio fricandi vel*

atterendi. Quod vero v. 109 in cod. *M* exstat ἐνίαλλε σιδῆρω, id frustra exagitavit interpretes, quippe in qua voce corrupta vix frustulum eius qui intercidit versus contineri videatur. Neque cum Schneidewino necessarium duco, ut v. 110 ex more Homeri scribatur παλάμης numero plurali, ut Σ 600, E 234, quamquam id eleganter observatum non diffiteor. — Ceterum θερμὸς αὐτμῇ assertur schol. δ 442 et Σ 222, ubi Bekkerus hunc locum ascripsit; non recte, nam eadem verba leguntur Hes. Th. 696, neque ulla in re grammatici Alexandrini hos hymnos agnoscunt. Erat autem haec locutio nsitata, ut videtur; etiam μ 369 ἡδὺς αὐτμῇ et Moschus II 92 scribit λαρόν αὐτμῇν; nec verisimile est propter hoc testimonium, poetam scripsisse αὐτμῇν masculino genere, quod in promptu fuit, cf. Ψ 765 γ 259. — 111. Versus inde a Ruhnkenii Epistolae criticae editione merito damnatus, quem ego in imam libri oram reieci. Ille autem, qui a Mercurio primum (πρώτιστα) ignem in terris inventum esse adnotavit, fortasse Hesiodi vestigia pressit, quia in Opp. 50 legitur κρύψε δὲ πῦρ (Iuppiter detecta hominum perversitate): τὸ μὲν αὐτίς ἔϋς πάϊς Ἰαπετοῖο | ἔκλεψ' ἀνθρώποισιν. — 112. κᾶλα non mutandum in κῆλα cum Bothio; cf. Hes. Opp. 427 πόλλ' ἐπὶ καμπύλα κᾶλα, et qui de hac voce disputat Doederl. Gloss. III p. 113. — 113. ἐπηετανά cum synizesi pronuntiandum, ut Hes. Opp. 607. — 114. φῦσαν pro φύζαν ex emend. Hemsterhusii (*procul mittens spiramen ignis*), qui contulit Apollon. Arg. Δ 763. — 115. Ad πῦρ ἀνέκαιε cf. η 13. — 116. ἐριβρύχους, cf. Hes. Th. 832. Ita Barnesius pro vulgato ὑποβρυχίας, quod nil aliud significare potest nisi *submersas*. Dorvillius ὑπερβρυχίους, quae vox etsi recte formata nusquam legitur. — 119. Matthias et Hermannus hunc v. uncis incluserunt, Schneidewinus post eum lacunam statuit. Recte utrumque, opinor; nam et caput rei desideratur, quod continetur mactandi actione, neque ipse hic v., ut nunc est, corruptelam traxisse non potest. Quonam consilio Mercurius boves rursus volutabat (ἐκύνιδε), quas iam ante ἐπὶ νῶτα χαμαὶ βάλεν ἀγχι πυρός? Id potius requiritur, quod Homerus dicit αὐερύειν. Deinde ἐγκλίνων etiamsi intransitive accipiat *inclīnans se, inclinato corpore incumbens* (Frankius), certe supervacaneum est. Denique bobus in tergum coniectis quomodo potest spinam dorsalem perterebrare? Quae res omnino ita ab usu communi abhorret, ut, nisi fingamus poetam insanientem, αἰὼν latiore sensu hic pro loco letifero accipiendus sit. De τε τορήσας

v. ad 178. iam in aperto est, opinor, verum (si modo olim salvus fuerit) graviter corruptum, postea male sartum esse. — 120. ἔργω δ' ἔργον ὅπαξε. „Hes. Opp. 382 ἔργον δέ τ' ἐπ' ἔργω ἐργάζεσθαι. Eur. Hel. 1549. ἔργον δ' ἔργον ἐξημαίβετο.“ *Ily.* Idem πίονα δημῷ reposuit pro πίονι, exemplis ductus *Ψ* 750 et *ι* 464; contra quae non valet quod affert Matthias Hes. Th. 538, qui ipse locus videtur egere correctione. — 121. ὀβελίοισι δουρατέουσιν; nempe non erant ad manum χάλκιοι. — 122. νότα γεράσματα nota ex *H* 321; μέλαν αἷμα ἐργμένον ἐν χολαίδεσσι (*h. v. farcimen, Blutwurst*) non legitur apud Homerum, sed non multum distat γαστήρ ἐμπλήει αἵματος 644 sq. v. 25 sq. — κείτ' ἐπὶ χώρης, *i. e. suo quidque loco, ordine.* Falso Matthias: neglecta iacebant. — 124. ἐπὶ pro ἐν *Barn.* ex 404. — καταστόφελος, κατάξηρος Hesych., *asper.* Hes. Th. 806. — 125. Codices τάρμετ' ἄσσα; quae lectio quum diu frustra viros doctos torsisset, Odofr. Muellerus ingeniose, ut omnia solebat, locum difficillimum insperata luce collustravit in Gerhardi Studiis Hyperbor. Rom. p. 310 sqq. Is enim tabula picta ductus cognovit, antrum quoddam prope Pylum Messeniacum, mira varietate lapidum e stillicidio formatorum repletum (σταλακίτην nostrates vocant, quod hodie τὸ σπήλαιον τοῦ Νέστορος dicitur (*v. Curtii Peloponnes. II p. 177. 197.*), diversum non esse ab hoc, quo Mercurius boves abegit; qui ipse locus accuratius describitur apud Antonin. Lib. 23 et Ovid. Met. II 654. Poeta igitur hominum coria in antro suspensa etiam suo tempore superesse dixit. Atque id spectans Muellerus scripsit τὰ μέτασσα, quod vocabulum eadem ratione formatum qua ἐπισσος, περισσός idem esse vult atque μεταγενόμενος comparatque *ι* 221 μέτασσαι ὄϊες, ubi scholl. explicant μεσήλικες, ἐπιγινόμεναι τοῖς προγόνοις. Quod etsi recte se habere concedo, tamen τὰ μέτασσα quominus probem, sicut fecit Schneidewinus, ea gravissima me detinet dubitatio, num haec forma adverbii unquam exstiterit. Adest enim neque longe distat a litterarum ductibus, quod ipsi Schneidewino succurrebat, τὰ μέταξε (*postmodo*) simili modo corruptum apud Hes. Opp. 394 et apud Hesych. τὰ μέτασαι, μετὰ ταῦτα, ἄωριεῖς. Hoc igitur fidenter restituui, ut loco tandem suus intellectus redderetur. — 126. Herm. cft. Virg. Georg. III 476 nunc quoque post tanto. — 127. Χαρούμενον hilaris est Stephani, ductum ex Hesychio, qui adscripsit ὁ Ἐρμῆς. — 128. λειψὶ ἐπὶ πλαταμώνι; ita etiam Apollon. Arg. *A* 365. — Δώδεκα μοῖραι non sine causa

ad duodecim deos maiorum quos dicunt gentium referuntur, quo probato hic locus omnium exstat antiquissimus, in quibus mentio eius cohortis deorum iniicitur. Nuperrime de XII diis doctissime scripsit Chr. Petersen in progr. Gymn. Acad. Hamburg. 1853, qui h. l. attigit not. 54. — 129. κληροπαλεῖς, vox unica. τέλεον γέρας. „I'ερατα sunt h. l. segmenta νώτων γερασμίων. Vid. v. 122, cf. δ 66. Τέλεον perfectum, iustum, quale esse oportet. Male Matthias: τέλεον, quatenus ipsa ἱερά sunt τέλεια, perfecta, eximia.“ Frank. — 130. „όσίης κρεάων recte est interpretatus Passov.: *der Brauch des Fleischkostens*. Sacrum fecerat Mercurius ideoque, qui mos erat sacrificantium, sacram ut dicunt coenam sibi parabat.“ Frank. Cf. ad II. Cer. 211. — 131. ὁδμή ἔτειρε, cf. δ 441. — ἡδεῖ Rubnkenius coll. α 210. —

133. „Quod fecerunt ex codd. περῆν' i. e. περῆναι, nec significatione nec scriptura nec metri lege recte se habet. Apud Homerum, si recte observavi, αι infinitivorum, si syllaba, quae est ante ultimam, in arsi est, quater tantum elisum reperitur Σ 294, Τ 136, Υ 422, 469, ubi haec sunt, ἀρέσθ', λελάθεσθ', στρωφᾶσθ', λίσσεσθ'. Quintum exemplum τυμβοχοῆσ' Φ 323 grammaticorum malae sedulitati debetur. [Sed cf. Spitzn. Exc. ad Iliad. XIII p. XXXIV.] Nullum horum recte cum περῆν' comparabis. Scribendum cum Barnesio et Ernestio περᾶν, quod activa vī est Φ 454. Obtinuit, ut ex uno verbo duo fierent, περάω, unde περόων, περόωσι, futuro περήσω, intransitivum, et περάω, futuro περάσω mediam brevem habente, activum.“ Herm. — 133. θυμὸς ἀγήνωρ de leone esuriente M 300, hic autem ironice dictum, sicut totus locus plenus est facetiarum. Rideri enim videtur abstinentiā coacta deorum fumum tantum, ut ille cavillatur apud Iucianum, ex sacris sibi oblatis epulantium. Et dissentit ab hac narratione scriptor gravis Apollod. III 10, 2 τὰς μὲν βύρσας πέτραις καθήλωσε· τῶν δὲ κρεῶν τὰ μὲν κατηνάλωσεν ἐψήσας, τὰ δὲ κατέκασεν. — Versus 134—137 Rubnkenio tam graviter corrupti esse videbantur, ut manum ab iis abstinendam censeret. Postea pro νέης φωνῆς (Ilgen. νεηφονίης, Rubnk. νεοσφαγίης) Hermannii acumen restituit φωρῆς, de quo cf. Hesych. φωρά, κλοπή. Idem sententiam elicuit hanc: *illa sublata alte in oculis reposuit, ut essent monimentum puerilis furti*. Quae confirmatur interpretatio eo quod Schneidewinus animadvertit, eam ob causam a poeta additum hoc videri, quod in autro illo miris figuris distincto ipsas illas duodecim sa-

crificiū portiones saxo effictas homines supersticiosi agnoscere sibi viderentur. Quod autem v. 136. in cod. *M* excidit, librarium patet deceptum esse simili antecedentis versus exitu, in quo ipso Ilgenius bene poetae reddidit ἀγείρας pro αἰείρας. Sed restant intricatiora. Quid enim? Mercurius si id agit, ut carnes in portiones distributae pro monumento sint furti, eadem postea igni crematae esse non possunt. Deinde post illud τὰ μὲν 134 exspectes τὰ δέ; quamobrem nihil probabilius suspicione Schneidewini, qui ante v. 137 equidem malim post medium v. 136 φωρῆς excidisse aliquid putat. Nam haec duo vocabula οὐλόποδα οὐλοζάκηνα non gerunt vicem substantivorum, sed pro adiectivis appositionis loco accipienda et ad carnes boum referenda sunt hoc significatu *simul cum capitibus et pedibus*, i. e. *radicitus, prorsus* (ut nos *von Kopf bis zu Fuss, mit Haut und Haar, mit Stumpf und Stiel*). Ilgenius adscripsit Ar. Plut. 649 ἐγὼ τὰ πράγματα ἐκ τῶν ποδῶν ἐς τὴν κεφαλὴν σοι πάντ' ἐρῶ. Ceterum haec significatio nova ac plane inaudita; nam τ 246 οὐλοζάκηνος caput *capillis crispis obsitum* prodit, eodemque modo post cetera huius generis composita οὐλόθριξ, οὐλοέθειρος, οὐλοζίθαλος, οὐλοζίζινα, οὐλόζομος, οὐλοζομάω. — 138. κατὰ χροῖος i. e. κατὰ μοῖραν, ut Apollon. Arg. I 189. — 139. Si rem actam esse statueris cum Muellero in antro illo prope Pylum Messeniae urbem, de quo dixi ad v. 125, Alpheus nimium quantum distare videtur. Sed hoc licentiae poeticae condonari velim; nisi forte placeat, Mercurium quum domum pergeret in ipso demum itinere sandalia in fluvium abiecissee. — 140. ἀμάθινε h. l. *pulvere obtexit* sensu proprio. Homer. I 593 πόλιν ἀμαθύνειν, *delere*. — „Credas scribendum esse ἐμάκηρε. Permutantur enim hae formae saepius; vide Fischer. ad Weller. II p. 376. Obstat tamen ἀνξήρανη Φ 347, ubi v. schol.“ Herm. — Versum 141 ab oscitante librario fictum esse frustra Matthias admonuit editores; exulat autem simul cum vv. 99. 100., ad quos vide not. ἐπέλαμπε ex P 650. — 143. Herm. ad Orph. p. 780, ne pronomen tertiae personae digammate careret, pro οὐδέ τίς οἱ correxit οὔτις οἱ, commodius in annot. ad h. l. οὐδέ τί οἱ coll. II. Ven. 34. Cui facile assentirer, si in tali re omnes hymnos eodem modulo metiendos esse crederem. Sed digammatis usus tantopere variat in singulis carminibus, ut certa ratio non constet. Accedit, quod paullo durius esset positum h. l. genus neutrum. Ilgenius apte contulit II. Cer. 22 sq., 44 sq. — 145. λελάζοντο forma singularis, Buttm.

Gr. Gr. II p. 234. — Διὸς Ἑρμῆς immerito sollicitatum ab Ilgenio, qui ut sibi constaret, tentavit etiam Homericum B 527 Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας scribendo Ὀϊλῆος. Sed quamquam hoc uno exemplo res conficitur, vide versum poetae anonymi apud Suid. s. Μαιάας· καὶ σὺ τετράγλωχιν μηλοσσόε Μαιάδος Ἑρμᾶ, et choliambum Hipponactis sg. 12 Del. ἐρέω γὰρ οὕτω· Κυλλήνιε Μαιάδος Ἑρμῇ, ubi Hermannus observavit pravam versum condidisse videri poetam traducturum appellationem epicis poetis usitatam. Alia exempla ex poetis Atticis congerunt Kruegerus Gramm. dial. § 47, 5 nott. 4. 5 et qui huius usus rationem aperuit Bernhardyus Syntax. Gr. p. 160. —

146 — 149. Nemo quin sensu communi plane destitutus sit, non assentietur Hermannō, qui horum versuum priores cum posterioribus pugnare animadvertit. „Domus enim Mercurii antrum est. Quomodo ergo domum ingressus antrum petere dici potest? Et quum in domum aurae et nebulae similis irrepserit, cur cavet, ne pedibus strepitum faciat?“ Adde quod poeta ne verbo quidem tetigit id quod ad seqq. intellegenda necesse erat, Mercurium postquam per seram se insinuavit nebula velatus, naturalem corporis habitum rursus induisse. Itaque locus interpolatus habendus est. Sed miror cur Hermannus vv. 148. 149 antiquiori poetae tribuerit, qui mihi quidem, ut argumento sunt molesti, ita dicendi genere perversissimo displicent. Quid enim sibi vult illud γάρ: *neque enim strepitum fecit?* Deinde saltem otiosum est hoc ὥσπερ ἐπ' οὐδὲι *sicut fieri solet in solo.* Neque minus offensionis inest in v. 148; nam sive ἀντροῦ referas ad ἰθύσας (quod e cod. *M* receperunt), sive coniungas cum his πλόνα νηόν, tautologia evadit ineptissima. Quam ut tolleret, opinor, Schneidewinus in margine exemplaris sui coniecit ἀπείρονα σηκόν. Sed hic locus traxit vulnus secandum, non obligandum. Ergo abeant versus ex ea sede, quam iniuria occuparunt! — In genuinis 146 δοχμῶθις est *incurvata cervice*, ut Hes. Scut. 389 de apro. — Per claustrī foramen intrat etiam Minerva δ 802, ubi res accuratius describitur: ἐς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῖδος ἱμάντα, et 838 σταθμοῖο παρὰ κληῖδα λιάσθη ἐς πνοιᾶς ἀνέμων. — Duplex comparatio v. 147 offendere possit, sed est simillima Apollon. Arg. *A* 877 de Thetide: αὐτὴ δὲ πνοιῇ ἐκέλη δέμας, ἥν' ὄνειρος, βῆ δ' ἱμεν. Virg. Aen. V 740 *ceu fumus.* (Matth.) — VV. 151—153 Hermannus uncinis inclusit ratione non reddita. Ilgenio tam iniucundum visum est ἀσύν-

δετον, ut σπάργανα δ' ἄμφ' corrigeret; quae correctio quamvis facilis sit, tamen magis mihi arridet Schneidewini ratio lacunam ante h. v. statuentis. — De fasciis Mercurii Ilgenius laudat Philostr. Imagg. I 26 et Spanh. ad Callim. Iov. 33. Welckerus Myth. Gr. I p. 340 not. 16 citat vas quoddam Graecum, in quo res his vv. exposita ab artifice lineis adumbrata est; alia vide apud Mueller. Archaeol. § 381, 5. — σπάργανον — εἰλυμένος. „Si Homerus esset auctor, haud dubie scripsisset σπαργάνῳ ἄμφ' ὤμους εἰλ., vid. E 186, § 136. 479; sed tamen similis constructio est ε 230 φᾶρος ἔννυτο.“ Ilg. — In v. 152 despero fore, ut aliquis probabilem proponat emendationem. Mihi vitium situm videtur in vocabulo λαῖφος, quod cum ἀθύρων vix ita copulari potest, ut dicunt μουσαν ἀθύρειν vel Pindarus μεγάλα ἔργα ἀθύρειν. Languent quaecunque excogitarunt: Martinus παρ' ἰγνύσι λαῖφος αἰείρων, Ilgenius ἀγείρων, Ruhnkentius παιδρὸς ἀθύρων, denique Hermannus παρ-οιγνύς λαῖφος, ἀθύρων *per lusum ladicem manibus paulum aperiens.* — 154. θεὰν θεός, cf. ε 97 εἰρωτᾶς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν, II. Ap. Pyth. 176. Ilgenius postulat εἴπε δέ, quia subiectum mutatur; fortasse recte, nam τ 334, quem locum eram ei oppositurus, nunc in edit. Bekkeri δέ praebet, sicut defensum iamdudum est a Spitznero ad Ψ 204. — 155. Duae interrogationes contaminatae τίπτε et πόθεν festinationem declarant loquentis. τόδε pro τάδε Wolfius; vid. ad 32. —

157—159. In expoliendis his vv. etsi multi operam collocarunt, tamen quod ab omni parte satisfaciat, inventum nondum est. Primum autem ne quis ex lectione M δύσαχ' pro ἧ τάχ' excudi posse aliquid opinetur, prohibet condicio illius codicis ineptis hariolationibus repleti. Ex editoribus Matthias retenta scriptura ἧ coniecit v. 159 λαθόντα (quocum arcte coniunctum vult μεταξύ) et vertit: *nunc profecto puto te ab Apolline vinctum et domo abreptum iri potius quam furta clam commissurum.* Sed quod statuit omissum esse μάλλον ante v. 159 (dixerim potius in illo μάλα 156 inesse vim comparativi), haec ratio num ferri possit valde dubito. Inter ceteros, qui Barnesii emendationem ἧ τάχ' receperunt, Hermannus v. 159 ἄγκτα de ulnis interpretatur hoc sensu: *Apollini, quum te arripuerit, in mediis ulnis haerens aliquid auferes.* Sed non credo matrem honestam, dum filium male astutum graviter carpit, laudibus extulisse futuros eius dolos. Quod Schopenius Diorthot. p. 6 coniecit καὶ κελάδοντα μεταξύ, et verbis et sententia languet.

Schneidewinus denique versum aliquem omissum ducit ante 159 (aberrante librarii oculo), quo tale quid contineretur, Mercurium ab Apolline in Tartarum demissum iri (coll. 255 sqq.) latronum principem. Sed quod hic unus perspexit, μεταξύ viliosum esse, pro quo coni. τὰ μέτασσα (cf. ad 125), eo usus Schmittius totum versum sic constituit: ἢ σὲ κακὸν τὰ μέταξε κατ' ἄγχεα φηλητεύσειν. (Μεταξύ et μέταξε pariter confusa Hes. Opp. 391.) Unde sententia nascitur haec: *aut ab Apolline te abreptum iri arbitror (in ius et iudicium Iove praeside) aut domo exsulem posthac in saltibus turpem latronem futurum.* Mihi solum illud σὲ κακὸν languidum sonat; cui quod substituam melius non habeo. — 158. Herm. Αητοῖδεω, sed v. ad 95. — 160. ἔρρε, τάλαν Ruhnkenii correctio est pro ἔρρε πάλιν, eaque confirmatur τ 68. 69. — 163. Codd. τιτύσκειαι; praeclare Piersonus ad Moerid. p. 119 restituit δεδίσκειαι, de quo cf. T 200 Πηλεΐδῃ, μὴ δὴ με ἔπεςσιν γε νηπύτιον ὥς ἔλπεο δειδίξασθαι, ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς ἡμὲν κεροτομίας ἢ δ' αἴσυλα μνυθήσασθαι. — 164. Parum nos moratur lectio cod. M ὅς μάλα πολλὰ μετὰ φρ. ἄρμενα οἶδε e coniectura librarii nata; sed non magis ingenium Mercurii perspexit Ruhnk., quum scribendum proponeret παῦρα — αἴσιμα. Poterat dixisse αἴσυλα (cf. 13. 317), sed recte Ilgenius collato quem modo posui loco T 200 explicat: *quid me his terrere cogitas, tanquam puellum in nequitias nondum satis exercitatum?* — 166. τέχνης ἐπιβήσομαι. Matthias postquam attulit Herodotum, qui II 53 narrat Homerum et Hesiodum diis τιμὰς τε καὶ τέχνας διελέσθαι, ipse pro τέχνης legere mavult τιμῆς. In quo non vereor ne quis ei obsequatur, praesertim quum opponatur τιμῇ v. 172 sqq. Est enim quasi quaedam ars furandi quam profitetur Mercurius, non munus oblatum. In seq. v. quum dici nequeat βουλεύειν τινά, Hermannus accusativos ab ἐπιβήσομαι pendere iussit activa potestate, ut ἀναβησάμενοι ο 474. Sed iure Frankium male habuit, si Mercurius etiam matrem furandi sociam sibi sit asciturus. Itaque inclino ad sententiam Matthiae, qui loco participii βουλεύων oblitteratum putat verbum aliquod rarius, in quo inesset notio τοῦ χυδαίνειν. Atque in hoc ipso insistit Schmittius coll. K 69, N 348; infinitivum ab ἀρίστη pendente flagitat Schneidewinus proponitque ὀλβίζειν vel πλουτίζειν coll. 171. Ipse aliquando tentavi ἀγλαῖων, quod est Homericum K 331 ἀλλά σέ φημι διαμπερὲς ἀγλαΐεσθαι. Sed in tam gravi corruptela nihil pro certo affirmari potest. — 168. Legebatur ἄπαστοι *insatiati, ieiuni*; quod

futile est; inde Herm. ἄπυστοι Sed hoc cum ἀδώρητοι non apte consociatur, monente Schneidewino. Huic verum supplevit egre-
λι

gius cod. Flor. ἀπαστοι (inde lux affunditur lectioni Pariss. AC ἄπλιστοι); ex quo facili opera cognoscitur scribendum ἀδώρητοι καὶ ἄλιστοι. Duo enim sunt, quae diis tribuuntur a mortalibus tanquam γέρα: dona ac preces, cf. Hom. I 493. Frequens deorum appellatio πολύλλιστος, ε 445, II. Ap. Pyth. 169, Cer. 28. Ἄλλιστος restituit duobus locis Meineckius Anall. Alex. p. 89 sq.; formam simplici λ scriptam vindicat Schneidew. ad Simon. Cei reliqq. p. 95. — 169. „ὥς σὺ κελεύεις. Nihil huiusmodi dixerat Maia, sed eam tale quid velle inde collegit Mercurius, quod de furto, quo se putabat ad divitias honoresque perventurum esse, graviter ab ea increpatus erat. Cf. ad v. 529.“ Frank. — αὐτοῦ τῇδε „hoc ipso in antro. Sic Herod. I 210 αὐτοῦ ταύτῃ, VII 141 αὐτοῦ τῇδε, Thuc. VII 16 αὐτοῦ ἐκεῖ, v. Abresch. Diluc. Thuc. p. 403. Gronov. ad Herod. IV 135.“ Matth. Cf. II. Ap. Pyth. 195 κεῖθι αὐτοῦ. — 172. In lectione codd. ἀμφὶ δὲ τιμῆς quam vim praepositio habeat, frustra explicare conati sunt. Vossius ad II. Cer. 85 interpretatus est *praeterea*; quod quum neutri loco convenire facile intelligeret Frankius, ipse ab Hermanno edoctus est ἀμφὶ esse *seorsim, separatim*, idem quod apud Homerum ἀμφὶς dici soleret. „Dicitur igitur Mercurius honorem illum, quo Apollo fruatur, et ipse sibi h. e. separatim ab Apolline habere velle.“ Verum hanc interpretationem dira necessitas expressit! Nec quisquam, opinor, dubitabit, quin utroque loco idem vitium recte expulerit Schneidewinus, cuius scripturam repraesentavi ἀμφὶ δὲ τιμῇ, h. e. *sed quod ad honorem attinet*; cf. ad II. Cer. 85. Exemplo huius constructionis est H 408 ἀμφὶ δὲ νεκροῖσιν, κατακαίμεν οὔτι μεγάρω. Ὀσίῃ autem ex significatione *debitae portionis* (intell. μοῖρα) devenit in communem notionem eius *quod fas est vel fieri vel deo tribui, ius maiestatis divinae*; similiter nostrum *Gebühr*. Cf. Lob. Parall. p. 362. Quod propter Schmittium moneo nimis in hac voce hariolantem. — 175. Δύναμαι absolute positum esse et παρενθετικῶς viderunt Bothius et Schneidewinus, qui laudat Bambergerum ad Aesch. Cho. 358. Quā ratione agnita poetae sua sermonis elegantia restituitur. — De Mercurio furum principe cf. Hom. Ω 24 c. schol. Hes. Opp. 67, 78. Eur. Rhes. 217 Πέμπειεν Ἑρμῆς, ὅς γε φηλητῶν ἄναξ. — 178. De voce ἀντιτορήσων lege sis

quae dixit Doederl. Gloss. II § 672, unde luculenter apparet huius vocis compositionem paullo obscuriorem (ἀνὰ et τετορεῖν) iam antiquitus male intellectam esse a poetis Homeri imitatoribus. Idem accidisse in vocabulo νήδυμος indicavi ad v. 241. — 185. αὐτὰρ Ἀπόλλων Ὀγχ. ἀφ. κιών. „At nondum narratum est Apollinem boum furto cognito ad eas investigandas profectum esse. Itaque hoc videtur excidisse.“ *Matth.* Non librariorum, sed poetam ipsum et ingenio et arte Homero multo inferiorem accusat vir in critica facitanda paullo morosior. — 188. Κνώδαλον codicum monstrum est, quod quum omnes inde ab Ilgenio furca expellant, tamen in exemplaria semper recurrit, quia certa emendatio neque in promptu est neque unquam, opinor, invenietur. Teneant suam quisque hariolationem καμπύλον, κωτίλον, ἰκμάδα, κάνδαλον. Quum Barnesius νέμοντα mutasset cum eo quod est δέμοντα (quod deinde in editt. permansit), Hermannus primum ingeniose coni. τρόχμαλον de quo v. Hesych. τρόχμαλον, τὸ πλῆθος τῶν λίθων καὶ τὸν σωρόν; Phot. lex. τρόχμαλος, ἡ ἐκ λίθων στρογγύλων, ἡ περιωκοδομημένη τοῖς χωρίοις; Nicand. Ther. 143 τρόχμαλά θ' αἵμασις τε componit. Postea ipse auctor se ab hac emendatione revocavit (nam e v. 190 βατοδρόπε consequi videtur hanc sepem vepribus fuisse constructam) coniecitque νωχαλόν, quod Hesychius explicat ῥάθυμος, χαῦνος. Sed senem immeritum a pigritiae vituperatione absolvit Schneidewinus, qui memor Homeri σ 358 et ω 224 αἵμασις λέγοντες ἄλωης ἔμμεναι ἔρκος tentavit κλώνας ὅγ' εὔρε λέγοντα. Sed κλῶν de vepribus dictum non reperio. —

190. βατοδρόπε „qui rupes decerpis, scil. ad extruendam sepem. Cf. ω 223. Proxime priori die senex ille vites defoderat vv. 90 et 207.“ *Frank.* — 191. Verba ἀπὸ Πιερίας, quae Matthias coniunxit cum bobus, a διζήμενος pendere iussit Frankius, ego ἀπὸ κοῖνου quod dicunt posita arbitror ad utrumque referenda. — 192. De usu vocis πάσας cf. Orph. Arg. 339 πεντήκοντα κόραις πάσῃσιν ἱρανναῖς, Callim. Dian. 43 πάσας εἰνετέας, πάσας ἔτι παῖδας ἀμίτρον. Ceterum ex hoc versu luculenter apparet, huius poetae aetate ἔλικας βοῦς dictas esse propter cornua camura, quum tamen pars grammaticorum dissentirent; v. schol. Φ 448. Doederl. Gloss. § 465. — 195. ἦντε φῶτες prudentes instar viro-
rum, ὁμόφρονες inter se concordēs. — 196. ὃ δὲ περὶ θαῦμα τέτυκται, cf. Σ 549. — 197. καταδυομένοιο. Voss. ad Arat. Dios. p. 150 καταδυσομένοιο. — 200. ταῖς δ' ἐπὶ βοῦσι, h. e. cum bobus,

bei den Rindern. Ad vim praepositionis cf. huiusmodi locos, ut v. 221 βουσιν ἐπ' ἀλλοτρίῃσι καθήμενον, ibid. 209, Z 25, A 106, χ 427. — 202. ἴδοιτο. Quod subintelligi volunt pronomen indefinitum, id in primaria enuntiatione potius addendum fuisset ad infinitivum, ἀργαλέον τινὰ λέγειν. Ubi quum sollemnis sit haec omisio, nihil egemus correctione cod. M ἴδοιμι neque exemplis a Matthia allatis, quorum magna pars dubitatione exempta non est. Homeri nunc exstat unum hoc N 287 οὐδέ κεν ἐνθα τεόν γε μένος καὶ χεῖρας ὄνοιτο scil. ἰδών. Olim Aristophanes Byzantius etiam alia habuit ab Aristarcho post mutata, cf. Spitzn. ad E 58. Nihil probant, quae attulerunt Bernhardus Syntax. p. 414, Krueger. Gr. Dial. § 61, 4 n. 1. — 205. „Librarius cod. Mosc. φοιτῶσιν mutavit in πρήσσουσιν, non intelligens μεμαότες tam ad ἐσθλὰ quam ad κακὰ referri.“ *Ruhnck.* —

207. Cf. α 193, λ 193. — 208 sq. „Sensus: *puerum visus mihi sum (nec tamen pro certo affirmaverim) animadvertisse, qui puer, quisquis tandem fuit, boves cornutus sequebatur.* Nihil est h. l. quod emendatione egeat. Neque Schaeferus, qui sic scribi voluit (ad Lamb. Bos. p. 604): παῖδα δ' ἔδοξα, φέριστε, σαφές δ' οὐκ οἶδα, νοῆσαι, ὅστις ὁ παῖς, ἅμα β. ἐνκρ. ὁπηδεῖν, dubitandum est quin ipse dudum sententiam suam mutaverit.“ *Frank.* — De genuina significatione pronominiis ὅστις *quicumque* cf. 277. II. Cer. 119. Ven. 92, E 175, ε 445. — 210. ἐπιστροφάδην δ' ἐβάδιζεν, *modo huc modo illuc gradum ferebat, ultro citroque ibat*, quod dicitur v. 75 πλανοδίας ἤλαυνε. Apud Homerum ἐπιστροφάδην κτείνειν et τύπτειν est ex Apollonii sententia μετ' ἐπιστροφῆς τοῦ σώματος, K 483. Φ 20, χ 308, ω 184. — 211. Recte Frankius vertit: *boves retrorsum egit ita, ut capita ipsi obversa haberent.* Cf. ad v. 76. ἀνέεργε ul. I' 77 Ἐκτῶρ — Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας. Numeri pluralis κάρη unum exemplum invenitur K 259, quocum cf. Etym. M. s. v. — ἔχον Hermannus dedit pro vulgato ἔχεν, quod quum necessario ad deum referendum esset, intolerabilis evaderet nexus enuntiationum. — Hunc γ. Hermannus spurium iudicavit, quippe qui paene faciat, ut oratio Onchestii senis inepta videri debeat, qui si tantum miraculum, recessim euntes boves, vidisset, vix cum poeta tam negligenter de ea re loquentem fuisset introducturus. At vero non negligenter, sed callide simul et cunctanter senex ea profert, ex quibus Apollo tanquam ex alitis volatu augurat quid factum sit. Nam ut hoc loco id praecipiam, quod magis ad ver-

sus proxime sequentes attinet, quod si ignoratur, neque oratio senis neque iter Apollinis intelligitur, verba igitur haec v. 213 οἰωνὸν δ' ἐνόει τανυσίπτερον nihil aliud significant nisi ipsam senis orationem subobscuram, sed deo tamen sufficientem, quae oscinis instar est. Et οἰωνός quidem non de alitibus solum, sed de quolibet ominis genere dici in vulgus constat; adiectivum τανυσίπτερον autem multo cum lepore tangit ἔπεα πτερόεντα Homeri. Ne diutius dubius haereas, haec interpretatio an ingenio huius poetae conveniat, provocho ad v. 295 sqq., quorum sententiam eruit et exposuit Hermannus. Minime igitur cogitandum cum Frankio (qui solus de hac re disserit) de avi „haud dubie Arcadium versus volante“; quae si revera mens esset poetae, iure aut poetam omnibus oraculis obscurius locutum aut verba graviter corrupta esse censere-mus. Sed ne dolosae reticentiae arguar, adest testis isque, ut videtur, gravissimus, qui huic interpretationi obstare videatur, Apollod. III 10, 2, 4: Ἀπόλλων δὲ τὰς βόας ζητῶν εἰς Ἡύλον ἀφικνεῖται καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἀνέκρινεν. Οἱ δὲ ἰδεῖν μὲν παῖδα ἐλαύνοντα ἔφασκον, οὐκ ἔχειν δὲ εἰπεῖν, ποῖ ποτε ἠλάθησαν διὰ τὸ μὴ εὐρεῖν ἵχνος δύνασθαι. μαθὼν δὲ ἐκ τῆς μαντικῆς τὸν κεκλοφύτα πρὸς Μαῖαν εἰς Κυλλήνην παραγίνεται, καὶ τὸν Ἑρμῆν ᾗτιότο. (Ex hoc partim sua hausit schol. O 256.) At nemo est quin statim perspiciat diversam esse narrationem mythographi, diversam poetae, qui rem in vulgus notam exornare suique ingenii luminibus illustrare voluit. Neque semel discedit ab Apollodoro; cf. ad 76, 133. — 212. μῦθον ἀκούσας. Hanc veram lectionem in margine cod. L servavit. Eodem fonte usus librarius M est, cuius castitatem modo ne plurimis locis deturpasset! — De vv. 216—227 nata mihi suspicio erat, essentne interpolati. Neque enim apparet, qua de causa Pylum abierit Apollo, quum neque in antecedentibus de boum mansionem aliquid compererit et ipse post v. 302 indicet nescire se, quo delatae sint. Etiam versus similes 215 ἐσσυμένως δ' ἤϊξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων et 227 ὥς εἰπὼν ἤϊξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων indices narrationis interpolatae haberi possunt. Sed stant hi versus propter vv. 342 et 355, quibus aperte prodit Apollo certio-rem se esse factum a sene Onchestio boves Pylum versus esse abactas. Igitur non modo nihil recidendum est, sed nonnulla certe intercidisse post v. 211 necesse est, id quod unus Matthias animadvertit. — V. 217 ductus ex II 360, 790. — 224. In libris scriptis et editis olim vulgo erat οὔτε τι κεν ταύρον, ridiculo errore;

nam neque $\kappa\chi\nu$ habet quo referatur, neque taurus, quem cum canibus remansisse Apollo dixerat v. 195. Barnesius Centauros restituit, quos poeta vocat $\sigma\eta\tau\alpha\varsigma\ \lambda\alpha\chi\nu\eta\epsilon\nu\tau\alpha\varsigma$ B 743. Deinde in fine versus rursus perspicitur praestantia cod. Laur., in cuius margine, sic ut v. 212, servata est lectio quam expressi $\xi\lambda\pi\omicron\rho\alpha\iota\ \epsilon\iota\nu\alpha\iota$; nam altera illa $\xi\sigma\tau\iota\nu\ \omicron\mu\omicron\iota\alpha$ manifesto ex glossemate orta ne in structuram quidem quadrat. Sed ut versus sequens recte adiungeretur, opus erat cum Schneidewino genetivum mutare casu quarto fuga hiatus ut videtur remoto. — 225. $\beta\iota\beta\tilde{\alpha}$ forma singularis; sed $\pi\acute{\epsilon}\lambda\omega\tau\alpha\ \beta\iota\beta\tilde{\alpha}$ non aliter dictum quam $\mu\alpha\kappa\rho\tilde{\alpha}\ \beta\iota\beta\tilde{\alpha}\varsigma$ Γ 22, H 213, λ 538, $\kappa\alpha\lambda\tilde{\alpha}\ \kappa\alpha\iota\ \tilde{\upsilon}\psi\epsilon\ \beta\iota\beta\tilde{\alpha}\varsigma$ H. Ap. Pyth. 338. —

226. $\Lambda\iota\nu\tilde{\alpha}$ Ilg. vertit *infesta*; Matth., cui hic versus ab insulso librario additus videtur, *difficilia quidem cognitu sunt ab hac viae parte, difficiliora vero illinc*. Loquitur Apollo de vestigiis, quae ramis calceatus Mercurius arenae impresserat, quae tam lata et vasta erant, ut quibuscum comparanda essent Apollo nesciret. Hinc addit: $\alpha\iota\nu\tilde{\alpha}\ \mu\acute{\epsilon}\nu$ cett. h. e. *mirabilia* (ingentia, immensa) *hic viae, mirabiliora illuc*. Τα δὲ iam Ilg. monuit cum actione et demonstratione manus dictum esse. — Frank. — $\xi\nu\theta\alpha$ — $\xi\nu\theta\alpha$, cf. v. 357. — 228. $\omicron\phi\omicron\varsigma\ \kappa\alpha\tau.$ $\tilde{\upsilon}\lambda\eta$ etiam v 351, v 431, H. Ven. 285. — 230. $\acute{\epsilon}\lambda\omicron\chi\epsilon\nu\sigma\epsilon$ verbum recentioribus usitatum, v. Herm. Orph. p. 811 sq. — 231. $\omicron\delta\mu\tilde{\eta}\ \delta'\ \acute{\iota}\mu\epsilon\phi\acute{o}\epsilon\sigma\sigma\alpha$, cf. H. XXVI 6 $\acute{\alpha}\nu\tau\omega\phi\ \acute{\epsilon}\nu\ \epsilon\nu\acute{\omega}\delta\epsilon\iota$. — 233. $\xi\nu\theta\alpha\ \tau\acute{o}\tau\epsilon$. Frankius confert vv. 401, 503, Hes. Th. 389 $\tau\acute{o}\tau'\ \acute{\epsilon}\pi\epsilon\iota\tau\alpha$. — VV. 233. 234 nunc nemo opinor Matthiam secutus damnabit. Verba $\alpha\nu\tau\acute{o}\varsigma\ \acute{\Lambda}\pi\acute{o}\lambda\lambda\omega\nu$ corrupta sunt. Erat quum ea sic interpretarer: Apollo, qui antea per aera ferebatur ($\tilde{\eta}\mu\acute{\epsilon}\nu$ 227) nube velatus (217), nunc rursus speciem dei (ipsius) indutus pedibus ibat ($\sigma\pi\epsilon\nu\delta\omega\nu\ \kappa\alpha\tau\epsilon\beta\acute{\eta}\sigma\alpha\tau\omicron$), ut $\alpha\nu\tau\acute{o}\varsigma$ esset in *leiblicher Gestalt*. Similiter Ovid. Met. III 278 de Iunone: *ipsaque fit Beroe*. Sed hoc iam missum facio et cum Hermanno suspicor poetam scripsisse $\acute{\epsilon}\kappa\alpha\tau\acute{\eta}\beta\omicron\lambda\omicron\varsigma\ \acute{\alpha}\rho\gamma\upsilon\rho\acute{o}\tau\omicron\varsigma\omicron\varsigma$ vel tale quid. (An $\acute{\alpha}\gamma\nu\acute{o}\varsigma\ \acute{\Lambda}\pi\acute{o}\lambda\lambda\omega\nu$?). Duo epitheta iuxta posita vide v. 187, H. IX 6, XXVII 11; paullum diversi generis sunt, quae conguessit Steitz de Hes. Opp. et dieb. p. 43. Vox $\alpha\nu\tau\acute{o}\varsigma$ saepe turbas fecit; cf. ad H. Cer. 371. — 237—240. Comparatio ducta ex ε 488 sqq. Pro vulg. $\tilde{\upsilon}\lambda\eta\varsigma$ Hermannus correxit $\omicron\tilde{\upsilon}\lambda\eta\ \sigma\pi\omicron\delta\acute{o}\varsigma$, quem explicat *mollem cinerem*; mallet *equidem densum*. Sed in v. sq. idem rem non confecit hac, si deo placet, emendatione: $\acute{\alpha}\lambda\acute{\epsilon}\iota\nu\epsilon$, $\tilde{\epsilon}\ \alpha\nu\tau\acute{o}\nu\ \epsilon\iota\nu\ \omicron\lambda\acute{\iota}\gamma\phi\ \acute{\epsilon}\lambda\sigma\alpha\varsigma\ \kappa\epsilon\phi\alpha\lambda\acute{\eta}\nu$. Corruptela insanibilis aut in $\acute{\epsilon}\kappa\alpha\nu\tau\acute{o}\nu$ sedem

habet aut in ἀλέεινεν. — ἐν ὀλίγῳ συνέλασσε, in brevis coegit. — VV. 241. 242 egregie restituit Hermannus ita ut eos exhibui. Zenodotum φῆ satis notum ex B 144 Z 499; quod quum esset in libris oblitteratum, orta est lectio marginalis Laur. θῆρα νέον λοχάων, in qua nescio an lateat φῆ ῥα νέον γεγαώς; cf. 271. 331. Sed non minus νεόλλουτος sustineri potest ex v. 268 καὶ θερμὰ λοετρά. Moris enim erat, infantes recens natos lavare, cf. II. Ap. Del. 120 et Hermanni Antiq. priv. § 32 not. 10. — προκαλεύμενος — ὕπνον. Apud Hes. Opp. 605 fur ἡμερόκοιτος ἀνὴρ audit. — De vocabulo ἥδυμος olim dixi in Prolegg. crit. ad Batrachomyomachiam p. 53 not. Apud Homerum laetor quod Bekkerus nuperrime formam digammatam ab ἥδύς ducendam restituit; sed quod ad hymnos, ambigua etiamnunc quaestio est. Nam in hoc quidem carmine v. 241 et 449 formam ἥδυμος mordicus tenent; etiam II. XIX 16 μοῦσαν ἀθύρων ἥδυμον quin recte reposuerim hanc vocem pro νήδυμον, nullus dubito. Sed II. Ven. 171 γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν νήδυμον, mutationem vix ferre videtur, praesertim quum v. 177 recurat τί νήγρετον ὕπνον ἰαίετς. De aliis locis cf. Buttm. Lexil. I p. 179 sqq. — 243. γνῶ δ' οὐδ' ἡγνόησε. Exempla huius duplicationis affert Goettl. ad Hes. Th. 551. — 245. δολίης ἐντροπίῃσι non interpretandum cum Matthia *dolosa consilia*. Iam apud Homerum est ἐντρέπεται φίλον ἦτορ O 554 α 60, *animus permovetur miseratione*; unde apud recentiores ἐντροπή notionem *pudoris* induit, velut Paulus ad Corinth. I 6, 5 et 15, 34 πρὸς ἐντροπὴν ὑμῶν λέγω h. e. *ut vos in pudorem coniiciam*; cf. Diodor. I 73, XIII 27. Involutus est igitur Mercurius *pudore doloso* i. e. *ficto*. Laudat Ilgenius Tac. Ann. XVI 32 *fraudibus involutos*, Valer. Max. VII 3, 10 *mendacium — simulatione benevolentiae involutum*. Phaedr. IV 6, 4. Cic. Pis. 6. Hor. Carm. III 29, 54. — 247. Ἄδυτος hoc uno loco genere masculino et de locis non sacris legitur. Homerus ὑπόροφον θάλαμον dicit cellam penariam. At templorum adyta postea pro thesauris erant; inde fortasse hic usus. — 246. Παπταίνω est *circumspicere aliquid*; ἐξερεῖνεν (252) *perlustrare*, ut δ 337. Igitur non opus est, ut recipiamus coniecturam Mosc. δ' ἀνά. „Apollo primum circumspexit recessus, deinde perlustravit.“ Frank. — 248. νέκταρος ἐμπλείους. „F' ἐκπλείους. Sed iam Barn. praetulit ἐμπλείους, quod Homericum; vid. φ 78 τ 580. ἔκπλεος est *expletus* et refertur ad praescriptum numerum aut modum; vid. Xen. Cyr. VI 2, 7. 8.“ Ilg. — 255. Non

recte invitis libris scriptis θαῦτον recentiorem formam Atticam expunxerant; vid. ad 95. — 256. λαβῶν pro βαλῶν; quod ferendum non est, Ilgenius coll. H. Ap. Pyth. 140 ῥίψ' ἀνὰ χερσὶν ἐλοῦσα, Θ 13. — 258. ἀναλύσεται, cf. II 442 ἄνδρα — ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι, μ 100. — 259. Codd.: ὀλίγοις μετ' (ita LM; male ceteri ἐν) ἀνδράσιν ἡγεμονεύων, quae sana esse ne Doederlino quidem (Gloss. I p. 244) credemus, ὀλίγοις interpretanti εἰρωνικῶς dictum pro nullis. Et coniecerunt Ilg. ἀλιτροῖσι, Herm. δολίοις, Schopenius l. c. φθιμένοις. Mihi palmam mereri videtur Bothii ὀλοοῖσι; Mercurius, ἀρχὸς φηλητῶν (292), etiam in Orco latronum princeps habebitur. Nam coniectura Matthiae ἡπεροπενύων nihil proficitur remanentibus ὀλίγοις, quos absurde vult esse *homines parvos, exiles*, h. e. *animas mortuorum*. — 260. Signum in Mosc. huic versui appictum quid sibi velit ignoro; sed nullum versum deesse pro certo affirmaverim. — 261. ἔτιπας ex auctoritate cod. L, formam Aristophani et Aristarcho probatam, v. schol. A 108. — 262. ἦ pro καὶ Matthias, qui postea coniecturam suam improbavit, quia ἦ esset eius, qui, quae causa veniendi fuisset Apollini, nesciret. Sed id ipsum simulat puer se nescire et redit particula orationi mirantis aptissima v. 308; καὶ autem epico sermoni prorsus repugnare quis non videt? — VV. 263—265 abiudicat ab antiquo poeta Hermannus: „negationibus toties sine copula repetitis aperte produnt rhetoricae elegantiae studium.“ At vide, quaeso, ut decipi se passus sit vir acutissimus studio indagandae interpolationis! Primum enim ea res minime abhorret a poetis, ne ab Homero quidem, quem veteres ipsi rhetoricam invenisse saepe multis modis declarare student. Deinde, si quo alio, hoc certe loco cumlatio particulae negativae sine copula repetitae vim addit orationi infantis procacissimi, versusque frequentibus incisionibus distincti pondera verborum quodammodo inculcant auribus. Qua re postea, ubi quid dixisset puer, Apollo refert (vv. 363 sq.), nihil opus erat. Ex eodem autem studio verbosae indignationis poetae vindicanda est ultima pars orationis Mercurii ab Hermanno immerito in suspicionem vocata. Ad quem copiose ita *Frankius*: „Versus 273 — 277 genuinos esse puto. Nam si verba τὸ δ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις apprime conveniunt finiendae orationi, idcirco non videntur eo loco, quem hic tenent, inepte posita esse. Atque versus 273 meo quidem sensu venustissimus, ut sit paulo argutior, profecto tamen neque est reliquae Mercurii orationi

dissimilis neque non apte repetit id, quod Mercurius maxime studuit Apollini persuadere, non potuisse se boves abigere. Idem sentio de versu 277, qui quum Mercurii indignationem de bubus tantum sibi molestiae creantibus exprimat, et hoc loco apte positus et vs. 311 apte repetitus esse videtur. Denique id quidem concedendum arbitror, antiquum poetam, si Mercurium iurato negantem introduxisset, vix id praeteriri ab Apolline passurum fuisse, praesertim quum ea re crimen Mercnrii auctum fuisset, sed antiquus poeta, ni fallor, Apollinis orationem extremam aliter conformasset; contra hic poeta nonnullam causam habuit, cur Apollinem faceret iusiurandum, quod ipse non admisisset, silentio praeterire. [Cf. ad v. 275.] — Ad singula, lectori facile probabitur οὐδέ 265 restitutum pro οὔτε, quod librarii somniantes invexerant. Hermannus dedit οὔτε ex v. 377; sed illud efflagitat oratio bipartita; Mercurius primum negat se furti indicium habere; deinde se ipsum a suspitione purgat; cf. 275 sq. — 266. πάρος antea h. l. transit in significationem *potius* (ut nostrum *cher*), cf. Θ 166 πάρος τοι δαίμονα δώσω (*Ilg.*). — 272. βοῦσιν ἐπ' ἄγρ. ex emendatione Schneidewini, quae plane necessaria est, si attendas ad verba διὰ προθύροιο περῆσαι: scilicet res in eo vertitur, Mercurium egressum esse boves abacturum, non redisse domum cum bobus abactis. — 275. ὑπλόχομαι opus non est, ut cum Schneidewino παρενθετικῶς positum dicamus. Immo hoc ipso verbo propria vi *subeundi* accipiendo puer callidus quodammodo eludit atque evitat iusiurandum, quod versu proxime antecedenti se daturum erat pollicitus. Profitetur tantum iusiurandum se daturum, sed non statim dat; postea vero coactus dare nova fraude se involvit. Nam periurium capitale fuisse etiam diis pervulgatum est neque hunc poetam aliter sensisse crediderim. En simul causam, cur Apollo nihil de hac re commemoret vv. 362 sqq. — 276. Alterum μήτε inde explicandum, quod infinitivus erat secuturus oratione integra, similiter, notante Frankio, K 330, O 41. Dubium quidem est et aliam explicandi rationem habet, quod Schneidewinus attulit, Pind. Ol. I 6 μηκέτι σκόπει — μηδὲ αὐδάσομεν; v. eundem ad Soph. Ai. 572. — 278—280. Ad ἀμαρύσσων cf. 415 et Hes. Th. 827 ἐξ ὄσων πῦρ ἀμαρύσσει. — Ὀφρὺς ἐπιτάξσε, *supercilia huc illuc iactabat*, scripsi cum Hermanno pro ὀφρῦσι. Omitto, quae praeterea coniecerunt ὀφρτάξσεσεν, ἐπιτάξσεσεν. — Μάχρ' ἀποσφρίζων, *alta voce sibilum ciens*, cf. Σ 580, T 50, ad indignationem simul et fidu-

ciam declarandam. Cf. Arist. Plut. 659 et Senec. Ira III 4, quos Ilg. laudat. Restant verba ἄλιον τὸν μῦθον ἀκούων, quae colorem duxisse Hermannus notat ex E 715 ἢ ῥ' ἄλιον τὸν μῦθον ἐπέστημεν Μενελάῳ, unde tuetur articulum immerito suspectum adiecto in codd. aliquot ὡς (quod qui invexit, fortasse maluit legere ἀλίως). Sed vellem dixisset, quo sensu acciperet ἀκούων. Nam ad Apollinis minas referri non potest; sed Mercurii ipsius mendacia ut intelligantur totus locus efflagitat. Quamobrem cum Schneidewino aliud quid latere puto; tamen quod ille dedit ἀνύσσων nescio quid sit; est autem in promptu ex loco supra allato E 715, quod ad sententiam apprime conveniat, ἄλιον τὸν μῦθον ὑποσχών, vel ὑποστάς. — 283. ἀντιτοροῦντα. „Sensus: non dubito, quin saepe noctu effractis domibus multos homines bonis suis spoliaturus sis. Ἐπ' οὐδὲι s. ἐπὶ ξηροῖς (Intpp. ad Theocr. I 51, cf. Heins. ad Sil. Ital. II 471) καθίσαι τινὰ proprie ii fures dicuntur, qui quos spoliant iis ne sellas quidem non auferunt, deinde quicumque aliquem bonis privant. Nos in sermone communi similia dicimus, ut: *auf das Fasten setzen, auf Wartegeld setzen*. — Σκευάζοντα vertunt *convasantem* (Ter. Phorm. I 4, 13). Sed *convasare* est *συσκευάζειν*. Passov. vertit *apparare* (*zurecht oder fertig machen*). Sed id quomodo in h. l. quadrat? Equidem vv. σκευάζοντα κατ' οἶκον, nisi corrupta sunt, simile quid h. l. indicare putaverim, quam quod nos dicimus: *in Hause herum wirthschaften, Wirthschaft machen*, quod de iis usurpatur, qui vasa aliaque mobilia locis suis demovent.“ Frank. — 286. ἀκαχήσεις. Welckerus in Mythol. I p. 335 notat tecte significari h. l. Mercurii cognomen ἀκάκητα (II 150, ω 10). Quem quum interpretentur *innocuum*, hic poeta multo cum sale rem invertit, usus lusu etymologico. — 288. Quod lectionem marginalem Laurentiani repraesentavi, spero me gratum fecisse viris doctis. Nam alterum versum qui codices occupavit et adhuc in editt. legebatur, nunc patet nil esse nisi glossam ex Homeri locis A 678, μ 129 conflatam. — 287. κρειῶν ἐρατίζων. Ut Hercules, ita Mercurius quoque opinionem habet voracitatis; cf. Arist. Plut. 1122. — 289. πύματόν τε καὶ ὕστατον X 203, υ 116. —

293—300. Locum lepidissimum, ut apud veteres homines, at nostri seculi natis paullo obsceniorum indignum esse gravitate carminis epici et eiiciendum Matthiae non concedemus, nisi forte totum carmen ab Homeri magnificentia toto caelo distans radicitus placebit evertere. Res autem ipsa in aperto est; Hermannus „Mer-

curius, inquit, ut comici loquuntur, καταπαρδὼν Ἀπόλλωνος significat parum se ira Apollinis moveri. Id recte οἰωνὸς dicitur: arguebat enim obstinatum animum et fiduciam ne metu quidem expugnabilem.“ Avis divinitus missa ἄγγελος est etiam o 525 et Callim. Iov. 68 de aquila Iovis θήκας δ' οἰωνὸν μεγ' ὑπείροχον ἀγγελιώτην τῶν τεράων. Crepitus autem vocatur τλήμων γαστρὸς ἔριθος *ventris minister impudens*, quem puer emittit dum ipse manibus in aerem alte sublatus est, ἀειρόμενος μετὰ χερσίν. Hoc lepide adiectum est a poeta, quoniam aves per aerem feruntur volatu, neque pervertere debebat Frankius: *se manibus suis erigens s. sublevans*, quam rationem neque usus praepositionis μετὰ admittit (μετὰ χερσίν A 4, 184, O 717, E 344) neque quid hoc sibi velit satis perspicio. Mercurius vero edito crepitu statim sternuit, non casu, ut vult Herm., — quod si verum esset, omnis festivitas loci periret —, sed data opera ut inhonestius augurium honestiori callide occultaret: nihilominus Apollo (sicut ille Stratonicus ap. Athen. VIII 349 laudatus ab Ilgenio), probe discernit crepitum ventris a sternutamento, quod et ostendit eius oratio (οἰωνοῖσι) et 297 τοῖο (τοῦ ἐρίθου) δ' Ἀπόλλων ἔκλυεν. De sternutamento ominoso cf. quae attulit Herm. Antiq. sacr. § 38, 13 sqq. —

304—306. Mercurius perspecta constantia Apollinis, qui conserat neque videbatur dimissurus esse furem, postquam vidit omnes conatus effugiendi irritos cadere, victus tandem per speciem ultro sed non sine iurgiis sui purgandi causa ad Iovis iudicium provocare incipit. Quamobrem subito sese excitat et progreditur „quoque expeditior (sunt verba Herm.) incedat, fascias, quibus humeri erant constricti, sursum versus aures trudit.“ In quo nexu sententiarum et tenore narrationis hucusque nihil inesse video quod possit reprehendi. Unum est verbum ἐλιγμένος 306, quod suspicionem movet insolita forma; nam ex uno qui restabat loco Apollon. Arg. A 604 nuper id expulerunt neque omnino talem formam ferendam censuit Ahrens die Conjugation in μι p. 30. Quare facilem quam cod. M praebuit correctionem ἐελμένος recepi, sed quarto casu, ut structura dilucidior evaderet. — 307. φέρεις. Quo me transportas, i. e. ducis, indignabundus dicit Mercurius, qui ultro procedit et tamen invitus. — 308. ὀρσολοπεύω· λοιδορεῖν, πολεμεῖν, Phot. ὀρσολοπεῖται, διαπολεμεῖται, ταρασσεται. Αἰσχύλος· [Pers. 10] Hesych. Ὀρσόλοπος Ἄρης est ap. Anacr. fg. 78 Del. — 309. Martinus est. Callim. fg. 7 Χαλύβων ὥς ἀπόλοιτο γένος. — 311. „Vulg.

αἵτινές εἰσι βοές· τὸ δὲ δὴ κλέος κτλ. Dedi hunc versum, ut legitur v. 277. Neque enim poetae quem versum his ponunt eum alterutro loco mutant aut variant, neque articulus αἵ videtur abesse posse. Cf. Matth. Gr. Gr. p. 551. Idem visum est Schaefero ad Lamb. Bos. p. 604 et Hermannō. Corruptionis ansam dedit, ni fallor, his per errorem scriptum δέ. Frank. — 312. δὸς δίκην καὶ δέξο est formula sollemnis eorum, qui litem ad iudicem deferunt; Thuc. I 140, 3, V 59, 5; cf. ad Cer. 437. —

VV. 314—319 Ilgenius et Matthias ut spurios esse evincerent, omnes calculos moverunt, inculpantes contortum genus dicendi repetitionemque rerum a poeta epico alienam. In quorum sententiam discedere ego nullus dubitarem, nisi ex his quae non pauca sunt minus expolita et arte carentia potius de ingenio ipsius poetae iudicandum esse censerem. Neque tamen dissiteor male me habere orationem ἀνακόλουθον et quidem id genus, quod non e grata negligentia et familiaritate sermonis quotidiani nascitur, sed salebrosae dictionis incultique stili est documentum. Nam quum ita coepisset dicere αὐτὰρ ἐπεὶ — ἐρέεινον, quae subiungenda erant ὁ μὲν φωνῶν, ὁ δ' ἐθέλων ea solutis orationis vinculis adiunxit ac deinde resumit filum orationis desectum v. 319 αὐτὰρ ἐπεὶ κτλ. Hoc idem quum Frankius adnotasset, tamen in ipsis versibus distinguendo repraesentare neglexit. Ad singula mirum, quod in voce ἐρέεινεν 313 vitium latere nemo vidit ante Schneidewinum, nam dicendi vel disceptandi notio ab hoc verbo plane abhorret. Sed num locus sanatus sit coniectura ἐρίδαινον, quam recepi, adhuc dubito. Valde etiam languet διαρρηδην *explicit, conceptis verbis*. In mentem mihi venit versum sic claudere διαστήτην ἐρίσαντε. — Mercurius οἰοπόλος utrum interpretandus sit ovium custos (quia infra 570 cura ovium ei committitur), an solitariis locis versans (lanquam fur, Matth.), non diiudico. — Sed v. 316 alienus si quis alius a consuetudine epicorum videtur, quippe in quo narrationi immisceatur ipsius poetae iudicium, quod continetur verbis οὐκ ἀδίκως. Accedit quod proxime antecedentia iunctura carent. Ne multa; scripsi ἐκδεδαώς, ut sententia prodeat haec: ille vero augurio certior factus propter boves corripuit Mercurium. Quae verba cave intelligas cum Schneidewino: *deprehendit eum in furto boum*, neu coniungas Frankium secutus φωνὴν ἐλάζυτο Ἑρμῆν, quod quid sibi velit non perspicio. Ad formam ἐκδεδαώς cf. ρ 519 δεδαώς ἔπε ἡμερόεντα; compositum ἐξεδάην habet Apollon. Arg. A 1565. — 319. πολύμητις — πολυμήχανον;

ad lusum verborum cf. X 480 ὁ δ' ἔτρεφε τυτθὸν ἰόντα | δύσμορος αἰνόμορον (Ilg.). — 322. Etiam h. l. lectio marginalis Laur. genuina censenda est et vel ob eam causam praeferenda, ne a iudicio nostro descivisse videamur. Sed nonnulli editores allecti sunt vocabulo τέρθρον rarissimo, quod dubito num omnino h. l. ferri possit. De qua voce Hesychius tradit: τέρθρον, ὁ λεγόμενος ἀρτεμών. ἔνιοι δὲ τὸ ἄκρον τοῦ κέρως καὶ στέγη οἰκίας· τινὲς δὲ τὸ ἔσχατον καὶ ὑψηλόν. Galen. Exeg. Hippocr. τὸ ἄκρον τῆς κεφαλῆς; deinde in universum pro fastigio et culmine usurpatur apud posteriores; v. Steph. Thesaur. s. v. — 324. Inmerito versum damnarunt Ilg. et Matth. propter δίκης τάλαντα, *libram iustitiae fictam* ad similitudinem earum, quibus Iuppiter Troianorum et Graecorum fatum examinat, Θ 69, X 209. Locus plane geminus est ap. Diotimum in Anthol. VI 267, 4 ἐκ Διὸς ἰθείης οἶδε τάλαντα δίκης. — Quae proxime sequitur vox corrupta εὐμυλλή, criticorum ingenia exercuit, certatimque coniecerunt αἰμυλλή (*festivitas?* Heynius), εὐελλή (Frank.), αἰθρολή, εὐμαρλή, ἡσυχλή. Bergkii suspicari se scribit ἀδμολλή vel ἀδμωλή, ab Hesychio explicatum ἀπορία, ὀλιγωρία, ἄγνοια, ἡσυχία, ubi etiam ἄγνοια errorem esse vult pro ἄπνοια. At si consideraveris antecedentia vocabula ceterorumque grammaticorum explicationes apud Callim. fg. 338, iam intelliges, cur neutrum probaverim. Quod Hermannus dedit ἐμμελλή, coll. Pollux IV 57, Plat. Legg. VII 816 A, „quod de saltatione et choreis accipiatur,“ etsi aliis probavit, mihi et ad sententiam displicet — nam quorsum nobis hic musica et choreae? — neque vox ipsa in poetae antiquioris carmen quadrare videtur. Equidem cum Frankio *serenitatis* notionem requiro et expressi εὐδλή, cuius mediam Aratus producit Phaen. 784. 823. (De productione propter metrum admissa v. Ameis. ad v 142.) — Etiam v. 326 initio corruptus est oblitteratis ductibus in codice antiquissimo quem archetypum vocamus. Nam ἀθάνατοι ἄφθιτοι hic quidem inepte componuntur, certissimaque est emendatio Groddeckii ἀθρόοι ducta ex β 392 ω 467, quam iniuria labefactare conatus est Schneidewinus coniectando ἄψ θεοὶ collocatione verborum paene intolerabili. Ipse olim tentavi αὐθι τότ' ἦγεο. *tum vel maxime congregati sunt*, quod optime conveniret verbis proximis e margine Laur. a me receptis μετὰ χρ. ἦω. Legebatur ποτὶ πτύχας Οὐλύμποιο, languidissimum iterato e proximo versu nomine Olympi et huc illatum ex A 77; praeterea Schmittius monet *per saltus Olympi* sparsas esse

domus deorum, in quas cubitum eunt, conciones autem haberi in summo monte ante Iovis palatium, Hom. *A* 533, X 4. Neque otiosa est commemoratio aurorae; mane enim congregari solent dii, ut ε 1 sqq. *A* 606. — 330—332. Longe a vero aberrabit, qui haec cum irrisione in pusillum Mercurium et ab augustiori praeconum specie abhorrentem dicta accipiet, sicut Matthias fecit extrema perperam interpretans: *gravis nimirum et diligentia digna res est, quae nunc est in deorum concilium delata*. Σπουδαῖος proprio significatu positum *velocem, celerem* denotat, cf. Poll. III 149 δρομεῖς σπουδαῖοι τοὺς πόδας, ibid. 148 σπουδαιότερος σταδιεύς. Iuppiter igitur *puero veloci* tribuit *praeconis naturam* (φύην, quod non ad solam *staturam* dei rettulerim). Neque vox χρῆμα de ipso Mercurio usurpata offendere debuit in loco lepidiore et qui ad quotidiani sermonis consuetudinem propius accedit. Cuius usus exempla comici abunde suppeditant. — 334 sqq. Matthias totam hanc orationem Apollinis valde truncatam et mafcam, deinde autem expletam a grammaticis sibi persuasit. Hermannus ad minimum vv. 343—348 recidendos censuit; id quod adnoto, ne cui invidisse videar, quae viri summa auctoritate praediti *momento mobilis horae* finxerunt prorsus inania. — 334. Ἀλαπαδνός apud Homerum de oratione non dicitur. — 335. οἶος receptum a recentioribus certissimum est, frustraue Matthias id eo impugnat quod nihil tale dixerit Iuppiter. „Non argutandum in his (sunt verba Hermanni) quae formulae sunt sermonis familiaris. Quibus aliquid vitio vertitur, plerumque aliena culpa se excusare student. Quare sibi culpam imputari, non aliis, aegre ferunt; quod quid est aliud, quam se solos vituperari?“ — Φικολήμιος autem non temere audit Apollo, qui multas divitias Delphos congesserit. Ipse quoque κερδῶος dicitur Lycophr. 208: Δελφινίου παρ' ἄντρα κερδῶου θεοῦ, ubi schol. Par. τοῦ κέρδη ποιοῦντος διὰ τῶν χρησμάτων. In marmore Thessalico Corp. Inscr. I p. 860 legitur Ἀπλουνι κερδοίου. — 336. Διαπρύσιον κεραῖστήν cum Doederl. Gloss. II p. 144 interpretor *latronem omnia perforantem* (ex Hesych. διαπρ. — διαπορεύσιμον); cf. 283 ἀντιτοροῦντα δόμους et 178. — 337. πολὺν — ἀνύσας, cf. Hes. Opp. 635. — 338. κέρτομον si sanum sit, interpretandum de *fallaci*, non de *cavillante* ut apud Homerum, v. Doederl. Gloss. II § 603. Cf. Eur. Alc. 1128 κέρτομος χαρὰ *fallax gaudium*. At vero mihi non extra dubitationem positum est, quin vox corrupta sit, quum tribus versibus ante Apollo

idem Iovi tribuerit. Schmittius eadem re motus coniecit κλέπτειν, quod languidum est et nimium distat a litterarum ductibus; vocabulum desidero vel a ζέροδο; ductum vel a τείρω, ἀντιτορεῖν; sed quod ab omni parte satisfaciat, frustra adhuc quaesivi. — 339. λησίμβροτοι *fures qui homines fallunt*, vox singularis, ad quam cf. τερψίμβροτος μ 269. —

342. Dedi lectionem a Clarkio coniectura inventam et post in cod. M repertam εὐθὺ Πύλονδ' ἐλάων. Nam de vado quidem (πόρονδ') nusquam sermo est; Pyli autem mentio fit v. 355; cf. quae dixi ad v. 215. Neu quis obiciat ordinem rerum confusum, quum Apollo primum in universum indicet quo gradum tulerit Mercurius, deinde quomodo id compererit fusius exponat. — εὐθὺ significatione nova, cf. Batrach. 157. — τοῖα ex emend. Barnesii. Nam quod Schneidewinus ad sustinendam codd. lectionem δοῖα discernentem facit Apollinem duplex genus vestigiorum, boum et Mercurii, id sane frigidissimum est. Contra recte perspexit idem, *portentosa* vocari etiam boum vestigia, quae mirum in modum retrorsum ferrent. Quamobrem acta egit, qui nuper τοῖο πέλωρα proposuit. — 343. Displicuerunt Matthiae duae voces eiusdem stirpis ἀγάσασθαι et ἀγανοῦ iuxta positae; sed vide quae de hoc genere argutiarum annotavi ad 353. — 344. τῆσιν μὲν γὰρ βουσίν. Frankius explicat: *bei den Stieren* (malim equidem *Kühen!*). Quam explicationem impugnans Schneidewinus structura verborum contorta offensus versum excidisse post hunc suspicatur, cuius initium huiusmodi fuisset: ἵχνι' ἀπέστραπτο coll. 76. — 346. „Vulgo αὐτὸς δ' οὐτός ὅδ' ἐκτὸς ἀμήχανος. Paris. B. ὁ δεκτός. Quum Ruhnkenius correxisset, ὅδ' ἔσχα' ἀμήχανος, ea emendatio ita omnium assensum tulit, ut, quum in verbis οὐτός ὅδε haerent, non animadverterent vitii sedem. Paene nihil discriminis est inter ΑΕΚΤΟΣ et ΑΙΚΤΟΣ: ὁ autem, ut saepissime, ex interpretis annotatione irrepsit. Hesychius: αἶκτος, ἀπρόσιτος.“ Herm. Schneidew. conl. ὄλεθρος ἀμήχανος. — 348. Hic v. quum apud Hermannum inclusus sit, quomodo proxima inter se apte cohaereant, difficile fuerit demonstratu. Certe particula adversativa abesse non potest; neque haec locutio διέτριβε χέλευθα *viam trivit*, quia HomERICA non est, ideo aut hunc locum in suspicionem adducit aut corrigenda est, id quod visum erat Piersono (διέπρησσε) et Schneidewino (ἔστειβε). Cf. etiam Doederl. Gloss. II p. 162. — 349. τοῖα πέλωρα adiunctum eadem structura, qua v. 225. Seqq. *ut si quis*

incedat insistens tenuibus arborum ramis (opp. *indutus calceos*). — 352 sq. Offendit nonnullos vox *στίβος* in eadem versus sede bis posita paulum immutata, ut putant, significatione. Inde Schneidew. *μέγαν τρίβον* proposuit. Ego si quid mutandum censerem, in altero versu vitium quaererem. Sed aut egregie fallor aut hic poeta de industria bis eandem vocem usurpavit, in quo elegantiam quandam videtur quaesivisse. Cf. v. 398 sq. H. Cer. S2 sq. Vox *στίβος* autem quas induere videtur diversas notiones (vim activam, qua est *vestigium*, passivam, qua *viā*), eas nobis induit alienigenis, non homini Graeco; nisi forte ad exemplum sophistarum apud Platonem philosophanti. — 354. *χώρον ἀνὰ κρατερόν in solo firmo*; Ilgenius cft. Ψ 46 *κραταίπεδον οὐδας*. — 356. *κατέερξεν* Hermannus pro vulg. *κατέρεξεν*; quem secutus sum non propter codd. ABC (nam id coniectura inventum esse tota ratio quam de codd. exposui satis declarat), sed quod Apollo mactatas boves esse ignorat, v. 405. — 357. Codd. *διὰ πῦρ μάλ' ἄμνησεν ὁδοῦ*, quod diu torsit interpretes, donec Ilgenius „Omnis obscuritas, inquit, disparet, si disiecta membra lectionis, quam eximius Cod. Mosc. suppeditat, in unum coguntur, ut factum a me est, *διαπυρπαλάμνησεν*. *πυρπαλάμνης* explicat Suidas: *ὁ ταχέως τι ἐπινοῶν καὶ παλαμῶμενος ἴσα τῷ πυρί*. Hesychius: *πυρπαλάμους, τοὺς διὰ τάχους τι μηχανᾶσθαι δυναμένους, καὶ τοὺς ποικίλους τὸ ἦθος*. Eustathius Iliad. V p. 513 l. 30. Rom. *πυρπαλαμαῖσθαι* interpretatur *κακοτεχνεῖν καὶ οἷον διὰ πυρὸς ἵέναι τῇ κακοτεχνίῃ*. Non satis apte! *πυρπαλαμαῖν* vel *πυρπαλαμαῖσθαι* est primum manu rotare titionem ardentem, ut circulum igneum in vacuo aëris spatio describat, quod nostri dicunt, *gaukeln*; est puerorum lusus. [?] Quia vero hoc fieri summa debet celeritate, quo circulus ille igneus non interrumpatur, sed continuus maneat, ad omnia transferri potest, quae praestigiosa et magica celeritate peraguntur. Sic apud Pindar. Olymp. X 80 *πυρπάλαμον βέλος*. In compositione *διαπυρπαλαμαῖν* nemo, spero, haerebit, quod verbum ex substantivo conflatum, augmentum ab initio per praepositionem capiat: non inusitatum hoc est. Habet Phalaris *καταπυρπολέω*, et Hesychius *διακυνοφθαλμίζεσθαι*.“ —

358. *μελαίνῃ νυκτὶ ῥοιχῶς*; recte Matthias: *tanquam tenebris involutus*, ut A 47. — 360. *αἰετὸς ὁξὺ λάων*. Dubitavi, antequam vidi Doederl. Gloss. III p. 211, utrum interpretarer *aquilam acribus oculis instructam* (λάετε, βλέπετε, σκοπεῖτε Hesych.), an *acute*

clamantem, quo nos vertit similitudo loci τ 228 sqq. Nunc re diligentius perpensa priorem rationem amplector et quod aliis locis vidimus (cf. ad v. 241) id hoc quoque loco statuo, vocem Homericam (si modo eadem sit) a posterioribus poetis male intellectam et in alienum usum esse conversam. — 361. Vulgatum ὠμάραζε egregie emendavit Ilgenius ὠμόραζε coll. σ 198 τὴν δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε | καὶ ῥ' ἀπομόραζατο χερσὶ παρειᾶς φώνησέν τε. Affectabat Mercurius speciem dormitantis, cf. v. 241. Ceterum αὐγὴ de oculo non ante tragicos invenitur. — 365. Barn. coniecerat ἦτοι ὄγ' ὥς. Sed Hermannus vulgatam reposuit allato π 213 ὥς ἄρα φωνήσας κατ' ἄρ' ἔξετο. — 366. Quod vulgo ex omnibus codd. scribitur, per se quidem spectatum nihil continet, quod quem male habeat; sed quicumque cognoverit lectionem marginalem Laur., hanc praeferre non dubitabit. In qua vocabulum incertum ἄλλον vel αὐτίκα, quia commode legi non poterat, fortasse ansam dedit mutandae lectionis, ad quam cf. O 501. In ea autem quam expressi scriptura, praeplacet ἐν ἀθανάτοισιν εἶπεν, quibus aptissime opponuntur sequentia δαίξατο δ' εἰς Κρονίωνα ad Iovem convertit orationem. Cf. T 83 Πηλείδῃ μὲν ἔγωγ' ἐνδείξομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι | Σύνθεσθ' Ἀργεῖοι, qui usus verbi ἐνδείξασθαι apud Atticos sollemnis evasit de iis qui appellando gratiam alicuius quaerunt, nō Demosth. p. 375, 21, Aeschin. Ctes. § 216. Ad extrema verba cf. Hes. Scut. 56. — 368. „Vulgo' ἐγὼ σοι. At epici τοὶ dicunt, ubi sine vi est pronomen. Itaque correxi: vide η 297 λ 505 π 226 ρ 108 χ 420.“ *Herm.* At ob id ipsum ego non correxi. —

370. ἐς ἡμετέρου contra Barnesii ἡμέτερον defendendum censeo ut ex familiari sermone ductum, Ἀττικῶς, ut docet schol. Harlei. ad β 55 et η 301. Herod. I 35 μένων ἐν ἡμετέρου; cf. Krueger. Gr. Dial. § 68, 21, 2. „Ceterum quivis sentiet suavitatem in orationis abrupta brevitate, quod Mercurius sine honoris titulo simpliciter dicit ἦλθεν.“ *Ilg.* — 373. ἀναγκαίης ὑπὸ πολλῆς, iussit indicare multa necessitate pressum h. e. verbis ad cogendum idoneis; apteque contulit Matthias ρ 399 μύθῳ ἀναγκαίῳ et Pind. Ol. II 60 ἐχθρᾷ λόγον φράσας ἀνάγκη. — 375. φιλοκυνδεός. Quia haec vox aliunde nota non sit (vide ad 481) neque huic loco conveniat, Schneidewinus coni. ἐρικυνδεός ex A 225 Hes. Th. 988. Quod quamvis arrideat, necessarium non est; neque enim incommode Mercurius Apollini ex ostentatione et arrogantia qua in se puerulum usus esset invidiam conflare studet. — 376. Τὰ δέ τ'

οἶδε recte Herm. scripsisse videtur, etsi in archetypo certe non erat; itemque v. 380 τὰ δέ τ' ἄτο. pro vulgato τάδε δ' ἄτο. Nempe confusis duabus voculis τὰ δέ librariis opus esse videbatur particula adversativa. — 379—382 sanequam vel in mediocri carmine intolerabiles sunt, de quibus bene ita *Hermannus*: „Sententiae, inquit, argutae, abruptae, male nexae; oratio non qualem in antiquo poeta exspectes; cuiusmodi haec sunt, ὥς ὄλβιος εἶην, φιλῶ, οἶσθα καὶ αὐτός, non ad praegressa, sed ad sequentia relatum, quae nihil, nisi quod iam dictum erat, continent. Si quid video, ὥς illud, quo duo versus incipiunt, clare monstrat, in hymno interpolatoris postremos duo versus (383. 384) omissos fuisse“ — nisi praestabit, quod pace viri summi dixerim, fingere librarium, qui quum studeret Merc. orationem suis ipsius salibus augere, hos versus nullis detractis accumularit, nihil curans putidissimas iterationes. — 379. 380. Notandum est Mercurium periurii crimen non in se admittere. Nempe non domum suam boves abegit, sed in antrum; neque limen transgressus est, sed prosiluit (v. 65) rursusque per seram sese insinuavit (147). — 379. ὥς ὄλβιος εἶην, *ita felix sim*. De hac iurisiurandi formula cf. Pflugk. ad Eur. Med. 714. — Solis commemoratio (Ἡέλιος, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει) eo facta est, quia Sol furtum noctu commissum non poterat videre (v. 68 sq.); ex ceteris autem diis nullus peregrinanti obviam se tulerat (v. 143 sq.). — 382. φιλῶ — ὀπίζομαι opposite dicta: *te quidem diligo, ast illum metuo*, nimirum κρατερόν περ ἔόντα. — 383. Vulg. ἐπιδαίνομαι, quod explicant *insuper impertior, addo, adiungo*. Sed vitium in verbo nusquam lecto inesse sensit Barnesius sustulitque levissima mutatione ἐπιδώσομαι, quod notum ex loco multum versato X 254. — 384. Cur poeta per propylaea Mercurium inducat iusiurandum facientem, causa in promptu est; ipsi enim deo cognomen erat προπύλαιος, v. schol. ad B 812, Etym. M 696, 50, Corp. Inscr. n. 4301, 5; cuius statum Athenis ad introitum arcis posuit Socrates philosophus, si fides Pausaniae I 22, 8. [Ex ceteris diis ad limen positos invenio hos: Ἀπόλλων προπύλαιος Aristid. I p. 16, Ἀρτεμις προπυλαία Paus. I 38, 6, προθυραία Orph. Hymn. I 4. 12, Ἐκάτη προθυραία hymn. ap. Wakefield. Silv. crit. IV p. 251.] — 385. φώρην conjectura Mosc. est certissima, quam recepit Herm. (cf. ad v. 136). Hesych. φωρᾶν τὸ τὰ κλεψιμαῖα ζητεῖν, καὶ φωριᾶν. φώραν δὲ τὴν ἔρευναν. Sensus: *rependam ei investigationem antri odiosam*. De-

inde ut alterum ποτε e medio tolleretur, cum Hermanno scripsi καί πον; Matthias dedit τίσω γ' ἔτι. — 387. „ἐπιλλίξιν oculis micare vel nictare, subdolum in modum, in primis limis oculis, vel cohortandi causa (ut σ 11 οὐκ αἶεις, ὅτι δὴ μοι ἐπιλλίξουσιν ἅπαντες, | Ἐλκέμεναι δὲ κέλονται; et h. l. ubi significare Iovi vult Mercurius, ut Apollinis accusationem repudiet), vel per irrisionem, ut Apollon. Arg. A 486 ἐκ δ' ἐγέλασεν ἄδην Ἀφαρήϊος Ἴδας, | Καί μιν ἐπιλλίξων ἡμεῖβετο κερτομίοισιν· ubi Schol. ἐπιλλίξων δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἐπιμωκώμενος. Ἐπιλλοὶ γὰρ οἱ στραβοί. Unde idem Γ' 791 ἀλλὰ καὶ ὥς φθιμένη μοι ἐπιλλίξουσιν ὀπίσσω | Κερτομίας i. e. ἐπικαταμωμήσονται. κυρίως δὲ τὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπικλίνειν καταμωκωμένον.“ *Matth.*, qui vs. seq. habet insiticiū, quia inepta sit fasciae in brachio mentio. Sed fefellit eum, his verbis contineri pulcherrimum et per totam antiquitatem celebratam imaginem Mercurii fasciis involuti, qualem nobis ostendunt hodie quoque multae statuae antiqui operis, de quibus cf. Preller. Mythol. I p. 256, Muelleri Archaeolog. § 381, 5. Adde etiam gemmam expressam in Gerhardi Ephemerid. archaeol. 1856 n. 74, ubi Pannofka dubitare non debuit, num sub axilla et tegumento lateret testudo, cf. v. 242. Ex hoc versu simul intelligitur, cur poeta iam v. 305 immoratus sit in describenda hac Mercurii figura, quod alioquin mirum quem habere possit. Igitur huius statuae omnibus lippis atque tonsoribus notae originem ut significaret, propositum ei erat. — 393. ἐπ' ἀβλαβίῃσι νόοιο; recte Frankius: *ea conditione, ut animum insontem habeat.* Cf. Cic. Tusc. III 8, 16 *innocentiam* — *quae apud Graecos usitatum nomen nullum habet, sed habere potest ἀβλάβειαν.* Nam ceteris quidem locis haec vox vim passivam habet *incolumitatis*. Ceterum non est, cur cum Hermanno vv. 393 sq. „qui satis ipsa oratione se produnt, ab elegantissimo antiquioris poetae hymno abfuisse“ censeamus. Usus articuli τὸν χῶρον) frequens in hoc carmine, cf. 196. 277. 280. 388. 400 al. A' αὐτε i. e. δὴ αὐτε non eget emendatione, cf. Naegelsb. ad A 340; neque magis haerendum in correptione quam dicunt Attica vocis ἀπέκρυψε, quamvis incertum sit quod asserunt exemplum ε 488, de quo loco v. Butt. Gr. Gr. I p. 40. — 396. „Hunc versum spurium esse censet Ernestius et Groddeckius. Mihi secus videtur. Primum περισσολογία excusari potest ex locis Homericis, v. c. H 120. 121: ὡς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρωϊ αἵσιμα παρειπών· ὁ δ' ἐπέθετο. Deinde in

hoc versu non tam ad ἔπειθε est attendendum, quam ad Διὸς νόος: νόος enim est *voluntas* Iovis, ut v. 10., qui declaratur praecedente νεῦσεν: ex nutu Iovis cognoscebat Mercurius, velle eum, se boves reddere; huic voluntati consultius esse videbat se parere.“ *Hlg.* —

398. Recepi cum aliis lectionem codd. *BCM*, quae est correctio. Nam in archetypo depravatae scripturae σπενδοντο librarius succurrere studuit inserto δ'; quo hiatus legitimus obtegitur. Πύλον ἡμαθόεντα apud Homerum non urbem denotare, sed totum Nestoris regnum, quod Alpheus medium interfuit, cognoscas ex Strabone p. 336 et *E* 545 Ἀλφειοῦ, ὃς τ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης. — ἴσον — ἐξίχοντο. Scio haec distingui posse; neque alienum ab hoc poeta videtur tale aucupium verborum. An scribendum ἦσαν *ferebantur*? Quod non in frequens de incessu deorum rapido, cf. 227, *A* 78, *N* 65, *Ξ* 225 al. — 400. Et corruptum fuisse et interpolatum codicem antiquissimum libri nostri declarant. Initio versus certissima adest emendatio Hermannii, qui „Interpres, inquit, ῥα per δὴ explicuerat [ut ἦχι per οὐ]; vide Hesychium in ῥά, ibique notam. Idem Hesychius: καὶ ῥα, καὶ δη.“ Sed quod sequitur τὰ χρήματα de *pecubus* hoc certe loco non ferendum; quare amplexus sum Doederlini correctionem elegantissimam Gloss. I p. 227 τ' ἄρρενα ἀκτάλλετο. Cf. Etym. *M* ἄρρενα, εὐρενα καὶ τὸ εἰλημμένον σημαίνει, καὶ κτήματα, σκῦλα. — 401. „παρὰ dictum est, quod Mercurius non introivit in antrum, sed stans in limine boves exegit. Solent enim boves apertis stabuli valvis, nisi vinculis retinentur, ultro exire.“ *Frank.* — 402. φάος et 404 εἶρετο dedit Hermannus sed vide ad v. 95. Idem vero optime refinxit 406 αὐτὰρ pro αὐτός. — 405. ἐδύνω nusquam apud epicos legitur. — 407. Stephani δειμαίνω efflagitur eo quod additur κατόπισθεν. —

409—413. Locus corruptus et difficillimus, in quo restituendo omnia adhuc interpretum conamina irrita ceciderunt. Ut alios omittam, qui audacius quam par erat coniectando processerunt, Hermannus sensum hunc reddit: „Apollo bobus iniecit vincula viminea; illa autem vimina ita, ut contorta erant, in omnibus bobus statim sub eorum pedibus solo inhaeserunt.“ In quo primum illud impugno, Apollinem bobus vincula iniecisse; ubi neque boum nomen additum est neque hoc ipsum e sententiarum

nexu elucet. Deinde boves ut commode abigerentur; opus non erat vinculis; quae quamam corporis parte, quaeso, iis aptata esse arbitramur? Igitur si quis locum non praepeditus aliena auctoritate consideraverit, is hac opinione reiecta Mercurii ipsius manus vinculis constrictas fuisse necesse est concedat; sic ut etiam B. Martino visum. Hic autem quum recte sententiam sic adumbrasset, vincula Mercurio iniecta statim ultro soluta esse, et ad hanc rem apte contulisset II. Ap. Del. 128 sq. (poterat etiam II. VI 13), verba poetae integra restituisset sibi visus est scribendo v. 410 λύοντο pro φύοντο; in quo vehementer erravit. Nam pronomē τὰ 410 quo referatur, nihil habet; ἄγνων autem quominus legam cum Frankio, ipsa facilitas emendationis me definet. Potius ante v. 410 aliquid excidisse statuo; sententiarum autem nexus ita processisse videtur, ut vincula delapsa confestim solo inhaeserint surculorum instar (ἐμβολάδην) et inter se contorta boum pedibus sese implicaverint. Scio equidem hanc esse coniecturam admodum dubiam quippe in describendo miraculo; sed ex his laceris poetae membris tu vide si quid melius istis erui possit — et eris mihi magnus Apollo. Nam et sequentia 412 θεῖά τε καὶ emendatorem adhuc expectant; „neque enim res dissimillimae (inquit Hermannus) θεῖα et πάσῃσιν ἐπὶ βόεσσιν per particulas τε καὶ coniungi possunt.“ Vox ἐμβολάδην auctoritate codicum sustinetur, explicanda collatis his ἐμβολάς *insiticius*, ἐμβολεύς *propago*; ἐμβολάδην coniectura est fortasse vera ex Φ 364 ducta, *proserpentes*. — ἀγρᾶνλοισι Herm. coll. 492. 567. — 413. Ἐρμῶ βουλῇσιν quamvis versum reddat elumbem, non correxerim ex Mosc. Ἐρμείῳ βουλῇ; cf. II. Ven. 148. — 414—420. Non minus quam de quo absolvimus, hic locus laborat. Cuius quidem introitum Schneidewinus restituit, quum scriberet ὁ δὲ δῆ pro eo quod erat τότε δῆ, ut inter se opponerentur Apollo et Mercurius. Sed v. 416 quid occultare voluerit Mercurius, desideramus; ubi quum neque boves intelligi possint neque ipse deus, lacuna iterum, si quid video, statuenda est vel ante hunc versum vel post μεμαώς. Et vel sic, qui fuerit tenor et nexus sententiarum, vix coniectura assequor. Miratus erat Apollo artificium pueri; sed, ne in iram verteretur miratio fratris, Mercurius ita cavissee videtur, ut crebris oculorum micatibus simul iusitantis audaciam proderet (ut v. 278), et oculis in solum defixis os confusum occultaret (cf. II. Ven. 183). ὑποβλήδην *limis oculis*, cf. Doederl. Gloss. I p. 205. At fallere

quidem in fraude aperta praesentem difficile erat; quocirca mentem eius ut placaret, novum quoddam artificium protulit astutus infans. Ad verba 417 ὥς ἔθελ' αὐτὸς Schneidew. est. Soph. Phil. 463. — 418. καὶ κρατερόν περ ἔόντα, Schneidew. desiderat hunc sensum *quamvis iratus esset*. A quo prope distant verba poetæ: Mercurius permulcet eum, qui alias esset *fortis et tremendus*, efficitque quod minatus erat v. 385 sq. — V. 418 quia non coit cum sequenti — nam Wolfius quomodo locum intactum interpretari voluerit, me quidem fugit —, Ilgenius coniecit καὶ κρατερόν· κιθαρίων δὲ λαβὼν ἐπ' ἄρ., Stephanus pro λαβὼν scripsit λύρην, Schneidew. ἐπ' ἀριστέρ' ἄθυρμα coll. 52. Sed credibile est poetam h. l. citharae notionem pluribus verbis amplificasse; inde Hermannum secutus versum unum excidisse puto in hunc modum formatum: ἦν ὑπὸ μασχάλῃ εἶχε χέλυν, ἐρατεινὸν ἄθυρμα (cf. 242). — De vv. 419 sq. cf. ad 53. —

Iam quae sequuntur 420 sqq., distant illa quidem toto coelo ab HomERICA simplicitate; languet imprimis ter repetitum in fine versus κιθαρίζων 423. 425. 433, Μαιάδος νιός 421. 430, ἐγέραιρε 429. 432; sed ideo nimiam verborum copiam poetae non invidebo cum Matthia et Schneidewino, qui recidenda putat haec 423 λύρη usque ad 425 Ἀπόλλωνος. „Enimvero, *Frankius* inquit, Mercurius quasi quosdam gradus in pulsanda cithara fecit, ita ut primum tentaret chordas et praeluderet, deinde collecto animo (θαροσήσας 424) fidibus caneret, denique audentior factus et fortius nervos pulsans cantum quoque edere inciperet.“ — Versum 422, qui periit in ceteris codd. ob simile initium v. seq., solus Mosc. servavit; est autem plane necessarius. Contulit Ilg. K 13 et ψ 143 sqq. — 423. Vox λύρη apud Homerum non est, sed iam legitur in Margite (φίλῃς ἔχων ἐν χειρὶν εὐφρογγον· λύρην), quod carmen Welckerus nuper tribuit Archilochi aetati, Mus. Rhen. nov. XI p. 515. Igitur nihil est, cur hunc versum in suspicionem vocemus; λύρα κιθαρίζειν dixerunt etiam Xen. Symp. 3, 1. 2, 13. Arist. Polit. VII 13. Omnino citharam et lyram promiscue apud poetas nuncupari dixi ad v. 50. — 425. λιγέως κιθαρίζων. Ilg. scripsit ὑπαεῖδων coll. 54. 502; quod reciperem, nisi vererer tantum mutare. — 426. ἀμβολάδην, ne veritas cantui praeludens, sed *intenta voce*, coll. schol. Pind. Nem. X 62 ἀνατεταμένως τῇ φωνῇ καὶ λαμπρῶς; vide etiam α 155 θ 266 ρ 262 ἀνεβάλλετο καλὸν αἰεῖδεν. — 427 sqq. Argumentum cantus sapit Hesiodeum;

cf. prooemium in Theogoniam, Apollon. Arg. *A* 496 sqq., Virg. Eclog. VI 31 sqq. — *κραίνων*. „Vereor ne parum praesidii vulgatae lectioni accedat ex eo, quod Hesychius *κραίνειν* per *τιμᾶν*, *κραίνουσι* per *τιμῶσι* explicat. Equidem poetam *κλείων* scripsisse puto.“ *Herm.* — 430. ἥ γὰρ λάχε Μαιάδος υἱόν. *Herm.* conl. *δάε docuit*. Sed nescio an nihil mutandum sit. Mnemosyne, de qua cf. Hes. Th. 52. 915, sortita est Mercurium canentem tanquam munus vel portionem, quia ex memoria imprimis pendet orationis facultas, qua pollet deus. Locutionis nostris auribus paullo insuetioris exempla attulerunt *Ψ* 79, Apollon. Arg. *B* 258, Theocr. IV 40, Callim. H. Ap. 45 Φοῖβος οἷστέντην ἔλαχ' ἀνέρα, Pind. Ol. VIII 15. —

431. κατὰ πρόεσβιν. „Ita haud dubie legendum pro κατὰ πρόεσβην. *πρόεσβη* s. *πρόεσβα* est adiectivum, *vetusta*, *veneranda*; at *πρόεσβις* est aetas provector et ei debita *reverentia*, adeoque omnino *dignitas*. Plat. Legg. IX 885 D, XI 924 κατὰ πρόεσβιν ἰζέσθω.“ *Matth.* — 433. ἐπωλένιον Apollon. Arg. *A* 557. — 436. μηχανιώτης nove formatum, sicut apud hunc poetam *σπαργανιώτης* et *ἀγγελιώτης*; *novorum artificiorum inventor*. Difficiliora sunt quae sequuntur *πονεύμενε δαιτὸς ἑταῖρε*, a quibus vel interpretandis vel emendandis quum ceteri manus abstinuissent, primus Waardenburgius scribi voluit *μηχανέων ἀπονήμενε*, nimis audacter; Schneidewinus tentavit *πολεύμενε νυκτὸς ἑτ.* *vagabunde noctis amice*; denique Matthias coniecit *ἑταίρην*, *qui epularum sociam fabricatus es*, quod satis placet. Socia epularum lyra ita vocatur, ut quid aliquando futurum sit (v. 480), praesentiat et mente praecipiat deus, sicut antea v. 31. — 437. ταῦτα μέμηλας, structura singularis; sed ubi genetivus positus est *πολέμοιο μεμηλῶς* *E* 708 et dativus *ἀρεταῖσι μεμαλότες υἱοὶ* Pind. Ol. I 145, non potest offendere quartus casus in genere neutro adhibitus. —

438. Religioni duco cum Hermanno litem intendere huic versui, quippe quo facete respiciat Apollo ad id quod dixerat 255 ἐπεὶ τάχα νῶϊ διοισόμεθ' οὐ κατὰ κόσμον. Neque necessarium est, ut cum Hermanno scribamus *κεν ἔπειτα*; particula *καὶ* in hyperbato posita ad ὅτῳ pertinet; *iam hoc quoque confido nos pacem esse composituros*. — 440. „Vulgo ἐκ γενεῆς. Recte cod. Mosc. usitatam in hac re formulam *ἐκ γενετῆς* praeiit; vid. *Ω* 535 σ 6.“ *Herm.* —

Versus 447—449 Hermannus immane quantum a ceterorum simplici venustate distare, v. 455 ieiunum esse contendit, ideoque eos eiicit. Nos non subscribemus huic sententiae, quia in mediocri poeta etiam mediocria ac minus polita sunt ferenda. Mirantis est autem coniunctiones omittere et eandem rem pluribus variare incertoque sententias ordine proferre. Sed hos versus in universum recte se habere quum dicamus, non est expedita lectio haec 447 τίς μουσα ἀμηχανέων μελεδώνων, quae et metro laborat ob hiatum incommodum (sed cf. Ψ 73) et ambiguam habet explicationem. Ingenius μελεδῶνες accipit pro *cura* vel *meditatione*; sed tum quid sibi vult ἀμηχανέων? Ceteri plerique reddunt *cantus contra sollicitudines* vel *sollicitudines leniens*. Verum tamen in hoc peccant, quod μουσαν esse volunt *cantum*, quae significatio etsi invenitur II. XIX 15, minime coniungi potest cum iis quae proxime leguntur τέχνη et τέρπος, *ars* et *exercitatio*; origo autem vocis quum a veteribus a μαίω, μῶμαι repeteretur (Plat. Cratyl. 406 A) retinenda videtur notio *meditationis* huic loco aptissima. Iam si forte peccatum sit a librariis, vitium quaerendum in vocabulo ἀμηχανέων, inaudito tertiae declinationis exemplo. Quamquam quod Schneidew. excogitavit τίς μουσα δ', ἀμήχανε, σῶν μελεδώνων praeter particulam male insertam ob ea quae modo dixi reiiciendum est. — 449. ἔρωτα. Haec forma tertiae declinationis apud antiquissimos poetas non invenitur, Butt. Gr. Gr. I p. 207. 225.

• Corrigendi loci Γ 442, Ξ 291 (ἔρος), Hes. fg. CXIII Goettl. — 451. ὕμνος ἀοιδῆς non ex M, sed ex margine L recepi. Atque hoc ipsum est ex Θ 429 et redit apud Nonnum XVII 379. Ceteri quod exhibent οἶμος ἀοιδῆς, per se non reprehendendum; cf. Callim. Iov. 78, Pind. Ol. I 176, IX 72, Philet. ap. Stob. Serm. LXXIX 469. —

453. ἄλλο Mosc. ex coniectura, puto, sed satis probabili. — 454. Hunc versum cum antecedenti sedem mutare iussit Groddeckius, pessimo consilio; antecedentia enim ad Musas spectant, quarum artes in conviviis iuvenum adhibentur, ipsae non possunt adhiberi. Neque magis ἄλλο 453, si recte se habet lectio, patitur permutationem. — Ceterum non debuit vituperari a Frankio Matthias, qui ante οἷα demonstrativum ἐκείνων intelligendum dixerat. Cf. de hoc usu Homero frequentato Krueger. Dial. § 51. 11. 3. Ameis. ad δ 177. Nam hoc dicit Apollo, si quid video: *nunquam acque me delectavit aliud quid ex iis, quae in conviviis*

iuvenum sunt apta ludicra. Ἐνδέξια ἔργα Matthias interpretatur carmina, quae a dextra ad sinistram ordine procedente in conviviis canuntur, παρὸλνια ᾄσματα. Sed quamvis hoc postulare videatur vis vocis ἐνδέξιος genuina, qualis apud Homerum est, vid. Buttm. Lexil. I p. 173 sqq., tamen h. l. apparet non carmina solum, sed omnia ea significari, quae supra commemoravit festi diei gaudia. Descivit igitur vocabulum a propria notione; cf. etiam Doederl. Gloss. III p. 78. —

VV. 457. 58 soli Moscoviensi debentur, quum essent omissi in fonte ceterorum codicum errore ex simili initio 456 νῦν δ' ἐπεὶ et 458 νῦν γὰρ orto. Sunt autem genuini quam qui maxime; nam unum quod inerat in codice vitium, feliciter sustulit Ruhnkenius, quum pro θυμὸν scripsit μῦθον ἐπαίνει coll. B 335 μῦθον ἐπαινέσαντες Ὀδυσσεύος θείοιο et Σ 312. Sententiam vero Apollinis non plane assecuti sunt, qui κλυτὰ μῆδεα ad inventionem citharae aliasque artes rettulerunt, quum ita sit interpretandum: *quandoquidem prudentis consilii plenus es*, ut Apollo facilitatem eius morum collaudare blanditiisque quae cupit extorquere videatur. Iubet igitur considerare (ἴξε) eum, quem constitisse ad eius sinistram cognovimus v. 424, quo commodius, ut morem sibi gerat, fratri persuadeat. πρεσβυτέροισιν. Sic pluralis in sententia generali legitur etiam 386 σὺ δ' ὀπλοτέροισιν ἄρηγε. Quod Schneidew. coniecit εἴξε, πέπον, καὶ θυμὸν ἱαίνει πρεσβ., ut amplectemur nihil est quod cogat. Sed vere fortasse animadvertit Matthias intercidissee Apollinis verba, quibus a Mercurio promissis invicem bobus lyram petiverit. Quamquam urbana illa significatio desiderii, qua tota oratio continetur, nescio an sufficere possit. — 459. Post μητοὶ recte distinxit Ruhnkenius; idem vero praeter necessitatem praesens ἀγορεύω malebat; ad usum futuri in tali re cf. A 233. — 460. κρανέϊνον Ilg. restituit. Cornus ad iacula utilissima, cf. Herod. VII 92, Xen. Cyr. VII 1, 3, Hell. III 4, 4; κράνεια ipsa hasta vocatur Anthol. VI 123. Ad iurisiurandi formulam cf. A 234 sqq. —

461. ἡγεμονεύσω corruptum esse indicavit Hermannus; sed quod ipse proposuit αἰὲν ὀνήσω, mihi non arridet. Schneidewinus ratione paullo perplexiore inita versum, putat intercidissee, cuius finem fecerit vox θήσω, deinde κυδρὸν ἐν ἁθ. καὶ ὄλβιον ἡμᾶτα πάντα. Illo θήσω usus Schmittius coni. ὄλβιον ἔξοχα θήσω. Nolo hariolari in rebus, quae sciri nequeunt. — 462. ἐς τέλος Herm.

sic intelligi iubet: *nec quod ad effectum promissorum attinet, te fallam.* Sed hoc si voluisset, planius debebat eloqui; ἐς τέλος est quod scriptores Christiani dicunt ἐς αἰῶνα in omne aevum, h. e. *nunquam te fallam.* Cf. Hes. Opp. 294, Soph. Phil. 409. — „Εἰρωτᾷς μ' ἐκάεργε, interrogas me, Apollo sollers Matth. At περιφραδὲς h. l. = περιφραδέως: *callide me percontaris.* Respicit Merc. ad ea, quae Apollo de citharae cantu callide sic interrogaverat (439 sqq.), ut haud perplexe cupiditatem possidendae lyrae indicaret.“ Frank. Hanc ego interpretationem sustinendam puto contra Schneidewini coniecturam πειρᾷ ἐμεῖ' ἐκ. περ. confictam ad similitudinem vss. Ω 390. 433. Εἰρωτᾷς idem illatum esse censes a librariis ab Homeri lectione recentibus ex his locis ε 97, ι 364. Neque σοὶ mutandum erat in τοι; cf. v. 368. — Sequentia ita inter se cohaerent, ut Mercurius fratri affirmet propensam in ipsum voluntatem et in exponendis eius laudibus desideria sua tectius immisceat. — 471 sq. Ea quam exhibui lectio, exstat in Laur. et Mosc., nisi quod hic θ' inserit post μαντείας, et uterque liber cum ceteris praebet nulla distinctione seiuncta ab antecedentibus Διὸς παρὰ θέσφατα πάντα. Extremum hoc Frankius servare conatus ita explicavit: *A Iove ipso edoctus es artem Iovis voluntatem perspicendi et oraculis edicendi.* Sed incommodior etiam in Graecis verbis quam in Latinis sunt tautologiae hae ἐκ Διὸς et Διὸς παρὰ, μαντείας et θέσφατα πάντα. Quae omnia dissolventur, simul scripseris, quod Kaemmerer invenit post eumque Schneidewinus Διὸς γὰρ θ. π., quae παρένθεσις vere Homerica est. At insanae libidinis esset, si Schneidewinum secuti etiam in antecedentibus scriberemus: ἐκ Διὸς ὁμφᾶς παντοίας. — Μαντεῖαι ἐκ Διὸς ὁμφῆς sunt etiam infra 532, T 129. — 473. Versum conclamatum quia emendare non potuit, damnavit Matthias, quem iure perstrinxit Hermannus. Huius emendationem non dubitavi in verba poetae inserere; quae alia multi tentaverunt, in acervum congerere supersedere possum. πανομφαῖος est Iuppiter Θ 250, Orph. Arg. 663, 1306, Simon. fg. 146, 2. Ipse olim conieceram πανομφειὸν (formatum ut παμπλούσιος, πάμφιλος) referendum ad v. 168 sq., 178 sqq., quod nunc retracto. — Nuper Stollus in Iahnii Annal. Vol. LXXIX p. 320 resumit Ilgenii suspensionem τὰδ' αἰφνειὸς δεδάηκα sic interpretatus: *iam vero ego nuper haec inveni* (citharam eiusque cantum). Quae obscurius et brevius dicta esse quam pro poeta, nemo non videt. — 474. αὐτάγρετον quod in

potestate alicuius situm est plane ut π 148, cf. Doed. Gloss. I § 56. — 475—479. Ilgenius hos versus, ut constructio plana fieret, ita transposuit, ut v. 477 ultimo loco esset. Quod mihi non aeque eleganter fecisse videtur quam Hermannō. Nam haec verba σὺ δέ μοι φίλε κῦδος ὅπαζε ad finem sententiarum reiecta omni vi carent; eadem autem ut nunc est διὰ μέσου posita suaviter depingunt anxiam cupiditatem pueruli se ipsum interpellantis ea cura ne obliviscatur frater ἀντίδωρον. Ne vero hiulce loquatur poeta, necesse est pro εὐμόλπει, quod etiam propter μέλπειο 476 ferri nequit, cum Schneidewino scribatur εὐμολπον; cf. Anthol. Pal. IX 396, 6 (Ἀπόλλων) εὐμολπος ἄναξ λύρης (Ilgen. σύμμολπον voluerat). In seq. v. vulgatam ἐπισταμένως emendavit Barnesius. — Iam hi vv. transitum parant ad iucundissimam prosopopoeiam, qua cithara fingitur esse amica amabilis cum amasio confabulans, quam si blanditer tractes, iocos miscere solet excitatque hilaritatem; sin importune sollicites, taedio affecta misere ingemiscit. Quod genus dicendi quamvis argutus videri possit, tamen nolim cum Hermannō abiudicare ab hoc poeta, cuius ingenium mirum et abstrusum non uno loco cognovimus. Quamquam ἐταίρης notio satis prodit, quantum haec poesis distet ab aetate Homeri. Simile Horatii *testudo loquax* Od. III 11, 5. — 480. Herm. intelligit: εὐκηλός ἐστιν εὐφροσύνην φέρειν ἐς δαῖτα κτλ. Frankius: εὐκηλός μὲν (ἔστω αὐτὴν) φέρειν ἐς δαῖτα. Neutrum recte. Verum iam viderat Buttmanus Lexil. I p. 142, qui verba εὐφροσύνην νυκτός τε καὶ ἡμέρας per appositionem adiecta intellexit, εὐκηλός ad Apollinem rettulit, infinitivum pro imperativo accepit. *Securus vel fidenti animo eam tecum ad convivium apportabis* (neu timeas, ne te decipiat illa); ut Hes. Opp. 671 εὐκηλός τότε νῆα θοὴν ἀνέμοισι πιθήσας, ἐλκόμεν ἐς πόντον. Ceterum μὲν pro μὲν rectene scripserint Ilg. et Matth., in ambiguo est; certe illud non minus commode quam hoc abest. — 481. φιλοκνυδῆς κῶμος iam nonnullis codd. librariis ita displicuit, ut φιλομειδέα tentarent, quod Ruhnkenius recepisset, nisi HomERICA consuetudo μ in hac voce geminaret. Schneidewinus, qui hoc vocabulum etiam ex v. 374 atque adeo e tota Graecitate exturbare conatus est, satis eleganter φιλογηθέα proposuit coll. Aesch. Sept. 901 γόος οὐ φιλογαθής. Sed tamen turba iuvenum noctivaga non incommode *gloriosa vel ostentationis plena* vocari posse videtur, omninoque κῦδος generalem *splendoris et magnificentiae* significationem induisse apparet ex composito ἐριζυδῆς saepe adiecto

ad δαῖς, ἥβη, δῶρα, οἶκοι. — 482. Codd. ὅστις ἂν αὐτήν, pro quo iam editio princeps ὅστις ἄρ' αὐτήν, quod mirum est tam diu retentum esse. Schneidewinus scripsit ὅς γάρ ἂν, quo explicetur cur Apollini liceat fidenti animo citharam secum portare, quippe cui denegatum non sit eam quam cupiat exercere artem (474). — 484. νόῳ scite (quasi mente instructa), ut § 329. Perit artificium poetae, si cum Bothio legas νόμῳ χαρίεντι. — Neque magis erat, cur pro διδάσκει Schneidewinus induceret πιφάνσκει; cithara quasi ipsa poetria docet, quum respondet interroganti. — 485 sq. „Elegans est Ruhnkenii coniectura in Epist. crit. II p. 2 3 συνεψείψιν ἄνθρω. μαλ., ad quam confirmandam Ilgenius aptissime attulit φ 429 αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἐψιάσθαι, μολπῇ καὶ χορομυγῇ τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός. Non obstare huic coniecturae dubitationem Hemsterhusii de nomine συνεψία apud Hesychium quivis intelligat. Non ausim tamen quidquam mutare, praesertim in hoc poeta.“ *Herm.* Συνήθεται μαλακαὶ neque sunt conventus epularum interprete Matthia, neque consuetudo molliter s. leniter tangendi fides, quod praecipit Frankius, sed mollis consuetudo s. dulcis familiaritas, qua ludere amat cum amico molestos hominum labores permulcens. Nam quum in codd. legatur 486 φθιγγουσα, Schneidewinus θέλγουσα reposuit consilio meliore, quam quo Martinus φεύγουσα. — 487. „ἐπιζαφελῶς est h. l. rustice cum vehementia et vi in nimium aucta; et ἐρεῖν scite pro sonos e cithara elicere.“ *Ilg.* — 488. μετήορά τε θρυλλίζοι, frustra i. e. dissonum et vagum crepuerit. Θρυλλίζειν (ita Ruhnkenius pro θρυαλίζοι, quod tuetur Doederl. Gloss. II p. 170) est discrepare; μετήορα autem vanum sive vagum; cf. μεταμῶνια βάζειν. — Versum 489 olim defendere conatus nunc abiicio. Nam ferrem equidem solam loquacitatem, qualis apparet in sententiis repetitis 477 δέγμενος ἐξ ἐμέθεν et 490 καὶ τοι δώσω ἐγὼ ταύτην, sed hic versus interrumpit seriem enunciationum. Adscriptus autem ad marginem est ab eo librario, qui cavere vellet, ne proxime antecedentia quae sunt de cithara male tractata, ad Apollinem referri viderentur. Qua cautione in antiquo poeta opus non est. — 491 — 495. Hi vv., quos ceteri omnes sicco, ut aiunt, pede transierunt, ego non magis dispicio quam Matthias et Schneidewinus, quomodo vel sanandi sint vel interpretandi. Desideratur certe vocabulum aliquod, unde genetivi ὄρεος et πεδίοιο pendeant; neque ἔνθεν 493 quo referatur apparet. Tum quid sibi velit hoc quidem loco secunditas hominum, non minus in

obscurum est, quam ea ratio, quae intercedit huic sententiae cum seqq. οὐδέ τι σὲ χορὴ κτλ. Manifestum est aliqua excidisse. — 497. Codd. ἔχων. Martinus coni. ἐκὼν, sed procul dubio verum est ἔχειν a Matthia restitutum coll. H 351. — 498. βουκολίας τ' ἐπέτελλεν. De Mercurio pecoribus pascendis praefecto primus verba fecit Hes. Th. 444. — 501 sq. In codd. ita leguntur confusis nonnullis verbis: πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέλος· ἢ δ' ὑπὸ καλὸν | ἡμερόεν κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ μέλος ᾄσειε. Emendati sunt ex 53 sq. et 419 sq. Interpolationem Mosc. ὑπὸ νέρθεν iure non fert Schneidewinus; nec quod idem liber habet v. sq. σμερδαλέον, in hunc locum convenit; cf. ad 54. —

Versus 507—512 eiicere nullus dubitavi; nam nihil eos esse nisi miserum et nequam grammatici sive additamentum sive supplementum ad lacunam explendam, iam ante me editores viderunt ad unum omnes. De rebus singulis ut annotem, aegre a me impetro. Sed tamen ne defuisse officio videar, 507 καί ᾧ ὁ μὲν ex coni. Matthiae est. Nimis argute Schneidewinus formulam epicam huic versificatori vindicare noluit, sed scripsisse eum censuit κατὰ μὲν. — 508. Arae communes Apollinis et Mercurii commemorantur in Messenia Paus. IV 33, 5, Olympiae ibid. V 14, 6, Thebis IX 17, 2. — „Libri omnes διαμπερὲς, ὥς ἔτι καὶ νῦν, qua sententia nihil potest cogitari frigidius. Homericum fuisset διαμπερὲς ἤματα πάντα, ut II 499, δ 209. Sed non minus et rei et epicae dictioni convenit, quod reposui, ἐξέτι κέλνον. Usus est hac formula Apollon. Arg. B 782, A 430. Ita Homerus L 106 ἐξέτι τοῦ. Et, qui locus maioris etiam momenti est, θ 245 διαμπερὲς ἐξέτι πατρῶν.“ *Herm.* Vulgata sine dubio irrepsit ex v. 125. — 509. σήματ' ἐπεὶ. Particula postposita per hyperbaton etiam Z 474, ξ 175. Sed pluralis σήματα displiceat necesse est, nisi forte statuas versus excidisse eos, quibus contineretur mentio boum. Verum hoc nihil magis proficitur, quam Hermannii coniectura κτήμα δ' ἐπεὶ. — 510. δεδαῶς ad Apollinem referendum; imitatio ducta ex ρ 518 αἰοιδὸν — ὅστε θεῶν ἐξ | αἰίδει δεδαῶς ἔπε' ἡμερόεντα βοροῖσι. — Vulg. ὑπώλενιον Ilgenius emendavit ex v. 433. Citharam non sub cubito pulsari, sed ita, ut ad cubitum acclinetur, ostendunt non pauca opera arte facta. — 511 sq. *Hermannus* „Ex Apollodoro, inquit, coniicias, inventa fistula Apollinem hanc sibi expetiturum esse. Coniicias hoc etiam ex eo versu, quem statim subiicit poeta: καὶ τότε Λητοῖδης Ἑρμῆν πρὸς μῦθον ἔειπεν. Nam cur καὶ τότε

dicat, si hoc non ad fistulae inventionem spectat? At longe alia, quam quae expectes, loquitur Apollo. Metuere se dicit, ne sibi simul et cithara et arcus a Mercurio auferatur; praeesse enim hunc rebus permutandis; quare rogat, ut fide data amicitiam promittat. Quod ille quum fecisset, vicissim se ei amicum fore spondet Apollo, simulque daturum dicit auream virgam; futuri autem scientiam, quam petiisset Mercurius, non posse se ei impertire, iureiurando prohibitori; sed concessurum esse artem per sortes vaticinandi, tum hominum aliorumque animalium curam; fore etiam Mercurium nuncium Orci. Sic, pergit poeta, *Apollo amorem suum demonstravit Mercurio*. Ne verbum quidem de fistula. Quare hoc quidem pro certo habendum puto, fistulae mentionem ne supra quidem a poeta factam esse. Extremum hoc non certa ratione esse conclusum apparet ex iis quae dixi pag. 186. — ἐκμάσσωτο ab ἐκμαίωμαι ducendum coll. v. 108 ἐπεραιέτο τέχνην; erravit Ruhnkenius, quum ἐκμάττωμαι thema assumsit. —

513. De argumento quod sequitur usque ad finem cf. pag. 185 sq. — 515. ἄμα κλέψης, correctionem Mosc. recepi cum ceteris. Rem ipsam, de qua Apollo metuit, narravit Alcaeus ex eoque Lucianus Dial. Deor. VII et Hor. Od. I 10, 10 sqq. — 516. „ἐπαμοίβια ἔργα, nova forma pro ἐπαμοιβά. Ἔργα ἐπαμοίβια τιθέναι i. e. ἐπαμβέβην, ἀνθρώποις de mercatura, quae permutandis mercibus constat. Inest autem lusus verbis; significare enim illa possunt etiam *furta committere*, quod innuere voluisse Apollinem, praecedens versus indicat. Antiquissimis autem temporibus inhaerebat haec nota mercatorum generi, ut fures et praedones haberentur, quales erga Graecos erant Cares et Phoenices, soli fere iis temporibus mercaturam exercentes.“ *Matth.* — 519. „θεῶν μέγας ὄρκος nullum aliud est iusiurandum, nisi quod per Stygem fit. Itaque male hoc loco distinguitur: ἢ κεφαλῇ νεύσας (hoc vero alienum) ἢ ἐπὶ Στυγὸς ὄβριμον ὕδωρ (quod per se intelligitur ex θεῶν μέγας ὄρκος): versum igitur 519 spurium habeo.“ *Matth.* Accedit quod ὁμνύναι ἐπὶ τι non est ex usu Graecorum; neque tamen nobis expedit Hermannii ἢ ἐ Στυγὸς. — Κεφαλῇ νεύσας procul dubio sumtum ex loco celeberrimo A 528. Ὀμβριμον restitui ex auctoritate Laur.; cf. Hes. Th. 140 et Schneidew. ad Pind. Ol. IV 12. — 520. „Libri omnes ἔρδοις. Nihil hac sententia inveniri potest frigidius. Quare certa emendatione infinitivum reposui. Fraudem fecerat librariis particula εἰ, de qua vide ad H. Ap. Del. 51. Verba εἴ μοι τλάλης

γε μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι sine apodosi etiam II. Ap. Del. 79 leguntur.“ *Herm.* — 524. De coniunctis vocibus ἐπ’ ἀρθμῶ καὶ φιλότῃτι Matthias est. Callim. fg. 199 ἀρθμὸν δ’ ἀμφοτέροις καὶ φιλικαν ἔταμον. Aesch. Prom. 191. “*Ἀρθμιος* et ἀρθμήσαντε apud Homerum. — 526. Ad sententiam Matthias est. Callim. Epigr. 26 “Ὀμοσε Καλλίγνωτος Ἰωνίδι, μήποτ’ ἐκείνης | ἔξειν μήτε φίλον κρείσσονα, μήτε φίλην. — Μήτε θεὸν μήτ’ ἄνδρα Διὸς γόνον. Haec quomodo intelligenda essent, multum ac varie disputarunt, quum mirum haberet in immortalibus numerari deos et unius Iovis prolem heroicam. Quae res Matthiam et Schneidew. movit, ut Διὸς γόνον coniicerent, qua appellatione Mercurium significari voluerunt. Sed antiqua lectio ita recte se habere videtur, si Διὸς γόνον minus accurate pro omni divina progenie dictum accipias, quo nomine circumscripserit poeta id quod Homerus dicit ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν. Sunt autem Hercules, Castor et Pollux, Aeacus, alii, quos enumerare non attinet. — Paullo insolentior est ab obliqua oratione ad rectam transitus; nam in exemplis quae afferuntur Homericis Δ 303, O 346, Ψ 855 semper aliquo modo praeparatur haec conversio. Inde recto iudicio usus Schneidew., quum ἔκ non haberet quo referretur, (*Herm.* ἔν δέ) correxit ἧ σε τέλειον. — Praeclare vero idem seq. v. ἧδ’ ἀνθρώπων, quum id quod legebatur ἧδ’ ἅμα πάντων languidissimam tautologiam haberet. Σύμβολος autem quo sensu peculiari hoc loco accipiendus sit, ex universa sententia patet: Mercurius est *mediator*, *transactor* (interprete Ilgenio) deos inter et homines, διάκτορος, ἄγγελος θεῶν; cf. 576. Hermannus *pactum* vertit, Matthias *signum*, quorum neutrum intelligo. — 529 sqq. Dudum intellectum est hanc virgam non eam esse posse, qua Apollo quum ipse pasceret usus erat; illam enim tradidit fratri iam v. 497 μάστιγα φαεινήν. Est autem haec altera virga inveniendis divitiis reconditis, praecipue effodiendo auro, virga illa magica, quam nostrates vocant *Wünschelruthe*. Cedrenus hist. comp. p. 16 ed. Bk. p. 28. Ἑρμῆς ἦν γὰρ δοκιμώτατος πάνυ καὶ μαθηματικός· ὃς καὶ τοῦ χρυσοῦ τὴν φύσιν ἐξεῦρεν ἐκ μετάλλων ἀνθρώποις. Locum suppeditavit Panofka in Gerhardii Ephemer. Archaeol. 1856 n. 74, qui gemmam quandam invenit inscriptam Ἑρμῆς ἐποπτιάχρυσος. Ceterum de hac virga ex qua Mercurius invenit cognomen χρυσόραπης (non quia aurea ipsa virga esset), docte et copiose egit Preller. in Philol. I p. 514 sqq. — 530. ἀκήριον ἧ σε φυλάζει quae te servabit incolumem. Recte Prellerus

l. c. interpunctionem quae erat post ἀκήριον sustulit. Consentit Doederl. Gloss. Hom. II p. 117. Schndw. cft. Hom. τ 47 διαμπερὲς ἧ σε φυλάσσει. — Τριπέτηλος quid sit, difficile est dictu. Ingenius virgulam tribus foliis insignem dicit, eamque rem indicare imperium Mercurii tripartitum. Boettigerus in Amalthea I 107 admonet nos trifolii pratensis, quod alibi τριφύλλον dicitur, sed τριπέτηλον a Nicand. Ther. 907 et Callim. Dian. 165; inde boum greges divitiasque ex iis comparatas significari vult. Prellero denique l. c., quum πέτηλος proprie sit *surculus, ramulus* (Hes. Scut. 289 πέτηλα σταχύων *calamos* dicit), *virga ex tribus ramis iuncta* esse videtur quorum uno capulus virgae constet, reliqui duo divergantur et deinde in nodum coniungantur. — 531. Haud cunctanter dedi correctionem Hermannii omnium quas certatim protulerunt, elegantissimam. „Vocem θεοῦς, inquit, interdum magnas turbas excitasse, exquisitis exemplis docuit R. Porsonus ad Eur. Phoen. 5.“ Nitzschius ad Hom. ε 44 coni. πᾶν τοι ἐπικραίνουσα χρέος, Boethius ἐπικραίνουσα τέλος, Schneidew. πάντων κραιαίνουσα τέλος. Alia sciens praetereo. —

533. Quaesiverunt, quonam modo tam subito transitus fiat ad divinationis munus. At ipsa illa virga ex hoc genere erat; cf. schol. O 256 μειδιάσας δὲ ὁ θεὸς ἔδωκεν αὐτῷ τὴν μαντικὴν ῥάβδον. Appellatio Διοτρεφὲς displicuit librario Mosc., qui exprobravit διαμπερὲς; sed cave omnia naso suspendas aduoco in hoc carmine. — 535. τὸ γὰρ οἶδε Διὸς νόος. Quidnam? inquit Matthias; num μαντεῖήν? Immo τὸ μαντεύεσθαι, quod intelligendum est ex antecedenti sententia. — 536. πιστωθεῖς, *in fidem receptus iureiurando*, cf. Eur. Iph. A. 66. Hom. o 436. — 538. πυχινόφρονα. Dixeris, talia de hominibus tantum usurpari posse, ut Hes. fg. 79 Goettl. πυχ. Μηκιονίκη. Sed teruntur vocabula usu, imprimisque syllabae finales; inde etiam ῥήτορ πυχινόφρων est in Anthol. XI 350, 3. — 541—549. Digressionem hanc, qua vaticiniorum suorum rationem exponit Apollo cum quadam cavillatione, Matthias et Hermannus in hunc locum convenire negarunt quum propter colorem orationis, tum quia deus tanquam de re futura loquatur (δηλήσομαι, ὀνήσω). Et Hermannus quidem nihil certius est, quam hos vv. omnes ex illa Mercurii oratione servatos esse, qua is artem vaticinandi ab Apolline petiisset; itaque loco migrare eos iubet. Qui si abessent, nihil profecto desideraremus; neque Frankius quidquam proficit, quum poetam defendit „ostendere vo-

luisse, quomodo Apollinis ratio divinandi a Thriarum arte futura praevidendi differret; scilicet illum, ubi oscines vel alites ominosi fuissent, has autem, ubi dulce mel comedissent, vera vaticinari.“ Propius a vero absuit Matthias, qui eiectis vss. 539. 540 censet Apollinem ab obliqua ad rectam orationem transire potuisse, ut haec ipsa quae sequuntur ex iis sint, quae Iovi, quum vaticinandi arte imbueretur, pollicitus sit Apollo. Verum tamen in hac explicandi ratione quum recte se habeat futurum, ne opus quidem esse videtur, ut vv. praecedentes eiiciamus, quibus quae continentur sententia, in medium ut fit interiecta est, ita ut res aliqua in transitu removeatur, deinde inchoata series cogitationum continueatur atque ad finem perducatur. Sin male quem habeat totus hic locus de vaticinatione, acerbae irrisiois tam plenus, ut deus suam ipsius causam prodere videatur, is et totius carminis naturam ludicram et salibus confertam reputet et quae de thriis praedicantur v. 562 sq. deque ipso Mercurio v. 577 sq., istis nulla re temperatiora. Cf. quae dixi in praef. ad hunc hymnum. Denique eandem poetae, si hoc dicere libet, exuberantiam vidimus vv. 482 sqq. et cognoscemus paullo post vv. 560 sqq., quae mori epico suaviter et copiose res novitias enarraudi sunt tribuenda. Igitur hos versus mea sententia venustissimos omni modo huic poetae vindicandos censeo. — 542. *περιτροπέων*. Nihili est, quod interpretantur, *obire* Apollinem nationes hominum, quippe quae in seqq. vv. ipsae dicantur ultro ad eum consulendum accedere. Verbum *περιτρέπειν* apud Homerum est B 295 *περιτροπέων ἐνιαυτός* de volventibus annis, et ε 465 *μῆλα περιτροπέοντες ἐλαύνομεν* h. e. *περιτεμνόμενοι*, quem locum imitatus Apollon. Arg. B 143 dicit ἄσπετα μῆλα περιτροπάδην ἐτάμοντο. De qua interpretatione nollem dubitasset Doederl. Gloss. II p. 160. Sed hoc quem tractamus loco quamquam ea ferri non potest, tamen opus non est, ut confugiamus ad coniecturam satis elegantem Schneidewini *παρὰ-τροπέων decipiens* coll. δ 465. Nam haec ipsa *decipiendi* notio, quam desideramus, deprehenditur in verbo *περιτρέπειν*, quod aeque ac Romanorum *circumvenire* in fraudis significationem abiit. Plat. Axioch. 370 A *περιτρέπεις σεαυτὸν δειματούμενος στερήσεσθαι τῆς ψυχῆς* *te ipsum fallis atque in errorem inducis*. Hesych. *περιτρέπει, ἰλιγγιά*. — *ἀμεγάρτων φύλ' ἀνθρώπων*. Miserum dicitur genus hominum ob id ipsum quod decipi se patitur. — 544. *φωνή τ' ἠδεπότῃσι* (sic) habet Mosc., quae mera hariolatio (cf. ε 337)

non erat praeferenda vulgatae καὶ πτερύγεσσι. Contulerunt Callim. Lav. Pall. 123 γνωσείται δ' ὄρνιθας ὃς αἰσιος· οἷτε πέτονται | ἤλιθα καὶ πόλων οὐκ ἀγαθαὶ πτέρυγες. Hes. fg. LXXX Goettl. ἔνθεν ἐπι-
χθόνιοι μαντεύματα πάντα φέρονται | ὃς δὴ κεῖθι μολὼν θεὸν ἄμβρο-
τον ἐξερεῖν | δῶρα φέρων ἔλθῃσι σὺν οἰωνοῖς ἀγαθοῖσιν. Quod
autem Schneidewinus ante hunc versum aliquid omissum esse culpa
librarii statuit, quia dativi φωνῇ καὶ πτερύγεσσι non habeant, unde
pendeant, ex illo Hesiodi fragmento cognoscere potuit, σὺν οἰω-
νοῖς, ἐλθεῖν esse venire auctoribus alitibus s. ductum volatu alitum,
in qua locutione quin omitti possit praepositio, nemo dubitaverit.
Cf. etiam Hom. I 49 σὺν γὰρ θεῷ εἰλήλουθμεν. τεληέντων πετ.
significat *aves fatidicas*, proprie eas, quae ad eventum perducere
possint; ita fere Doederl. Gloss. III p. 278. — Ceterum quae
Apollo de oraculis suis petulanti cum irrisione dicit, a communi
omnium opinione non adeo abhorrent, ut ferenda non sint poe-
tanae impietatis reum faciant; immo persuasum mihi est ipsis
sacerdotibus Delphicis talem excusationem qualis continetur vss.
546 sqq. in promptu atque in usu fuisse ad tuendam oraculi sui
auctoritatem. — 547. παρὲκ νόον h. l. *temere*, *inconsulto* sicut
T 133. Significat etiam *invitum* K 391 et similiter Apollon. Arg.
A 133. — 551. „Versus valde inficetus.“ *Herm.* —

552. „Vulgo Μοῖραι. Cod. Mosc. σεμναί. Mirum vero de
Parcis haec narrari. Veriorem viam monstrat Apollodorus III
10, 2 Ἑρμῆς δὲ σύριγγα πάλιν πηξάμενος ἐσύριζεν. Ἀπόλλων δὲ καὶ
ταύτην βουλόμενος λαβεῖν, τὴν χρυσὴν ῥάβδον ἐδίδου, ἣν ἐκέκτητο
βουκολῶν· ὁ δὲ καὶ ταύτην λαβεῖν ἀντὶ τῆς σύριγγος ἤθελε, καὶ τὴν
μαντικὴν ἐπελθεῖν· καὶ δούς, διδάσκεται τὴν διὰ τῶν ψήφων μαντι-
κὴν. Hinc levi mutatione pro ΜΟΙΡΑΙ restituendum ΘΡΙΑΙ. Ze-
nobius proverb. cent. V 75. Φιλόχορος φησὶν, ὅτι νύμφαι κατεῖ-
χον τὸν Πάρνασσόν, τροφοὶ Ἀπόλλωνος, τρεῖς, καλούμεναι Θριαί, ἀφ'
ῶν αἱ μαντικαὶ ψῆφοι Θριαί καλοῦνται. Etymol. M. p. 455, 34.
Θριαί, αἱ μαντικαὶ ψῆφοι, οἷον εἰ τρεῖς οὐσαι· καὶ γὰρ αἱ τρεῖς
νύμφαι, αἱ θυγατέρες τοῦ Διός, εὐρηκῦναι τρεῖς ψήφους μαντι-
κάς, παρέσχον τῇ Ἀθηνᾷ, ἥτις ἐγκαλουμένη ὡς ἀλλότριον πρᾶγμα
μετιοῦσα (τοῦτο γὰρ τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν) ἔρριψεν αὐτὰς εἰς τὸ
λεγόμενον Θριάσιον πεδίον. Hesychius: Θριαί, αἱ πρῶται μάντιες,
καὶ νύμφαι. καὶ αἱ μαντικαὶ ψῆφοι. Scholiastes ad illud Callimachi
de Apolline in hymno eius v. 45. κείνον δὲ Θριαί καὶ μάντιες:
μαντικαὶ ψῆφοι εἰσιν αἱ Θριαί. λέγεται δὲ αὐτὰς εὐρησθαι ὑπὸ τι-

νῶν τριῶν νυμφῶν. διὰ τοῦτο καὶ θριαὶ ὠνομάσθησαν, οἶονεὶ τριαί.
 Clarum ex his est, Apollodorum Θριαὶ in hoc hymno legisse. Ita-
 que tot tantisque auctoribus obtemperandum duxi.“ *Herm.* Haec
 quam recte disputaverit, in dies plura testimonia commonstrant.
 Thriae, ut paucis comprehendam ea, quae copiose exposuit Lo-
 beckius Aglaoph. p. 814—817 (cf. Schneidew. Philol. III p. 697
 sqq.), tres virgines decrepitae sunt, nymphae educatrices Apollinis
 (v. Mueller. Dorr. I p. 344), sub Parnasso prope Delphos inco-
 lentes, ubi quum antiquissimis temporibus oracula edidissent per
 calculos (διὰ ψήφων), postera aetate ab Apollinis cultu et tripode
 sanctissimo summotae obscuram memoriam sui reliquerunt calcu-
 lis divinis cortina Delphica inclusis, quos indicat Suid. s. *Πυθώ*.
 Ipsas autem anus postquam Apollo repudiavit, aptissime hic poeta
 in tutelam fingit venisse Mercurii, qui deus praeest ludis talariis,
 v. Ar. Pac. 365 cum schol. Lexicc. vett. s. *Ἑρμοῦ κληῖρος*. Quod
 vero dicuntur *farina conspersae πεπαλαγμέναι ἄλφιστα λευκά* 554, id
 recte Matthias intelligit de *canitie*, removetque omnem dubitatio-
 nem Hesychius a Lobeckio allatus *ἄλφιστόχρως· λευκή, πολιά*. (Nonne
 etiam Thriae intelligendae sunt *λευκαὶ κόραι* his memoratae ap.
 Diodor. Excerpt. Vat. lib. XXII fg. 20 ed. Bekker.?) Nam argu-
 tius quam verius disputant Ilg. et Frankius, hoc quoque ex apum
 comparatione ad Thrias ita esse translatum, ut quum utraeque huc
 illuc volantes flores depascerent, Thriae non minus quam apes
 pulvere floribus insidente quasi pulvere farraceo conspergerentur.
 Recte autem Frankius monuit, haec verba quum epitheti locum
 sustineant cum seqq. coniungi, neque necesse esse post v. 554 la-
 cunae signa, quod Herm. fecit, appingere. Ceterum apibus assi-
 mulatae sunt Thriae fatidicae, non solum propterea quod natura
 harum volucrum multa habet communia cum Nymphis, sed etiam
 quia apes divini quiddam et praesagiens futuri habere videbantur.
 Quae opinio quam late patuerit, licet videre apud Voss. ad Virg.
 Georg. IV p. 805. Ioseph. Archaeol. V c. 6 *Λεβώρα προφήτις,*
μέλισσαν δὲ σημαίνει τοῦνομα. Laudat Schneidewinus Dissen. ad
 Pind. Ol. VI 47, Pyth. IV 60, Meinek. ad Euphor. p. 95. Welcker.
 in Diar. scholast. 1832 p. 118. — 556. *μαντείης ἀπάνευθε δι-*
δάσκαλοι ut Schneidewinum ita me offendit. Nam quod vulgo in-
 terpretantur *a frequentia hominum remotas*, nihil h. l. attinet, ef-
 flagitatque nexus sententiarum, ut eas dicat divinandi artem exer-
 cuisse antiquitus. Quae notio quum vix in voce ἀπάνευθε repe-

riatur, Schneidewinus non male τὸ πάροιθε coniecit; ego levissima mutatione scripserim ἀπάνωθε, si modo hoc compositum alicubi servatum sit (ἐπάνωθε?). — 557. Herm. scripsit ἀλέγιζεν pro vulgato ἀλέγυνεν. Eaedem voces confusae v. 361. — 558.—Vulgatum ἄλλοι' ἐπ' ἄλλῃ iure Schneidewinus sensu carere monuit, et importunam praepositionem illatam esse a librariis male sedulis, qui hiatum inde ab Homero legitimum (cf. *A* 236, Solon eleg. 11, 76, Theogn. 157. 318. 992, Phocyl. 11, 1 al.) expellere vellent. — 559. κραίνουσιν ἕκαστα. Ilg.: ad singulas quae sciscitantes proponunt quaeestiones responsa edunt. In promptu est emendare κρίνουσιν decernunt quaecunque ex iis quaesita fuerint. Sed Matthias „Qui futuros rerum eventus, inquit, praedicebant, eos ipsi efficere κραίνειν, eorum auctores esse credebantur.“ Quamquam quem affert testem Heynium ad Virg. Aen. X 176 corrigendus est, de qua re v. intpp. Sed iam Homerus de somniis veris τ 567 οἷ ὅ ἔτυμα κραίνουσι h. e. eventura praedicant. Aesch. Ag. 354 ἔπραξαν ὥς ἔκρανεν h. e. passi sunt (Troiani) qualia Iuppiter praedestinavit. Eur. Ion. 467 Φοιβήϊος ἐστία — μαντεύματα κραίνει; coll. 77. — 560. θυῶσιν pro scriptura codd. θυίσωσιν restituit ex *M* Ruhnkenius, quum θυῖζω Graecum non sit. Etiam illa forma apud scriptores solitaria est, sed sustinetur glossis Hesychii θυῶ, ὄρμῳ et ἔθυιεν· ἐνεμαίνετο, ἔτρεχεν. Ceterum hic locus significationem satis apertam habet Thyadum in Parnasso monte Bacchica trieterica celebrantium; de qua re v. Welcker *Alte Denkm.* I p. 160; et ad H. XXXIV 11. — 562. θεῶν ἐδωδήν. Melle nutritus est Iuppiter; v. Spanh. ad Call. Iov. 49. De melle ad vaticinationem pertinente cf. Pind. Ol. VI 47. — 563. Versum qui exstat in omnibus codicibus, cedere iussi lectioni marginali Laurentiani, qua propriam poetae manum contineri iam pluribus locis vidimus. Pro δεινέουσαι, quod corruptum est, scripsi δονέουσαι, quod nemo, opinor, dubitabit quin significatione intransitiva possit accipi, quum praesertim additum sit δι' ἀλλήλων: promiscue tumultuantes. Venit etiam in mentem scribere δίνουσαι (= δινέουσαι vel δινεύουσαι) quae forma verbi exstat Hes. Opp. 598 et Callim. fg. 51 Bl.); sed illud quod simplicius videtur praefero. Schneidewinus, qui et ipse hunc versum genuinum habet, alterum eiicere non ausus utrumque coniungit hoc modo ψεύδονται δ' ἥπειτα, δι' ἀλλήλων δ' ἐνέπουνσαι πειρῶνται ἐπέεσσι παρὲς ὅδ' ἡγεμονεύειν. Quod quamvis sit acutum, tamen vix Graece dici posse videtur. — Ver-

sus a me eiectus per se quidem non inficetus est, sed languidum πειρώνται interpretatorem satis prodit. Inepte autem Bothius locutionem tritissimam ὁδὸν ἡγεμονεύειν corripit scribendo ἡπεροπεύειν. — 564—566. Matthias non dubitat quin hi vv. grammatico indocto debeantur, videlicet aegre ferens repetitas formulas ταῦτ' ἔχε et τάς τοι ἔπειτα δίδωμι (quae eo minus offensionis habent, quod Apollo beneficia sua in fratrem cumulatione verborum extollere et amplificare studet); tum quod corruptum δαείης non habebat quomodo emendaret. Nam quod Ilg. vertit *si quem mortalium edocueris*, bene se habeat, modo δαῖναι sit *docere*; quod nescio an statui possit ex eadem confusione satis frequenti quae regnat apud Gallos in verbo *apprendre* et in nostro *lernen*; quam rem attigi ad H. Ap. Del. 123. Videtur huc spectare etiam glossa Hesychii δέδασον, ἔδειξαν, ἐδίδαξαν. Quod si probaveris, scribendum erit δαείης modo coniunctivo. Sed tamen veri similis est aliud quod verbum esse substituendum, velut ἀγαπήσης vel φιλήσης. Quod quale sit, aliis extricandum relinquo. Schneidew. aliqua excidisse arbitratur. — σῆς ὁμοφῆς ἐπακούσεται. Ilg. cft. Hom. ξ 327 ὄφρα θεοῖο | ἐκ δρυὸς ὑψικύμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ. Herm. tacite scripsit ἀπονήσεται, qua violenta correctione facile carebimus, si recte explicemus verba sequentia. Sed primum ad rem ipsam cf. Paus. VII 22, 2 describentem oraculum Mercurii, quod Pharis erat, Achaiae oppido. Consulebant autem statuam dei insusurrantes vespere in eius aurem id quod in votis erat; deinde abeuntes vocem primam quamque sibi oblatam pro omine accipiebant (καὶ ἥστινος ἂν ἐπακούσῃ φωνῆς, μάντευμα ἡγεῖται). — αἶκε τύχησιν h. e. *si fortuna ei arrideat*; ut Θ 430 ἄλλος δὲ βιώτω, ὅς κε τύχῃ, Ψ 466, etiam Thuc. IV 63 καὶ ἄγαν εἰ τύχωμεν, Pind. Nem. VII 16 εἰ τύχῃ τις ἔρδων. Inde τὸ τυχεῖν significat *victoriam* Pind. Ol. II 93, opp. τὸ διαμαρτάνειν, Plat. Euthyd. 280 A. — Scilicet totus locus urbanam irrisionem habet ad cetera quae de oraculorum levitate et perfidia iactavit poeta optime accommodatam. Dicit enim; *quum tu mortalem quempiam haec edocueris, saepe is vocem tuam (veram) exaudiet* —, *siquidem fortuna ei faveat*; (sin die nefasto vel importune te consuluerit, nihil lucrabitur). —

569. Non debuerunt dubitare Matth. et Schneidewinus, num Mercurio etiam leonum, suum, canum tradita cura sit; nam quum per se id non absimile sit vero, Prellerus in Myth. I p. 248 eum hoc munere fungi indicat in vase picto, quod expressum exstet apud

de Witte Elite céramogr. T. III tab. 85. Neque tamen diffiteor, ut Bothio et Schneidew., ita mihi quoque ordinem horum vss. perturbatum videri; nam quae 571 abundat et molesta est particula adversativa, ea aegre caremus v. 569, ubi mutatio structurae non satis explanatur eo quod legitur καί; aptius quoque formula haec ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών, qua omnia simul in unum comprehenduntur, ad finem sententiae reiicitur. Quamobrem aut vv. 569. 570 interpolatos iudico (nam vix tolerari possunt μῆλα sive ante sive post πρόβατα, nisi forte vox illa corrupta sit), aut versus in hunc ordinem redigendos cum Bothio 571. 69. 70. — Oratio autem conversa in infinitivum explicationem habet in eo usu, quo infinitivus pro imperativo poni vulgo dicitur; quod quomodo sit intelligendum, docuit Bernhardyus in Synt. Graec. p. 357 sq. Ceterum non opus est ut v. 571 ἐνὶ scriptum fuisse Schneidewino concedamus pro ἐπὶ, cuius praepositionis pervulgatus est usus apud Atticos, ut ἄρχων ἐπὶ τούτοις ἦν Xen. Cyr. V 3, 56, καταλείπειν στρατηγὸν ἐπὶ τοῖς μένουσι, Xen. An. IV 4, 19, alia multa. — 572. τετελεσμένον *constitutum, fixum, sanctum*, cf. Hes. Opp. 799. — 573. ἄδοτος *ctsi indolatus*, h. e. nullo munere donatus a Mercurio (sicut Apollo), *Orcus tamen magnum tibi tribuet honorem*. Ernestius vertit: *donandi nescius licet*, quod et repugnat legibus quae sunt de compositione vocabulorum neque in hunc locum cadit. De Mercurio ψυχοπόμπῳ nota sunt omnia ex Homeri ω. — 575. ἐφίλησε παντοίῃ φιλότῃ, cf. o 245 sq. — χάριν δ' ἐπέθηκε Κρονίων. Referendum hoc ad cognomen χαριδότης H. XVIII 12. Latet idem Hom. o 319 sq. Ἑρμείας ἔκῃτι διακτόρου, ὃς ῥά τε πάντων | ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει. cf. Preller. Myth. I p. 262 sq. — 576. ὁμιλεῖ. Quod M praebet νομίζων exquisita videri possit lectio — cf. Herod. II 50 νομίζουσιν Αἰγύπτιοι οὐδ' ἤρωσιν οὐδὲν i. e. χρῶνται, de quo usu v. Krueger. ad Thuc. I 77, 4 — sed conditio huius codicis quominus eam praeferamus prohibet. — 577. παῦρα μὲν οὖν ὀνίνησι acerba cum cavillatione dictum de Mercurio, cui cognomen est ἐριούνιος. Ceterum hi vv. ludicrum huius carminis argumentum tam festive claudunt, ut nihil excogitari possit aptius. Quare ne unum quidem mihi eripi patiar. —

IN

IV. HYMNUM IN VENEREM.

Hymnum in Venerem etsi praeter alios Hermannus vocat Homero dignissimum, tamen quominus in arctiorem orbem, quo definitur HomERICA poesis, eum recipiamus, cum alia multa, tum Veneris ipsius obstat figura et adumbratio ab ea quam Homerus refert imagine multum distans. Atque haec diversitas imprimis cernitur in vv. 69 — 74, ubi dea amore Anchisae ardens, dum Idae montis saltus perlustrat, ferarum animos permulcet excitandis cupidinibus, non dissimilis Rheae Phrygiae, cuius potestas illa in bestias est in vulgus cognita. Et quae apud Homerum in Olympo versatur iuncta cum Gratiis, Coelestis fere dicenda, eadem in hoc carmine vel prope ad Vulgivagae speciem descendit, saeva mater Cupidinum, lascivae voluptatis appetens, diis amore deperditis glorians ac summopere gaudens. Ac si forte quem subeat unum in Odyssea esse locum, qui toto genere proxime accedat et plane colorem huius carminis referre videatur, narrationem dico de amoribus Veneris et Martis, ne hanc quidem fabulam venustissimam ad antiquum Odysseae argumentum pertinere, non sine auctoribus gravissimis contenderim. (Vide Nitzsch. ad Φ 266 sqq.) Quae quum ita sint, non temere mihi videor concludere hymnum neque ante eam aetatem, qua cultus Magnae Matris apud Graecos Asiae incolas invaluit, iisque locis esse conditum, ubi factum hoc est, h. e. in coloniis Ionicis Asiae littus attingentibus. Et matris Idaeae nomen ipsum (Strab. 469 sq.) ostendit Rheam, cuius sacra per totam Phrygiam celebrabantur, etiam in agro Troiano habitasse; neque minus Nymphas vv. 257 sqq. memoratas in Ida monte sedem propriam et antiquissimam habuisse certum est. Vide, quae narrantur a schol. ad Apollon. Arg. B 477 et Paus. X 12, 3 (ubi Herophila sibylla ipsam se dicit μητρόθεν Ἰδογενῇ γεγαυῖαν ῥύμῳης ἀθανάτης), et quae de ea re transiens dicam in commentatione de Atye et Adrasto. Huc si addideris argumentum ipsum hymni, qui totus est in fabulis Troicis, hoc certe ex eo redundare concedes, originem carminis probabiliter quaeri in iis locis, ubi hae fabulae per ora populi circumferebantur. Sed intra huius probabilitatis fines consistendum est, ubi certa explorare nunquam dabitur. Quocirca de recto tramite sobriae investi-

gationis temere declinasse putandi sunt, qui hunc hymnum vel in honorem et in aula stirpis Aeneadarum compositum dixerunt vel totum fere ex Cypriis carminibus excerptum. Ex hisce opinionibus ea quam posteriore loco posui a Groddeckio inventam, quam sit, inanis, opus non est pluribus exponere post ea quae de argumento Cypriorum disputavit Welckerus in *Cycli epici* Vol. II. Neque firmiore fundamento stabilita sunt, quae de stirpe Aeneae hoc carmine nobilitanda primus disseruit Matthias, adoptavit praeter alios O. Muellerus in *Hist. Graec. Litt.* I p. 133. Nam de Aeneadis in Idae saltibus regiam dignitatem obtinentibus admodum vaga est fama; quos ne constat quidem Graeca lingua usos esse, nedum poesi Graeca delectatos.

His igitur missis quibus nihil lucramur figmentis ad ea potius animum advertamus, quae ad universum habitum et ad integritatem ipsius carminis spectant. Quod quum vix uno loco (vide ad 267) paullo maius detrimentum iniquitate temporum acceperit, ceteroquin tam sit incolume, ut forma ipsa et concinnitate quasi orbem suum conficiat, nihilo magis fugit obelos Hermanni, quibus ille paucos versus spurios merito fixit, plures iniuria percussit falsa suspitione ductus. Et duplicis quidem recensionis documentum nemo facile habebit vulgare illud interpolationis genus, quale conspicitur in versibus 23, 63, 98, 136, 274, 275, nullo negotio eiiciendis. Contra inanes causas adhibuit Hermannus ad removendos vv. 12. 13, ubi vide quae annotavi. Deinde duorum poetarum versus contaminatos esse contendit in hoc loco 75—81, quos ad hunc modum distribuit, ut alterius sint vv. 75. 76. 77. 81, alterius 75. 78. 79. 81. Scilicet tota haec ratio inde profecta est, ne bis recurrant verba ἐν σταθμοῖσι λειψυμένους οἷος ἀπ' ἄλλων 76 et 79. Sed de hoc genere iterationis ut rectius iudicium feratur, cavere volui exemplis congestis ad vv. 30, 51, 113. Porro in vv. 92 sqq. quam exagitat ineptam tot deorum enumerationem, non equidem praefracte negaverim fieri potuisse, ut hic unus vel alter versus supponeretur, sed quo iure duo integra carmina haec olim fuisse contendas, vix sub intellectum cadit. Deinde vv. 113 sqq. quomodo huic poetae integros vindicaverim, vide infra. Quodsi ad nostrum sensum insulsum est, dicere virginem et externam aliquam et patriam linguam se nosse, id ideo vel apud Homerum intolerabile esse vix credo Hermannum fuisse dicturum causa accuratius retractata. Nam quum ea scriberet,

nimio ardore sustentandae opinionis sese abripi passus est; itemque, quum in editionibus prave scriptum esset 212 εἰπέν τε ἑκαστα. versum sequentem damnavit libidine ductus, non edoctus iudicio. Denique vv. 274. 275 cur removeri debeant, non 276. 277, quos ille vult, in annotatione dixi.

Restat etiam unus locus, quem Herm. non in suspicionem vocavit, vv. 259 — 272. Eo quae continetur expositio de natura ac vita nympharum silvestrium, quum spuria indicata esset a Groddeckio et Ilgenio, eam nostra aetate nemo, opinor, erit qui eiectam velit. Nam id ipsum, quod illis suspicionem movit, nymphas quas Graeci vocant ἀμαθονάδας etiam Homero notas (nam aperte significantur Z 419, cf. Welcker. Mythol. I p. 657 sq.) hic introduci, hoc igitur potius eiusmodi est, ut multo minus de interpolatore cogitare possimus. Nymphas in Ida monte praecipue et creditas fuisse et deorum honoribus affectas iam supra dixi; poeta autem, quemadmodum in fabulis Troicis, quae de Ganymede et de Tithono ferebantur, studiose immorari et filum ducere videtur, ita hac quoque occasione vel data vel arrepta longius quam necesse erat exspatiatur in hoc argumento, quod intactum fortasse ad id tempus se primum proposuisse posset gloriari. Nam de arte et ingenio poetae si pericliteris iudicium ferre ex hoc carmine, multum abest, ut divinum Homeri ingenium eum attingere concedam. Argumentum quidem simplex est et unum, fluit oratio tam plena Homericæ elocutionis, quam in nullo alio ex his hymnis, sed ita, ut locis non paucis humi serpat et languor quidam inconcinnus et singula verba et versus integrós occupet. Cf. quae annotavi ad vv. 30 et 113 sqq. —

1. „Ἔργα simpliciter ea quae fecit Venus. Intelligitur id factum, in quo enarrando positum est hymni argumentum. Itaque sine causa in hoc verbo haesitatum est. Caeterum ante Hermannum perverse legebatur Μοῦσα, μοι ἔννεπε. V. Schaef. App. Crit. ad Dem. T. I p. 696 sq. Buttm. Gr. Gr. I p. 64 n. 7.“ Frunk. — 2. Ἀφροδίτης Κύπριδος. „Non meminerat huius loci magnus Bentleius, quum ad Hor. Carm. I 4, 5 Κυθήρεια vel, quod idem est, Κύπριδα Ἀφροδίτην a quoquam Graecorum dictam negaret. Vide Cl. Albertum ad Hesych. v. Κυθήρεια. H. XIV [X] 1 Κυπρογενέα Κυθήρεια ἀέλομαι.“ Ruhnck. Addit Ilgenius Musaeum 38 Κυθήρεια Ἀφροδίτη. — 3. Ad hanc laudem Veneris expositionem cf. initium carminis Lucretiani.

4. *Διπέτεας*. Tenorem posui in antepenultima invitis quidem libris, sed ratione postulante. Vox enim quum h. l. deducatur a *πέτομαι*, ad eandem normam exigenda est atque *ὑπιπέτης*, de quo voc. vide schol. ad *M* 201. Ceterum hic locus (ubi utrum intelligas *aves aëra pervolantes*, *ἀεροπέταις*, an *a Iove missi*, *Iovis iussu volantes*, *ἐναλσίμοι*, ut *β* 182, incertum est) hic locus, inquam, insigne praebet documentum, iam huius poetae aetate dubitatum fuisse de vera significatione Homericī illius *διπετέος ποτάμοιο*, quod quam variè ac perversè postea sint interpretati, cognoscas ex scholio ad *P* 263 et apud Steph. Thes. s. v., ubi tamen hic locus neglectus est. — 5. ὅσα — πολλὰ dictum pleonastice ita ut posterius supervacaneum sit, quod genus exempla habet *T* 178 τόσσον — πολλόν, et quae propius etiam accedant, Hes. Th. 582 κνώδαλ' ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει ἠδὲ θάλασσα. Tamen rem si accurate inspicias, vix egent excusatione loci, quibus duo coniunctim praedicantur, et quaecunque insint in mari omnia indicari, et ea multa esse. „Versum 6 habet etiam Proclus H. Ven. 13. πᾶσιν δ' ἔργα μέμηλεν ἔρωτοτόκον Κυthereίης.“ *Matth.* — 7—35. Inanis est conatus Ilgenii hos vv. a reliquorum consortio colibendi, quia ab argumento carminis alieni sint; quibus ego nullo modo carere velim. Solent autem epici arripere occasionem quamvis rem exemplis insignibus illustrandi, neque anxie curare, num ad rem propositam hoc pertineat. Cum hoc loco aliquo modo congruit Homerus *Ξ* 315 sqq. — 8. κούρην τ' αἰγ. Particula τε posita exspectes sententiam sic continuari καὶ Ἀρτεμις; sed structura inchoata abrumpitur multis interpositis versibus. Nugatur *M* γ' αἰγ. — Accusativi formam γλαυκῶπιδα tuentur codices etiam H. Ap. Pyth. 145 et Θ 373; desinentem in ν legimus H. Ap. Pyth. 136 et α 156; quod tutius est utrumque iuxta ferre quam alterum ex altero mutare. — 9. οἱ ἄδεν. Ita Matthias et postea Herm. ad Orph. p. 780; cf. vv. 10, 18, 21, et ad H. Merc. 143. — 10. Offendit Matthiam notio belli et pugnae pluribus quam opus esset vocabulis expressa; sed talia si offensioni erunt, quid tandem fiet de hoc versu Homericō ὑσμῖναί τε μάχαι τε φόνοι τ' ἀνδροκτασίαι τε? — 12. „Insolens est et valde frigidum, quod vulgo legitur, τέκτονας ἄνδρας ἐπιχθονίους. Quare ἐπιχθονίοις scripsi, quod est cum ποιῆσαι construendum.“ *Herm.* At fugit virum summum locus, qui hunc tuetur plane geminus, H. XX 3 ὃς μετ' Ἀθηναίης γλαυκῶπιδος ἀγλαὰ ἔργα | ἀνθρώπους

ἐδίδαξεν ἐπὶ χθονός. Et saepe ἄνδρες ἐπιχθόνιοι coniunguntur
 apud Homerum. — „Τὲ καὶ pro vulg. καὶ Ruhnkenio debetur.
 Nam καὶ non solet in thesi ante vocalem, nisi in quarto versus
 pede, produci. Vid. Wellauer. ad Apollon. Argon. A 20, B 762.“
 Frank. — Σατίνας Ruhnkenius restituit e glossa Hesychii. — Versus
 12 et 13 Hermannus ab antiquo poeta abiudicandos censet propterea
 quod non sint bene nexi cum praecedentibus. Sed asyndeton ex
 more Homeri est in enumerationibus, praecipue in vocibus πρῶ-
 τος δεύτερος ὕστατος, cf. A 105, N 46, 91, γ 36, ι 437. Signi-
 ficatur autem hoc exemplo Minerva μηχανίτις dicta, ὅτι βουλευ-
 μάτων ἐστὶν ἡ θεὸς παντοίων καὶ ἐπιτεχνημάτων εὐρέτις, quae verba
 sunt Pausaniae VIII 36, 3. Cf. ad II. XX 3. — 18. Mira lectio
 in M partim errore nata partim hariolatione. — 19. De choreis Dia-
 nae cf. II. XXVIII 13 sqq. II. Ap. Pyth. 21 sqq. Callim. in
 Dian. 170 sqq. Ὀλολυγὰς non tam ad clamores venantium rettul-
 erim, quam precantium diesque festos agentium, quod est etiam
 Z 301. Callim. Lavacr. 139. Herod. IV 189. — 20. δικαίων τε
 πόλις ἀνδρῶν. De Diana iustitiae amante, iniustos sagittis suis
 transfigente v. Callim. II. Dian. 122 sq. ibique Spanh. Hinc ἀγο-
 ραία dicta Olympiae, Paus. V 15, 4, eademque natura indicatur
 cognomine quo gaudet Σώπειρα. — 23. Versum insulsissimum
 merito sustulit Heynius ad Apollod. p. 15. Sententia inde expli-
 canda, quod Saturnus natos devorasse et primam omnium Vestam
 dicitur, deinde Iovis dolo coactus quas devorasset rursus evo-
 misse inverso ordine, Apollod. I 1, 5. Hes. Th. 497 sqq. Ce-
 terum de Vesta vide ad II. XXIX. — 24. Neptunum et Apollinem
 in matrimonium appetiisse Vestam hoc uno loco memoratur. Res
 subobscurior ἀλληγορικῶς in hunc modum videtur interpretanda,
 ut ἐστία, firma et stabilis sedes terrae, neque cum Sole per aethera
 vagante societatem inire dicatur neque cum mari fluctuante et
 terras ambeunte. Cum Neptuno et Amphitrite Vesta erat dedicata
 Olympiae, Paus. V 26, 2. Preller. Mythol. I p. 267. — 25. Her-
 mannus putat poetam scripsisse ἐθέλεισθ'; sed excusationem habet
 productio idoneam et caesura et interpunctione. Ceterum cf. η
 305, I 510. — 29. Scripturam librorum ferri non posse conten-
 dit Hermannus ad Orph. p. 817, quia prior syllaba vocis καλὸς
 apud epicos nunquam corripitur, conatus simul mutare in Hesiodi
 locis Opp. 63 et Th. 585, ubi recte ei non obtemperavit Goett-
 lingius. Neque magis sollicitandus in hoc carmine v. 261 ἀθα-

νάτοισι καλον, quamvis facilis sit correctio. Talia enim condonanda sunt horum poetarum aetati, quae quantas commutationes in dicendi usu et in rebus metricis sit experta, loco non uno apparet. Igitur quod ille post Ilgenium scripsit ceteris comprobantibus τῇ δὲ πατὴρ δῶκεν καλὸν γέρας, id eo magis repudiabimus, quia nunquam, quod sciam, πατὴρ omisso nomine de Iove usurpatur (cf. II. Cer. 321, Epigr. II. IV 1, ubi Ζεὺς additus est), praesertim quum h. l. patris denominatio ad Saturnum, ex quo nata erat Vesta, referenda esset. — 30. Particulae καί τε ter repetitae brevi spatio interiecto, v. 36. 38 certe inopiam quandam ingenii produnt. Sed ideo nihil mutandum neque eliciendum; cf. eiusdem vocis languidam repetitionem ἐς v. 58 et 59, ἔρθα 60 et 61, δ' ἦτοι 225, 230, 237; vox ἔργα quinques repetita in vss. 6—16. — De re narrata cf. Plat. Phaedr. 246 E μένει γὰρ Ἑστία ἐν θεῶν οἴκῳ μόνῃ, quum ceteri dii diversa loca obeant. — πῖαρ ἐλοῦσα, cf. A 550 βοῶν ἐκ πῖαρ ἐλέσθαι. Optimam partem sibi elegit Vesta, quippe cui in sacrificiis ἀπαρχαί semper fierent; Zenob. Proverb. I 40 et Paroemiogr. Gr. I p. 14. Cf. ad II. XXIX. — 31. Τιμάοχος. „Idem II. Cer. 268. Expectaveris τιμήοχος. Vid. Lob. ad Phryn. p. 642.“ Frank. — 34. πεφυγμένον, active ut Z 488, X 219, α 18, ι 455. — 35. παρὲκ νόον ἤγαγε, cf. Hom. K 391. Ad sententiam Matthias contulit Eur. Tro. 948 sqq. — 38. εὔτε θέλοι. De forma verbi bisyllaba vide ad II. Ap. Del. 46. Coniunctivum ut ex Mosc. mutuemur, quod voluit Hermannus, opus non est, quia h. l. de re praeterita sermo est neque de praesente et futura. Quid enim hoc ad poetam, qui fingit Iovem ea quae antea passus erat rependentem, non ea quae evenire in posterum possent? — 39. συνέμειξε, cf. Apollon. Arg. A 1154. — 40. ἐκλελαθούσα in oblivionem adducens, cf. B 600, β 221, η 220, υ 85. Sic etiam Theocr. I 63 Ἀίδας ὁ ἐκλελαθών. — 41. Fortasse transponendum est ἢ εἶδος μίγ' ἀρίστη. — „Versus 42—44 Ilgenius ex Theogonia aliqua huc male translatus censet; recte, si ad nostrum sensum rem aestimamus; sed in veterum vatum carminibus versato istae prolixitates et redundantiae non mirae videbuntur.“ Matth. — 43. Ζεὺς ἄφθιτα μῆδεα εἰδώς ex Ω 88, Hes. Th. 545. — 47. ἀποεργμένη. Haec forma confirmat disputata acute a Buttm. Gr. Gr. II p. 170. — 48. εἶπῃ. Cave cum Ilgenio scribas εἶποι propter antecedens εἶη; nam hanc diversitatem modorum tuentur complures loci Homericī O 598, μ 156,

χ 443; v. Thiersch. Gr. § 342, 5. — 51. Piersonus eūci voluit versum, quem non intellexit propter τέκεν, quod illo tempore in editionibus erat. Recte Ilgenius τέκον ex *M* recepit; sed male idem τὰ τε scripsit. Καί τε plane ex more Homeri est, cf. *T* 86, *X* 31, § 465, ψ 13; Naegelsb. ad *A* 521. Nec nimis offendere debet vox καταθυητός ter repetita eo loco, ubi vix poterat evitari. — 52. Schaeferi emendatio συνέμιξε ducta e vss. 50. 250. —

53. „Verisimile est poetam dedisse Ἀγγίσεω ἄρα οἱ γλυκὺν ἥμερον ἔμβαλε. Nam quum res ante universe indicata enucleatius describitur, ἄρα, scilicet, sine copula subiici solet. Hom. *A* 397 πάντα ἔπεφν', ἕνα δ' οἶον ἦι οἰζόνδε νέεσθαι. | Μάλον' ἄρα προέηκε. Θ 560 sqq., § 251 sq. Sic etiam ῥὰ in δ 503 sq.“ Haec Hermannus; sed Frankius monet versum 53 remotiorem esse a v. 45, quam ut omitti δέ potuerit. — 54. ἐν ἀκροπόλοις ὄρεσιν, cf. *E* 523, τ 205. — πολυπιδάκον. Homerus semper πολυπίδαξ Ἴδη, sed illa forma exstat etiam in fragmento Cypriorum apud Athen. XV 682 F et apud Hesych. s. v. — 57. Pro ἐκπάγλως Koechlyus in Coniectan. epic. fascic. III Turic. 1856 nulla fere littera mutata scribit ἔκπαγλος. Ad vulgatam cf. *I* 450 ἔκπαγλ' ἐφίλησα et *E* 423. — 58—63. Totus hic locus conglutinatus ex Θ 362—365 et Ξ 169 sqq. — 59. „Vulgo ἔνθα δέ οἱ. Neminem latet ἔνθα δέ esse ibi, ut Σ 497, Θ 98; ἔνθα τε autem ubi, ut λ 474, ν 107, ω 14. Quare etsi Θ 363, unde hic hymni versus est, pariter ἔνθα δέ legitur, tamen et in hymno ἔνθα τε scripsi et eodem modo in Odyssea scribendum puto. Adhibendus est in hoc genere arbiter sensus, non quod res demonstrari nequeat, sed quod non possit nisi comparatione omnium similium formularum probari. At quis sustineat tantam locorum multitudinem adscribere? Ἐνθα τε pro ἔνθα δέ legi velim etiam Θ 48, Ν 21, Ξ 215, Χ 147. Defendi potest ἔνθα δέ Ζ 245, 249, quamquam ne hic quidem alterum spernendum esset.“ Haec Hermannus acutissime ut solet disputavit; quem etsi omnibus in locis secutus est Spitznerus ad Θ 48, recte tamen Diindorfius et Bekkerus lectionem codicum servarunt. Nam corrigendus quoque esset II. XIX 31 ἔνθα δέ οἱ τέμενος Κυλληνίου ἐστίν. Sed hoc loco manifestum est, quod in ceteris quoque fieri potest percommode, totum enunciatum accipiendum esse παρενθετικῶς. Ceterum vv. 59. 60 omitti non debent; nam θυώδης bis repetitum in hoc carmine exempla habet (ad v. 30. 51). De repetita praepositione ἐς Κύπρον — ἐς

Πάφον cf. Ω 614 sq., H. Ap. Pyth. 260 sq. ἐς Κρίσην — ἐς λιμένα. — 62. Vox ἐπενήροθε quam originem habeat, multum ac diu certarunt grammatici, in quo tanto dissensu quid probem non habeo. De loco Θ 365 quidem Doederl. Gloss. II p. 181 sq. ita disserit, ut totum versum eiiciendum existimet. Quo versu etsi facile carere videmur, tamen quam id inconsulte dixerit, imitatio ostendit huius loci. Neque eum offendere debuit numerus pluralis οἶα relatus ad voc. ἐλαίω, cuius usus exempla invenies in annotatione Ameisii ad δ 177. — „Versus 63 ex Ξ 172 exempli causa adscriptus postea, ut fit, in textum irrepsit. Vid. ad H. Ap. Del. 96. Pro vulg. ἐανῶ recte Hermannus scripsit ἐδανῶ, quod iam Barnesius ex l. l. rescribi iusserat. Cf. Buttm. Lexil. II p. 14.“ *Frank.* — In vss. 66. 67 corrumpendis vel, ut sibi videbatur, emendandis luxuriatum est ingenium librarii Mosc. Scilicet apud Homerum semper est ῥίμφα πρήσσουσα κέλευθον; sed ob eam ipsam causam qui factum esse putamus, ut in ceteros codices irreperet θωῶς? Neque magis accipiendum est ἐπὶ Τροίης, quamquam ita plerumque Homerus, cf. Naegelsb. ad Γ 5. Sed de accusativo cf. Z 286, M 375, Γ 265 al. — V. 68 ex Θ 47. 70 — 74. Ad rem contulit Matthias Apollon. Arg. A 1140 sqq., ubi eadem fere de Cybele dicuntur, et Lucian. Dial. deor. 12. — 76. Hermannus scripsit εὐρ' ἐν σταθμοῖσι et v. 79 ὁ δ' ἐν σταθμ., quod praepositionem addere soleat Homerus. Quae si alterutro loco in libris inveniretur, non reluctarer; nunc autem salvo metro mutare non audeo et comparo ζ 8 εἶσεν δὲ Σχερίη, 162 Δήλῳ, Θ 66 μέσσω δαιτυμόνων; cf. etiam Kruegeri Gramm. dial. § 46, 2. Verba λελειμμένον, οἶον ἀπ' ἄλλων imitationem quandam habere videntur ex T 158, ubi Achilles ad Aeneam: ἦ οὐ μέμνη ὅτε πέρ σε βοῶν ἄπο, μούνον εὐντα, σεῦα κτλ. — 77. Θεῶν ἄπο κάλλος ἔχοντα. Contulit Matthias Θ 457 et Hes. ap. Schol. Pind. Pyth. IX 6 (fg. LXXXI Goettl.) Θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα. Alcinous ζ 12 Θεῶν ἄπο μῆδεα εἰδώς; Z 156, ζ 18. Significatur id quod a dis impertitum est ideoque similes deorum reddit homines. — 81. ὁρόων ἐφράζετο. Similiter ω 391 ἴδον φράσσαντό τε, ω 217 ἐπιγνώη καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν, etiam H. Ap. Pyth. 237; quamobrem opus non est coniectura Koechlyi l. c. φρεσὶν ἄζετο. Quod induxit Hermannus h. l. et H. Merc. 407 θάμβαινεν, mera coniectura vel potius errore pronunciandi in codice A nititur. Vulgata forma θαυμάινω cur spernatur, causam video nullam;

eadem legitur Φ 108, Pind. Ol. VIII 57, Callierat. ap. Stob. Floril. 85, 17 (Vol. III p. 143 ed. Meineke). — 86. Forma $\xi\epsilon\sigma\tau\omicron$ confirmatur loco M 464; de spiritu cf. Buttm. Gr. I p. 525*). — 87. Vox $\acute{\epsilon}\pi\iota\gamma\nu\alpha\mu\pi\tau\acute{\omicron}\varsigma$ quum hoc uno loco adhuc legeretur, Barnesius duo fecit vocabula $\acute{\epsilon}\pi\iota\gamma\nu\alpha\mu\pi\tau\acute{\alpha}\varsigma$, cui sententiae subscribens Doederl. Gloss. II p. 42 praepositionem satis contorte sic explicat: $\acute{\epsilon}\pi\iota\tau\omicron\upsilon\tau\omega$, zu dem (unentbehrlichen) $\pi\acute{\epsilon}\pi\lambda\omicron\varsigma$ trug sie überdiess noch (entbehrliche) Schmucksachen. Scribendum erat iamdudum $\acute{\epsilon}\nu\gamma\nu\acute{\alpha}\mu\pi\tau\alpha\varsigma$ ex σ 294 $\acute{\epsilon}\nu\gamma\nu\acute{\alpha}\mu\pi\tau\omicron\iota\varsigma$ κληῖσιν, Apollon. Arg. I 832 $\acute{\epsilon}\nu\gamma\nu$. $\pi\epsilon\rho\acute{\omicron}\nu\eta\sigma\iota\nu$. Eodem epitheto ornatur $\acute{\alpha}\gamma\chi\acute{\upsilon}\rho\alpha$ Orph. Arg. 499 al. — 88 sq. $\pi\epsilon\rho\iota\kappa\alpha\lambda\lambda\acute{\epsilon}\epsilon\varsigma$ ἦσαν, καλοὶ. Erat qui haec vocabula continenter posita languida diceret et intolerabilia. Sed de hac ineleganti orationis copia idem valet quod dixi ad v. 30. — 89 sq. Ad comparisonem lunae contulit Matthias Theocr. II 79. $\sigma\tau\acute{\eta}\theta\epsilon\alpha$ δὲ $\sigma\iota\lambda\lambda\beta\omicron\nu\tau\alpha$ πολὺ πλέον ἢ τὸ $\Sigma\epsilon\lambda\acute{\alpha}\nu\alpha$ et Chaeremon. ap. Athen. XIII 608. $\acute{\epsilon}\kappa\epsilon\iota\tau\omicron$ δ' ἡ μὲν λευκὸν ὥς σεληνόφως | φαίνουσα μαστὸν λευκόμενης $\acute{\epsilon}\pi\omega\mu\acute{\iota}\delta\omicron\varsigma$. Adde Hor. Carm. II 5, 18. Tibull. III 4, 29. Iam hinc apparet, verbum $\acute{\epsilon}\lambda\acute{\alpha}\mu\pi\epsilon\tau\omicron$ a plerisque editoribus per schema Pindaricum (vide ad H. Cer. 279) male ad monilia ($\acute{\omicron}\rho\mu\omicron\iota$) relatum esse; quod Frankius impersonaliter accipit: *splendor erat* (um die Brust leuchtete es wie Mondesglanz). Sed quid quaeso impedimento est, quominus ipsam Venerem intelligamus subiectum esse enunciati? Quod si alicubi aegrius ferri videatur, in hoc certe poeta non offendet. Nam frequens est $\lambda\acute{\alpha}\mu\pi\epsilon\sigma\theta\alpha\iota$ de hominibus apud Homerum, ut $\tau\epsilon\upsilon\chi\epsilon\sigma\iota$ $\lambda\alpha\mu\pi\acute{\omicron}\mu\epsilon\nu\omicron\varsigma$ P 214, Σ 510, T 46, $\lambda\acute{\alpha}\mu\pi\epsilon$ δὲ $\chi\alpha\lambda\kappa\acute{\omega}$ M 464, $\lambda\alpha\mu\pi\acute{\omicron}\mu\epsilon\nu\omicron\varsigma$ $\pi\nu\rho\acute{\iota}$ $\pi\alpha\nu\tau\acute{\omicron}\theta\epsilon\nu$ O 623. (In carmine recentiore Graeco legitur eadem sententia: $\beta\acute{\alpha}\lambda\epsilon$ τὸν ἥλιον πρόσωπον καὶ τὸ φεγγάρι $\sigma\tau\acute{\eta}\theta\omicron\varsigma$, h. e. fac ut splendeat solis instar vultus tuus et pectus ceu luna). — 92. ἥτις quaecunque, cf. H. Cer. 119. — 93. Mole exemplorum, quae sunt apud Hesiodum in Theogonia, obrutus tamen sustinui, ne cum Barnesio scriberem $\chi\rho\nu\sigma\acute{\epsilon}\eta$, neque magis v. 98 $\Nu\mu\phi\acute{\epsilon}\omega\nu$. — 94. $\Theta\acute{\epsilon}\mu\iota\varsigma$ ἡυγενῆς dicitur Coelo et Terra prognata, Hes. Th. 135. Epitheti forma unica, neque magis $\acute{\epsilon}\nu\gamma\epsilon\nu\acute{\eta}\varsigma$ apud Homerum Hesiodumque obvium est. Etiam $\acute{\epsilon}\nu\eta\gamma\epsilon\nu\acute{\eta}\varsigma$, quod est A 427, Ψ 81, expelli iubet et auctore Aristophane reponi $\acute{\epsilon}\nu\eta\phi\epsilon\nu\acute{\eta}\varsigma$ * Nauckius de Arist. Byz: p. 50. — 96. Apud Homerum Gratiae cum sola Venere versantur E 338, σ 192, eandemque in loco ex Cypris servato ab Athen. XV p. 682 vestimentis omnique cultu exornant; sed cum

omnibus fere diis eas postea societatem iniisse exemplis comprobavit Prellerus Mythol. I p. 276 sq. — 99. Ex hoc versu luculenter apparet praestantia codicis Laurent., quippe in quo una genuina lectio ita servata sit, ut ceteri omnes glossam suprascriptam (vel potius errorem pronunciatione ortum) receperint. Vv. 97 et 99 sunt ex *T* 8. 9; cf. etiam § 123. 124. De voce *πίσεια* adscripserunt II. XIX 2, Apollon. Arg. *A* 1266, *I* 1218, Simonid. ap. Etym. *M* p. 135, 30. Versum 98 merito proscripsit Ruhnkenius ut confictum ex vss. 259 et 286 fortasse ab eodem grammatico, cuius manum iam agnovimus in v. 23. Ei cur obtrudamus cum Barnesio formam ionicam *Νυμφέων*, non intelligo. — 103. Ad sententiam proxime accedit *Z* 476, ubi Hector pro filiolo precatur *Ζεῦ ἄλλοι τε θεοί, δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι | παῖδ' ἐμόν, ὥς καὶ ἐγὼ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσιν*. Hermannus, qua erat iudicii elegantia, quum non concoqueret quod legebatur *ἀριπρεπέα ἄνδρα*, coniecit *αἰεὶ* in fine versus ponendum; sed verum haud dubie invenit Schneidewinus *ἀνδρῶν*, collato illo quod satis frequens est in *Odyssea* *πάντων ἀριδείκετος ἀνδρῶν*; v. Philologi Vol. IV p. 764. — 104. *εἰσοπίσω* legitur apud Tyrtaeum sg. 7, 12 Del., Soph. Phil. 1105, Rhianum in Anthol. Pal. VI 34, 5. Sed rarus usus vocabuli movere nos non potest, ut cum Hermanno inferamus *ἐξοπίσω*, etsi hoc usitatum est Homero. Pro *γόνον* Koechlyus l. c. offert *γάμον*, quod ne speciem quidem veri praebet. — V. 109 ex *π* 187. — 110. „*Γυνή δέ*. Cf. v. 145. Male Ilgenius coniecit *γυνή τε*. Alia ratio est *Ω* 58 „*Ἐκτὼρ μὲν θνητός τε, γυναῖκά τε θήσατο μαζόν*, ubi idem est utriusque enunciati subiectum. De particulis *τὲ* — *δὲ* cf. Hand. diss. I de part. *τὲ* p. 9. Mutata est h. l. oratio, quae sic debebat conformari: *ἀλλὰ καταθνητὴ τε γυναικός τ' ἐκγεγανῖα μητρὸς, αὐτ' ἄλλ' αὐτὴ μὲν εἶμι καταθνητὴ, γυνή δέ με γέλνατο μήτηρ*.“ Frank. — 113. Ὀτρεὺς etiam apud Homerum *I* 186 rex Phrygum est, cui Priamus iuvenis auxilium fert cum Amazonibus ad Sangarium flumen bellum gerenti. — 112. *εὐτείχετος* forma singularis; Homerus *εὐτείχεος* et *εὐτειχίης*. — 114. Corruptam vocem *Τρώος* praeter librarium Mosc. emendavit etiam Piersonus ad Moeriu p. 371. — 113 — 116. Ex his versus 116 Ruhnkenio adeo illepidus et inficetus videbatur, ut duro esse ingenio iudicaret, qui eum pro Homérico agnosceret. Matthias insuper versum 113 damnavit; longe enim insulsissimum esse, quod virgo suam ipsius linguam patriam nosse

sese profiteretur. Vix credas hominem in Homero diu multumque versatum indolem eius aetatis adeo non habuisse perspectam. Scilicet hunc libido coniectandi abripuit, neque vidit eiectis vss. 113 et 116 ne eos quidem qui mediū intercedunt 114. 115 quidquam habere quo referantur. Ne multa, uterque versus genuinus est ab uno eodemque poeta, qualiscunque is erat, profectus. Solum emendatione egebant ea, quam priori attulit Wolfius (τε καὶ), posteriori Hermannus (γε καὶ). Iteratio autem sententiae ex nostro quidem iudicio submolesta huius poetae propria est; qui quum Homeri suavem et leniter fluentem loquelam imitari studet, non raro nimius evadit in rebus accuratius exponendis. Collegit languidae eius copiae exempla Ilgenius haec 117 et 121, 76 et 79, 211 et 212. Parum ferax poetae ingenium iam cognovimus ad v. 30 et 52. Accedit, quod saepe totos versus et formulas integras in exiguo carminis ambitu recoquit, ut 91 et 144, 110. 111 et 145. 146, 131 et 187, 221 et 240, 258 et 285, 39 et 250; quae res quamvis ab Homeri consuetudine non longe abesse videatur, facile tamen intelligitur aliud esse nativam simplicitatem ad auditorum aures permulcendas cum arte et industria quaesitam, aliud inopiam. — De δ' ἦτοι 116 vide ad v. 226. — Versus 118 ex II 183 ubi pariter atque h. l. Mercurius rapuisse Polymelam dicitur. — 119. δὲ vi caesurae producitur sequente littera liquida, ut ε 154 ὥρσαν δὲ νύμφαι. Male Barnesius δῆ. — νύμφαι h. l. *novae nuptae*, ut Γ 180 et δ 743. — 121. Mercurius similiter Helenam rapit per aerem Eur. Hel. 44 sq. — 123. ἄκληρος alibi *exsors* de hominibus, hic de terra, quae sorte nondum est nacta dominum; sic etiam Eur. Tro. 32 ἄκληροι Τρωάδων eae mulieres Troianae dicuntur, quae nondum sorte alicui Graecorum mancipio datae sunt. — 125. Librarius Mosc. quum scriberet ψαύσειν, hoc ita voluit intelligi, ut intellexit Matthias: *credebam me non amplius terram tacturam esse, sed in coelum raptum iri*. Cui rationi tamen obstat quod sequitur Ἀγχίσεω κτλ. Retinenda est vulgata: *non videbar mihi terram pedibus attingere*, quod ipse Matthias recte dicit dubitantis esse et vix sui ipsius compotis. Cf. Ξ 228 de Iunone iter faciente οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῦν. — 127. τεκείσθαι forma singularis, quae habenda est pro futuro attico quod dicunt secundo. — 132. Recte Hermannus secutus est codicem Mosc., in quo μὲν coniectura additum. Ceterum cf. δ 64 ἐπεὶ οὐ κε κακοὶ τοιούσδε τέχουσιν. H. Cer. 213 ἐπεὶ οὐ σε

κακῶν ἀπ' ἔολπα τοκήων | ἔμμεναι, ἀλλ' ἀγαθῶν. — 135. οἷ τοι
 ὁμόθεν γεγάασιν; cf. Hes. Opp. 108. ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνη-
 τοί τ' ἄνθρωποι, ad quem locum affert Goettlingius Soph. El. 153.
 οἷς ὁμόθεν εἰ καὶ γονᾶ ξύναιμος et Eur. Iph. Aul. 503. τὸν ὁμόθεν
 πεφνύότα. — 136. In libro antiquissimo, ex quo nostri codices
 derivati sunt, apparet iam scriptos fuisse duos illos versus quos
DFLM exhibent. Nam Parisinorum lectio aperte ex aberratione
 oculorum (inquit Hermannus) ad vocem ἀεικελίη in altero versu
 nata est. Quomodo autem ex uno versu duo exstiterint, commode
 explicuit Ruhnkenius, qui οὐ variantem esse ait vocis εἰ, τε vocis
 σφιν, γυνή glossam nominis νυός, denique ἀλλ' εἰκνῖα glossam ver-
 borum ἦε καὶ οὐκί. Hermannus alterum versum interpolatori poetae
 tribuit, sed utrumque conservavit. — 139. Emendavit hunc v.
 Matthias inserto τοι. Futuro adiunctum est κεν etiam *A* 139 ὁ
 δέ κεν κεχολώσεται, ὅν κεν ἴκωμαι. Digammatum ἄλις cognoscas ex
X 340 ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἄλις χρυσόν τε δέδεξο. — 140.
 „ἄποινα retributio pro reperta et servata filia. Ἄποινα de remune-
 ratione quacunque, ἀμοιβή, est etiam Pind. Ol. VII 30 πυγμῶς ἄποινα
 praemia pugilatus; Pyth. II 21 ἄποιν' ἀρετᾶς; Hesych. ἄποινα·
 λύτρα καὶ δῶρα. Possit etiam pro donis nuptialibus accipi, quae
 parentes novae nuptiae sponso dant, quibusque eum quasi emunt;
 μείλια vocat Homerus *I* 147. ἐγὼ δ' ἐπὶ μείλια δώσω | πολλὰ μάλ',
 ὅσσ' οὐπω τις ἐγὼ ἐπέδωκε θυγατρὶ. Perseo Andromedam ducturo
 promittunt super regnum dotale parentes Ovid. Met. IV 704. Et Virg.
 Georg. I 31. Teque sibi generum Tethys emat omnibus undis.“ Matth.
 — Vv. 141. 142 frigere dicit Matthias; mihi contra valde lepidi
 esse videntur. Nam contrariis atque antea dixerat addendis et
 nuptiarum admonendo excitat cupidinem Anchisae, quod ipsum
 erat propositum. Ἰάμον τίμιον significat honestas apud deos ho-
 minesque nuptias, quibus opponitur concubitus illegitimus. — 145.
 Wolfius θνητὴ γ'. Vide ad v. 110. — 147. Hermannus corrupte-
 lam codicis Mosc. secutus antiquiorem lectionem reposuisse sibi
 videbatur ἀθανάτου δὲ ἔκρητι. Vereor autem, ne iusto antiquiorem
 finxerit hunc poetam. — 150. Difficilis sane explicatio locu-
 tionis οὐτις ἐνθάδε με σχήσει πρὶν μίγναι. Sed tamen res sem-
 per eo redit, ut in illo πρὶν antecedente negativa particula vim
 negandi et prohibendi inesse dicamus. Nemo me impedit prius-
 quam hoc faciam dici potest eodem sensu quo vulgare quominus
 hoc faciam; nam impediendi potestas in tempore et in occupanda

occasione posita est. Homerus sic ἔχειν cum infinitivo coniungit, P 182 ἢ τινα καὶ Δαναῶν ἀλκῆς στήσω ἀμυνέμεναι περὶ Πατρ. Θαν. Posteriores diverso modo, velut Eur. Andr. 656 ἔσχον μὴ κτανεῖν, Hipp. 6 S οὐκ ἔσχον μὴ οὐ τὰδ' ἐξαιρεῖν, Aesch. Eum. 692 φόβος τὸ μὴ δικάειν στήσει. — 152. Optativum προῖοι ex duobus Parisiis maluit Hermannus. De formulae οὐδ' εἰ constructione vide Spitznerum ad T 101, Krueger. Gr. Dial. § 65, 5 n. 6. Notandum autem est apud Homerum optativo nusquam addi ἄν; quod ubi adest, coniunctivus locum habet, ut A 90 οὐδ' ἦν Ἀγαμέμνονα εἴπης. Koechlyus l. c. scribit οὐδ' εἰ καὶ, in quo pleonasmum putidum mihi videor deprehendere. — 153. „Malim καὶ ἔπειτα. *Velim etiam tum* (etiamsi ipse Apollo tela sua mittat) *tecum congressus* (h. e. congredi et) *mori*. Nam Schaefero qui Melet. crit. p. 124***) ἔπειτα dicit participio ἐπιβὰς praemissum esse, quum ex vulgari ordine debuisset postponi, vix quisquam assentiet.“ Frank. — 154. Cf. Musaeum 79 αὐτίκα τεθναίνην λεχέων ἐπιβήμενος Ἥροῦς. — 157. Pro ὅθι male antiquae editiones ὅττι. Neque persuadet Hermannus scribendum esse τόθι allatis exemplis θ 277, π 471. — 158. In cod. Mosc. corruptum erat initium duorum versuum 158. 159 neque quidquam inde coniiciendum. — 168. „ἀποκλίνουσι pro ἀπελαύνουσι. Sic τρέπασθαι βόας πρὸς λειμῶνα II. Merc. 503.“ Matth. — 171. De νήδυμος v. ad II. Merc. 241. — 173. 174. ἔστη παρ recte Barnesius. Sequentia restituit Ruhnkenius ex II. Ger. 158. καὶ ῥα μελάθρου κῦρε κάρη. Brunckius ad Apollon. Arg. A 219 volebat: ἀτὰρ εὐτύκτοιο μελάθρου, quo concinnior versus fieret; sed a litteris nimium recedit. „Μελάθρου κῦρε κάρη, inquit Ruhnkenius, explica caput trabes tecti tetigit. Verbum κύρειν vel κυρεῖν praeclare illustravit Valckenarius noster ad Eur. Hippol. 744.“ Cf. praeterea indicante Matthia Apollon. Arg. B 363 ὧδε μάλ' ἀμ πέλαγος τετραμμένη αἰθέρι κύρει, A 945, et Homerum huius phantasmatis auctorem A 443 Ἔρις οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη καὶ ἐπὶ χθονὶ βάλνει. — 175. οἷόν τ' ἐστὶν ἔνστυ. Κυθ. Scilicet, quum suam ipsius dea figuram habet nec latet sub specie humana, ad quam sese demiserat. Cf. Virg. Aen. II 590 *pura per noctem in luce refulsit, Alma parens, confessa deam*. — Venus et ἐνστέφανος et ἰοστέφανος saepe vocatur. Neque levitas cod. Mosc. movere nos debet, ut ab lectione ceterorum temere discedamus. Ceterum ἐνστέφανος (quod vocabulum antiquius est quam ἰοστέφανος) rectius videtur derivari a στεφάνη, quod est *redimicu-*

lum aureum vel argenteum capiti impositum. Nam et Schol. *A* ad Φ 511 dicit $\sigma\acute{\tau}\epsilon\phi\alpha\nu\omicron\varsigma$ (fort. $\sigma\tau\epsilon\phi\acute{\alpha}\nu\eta$) $\acute{\epsilon}\pi\iota\kappa\epsilon\phi\acute{\alpha}\lambda\iota\omicron\varsigma$ $\gamma\upsilon\upsilon\alpha\iota\kappa\acute{\omega}\nu$ $\kappa\acute{\omicron}\sigma\mu\omicron\varsigma$, neque aliter intelligi potest, quae sint $\Theta\eta\beta\alpha\iota$ $\acute{\epsilon}\nu\sigma\tau\epsilon\phi\alpha\nu\omicron\iota$ epitheto sollemni ut videtur *I* 99, Hes. Th. 978, Scut. 80. Clare autem res exponitur *H.* VI 7 $\kappa\rho\alpha\tau\acute{\iota}$ δ' $\acute{\epsilon}\pi'$ $\acute{\alpha}\theta\alpha\nu\acute{\alpha}\tau\omega$ $\sigma\tau\epsilon\phi\acute{\alpha}\nu\eta\nu$ $\epsilon\ddot{\upsilon}\tau\upsilon\kappa\tau\omicron\nu$ $\acute{\epsilon}\theta\eta\kappa\alpha\nu$. Huc facit etiam vocabulum $\chi\rho\upsilon\sigma\omicron\sigma\tau\epsilon\phi\alpha\nu\omicron\varsigma$ et Hes. Th. 578, ubi iam antea 576 coronae ex floribus memoratae erant. Neque enim coronas ut mollitiem Asiaticam redolentes ab aetate heroica alienas fuisse contenderim, quamvis apud Homerum earum mentio fiat nulla. — 176. Nolui invidere lectori studioso doctam disputationem *Hermanni* de particulis $\delta\acute{\epsilon}$ et $\tau\acute{\epsilon}$ huic versui subiunctam: „Matthiae non monito lectore edidit $\acute{\epsilon}\xi$ $\acute{\upsilon}\pi\nu\omicron\nu$ δ' $\acute{\alpha}\nu\acute{\epsilon}\gamma\epsilon\iota\rho\epsilon\nu$, cum Ilgenio. Quod factum etiam in hymno Apollinis v. 497 (in Apoli. Pyth. 318). Utroque loco recte vulgo τ' erat. Non caret difficultatibus usus particulae $\tau\acute{\epsilon}$. Hoc quidem in loco eam tuentur similia exempla *A* 362. *E* 373. *Z* 253. 406. Ξ 232. Σ 423. *T* 7. Ω 127. β 302. δ 610. ϵ 181. θ 291. κ 286. Falleretur, qui in contrariam partem afferret Ξ 297. Φ 356. Ω 286. γ 374. δ 311. ξ 254. η 330. θ 193. ξ 51. $\omicron$ 123. π 417. σ 77. τ 90. φ 84. 167. 287. ψ 96, quorum locorum longe alia ratio est. Nam in illis, quos ante attuli, particula $\tau\acute{\epsilon}$ non ad praecedentia, sed ad sequentia videtur pertinere, ut aperte λ 246. $\omicron$ 529. Sunt enim isti loci omnes ex eo genere, in quo copula recte omittitur. Cuius rei quoniam semel mentio facta est, paucis eam attingere placet. Et quamquam epica poesis abruptam orationem reformidat, tamen tres causas sunt, ob quas copula non raro omittitur. Primum perturbatus animus personae, quam loquentem poeta introducit, ut *A* 107. 117. 178. 179. *T* 59. κ 320. Deinde quum aut incipitur narrari de re nova et gravi, ut ι 19. 39.

$\epsilon\acute{\iota}\mu'$ $\acute{\omicron}\delta\upsilon\sigma\epsilon\upsilon\varsigma$ $\Lambda\alpha\epsilon\rho\tau\iota\acute{\alpha}\delta\eta\varsigma$.

$\acute{\iota}$ $\lambda\acute{\iota}\omicron\theta\epsilon\nu$ $\mu\epsilon$ $\varphi\acute{\epsilon}\rho\omega\nu$ $\acute{\alpha}\nu\epsilon\mu\omicron\varsigma$ Κικόνεσσι $\pi\acute{\epsilon}\lambda\alpha\sigma\sigma\epsilon\nu$.

(vide etiam λ 320. 325) aut quum narratio graviter finitur, ut *A* 531 et alibi. Denique quum res ante vel universe vel obscurius indicata explicatur accuratius *A* 396.

$\text{Τυδεὺς μὲν καὶ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἔφῃκεν·}$

$\pi\acute{\alpha}\nu\tau\alpha\varsigma$ $\acute{\epsilon}\pi\epsilon\varphi\nu'$, $\acute{\epsilon}\nu\alpha$ δ' $\omicron\acute{\iota}\omicron\nu$ $\acute{\iota}\epsilon\iota$ $\omicron\acute{\iota}\kappa\acute{\omicron}\nu\delta\epsilon$ $\nu\acute{\epsilon}\epsilon\sigma\theta\alpha\iota$.

Sic *A* 105. *B* 108. *E* 4. 169. 199. 587. *Z* 174. Λ 244. *Π* 756. *P* 51. *T* 193. *X* 295. Ψ 141. 353. 420. Ω 178. δ 244. 530. θ 567. ι 508. λ 197. In hunc numerum referri debent etiam

illi loci, in quibus ἀντίχα orationem nectit A 539. A 5. 105. σ 306 et in quibus ἄρα: vide supra ad v. 53 et in quibus εὔτε; vide ad h. Ap. Pyth. 249. Tribus aliis Homeri locis istum loquendi modum restitui ad Orph. p. 779. Hac ergo ratione illos quoque locos, in quibus τὲ est, interpretandos puto: quorum plures etiam apud Homerum sunt, quam supra attuli. Nunc duos tantum ad-iicere visum est, quod de his nemo dubitare possit; θ 123.

τῶν δὲ θείων ὅχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
ὅσσον τ' ἐν νειῷ οὔρον πέλει ἡμιονοῖν,
τόσσον ὑπεκπροθέων λαοὺς ἔκεθ', οἳ δ' ἐλλέποντο.

λ 509.

ἦτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζόμεθα βουλάς,
αἰεὶ πρῶτος ἔβαξε, καὶ οὐχ ἡμάρτανε μύθων·
Νέστωρ τ' ἀντίθεος καὶ ἐγὼ νεικέσκομεν οἴω.

Hic quidem alii libri τ' omittunt." —

178. τοι recte Hermannus cum Mosc. restituit. — 179. Hermannus οἴην δὴ με πρῶτον voluit, ne correptio Attica locum haberet; sed est ea vv. 114, 131, 187. — 180. μάλ' ἐμπαπέως ὑπάκουσεν; idem § 485. Nihil praestat, cum Koechlyo l. c. scribere ἀνόρουσεν ex K 162, δ 839, κ 557 coll. E 836. — 181—183. Ad sententiam cf. locum de Helena quae Venerem conspexit Γ 396 et de Telemacho quem viso Ulixē timor invadit π 179 ταρβήσας δ' ἐτέρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη. Versu 182 Hermannus reduxit lectionem Homericam ὥς δὲ ἶδεν, quae quum in omnibus libris exstet excepto Mosc., tamen iam ante Barnesium cesserat pessimae scripturae ὥς δ' εἶδεν. — 188 sqq. Haesit in his verbis Matthias qui pro ἐάσης scriptum suspicatur ἀγάσση *ne inideas mihi quamvis debili et infirmo vivere et inter homines versari*. At insigniter fallitur nec videt corpus debilitatum, quod deprecatur Anchises, ab eo pro poena haberi amantibus dearum constituta. Scilicet exemplo erat Tithonus eadem stirpe ortus, cuius sortem miserandam ipsa dea copiose exponit vv. 218—238. Sin aliis aliud accidit, ut Orioni, quem Diana sagittis figit ε 121 sqq., haec discrepantia impedimento esse non potest. — Ex eo quod exhibet Laur. ζῶτ' suspicari possis olim scriptum fuisse ζῶν, quae forma est II 445, ubi vide Spitznerum, et recto casu E 887 ἦ κε ζῶς ἀμνηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπῆσιν. — 189. βιοθάλμιος, *vigens ac rigorosus*. Conferunt ζωθάλμιος Pind. Ol. VII 19, quod Hesychius explicat ζώσιμος, βιώσιμος. Mira est hariolatio codicum βιοφθάλμιος,

quo vocabulo haud dubie vigorem oculorum significari voluerunt. — 190. εὐνάζεσθαι cum dativo coniunctum etiam Eur. Ion. 17; Homerus ε 119 πὰρ ἀνδράσιν. De dativo θεαῖς vide ad II. Cer. 153. — 195. „Apud Homerum δέος et cognata, nisi quae reduplicationem habent, praecedentem syllabam produci postulant: hinc legitimum ἔδδεισεν; vide ad Orph. p. 745 et ibidem p. 704. Quare scripsi οὐ γὰρ τοι δεῖος.“ *Herm.* Quodsi Homeri hoc carmen esset, emendationem reciperem; sed iam aetate Hesiodi nullum superest vestigium digammatis in vocabulis δέος, δεινός, δειλός. Nam uno loco, qui est Scut. 195 παρὰ δὲ Δεῖμος solita productio vi arseos defenditur. Contra tribus locis δεινός ita legitur ut antecedit dactylus, Theog. 334, 744, Opp. 675. — 196. 197. Conferendus ad rem locus T 307 sq. νῦν δὲ δὴ Αἰνείας βίη Τρώεσσιν ἀνάξει | καὶ παίδων παῖδες, τοί κεν μετόπισθε γένωνται. Hoc oraculum O. Muellerus in Dorienss. I p. 222 refert ad eam fabulam, qua narratur post excidium Troiae qui reliqui essent ex incolis cum Aenea in urbem Gergitha in saltibus montis Idae sitam concessisse ibique floruisse. — 197. ἐκγεγάονται quid sit, si quid est, non constare video apud grammaticos. Nam Buttmannus quidem II p. 137 futurum esse dicit (quo sane opus est hoc loco) a forma perfecti γέγαα derivandum, sicut τεθνήξομαι a τέθνηκα; sed omissum sigma in hoc genere futurorum, quae tertia dicuntur, et exemplis carere videtur et ratione. Matthias in Grammatica pro novo praesenti passivo habet ab eodem perfecto γέγαα formato comparatque ἐκγεγάασθε Epigr. II. XVI 4 et Batrach. 143 (ubi vide notam meam). Nec multum distat sententia Lobeckii ad Buttm. Gr. II p. 28. 38, qui confert ἐκγεγάαντο Anthol. Pal. XV 40, 20 et praesens vocat reduplicatum. Sed tempus praesens quomodo hic ferri possit, ego non assequor. Quamobrem vitium subesse crediderim cum Ilgenio, qui scripsit ἐκγεγαῶτες; sed propius accedit ἐκγεγάοντες, forma adhuc quidem inaudita, sed quae eadem analogiae lege defenditur, qua participium perfecti aliquoties in dialecto Aeolica ad praesentis declinationem accommodatur, velut κεκλήγοντος II 430, P 756, μ 256, ξ 30; κεχλάδοντος Pind. Pyth. IV 179, πεφρίκοντας ibid. 183; cf. etiam Lobeck. l. c. Sed in rebus dubiis certi quidquam affirmare non audeo. Ceterum de constructione verbi ἐκγίγνεσθαι cum dativo vide exempla collecta ap. Matthiam Gramm. § 379 n. 1. — 199. ἔσχεν ἄχος, ἔνεκα βροτοῦ ἀνέρος ἔμπεσον εὐνή. Haec lectio omnium librorum est. Non

tulit ἔνεκα Barnesius et scripsit ἵνα κεν, soloece. Non felicius fuit Ilgenius, qui quum illud refutasset, hoc monstrum structuræ invenit: ἔνεκα βροτοῦ ἀνέρος ἐμπεσὸν εὐνῇς, ita ut ἐμπεσὸν ad ἄχος referretur: *gravis me tenuit dolor, propter mortalis viri cubile incidens*. Quod nihilominus expressit Matthias. Hermannus denique certa, ut dicit, emendatione reposuit ἔαχ' ἄχος, οὐνεκ' ἄρα βροτοῦ ἀνέρος ἐμπεσον εὐνῇ. Quod quamvis arrideat, tamen inquirendum est, an ita ferri possit vulgata, ut ἔνεκα pro οὐνεκα dictum accipiatur. De qua re editores Thesauri Steph. s. v. testimonium asserunt Apollonii Bekk. Anecd. 505 l. 16 ἐπίμεμπτοι οὖν οἱ τὰς συντάξεις παρὰσυγγέοντες, ὧν ἐστὶ Καλλίμαχος· οὐδ' [οἷδ'] ἔνεκ' Εὐρυνόμῃ Τιτηνιάς· Εἵνεκεν οὐχ' ἐν ἄεισμα. Φέρεται γὰρ ὁ σύνδεσμος ἐπὶ τὸ ἥνυσσα καὶ δεόν τὸ οὐνεκα καταχρησασθαι. Posteriores locum laudat etiam Ammonius s. οὐνεκα (Callim. sg. 287 Benth.). Praeterea vero εἵνεκεν legitur Pind. Isthm. VII 33 Boeckh., quamvis facile mutari possit in οὐνεκεν. Neque apud Apollon. Arg. 1523 ἔνεκ' οὐ μιν ὑπέροβιον ἔλκος ἔτειρεν temptandum est, quum variae lectiones suppeditent ἐπεὶ οὐ μιν ex glossemate natum; cf. Gerhard. Lectt. Apoll. p. 55. In Bionis carmine II [IV] 7, ubi olim legebatur ἔνεκ' οἱ, nunc Ahrensius et Ameisius dederunt ὅκα οἱ. Sed tamen ceterorum locorum consensu satis effici videtur, hoc quem tractamus loco lectionem recte se habere, praesertim quum Callimachum sine vetere exemplo quidquam novi ausurum fuisse credibile non sit. Accedit, quod οὐνεκα his positum in duobus versibus, ita ut alterum enunciatum ex altero pendeat, nimium displicet.

200. „ἀγγέθιοι esse debent diis similes, equiparandi. Additur enim εἶδος τε φωνήν τε, et enumerantur deinceps ex Anchisae genere ii, qui pulchritudine ita insignes fuerunt, ut a diis adamarerentur, Ganymedes et Tithonus. ἄγγι ad similitudinem declarandam adhibetur saepe, ut in Homérico ἄγγι ἐώκει, ἀγγοτάτω Herod. VII 91 al.“ Haec recte Matthias. Qui si postea corrigere conatur ἀντίθιοι, quia ἀγγέθιοι Φαίηκες apud Homerum ε 35, τ 279 eos esse necesse sit, qui necessitudine cum diis iuncti sunt (ἐγγὺς αἵματος θεῶν schol. Harlei.), cum fefellit posteriores poetas vocabula ab Homero in usum accepta non semper iisdem quibus illum significationibus propagasse sed usurpasse etiam latiore sensu; cuius rei exemplum vidimus v. 4. Idem Matthias si vv. 196—199 eam ob causam spurios iudicat, quod sententiarum nexum interpellent, quo v. 200 cohaereat cum v. 195 (φίλος ἐσσι θεοῖσι —

ἀρχὶ θεοί), arctioribus finibus hunc poetam circumscribit, quam fert natura atque indoles epici carminis. —

201. „Vulgo αἰέλ. Duabus maxime formis huius adverbii utuntur poetae epici, αἰέλ, quum ultima producitur, et ideo etiam in fine versus; et αἰέν, quum ultima corripienda est. Quare et hic et *A* 520 αἰέν scribendum. Tertia forma, αἰέλ, rara apud Homerum est, nec frequens apud alios epicos.“ *Herm.* —

203. „Vulgo ἦρπασ' ἑόν. Cod. Mosc. ἦρπασ' αἰνόν, manifesta corruptione ex ἦρπασεν ὄν. Hoc praetuli. Observasse enim mihi videor, poetas epicos, ubi optio iis data est, utrum elisa praecedente vocali ἑός, an, non elisa, ὄς dicere velint, certis conditionibus praeferre breviorē formam etiam cum hiatu. Digamma in hac forma fuisse non est dubium. Alteri formae temere obtrudi nolim. Sine fructu, ut in re immatura, aliquot paginas citationibus implerem. Omnis enim in hoc genere disputatio manca est, quae in singulis vocabulis versatur. Ab his initium ducere, non in iis finire potest.“ *Herm.* Huic ita assentior, ut ubique scripturam ex fide librorum constituendam esse putem, quae h. l. apparet in Laur. —

204. Scriptura Mosc. τετιμένον et ἐπιουνοχοεύειν, quae fluxit ex *T* 232 — 235, interpolatoris est. Male etiam copula deesset v. 206. Praepositio, quam Barnesius ad θεοῖς referre voluit, nihil aliud significare potest nisi hoc ἐπὶ τῇ Ἥβῃ simul cum Hebe. Nam verbum simplex dativo iungitur, *A* 597. Ameisius ad α 273 Aristarchi περιττόν in talibus statuit, quod ipsum quid sit non bene intelligo. — 207. ἔχεν φρένας, cf. σ 331, 391, Aesch. Suppl. 374 Well. — 208. Perperam Ilgenius ἀέλλη, „ut Ionico scriptori Ionicam formam redderet.“ Vide contra disputantem Spitznerum ad *II* 374. Lex de terminatione brevi in α exstat apud Etym. M. 19, 50 et Etym. Gud. p. 11. Diversa statuit Trypho apud Apollon. Dysc. de coniug. p. 494. — 208. „θέσπις ἄελλα. Quaecunque subito e conspectu auferuntur, ita ut ignoretur, ubi sint, vento vel procella abripi dicuntur Homero, v. c. v 66 Pandarei filias ἀνέλοντο θύελλαι. Itaque eodem loco v. 63 Penelope precatur: αἶθε μ' ἀναρπάξασα θύελλα Οἴχοιτο προφέρονσα κατ' ἡρώεντα κέλευθα; quibus subiicit v. 79 ὥς ἐμ' αἰστώσειαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες. Cf. *Z* 316, α 241.“ *Matth.* — 210—212. δίδου — δῶκεν. Cave, ne tautologiam in hisce deprehendisse tibi videare. Imperfectum conatum actionis quem dicunt grammatici indicat, vel potius rem

vere imperfectam, quae nondum est peracta, h. l. Iovis voluntatem; aoristo res praeparata absolvitur (*in animo habuit dare — dedit*). — 211. ἵππους ἀρσίποδας. „Codd. Moscov. et Paris. A. B. ἀρσίποδας, quod equorum epitheton est apud Hom. Γ 327. Σ 532. Ψ 475. Ita λαγωοὶ ἀρσίποδες in Epigr. ἀδεσπ. in Brunkii Anall. T. III p. 288. DCXLVII quem locum Ruhnkenius in margine Ep. Crit. notavit ita: v. Epigr. Iens. p. 26. Ἀργίπους canis epitheton est Ω 211. Ceterum eosdem equos memorat Homerus E 265 de Aeneae equis loquens: τῆς γὰρ τοι γενεῆς, ἧς Τρωῖ περ εὐρύοπα Ζεὺς | δῶχ', υἱὸς ποινὴν Γανυμήδεος, οὐνεκ' ἄριστοι | ἵππων, ὅσσοι ἔασιν ὑπ' ἡῶ τ' ἡέλιόν τε.“ *Matth.* Notandum est, in omnibus codicibus exstare ἀρσίποδας, quod fugit Matthiam; ἀργίποδας ex Aldina manavit. — 212. „Εἶπεν δὲ scripsi cum *Wolffio*. Vulg. εἶπέν τε, quod de Iove intelligendum foret. Sequentem versum non putaverim alia conditione interpolatori tribui posse, quam si eiusdem sententiae versum ab auctore carminis hoc eodem loco positum fuisse dicamus. Non enim Iovis erat Troi de raptu Ganymedis deque eius honoribus exponere, sed debebat ille, ut fecit (vid. vs. 215), nuncium aliquem ad Troem mittere.“ *Frank.* — 214. ἀγῆρως. Aristophanem et Aristarchum probasse formam trisyllabam ostendit Spitznerus Excurs. IV ad B 447; sed ipse in hac formula quae versum claudit ἀγῆραον praeferit, quod exstat etiam II. Cer. 260. Nos in re perquam dubia codicibus non refragantibus criticorum principibus adstipulamur. — Ἰσα θεοῖσιν Ilgenius ex λ 303 τιμὴν δὲ λελόγγασιν Ἰσα θεοῖσιν fluxisse putat; ego secundum ea quae de lectionibus marginalibus codicis Laur. disputavi, vulgatam potius lectionem ἧματα πάντα ut solitam Homero formulam e v. 209 librario in calamum irrepsisse crediderim. — 215. Similis ε 150. — 216. γεγῆθει δὲ φρένας ἔνδον; cf. ω 382 φρένας ἔνδον ἰάνθης; λ 337, ξ 178, σ 249, υ 13, 16. — 218. „Si recte iudico, magis Homericum est hoc loco ὡς quam ὠς. Plane eodem modo ἢ οἷη frequentatum ab Hesiodo fuit, quem secuti sunt Hermesianax in nobilissima illa elegia v. 1, 86, 89 et Phanocles v. 1 illo ipso ὡς usus. Neque aliter Homerum dixisse puto in his, quae quod simillima sunt huic hymni loco, adscribam [ε 118 — 129]. Hic vulgo ter ὠς legitur, etsi primo loco ὡς codices quidam, tertio ed. Florentina habeant. Apud Eustathium quidem ter ὡς est p. 1527, 7. 10. 14, qui tamen eadem pagina v. 44 ita scribit: τὸ δὲ ὡς μὲν, καὶ ὡς δὲ, καὶ ὡς δ' αὖ, ταῦτόν ἐστι τῷ ὡσαύτως.“ *Herm.* Hoc Odysseae loco

editores quidem contra eius sententiam scripserunt ὧς; sed schol. Harl. et Hamb. ὁ δὲ νοῦς, inquit, ὥςπερ δὴ ὅτε Ὠρίωνα κτλ.; quae explicatio cuius sit ignoratur. — De Tithoni fabula v. Preller. Mythol. I p. 300. — 224. ξῦσαί τ' ἄπο γῆρας, cf. I 446. — ὁλοιὸν a Spitznero etiam A 342 et X 5 ex Veneto aliisque libris restitutum; quae forma hoc loco confirmatur. — 225. δ' ἦτοι. Hermannus postquam ita scribendum pro δὴ τοι analogia probavit, haec addit: „Omnino particulas δὴ τοι ita suspectas habeo, ut parum absit, quin ubique tollendas putem. Apud Homerum in his locis inveniuntur: K 316, X 12, Ω 731, μ 61, υ 289.

ὅς δὴ τοι εἶδος μὲν ἔην κακός, ἀλλὰ ποδῶκης.
οἷ δὴ τοι εἰς ἄστυ ἄλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης.
οἷ δὴ τοι τάχα νηυσὶν ὀχήσονται γλαφυρήσιν.
πλαγκτὰς δὴ τοι τάσγε θεοὶ μάκαρες καλέουσιν.
ὅς δὴ τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς πατρὸς ἐοῖο
μνάσκετ' Ὀδυσσεὺς δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα.

Nullus est horum locorum, in quo non δ' ἦτοι legi possit. [Secuti sunt Hermannus Spitznerus, Naegelsb. in Annot. Exc. II p. 190 edit. I, Hartungius de partic. Gr. II p. 363.] Et sic quidam codd. in eo, qui est ex ultimo libro Iliadis. Pro ὅς δὴ τοι quidem, quod habent etiam Apollonius Rhodius Γ 958, Δ 285, Dionys. Perieg. 222, 978, Nicander Ther. 366, Alex. 470, si nusquam ὅς δ' ἦτοι scriptum invenitur, manifesto id ignorantiae libreriorum imputandum est, ὅς pro articulo habentium. In his quoque locis, quos attuli, legendum puto ὅς δ' ἦτοι, praeter Apollonii Γ 958 ubi ὅς aperte articulus est. Ibi quidem scribendum videtur ὅς ῥ' ἦτοι. [Vulgatam tuentur Wellauer et Merkel.] Quemadmodum τὸν ῥ' ἦτοι est apud Homerum Iliad. Σ 237. Apud eundem Apollonium B 841 καὶ δὴ τοι in καὶ δ' ἦτοι mutandum videtur. Sed Δ 801 τοὶ in δὴ τοι, ut interdum apud Homerum quoque, est tibi. Redeo nunc ad hymni locum, qui huic disputationi ansam dedit. In eo δ' ἦτοι vel ob usitatam loquutionem ἦτοι εἰῶς μὲν reponendum erat. Homerus M 141 οἷ δ' ἦτοι εἰῶς μὲν. Odyss. γ 126 ἐνθ' ἦτοι εἰῶς μὲν. Apollonius B 132 αἷ δ' ἦτοι τεῖῶς μὲν. Δ 285 ὅς δ' ἦτοι τεῖῶς μὲν, ut equidem pro ὅς δὴ τοι scribendum puto. Scriptor carminis de lapidibus, quod Orpheo tribuitur, v. 107 οἷ δ' ἦτοι εἰῶς μὲν. Τεῖῶς, quod ibi cum Musgravio edidi, servandum videtur propter aetatem scriptoris, tamquam pro εἰῶς dictum, vitandi hiatus causa, ut apud Apollonium. Nam εἰῶς in his locis,

quos attuli, praeter locum hymni in Venerem, caret apodosi: vide etiam *N* 143, *O* 277, *P* 727, 730, β 148. Et omnino ἔως saepe sic dicitur, ut in apodosi sit δέ, *A* 193, δ 120, ϵ 365 et τόφρα δέ, *K* 507, *A* 411, *O* 539, *P* 106, ϵ 424. Rarius recta apodosis invenitur, ut in hoc hymni loco, et τ 530 et, ubi τόφρα solum sequitur, Σ 15, Φ 602, μ 307 et, ubi τείως, δ 90. — 225. ἔχεν ἥβη, Σ 515 οὐς ἔχε γῆρας. — Tithoni forma pulchra in proverbium abiit; Tyrtaeus fg. 9, 5 Del. οὐδ' εἰ Τιθωνοῖο φωνὴν χαριέστερος εἶη. — 227. παρ' Ὠκεανοῖο ῥοῆς. „Nam ibi aedes sunt Aurorae; ψ 243. Hinc in Aethiopiam Tithonum translatus narrat Apollod. III 12, 4, quandoquidem Aethiopia attingebat Oceanum; *A* 423, α 23.“ *Matth.* — 229. εὐγγενέος ex emendatione Mosc. recepi cum Ilgenio ceterisque. Forma haec sola apud Homerum legitur Ψ 81 et *A* 427 εὐγγενέος Σώκοιο, ubi schol. *BL* τοῦ τῷ σώματι εὐφροῦς. Et ipsum vocabulum εὐγενής de partibus corporis non raro usurpatur apud Atticos, velut Eur. Ion. 242 εὐγενῇ παρηΐδα, Hel. 135 εὐγενῇ δέρον. Hanc igitur significationem genuinam esse mihi quidem persuasum est, contra Doederl. Gloss. I p. 178. — 233. στυγερόν γῆρας; cf. Minnerm. fg. 4 Delect. Τιθωνῷ μὲν ἔδωκεν ἔχειν κακὸν ἄφθιτον ὁ Ζεὺς | γῆρας, ὃ καὶ θανάτου ῥέγιον ἀργαλέον. — 234. Similis Φ 298, unde pro δύνατ' restituendum esse ἦν suspicatur Matthias. — 237. In explicanda lectione codicum φωνὴ ῥεῖ ἄσπετος desudarunt interpretes. Barnesius: *huius utique vox fuit garula*, Ernestius: *huius utique vox fuit immensa*, Ilgenius: *vox fuit tam demissa, ut aegre eam sequi et quid dicatur percipere possis*, (adiutus Hesychii glossa ἄσπετα· δυσπαρακολούθητα). Matthias: *eius vox clara fuit et perit*. Quorum nihil satisfacit Hermannus, qui scripsit τρεῖς ἄσπετον *eius vox immense tremulat*, coll. *P* 332. Quod quamquam ingeniose est excogitatum, tamen fortasse ῥεῖ tenendum et explicandum est: *vox eius non intermittens i. e. continuo sonat, sed vis ex membris effugit*. Nam τρεῖν non significat tremorem corporis, sed trepidationem, quae fugam praecedere solet, quod apud Homerum recte observavit Aristarchus; v. Lehrs. p. 91. Πεῖν autem de voce pervulgatum est, *A* 249 ῥέειν ἀνδρῶν, et Hes. Th. 39. 84. Aesch. Sept. 557 γλῶσσαν ῥέουσιν. Denique ἄσπετος quam originem habeat, alius dixerit; hoc certum est, iam apud Homerum eam vocem latiore sensu pro eo quod est *ingens, infinitum, perpetuum* usurpari, ut illo ipso loco quem attulit Hermannus, *P* 332 τρεῖτ' ἄσπετον. — V. 238 ex λ 394. — 241. Pro τοιοῦτος Mosc. habet

levi errore τοῖος, ex quo Hermannus sinxit τοῖόςδε ἐὼν, ut Γ 46, Schneidewinus ad marginem lusit μέντοι τοῖος; sed utroque commento facile caremus. — 243. 244. De simili duorum versuum clausula cf. quae dixi ad H. Ap. Pyth. 360. — 244. γῆρας ὁμοῖον etiam A 315, ubi v. schol. AD consentientem cum nota marginali codicis Laur.: ἰστέον, ὅτι ὁ ποιητὴς πανταχοῦ τὸ ὁμοῖον ἐπὶ τοῦ τραύλου λαμβάνει, οἷον κτλ. Et infra: ἄλλως, ὅτι οἱ γλωσσογράφοι ὁμοῖον τὸ κακόν. A. Quod futile esse nemo non videt. —

245. Coniecturam Schneidewini (de Hymn. Apoll. p. 45) τό τε πᾶσι παρίσταται ἀνθρ. occupaverat Matthias in Animadvv. Ego tamen cum Frankio tuendam existimo vulgatam lectionem τό τ' ἔπειτα παρίσταται, futuro tempore adstat i. e. imminet. Ad sententiam cf. v. 60 γῆρας καὶ θάνατος τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται, ex quo loco simul firmatum videbis quod Hermannus ex AC restituit τὲ pro γέ. —

248. Kaemmerer quum animadvertisset verba ἥματα πάντα semper versum claudere, H. Ap. Pyth. 365, Merc. 292, Ven. 148, 214, 221, 240, Cer. 260, 267, 367, 373, et διαμπερές ἥματα πάντα H. Ap. Pyth. 307, Ven. 209, inde conclusit collocata fuisse verba hoc modo: ἔσσεται εἵνεκα σεῖο διαμπερές ἥμ. π. — 249. Pro οἱ Bothius ὥς, pro αἷς Hermannus dedit ἥς. — 252. „Vulgo στοναχῆσεται. Matthiae στόμα τλήσεται, invitis numeris. Recipiendam duxi conjecturam Martini, στόμα χεῖσεται, i. e. os hiscet, quamvis repugnante Rubkenio. Nam sive sententiam spectes, necessario hoc dici debuit, sive facilitatem emendationis, vix potest inveniri lenior. Haeserunt grammatici in illo σ 17 οὐδὲς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χεῖσεται. Cuius formae caussa commenti sunt verbum χεῖω. Tuior Eustathii sententia est p. 1835, 15, videri futurum singulare esse χεῖσεται. Id futurum quidni, ut χαίνω, utramque habuerit et capiendi et hiandi significationem?“ Herm. Adstipulatur Lobeckius ad Buttm. Gr. II p. 323. Ilgenius dederat στόμα λήσεται, quod verbum a λάω (volo) descendere vult! Buttmannus Lexil. II p. 119 optionem dat inter ea quae sunt στόμ' ἀχῆσεται et στόμα χήσεται. — 254. οὐκ ὀνομαστόν Martinus scripsit collatis locis Hes. Th. 148, Apollon. Arg. Γ 800 et Dioscor. ap. Suid. s. Θαλάμη. — ἀπεπλάγχθην νόοιο; cf. Pind. Ol. VII 31 αἱ δὲ φρενῶν ταραχαὶ παρέπλαγξαν καὶ σοφόν; Eur. Hippol. 240 ποῖ παρεπλάγχθην γνώμης ἀγαθῆς. — 255. ζώνη; dativus retinendus coll. v. 282. — 256 sq. τὸν μὲν — Νύμφαι μιν θρέψουσιν. Repetitum pronomen offensioni esse non debuit Koechlyo,

qui l. c. scribendum proposuit *Νύμφαι ἐν θρέψουσιν*. Plane geminus locus est π 78 sq. ἄλλ' ἦτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν ἔκετο δῶμα, | ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλὰ, ubi quod invectum erat coniectura Bekkeri μὲν pro μιν, merito repudiavit Ameisius cum librorum auctoritatem secutus et vestigia scholiorum tum eo quod v. 79 bis ad verbum redit ρ 550, φ 339. Cf. de hoc genere ἐπαναλήψεως Krueger. Gramm. dial. § 51, 5, 1. — 259. „Vulgo θνητοῖς. Wolfius et Ilgenius θνητῆς. Id etiam Matthias dedit e codd. Paris. A. B. Quod poetam dicere existimant, nec mortalium feminarum nec dearum comites esse nymphas, non modo inutile foret atque ineptum additamentum, sed repugnaret etiam iis, quae statim sequuntur. Mirum est, non animadversum esse notissimum Graecismum, qui in omnibus verbis est *sequi* significantibus. Sensus est: *quae neque in mortalibus neque in immortalibus numerantur.*“ Herm. — 261. καλὸν; vide ad v. 29. — χορὸν ἐρρώσαντο. Hoc verbum neque apud Homerum neque alio loco quartum casum sibi adsciscit; cf. Ω 616, φ 3, ω 69, qui loci sententia proxime ad hunc accedunt. Tamen accusativus non abhorret ab ratione et conferri potest Latinorum *Cyclopa moveri*. — 262. Hermannus delevit τὲ, ut vox ἐῤσχοπος pronuntiari posset in quattuor syllabas divisa; sed cf. ad II. Ap. Del. 36 ἐνκτιμένη. Εῤσχοπος legitur etiam Aesch. Cho. 694 et apud posteriores. — 266. De forma τηλεθάουσαι vide ad II. VII 41. —

267. 268. Priorem horum versuum qualis in codd. legitur Matthias non immerito seriem orationis turbare dixit, quia asyndeton hic vix locum habere posset. Sed hoc versu expuncto Hermannus notante necessario etiam is qui sequitur simul erit expellendus, quum verba ἐν οὔρεσιν ὕψηλοισιν cum ἀθανάτων salvo sensu non coeant. Frankius contra utrumque versum defensum it. „Nam quod illae arbores in sacris tantum lucis reperiabantur, inquit, quod idcirco non succidebantur, magnum illud in hac descriptione momentum habet et commemorari debebat, quia sic tandem cavebatur, ne vita nympharum vi posse opprimi et exstingui videretur.“ Qua ratione comprobata tamen molestias mihi facessit copula neglecta et aut lacunam ante v. 267 statuendam existimo aut scribendum ἔστῳς' ἡλίβατοι. Neque ἔ pro plurali positum usquam invenitur, v. Buttm. Gr. I p. 284. — Ceterum si versus spurii non sunt, facile cognoscitur iam hunc poetam vocabulum ἡλίβατος, quod apud Homerum nusquam nisi de altis rupibus dicitur et ori-

ginem a βαλῶ ducere videtur, de qualicunque re alta usurpasse.

— Ad sententiam versuum cf. Virg. Aen. III 681 *Aeriae quercus et conferae cyparissi Constiterunt, silva alta Iovis lucusve Dianae.*

— 273. In editiones inde ab Ernestio irrepsit τὰ μὲν, quum in codicibus (haud dubie etiam in Parisinis, quamvis nihil tradat Matthias) scriptum sit αὖ μὲν, quod mutandum non erat. Nullo enim discrimine Homerus utramque formam habet, ut κ 214 οὐδ' οἷγ' ὠρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τόλγε. — „Versus 274 et 275 pugnant cum vss. 276 et 277. Nam si quis hos versus sic explicare velit, quasi Venus filium suum Anchisae a Nymphis ostensum, post a se ipsa traditum iri promiserit, obstat quod πολυήρατος ἦβη (vs. 274) non est pueri quinque annos nati. Unde apertum est alterutros versus ab h. l. removendos esse. Atque removit uncis adhibitis Matthias versum 274 et sq., Herm. contra vs. 276 sq. Quia molesta est particulae μὲν repetitio, tum quia vv. ἐς πέμπτων ἔτος antiquioris poetae esse videntur, versus 274 et 275 uncis inclusi, praesertim quum tales sint, quos facile credas ab attentis horum carminum lectoribus conflari potuisse.“ *Frank.* Adde, quod ἔλη πολυήρατος ἦβη locutio est male nata. Apud Homerum certe *A* 225, λ 317, et Hes. Opp. 131, II. Cer. 166, 221 est μέτρον ἦβης. Bene etiam Matthias observavit, vocem θεαὶ adversari ei doctrinae, quae traditur versu 259. Quamquam apud Homerum Nymphae sunt κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο, ι 154, ν 356, ρ 240. — 276. κὲ insertum a Barnesio est. — Pro διέλθω Schneidewinus ad marginem coniecit δαήης. Sed λόγον διελθεῖν iam Pind. Nem. IV 117 habet. — 280. In archetypo fuit, opinor, ρυρ i. e. μιν, ex quo Mosc. effecit νῦν, ceteri νιν, quod Atticorum demum aetate usitatum est. — 284. „φάσθαι τοι. Ita haud dubitanter e coniectura reposui pro vulg. φασίν τοι. Nam post εἰ δέ τις εἴρηται σε et μνθεῖσθαι pro imperativo, sequi debebat, quid Anchisen dicere vellet Venus, non quid fama ferretur. Sic *A* 788 ἀλλ' εὖ οἱ φάσθαι πικρινὸν ἔπος ἢδ' ὑποθέσθαι; ι 502 Κύκλωψ, αἶ κεν τίς σε καταθνητῶν ἀνθρώπων | ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικέλην ἀλαστέην, | φάσθαι Ὀδυσσεῖα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι.“ *Matth.* — καλυνάπιδος primus Wolfius loco adjectivi habuit coll. H. Cer. 8, 420, al. — ἔκγονον rescripsit Barnesius edoctus ab Eustathio p. 465, 27. ὁ μὲντοι διὰ τῶν δύο γράμματα ἔκγονος οὔτε Ὀμηρικόν ἐστι καὶ δηλοῖ νῦν ὄν παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον. De perpetua fluctuatione librorum in his vocibus annotavit Schneider ad Plat. Rep. 364 ε. — Idem signentum

de filio nymphae est apud Soph. O. R. 1105 sq. — 286 sqq. „Respexit haud dubie poeta ad narrationem de Anchise propter evulgatum Veneris amorem fulmine percusso, scilicet non ut ictus interiret, verum ut afflatu debilitaretur.“ *Matth.* Cf. Serv. ad Virg. Aen. II 649 et 657, Hygin. fab. 94. — 289. Cf. II. Ap. Pyth. 366 et Soph. Ai. 481 πάντ' ἀκήκοας λόγον. — 290. Conflatus ex λ 251 et ε 146. Ὀνόμεινε Hermannus dedit pro vitioso ὀνόμηνε, quod per omnes editiones ferebatur. —

IN

V. HYMNUM IN CEREREM.

Hymnus in Cererem postquam felicissimo casu Moscoviae repertus est (vid. pag. 93 sq.), non exiguum viris doctis, quotquot adnotatum eum ediderunt, praebuit materiam disputandi. Nam quum universa ratio argumenti et poetae consilium neminem fugere posset, non satis habuerunt explorare, qua aetate et quo loco carmen sit conditum, verum etiam studio acerrimo foetum vixdum in lucem editum urendo et secando misere discerpere coeperunt, partum monstrosum esse clamantes, cui quae superarent membra cultro abscindenda essent, parum ii quidem solliciti, si vita simul cum illis extraheretur. Quae conamina dum irrita et nocentia fuisse conabor ostendere, ex ea disputatione simul apparebit, quid ipse de his rebus statuendum censeam.

Et magnae quidem dubitationes plerisque inde obortae sunt, quod supersunt nonnulla de hoc hymno testimonia veterum scriptorum, quae vel re vel verbis dissonant a lectione eius qui solus nobis restat codicis. Sed locos Pausaniae allegatos in notis meis ad vv. 108, 154, 117, 474 si inter se contuleris, dubium esse vix potest, quantum auctoritatis unicuique discrepantiae sit tribuendum. Nam quum haec duo facile largiar, vv. 154. 155 et 474—476 in codice, quo uno utimur eoque interpolato, corruptos exstare et ex Pausaniae scriptura optime emendari, res contra cecidisse videtur in v. 419, quem versum non tam e contextu carminis removendum censeo, quam Pausaniae culpa omissum. Eademque ratio accommodatur ad eum locum, qui pertinet ad v. 108 sqq.

Iam probatis iis rationibus, quas exposui ad locos citatos (quibus adde scholiastam Nicandri, cuius verba posui ad v. 195), hunc hymnum apparet antiquis temporibus in numero Homericorum habitum eademque forma, quam nunc prae se fert, usum fuisse. Quare neque Ilgenius cuiquam probavit contrarium et merito iamdudum explosa est sententia Nicolai Ignarrae, qui in commentatione post Mitscherlichii editionem typis repetita conatus est sic statuere, lucubrationem (quam dicit) Moscoviticam post aetatem Pausaniae a docto quodam grammatico esse consutam, intextis diligenter versibus apud antiquos scriptores repertis, ut fucum faceret legentibus. Fuerat autem motus vir doctissimus cum aliis rebus sane futilibus, tum eo quod Paus. IX 31, ut demonstret florem narcissum iam ante aetatem Narcissi iuvenis Thespiensis exstitisse, Pamphum allegat testem et non Homerum. Ex qua re sibi videbatur recte concludere, in hymno Homérico rem secus fuisse traditam. Commode tamen Ilgenius admonuit, quum res ageretur de aetate narcissi, Pausaniae magis acceptum fuisse testem vetustiore, quam illustriore. Quod autem Hermannus addit, testimonium Homeri illo loco ne potuisse quidem afferri, quia hunc inferiorem aetate credidisset Narcisso Thespiensi, cuius aetas in Tiresiae tempora incidisse videretur, mihi non contigit reperire, unde aetas Narcissi posset erui.

Ruhnkenius postquam in praefatione significavit, Homerum auctorem carminis esse non posse, quod nervos, spiritum, sanguinem (ut ipsius verbis utar), quibus Homeri praestantia maxime cerneretur, saepe desideraremus, „Quam iacent, inquit, ut alia taceam, Iridis, Hecatae et Rheae legationes.“ Atque haec verba nescio an impulerint Matthiam, ut carmen abscissa parte extrema (inde a v. 300) foede decurtaret. Rationes quas attulit, sane levissimae sunt; quae quum magnam partem ad sensum quendam pulchritudinis ad easque quas ipse sibi formavit leges poetices referantur, et longum est singulas deinceps enarrare neque nunc opus esse videtur ea disertis verbis refutare, quae silentio omnium iamdudum quasi obruta et sepulta sunt. Ut uno exemplo absolvam, narrationem Proserpinae, quae continetur vv. 407—433, valde ineptam vocat, quum per se spectatam, quia summa levitate, quasi per iocum omnia facta sint, narrentur et in mediis clamoribus, quasi purgare sese matri a suspicione nimiae facilitatis puella velit, oratio subsistat; tum quod eadem res eodem fere

modo iam in priore hymni parte narratae fuerint. „Quis enim credat, inquit, bonum vel mediocre etiam poetam in eodem carmine eadem plane repetere, quae iam antea dixerit!“ At vero, opinor, non alio modo ipse Homerus in primo libro Iliadis Achillem facit matri narrantem eadem, quae iam quasi ante oculos nostros acta erant; nisi forte cum Lachmannianis etiam ex hac possessione summum poetam depellere coneris. Vel sic tamen eius causam aget Aristoteles et cum eo tota antiquitas litterata. Quamobrem tali hoc argumento poetae crimen intenditur idque plerumque factitium, quum tu eandem quam ipse animo intueris pulchri atque perfecti carminis quasi figuram et speciem illi obversatam fuisse contendas. Quo quid iniquius potest cogitari? praesertim quum ea species pulchritudinis, quam veteres habuerint, quam parum vel hodie in tanta antiquitatis familiaritate a nobis intelligatur et aestimetur, singulis prope diebus cognoscere possimus vel poetis legendis vel artificiis contemplandis. Sic summa illa levitas, qua Matthias omnia ita dicit narrari, quasi per iocum facta sint, si me audias, dicenda erit simplex et moderatum genus elocutionis, quod carmen epicum maxime decet. Et quem ad finem traegodias quasdam excitaret Proserpina? aut quid adderet, postquam raptam a Plutone sese dixit? nisi forte desideres descriptionem quandam tumidam,

Acherusia templa, alta Orci, pallida

Leti, obnubila, obsita tenebris loca.

Sed iam satis esto de his rebus, quae si ad iudicium et ad sensum quendam innatum revocentur, vel iusto volumine conscripto sententiam tuam num uni vel duobus probaveris, dubitare possis. Profecto enim multo facilius est, quaecunque desideres, ea quasi tuo iure postulare, quam iniusta fuisse postulata ostendere. Ut Matthias postulat, si in origine et institutione sacrorum Eleusiniarum celebranda summa carminis poneretur, poetam etiam frugum sationem uni ex mortalibus traditam adicere debuisse.

Post Matthiam Hermannus, cuius in hoc hymno explicando non minora quam in ceteris sunt merita, etiam hic suam de interpolatore opinionem recoquit; quam quum nequeat probare discrepantiis codicum, Pausaniae potissimum repugnantia ad eam firmandam utitur. De qua re quoniam legentes iam reieci ad annotationes, hic tantum reliquos locos indicabo, quibus ostendisse sibi videtur „in hoc quoque hymno ad minimum duas recensiones

confusas esse, quarum etsi utriusque vestigia habeat codex Mosc., maxime tamen, ut in reliquis hymnis, recentiorem sequi.“ Ante omnia suspectam habet denominationem Cereris *πότνια Δηώ*. ter repetitam vv. 47. 211. 492, quorum locorum primo scripsisse credit poetam *δία θεάων*, altero *ξανθή Δημήτηρ*, tertium totum a carmine secernit. Causam eius rei solam hanc addidit, quod Homerus nusquam hoc nomen usurpaverit. Deinde Iambes facetiae ab aliis celebratae vv. 202 — 205 ei adeo displicuerunt, ut hunc locum ab interpolatore adiectum censeret. Tum corrigit v. 407, ubi vide notam, et elicit v. 413 „qui tam turpis est, ut non ab interpolatore factus, sed e scholiastarum annotationibus ortus existimari debeat.“ Verum utinam unquam scholiastae huius carminis fuissent! De v. 424 vide not. Sequuntur vv. 438 — 440, „quos quum vel ob vocabulum *κόρη* ab antiquo hymno remove debeamus, tum ipso argumento interpolatorem produnt maioris doctrinae et recentioris studiosum.“ Porro exagitat v. 477, in quo uno ei assentior; quod autem varias lectiones vv. 474. 476 (cf. annott. ad h. l.) tribuit interpolatori, h. e. homini satis antiquo adeoque poetae, ego potius corrupta quae in codice exstabant vocabula ab ipso librario Mosc. (cuius indolem in superioribus hymnis satis cognovimus) male reficta esse crediderim. Hermannus quidem vel totum locum quemadmodum conformaverit interpolator, sibi visus est invenire:

*ἡ δ' ἄρ' ἔειπε θεμιστοπόλοις βασιλεῦσιν,
Τριπτολέμῳ τε Πολυξείνῳ τ' ἐπὶ τοῖς δὲ Διοκλεῖ,
Εὐμόλπου τε βίῃ Κελεῶ θ' ἡγήτορι λαῶν,
δορυσμοσύνην θ' ἱερῶν καὶ ἐπέφραδεν ὄργια καλά.*

Eidemque poetae tribuit vv. 480 — 482, quia nonnihil turbent narrationis simplicitatem, fortasse expressos ex Sophocleis (quos attuli ad h. l.). Denique ultimos sex versus carminis non esse antiquos satis prodere orationem; quamquam si quid horum a vetustiore poeta profectum sit, suspicatur fuisse vv. 490. 493. 495.

Haec sub unum conspectum posui eo consilio, ut quantum valeat unusquisque locus ad sententiam de interpolatore firmandam, facilius posset iudicari. Et universam illam rationem quum iam supra a me sit dictum argumentis niti parum aptis, de singulis locis disputationem relinquam adnotationi, quae infra subiungetur.

Post Hermannum I. H. Vossius hunc hymnum exhibuit editione post eius mortem publicata Heidelbergae 1826. Is commen-

tariis uberrimis ac diligentissime conscriptis non solum verba codicis corrupta sat multis locis egregie emendavit (cuius rei specimen iam dederat in Ruhnkenii editione altera) locosque caligine obrutos collustravit, verum etiam res ad mysteria pertinentes enucleavit et de argumento totius carminis rectius iudicium tulit, quam ad id tempus factum erat. Nam quum ceteri omnes hymnum ex Homeridarum disciplina profectum putarent ideoque ad Homeri normam verba corrigerent, res iudicarent, Vossius carmen compositum ad sacra Eleusinia eorumque originem celebrandam obtinuit non posse non tribui poetae Attico. Atque hanc sententiam comprobavit diligenti observatione elocutionis per totum commentarium dispersa, loquendi usu et in vocibus et in conformatione periodorum cum Homericis comparato, rebusque iis quae recentioris aetatem produnt notatis. Ex quibus rebus ut nonnulla exhibeam, quae maioris momenti videntur, vocabula recentiora sunt ἐρυσμός 210, ἀντίτομον 209, προθαλής 221, ἀναγκάζω 414. Formae vocum ab usu epico abhorrentes, quarum partem male correxerunt editores, leguntur ἀπασῶν 110, θυσιῶν 312, θυσίαισι 368, ἐρῶ 406, κάρα 12, ἄλφι 208, ἐλεινήν 264, fortasse τοκῆς 137; de ὁμοκλή cf. ad 88. Ex locutionibus hae produnt poetam Atticum: 132 τιμή pro pretio rei constituto, ubi Homerus ὄνος, 242 ποιεῖν ἀθάνατον, Hom. τιθέναι, 142 et 144 ἐπιτηρεῖν notione servandi, Hom. φυλάσσειν, 253 πέδονδε, Hom. χαμᾶζε. Atque hae minutiae si non eam vim habent, ut inde concludas cum Vossio hymnum circa olymp. XXX esse conditum (cui coniecturae nescio an ab ipso auctore nihil sit tributum), tamen id efficiunt, ut genus scribendi agnoscere possis mixtum ex epica gravitate et urbanitate Attica.

Postremus*) hoc carmen examinavit L. Prellerus in libro qui inscribitur Demeter und Persephone edito Hamburgi 1831. Hic postquam accurate argumentum descripsit, de auctore et origine carminis probabilem sententiam ferri posse negat; quod cum altius quid spiret, quam ut haberi possit pro imitatione sacerdotis nescio cuius versificatoris, tamen non omnibus eius partibus parem aetatem esse assignandam. Discrepantias illas quidem Pausaniae

---

*) Commentationem de H. in Cer. aetate et scriptore, auctore P. Schürmann Monast. 1850, legere non curavi. Nihil novi suppeditavit H. Probst in progr. gymn. Colon. 1850. —

leviores putat et ex errore periegetae memoriter carmen allegantis natas; sed alienos a primo auctore et postea demum illatos esse vv. 21 — 37, 190 — 211, 273 et 274, 473 — 482. Quos omnes cur abstrahendos a carminis contextu esse negem, exposui in annotationibus.

Deinde ad argumentum carminis obscura et perdifficilis subnascitur ea quaestio, quae ratio huic carmini intercedat cum hymno Pamphi in Cererem laudato a Pausania locis quatuor, sed ex quibus id quod maxime velis vix elicias. Nam ex uno VIII 37, 9 discimus filiam Cereris apud Pamphum *Περσεφόνην* appellari sicut etiam ab Homero, h. e. in hoc quem tractamus hymno; neque minus consentientes eos reperimus in eo, quod narcissis, non violis Proserpinam deceptam esse dixerunt, cf. Paus. IX 31, 8 et meam notam ad v. 8. Tertius deinde locus I 39, quem tractabo ad v. 99, scripturam codicum tam parum confirmatam habet, ut nescias, num discesserit in re perquam levi a vetustiore qui fertur poeta auctor hymni Homerici. Denique eo qui restat loco I 38, 3 ea traduntur, quae satis magnam diversitatem utriusque carminis fuisse suspicari et quasi per transcennam dispicere nos sinant; de qua re dicam ad v. 108. Ex his igitur, nisi forte lubeat hāriolari, id solum concludi potest, hymnum qui Pamphi ferebatur argumento fabulae tam prope ad hoc carmen accessisse, ut conferri inter se potuerint. Neque tamen eo procedendum erat Prellero, ut hos hymnos duas recensiones paullum inter se distantes eiusdem carminis fuisse diceret, quarum altera in collectionem Atticorum hymnorum postea recepta Pampho tributa esset, altera Homeri nomen invenisset. Narrationem Apollodori I 5 si quis attente perlegerit, cognoscet nonnulla mirum in modum cum verbis hymni Homerici concinere, ut haec: *γραιᾶ τις Ἰάμβη σκώψασα τὴν θεὸν ἐποίησε μειδιᾶσαι· διὰ τοῦτο ἐν τοῖς θεσμοφοροῖς τὰς γυναῖκας σκώπτειν λέγουσιν*; ad quae cf. v. 202 sqq. Statim quae sequuntur, item prope absunt ab hymni vv. 236 sqq., ubi utrumque locum corruptelam traxisse ostendam. Tum conferenda sunt, quae de grano mali Punici comeso habet epitomator, cum vv. 370 sqq. Denique legem Proserpinae eandem quam poeta statuit mythographus, quum alii alia traderent; cf. ad v. 399. Attamen plura (quae nulla opera invenias) adeo discrepant, ut hymnum Homericum Apollodoro in enarratione huius fabulae ducem et auctorem non fuisse sit perspicuum. Ac ne Pamphi quidem carmen

eum secutum esse suspicemur, obstat nomen Praxitheaе, quod ad unam aliquam ex Celei filiabus referre non dubito, licet auctor adsit nullus. (Praxitheaе memorantur tres cum Erechtheo coniunctae; vide lexx.) Neque minore intervallo a carmine nostro distare videmus quos Prellerus laudat Panyasidem et Pherecydem; ex quibus ille rem fortasse attigit in eo carmine quod inscriptum erat Ἰωνικά; vide Muelleri Dorr. II p. 474; hic in Theogonia, v. fg. 12 in Fragm. Hist. Graec. I. Apparet igitur multas ac varias fuisse huius fabulae narrationes, ex quibus quae sit vetustissima quis dicat? Illic autem poeta rem sic tractasse videtur, ut imprimis ea exornaret, quae ad laudem Eleusiniarum pertinerent, cetera quae extra sunt omitteret; exempli gratia indicium raptus factum ab Hermionensibus et quae de Ascalapho narrantur. Repudiavit etiam Baubonis personam ut sordidam ac deae sanctitati, qualis in toto carmine cernitur, contrariam. Omnino denique scribendi genus medium quoddam ac temperatum videmus, quod quum longe absit ab Homeri divina amplitudine, tamen non delabitur ad eam, quam in reliquis posteriorum epicorum deprchendimus, sterilem et aridam dictionem. Oratio passim luminibus distincta; est ubi ferveat et altius quiddam spiret; neque poetam quum ad Homeri exemplar sese applicaret, servum imitorem esse factum ea produnt, in quibus relicto illius usu suae aetatis consuetudinem non denegavit. Atticum autem fuisse iam supra dixi, quod nolim ita intelligi, quasi aequalis fuerit Pericki et Thucydidi; sed ea aetate viguisse videtur, qua auctoribus Pisistratidis ars epica nova quaedam eaque laetissima cepisse incrementa putanda est. Certe absonum non erat, quod iam Welckerus copiecit in Cycli epici Vol. I p. 392, festo die Panathenaeorum si quis rhapsodus praeter Iliadem et Odysseam augusta sacra Cereris, quorum laude impletae erant Athenae, simplici narratione populo commendabat; nam ipsis Eleusiniis haec cantata esse nequeunt, quia musica certamina cum iis coniuncta non fuerunt.

Εἰς Δήμητραν. Formam accusativi non singularem et ἀνώμαλον habendam esse, sed per omnes casus apud Atticos deae nomen flecti ad normam primae declinationis demonstravit Meineckius Exerc. phil. in Athen. II p. 31; cf. etiam Lob. Paralip. p. 142 et Mullach. Gramm. linguae Graecae vulgaris p. 162 et 22. 67. —

1. Ad initium Hymni cf. II. XIII. — σεμνήν; solemne hoc epitheton, quo mater simul et filia ornantur v. 486, Proserpina

Orph. H. XXIX 10, XL 2, mysteria infra v. 478 et Soph. O. C. 1049. — θεάν in cod. *M* legitur hic et 179, itemque H. XIII 1, ubi ceteri codices θεόν. Ex quo nisi satis per se pateret fraus librarii Mosc., tamen ratio metrica id efflagitat, quod Vossius statim invenit; vox θεά enim μονοσυλλαβῶς pronunciata numeros deteriores redderet, v. Herm. ad Orph. p. 729 sq. Cf. 292 κυδρὴν θεόν et Homeri illud Κίρκη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα. Atque apud Atticos pervulgatum de hisce deabus τῶ θεῶ, Ar. Vesp. 378. Lys. 81. 112, Eccl. 155. 532. — 2. αὐτήν ἠδὲ θύγ. Cf. Ruhnck. 491, Hom. *B* 761, *Z* 18, *N* 331. — ἦν Ἀἰδωνεύς — Ζεύς. Haec prope ad verbum petita sunt ex Hes. Th. 913 ἦν Ἀἰδωνεύς | ἦρπασεν ἥς παρὰ μητρός· ἔδωκε δὲ μητιέτα Ζεύς. — 4. νόσφιν Δήμητρος „inscia Cerere. Non satis apte haec cum v. 5 παίζουσιν coniunxit Vossius.“ Frank. — χρυσάορον. Ruhnck. legi iubet χρυσοθρόνου, quia illud vocabulum, quo Apollinis nomen ornatur *E* 508, *O* 256, H. Ap. Del. 123, non conveniens videatur Cereri. Contra quem Mitscherlichius affert, deas quoque hoc epitheto praeditas fuisse aetate antiquiori, ut Dianam in oraculo Bacidis Herod. VIII 77 et ipsam Cererem Lycophr. 153 vocatam ξιφηφόρον, ubi schol. καὶ ξιφηφόρον αὐτήν φησι καλεῖν, ὅτι ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἱδρύται Δημήτηρ ξίφος ἔχουσα. Ego quoque lectionem codicis retinendam arbitror, etiamsi de vero sensu vocis χρυσάορος dubitare possis, quemadmodum iam veteres in diversa abierunt. Hesych. χρυσάωρ· χρυσόηλος, χρυσοκίθαρις ἢ καλλιόμηλος. Suidas explicat χρυσοφάσγανον et χρυσοκίθαρον; cf. schol. *O* 256. In quam rem altius descendere non est huius loci, sed mythologorum. — 6. De hac ἀνθολογίας suavissima imagine Prellerus commode laudat Athen. XII 544 b φυσικὸν δέ τι τὸ τοὺς οἰομένους εἶναι καλοὺς καὶ ὠραίους ἀνθολογεῖν, ὅθεν αἶ τε περὶ τὴν Περσεφόνην ἀνθολογεῖν λέγονται καὶ Σαπφώ φησιν κτλ. et schol. *M* 292, Aesch. Sept. 539, Naeke Choeril. p. 152. Cf. etiam Moschi idyll. I 63 sqq. — ἄνθεα αἰνυμένην *carpentem*, ut Mosch. I 66 ἢ δ' ἶον, ἢ δ' ἔρπυλλον ἀπαίνυτο. — 8. νόρκισσον. Hunc ex intimis mysteriis Atticis depromptum esse confirmat auctoritas Pamphi apud Paus. IX 31, 6 Κόρην τὴν Δήμητρος ἄρπασθῆναι παίζουσιν καὶ ἄνθη συλλέγουσιν· ἄρπασθῆναι δὲ οὐκ ἴοις ἀπατηθεῖσαν, ἀλλὰ νάρκισσοις. (Scilicet in Sicilia violas legens rapta esse dicebatur, v. Arist. Mir. Auscult. c. 116 et Diodor. V p. 331 Wess.) Cf. Soph. O. C. 673 νάρκισσος μεγάλην θεαῖν ἀρχαῖον στεφάνωμα. Ad verba

seqq. cfl. Mitscherl. Coluth. v. 240 γαῖα δὲ δακρύσαντι χαρισσαμένη βασιλῆι | ἄνθος ἀνῆέξησε, παραφασιν Ἀπόλλωνος. — ὃν ἔφυνσε ex Ilg. suspicione recepi; cf. 231 ὃν ἔτικτε, 428 ὃν ἔφυνσε. Quam tamen Vossius legem sanciri voluit, molosso aut choriambō antecedente paeonem tertium sequi solere, ea quominus in omnes locos cadere videatur, iure suo cavit Spitznerus ad *B* 684. — Ad locutionem νάρκισσον, ὃν ἔφυνσε δόλον apte Matth. contulit *Θ* 494 ἵππον δουρατίου —, ὃν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἦγαγε δῖος Ὀδυσσεύς. — 9. Πολυδέκτη. De hac appellatione Orci et similibus sufficiat laudasse Prelleri Myth. I p. 498. — 10. Cod. σέβας τότε, cuius lectionis patrocinium suscepit Vossius coll. Theocr. XXV 186 τῷ καὶ θαυμάζεσκον ἀκούοντες τότε μῦθον. Sed mirum quantum friget; recte Wyttenbachius δέ τε. — De diis res terrestres quandoque admirantibus Vossius adscripsit *ε* 73, Theocr. I 127. — 12. τοῦ καὶ ἀπὸ ῥίζης. „Eadem forma *A* 249 τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδῇ, ex quo Hermippus ap. Athen. I p. 29 f. οὐ καὶ ἀπὸ στόματος στάμνων ὑπανοιγομενάων | ὅξει ἱών. Cum seqq. compares *A* 109 τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἐκκαιδεκάδωρα πεφύκει.“ *Ruhnck.* De plurali κέρα cf. Buttm. Gr. Gr. I p. 228. Vossius, cui cumulatae praepositiones ἀπὸ ῥίζης ἐξεπεφύκει displicebant, male locum sic mutavit ἑκατόν γε κάρην' ἐπεφύκει. Recte Frankius τοῦ cum verbo coniunxit: ex quo ab radice excreverant centum capita. — 13. Cod. κῶδῖς τ. ὀδυῖ, ex quo Mitsch. refinxit κωδείας τ' et capita papaveris (*decerpit*). Quod quum rei sit maxime conveniens, conformatione periodi non admittitur, neque dubium est, quin verum viderit Ruhnkenius, cuius emendationem omnes secuti sunt. Lectio cod. autem sine dubio manum emendatricem experta est, id quod in superioribus hymnis non uno loco factum cognovimus. — 14. γαῖα ἐγέλασσε. Verbum quod est γελαῖν proprio ac genuino significatu de rebus splendidibus dici, deinde ad ridendi notionem traduci ostendit Doed. Gloss. I p. 58. Apposuit Ruhnck. locum Catull. Nupt. Pel. et Thet. 283 corollis | quæ permulsa domus iucundo risit odore. Vossius etiam contulit *T* 362, Hes. Th. 40, Theogn. 9, Apollon. Arg. *A* 1171, Aesch. Prom. 90. — οἶδμα θαλάσσης; Homerus κῦμα θαλ., sed Il. Ap. Pyth. 239 οἶδμ' ἄλιον πολυίχθυον (*Voss.*). — 15. ἀμφῶ interdu non declinatur; v. Brunck. ad Apollon. Arg. *A* 1169. — 16. ἄθυρμα. „Sic Anacreon od. 53 rosam vocat Ἀφροδίτης ἄθυρμα. Nicand. Alex. 234 τοῖά-περ ὥραι | εἰαριναὶ φορέουσιν ἐνεψειήματα κούραις. Idem apud

Athen. II 51 e καὶ μορέης, ἣ παισὶ πέλει μείλιγμα νέοισι. Catull. LX 22 *ramulis, quos Hamadryades deae ludicrum sibi roscido nutriunt humore.*“ *Ruhnck.* — εὐρυάγνια apud Homerum ceterosque epicos tantum de urbibus est; contra χθονὸς εὐρυοδείης legitur II 635, γ 435, κ 149, λ 52, saepe etiam apud Hesiodum. Id fortasse etiam h. l. reponendum. — 17. Νύσιον ὅμ πεδίον. Inter magnum numerum locorum, quibus Νῦσα nomen erat (de quibus egerunt Spanh. Callim. Cer. 9, Voss. ad h. l.), quia hic hymnus ad Eleusina referendus est, haud cunctanter aliquis elegerit proximam urbem Boeotiae in Helicone monte sitam, de qua v. Schol. Z 133, Strab. 405 κώμη δ' ἐστὶ τοῦ Ἑλικῶνος ἡ Νῦσα. Ex hac urbe Vossius religiones Cereris Eleusina translatas a Thracibus Boeotiam incolentibus non male concludit. At vero quum omnibus ex locis scriptorum satis eluceat, non in planitie sitam fuisse Nysam; sed in monte, valde mihi olim arrisit coniectura Prelleri (Myth. I p. 469 not.) Νύσιον vocem interpolatoris esse scriptumque antea fuisse νεΐατον ἅμ πεδίον vel μέσσατον vel tale quid, quod ad ipsum agrum Eleusinium referri posset. Idque eo verisimilius mihi videbatur, quod hunc poetam ubique videmus fabulas Atticas celebrantem; raptum autem effectum esse prope Eleusina tradunt Paus. I 38, 5 et Phanodemus apud schol. Hes. Th. 913. Sed nunc ab hac coniectura revocor ea suspicione, in quam mirum est nullum interpretum incidisse, locum raptus ab hoc quoque poeta ad Oceanum et extremos orbis fines esse reiectum, quo nos cogunt et compellunt ipsius verba v. 5 παλζουσαν κούρῃσι σὺν Ὠκεανοῦ βαθυκόλοις, cf. 417 sqq. Idque ipsum Atticus ille Orpheus bis dicit, Argon. 1201 coll. 1192 et Hymn. XVIII 12 sqq. Cf. etiam schol. Hes. Th. 913 et Strab. 304. Quam sententiam si probaveris, necesse erit Νύσιον aut corruptum habere aut de quavis regione humida dictum accipere. — 18. πολυνῶνμος i. q. ἐριτλήητος; v. Preller. Demet. p. 192 n. 15. De Apolline II. Ap. Del. 82, de aqua Stygia Hes. Th. 785, similiterque Asterie ἐνῶνμος ibid. 409. Apud Homerum ea vox non legitur. — 19. „Constante auctor huius hymni Plutoni tribuit χρυσέους ὄχους, 431, 375. Pindarus quoque Plutonium indigitaverat χρυσήνιον, δηλαδὲ ὥς ἐπὶ τῇ τῆς Κόρης ἀρπαγῇ, uti rem bene expedit Paus. IX 23. Ovidius contra Met. V 404 *habenas Plutonis ferrugine obscura tinctas* appellat.“ *Mitsch.* — ὄχοισιν attica forma, contra 375 HomERICA ὄχεσθιν. Atticismos Vossius notavit 240 λάθρα, 407 ἐρῶ, 410

κῶρον, 456 ἦρος. — 20. ὄρθια; cf. 432. Adscribunt *A* 12, Apollon. Arg. *A* 70, Hes. Opp. 290. Ceterum quum omnes post Ruhnck. indicent in cod. esse ὄρθια, Schneid. nihil enotavit. —

Versus 21—37 cum Matthia aliisque etiam Prellerus aliena manu in hunc hymnum insertos censet, quia neque desiderantur omissi et si retineantur offensiones praebeant non paucos. Quorum utrumque nego. Nam alterum illud etsi nulla opera concedi posse videtur — quis enim est poeta, quin aliquot versus nullo detrimento detrahi sibi patiatur? — tamen h. l. mentio auditi a Sole et ab Hecate clamoris plane necessaria est ad sequentia praeparanda et quasi praefulcienda. Prellerum autem affirmantem, omni quae est de Hecate in decursu carminis narratione carere nos posse, prorsus non intelligo. Possis quidem exturbare vv. 438—440; at quid fiet de vv. 52 sqq.? Atqui hoc posteriori loco si dea stat neque ob id ipsum a priori potest abesse, tum ne tertio quidem removenda est. Et quum videamus in hoc carmine omnia revocari ad sacra Eleusinia, etiamsi quae partes in illis fuerint deae disertis verbis nusquam tradatur, tamen res ipsa ac natura Hecates id satis prodit. Sed ut illuc redeam, male habuit viros doctos in hoc loco, de quo res agitur, versuum 30—32 repetita (ut illis videbatur) ad verbum sententia ex vv. 18—20, et versus 27 coll. 21. Tu autem, si quae minutius dicta et parum copiose in his videbuntur, vide ne id efflagites ab hoc poeta, quod et ab indole poeseos epicae et ab ipsius ingenio abhorret. Nam de repetita rerum earundem tractatione iam aliquoties monui, quam sit accommodata in eo poeta, qui audientium animos delectare studet, non scribit legentibus. Cf. ad II. Ven. 113—116. Poeta autem mediocris qualis hic est, quid mirum, quod minus satisfacit vocabulorum et sententiarum ornatu iis quorum aures implevit splendor magnificus Homeri? Quamobrem concedamus recte hunc locum se habere, in quo poeta rem eam, in qua summa carminis posita est, primum breviter indicat (19—21), deinde copiosius exponere et fusius persequi studet. Neque vero fieri potest, ut ingenio obsecuti vv. 30—32 eiiciamus; quibus omissis hiatus nascitur non ferendus. Denique quod causam, cur Iuppiter clamorem non audiverit, adiunctam censent diversam ab ea, quae exposita est initio carminis (v. 3), insigniter errant. Nam quae statim post leguntur verba v. 30 Διὸς ἐννεσίησιν hanc explicationem redarguunt; scilicet Iovem non ignarum raptus eo ipso consilio ne au-

diat clamorem vel etiam ut incuriam significet, poeta facit consistentem in templo.

21. κεκλωμένη πατέρα, cf. 27. Atticorum est usus accusativi in hoc verbo; Soph. O. R. 159, Aesch. Suppl. 41, quibus accedit Apollon. Arg. B 493; Homerus et Hesiodus tertio casu iungunt verbum, quem habemus infra 88. (Voss.). — ὕπατον καὶ ἄριστον, cf. T 258. — 23. ἀγλαόκαρποι Ἑλειαί. Cod. ἐλαῖαι, quod risum excitat. Ruhnck. scripsit ἐταῖραι plurimis probatum. Magis tamen mihi arridet Ilgenii et Huschkii coniectura ab Hermannio commendata, quam in verba poetae recepi, quamquam ea vox nusquam legitur. Sunt autem Ἑλειαί nympphae palustres prata inhabitantes, quae eadem vocantur ἐλειονόμοι Apollon. Arg. B 821, λιμνάδες Theocr. V 17, Long. III 15; cf. Suid. s. ἐλείας. Porro Ruhnkenium offendit ἀγλαόκαρποι; quod quum ceteris locis ornet frugiferas arbores (η 115, λ 589), apud Pindarum Nem. III 54 de Thetide usurpatur. Sed recte Welckerus ne eo quidem loco a solita interpretatione discedendum vidit, quia Thetis dea marina aquis fruges proferre haud immerito dici potest. Atque h. l. quominus cum Matthia statuamus καρπὸν de iunctura manus dictum esse, prohibet ipse color Homericus, quo hymnus imbutus est. Igitur intelligendae sunt nympphae palustres, quae aquatione fructibus incrementa addunt. — 24. Περσαίου frequenti formarum permutatione pro eo, qui Πέρσης vocatur Hes. Th. 377. 409, Apollod. I 2. Hinc Hecate Περσηῖς audit Lycophr. 1173 et apud Dorv. ad Charit. p. 48 (Ruhnck.). — ἀταλὰ φρονέουσα; hoc de Hecate dictum putant, quia sit κουροτρόφος Hes. Th. 445; nam de infantibus tenellis id habet Hes. Th. 989, de iuvenibus Hom. Σ 567. Mihi tamen nova significatione referendum videtur ad animum Cereri deditum, ut sit benigna, voluntate propensa in Cererem. — αἶεν ἐξ ἄντρον. Antrum Zerynthium in Samothrace insula consecratum erat, Lycophr. 77, Schol. Ar. Pac. 277. Eodem spectat Apollon. Arg. Γ 1213. — 26. Ὑπερίονος ἀγλαὸς υἱός. Haec Solis prosapia recentior est Homero, cf. Nitzsch. ad μ 176; invenitur autem Hes. Th. 374. — 28. „Iuppiter, ut ne clamores Proserpinae audiret, procul se ab eo loco tenuit, quo illam raptum iri sciebat.“ Frank. Cf. H. Ap. Pyth. 169 sq. — 37. μέγαν νόον. Aesch. Suppl. 1054 Διὸς μεγάλα φρήν, Pind. Pyth. V 164 Διὸς νόος μέγας. — Varia et inepta prodiderunt de hoc versu interpretes. Ad quae recte Hermannus lacunam statuendam vidit.

Rem pluribus explanavit *Frankius*: „Proserpina, cuius primos clamores praeter Solem et Hecatam nemo audierat, dum per terras vehebatur, tacuit sperans exitum clamore suo aliquem deum sibi auxilio venturum esse: quum vero hiantem terram ingrederetur seque ad inferos deduci intelligeret, tum prorsus desperans multo, quam ante, clamavit vehementius: et resonuerunt montium cacumina et maris cavernae: audiitque mater. Erravit Vossius cum Ilgenio, quum h. l. sic explicaret, quasi Proserpinae illa ipsa spes salutis animum viresque ad edendos altiores clamores addidisse diceretur. At non poterat id h. l. praetermitti, quod summum est, Proserpinam nunc iterum clamitasse, et clamitasse vehementius quam antea (nam verba τόφρα — ἀχνημένης περ per se nihil aliud significant, quam spe sedatum tranquillatumque animum); deinde quum γν. ὄφρα μὲν οὖν oppositum quid desiderarent, etiam illud commemorandum erat, quod fecerit Proserpina tum, quum sub Orcum subiret. Non dubitavi igitur lacunae signa huic loco apponere.“ — 40. „Herm. χαίτης ἀμβροσίης, ut 441 τῆς pro ταῖς, sed 308 ἀρούραις. Ὀργαῖς, quod v. 205 legitur, corruptum est. Sed v. Buttm. Gr. Gr. I p. 116*).“ *Frank.* Cf. ad v. 183. — 40—42. Aptissime ad hanc descriptionem *Mitsch.* contulit locos apud *Nonn.* *Dionys.* VI 4 sqq., *Coluth.* 382, *Catull.* LXIII 63 sq., *Eurip.* *Hippol.* 201 sq. — 42. κυάνεον δὲ κάλυμμα, cf. Ω 93 sq. — 43. ἐπὶ τραφερῇν, cf. Ξ 308. — 45. ἤθελεν. Non est *sustinuit*, *ausus est* propter iram Iovis, quod vult *Lenzius* apud *Mitsch.*; — nam nemo audiverat neque viderat raptam; — sed οὐκ ἤθελεν idem fere quod *non poterat*; ad quem usum linguae etiam apud nostrates regnantem (*keiner wollte davon wissen*) *Ilg.* apte contulit *Hom.* γ 121, ubi vide complura exempla congesta a *Nitzschio*. Ita Φ 366 de Scamandro ambusto: ὥς τοῦ καλὰ ῥέεθρα πυρὶ φλέγετο, ξίε δ' ὕδωρ, οὐδ' ἔθελε προρέειν, ἀλλ' ἴσχετο. — 46. Cod. οὔτ' οἰωνῶν τις. τῇ ἐτήτυμος κτλ. In quo primus, ut versum aegre procedentem fulciret, tentavit *Brunckius* οὔτε τις οἰωνῶν οἱ ἔτ. Sed facilius et suavius ad aures, ut ipse dicit, *Hermannus* scripsit οὐδέ οἱ οἰωνῶν τις ἔτ. In qua correctione non solum necessarium erat οὐδέ, quia id quod sequitur non poterat per οὔτε adiungi (cf. *H. Merc.* 144 sq.), sed etiam οἱ pro τῇ eo commendabatur usu *Homeri* (notante *Vossio*), quo demonstrativum vel personale non his ponitur, sed in posteriore enunciato per formam debiliorem quasi compensatur, ut τῶ — οἱ A 250, τὸν — μιν A 368, τῇν —

μιν η 66, ἡ — οἱ — μιν θ 362. Videtur autem τῇ ipsius correctoris esse, versui corrupto succurrere cupientis. Cf. X 438 οὐ γάρ οἱ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἐλθών. Quod postea Herm. apud Fraukium sententia mutata scribendum censuit οὔτε τις οἰωνῶν τῇ ἐτ. „duplici cum apodosi,“ sibi ipsi videtur iniuriam fecisse; nam quam adiecit causam, aliter non bene adnexum esse v. 47, ea quid sibi velit plane non intelligo. — De avibus auguralibus res pervulgata; contulerunt Ω 310, Apollon. Arg. Γ 1111; vide Herm. Antiqq. sacr. § 38. — 47. Nomen Δηῶ hic primum legitur, deinde Soph. Aut. 1120. — 48. αἰθομένας κτλ. cf. η 101. — 49. Cf. α 87. Ad rem cf. infra 200 et Callim. H. Cer. 17 αὐσταλία, ἄποτός τε καὶ οὐ φάγεις οὐδ' ἐλοέσσω. — 50. πάσσατο duplici sibilanti scribendum apud poetas, quia α natura brevis esset, docuit Valckenaer. ad Ammon. p. 187 sqq. — χρῶα βάλλετο λουτροῖς. Postquam Ruhnkenio suspicionem movit βάλλετο, certatim coniecerunt χρῶα θάλλετο (Mitsch.), χρῶ' ἀτάλλετο (Hlg.), χρῶα βάπτετο (Ignarra), χρῶα πάσσετο (Matth.). Sed ipse tamen Ruhnk. certissima testimonia attulit, βάλλειν induere saepe notionem aspergendi, velut A 536 ἄς ἄρ' — ῥαθάμιγγες ἔβαλλον, Ψ 502 ἡνίοχον κονίης ῥαθάμιγγες ἔβαλλον, Aesch. Ag. 1400 βάλλει μ' ἐρεμνῇ ψακάδι φοινίας δρόσον. Quibus addidit Matthias Eur. Or. 305 λουτρά τ' ἐπὶ χρῶς βάλλε, Hesych. βάλλον, ἔρραινον, Apollon. Arg. A 365, Eur. Iph. Aul. 1513. — 51. „Lege φαινολὶς ἡώς, ut in notissimo illo Sapphonis (sg. 95 Bgk.) ἔσπερε πάντα φέρων, ὅσα φαινολὶς ἐσχέδασ' ἡώς. Hesych. φαινολὶς· λαμπρὰ, φωσφόρος.“ Ruhnk. — 52. αἶλας pro face Apollon. Arg. Γ 293, A 808. De Hecate δαδουφόρῳ legi iubent Spanh. ad Callim. Dian. 11 et conferunt Iacchyl. frg. ap. schol. Apollon. Arg. Γ 467 Ἐκάτα δαδουφόρος Νυκτὸς μεγαλοκόλπου (leg. μελανοκόλπου) θυγάτηρ. — 54. „Codicis scripturam Δημήτηρ dubito num recte in Δήμητερ mutaverint editores. Cf. 75 θυγάτηρ.“ Frank. Cf. Epigr. XIV 15. Aliis exemplis hanc sententiam confirmat Krueger Dial. § 45, 2 not. 1. 3. — ὠρηφόρε. Ita ex 492 hoc loco et 192 Ruhnk. — 57. „Dubites an poeta dederit φωνῆς γὰρ πυθόμην, ut κ 147 ἐνοπήν τε πυθοίμην. Raro enim γὰρ in caesura producitur, ut B 39 P 403 T 49. Nec placeret φωνῆς γὰρ ῥ' ἤκουσ'. Nam γὰρ ῥα Homerus aut in fine versus ponit, ut N 352 Θ 468 γ 143 ξ 329 aut in medio versu sic, ut, quum ῥα non habet elisam vocalem, brevis syllaba sequatur, ut A 113 236 E 511 A 74 N 554 Ξ 464

P 554 T 77 Φ 299 X 301 δ 366 θ 44 81 ο 16 ρ 172 φ 44
aut, quum α eliditur, ut duae sequantur breves syllabae, ut B
342 Λ 467 E 587 Α 690 P 600. Sic etiam Ξ 30 novissima
Wolfii editio exhibet,

πολλὸν γὰρ ῥ' ἀπάνευθε μάχης εἰρύατο νῆες,
ubi ῥὰ olim aberat, ut abest P 403.

πολλὸν γὰρ ἀπάνευθε νεῶν μάρναντο θοάων,
ubi alii libri addunt. *Herm.* Vossius μὲν γὰρ ἄκουσ'. —

58. „Codex habet, σοὶ δ' ὦκα λέγω νημερτέα πάντα. Frustra se torserunt in hoc loco critici, maxime in eo consentientes, pro ὦκα scribendum esse ὦνα. Aeschylum quidem pro ἄνασσα dixisse ἄναξ Suidae testimonio scimus. Dixit etiam Pindarus Pyth. XII 6. Sed quid haec ad hymnum poetae epici, et antiqui, in quo etiam contractio ὦνα offensionem habitura esset? Ne Theocritus quidem πότνι' ἄναξ dixit XVIII 27, ut quidam voluerunt. In hymno quidem, etiamsi defenderetur ὦνα, alia superesset, nec levis difficultas. Prorsus enim mirum est, ne dicam absurdum, quod Ceres Hecaten, negantem se quidquam scire, sequitur, ita ut temere et casu ad Solem perveniant. Sic demum sequi poterat Hecaten, si haec viam monstrasset. Itaque, prout iam olim indicaveram, lacunae signa posui. Vix enim dubitari potest, quin hoc fere modo poeta scripserit:

σοὶ δ' ὦκα λέγοι νημερτέα πάντα

Ἥελιος, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει. *Herm.* Cf. ad sententiam ρ 561. — 63. στὰν δ' ἵππων προπάροιθε; cf. Ω 286. — 64. εἴ ποτε δὴ σευ κτλ. Cf. Α 37, 395 sq. — αἰδέσσαι με θεᾶς ὕπερ, *miserere mei per visum tuum*; quae lectio num sana sit, non immerito plerique dubitarunt. Et recte *Herm.* quidem in editione „Obtestamur, inquit, aliquem per ea, quae is potissima habet“; sic ut X 338 λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων σῶν τε τοκήων. At hoc si voluisset poeta, miror cur voce tam inaudita veteribus epicis usus sit. Mitto coniecturas invitis sane Musis factas Διὸς ὕπερ Fonteinii, αἰδέσσαι μ' ἐλέησόν τ' Matthiae, Πέας ὕπερ Ignarrae, alias infeliciores. Novissimi intpp. probarunt Vossii θεᾶς ὕπερ i. e. *miserere mei orantis pro filia Proserpina*, quod prorsus puto reiiciendum, quia dilucidius hoc efferri debebat, ut ab iis qui audiunt vel legunt et ab ipso Sole intelligeretur. Nam filia tertio demum abhinc versu commemoratur. Una denique restat coniectura Ilgenii, in quam et ipse incidi, ut θεᾶς ὕπερ nulla

mutatione facta accipiat pro nomine proprio matris Solis, quam noverunt Hes. Th. 135, 371, Pind. Isthm. IV 1, Apollod. I 2, 2. Quibus locis etsi scriptura Ionica *Θείη* obtinet, tamen sicut *Ψείη* apud Atticos evadit *Ψεία*, illius nominis formam *Θεία* ab hoc poeta adhibitam fuisse arbitror. Per parentes obtestandi fuisse morem Graecis ostendit is ipse locus Homeri quem supra apposui X 338; adde etiam Ω 466 *καὶ μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητέρος ἠνυκόμοιο | λίσσεο καὶ τέκος*, et ibid. 486 sqq. — 66. *κούρην τὴν ἔτεκον*. Non mutavi codicis scripturam, etsi comprobo doctam Vossii annotationem de grammatica structura huius loci. Is autem comparat hos locos Homeri II 56 *κούρην ἣν ἄρα μοι γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν | τὴν ἄψ κτλ.*, Σ 444 *κούρην ἣν — Ἀχαιῶν, τὴν κτλ.*, Ψ 648 *οὐδέ σε λήθω | τιμῆς ἧστε μ' ἔοικε τετιμῆσθαι μετ' Ἀχαιῶις*; unde evincit etiam hoc loco relativum *υπερβατικῶς* usurpatum esse; cf. etiam Ξ 371 Σ 512 B 125 ο 394 π 76 τ 528 υ 47 ω 214 alia. Sed quam idem sanciri vult legem, ut quotiescunque relativa enuntiatio demonstrativam antecedit, pronominis relativi formae a littera τ incipientes respuantur, eam in Homero quidem valere concedo (nam ψ 73 *οὐλήν, τὴν ποτε* nunc recte distinxerunt), in hoc poeta num sit agnoscenda ausim dubitare. Igitur hoc signum *τῆς νεωτέρας Ἰάδος*, quod apud Herodotum sexcenties occurrit, cf. Krueger. Dial. § 25, 5 not. 4, relinquendum potius videtur quam violenter sede movendum; cf. v. 87. Ceterum luculenter apparet Cererem commoto animo *ἀνακολούθως* loqui. Cf. K 416 *φύλακας δ' ἄς εἴρεαι, ἥρως, | οὔτις κεκριμένη ῥύεται στρατὸν*. — *γλυκερὸν θάλος*, cf. X 87. — 67. *ἀδινὴν ὅπα* tu vide, utrum praestet *vertere altum* s. *vehementem clamorem* cum Buttm. Lexil. I p. 209 an cum Doederl. Gloss. I p. 183 *canoram, suavem vocem*. — *δι' αἰθέρος ἀτρ.* ex P 425. — 70. *καταδ. ἀκτ.* Cf. λ 15, Aesch. Prom. 795. — 71. Verba *φίλον τέκος* ad Solem referre ineptum recte iudicavit Vossius. Tu ne dubites agnoscere graecismum late patentem, quo praecipitur tota quae sequitur enuntiatio et verte cum Vossio: *dicas mihi caram natam, sicubi videris, quisnam absente me rapuerit*. Nimium distincta incisionibus si cui forte videatur oratio, id ipsum commoto Cereris animo apprime convenit. — *ὅπωπας* Ruhnck. pro *ὅπωπεν* coll. γ 92 *εἴ που ὅπωπας*. — 75. *Ψείης*. Ita etiam v. 442, II. Ap. Del. 93, II. XII 1. De hac forma, quae post Homerum demum invaluit (nam Ξ 203 quo loco olim ita legebatur, nunc Aristarcho et Aristophane aucto-

ribus restitutum est (Πείας), diligentissime disputavit Muetzell. de emend. Theog. p. 140. Cf. Schneidewin. Exerc. critt. VI p. 44 sq. Vano conatu contra nititur Goettl. ad Hes. Th. 135. — 76. Assentior Vossio in usu particularum δὴ γὰρ aetatem poetae recentiore agnoscenti. Nam apud Homerum quum ceteris omnibus locis notio temporalis adsit (*iam enim, nunc enim*), unus qui restat A 314 παρ' ἔμ' ἴστασο· δὴ γὰρ ἔλεγχος | ἔσσειται, εἴ κεν νῆας ἔλῃ κορυθ'. Ἐκτωρ, fortasse correctionem expertus est fuga hiatus, qui inerat in antiqua scriptura ἢ γὰρ. Sed apud hunc poetam etiam 148, 159 et apud Apollon. Arg. A 727, 996, 1211, Γ 420 exuta significatione temporis particulae inserviunt asseverando. — μέγα ἄζομαι; retinui codicis scripturam nisus exemplo Hes. Th. 532 ταῦτ' ἄρα ἄζόμενος, ubi quum propter hiatum et sententiam ipsam varia tentaverint critici, nuper tamen codd. lectionem rursus defenderunt Schoemannus et Gerhardus. Vossius dedit δὴ γὰρ σε μέγ' ἄζομαι. —

77. οὐδέ τις ἄλλος. Lenzius mavult οὐδέ τοι ἄλλος, ut magis Homericum, Γ 164, β 87. Sed cf. λ 558 et de' εἰ μὴ post ἄλλος ibid. ρ 383 (Voss.). — 79. θαλερὴν κεκλησθαι ἄκοιτιν cf. Σ 268. — 82. „Codex γόον, quod mutavi in χόλον, non modo quod hoc aptius est, sed etiam quod verba οὐδέ τί σε χρὴ semper apud Homerum praegressam orationem repetunt. Τ' 67 νῦν δ' ἦτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον, οὐδέ τί με χρὴ | ἀσκελέως αἰεὶ μενεαινέμεν. Η 109 ἀφραίνεις Μενέλαε διοτρεφέες· οὐδέ τί σε χρὴ | ταύτης ἀφροσύνης. Vide I 496 613 K 479 Ψ 478 α 295 β 369 δ 492 κ 380 ο 392 σ 17 τ 118 Η. Merc. 407 491. Qui loci omnes apertius tectius repetitionem continent ante dictorum vel cogitatorum. Hinc interdum omissa repetitione simpliciter dici videmus οὐδέ τί σε χρὴ II 721 Τ 420 Τ 133 τ 500.“ *Herm.* Haec quamvis egregie observata sint, intolerabilis tamen videtur repetitio vocis χόλον eadem versus sede conspicua. Acute autem Schneidewinus vidit (*Philol.* III p. 662 not.) ex Τ' 67 totum versum esse interpolatum; quem ego ita sequor, ut ne γόον quidem in χόλον corrigendum putem; neque enim est, cur sedare studeat Sol iram Cereris, qua non exarduit nisi nuntio audito 92 χωσαμένη δὴ ἔπειτα κελαινεφέι Κρονίωνι. — Iam sponte apparebit, cur ἄπλητον χόλον *iram, ad quam appropinquare non audeas, h. e. terribilem*, mutare noluerim in ἄπληστον *insatiabilem*, non convenientem Cereri, ac ne Homericam quidem. Ceterum ἄπλητος forma Attica est, quam ne apud

Hesiodum quidem inveniri nisi in locis recentioribus (Théog. 153. 315. 709) arbitratur Gerhardus Comment. de Hes. Theog. p. 142 not. 57. Discrimen significationis miris artibus exprimere studet Deiters de Hesiodi Scuto Bonn. 1858 p. 27 not. 76. — 83. „Cod. οὔτοι. Recte Ilgenius cum Vossio οὗτοι. Sic οὗ οἱ αἰκῆς est O 496, T 124. Etiam I 70 legendum ἔοικέ τοι, οὗτοι αἰκῆς, non οὔτοι.“ Herm. Idem v. 363 Ruhnkenius restituit. — 85 sqq. Cod. ἀμφὶ δὲ τιμὴν ἔλλαχεν. Dativum Schneidewinus Philol. III p. 675 poetao reddidit. Verte: *sed quod ad honorem attinet, sortitus est celt.*; cf. ad H. Merc. 172. Sequentia (quae Bergkii lacuna ab antecedd. dirimenda censet) Ilgenius recte distinxit et explicavit: *quibuscum habitat, horum dominus factus est.* Post v. 86 maiori interpunctione opus est; neque infinitivus ναιετάειν (quem Hermannus apud Frankium desiderat) ferri potest, quod tota vis enunciati in eo posita est, ut Plutonis honores regii explicentur, non id agatur, quo loco habitet. Mitto ceterorum intpp. errores. — ὥς τὰ πρῶτα διάτριχα. Ruhnk. est. O 189 τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς. Hes. Th. 425 ἀλλ' ἔχει ὥς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἔπλετο δασμός. Callim. H. Iov. 61. Fortasse autem scribendum seiunctim διὰ τριχὰ, cf. Spitzn. ad B 655. — 87. μεταναιετάει. Vocem compositam recte Vossius postulat ad similitudinem verborum μετέσσομαι A 322, μεταδάλνυται ἡμῖν X 498, μετέειπε, μετηύδα, μετεφώνεε cum dativo iunctorum; cf. etiam μεταναίετης (pro vulgari μετανάστης) Hes. Th. 401: —

88. τοὶ δ' ὑπ' ὁμοκλής. „Plane ut Hes. Scut. 340 sq. A 532 sq. Notandum est, ὁμοκλής cum in hymno nostro, tum apud Hesiodum sine aspiratione scribi [etiamne Callim. Del. 158?]; quod Iones faciunt in ἱρηξ, οὐδὸς pro ὀδός, οὔρος pro ὄρος.“ Ruhnk. Idem v. sq. ex locis modo allatis scripsit ῥίμφ' ἔφερον. — 89. ὥστ' οἰωνοί; cf. 43. — 90. αἰνότερον καὶ κύντερον. Utrumque vocabulum coniungitur etiam v. 305 et λ 426. — 93. Magni momenti esse videbatur Prellero Demet. p. 115 ad aetatem poetae definiendam, quod Olympus h. l. pro monte Thessaliae accipitur ex more Homeri. Ego nullum argumentum inesse puto in formula tritissima ex Homero traducta. —

94. εἶδος ἀμαλδύνουσα. „Inscriptio vetus apud R. Chandlerum p. 5 γρηῖ δὲ θήκατο μὲν πάντ' ἔκελον . . . κάλλος ἀμαλδύνουσα καὶ ἀγλαΐην ἐρατεινήν. Sic scribendum. Ne graecum quidem est quod editur: κάλλος ἀπαλλύνουσα.“ Ruhnk. Hesych. ἀμαλδύναι.

κρούψαι; sed idem ἀμαλδύνομεν· μαφαίνομεν. Est igitur *tabefacere*,
attenuare apud Homerum, Doederl. Gloss. III § 1075. Sed apud
 Apollon. Arg. A 834 A 112 regnat vis *celandi* et *abscondendi*. —
 97. ὅς τὸτ' Ἐλευαῖνος — κοίρανος ἦεν. Pariter Apollod. I 5, 1
 ἔπειτα πρὸς Κελεὸν ἔλθοῦσα, τὸν βασιλεύοντα τότε Ἐλευσινίων. —
 98. φίλον τετιημένη ἦτορ, cf. Θ 437. — 99. Παρθενίῳ φρέατι,
consedit prope viam ad puteum virginicum. Haec verba magnas in-
 terpretibus creaverunt difficultates. Nam Paus. I 39, 1 haec tra-
 dit: ἑτέρα δὲ ὁδὸς ἐξ Ἐλευσῖνος πρὸς Μέγαρον ἔχει· ταύτην ἐρχομέ-
 νοις τὴν ὁδὸν φρέαρ ἐστὶν Ἀνθιον (leg. Ἀνθινον) καλούμενον. ἐποίησε
 δὲ Πάμφως ἐπὶ τούτῳ τῷ φρέατι καθῆσθαι Δήμητρα μετὰ τὴν ἀρ-
 παγὴν τῆς παιδὸς γραῖ εἰκασμένην. Idem vero I 38, 6 quum prope
 templa esse dicat φρέαρ καλούμενον Καλλίχορον, ἔνθα πρῶτον Ἐλευ-
 σινίων αἱ γυναῖκες χορὸν ἔστησαν καὶ ἦσαν ἐς τὴν θεόν, quem eun-
 dem fontem commemorat hic poeta v. 271, ubi templum exstru-
 ctum vult dea Καλλιχόρου καθύπερθεν, ambigitur, Ἀνθινον φρέαρ
 an Καλλίχορον idem valeat quod Παρθένιον. Deinde etiam omissa
 praepositio παρὰ vel ἐπὶ locum in suspicionem corruptelae addu-
 xit, qua de causa Ilgenius ex Wolfii coniectura scripsit παρ θεῶ
 φρέατι, Hermannus versum unum deesse putavit in haec fere verba
 desinentem ἐπὶ κρήνῃ μελανύδρῳ Παρθ. φρ. Sed illam quidem
 dubitationem removet Vossius comparatis Homericis locutionibus,
 quales sunt ἡμενος Οὐλύμπῳ, ἡμενος ἀκροτάτῃ κορυφῇ, πτυχὶ Οὐ-
 λύμποιο ἡμενος. Neque omnino critici diligentis esse videtur, vo-
 cem difficilem explicatu Παρθενίῳ pro corrupta vel interpolata
 habere. Nomen Παρθένιος autem, quod notarunt editores, etiam
 compluribus fluviis commune erat, ut in insula Samo (qui alibi
 Imbrasmus audit), schol. Apollon. Arg. B 866, in Paphlagonia, ibid.
 ad Γ 876; et commode afferunt ad nomen a pura et integra aqua
 ductum Aesch. Pers. 815 παρθένοιο πηγῇ et Virg. Copa 15 *vir-*
gineum amnem. De loco autem, ubi Ceres consederit, iam vete-
 res in diversa abeunt. Nam quum Pamphus apud Paus. l. c. no-
 minatim ad Ἀνθινον φρέαρ factum hoc tradidisset, posteriores te-
 nent Callichorum Apollod. I 5, 1, Nicand. Ther. 486, Callim. Cer.
 16, quos ut sequendos esse ducerem, hoc fecit, quod dissentien-
 tem etiam aliis in rebus enarrandis videmus hunc poetam ab Or-
 phico, de quo dixi pag. 279. Supervenit autem deinde com-
 mentatio E. Curtii Ueber griechische Quell- und Brunneninschrif-
 ten Gott. 1859, ubi quum alia multa pereleganter sint disputata

de fontium religione, tum p. 3 auctor idem esse vult ἄνθινον φρέαρ et παρθένιον ob anthologiam Proserpinae coll. Strab. 543, qui de Parthenio Bithyniae haec habet: ποταμὸς διὰ χωρίων ἀνθηρῶν φερούμενος καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ὀνόματος τούτου τετυχηκώς. At vero tali argumento si aliquam vim inesse concedamus, eodem iure Callichorum componemus cum Parthenio fonte; nam Orph. Arg. 729 ἐπὶ Παρθενίῳ ῥέεθρα, ὃν δὴ Καλλίχορον οἱ ἐπωνυμίην καλέουσιν, ubi certum est nihil excidisse. Sed iam satis esto de re parvula, in qua hariolando nil proficitur. — 99. ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται. Idem η 131. — 100. θάμνος ἐλαίης, ψ 190. — 101. γρηῖ παλαιγενεῖ; ut Γ 386. Cf. Ovid. Fast. IV 517. — 102. δώρων Ἀφροδίτης, de concubitu intelligendum, ut Hes. Scut. 47, Pind. Nem. VIII 12. *Ruhnck.* — 103. οἶαι τε. Perperam invexerant οἶαι δὴ; illud Hermannus vindicavit allatis locis *H* 208 ν 223 τ 233. — 105. Ἐλευσινίδαο. Correpta syllaba σι excusationem habet in nomine proprio; idem factum infra 266, Antimachi sg. 55, et in versu interpolato post Σ 551 (*Voss.*). — 106. ἐρχόμεναι μεθ' ὕδωρ, cf. ν 154. „εὐήρυτος addendum lexicis, κοτυλήρυτος est Ψ 34.“ *Ruhnck.* ὕδωρ correpta priori syllaba; v. ad 381. — 107. κάλπισι χαλκέησι, cft. *Ruhnck.* η 20, Apollon. Arg. A 1107. — „Matthiae hic et v. 180 reposuit φίλου πρὸς δώματα πατρός, quod τ 458 legatur, αἶψα δ' ἔκοντο φίλου πρὸς δώματα πατρός. Quis vero diiudicet, utrum iste Odysseae locus hos, qui sunt in hymno, an, quod probabilius est, hi illum mutari postulent? Certe fieri potuit, ut hymni scriptor in Odyssea scriptum inveniret φίλα πρὸς δώματα πατρός. Vide ad hymn. Ap. Pyth. 329. Et similiter σ 421 τοῦ γὰρ φίλον ἔκετο δῶμα.“ *Herm.* — 108. κουρήιον ἄνθος. Homerus ἥβης ἄνθος *N* 484. Κούριον ἄνθος in versu interpolato apud schol. *N* 433, Orph. Arg. 1336; κούριος ἥβη in oraculo apud Paus. IX 14, 3. — 109 sq. His repugnat testimonium Pausaniae I 38, 3, qui auctor est, filias Celei ab Homero simul et Pampho nominari Διογένειαν καὶ Παμμερόπην καὶ τρίτην Σαισάραν. Inde hic locus mire torsit interpretes. Et Ruhnkenius quidem censuit nomina per Pausaniam tradita locum habuisse post v. 476, ubi deinde culpa librarii omissa essent; quam suspicionem secutus *Vossius* eo processit audaciae, ut illum locum hoc modo refingeret nominibus in versum inclusis

καὶ ἐπέφραδεν ὄργια παισὶν
Πρεσβυτέρης Κελεοῖο, περίφρονι Διογενείῃ

Παμμερόπη τ' ἐρατῇ καὶ Σαισάρᾳ ἑξοχα' καλῇ.

Qua hariolatione nihil cogitari potest ineptius, siquidem aliae ex filiabus Cererem benigne excipiant, aliae honore sacrorum et muneribus donentur. Quae intuens Hermannus hos ipsos versus 108 — 110 ab interpolatore suo (quem aetate inferiorem Pausania tibi fingas necessē est) corruptos ac perversos credidit; ipsum poetam scripsisse v. 108 *τρεῖς, ὡς εἰ τε θεαὶ κτλ.* Quam coniecturam satis specioso suffulcire argumento sibi visus est Frankius, qui auctorem huius carminis nonnisi tres filias Celei novisse apparere contendit ex vv. 285 sqq. „ubi Celei filiae narrantur auditis Demophontis fratris clamoribus accurrentes una pueri, altera matris curam suscepisse, tertia denique ignem accendisse, post autem omnes incenso scilicet igne et amota matre in lavando fraterculo occupatae fuisse.“ At, quaeso, quo tandem consilio interpolator ille nescio quis quattuor nomina, ex quibus duo nusquam alibi leguntur, huc infersisse putandus est? Prudenter igitur Frankius non interpolatorem coarguit; sed quam substituit rationem, librarios ea quae in codice exesa essent vetustate, suo Marte restituere conatos esse, quam ob causam etiam v. 146 nomen filiae insiticiū habet, — haec igitur ratio tam est implicata, ut prope omnem fidem excedat, nedum probari possit. Ego autem non video, cur periegetam non statuamus in re pusilla memoria lapsū esse; id enim, quod nobis singulis diebus usu venit, illi semel accidisse mirum non est. — *Καλλιθίκη καὶ Κλεισιδίκη — Καλλιθήη.* De industria quaerunt poetae verborum seu clausulas seu initia inter se consonantia, ut Hes. Th. 247 *Δωτῶ τε Πρωτῶ τε*, ibid. 257. *Λειαγόρη τε καὶ Εὐαγόρη*, 353 *Πληξάυρη τε Γαλαξάυρη ἐρατὴ τε Διώνη* (Voss.). — 111. *ἔγνω* pro *ἔγνωσαν* non habet Homerus, sed Pind. Pyth. IX 79, Isthm. II 23. Similes formas decurtatas quaere apud Kruegerum Dial. § 36, 1 not. 5. — *χαλεποὶ δὲ θεοὶ θνητοῖσιν ὀρεῖσθαι*; ut T 131 *χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς*; cum quo loco pugnare videtur N 72 *ἀριγνώτοὶ δὲ θεοὶ περ*. Sed ipse poeta conciliat diversa quum dicit κ 573 *τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοντα | ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ' ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κίοντα*; — 113. Hermannus et Vossius distinctione sublata coniungunt *γρηῦ παλαιγ. ἄνθρ.*; quod genus dicendi ferri posse ego non ausim affirmare, etsi *γρηῦς παλαιγενὴς* dicitur Γ 386, χ 395. Et analogia ipsa formulae notissimae *τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν* indicare videtur genetivum pendere ab utroque simul nomine, non ab alterutro, ut vulgo putant. — 115. „Cod. *πὶλνᾶς* i. e. *admoves*, ap-

propinquare facis. Cf. Hes. Opp. 510. Qua re Vossius *πύλνασαι*, Herm. *πύλνᾱ* ediderunt. Utrumque dici poterat. Recepi igitur cum Wolfio id, quod est leviori mutatione restitutum, *πύλνᾱ*, praesertim quum id etiam rhythmum aliquanto suaviorem reddat. In hiatus, qui est in incisione, nemo nunc haeret." Frank. Cf. Ξ 199 *δαμνᾶ ἀθανάτους*. (Hinc addenda nota critica ad h. v., quae casu excidit). — 116. *τηλέκαι*, ὥς σύπερ ὧδε, Comparat Ruhnk. Ω 398, 486 et Soph. O. R. 1507 *ἀλλ' οἴκτισόν σφας, ὧδε τηλέκας δ' ὀρώων*. — 117. *φίλωνται* Vossius emendavit; Brunckius *φιλήσαιντ'* metro adversante, quia *φιλέομαι* primam corripit, contra *φίλομαι* producit. Ad sententiam cf. δ 29 *ἢ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν, ὅς κε φιλήσῃ*. — 118. „Cod. ὥς ἔφαθ'". Recte Vossius ὥς ἔφαν. Vid. v. 112. Cf. ex locis, quos Herm. attulit, maxime Γ 161, κ 422, σ 116. Plurali numero usus est poeta, non ut tres illas virgines simul locutas esse significaret, sed ut quatenam earum verba fecisset incertum relinqueret." Frank. — 119. *Τέκνα φίλ', αἵτινες ἐστέ*. „Sic bene P. Fonteinus pro *φίλα, τίνες ἐστέ*. Verte: *Carae puellae, quaecunque estis, salve*. Sic H. Ven. 92 *χαῖρε, ἄνασσ'*, ἧτις μακάρων τάδε δώμαθ' ἱκάνεις. Cf. ad H. Merc. 208." Matth. Cf. δ 376. — 120. οὗτοι αἰεκέες Fonteinus pro οὗτοι. Qui unus locus Homeri ι 27 tueri videbatur Vossio codicis scripturam, is ipse nunc e melioribus libris emendatus legitur. Cf. supra 83 et B 361, I 70, Γ 65, N 811, P 175. — 122. *Δῶς ἔμοιγ' ὄνομα ἐστί*. Forma orationis sumta ex ι 366 *Οὗτις ἔμοιγ' ὄνομα ἐστί, σ 5 Ἀρναῖος δ' ὄνομα ἔσκε*, eodemque modo Apollon. Arg. Δ 1514. Sed metro claudicanti succurrere difficillimum, non quo circumspicienti emendatio nulla sese offerat, sed quia in magno numero vocabulorum, quae explere possint lacunam, eligendi difficile est negotium. Ruhnkenius *Δωρίς* coniecit coll. Etymol. M. s. *Δωρίς, ὄνομα θεᾶς· διὰ τὴν γενομένην δωρεάν ἀνθρώποις*; quae non ad Cererem referenda sunt, sed ad deam marinam, matrem Thetidis. Brunckius, quem plerique secuti sunt, *Δῶς μὲν ἔμοιγ'*, *dandi* s. *donandi* significatione nomen accepit; sed ille ipse versus Hes. Opp. 356 *δῶς ἀγαθῇ, ἄρπαξ δὲ κακῇ*, ut consensum cohibeam, facit. Ibi enim *δῶς* valet idem quod *δόσις* *donum* et passivam potestatem habet; hoc autem loco *donatricem* et muneris auctorem desideramus. Placuit id tamen Welckero Mythol. I p. 388. Fonteinii *Δηὼ* statim reciperem, nisi moram afferret hoc, quod parum probabilis est corruptio vocis minime obscurae et iam antea lectae v. 47.

Quam late pateat coniecturae campus, non inficet Hermannus ostendit, quum luderet scribi posse etiam *Δωῖς* vel *Δωάς*. Passovius in Opusculis ed. Bach. p. 115 tentavit *Δωσώ* „quasi daturiens.“ — 123. „Cod. νῦν αὖτε. Non debuit recipi Ruhnkenii emendatio νῦν δ' αὖτε. Nam αὖτε pro δέ positum, ut 137 χ 5 al.“ *Herm. Κρήτηθεν*. In ficta hac narratione hoc veri subest, quod Cereris sacra e Creta allata sunt teste Diodor. V 77. Religiones Cereris in Creta antiquissimas demonstrat etiam fabula quae est de Iasione ε 125 Hes. Th. 969. Et Bacchylides apud schol. Hes. Th. 913 in Creta raptam Proserpinam cecinit. — 124. „Habes hic insigne cumulatae orationis exemplum. Pariter fere v. 413 ἄκουσαν δὲ βλεῖν με προσηνάγκασσε πάσασθαι. Arist. Lys. 225 ἐὰν δέ μ' ἄκουσαν βιάζεται βλεῖν.“ *Mitsch.* — 126. *Θορικόνδε*. Thoricus demus Atticae inter ortum brumalem et meridiem spectans cum portu commodissimo. Vide o 497 et Leakium de demis Atticis p. 57 sqq. vers. germ. — 127. „Post hunc versum lacunae signa posui. Non enim ita rem narrare potuit poeta: ibi mulieres egressae sunt e navi, et ipsi quoque coenam appararunt; sed ipsos nautas dixisset navem reliquisse, antequam cibum caperent, ut ι 85, κ 86, ο 498. Quod si verba ἡδὲ καὶ αὐτοὶ necessario ad praecedentia pertinent, aut δεῖπνον δ' ἡρτύνοντο scripserit poeta necesse est, aut versum adiecerit alium, qui nunc abest. Haec postrema ratio praeferenda erat.“ *Herm.* Assentior. Versus excidit opinor huiusmodi ἐνθα δὲ πῦρ κῆαν καὶ ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ | δεῖπνον ἐπηρτύνοντο. Nam vana quidem est dubitatio Frankii, compositum ἐπαρτύνεσθαι h. l. aptum non esse quia significet ad ea (h. e. post egressum e navi) coenam appararunt. Praepositionis vis nulla alia est, quam in Latinorum *adparare*, in nostris *anrichten*, *zurüsten*; eodemque modo Apollon. Arg. A 877 et 1210 ἐπαρτίζειν, Oppian. B 443 ἐπαρτύνουσιν ὄλεθρον. Ipse Hermannus quidem postea apud Frankium abiecta priori sententia scribendum censuit οὐ δὲ καὶ αὐτοὶ δεῖπνον ἐπηρτ., ubi haec verba καὶ αὐτοὶ sunt prorsus supervacanea. Una superest ratio ut scribamus ἐνθα γυναῖκας | ἡπείρου ἐπέβησαν ἀολέας ἡδὲ καὶ αὐτοῦ | δεῖπνον ἐπηρτ. — Ceterum ad rem cf. similem expositionem ο 498 sqq. —

128. 129. δεῖπνον ἐπηρτύνοντο —, ἀλλ' ἐμοὶ οὐ δόρποιο. Quod voces δεῖπνον et δόρπον eadem significatione adhibitae videntur, de ea re Vossius disputavit in hanc sententiam, ut δεῖπνον in universum de qualibet coena et de cibo ipso (*Kost*) dictum

contenderet. Quem cur probare non possim, paullo fusius est exponendum. Homeri enim aetate δειπνον coena principalis est, quae medio fere die apponitur, ut apparet ex *A* 86 multisque aliis locis, quos tractavit Lehrs Aristarch. p. 132 sqq. Δόρπον autem (quod vocabulum cum verbo *dormiendi* cognatum esse videtur) sole ad occasum vergente vel post occasum solis instituitur. Sed haec ita definiuntur, ut pro temporibus paulum immutari possint, de quo v. Nitzsch. ad *α* 124, δ 60. Deinde vero δειπνον etiam de quavis sumptione cibi dictum, ut Hes. Opp. 440, de pabulo equorum *B* 383. Hunc usum antiquiorum optime intellexit Aeschylus, cuius fragmentum exstat apud Athen. p. 11 e, ubi Palamedes de inventis suis praedicat σιτον εἰδέναι διώρισα | ἄριστα, δειπνα, δόρπα δ' αἰρεῖσθαι τρέτα. Postea vero, quum mutata consuetudine vivendi apud Athenienses coena principalis institui coepta est ad vesperam retento nomine δειπνον (ut nostri quoque compluribus horis post medium diem dicunt *zu Mittag essen*), vox δόρπον in desuetudinem venit. (Nam Arist. Equ. 52 imitationem quandam habet loci Homericī μ 439 et ridicule simul ordo rerum quotidianus invertitur. Solum remanebat huius stirpis vocabulum ἡ δορπία, primus dies festus Apaturiorum, schol. Ar. Ach. 146 ὅτι φράτορες ὀψίας συνελθόντες εὐωχοῦντο.) Oblitterata autem vox in errorem induxit ipsos Homeri interpretes, ut Zenodotum videmus Schol. *A* 86 ignorance usus Homericī scripsisse δόρπον, rursusque *A* 730 δειπνον; quod contra esse debuit. Eundem errorem agnoscimus apud Oppian. Cyneg. I 132, ubi priorem horum locorum imitatus est. Alii poetae vocem e lectione tantum cognitam pro cibo ipso usurparunt, ut Orph. Arg. 408 δόρπον δ' ἡδὲ ποτῆτος (ad modum Homericī ἐδητίος ἡδὲ ποτῆτος), Apollon. Arg. Γ 301, Quint. Smyrn. Δ 277 de famularum officiis δόρποιο πέλεν ταμίη καὶ ἐδωδῆς. Et omnino poetas Alexandrinos male intellexisse vocis usum cognosce ex schol. Ar. Vesp. 103 Ανκόφρων ἀπὸ ἀρίστου, οἱ δὲ ἄλλοι πάντες δόρπα τὰ δειπνα. Recte illi quidem, v. Etym. M. p. 284, 17 δορπησιτὸς, ἡ τοῦ δόρπου ὥρα· οὕτω καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς δειπνον. Etiam Hesych. δορπῆσαι explicat δειπνῆσαι. Hoc autem, de quo nobis res est, loco et H. Ap. Pyth. 319 coll. 333 aut vox δειπνον latiore sensu accipienda est, ut δόρπον accuratiorem temporis significationem contineat; aut, quod veri est similis, reputantibus aetatem carminis sat recentem, δειπνον coenam usus Attici significat, δόρπον cibum. —

132. „ἀπριάτην, quae nullo ipsis pretio constitit. περάσαν-

τες *vendentes* trans fines regionis; § 297 κείθι δέ μ' ὥς περάσῃσι καὶ ἄσπετον ὦνον ἔλοιτο, ubi ὦνος idem est, quod h. l. τιμή, *pretium*, usu Attico." *Matth.* — 134. ἐγγεγάασιν Ruhnkenius coll. v 232, H. Ap. Pyth. 290. — 137. ὥς ἐθέλουσι τοκῆες· ἐμὲ δ' αὐτ' οἰκτείρατε, κοῦραι. Versum iusto longiorem Fonteinus omittenda particula δέ in metrum redegit (ἐμ' αὐτ'). Quod quum fieri possit (v. ad 123), tamen mirationem facit genus corruptelae vel potius interpolationis; magisque in eam sententiam inclinatur animus, ut praeeunte Matthia vocem τοκῆες pronunciando in duas syllabas contrahamus. Nam etsi apud Hes. Opp. 248. 263 nunc scribitur βασιλεῖς pro eo quod erat βασιλῆες, fortasse ipsa forma Attica non erit indigna hoc poeta. Vide pag. 280. — 138. „Τέως vitandi hiatus causa pro ἔως recentioris usus est; vide ad H. Ven. 226. Adde Apollon. Arg. Δ 821, 1617, ubi Brunckius parum accurate hunc usum apud quosvis poetas inveniri dicit. Apud Homerum μ 327 pro οἱ δέ ἔως praetulerim cum H. Stephano in Thesouro lectionem οἱ δ' εἴως, quam quum alii libri habent, tum Harleianus." *Herm.* Cf. ad 87. — 138. προφρονέως — πρόφρων *benevolus*; Doederl. Gloss. II p. 314 sq. — 141 sqq. „Eadem munera famulae tribuit Eur. Troad. 194, ubi Hecuba ποῦ ποῦ γαίης, inquit, δουλεύσω γραῦς — — ἢ τὰν παρὰ προθύροις φυλακὰν κατέχουσα, ἢ παίδων θρέπτειρα. Compara etiam cum hoc et seq. v. Catull. Epithal. Pelei 160 sqq. a Mitsch. laudatos." *Matth.* — 144. καὶ κ' ἔργα διαθήσασιν γυν. „Nihil certius emendatione viri eruditissimi, Io. Henr. Vossii διδασκῆσασιν. Hes. Opp. 64 ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἱστὸν ὑφαίνειν. χ 422 δμῳαί, τὰς μὲν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι." *Ruhnck.* Bothius coni. διαθρήσασιν, Ignarra διαθλήσασιν, Mitsch. διαντλήσασιν. — 145. παρθένος ἀδμῆς, § 109. — 147. Θεῶν μὲν δῶρα κτλ. i. e. sortem divinitus datam, cf. σ 141 sq., § 190, Hes. Opp. 718 sq., Theogn. 446 sq., Plut. aud. poet. p. 32, Aesch. Pers. 343, Soph. Phil. 1309, Hor. Carm. IV 9, 46 *munera deorum*. Haec Ruhnck.; etiam plures locos conguessit Mitsch. Cf. eadem verba infra v. 216. — 148. „Cod. hic et v. 217 τέτλαμεν. Quum Brunck. probante Ruhnkenio ἀχνημένοις περ ἀνάγκη τετλάμεν ἀνθρώποις coniecisset, Ilgen., quem Hermannus secutus est, reliqua quidem intacta reliquit, sed τετλάμεν scripsit, ut esset infinitivus pro imperativo primae personae positus. Sed nihil mutandum fuisse ipse me monuit Hermannus. Sententia verborum haec est: *deorum dona* (h. e. quae dii in nos expetunt, calamita-

tes, infortunia) *quamvis moesto animo necessario toleramus*, h. e. tam sunt homines debili natura, ut calamitates si velint non possint effugere.“ *Frank.* — 151. κρήδεμνα πόλης εἰρύεται. Cf. Hes. Scut. 105, II 542. — 153 sqq. Cod. ἡ μὲν Τριπτ. πυκιμ., ἡ δὲ Διόκλου (non ἡδὲ, quod annotarunt), ἡ δὲ Πολυξείνου; qua lectione servata Ruhnkenius οἰκία vel στέγη intellexit. Sed hanc omissionem duriores esse neque ullo exemplo probari quum vidisset Schneiderus, versu 156 transposito ante v. 153 uxores significari voluit, quem ita secutus est Matthias, ut ἡμὲν — ἡδὲ corrigeret. Sed huic rationi transponendi, quae primo obtutu quidem arridet, id potissimum obstat, quod regum ipsorum nomina se prolaturam promiserat, non uxorum: ἡδ’ ὀνομήνω ἀνέρας, οἷσιν ἔπεισι μέγα κράτος. Eademque res, id quod iam Frankius optime monuit, vetat ne Matthiae odoranti, ut saepe alias, interpolationem morem gerentes versus 153—155 eiiciamus. Pessimam rationem Vossius iniit hanc, ut scriberet ἡ (scil. πόλει) μὲν Τριπτολέμου πυκινὴ Ἦς ἡδὲ Διόκλου, ἡ (scil. Ἦς) δὲ Πολ. Nisi forte maius subsit vitium vel etiam lacuna, amplectenda videtur sententia Hermanni, qui adoptata Matthiae correctione ἡμὲν — ἡδὲ negligentiam Homerici sermonis in mutanda structura agnoscit. Scilicet genetivi referendi sunt ad verba οἷσιν ἔπεισι μέγα κράτος, tanquam si dixisset ὧν ἔστι κράτος. Quod autem duo versus 151. 152 interpositi sunt, id adeo non obstat huic interpretationi, ut eam adiuvare turbamque excusare videatur. Nam quum molestum esset poetae, denuo adiungere verbum quod vocant substantivum, genetivos ad rationem demonstrativi quod sequitur 156 τῶν πάντων ἄλοχοι adaptavit, ut inversum quoddam genus attractionis existeret. Quamquam vel sic fateor nullum exemplum me habere cognitum structurae tam contortae et flexuosae. — 153. „Dioclis memoriam praeter Homerum unus conservavit Plutarchus Thes. 5 παρακρονσάμενον Διοκλέα τὸν ἄρχοντα. Qui hic Διοκλος, infra 474 Διοκλῆς dicitur. Nec tamen Διοκλος mutem. Nam certissimum est, quicquid Munckerus ad Antonin. Liber. 34 contra disputet, veteres promiscue dixisse Ἰφικλος Ἰφικλῆς, Πάτροκλος Πατροκλῆς, Δήμοκλος Δημοκλῆς, Ἐτέοκλος Ἐτεοκλῆς cett. Vide Eustath. ad II. A p. 112. Hemst. ad Lucian. Dial. Mort. XI p. 377.“ *Ruhnck.* — Triptolemi genus multifariam variatur; v. Paus. I 38 et Preller. Myth. I p. 477. — 154. Polyxeni nulla apud veteres sit mentio. — ἀμύμονος Εὐμόλοιω. De hoc Paus. I 38, 2 Ὀμήρῳ δὲ ἐς μὲν τὸ γένος ἐστὶν οὐδὲν αὐτοῦ πε-

ποιημένον, ἐπονομάζει δὲ ἀγήνορα ἐν τοῖς ἔπεισι τον Εὐμολπον. Hinc Vossius et Frankius commutaverunt epitheta vv. 154. 155. Res haud improbanda in condicione eius quo uno utimur codicis; ceterum cf. ad v. 474. — 155. Δολίχον; ita Vossius pro Δολιχοῦ. Eundem Δουλίχιον memorant Triptolemi filium Steph. Byz. s. v. et Eustath. ad B 625. — 157. „Κατὰ πρῶτιστον ὀπωπὴν. Vid. Buttm. Gr. Gr. T. I p. 242 not. 6. Herm. de Heliad. Aeschyl. p. 8. Miror etiam Vossium probasse et recepisse Ignarrae conjecturam κατὰ πρῶτιστον ὀπωπῆς εἶδος. Quid sit εἶδους ὀπωπῆ, possum fere intelligere, quid autem εἶδος ὀπωπῆς, non possum.“ Frank. — 160. εἰ δὲ θέλεις; de forma bisyllaba servanda cf. ad H. Ap. Del. 46. — 161. Metanira Celei uxor est etiam Apollod. I 5, 1; Μεγάνειρα scribitur Paus. I 39, 1, Νέαιρα Marm. Par. lin. 23. Cf. Heins. ad Ovid. Fast. IV 537. — 164. τηλύγετος. De hac voce ita disputavit Doederl. Gloss. I p. 228 sq., ut ab omni parte in eius sententiam concedam. Transformatam eam dixit ex ἀταλογετος, ut *infantem tenellum et delicatum* significet. Atque haec vis vocabuli, ut nulli alii loco, ita ne huic quidem de quo res agitur disconvenit. Versus autem qui sequitur ὀψίγονος τρέφεται, πολυεύχετος ἀσπασιός τε, quasi de industria additus videtur a poeta, ut ceteras omnes significationes, quas subesse illi voci voluerunt, removeret; quem versum cave ob id cum Matthia spurium dicas et natum ex interpretatione vel repetitum ex v. 219. — 167. „Infra vs. 222 idem versus in eodem sententiarum connexu repetitur sic scriptus: ἦ ῥα κέ τις celt. At postulabat monente Hermanno usus epicae poeseos, ut aut h. l. ἦ ῥα κέ τις, ut Matth. voluit et Vossius edidit, aut vs. 222 ῥεῖά κε τις scriberetur. Hermannum sequendum duxi, quum insolentior usus vocabuli ῥεῖα causam factae versu 222 mutationis continere videatur. Sensus est: *hunc ubi educaveris, facile fieri possit ut aliarum mulierum excitatura sis invidiam.*“ Frank. — 168. ἀπὸ θρεπτήρια δοίη, cf. 223, Hom. Δ 478 θρέπτρα, Hes. Opp. 188 ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν, Oppian. Halieut. 85 ἀπὸ θρεπτήρια τίνων, Valcken. ad Eur. Phoen. 45. — 170. κυδιάουσαι. Suadente Ruhnkenio Vossius scripsit κυδιόωσαι; sed cf. μειδιάων H. VII 14, τηλεθάουσαι H. Ven. 266, τηλεθάων H. VII 41, ad quem locum lege quae adnotavi. — 172. Ruhnkenius postulabat ὅσσ' εἶδον, quo non opus erat, cf. 295, 416. Mitsch. attulit B 10, I 369, ρ 343 ἄρτον τ' οὐλον ἐλὼν — καὶ κρέας, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον. — 173. Cod. καλέειν, unde conicere aliquis possit scriben-

dum *ἔκελεν καλέειν*; sed cave ne cum librario tibi displiceat forma contracta in hoc carmine. — 174. Ad simile Ruhnck. comparavit κ 410 sqq., Dionys. Perieg. 843 *σὺν καὶ παρθενικαὶ νεοθηκίης οἶά τε νεβροὶ | σκαίρουσι*. — 175. *κορεσσάμεναι φρένα φορβῇ*. Confert Herm. Lucret. I 260 *hinc nova proles Artubus infirmis teneras lasciva per herbas Ludit lacte mero menteis percussa novellas*. Ceterum quod Vossius exemplo seductus A 561 et κ 411 edidit *φορβῆς*, acute monuit Frankius interesse, utrum genetivo utaris an dativo. „*Κορέσσασθαι φρένα φορβῆς* dicuntur, qui mentem herbis satiant, i. e. complent, quod absurdum est; contra *κορ. φρ. φορβῇ* metaphoricè dicuntur, qui pascenda herba (proprie herbarum ope, dat. instrum.) mentem satiant i. e. cupidinem edendi explent.“ Unde apparet, cur dixerit Apollon. Arg. Γ 897 *μολπῇ θυμὸν ἀφειδέως κορέσωμεν* usus tertio casu. — 176. Ruhnck. confert Catull. Nupt. Pel. 129 *mollia nudatae tollentem tegmina surae*, Apollon. Arg. Γ 874 *ἄν δὲ χιτῶνας | λεπταλέοις λευκῆς ἐπιγουνίδος ἄχρῃς ἄειρον*, Mosch. II 123. — 177. *κολήν κατ' ἀμαξιτόν*. Putaverim h. l. non intelligi fauces vel angustias viarum (quae in illa regione non exstant), sed *viam cavam* dici propter orbitas altas per totam Graeciam in viis diligenter incisas commodo vehiculorum. De qua re doctissime egit E. Curtius über den Wegebau der Griechen p. 220 sqq. — *ἀμφὶ δὲ χαῖται*, cf. Z 509. — 179. *θεόν*, cf. ad v. 1. — 180. *φίλα*. Vide ad v. 107. — 182. *κατὰ κρηθεν*. Destinendas esse has voces omnibus locis et Aristarchi sententia fuit, schol. A ad II 548, et exemplis demonstrari potest eis quae sunt *ἐξ οὐρανόθεν*, *ἐξ Αἰσύμηθεν*, quae affert Krueger. Dial. § 19, 3 not. 3. Neque aliter senserunt Spitznerus ad l. c. et Goettl. ad Hes. Theog. 574. Tuetur hanc scripturam etiam Hes. Scut. 7 *τῆς καὶ ἀπὸ κρηθεν βλεφάρων τ' ἀπὸ κυανεάων*. Mera hariolatio est haec divisio *κατ' ἄκρηθεν*, quam secutus est librarius, neque id tamen sine auctoritate quorundam veterum. — *πέπλος* — *ἐλελίζετο ποσσίν*. „Talis exhibetur in Gor. Mus. Etrusc. I tab. 47, qui recte monet (II 126 seqq.) deorum maiestatem veste ad terram demissa exprimi. Vid. Broukhus. ad Tibull. I 7, 46. Sic de Venere deam fassa Virg. Aen. I 404 *pedes vestis defluxit ad imos Et vera incessu patuit dea*. Apud Phigalenses Cereris simulacrum ita adornatum fuisse testatur Paus. VIII 42 *καθίζεσθαι μὲν ἐπὶ πέτρῃ — χιτῶν δὲ ἐνεδέδυτο καὶ ἐς ἄκρους τοὺς πόδας*. Cum HomERICA dictione convenit Propert. III 15, 32 *et series nudos veste fluente pedes*.“ Mitsch. — 183. *κεκαλυμμένη*

et κνάνεος πέπλος indicia luctus, ut κ 53, Ω 163. — Θεῆς. Hanc formam, quae recurrit 279, non esse mutandam cum altera Θεᾶς (quod vult Hermannus), exempla posthomericæ docent sat multa. Editur recto casu Θεῇ bis apud Callimachum II. Dian. 119. 152. Genetivum Θεῆς immerito expulit Merkelius adversatus optimis libris Apollon. Arg. Γ 252 et Δ 241; nam idem exstat in Musæi carmine 145, apud Quintum Smyrn. Γ 661, Tryphiod. 648, Maneth. II 317. Dativum Θεῇ codices tenent Apollon. Arg. Γ 549. Neque magis quartus casus Nicand. Ther. 487 est corrigendus. Discordant grammatici de dativo Θεῆς, quem summovendum ex locis Homericis Γ 158, Θ 305, ε 119 censet Hermannus ad II. Ven. 191, ubi codd. exhibent formam Atticam. Incerta etiam res est Hes. Opp. 62. Igitur quam sit anceps formam alterutram expellere, et copia locorum docet et monuit Buttm. Gr. § 34, 5 not. 14 **). Quamobrem in re perquam dubia codices auctores sum secutus non minus hic, quam infra 210. — 187. παῖδ' ὑπὸ κόλπῳ ἔχουσα i. e. *in sinu vestis involutum*; Callim. Del. 265 ἐν δ' ἐβάλεν κόλποισιν, Apollon. Arg. Δ 1135 ὧ ἐνὶ κόλπῳ δέξατο. — 188. Similiter Callim. Cer. 59 ἴθματα μὲν χέρσῳ, κεφαλὰ δὲ οἱ ἄψατ' Ὀλύμπῳ; ex Δ 443, ubi de Eride: οὐρανῷ ἱστήριξε κάρη καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει. —

Versus 190—211 Prellero non ab ipso carminis auctore facti, sed postea videntur interpositi, idque eam ob causam, quae apud me in contrarium valet; quod mores sacros et institutiones cultus ad originem revocarent simplicemque narrationis cursum interpellerent. Verum id ipsum, opinor, poetae propositum fuit, ut per narrationem origines sacrorum quasi diserneret enuclearetque. Neque usus salutationis χαῖρε v. 212 eo sine restringitur, ut nullum antea verbum factum sit; ipsum enim Homerum ea uti videmus iis locis, ubi re aliqua graviore peracta quasi quaedam gratulatio adiungitur, ut Neptunus salutat Tyronem post concubitum λ 248, alius dono dato θ 413, propinans ad hospitem σ 122, facta libatione ψ 19, 179. De difficultatibus autem, quibus obscurari vv. 202 sqq. negari non potest, mox, ubi ad eum locum pervenero, paucis absolvam. — 191. εἰξε δὲ οἱ κλισμοῖο; cf. π 42, Theogn. 931 sq., Pseudo-Phocylides 207. (Ruhnck.) — 193. „Κλισμός sellae genus delicatius et elegantius, cui opponitur πηκτὸν ἔδος v. 196, δίφρος v. 198. Athen. V 4, p. 192 ὁ γὰρ θρόνος αὐτὸ μόνον ἐλευθερίος ἐστι καθέδρα σὺν ὑποποδίῳ, ὅπερ θρηῖνον καλοῦντες, ἐντεῦθεν αὐτὸν ὠνόμασαν θρόνον τοῦ θρηῖσασθαι χάριν, ὅπερ ἐπὶ τοῦ καθέζεσθαι

τάσσουν· — ὁ δὲ κλισμὸς περιττοτέρως κεκόσμηται ἀνακλίσει· τούτων δ' εὐτελέστερος ἦν ὁ δίφρος· τῷ γοῦν Ὀδυσσεὶ ἐπαίτη εἶναι δοκοῦντι, Δίφρον ἀεικέλιον, φησί, καταθεῖς ὀλίγην τε τραπέζην. Cf. Salmasius ad Scr. Hist. Aug. T. I p. 233. Itaque, utpote in luctu, κλισμὸν recusat Ceres, ut Priamus θρόνον Ω 553. (Similiter in δίφρῳ non sustinet amplius sedere Penelope, nuntio de filii profectioe accepto, ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἴξε πολυχμήτου θαλάμοιο δ 716 sqq.) Vel quia vilioris conditionis se mulierem simulat; nam v 140 Ulysses, ὥς τις πάμπαν οἰζυρὸς καὶ ἄσημος, οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν, ἀλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἴων ἔδραθεν ἐν προδόμῳ. Ita τ 55 Penelope ipsa quidem in κλίσῃ s. κλισμῷ sedet, Ulyssi autem, ut mendico, δίφρον καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ efferri iubet v. 97 coll. 101. *Matth.* Cf. *Herm. Antiq. priv.* § 20, 3. — 194. κατ' ὄμματα καλὰ βαλοῦσα. „Idem hemistichium est H. Ven. 157, quad venuste expressit Virg. Aen. XI 480 oculos deiecta decoros. Apollon. Arg. Γ 1062 σῖγα ποδῶν πάρος ὅσσε βαλοῦσα. Achilles Tat. VI p. 371 ἀνανεύουσα μικρὸν ἀνδρὶς τοὺς ὀφθαλμοὺς κατέβαλεν.“ *Ruhnck.* — 195. Apponere crit operae pretium, quae de Iambe traduntur apud schol. Nicand. Alexiph. 130, quem Mitsch. sic emendavit ex codice Gottingensi: Ἰστέον, ὅτι τῆς Κόρης, ἡγοῦν Περσεφόνης, ἀρπαγείσης ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος ἢ μήτηρ αὐτῆς, ἢ Δηῶ, νῆσσις περιήρχετο ζητοῦσα αὐτήν. καὶ δὴ περιερχομένη, καὶ ζητοῦσα αὐτήν, ὑπεδέχθη ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ Ἰπποθόωντος, ὑπὸ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, Μετανείρας. ἥτις Μετάνειρα παρέθηκεν αὐτῇ τράπεζαν, καὶ ἐκέρασεν αὐτῇ οἶνον. (ἐπὶ τῇ θλίψει recte abest.) Ἡ δὲ Θεὸς οὐκ ἐδέξατο, λέγουσα μὴ Θεμιτὸν εἶναι πιεῖν αὐτήν οἶνον, ἐπὶ τῇ θλίψει τῆς θυγατρὸς. ἀλφίτων δὲ (αὐτήν deest) κυκεῶνα ἐκέλευσεν αὐτῇ κατασκευάσαι, ὃν δεξαμένη ἔπιεν. Ἰάμβη δὲ τις δούλη τῆς Μετανείρας ἀθυμοῦσαν (male vulgatur ῥαθυμοῦσαν) τὴν θεὰν ὁρῶσα γελοιώδεις λόγους καὶ σκώμματα τινα ἔλεγε πρὸς τὸ γελάσαι τὴν θεόν. ἦσαν δὲ τὰ ῥηθέντα, ἅπερ αὐτῇ πρῶτον εἶπε, (haec glossema τοῦ ῥηθέντα videntur, quae in vulgatis post ῥυθμισθέντα ponuntur, cum hac lectionis varietate: ὅπερ αὐτῇ —) ὑπ' αὐτῆς Ἰαμβικῶ μέτρῳ ῥυθμισθέντα. Ἰάμβη δὲ θυγάτηρ ἦν (hoc insertum) Ἠχοῦς. — ὅτι δὲ διὰ γλήχωνος ἔπιεν ἢ Δημήτηρ (τὸν omiss.) κυκεῶνα, καὶ διὰ τὴν χλεύην τῆς (insert.) Ἰάμβης ἐγέλασεν ἢ θεὰ, ἐν τοῖς εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένοις ὕμνοις (vitioso ὕπνοις) λέγεται. — 199. προσπτύσσετο; cf. similia E 879, Θ 478. — 200. ἀγέλαστος. Hinc dicta πέτρα ἀγέλαστος prope Eleusina, in quo lapide conse-

disse Ceres narratur a schol. Arist. Equ. 795, Hesych. s. v., Suid. s. Σαλαμῖνος. — ἅπαστος, δ 788. — 201. πόθῳ μινύθουσα, cf. Apollon. Arg. A 286 et ad rem Nonnum Dion. VI 31 sq. —

202—205. Extremum horum versuum postquam obelo confodit Heynius ad Apollod. I 5, 1, praeunte Matthia Hermannus ceteros quoque ut ab interpolatore confectos censuit secludendos. Ad hoc quae eum impulerint causae, ipsius verbis usus dicam: „Non enim in his aut HomERICA est aut omnino antiqua oratio; tum ob μιν sequentibus epithetis, quae sine nomine, etiamsi χλεύησιν scriberetur, displicitura essent; tum denique ob vocabulum ὄργαις.“ Haec ut recte se habeant, tamen vellem addidisset vir summus, quomodo his omissis v. 201 cum v. 206 coniungi censeret; certe enim, quod etiam Frankius vidit, sententiae quasi quidam hiatus oritur, quum nescias, quid tandem Cererem prae doloris acerbitate cibum potumque respuentem eo adduxerit, ut cyceonem sumeret. Accedit, quod et Apollod. I 5, 1 et Schol. Nicand. Alex. 130 hanc rem iis verbis narrant quae eos ex hoc ipso hymno depromsisse veri sit simillimum. Ingeniose igitur Frankius et ipse offensus oratione hiulca versibusque parum concinnis grammatici cuiusdam ingenium proprio Marte quae exesa erant restituentis deprehendisse sibi videtur. „Quem, nisi temerarium esset, inquit Frankius, quidquam in tam incerta re asserere velle, nihil in suo codice invenisse, quam haec:

πρὶν γ' ὅτε δὴ χλεύῃς μιν Ἰάμβη κέδν' εἰδυῖα
πολλὰ παρασκώπτουσ' ἐτρέψατο
μειδῆσαι γελάσαι τε
ἣ δὴ οἱ καὶ ἔπειτα

reliqua ipsum adiecisse contenderem.“ — Speciosum vero est quo Prellerus utitur argumento ad totum locum evellendum (vide ad 190), eam quae est de Iambe fabulam non Athenis natam esse, sed e sacris Pariis (de quibus dicam ad v. 491) postea ascitam; idque perspicuum esse ex ea coniunctione, quam habeat Iambes nomen cum metris iambicis ab Archilocho Pario vel inventis vel excultis, de qua re narratiunculas lege apud Leutsch. Grundriss der Metrik § 85 et 92. Rursus de iambis apud Athenienses usitatis nihil nos habere compertum; immo vero cavillationes istas in pompa Eleusinia solemnes appellatas esse γεφυρισμούς et στήνια, de quibus cf. Herm. Antiq. sacr. § 55, 12 et 56. 13. Haec etsi concedo recte esse disputata, ut sunt, nihil tamen obstat, quominus

Iambes persona iam ea qua hoc carmen conditum est aetate in sacra Eleusinia recepta fuerit, siquidem etiam reliqua quae de ea exstant testimonia cum Metanira et cum Celeo eam componunt; cf. Bernhardyum ad Suid. s. *Ἰάμβη*. — Sed in re paene desperata ne quid intentatum remaneat, etiam ea quae removendis illis suspicionibus sunt, breviter commemorabo. Verba 203 *πότνια*, *ἄγνην* praegresso pronomine *μιν* usui Homérico vindicavit Vossius hoc exemplo § 48 *ἥ μιν ἔγειρε Ναυσικάαν εὐπεπλον*, quaeque alia habet Matthias Gramm. § 469, 10. Diversam rationem iniit Bothius, qui *πότνια* *venerabilem* et *ἄγνην* *sanctam* pro ipsis Iambes verbis habet a participio *παρασκώπτουσα* pendentibus, quae pronuncians mulier gestu ludicro vel fortasse obsceno exhilaraverit Cererem; quod etsi ad rem non est improbabile, tamen dilucidius fuit exprimendum. — *παρασκώπτουσ' ἐτρέψατο*. Augmentum inetri causa restituit Vossius. Verbum compositum explicandum: *multa ridicula admiscens*. Ceterum huius facti memoria servata erat in mysteriis; cf. quos laudat Mitsch., Diodor. Sic. V 1, Aristoph. Ran. 387 sqq., Apollod. I 5, 2. — 204. *μειδῆσαι γελάσαι τε*. „Plus est γελάσαι quam μειδῆσαι. Est igitur in his gradatio quaedam. Aelian. V. II. VIII 13 *Ἀναξαγόραν φασὶ μὴ γελῶντά ποτε ὀφθῆναι μήτε μειδιῶντα τὴν ἀρχήν*.“ Ruhnck. — *καὶ Ἴλαον σχεῖν θυμόν*. Hunc versum, quem ut elumbem corruptum suspiciebat Ruhnkenius, Mitsch. grammatico tribuebat ut spurium, ita vindicavit Ilgenius, ut Homericum esse ostenderet *σχεῖν* Π 520, Φ 341, et ad loquendi formulam compararet *ἴσχειν θυμόν μεγαλήτορα* I 256, deinde T 229, § 490 et imprimis Hes. Opp. 338 *ὥς κέ τοι Ἴλαον κραδίην καὶ θυμόν ἔχουσιν*. Ad exitum spondaicum Vossius cf. infra 452, A 639, δ 604. — In v. 205 sententia quidem in universum aperta est, Iambes ludicra etiam postea Cereri placuisse. Pro *ἤδη* Ruhnck. dedit *ἥ δὴ* omnibus probatum. Quod quum ad Iambem respiciat, sequente *τῇ δὲ* quod ad Cererem referendum, duriusculum est; et quidni scribatur *ἥ δὴ quemadmodum?* Iunctae deinde particulae *ἔπειτα μεθύτερον* non debuerunt Vossium adeo offendere, ut ad coniecturam frigidam *ἔτεια* (i. e. *in annos*, pro *ἔπειτα*) confugeret. Namque huius pleonasmī exempla attulit aptissima Werferus in Actis Monac. I p. 268 haec: Thuc. V 61 *ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ οὗτοι ἦλθον*; Herod. III 36 *οὐ πολλῷ μετέπειτα χρόνῳ ὕστερον*; ibid. 48 *μετέπειτα μαχέσθων ὕστεροι*. — Sed difficillimum est pronuntiare de extremo huius versus vocabulo *ὄργαις*. Ruhnck. inter-

pretatus est *moribus*; quod tam nude dictum displicet. Accuratus consideranti magis magisque arridet Vossii emendatio εὐαδ' ἐορταῖς, *festis diebus*, ubi omissam praepositionem tuetur Athen. IV 137 e. Erat enim hoc potissimum poetae propositum, ut instituta Eleusinia et mores sacros explicaret et inveniunda origine auctoritatem iis adderet; quod idem consilium cognoscimus vv. 211, 440. Quare pessime egerunt, qui hunc versum ab otioso interprete ortum et tanquam spurium expellendum rati sunt. — 207. Pro θεμιτόν τοι Ruhnck. dedit γ' οἷ; sed recte scribi θεμιτόν οἷ servata vi digammatis probavit exemplis Herm. ad Orph. p. 780. — 208. „ἄλφι pro ἄλφιτα. Cuius amputationis auctorem Antimachum laudat Strab. VIII p. 364, Epicharmum Suid. s. v. Antimachi locus est apud Etyim. M. p. 18 l. 39 ἐν δ' ἀδόροισι χέειν εὐήλατον ἄλφι. Quomodo hos vv. soluta oratione expresserit schol. Nicandri, vide ad v. 195. Ἀλφίτων κυκεῶνα cum pulegio etiam alii in hac fabula commemorant. Nicand. l. c. τῷδε σὺ πολλάκι μὲν γλήχῳ ποταμητοῖ νύμφαις, | Ἐμβλήδην κυκεῶνα πόροις ἐν κύμβεσι τεύξας | νηστεύουσι Διούς μορόειν ποτόν. Ex eiusdem Ἑτεροισμμένοις haec narrat Antonin. Lib. 24: καὶ διδοὶ ποτόν ὕδωρ, ἐμβάλοῦσα γλήχωνα καὶ ἄλφιτον εἰς αὐτό. Ovid. Met. V 450 *dulce dedit, testa quod coxerat ante potenta.* Ruhnck. — 209. γλήχωνι, forma ionica et vulgaris; Attici βλήχων dicebant, schol. Ar. Pac. 711, Koen. ad Gregor. Cor. p. 40. Ceterum quod eadem vox significat τὸ ἐφίβαιον, Ar. Lys. 89, Hesych. s. v., eius rei simile quiddam invenitur in vocibus cognatis Latinis quae sunt *mentha* et *mentula*. Fortasse autem in hac herba inesse credebatur vis quaedam genitales vel aphrodisiaca; quod si ita sit, usus eius in sacris Cereris dubius esse non potest. — τερεῖνη i. e. *tenera*, non *trita* pro τετριμμένη, quod vult Matthias; cf. τερεῖνης ἄνθεα ποίης α 449 Apollon. Arg. A 1143. — 211. In codicis scriptura δεξαμένη δ' ὀσίης ἔνεκεν πολυπότνια Δηώ verbum desiderari manifestum est. Mitto ea quae ceteri hariolati sunt; duae sunt emendandi rationes, quae in censum veniant, altera Frankii δεξ. δ' ὀσίης ἔνεκεν πίε πότνια Δηώ, altera Vossii δεξ. δ' ὀσίης ἐπέβη πολ. Δηώ. Ex quibus hanc posteriorem quamvis paullo longius a litterarum ductibus recedentem ideo praetuli, quia haec locutio ὀσίης ἐπιβῆναι solemnis est de ritibus sacris instituendis, cf. H. Merc. 172, Hes. Th. 396. — πολυπότνια epitheton Cereris, quod Herm. ante Apollonii aetatem inveniri negavit, est apud Ar. Thesm. 1156 ὦ Θεσμοφόρῳ πο-

λυποινία, Orph. H. XL 16 Δηῶ — πολυπότνια θνητοῖς; de matre deorum Apollon. Arg. A 1125, 1151 (Voss.). — 213. οὐ σε κακῶν ἄπ. „Ξ 472 οὐ μὲν μοι κακὸς εἶδεται οὐδὲ κακῶν ἐξ. Poetam nostrum imitatur auctor carminis inter Theocritea XXV 38 ἐπεὶ οὐ σέ γε φημί κακῶν ἐξ | ἔμμεναι οὐδὲ κακοῖσιν ἑοικότα φύμεναι αὐτὸν | οἷόν τοι μέγα εἶδος ἐπιπρέπει, ex quo, metro etiam postulante, scribendum ἐπὶ τοι πρέπει.“ Ruhnck. Cf. etiam H. Ven. 131 sqq. Hom. δ 30 sqq. — 214. Vocem αἰδῶς tentavit Mitsch. et scribi voluit εἶδος coll. ω 252 sq. οὐδέ τί τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσοράσθαι | εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆι γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας. Deinde autem se ipsum revocat retinetque vulgatam explicandam de oris dignitate, coll. Pind. Ol. VII 164 δίδοι τέ οἱ αἰδοίαν χάριν. Sed rectius Matthias αἰδῶ interpretatur habitum oris augustiorem, qui reverentiam facit. Inest enim in hoc vocabulo omnis vis ac notio honesti pudoris, decor simul et reverentia atque pietas. — 220. πολύαργρος Ruhnck. metro postulante restituit coll. τ 401. — 223. Ne cum Matthia dubites an reponas δοίῃ, quod alumni, non parentes, θρεπτήρια persolverint, vide v. 173. Similiter τροφεία dis offerri solita esse a parentibus notavit Herm. citata Eur. Electr. 629 sq. — 226. ὥς με κελεύεις; cf. H. Ven. 284. — 227. Cod. θρέψω. κοῦ μιν, ubi praeter omissionem copulae inaudita apud veterem poetam est contractio κοῦ non excusanda his exemplis καγῶ, κακείνος, quaeque alia attulit Thierschius Gramm. § 165. Eam ob causam quum Hermannus coniecisset θρέψαι puerum suscipiam nutriendum coll. Hes. Th. 479 sq., Vossius inde progressus edidit θρέψασθ'· οὐ μιν, quem secutus sum. Ad infinitivum sequente maiori distinctione initio versus positum est. Hom. I 228, 235, Θ 400, ζ 174, ο 513. Et hoc loco omissionem copulae suam vim habere quis neget? — κακοφραδίῃσι imprudentia, quo eodem significato hoc vocabulum occurrit Nicand. Ther. 348, Quint. Smyrn. IB 554 (coll. 561). Doederlinum in Gloss. II p. 314 nutricis ipsius fascinationes intelligentem errasse, ea quae sequuntur satis ostendunt. — 228. οὐδ' ὑποταμνὸν herbam succisam interpretantur ab ὑποτέμνεσθαι derivandum (cf. Lucian. Timon. 8), quamquam de vocis formatione iure dubitari potest. Vossius paullo audacius οὔτε τομαῖον scil. φάρμακον. Prudenter Ruhnkenius ab hoc ulcere manum abstinendam putavit. — 229. ἀντίτομον. Hesych. ἀντίτομον· φάρμακον ἀντιπαθὲς, ὅπερ ὁ πῖων οὐ βλάπτεται ὑπὸ τινος· ἀλεξιφάρμακον. Frequens formula τέμνειν φάρμακα medicamenta pa-

rare; Plat. Legg. VIII 645 g, et Schneidewin. ad Aesch. Ag. 17. — Extremam vocem quae in cod. legitur ὀλοτόμοιο, si quam aliam, feliciter correxit Vossius in οὐλοτόμοιο, quae est *herba ad perniciem excisa*. De toto hoc genere incantationis malarumque herbarum cf. Vossium ad Virg. Ecl. VII 27, VIII 95. — 230. Cf. U. Merc. 37, et de Cerere medica quae attulit Preller. Demet. p. 111 not. 85. — 231. θυώδει δέξατο κόλπω; cf. Z 483. — 235. ἔτρεφεν ἐν μεγάροις. Vossius edidit ἔτρεφ' ἐνὶ μεγάροις ex B 137, Z 217, φ 296. Quod etiamsi magis sit Homericum, non ideo huic quoque carmini unice convenit. — 235. Hic ut 300 Bothius scribi vult δαίμονος αἴση. — 236. Cod. nulla lacuna interposita exhibet hunc versum οὐτ' οὖν σῖτον ἔδων. οὐ θησάμενος. Δημήτηρ. Quem primus Mitsch. animadvertit numeris carere nexuque verborum destitui, maxime autem id desiderari, quod omitti non poterat a poeta, interdiu infantem a Cerere unctum esse ambrosia. Ita enim de Achille Apollod. III 13, 6 et Apollon. Arg. Δ 869 sqq. Hinc illi verisimile videbatur duos vv. errore librarii in unum coaluisse. Quam sententiam etiam probabiliorem reddidit Hermannus, quum coniiceret priorem versum in hunc modum exisse οὐ θησάμενος γάλα μητρός „ut facile litterarum similitudo librarios ad sequentem versum abduceret.“ Atque hunc ipsum quum Vossius tentasset ita explere: ἡματίη μὲν γὰρ καλλιστέφανος Δημοφῆτος (ubi deest quae necessario requiritur significatio Demophontis), ego ne legentibus moram facerem inutilem, hariolatus sum haec: ἀλλὰ γὰρ ἡματα μὲν μιν ἐνστέφανος Δημοφῆτος. Ad conformationem totius enunciati comparandus Homeri locus β 104 sq. Rem ipsam non diverse tradit Apollod. I 5, 1, 4: βουλομένη δὲ αὐτὸ ἀθάνατον ποιῆσαι, τὰς νύκτας εἰς πῦρ κατετίθει τὸ βρέφος καὶ περιήρει τὰς θνητὰς σάρκας αὐτοῦ, καθ' ἡμέραν δὲ παραδόξως ἀνῆλθομένου τοῦ Δημοφῶντος (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ παιδί) ἐπετήρησεν ἡ Πραξιθέα, καὶ καταβαλοῦσα εἰς πῦρ ἐγκεχυμένον ἀνεβόησε. Hic miro casu accidit, ut, quod nemodum (quantum scio) adnotavit, quamquam vel lippum fugere vix potest, ut igitur post verba καθ' ἡμέραν δὲ culpa librarii vel epitomatoris aliqua exciderint, quae respondeant his versibus poetae χρίεσκ' ἀμβροσίῃ, ὥς εἰ θεοῦ ἐκγεγαῶτα | ἡδὺ καταπνείουσα καὶ ἐν κόλποισιν ἔχουσα. — 238. ἡδὺ καταπνείουσα. „Id est, divinum ei vigorem afflabat. Ovid. Fast. IV 540. *Iungere dignata est os puerile suo. Pallor abit subitacque vigent in corpore vires. Tantus coelesti venit ab ore vigor.* — 239. νύκτας δὲ κρύπτεσκε. Id.

ibid. 553. *Inque foco pueri corpus vivente favilla Obruit, humanum purget ut ignis onus.*“ *Ruhnck.* — Ad eundem v. annotat *Bothius*: „Similia de Achille infante tradunt Apollod. III 13, 6 et Apollon. Arg. *A* 869 sqq.; non item Homerus, qui nec fotos nutritosque solo deorum amplexu atque halitu novit infantes; quae sunt Orientalium potius quam Graecorum commenta mystica, ut Vossius notavit, errans ille quidem in eo, quod recentiore demum aevo orta putat. Denteron. 18, 10: *ne invenitor in te, qui traducat filium suum aut filiam suam per ignem, utens divinationibus*; Reg. II 16, 3: *ambularit in via regum Israelis atque etiam filium transmisit per ignem, secundum abominationes gentium, quas expulerat Iehova a facie Israelitarum.* Quae loca laudavit Montbelius.“ — ἦντε δαλόν, cf. comparisonem Hom. *ε* 455 sqq. — 240. Λάθρη cum genetivo habet Hom. *E* 269, *Ω* 72; sed magna offensio inest in ultima correpta, quam licentiam frustra vindicare studet huic poetae Vossius allato prologo Danaes Euripidi male adscripto 28 εὐνῇ συνελθεῖν λάθρα πως ἡβούλετο; nam alter qui consentire videbatur locus Eur. Hel. 545 correctus est a Dindorfio, vid. edit. Herm. Vix igitur dubitari potest, quin aut κρύβδα scribendum sit aut λάθρα ἐὼν γορέων, quod Spitznerus proposuit in censura edit. Frank. — Herm. θαῦμα' ἐτέτυκτο, quemadmodum Aristarchus dedit *Σ* 549. Sed recte Vossius codicis lectionem tutatus est coll. *ι* 190 καὶ γὰρ θαῦμα' ἐτέτυκτο versibusque in eundem rhythmum desinentibus *A* 461, *ψ* 391, *λ* 523. Cf. Thiersch. Gramm. § 209, 18. —

241. „Vossius θεοῖσι γὰρ ἅντα ἐώκει ex *Ω* 630. At hiatus, qui est in quarto pede, excusationem habet. Praeterea cf. Spitzner. de V. Graec. Her. p. 145 sq. Quod dicit Vossius, δὲ, si retineatur, notionem causalem habiturum esse, falsus videtur. Nam id ipsum mirati sunt parentes, quod tam celeriter cresceret infans divinamque speciem haberet.“ *Frank.* — 242. ἀγήραον scripsi et propter v. 261 et quia hoc loco ω in rasura esse a Schneidewino traditur; cf. ad H. Ven. 214. Ad sententiam Vossius cft. Eur. Andr. 1257 ἀθάνατον ἄφθιτόν τε ποιήσω θεόν. — 245. ἄμφω πλήξατο μηρώ, cf. *M* 162. — 246. ἀάσθη μέγα θυμῷ. Cf. *δ* 503, *Π* 685. — 248. ξείνη; sollemnis haec denominatio Cereris errantis atque ex rebus sacris desumpta, Paus. II 18, 3; 35, 4; VIII 15, 3 (*Preller.*). — Ad verba πυρὶ ἐνὶ πολλῷ primus offendit Hermannus „cum prava caesura in quarto pede et productione minime grata“; quamobrem coniecit ξείνη σ' ἢδ' ἐν πυρὶ πολλῷ coll. πυρὶ πολλῷ

in fine versus μ 237, Φ 362, ἐν πυρὶ κηλέω Σ 346, Θ 435, ι 328 al. Vossius et ipse necessitate emendandi cognita quum Hermannī ἦδε vacare sane videretur, ita correxit ξείνη σὲ μὲν ἐν πυρὶ πολλῶ. Sed hanc oppositionem tum demum recte se habere, si ea res, ut matri dolores pararet, Cereri posset grāta esse, acute respondit Herm. apud Frankium. Postea vero ingeniose Schneide- winus in Philol. IV p. 764 suspicatus est ξείνη σὲ πυρὸς μένει οὐλῶ. Quae coniectura non solum eo commendatur, quod etiam v. 239 πυρὸς μένει poeta dixit, sed etiam quia vocabulum otiosum πολλῶ mutatum in οὐλῶ matri exterritae apprime convenit. Neque du- bitassem eam emendationem in verba poetae recipere, nisi moram fecisset significatio vocis οὐλος *perniciosus* (cf. II. Merc. 238). Quamquam sic prorsus Doederl. Gloss. III p. 147. Nam in cae- sura quarti pedis, quam urget Herm., non adeo haerendum; cuius sat multa exempla ipse attulit ad Orph. p. 693. — 253. ἀπὸ ἔο θῆκε πέδονδε, cf. M 205, ι 461. — 254. Apollodor. I 5 igni con- sumtum Demophontem tradit. — „Pro κοτέσσα Homerus dixisset κοτεσσαμένη. Vid. Passov. s. v. Itaque recte monuit Herm. ma- gis Homericum fuisse, si h. l. κοτέουσα scriptum esset. Quam coniecturam cum Vossio recepissem, si certo constaret, quatenus senioribus epicis his in rebus ab Homericō usu loquendi recedere licuerit.“ Frank. — Parum considerate Matthias totum versum spurium iudicavit, quia misere frigeret κοτέσσα post χολωσαμένη. At talis repetitio offendere non debuit in magno ambitu verborum, praesertim quum intersit poetae, hoc loco iratae Cereris quasi quandam imaginem ante oculos audientium ponere. — 256. „Cod. νήϊδες ἄνθρωποι καὶ ἀφράδμ. Particulam καὶ, quam iam Herm. monuit numerorum causa delendam esse, expunxit Vossius, eum- que sequendum esse duxi, quia et diligenter in hoc carmine cor- reptiones Atticae vitatae sunt et ipsa sententia huius loci omīssa copula maiorem quandam vim habere videtur. Cf. in Apoll. Pyth. 354 sq.“ Frank. — 256 sq. „Hunc locum manifesta imitatione ex- pressit Pseudo-Orpheus Fragm. p. 394 ed. Gesn. [fg. 32 ed. Herm.] Θῆρες τ' οἰωνοί τε, βροτῶν τ' ἀλιτήρια φύλα, | Ἀχθεα, γῆς εἰδῶλα τε- τυγμένα, μηδαμὰ μηδὲν | Εἰδότες, οὔτε κακοῖο προσερχομένοιο νοῆσαι | Φράδμονες, οὔτ' ἀποθεν μαλ' ἀποστρέψαι κακότητος, | οὔτ' ἀγαθοῦ παριόντος ἐπιστρέψαι τε καὶ ἔρξαι | Ἴδριες, ἀλλὰ μάτην ἀδαήμονες, ἀπρο- νόητοι. Forte etiam Tryphiodorus v. 300 Σχέτιον ἀφραδέων μερόπων γένος, οἷσιν ὁμύχλη Ἀσκοπος ἐσσομένων· κενεῶ δ' ὑπὸ χάσματι πολλοὶ

Πολλάκις ἀγνώσκουσι περιπταίοντες ὀλέθρῳ. Notissimum est illud Virgilii Aen. X 501: *Nescia mens hominum futi sortisque futurae.* Ruhnck.

258. νίκηστον ἀάσθης, *damnum fecisti irreparabile*, ex praecleara emendatione Vossii, qui contulit Hes. Opp. 283. Codicis lectio μήκιστον nullam hoc loco explicationem habet. — 259. θεούς, monosyllabum, ut 55, 259, 325; cf. Goettl. ad Hes. Th. 44. — 262. Recte Ilgenius sententiam explicat „voluisse deam Demophontem immortalem senique expertem reddere et immortalis mactare honore; iam quum per matris imprudentiam prohibita esset quominus quod intendisset perficeret, de immortalitate actum esse, honorem tamen ei salvum fore et incolumem.“ — θάνατον καὶ κῆρας, constanti formula Homerus, Φ 565 γ 242 ρ 546 χ 65, qui loci cum aliis cavent, ne praeferendum ducas id quod Hirschkius speciose coniecit θάνατον καὶ γῆρας. — 264. Cf. Ξ 213. — 265 sqq. Cod. ὥρῃσι δ' ἄρα τῷγε — αἰὲν ἐν ἀλλήλοισι συναυξήσουσ' ἡμ. π. Τοῦγε invenit Fonteinus, et assensum tulit fere omnium; deinde συνάξουσι emendatio Ilgenii est coll. B 381 Ξ 448. Reliqua difficultas in eo versatur, quod neque satis clare elucebat, quid factum iri dea vaticinaretur, neque quomodo cum rerum gestarum memoria conspirarent ea verba, quae de bello civili intelligi necesse erat, πόλεμον καὶ φύλοπιν αἰνῆν αἰὲν ἐν ἀλλήλοισι συνάξουσι. Et priorem quidem dubitationem ita commode removisse videtur Herm., ut post v. 267 aliqua excidisse statueret; quem cum Frankio ita sum secutus, ut in versibus desideratis de gloria Eleusiniorum et Demophontis poetam commemorasse putem, fabulis in commodum Eleusiniorum immutatis. Belli autem civilis mentio quum nulla apud veteres exstet, levissima mutatione facta (in quam ipse incidi, antequam cognovi Matthiae idem in mentem venisse), Ἀθηναίοισι pro ἀλλήλοισι, memoriam revocari belli Athenienses inter et Eleusinos gesti multisque veterum scriptorum locis memorati, ex quibus legas Thuc. II 15, Isocr. Panegy. c. 19, Lycurg. in Leocr. c. 24, Paus. I 38, 3, Apollod. III 15, 4. Nam in hoc poeta, cui nihil aliud est propositum, nisi ut laudes efferat Eleusiniorum, neque temporum rationes obstare debent, quominus hoc bellum gestum tradat ea aetate, ubi Demophon ad florem iuventutis pervenerit (ὥρῃσιν τοῦγε), neque id ipsum offendere potest, quod consensu auctorum dux Eleusiniorum Eumolpus Thrax dicitur. Denique verba αἰὲν ἡμᾶτα πάντα non ad vivum resecanda, sed epicae formulae instar sunt accipienda, ut res aliqua per

longum aliquod tempus durare significetur, donec aliud quid intercedat. — Ne vero Creuzeri sententiam sequaris multa mole doctrinae defensam in Symbolica IV p. 282 sqq., ludos publicos esse significatos in honorem Demophontis instituendos, satis prohibent, opinor, ipsa verba πόλεμον καὶ φύλοπιν αἰνῆν, quod mirum esset de ludis genus dicendi. Cf. tamen de ludis Eleusiniis Herm. Antiq. sacr. § 55, 38. Goettlingius in progr. Ien. 1853 conscripto de hoc loco coniecit: ἐν ἀλλήλοισιν ἀλύξονα' et interpretatur: *component Eleusinii in huius honorem omnia certamina pugnasque cruentas omnes, quae et sibi erunt inter se et quae sibi cum aliis populis erunt mutua* (sed unde hoc alterum?) *per dies festos Cerealiorum.* "Ωρας „festos dies“ esse posse concedo; sed ἡματα πάντα hic languent neque φύλοπιν αἰνῆν de „factionibus politicis“ dictum credo. Denique pessimam de his vv. protulit rationem Matthias, quippe qui suo more eos eiciendos arbitretur, quia post v. 264 commodè subiiciantur vv. 268 sqq. — 268. τιμάχορ, vide ad II. Ven. 31. — 269. Cod. ὄνειαρ καὶ χάρμα repugnante metro. Ilgenius dedit ὄνειαρ, Vossius ὄνιαρ, cuius scripturae quae vestigia apud Hesychium superesse videntur (inter voces ὄνθος et ὄνλας), ea potius errori scribentis tribuenda sunt. Proclivior sum in sententiam Buttmanni, qui in Gramm. I p. 46 ὄνειαρ inter eas voces recenset, in quibus diphthongus ante vocalem posita corripitur. Tamen praeferendum videbatur Hermannī ὄναρ, ita quidem, ut nullo modo hoc vocabulum cum altero illo, quod *somnium* significat, eiusdem originis esse concedam. Nam e radice vocis ὀνί-νῃμι quae est *ONA* commodissime deducitur ὄναρ et ὄνειαρ *utilitas*; ὄναρ et ὄνειρον *somnium* quo referenda sint, me adhuc latet. — „Ὀνειαρ ut hic de Cerere, sic de Iove dicitur apud Arat. Phaen. 15; χάρμα de Apolline, II. Ap. Del. 25.“ Ruhnck. — εἰμὶ δὲ — ἦτε — τέτυκται. De mutatione personarum Ruhnck. adscripsit Hom. P 248 ὦ φίλοι — — οἷτε παρ' Ἀτρεΐδῃ — πίνουσιν. — 269. Nuper Stollus in Iahnii Annall. LXXIX p. 322 coniecit μέγιστον ἀθανάτων θνητοῖσιν ὄναρ (*inter deos*), scilicet aegre ferens, quod Ceres etiam immortalibus utilitatem afferre diceretur. Quae tamen res bene se habet, ad sacra si respicias et epulas deorum in honorem ab hominibus instructas; vide v. 310 sqq. Illud vero, quod scripsit, epicae dictionis usu repudiatur. — 270. Vocem μοι ab initio positam Vossio et Matthiae offensioni fuisse paene incredibile est. Formam bisyllabam ad oppositum aliquod referendam

hic locum non habere notavit Frankius. — 271. Vossius pro eo quod codex exhibet ὑπαὶ πόλιν reponi voluit ὑπὸ πτόλιν ex A 181 et Σ 281. Quod si olim h. l. fuisset scriptum, vix credo a librario corruptum esse in hunc modum. — Ceterum templum ubi condi iussit dea, ibi etiam nunc fundamenta eius conspiciuntur situmque a poeta satis accurate definiri declarant. Erat autem extructum sub arcem (ὑπαὶ πόλιν) in iugo modici collis, qui ad mare ab occasu solis orientem versus porrigitur. (Cf. Leakium de demis Atticae p. 149 sqq. vers. germ.) Hinc septentrionem versus progredienti in planitie, quae τὸ Πάριον πεδῖον vocatur, fons Καλλιχορος (i. e. choreis insignis) est, de quo dixi ad v. 99. Ara autem iuxta templum (ὑπ' αὐτῷ) posita fuit, ut solebat. — 273 sq. ὄργια — εὐαγέως ἔρδοντες. Ipse hic locus luculenter ostendit ὄργια dicta esse ab eo, quod est ἔρδειν sive ἱερὰ ῥέζειν; neque aliter Doederl. Gloss. II p. 103. — εὐαγέως vocabulum recentioris originis est. — 274. Optativus ἐλάσχοισθε quamquam explicationem habet, tamen recte a Schaefero Melett. critt. p. 109 et a Vossio reductus est coniunctivus. Deam enim decet ea quae fieri vult ita edicere, ut ea factum iri certo sibi ipsa confidat: *ritus docebo, ut animum meum placetis.* — 276. ἄητο, ἀπανγάξει Etym. M; cf. Hes. Scut. 8. — περί τ' ἀμφί τε. Idem Callim. Del. 300, Apollon. Arg. B 1208. — 279. θεῆς; vide ad v. 183. — ξανθαὶ δὲ κόμαι κατενήμεθεν. Offensus numero plurali iuncto ad singularem verbi Rubnk. scripsit ξανθὴ δὲ κόμη. Sed res explicanda ex schemate quod vocant Pindarico; quod ego non ita reformido, ut faciunt quidam grammatici. Exempla quaeras apud Matthiam Gramm. § 303, quibus adde Eur. Bacch. 1348. De verbo ἐπενήμεθεν egit Doederl. Gloss. II p. 184. — 281. γούνατ' ἔλυντο. Homerus constanter λύτο γούνατα. — 282. δηρὸν — χρόνον. Idem Ξ 206; H. XXVIII 14. — 284. „Cod. ἐλεινήν, quae forma apud veteres epicos usitata est. Ruhnkenii emendationem ἐλεινήν receperunt Ilg., Matth., Wolf., Voss., quos secutus sum, etsi illa forma Atticorum esse dicitur (Pors. Eurip. p. VIII.) [Lob. Phryn. p. 87.] Nam facile fieri potuit, ut hic poeta, qui in ipsa Attica vixerit necesse est, invitus insciusque vocabula eorumque formas, quae ab Homericæ dictionis usu recedebant, in suum carmen reciperet. Id si negatur, in promptu est elegans Hermannii coniectura. „τοῦ δὲ κασιγνήτη φωνὴν ἐσάκουσ' ἐλεινήν (una sororum).“ Frank. — 285. ἀπ' εὐστρώτων λεχέων θόρον, cf. Mosch. II 16, Hom. ψ 32.

— 288. „Offensioni fuit quod Metanira h. l. dicitur ex thalamo amoveri, quoniam tamen quae ante narratur Demophontis per ignem nutritio ἐν μεγάροις, ubi focus erat, fieri debuerit. Cf. vs. 281. Quam offensionem Matthias sic tollendam esse existimavit, ut stateret matrem ex cubiculo suo rem dum ageretur speculatam (vs. 241), non progressam in atrium (μέγαρον) esse; itaque unam e puellis cucurrisse, ut matrem terrore percussam e thalamo excitaret. Rectius Vossius. Ignorabant puellae matrem surrexisse et observasse, quid ageret nutrix. Itaque pueri vagitu audito aliae alio, una ad thalamum se proripuit, in quo matrem cum marito cubare putabat.“ Frank. — 289. ἐλούεον forma singularis, sed quae immerito suspecta erat Ruhnkenio. — 292. παννύχια. Hinc mystici sine dubio intelligebant institutam esse pannychida diebus festis Eleusiniis celebratam, de qua v. Ar. Ran. 326–462 et quae laudat Herm. Antiq. sacr. § 31 not. 6. 7. — 304. Cf. v. 201. — 305 sqq. Pluribus haec exornavit suo more Euripides Hel. 1319–1338. — 307. κρύπτε; cf. 353 et κεύθειν 452. Notionem privandi ex abscondendo natam habet etiam Hes. Opp. 42. 50. — 310. ὄλεσσε γένος μερόπων ἄνθρ., cf. Hes. Opp. 178 Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερ. ἄνθρ. — 311. γεράων τ' ἐρικυδέα τιμήν. Mitsch. cft. oraculum Phigalensibus datum Paus. VIII 42 νοσφισθεῖσα γέρα προτέρων τιμᾶς τε παλαιάς. — 312. Θυσίων quod neque Homericum esset neque omnino frequentatum epicis (legitur Orph. Lith. 100), removendum videbatur Hermannō scribendumque θυέων itemque v. 368 θυέεσσι pro eo quod exstat θυόλαισι. At vero temerarium est talia mutare vel, si deo placet, emendare, quae si quid aliud testimonio sunt, hoc carmen non ab homine prisco et poeta epico e disciplina Homeri profecto esse compositum, sed ab imitatore, qui neque gentis suae neque aetatis indolem denegare potuerit. — 314. Ἴριν Ruhnk.; cod. Ἡρην, errore nato ex recentiorum Graecorum pronuntiatione. Θ 398 Ἴριν δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσιν. Iridis ministerium in hac fabula etiam commemorat Claudian. Rapt. Pros. III 1 notante Ruhnkenio. Contra apud Eur. Hel. 1353 sqq. Mitsch. adnotat Gratias et Musas ablegari, Parcas in fabulis Arcadicis apud Paus. VIII 42, 3. — Pro δὲ Wolfius et qui secuti sunt editores δὴ scripserunt; quod cur factum sit nescio, male factum esse neminem, opinor, latet. Rectius Hermannus observat magis Homericum futurum fuisse hoc Ἴριν μὲν πρῶτον; sed tamen cf. E 314, 681, Θ 92, 133, ε 428. —

316. Verba ὥς ἔφαθ' Vossio requirere videbantur versum aliquem antecedentem, quo Iovis voluntas diserte declararetur: ὥς ἔλθοι μετὰ φῦλα θεῶν αἰγιγενετάων (ex 322). Neque improbabili-
 ter facile fieri potuisse, ut librarius ad initium simile sequentis versus ὥς ἔφαθ' oculo aberrans hunc omitteret. Formulae ὥς φάτο similium post obliquam orationem adiunctae exempla sunt haec: infra 448, Hes. Opp. 69, Apollon. Arg. A 236, 1121. —
 317. τὸ μεσηγὺ Ilgenius verissime ex H. Ap. Del. 108. Cf. Theocr. XXV 116 ἡματος ἦν τὸ μεσηγύ. — 319. Cod. εὖρε δ' ἐν νηῶ. Matthias litteram paragogicam male omissam putabat; sed melius εὖρε δ' ἐν νηῶ Ruhnck., quam correctionem exemplis confirmavit Vossius his Ω 83 εὖρε δ' ἐν σπηῖ, ο 465, υ 143. Sed fortasse etiam longius fuit procedendum. Homerus ea enunciata, quae a verbo initium capiunt, adiungere solet ἀσυνδέτως; velut A 197 et O 239 εὖρ' υἱὸν Πριάμοιο, E 169 εὖρε Λυκάονος υἱόν, κ 252 εὖρομεν ἐν βήσσησι, υ 407 δῆεις τὸν γε. Cf. Naegelsb. ad Iliad. p. 276 edit. I. Inde nescio an scribendum sit εὖρεν ἐν νηῶ; sin minus, haec quoque discrepantia usus Homerici notetur. — 321. „Ruhnkenius legendum putat Δήμητερ, καλέει Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς, quod Ω 88 legatur ὄρσο, Θέτι, καλέει Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς, et quod Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς occurrat H. Ven. 43 et Hes. Th. 515. 561. Non ausim Ruhnkenii coniecturam recipere, praesertim quum hymni scriptor id, quod in codice est, legere potuerit in loco Iliadis. Vide ad v. 107.“ Herm. — 323. Ἐμὸν ἔπος ἐκ Διὸς mandatum a Iove mihi datum, iussum Iovis a me ad te perlatum; brachylogia ut videtur rarior in vetere epico. — 324. „Codex τῆς δ' οὐκ ἐπεπείθετο θυμός. Reposui τῇ δ'. Vide κ 406. 466. 475. 550. μ 28. 324. τ 148. ω 137.“ Herm. — 325. Cod. αὐτὶς ἔπειτα μάκαρας θεοὺς αἰὲν ἔοντας. Fonteinus et Wassenberghius versum suffulserant hoc modo: αὐτὶς ἔπειτα θεοὺς μάκαρας Ζεὺς αἰὲν ἔοντας; in quo Vossius recte monuit epitheta male esse collocata, praesertim quum μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἔοντες versum claudere soleant, Hom. ε 7 al. Sed quod ipse proposuit αὐτὶς ἔπειτ' ἄρ Ζεὺς magis etiam displicet ob insertum ἄρ, quod plane otiosum est. Recte igitur Herm. rediit ad id quod Valckenarius olim suaserat, ut ante μάκαρας insereretur πατήρ, quo Iovem significari dubium nulli esse posset. De θεοὺς voce μονοσυλλαβῶς pronuntianda dixi ad v. 259. Idem Herm. αὐτίκ' ἔπειτα reposuit ex usu Homeri T 242 T 140. 321 al. — 327. Forma decurtata

δίδον (*daturus se profitebantur*, ut Hom. I 515) restituta a Ruhnkenio. Similiter ἔγνων 211. Cf. Buttm. Gr. I p. 509. Krueger. Dial. § 36, 1. not. 5. Fortasse etiam Hes. Opp. 139 ἐδίδουν corrigendum in ἐδίδον, ubi nonnulli libri suppetunt ἐδίδων. Apud Homerum tertia plur. imperf. non occurrit. — 328. „Nimium patienter tulerunt editores codicis lectionem, τιμὰς θ' ἄς κ' ἐθέλοιτο. Emendavi versum ex v. 444, prout iam alibi faciendum dixeram.“ *Herm.* — τιμαὶ sunt munera alicui deo propria, cf. H. Merc. 468; idem significat μοῖρα Hes. Th. 204, γέρας 393, δῶρον 939, αἶσα 422. λᾶξις Callim. Iov. 80 (*Ruhnck.*) — 330. μύθους, *proposita, conditiones*, ut Hom. I 309 χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν; ibid. 506. — 331. Olympus, notante Vossio, hic primum et H. Merc. 322 vocatur θυώδης, h. e. *sacrorum fumo oppletus*. — 332. „Cod. ἐπιβήσεσθ'. Hinc ceteri omnes ἐπιβήσεσθαι, οὐ; Hermannus ex coni., quam Vossius olim proposuerat, ἐπιβήσεσθαι, ἦ. Elmsl. ad Soph. O. R. 270 hunc locum laudans scribit ἐπιβήσεσθαι καὶ πρὶν.“ *Frank.* —

333. πρὶν ἴδοι. Etiam si neges vim digammatis (quae adest E 845 X 25), tamen recte habet lectio, cf. Θ 474 πρὶν ὄρθαι. Ruhnck. male πρὶν γ' ἴδοι. — 336 sqq. „Bis positum ὄφρα sine causa offendit Vossius, qui quod edidit ὅς κ' Ἀΐδην, non satis id aptum videtur. Non debebat enim causa, cur missus esset Mercurius, sic narrari, tanquam si quid esset minus necessarium, atque tale, quod futurumne esset necne, nesciretur. Sed misit Iuppiter Mercurium eo consilio, ut ille Proserpinam ex Orco educeret. Ut h. l. ὄφρα, sic v. 413 et E 398 sqq. αὐτὰρ bis ponitur.“ *Frank.* 338. ὑπὸ ζόφου recte Vossius coll. λ 37, Φ 56, Hes. Th. 653, 659 pro eo quod legebatur ἀπὸ ζόφου. — 339. Cf. Hom. I 157 μεταλλήξαντι χόλοιο. Restituenda erat geminatio litterae, quam neglexit librarius pariter ut vv. 14, 40, 158, 313. — 344 sq. Corruptissimos hos vv. ita posse emendari ut omnibus satisfiat, eam quidem spem abieci, postquam vidi, quam in diversa abirent conjecturae criticorum, ex quibus plurimae adeo abhorrent ab usu epico, ut eas recensere operae pretium non videatur. In eo quidem omnes inde a Ruhnkenio consentiunt post πόθῳ esse distinguendum et pro ἦδ' scribendum ἦ·δ'. Quod quum a plerisque ad Cererem ita referatur, ut in seqq. verbis de Cereris ira perniciosoque diis consilio dici putent, mihi cum *Matthia* secus videtur. „Nam quid ineptius, hic inquit, cogitari potest, quam in loco,

ubi de filia, non de matre sermo est, repeti id, quod iam saepius legimus, Cererem adhuc consilia diis funesta agitare? Itaque ad ἡ δὲ subaudiendum videtur Περσεφόνη. Nam articulus saepe post participia ad eandem personam pertinentia ponitur, ut v. 354 ἡ δ' αἰνὸν ἔχει χόλον. [Plane geminus est locus Hom. ν 277 ἀλλ' ἦτοι σφέας κείθεν ἀπώσατο Ἴς ἀνέμοιο | πόλλ' ἀεκαζομένους, οὐδ' ἦθελον ἐξαπατῆσαι. Cf. etiam infra 432 πόλλ' ἀεκαζομένην· ἐβόησα δ' ἄρ' ὄρθια φωνῇ.] Cf. H. Ven. 114. Sed quodnam illud consilium fuisse dicamus, quod Proserpinam animo agitasse poeta dicat? Neque enim in toto hymno de consilio deos ulciscendi a Proserpina inito quidquam legimus, nec conveniret hoc de puella memorari. Itaque lectionem μητίετο βουλήν [quam dedit Rubnk.] mala vocum ἡ δὲ explicatione nitentem falsam esse puto. Fortasse pro μητίετο legendum μηνίετο, quae forma secunda longa (sicut media in μηνίειν B 769) servata est ab Aeschilo Eum. 101 οὐδείς ὑπέρ μου δαιμόνων μηνίεται. Iam ex his quum posteriorem v. 345 partem salvam videamus θεῶν μακάρων μηνίετο βουλή, necessario consequitur, quod iam Ignarra agnovit, vocem ἔργοις manifesto succisam ita diducendam atque ampliandam esse, ut consociata cum θεῶν integram penthemimerem efficiat. Quod quum acuta ratione concludisset, idem Ignarra invenit divinatione felicissima id quod postea Matthias suae quoque menti oblatum tradit, ὀργισθεῖσα θεῶν; quae verba quomodo corrumpi et ex parte alterum altero absorberi potuerint, non est quod pluribus exponam. Ad abundantiam autem, quae videtur inesse, percommode attulit Matthias Hom. E 177 εἰ μὴ τις θεός ἐστι κοτεσσάμενος Τρώεσιν | ἰρῶν μηνίσας, recteque admonuit, aoristi participium cum imperfecto ita esse coniunctum, ut illud ὀργισθεῖσα irae initium designaret, μηνίετο vero affectum durantem. Ὀργίζεσθαι autem quod apud veteres epicos non legitur, id in hoc carmine morari nos non debet. Restant igitur verba ἡ δ' ἐπ' ἀτλήτων quae feliciori ingenio ad emendandum relictæ videntur; nam ex iis quae adhuc in lucem emissa sunt, nihil speciem veri prae se fert. Ignarra ea cum ὀργισθεῖσα coniunxit, ob intolerandum casum succensens; quod parum distincte dictum esset. Ilgenius dedit ἡ δ' ἔτ' ἀπλητον ὄργ., quod ad sententiam probabile ferrem, nisi moram faceret correptio attica, a qua hic poeta prorsus videtur abstinuisse. Sin scribatur ἡ δ' ἄτλητον, rursus offendit exitus spondaicus plane intolerabilis. Fuit quum conficerem ἡ δ' ἀτέ-

λεστον. Quaecunque alia protulerunt, ea ne quae commemorentur quidem digna sunt. —

347. Codex ἄδῃ, unde Ruhnck. et qui secuti sunt Ἄδῃ, quam formam Atticam in poeta Attico ne oblitteremus, religioni duco. Herm. scripsit Ἀίδῃ, quod quamvis veterum epicorum sit, tamen num initio versus ferri possit, recteque defendatur his exemplis Βορέης καὶ Ζέφυρος et νέα μὲν μοι κατέαξε, non immerito dubitavit Vossius. Ipse autem quod eam formam, quae in codice est Ἄδῃ omisso iota retinendam deducendamque putat a verbo ΑΔΩ i. q. ΧΑΔΩ, ut idem sit quod Πολυδέκτης, ea mera hariolatio est. — κυανοχαίτης apud Homerum solus Neptunus audit; sed Orcus etiam Eur. Alc. 440 Ἀίδης ὁ μελαγχαίτας (Voss.). — 348. „Cod. Ζεύς σε πατήρ. Quod Wyttenb. dedit, με, omnes editt. recte, ut opinor, retinuerunt. Vossius servata codicis scriptura in seq. versu ἐξανέσαι pro ἐξαγαγεῖν mira mutandi audacia scripsit. Sed praeterquam quod hic infinitivus non invenitur, ἐξανλήμι et ἀνλήμι mittendi sive sursum mittendi notione perraro et haud scio an numquam de hominibus dicitur; σ 265 est remittere, reducem facere.“ Frank. — 349. ἐρέβουσφι, quod codex exhibet, non mutandum censui in ἐρέβεσφι, ut Frankius fecit, secutus ille quidem sententiam Buttmanni Gramm. I p. 201 sq., cui concedendum est, ἐρέβουσφι analogiae legibus postulari. Sed quum ipse vir acutissimus largiatur eas leges interdum ita migrari, ut non ad rationem penitus perspectam voces formentur, sed externa quadam soni suavitate perducti homines in errorem incidant in vocibus formandis (cuius rei luculentum exemplum, ut hoc absolvam, est ἐμποδῶν formatum ad ἐκποδῶν), circumspecti esse videtur iudicii formam tribus locis lectam non damnare nisi gravissimis intercedentibus causis. Invenitur autem ἐρέβουσφι etiam apud Hom. I 572 sine ulla, ut videtur, scripturae diversitate; pariterque in eadem conspirant libri Hes. Th. 669 excepto uno libro neque eo praestantissimo. Maioris momenti esse videtur, quod formam, quae habetur legitima, agnoscunt Phavorinus p. 677, 30 ex loco Iliadis et Theognostus in Crameri Anecd. II p. 160, 20 (quem laudat Dindorf. in Steph. Thes. s. v.). Quamquam ne in his quidem ipsorum vel doctrinam vel errorem arguerim, sed lapsum librariorum, quibus per recentiore Graecorum pronuntiationem proclive erat omittere eam litteram, quae sequentibus consonis σφ distincte proferri vix potest. — 351. παύσειεν significatione mediū παύσαιτο usurpatum

iam Ruhnkenio novum erat; ceteri hunc usum vindicasse sibi visi sunt adscripto loco δ 659 μνηστῆρες δ' ἄμυδις κάθισαν καὶ παύσαν ἀέθλων. Ubi quum nuper e cod. Vind. restituta sit vera lectio μνηστῆρας, iure suo Buttmanus Gramm. II p. 264 (qui hunc locum ignorasse videtur) negat activum dici potestate media, excepto imperativo παύε Hes. Scut. 449 al. Certe igitur non silentio praetereunda est suspicio Hermanni (qui tamen et ipse formam activi recte se habere opinatur), scriptum fuisse λήξειεν coll. v. 409 λήξαις ἀθανάτοισι χόλον καὶ μήνιος αἰνῆς. — μέγα μῆδεται ἔργον, cf. γ 261. — 352. χαμαιγενέων ἀνθρ. Hes. Th. 879, H. Ven. 108, Pind. Pyth. IV 175. — 357. μείδησεν ὄφρῦσι. Conferunt Hermesian. ap. Athen. XIII p. 597 c: Κωκυτὸν τ' ἀθέμιστον ἐπ' ὄφρῦσι μειδήσαντα. Pind. Pyth. IX 66 de Chirone: ἀγανὰ χλιαρὸν γελάσας ὄφρῦϊ, Apollon. Arg. Γ 1024 ἱερόεν φαιδρῆσιν ὑπ' ὄφρῦσι μειδιόωντες. — ἄναξ ἐνέρων Αἰδωνεύς, P 61. — 361. ἦπιον ἐν στήθεσσι μένος καὶ θυμὸν ἔχουσα. Hermannus non dubia, ut sibi videbatur, emendatione scripsit νόον pro μένος, quod alieno loco memoriter illatum putabat a librariis, quibus in mente fuisset versus Homeri ὥς εἰπὼν ὥτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου E 470. 792 Z 72 al. Haec vocabula enim saepius quidem coniuncta reperiri Θ 358 X 346 Ω 198 λ 561, nusquam tamen sic, ut hic. Quod vellem accuratius explicasset vir summus. Nam si recte Frankius iis coniunctis concitatiorem mentem aut impetum animi vehementioremque affectum significari statuit, quid obstat, quominus hanc vim potissimum vocabulo θυμός contineri dicamus? quum praesertim ipsa originitio (a radice θύειν, ἀπὸ τῆς θύσεως καὶ ξέσεως τῆς ψυχῆς Plat. Cratyl. 419 c) annuere videatur, μένος autem a μένω ducendum *constantiae obdurantis* notionem tueatur. Subtilius quidem de hac voce Doederl. Gloss. I p. 91 sq., qui tamen et ipse coniuncta vocabula ita distinguit, ut μένος leniorem sedatioremque affectum, *desiderium* indicet, θυμός impetum animi incitati. Νόος autem, quod inferri vult Herm., si ad originem respicias (inest enim vis videndi, perspiciendi, νοέω) etiam multo minus ἦπιος *mitis* vocari posse videtur; et tamen uno certe loco dixit Hom. II 35 ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής; saepius posteriores. Est autem haec communis omnium linguarum lex, ut vocabula et formulae usu detritae notionem propriam abiciant et vis nativa verborum longo aevo debilitetur; quod si alicubi, in Homericis locutionibus fieri videmus. Quamobrem in vv. 274 ὥς ἂν ἔπειτα

— ἐμὸν νόον λάσχοισθε et 368 οὐ κέν μὴ θυοίαισι τεὸν μένος λάσχωνται non tantum, quantum voluit Frankius, discrimen inesse putaverim; nam et Ceres perpetuo cultu animum suum vult placari, quod nisi fiat, immitem se futuram ostendit, neque Proserpina irata est hominibus, sed *numen* suum ut propitiam sibi reddant mortales postulat. Quae quum ita sint, nihil equidem muto.

— 362. περιώσιον ἄλλων. Wyttenbachius coni. ἄλλως, quod deinceps receperunt Ruhnck., Ilg., Matth. Sed Herm. ut alias formulas sic hanc (quae proprie intelligi potest apud Pind. Isthm. V 3 et Apollon. Arg. A 466) neglecta genuina significatione explendi versus causa usurpatam esse h. l. vidit, ita ut nihil nisi *iusto nimium* significaret. Inde quoque patet, cur Vossio genus femininum ἀλλέων poscenti (de qua scriptura dubitat Lobeck. ad Buttm. Gr. II p. 337, neque obsecuti sunt editores Apollonii Arg. A 820. 894 A 1635) non sit obtemperandum. Attulit Herm. ἐξοχος ἄλλων, in quo genetivus abundat Z 194 T 184 τ 247 ε 105 et κηρόθι μάλλον ι 300 al. — 363. οὐ τοι divisim Ruhnck.; cf. v. 83. — 365. δεσπόσεις. Inde Proserpina vocabatur Δέσποινα prope Megalopolin; de qua multus est Pausanias VIII 37, qui § 9 ταύτην μάλιστα θεῶν σίβονται οἱ Ἀρκάδες τὴν Δέσποιναν, θυγατέρα δὲ αὐτὴν Ποσειδῶνός φασιν εἶναι καὶ Διμήτρος. ἐπὶ κλησὶς ἐς τοὺς πολλοὺς ἐστὶν αὕτη, Δέσποινα, καθάπερ καὶ τὴν ἐκ Διὸς Κόρην ἐπονομάζουσιν, ἰδίᾳ τὲ ἐστὶν ὄνομα Περσεφόνη, καθὰ Ὅμηρος καὶ ἔτι πρότερον Πάμφως ἐποίησαν· τῆς δὲ Δεσποίνης τὸ ὄνομα ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀτελέστοις γράφειν. Mater et filia Δέσποινα Paus. V 15, 6. Ar. Thesm. 286. — ὁπόσα ζῶει τε καὶ ἔρπει, cf. P 447. — 365 sq. Cod. δεσπόσεις — σχήσῃσθα, unde Ruhnck. effecit δεσπόζης et ἀμφὶ δὲ τιμὰς ἔχῃσθα, ne coniunctivus futuri remaneret, quem Ilgenius et Matthias postea taciti intulerunt. Hermannus in edit. alterum verbum δεσπόσεις glossam habuit scriptura genuina deperdita, pro altero coniecit poetam dedisse τιμὰς δ' αἰὲν ἔχῃσθα. Tandem Vossius monuit coniunctivos h. l. explicationem habere nullam futuro tempore ἔσομαι praegresso et sequente futuro ἔσται; scribendum esse δεσπόσεις — τιμὰς δὲ σχήσεις θάμ' ἐν ἄθ. Sed crebros honores Proserpinae nemo, opinor, hic desiderabit, praesertim parum apte in versum infertos. Rem confecit facili opera Herm., quum apud Frankium coniecit σχήσεισθα terminatione in hac quidem forma inaudita (neque agnovisse eam videtur Lobeck. ad Buttm. Gr. II p. 188), sed tamen ferenda. Eam ipsam Bois-

sonadius quoque 1824 ex Puteano reposuit. Cf. ἔχεισθα Theogn. 1316, ἐθέλεισθα Theocr. XXIX 4, Sapph. frg. 22 Bgk., Ahrens. Dial. Aeol. p. 129. — 367. τῶν δ' ἀδικησάντων τίσις ἔσσεται, scilicet per Furias a Proserpina et Orco immissas, Hom. I 454, 564. — 369. τελούντες. Herm. scripsit τελειῦντες, sed cf. ad 312. — 371. Cod. αὐτὰρ ὅγ' αὐτὸς, ubi αὐτὸς ipse omni vi caret. Vossius scripsit αὐτῇ, quod a reliquis praepropere receptum Hermannus postea apud Frankium reprobavit. Non enim epicum αὐτῇ, inquit, quod debebat οἱ esse. Verum vidit Schneidewinus, qui olim in Seminario philologico Gottingensi legendum esse docuit αὐτὰρ ὅγ' Ἄιδης. Vox αὐτὸς non ita raro corruptelae ansam dedit; cf. II. Merc. 406, II. VII 22. — 372. ῥοιῆς κόκκον ἔδωκε φαγεῖν. Eandem rem tradit Apollod. I 5, 3 et Ovid. Met. V 536 sqq. Symbolum hoc esse videtur irruptorum matrimonii vinculo- rum, quae dicit Horatius. Eodem sine dubio pertinet malum Pu- nicum, quod Iunonis simulacrum Argis manu ferebat, de quo Paus. II 17, 4. τὰ μὲν οὖν ἐς τὴν ῥοιάν (ἀπορρητότερος γὰρ ἔστιν ὁ λόγος) ἀφείσθω μοι. Paremi vim mala Cydonia habebant nocte nuptiarum e lege Solonis a maritis comedenda; cf. Herm. Antiq. priv. § 31, 28. — „Λάθρη, quod nonnulli ad seqq. traxerunt [in cod. nulla interpunctio est in hoc versu], cum Herm. et Vos- sio ad antecedd. retuli; *clam ei granum mali Punici dedit*; cf. v. 411 αὐτὰρ ὁ λάθρη ἔμβαλέ μοι ῥοιῆς κόκκον. Λάθρη est *clam Mercurio*, is ut ne Proserpinam a comedendo grano dehortaretur insciam, quam illud vim habiturum esset.“ Frank. — 373. Ἀμφὶ ἔνωμήσας. „Haec verba Ilgenius (*hoc animo secum volvens*), Mat- thias (*circumspiciens*), Vossius (*dum eam prope se traheret*) aliique ita explicarunt, ut graecae linguae usui aperte vim intulerint. Hermannus, qui olim ἀμφὶς νωμήσας (*seorsim tribuens*, sc. a Mer- curio) scribendum esse coniecerat; mutata sententia codicis scri- pturam recte se habere me docuit. *Secto, inquit, in duas partes grano, unam partem dedit Proserpinae.*“ Frank. Scilicet νωμᾶν deductum a verbo quod est νέμειν proprie eadem utitur signifi- catione distribuendi, ut in Homericο νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξά- μενοι δεπέσσιν, et Pind. Nem. IX 51 νωμάτω φιάλαισι ἀμπέλου παῖδα. Neque minus ἀμφὶς propriam retinet vim *divisim*, ut in ἀμφὶς ἔργειν *segregare*, ἀμφὶς νωμᾶν *distribuere*. — 375. Vossius ἱπποῦς δ' ἐν προθύροις sibi scribi voluit, quia προπάροιθε non habe- ret quo referretur. At vero optime explicatur ante oculos Proser-

pinæ, ut Orci propitia voluntas simul et celeritas agendi declaretur. Ita δ 225 οὐδ' εἰ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν χαλκῷ δημόωεν, et non addita persona ἔξετο δὲ προπάροιθεν *e regione* *considebat*, H. Merc. 299. Lectio Vossii rem infert non solum supervacaneam, sed etiam pugnantem cum v. 379 σεῦε διὲκ μεγάρων, siquidem μέγαρον *interior domus* recte habetur. Longe diversa ratio est loci Hom. Ω 323 (ο 146) ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου, in quo inest ὕστερον πρότερον quod dicunt grammatici. — 378. μάστιγα λαβὼν μετὰ χερσὶ φίλῃσι. An legendum μετὰ χερσὶ φαεινῇν, ut K 500? — 381. Herm. scribi voluit οὗτ' ἄρ' ὕδωρ, quia ὕδωρ priorem syllabam in thesi non soleat producere. Erravit vir summus; exempla productionis in thesi sunt haec Batrach. 97, Apollon. Arg. Δ 290, Xenophanis fg. 4 Del. (quae allegavi Prolegg. ad Batrach. p. 50) et Maneth. VI 424. Licentiam vides recentiori aetate natam. — 383. ἡέρα τέμνον ἰόντες, cf. Hom. γ 174 πέλαγος μέσον — τάρνειν, Eur. Phoen. 1. — 384. Ruhnkenii emendatio ducta ex B 558 στῆσε δ' ἄγων, ἐν' Ἀθηναίων ἴσταντο φάλαγγες. — 386. ἡύτε μαινάς. Inconsiderate Ruhnk. Maenadis comparisonem hoc loco incommodam ratus coniecit ἡύτε κεμμάς *sicut hinnulus*. Sed iisdem fere verbis Homerus X 460 de Andromache: ὥς φαμένη μέγαροιο διέσσυτο μαινάδι ἴση, et de eadem Z 389 ἡ μὲν δὴ πρὸς τεῖχος ἐπειγομένη ἀφικάνει | μαινομένη εἰκνῖα. Et prorsus ita de ipsa Cerere Ovidius, quem credas ex hoc loco colorem traxisse Fast. IV 457: *Mentis inops rapitur, quales audire solemus Threicias passis Maenadas ire comis*. — 386. Cod. ὕλης, quod correxit Ruhnk. Vossius cft. Callim. Dian. 41 ὄρος κεκομημένον ὕλη. — 387. Ex omnibus, quae lacunae supplendae causa commentum sunt, nihil operae pretium est afferre praeter Hermannii haec: Περσεφόνη δ' ἐτέρωθεν ἀφ' ἄρματος ἀΐξασα. — 389. ἄλτο θέειν. H. Ap. Pyth. 270 ἐνθεν δ' αὐτ' ἐπὶ νῆα, νόημι' ὥς, ἄλτο πέτεσθαι. — 393. Vossius versum ita supplevit: τέκνον, μή ῥά τί μοι ἐπάσσω τῆς εἰν' Ἀἰδαο | βρωμῆς· ἐξάνδα — —, quae afferro, quia sensum poetae cum assecutum esse arbitror. — 395. Vossius ita supplevit: ὥς μὲν γάρ κ' ἀνιοῦσα μένοισ, τέκος, ἡματα πάντα. — 397. Cod. τιτιμημένη, quem errorem exhibet idem codex H. Ap. Pyth. 343.—398. Certissima est Wyttenbachii emendatio εἰ δ' ἐπάσσω; neque eget demonstratione Ruhnkenium commode inseruisse αὐτῆς. Coniunctae particulae πάλιν αὐτῆς saepissime inveniuntur; ut uno loco absolvam, Hes.

Th. 772 ἐξελθεῖν δ' οὐκ αὐτίς ἐᾷ πάλιν. Pro eo, quod manus secunda supplevit ὑπὸ κεύθεσι γαίης, Ruhnk. in alit ὑπὸ κεύθεα connectendum cum ἰοῦσα; sed ad dativum cf. X 482 νῦν δὲ σὺ μὲν ῥ' Αἶδαο δόμους ὑπὸ κεύθεσι γαίης ἔρχεαι. — 399. τρίτατον quum a prima manu scriptum fuerit, μοῖραν librarii coniectura habenda est; quamobrem Mitsch. μέρος praeferendum duxi. In seq. v. ad haec τὰς δὲ δύο facili opere intelligendum ὥρας. Ruhnkenio placet supplementum Fonteinii τριτάτην μοῖραν παρ' ἀκοίτη; Herm. voluit τριτάτην μέγαν εἰς ἐνιαυτόν, quod idem esset atque τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν. Non credo; μέγας ἐνιαυτός est certa quaedam periodus complurium annorum, ut cyclus Metonis, al. Vide Diodor. II 37, XII 36, Plut. Moral. p. 421 c, Ideler. Chronolog. II p. 588 sq. — De re consentit Apollod. I 5, 3 Περσεφόνη δὲ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν τὸ μὲν τρίτον μετὰ Πλούτωνος ἡναγκάσθη μένειν, τὸ δὲ λοιπὸν παρὰ τοῖς θεοῖς. Diversa tradunt Ovid. Met. V 564 sqq., Fast. IV 613, Hygin. fab. 146, Stat. Theb. VIII 64. — 401. Cod. ἡαρινοῖσι a manu secunda teste Mitscherl., ita ut alia hic olim obtinuisse videatur lectio. Et sanequam offendunt tria epitheta florum iuxta posita. Quamobrem nescio an recipiendum sit Fonteinii εἶαρος ὥρη. — 402. ὁπότε — θάλλει retinendum contra Vossii θάλλη. Idem vero recte ὑπὸ ζόφου, vide ad 337. — 404. „Cod. καὶ τιν' ἐξαπάτησε. Corr. Ruhnk. Quaerere Cererem, quo dolo Pluto Proserpinam rapuerit, ex vss. 414 sqq. apparet. Non est autem idcirco cum Vossio ἐξήραξε pro ἐξαπάτησε scribendum, praesertim quum illud non addito genitivo eius loci, ex quo rapta sit Proserpina, molestiam habeat. Lacunam, quae est ante hunc versum, primus animadvertit Ruhnk., monuitque Hermannus, tale quid videri excidisse: λέξον δ' ὅπως ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἡερόεντα. Cf. vs. 414—416. Neque potest de ea re dubitari. Nam ut particula καὶ recte ponatur in interrogatione, ubi nihil praecessit quo possit illa referri (quamquam laudatos in hanc rem ab Ilgenio et Vossio locos v 232, Xen. Cyrop. I 3, 5 huc non quadrare cuius patet), tamen hoc loco Cereris illa quaestio tam est abrupta tamque ipsa brevitate sua inepta, ut excidisse aliquid nemo non intelligat.“ *Frank.* —

406. Herm. ἐγὼ τοι, ne discreparet versus ab Homericō p 108 τοιγὰρ ἐγὼ τοι, μῆτερ, ἀληθείην καταλέξω. At condonanda erat poetae Attico forma pronominis Attica. Idem vir summus uncis inclusit posteriorem versus partem et velustiore poetam

maluisse opinatur ἀληθεία πάντ' ἀγορεύσω, quod neque ἐρῶ Homericum esset neque ἐρέω bisyllabum. Verum quidem utrumque; nobis tamen neque Homerus huius carminis auctor est et ἐρέω bisyllabum legitur apud Hes. Opp. 202 et, quem Vossius allegavit, Theogn. 796 ἄλλος ἄμεινον ἐρεῖ. Cf. etiam contractum κυκέω H. Cer. 210, νοέων Hes. Opp. 286, βασιλείων ibid. 261, τελεῖν ibid. 273, κεραμέων H. Epigr. XIV 12. — 407—411. In hoc loco conclamato quum e lectione codicis (quae haec est εὐτέ μοι Ἑρμῆς ἦλθ' — ἐλθεῖν ἐξ Ἑρέβευς —, αὐτὰρ ἐγὼν ἀνόρουσ'), igitur quum structura sententiarum male procedat, alii alio modo corrigere conati sunt: quas coniecturas enumerabo usus verbis *Frankii*, qui simul breviter adiecit, cur singulae ferendae non essent: „Ruhnk. edidit: εὐτέ μοι Ἑρμείης (rectius Ἑρμείας) — ἦλυθεν ἐξαγαγών, ἵνα μ' ὀφθαλμ. — αἰνῆς, εἶθαρ ἐγὼν ἀνόρουσ' — αὐτὰρ ὅγ' αὐτὸς cett. Mitscherlich.: εὐτέ μοι ἦλθ' Ἑρμῆς — ἠγέμεν (voluit ἠγεῖσθ' teste Vossio) ἐξ Ἑρέβευς — αἰνῆς, ἄντ' ἄρ' ἐγὼν ἀνόρουσ' ὑπὸ χ., αὐτὸρ ὁ λάθρη cett. Ilgenius: εὐτέ μοι ἦλθ' Ἑρμῆς — ἐλθεῖν μ' ἐξ Ἑρ. — αἰνῆς, ἄντ' ἄρ' ἐγὼν cett. Matthias cetera Ilgenium secutus ἐλθεῖν ἐξ Ἑρέβευς et εἶθαρ ἐγὼν ἀνόρ. scripsit; item Wolfius, qui tamen αὐτὰρ ἐγὼν servavit. Iure displicuit haec ratio dicendi: *venit mihi Mercurius, ut venirem (exirem) ex Orco*. Itaque Vossius edidit εἰπέ μοι Ἑρμείας — ἐλθεῖν ἐξ Ἑρέβευς — αἰνῆς. *Αὐτίκ' ἐγὼν* cett. Quae emendatio, ut alia taceam, etiam propterea improbanda est, quod sic ea res, quae secundarium locum narrationis tenere debebat (εἰπέ μοι Ἑρμ.), tamquam primaria affertur. Nam metuenti Cereri, ne quid cibi Proserpina in Orco comederit, sic debebat illa respondere, ut non quid Mercurius dixisset, sed quid ipsa, quum a Mercurio ex Orco educeretur, commisisset, tamquam rem primariam narraret. Hermannus edidit: εὐτέ μοι ἦλθ' Ἑρμῆς — ἦγε δέ μ' ἐξ Ἑρέβευς cett., reliqua non mutavit. Sed haec emendatio, si a verbis ἦγε δέ cett. apodosis incipere existimatur, est sane quod displiceat. Vid. Voss. ad h. l. Sed si illa verba ad protasin pertinent, recte dicit Proserpina: *quum Mercurius venisset meque abduceret* (ἦγεν, h. e. in eo erat, ut abduceret), *prae gaudio exsilui*. — Iam apparet cardinem rei in eo verti, ut quaeramus primum, possitne pendere infinitivus ἐλθεῖν a praegresso verbo Ἑρμῆς ἦλθε. Possis equidem dicere, verbum ἔρχεσθαι praegnantem quam vocant structura positum esse pro eo quod est ἀγγέλλειν, ἀγγελίης ἐλθεῖν, ita ut accusativus cum infinitivo

mandati verba contineat. Sed quum huius rei exemplum neque ab ullo editorum sit allatum et a me frustra adhuc quaesitum, nolim credere poetam simul cum audacia loquendi negligentiae crimen in se admisisse eodem verbo male repetito (ἦλθε — ἐλθεῖν). Emendationem autem circumspicienti ea facillima mihi ratio sese obtulit, quam Hermannus apud Ilgenium et postea Frankius proposuerunt, ut in locum verbi ἐλθεῖν substitueretur ἄξων vel (id quod praefero) ἄξέμεν; cf. 442 ἄγγελον ἦκε, Δημήτερα ἄξέμεναι, H. Ap. Del. 102 Ἴριν προὔπεμψαν ἄξέμεν Εἰλείθυιαν. Hom. Θ 367 sq. εὐτέ μιν εἰς Αἶδαο πυλάρταο προὔπεμψεν | ἐξ Ἑρίβενς ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Αἶδαο. Hac comprobata ratione difficile non erit alteram difficultatem remove, quae in voce αὐτὰρ 411 habitat. Nam quod ab hac particula apodosin (quae dicitur) incipere contenderunt, id quum in alio genere enunciatorum recte se habeat (cf. Naegelsb. ad A 135 I' 288), in nostrum locum non cadit. Qua de causa non dubitavi recipere cum Frankio coniecturam Ilgenii αὐτὶς, a qua auctor ipse in hac re iusto modestior sese revocaverat. — 412. ἔμβαλέ μοι ῥοιῆς κόκκον. Verbum ἐμβάλλειν non tantum usurpatum esse de iniiciendo quod cum *ri fit*, sed etiam ad notionem inserendi esse traductum, recte defendit Vossius his exemplis T 218 τὸν ῥά οἱ ἔμβαλε χερσίν. Ar. Vesp. 551 προζιόντι ἐμβάλλει μοι τὴν χεῖρ' ἀπαλήν. Callim. Del. 265 εἴλετο παῖδα, ἐν δ' ἔβαλεν κόλποισιν. Theocr. XXIV 59. Hom. T 393. Anacreontic. LXI 6. Omnino autem vim talium verborum debilitari longinquitate temporis atque deteri, exemplo est hoc, quod in lingua recentiorum Graecorum βάλλειν significationem eius verbi quod perit τιθέναι prorsus induit. — 413. ἄκουσαν et βίη προσηνάγκασε; pleonasmus non ita intolerabilis, ut quidam putarunt; nam βίη ἄκοντος saepe apud Homerum coniungitur (N 572 O 186 α 403 δ 646), προσηναγκάζειν autem vocabulum Homeri aetate nondum natum recte Frankius h. l. interpretatur: *cogere ad aliquid, zu etwas nöthigen*. Idem tamen male imperfectum scripsit, quod tum recte se haberet, si res non ad eventum esset perducta. Geminatione litterae σ in hoc codice sexcenties neglecta est. Fonteinus coniecit μέρος ἠνάγκ., Vossius πάρος ἠνάγκ., utrumque ad sententiam otiosum. — 413. „Mitsch. scribit: quam ineptum esset, si poeta Plutonem exhiberet eum, qui Proserpinam, granum gustandi, vi adduceret, quae nullo modo, quod inde eventurum erat, suspicari poterat. Quare uncinis versum coercuit. In eadem et

ego versabar olim opinione; nunc autem video, versum bonum esse, et ad rem maxime necessarium. Non enim alia de causa vi opus erat, quam quod puella, ob repentinam fortunae suae mutationem tam varie erat affecta, ut taedio esset cibus.“ *Ilgen*. Fortasse etiam suberat horror quidam naturalis metusque, ne cibus in Orco sumtus esset nociturus. —

417—424. Paus. IV 30, 4: Πρῶτος δὲ ὧν οἶδα ἐποιήσατο ἐν τοῖς ἔπεσιν Ὅμηρος Τύχης μνήμην. ἐποιήσατο δὲ ἐν ὕμνῳ τῷ ἐς τὴν Δήμητρα, ἄλλας τε τῶν Ὠκεανοῦ θυγατέρας καταριθμούμενος, ὡς ὁμοῦ Κόρη τῇ Δήμητρος παίζοιεν, καὶ Τύχην ὡς Ὠκεανοῦ καὶ ταύτην παῖδα οὖσαν· καὶ οὕτως ἔχει τὰ ἔπη

ἡμεῖς μὲν μάλα πᾶσαι ἀν' ἡμερτὸν λειμῶνα,
Λευκίππη Φαινὼ τε καὶ Ἡλέκτρη καὶ Ἰάνθη
Μηλόβοσις τε Τύχη τε καὶ Ὠκυρόη καλυκῶπις.

Ex hoc loco nomina Μηλόβοσις (quae etiam Hes. Th. 354 commemoratur) et Ὠκυρόη καλυκῶπις restituit Ruhnkenius. Idem emendavit corruptelas codicis in his Πόδεια (perperam in verbis poetae apud me remansit Ποδεία ex edit. Matthiae), Ἀκάστη, Γαλαξάυρη ex Hes. Th. 351, 356, 353. Quod vero v. 419 apud Pausaniam omittitur, nemo dubitavit, quin aut ipsius aut librarii culpa factum esset, excepto Hermanno, qui in hoc quoque versu interpolatoris operam odoratur. — Ceterum nomina quae referuntur Oceani filiarum nota sunt ex Hes. Th. 349—361 exceptis his quinque, Λευκίππη (quae tamen non multum abest significatione ab ea quae dicitur Ἰππῳ Hes. Th. 351), Φαινὼ, Ἰάχη, Ποδοπή (filia Strymonis, uxor Haemi, Thraciae regis, cf. Lucian. salt. 51, Serv. ad Virg. Aen. I 317, Ovid. Met. VI 87, Plut. fluv. 11, 3), Μελίτη (Nerei filibus adscripta Hes. Th. 246, Hom. Σ 42). Ex quibus quum Pausanias l. c. nihil dubitet duas quas primo loco posui inter Oceanitides reponere, nos quoque in reliquis decet esse paullo indulgentiores, ne videamur nugaces in minutiis. Gravior autem ea quaestio est, rectene in hunc recensum adsumantur v. 424 Παλλάς τ' ἐγχεμάχη καὶ Ἀρτεμις ἰοχέαιρα. Negarunt hoc Matthias et Hermannus, cum propter numeros non satis elegantes, tum quod loco et ratione parum apta mentio earum fiat, praesertim quum v. 5 solae Oceanitides memorentur. Has ob causas versum grammatico interpolatori tribuerunt. Sed affuisse Minervam et Dianam Proserpinae flores legenti tam communi omnium consensu traditur, ut versum, si minus ab ipso poeta profectum,

tamen iam antiquo tempore insertum credam. Nam praeter eos locos, quos attulit Ruhnck., Diodor. V 3, Paus. VIII 31, Valer. Flacc. V 345, Stat. Achill. II 150, Claudian. R. P. I 227, Orph. Arg. 1190, hoc habet etiam Eur. Hel. 1314 (1322) τὰν ἀρπασθεῖσαν κυκλίων χορῶν ἔξω παρθενίων μέτα κοῦραι ἀελλόποδες, ἃ μὲν τόξοις Ἀρτεμις, ἃ δ' ἔγχει Γοργῶπις πάνοπλος. Unde satis apparet in fabula Atheniensium antiquitus traditum id fuisse. Cf. etiam tabulas pictas in Muelleri Monum. Antiq. II nr. 103. 108. Deinde καὶ productum in thesi ante vocalem non adeo me offendit in hoc poeta ipseque Hermannus ad Orph. p. 729 excusationem adhibet ex licentia nominis proprii petitam. Neque hoc male habet, quod v. 5, ubi poeta praeteriens comitum iniicit mentionem, deae nominatim non tanguntur; quod autem extremo loco collocantur, id adeo non vitio vertendum auctori, ut hac ipsa collocatione e turba ceterarum eminere videantur. Denique apud Homerum quidem semper Παλλὰς Ἀθήνη coniunctim legi constat; sed inde a Pindaro cognomen pro nomine usurpatur. Quamobrem sua versui sedes relinquenda videtur. —

427. ῥοδείας κάλυκας. Ad Vossii emendationem Ruhnck. adhibet Anal. Brunckii I p. 174. 216. — 428. Codicis lectionem ὥςπερ κρόκον ferri non posse omnes ad unum viderunt; sed ratio emendandi incertissima manet, id quod cognoscas ex variis coniecturis: Vossius ὑπέρκρον, postea πέλωρ κακόν, Mitsch. περίπλοκον et ἔμοι δόλον, Herm. αἰπὺν δόλον (in quod ego quoque incidi coll. Hes. Th. 589), Ilgenius praeter alia εὐχροον, deinde ὥςπερ κόνιν (ex Hom. I 385), Bothius ὑπέρκοτον (coll. Aesch. Ag. 728), Spitznerus ὑπέρτατον. Ex qua copia quod cuique arriserit, id quaeso eligat. — 429. Ruhnkenii emendatione δρεπόμην orationem elumbem et ieiunam efflci ratus Ilgenius edidit αὐτὴ ἐγὼ δρεπόμην; Matthias αὐτὰρ δρεπτομένη περὶ χάσματι γαῖ' ἐκάτερθε χώρησεν, quod Herm. iure vituperat ut violentius et sermoni epico repugnans. Deinde praepropere Mitsch. περὶ χάσματι; vulgatam recte interpretatus est Ilgenius *prae gaudio* collatis locutionibus ὀδύνη περὶ Apollon. Arg. Γ 866, περὶ τάρβει Aesch. Pers. 693, περὶ δέλματι Pind. Pyth. V 78, similibusque ἀμφ' ὀδύνη Apollon. Arg. B 96, Oppian. Cyneg. Γ 426; quibus addit Herm. Aesch. Choeph. 35, 543. Cf. Matthiae Gramm. § 397 n. 2. Quod Vossius dedit mutato accentu πέρι (h. e. περισσῶς) χάσματι, quomodo in hunc locum quadret, nemo facile intelliget. — 430. τῇ δ' ἔκθορ'

ἄναξ; cf. 16 τῇ ὄρουσεν ἄναξ. Male plerique inde a Ruhnkenio τῆς; nam genetivus, qui in oratione pedestri locum haberet, non decet poetam. Ad ἔκθορε sine casu positum cf. II. Ap. Del. 119, II. VI 9. — 433. Cf. η 297 ταῦτά τοι ἄχνύμενός περ ἀληθείην κατέλεξα. — 434. Prius hemistichium est Hom. 4 161 saepius; alterum ex X 263. Ceterum codex ἔχουσαι praebet teste Schneidewino, non ἔχουσα. — 437. Cod. γηθόσυναι — ἐδίδοντο. Quod scripsi, Ruhnkenius supplevit coll. Hom. υ 8 ἀλλήλοισι γέλωτα καὶ εὐφροσύνην παρέχουσαι. Mitsch. refert posteriores duas syllabas vocis ἐδίδοντο a recentiori manu appictas esse. De forma ἔδιδον cf. ad 327. De coniunctis verbis δέχεσθαι et δίδόναι Matthias est. Herod. VI 23 ὄρκους δίδόναι καὶ δέχεσθαι, Xen. Anab. I 6, 6, al. —

„Versus 438—440 Mitscherl. et Hermannus inter spurios retulerunt, Ilgen. et Vossius defenderunt. His assentio. Nam κόρη et ἄγνη, etsi non antiqua, tamen huic poetae aequalia vocabula esse videntur. Hecata autem, quae raptam Proserpinam quaesitum iverat Cererique viam ad Solem praeiverat, erat profecto quod reversae Proserpinae laetitiam suam significaret. Omnino interesse huius poetae debebat ostendere, qui factum esset, ut Hecata, cui antiquissimo tempore nihil cum Cerere et Proserpina commune fuerat, in illam quae suo tempore celebrata esset (vs. 440) cum his deabus coniunctionem veniret. Itaque etiam hoc consilio suo convenienter fecit, quod Hecatam inde ex illo tempore Proserpinae comitem et famulam factam esse narravit. — Τῇσιν δ' ἐγγυθεν ἦλθεν ut E 275, Σ 16, 381 al., ut sine causa Vossius τῇσι δ' ἐπ' ἐγγύθεν ἦλθε scripserit.“ Frank. — Hecate ἄνασσα appellatur etiam Hymn. Orph. I 6; πρόπολος denominatio familiaris satellitibus maiorum deorum, Lob. Aglaoph. p. 1235. — 441. Accentum posui in μέτ' Hermannus auctore, ut praepositionem non ad verbum pertinere significarem, sed ad ταῖς, earum in societatem misit Iuppiter, i. e. iis ut interesset. Nam μεθιέναι nullo, quod sciam, loco est mittere ad aliquem. Sed nescio an recte Vossius coniecerit τὰς δὲ μέτ', quo planior certe sit structura verborum; cf. N 252 ἡέ τευ ἀγγελίης μετ' ἔμ' ἦλυθες. — 442. Hic versus si etiam post emendationem Fonteinii displicet, poeta vituperandus est, non incusandus librarius. Certe in peius eum mutavit Vossius quum conaretur proponere Πείην, ἣ κομίσαι Δημ. κταν. ἀξέμεναι. — 446 sq. Tria anni tempora, non quattuor, novit antiquior Graec-

corum actas; inde tres Horae constanter in monumentis arte factis inveniuntur; cf. quae laudavit Herm. Antiq. sacr. § 47, 3. Quodsi autem Prellerus l. c. p. 117 ex eo, quod hiems tertio loco ponatur, concludi vult hunc hymnum compositum esse ante Métonis cyclum ab Atheniensibus publica auctoritate donatum (in quo annus initium cepit solstitio aestivo, cf. Herm. l. c. § 45, 17), sententiam horum verborum τὴν τριτάτην μοῖραν — τὰς δὺω mire corruptit, quippe quibus nihil de initio neque de exitu anni indicetur. — 447. „Ad Orphei H. XXIX 13 existimabam versum hic excidisse, idque argui versu 466, qui cum praecedentibus continuatus fuisset. Nunc aliter iudico eodem v. 466 motus, quem, ut deinde dicam, aliter explendum esse puto, atque hactenus factum est.“ Herm. Comparavit Ruhnck. Hom. Θ 175 γιγνώσκω δ', ὅτι μοι πρόφρων κατένευσε Κρονίων | νίκην καὶ μέγα κῦδος, ἀτὰρ Δαναοῖσι γε πῆμα. Vossius, quod fidem prope excedit, hic et 463 scripsit τὴν τριτάτην μὲν νεῖσθαι ὑπὸ ζ. ἡ., τὰς δὲ μένειν κτλ. — 448. ἀπλήθησε — ἀγγελιάων. De genetivo v. Matthiae Gramm. § 362, Krueger. Dial. § 47, 10 not. 7. Recte interpretantur *paruit Iovis iussis s. mandatis*. Vocabulum ἀγγέλλῃ in notionem mandati traductum Frankius defendit coll. ε 150, η 263 al. —

450. „Codex εἰς δ' ἄρα ῥέον. Cur maluerint editores Ruhnkenii correctionem εἰς δ' ἄρ' Ῥάριον recipere, quam εἰς δ' ἄρα Ῥάριον scribere, non intelligo. Caeterum Ῥάριον sine spiritu aspero scribendum erat. Scholiastes Venetus et Lips. ad Hom. A 56 πάσης γὰρ λέξειω τὸ ρ ἀρχόμενον δασύνεται, πλὴν τοῦ Ῥάρος.“ Herm. De campo Rhario v. Paus. I 38 et Suid. s. Ῥαριάς, qui Ῥάρον patrem Celei, avum Triptolemi tradit. — οὐθαρ ἀρούρης; cf. Hom. I 142. — 451. τὸ πρῖν, ἀτὰρ τότε; cf. Z 125. — ἀλλὰ ἔκηλον | εἰστήκει πανάφυλλον. Ruhnck. et Wyttenb. coniecerunt ἀλλ' ἀπέτηλον ἔστη καὶ πανάφυλλον. Sed aoristus ἔστη ferri nequit propter sententiam; neque ἔκηλον loco movendum: *tranquillum, immotum stabat ab aratro*. — 452. Herm. εἰστήκει scripsit, ut ubique apud Homerum fecit Aristarchus, cf. schol. Σ 557. Sed εἰστήκει iam Hes. Scut. 264. 269. —

453—456 „Mire torsit hic locus interpretes, quorum coniecturas longum est hic asserere. Servavi codicis scripturam, quae sana videtur. Sensus est: *sed mox futurum erat, ut (ille ager) longas spicas emitteret vere procedente, tum (intellige aestate) pingues sulci gravarentur segete (demessa), pars autem (segetis) in manipulos col-*

lecta iaceret. Scilicet quum haec fuerit ratio demetendae segetis, ut, dum alii in succidendis frumentis occupati erant, alii succisa iam in manipulos (δράγματα) funibus stramineis (ἐλλεδανοῖσιν) colligarent (vid. Σ 550 sqq.), facile patet quam recte dicat poeta futurum esse aestate, ut, dum ager ipse *gravelur* (βρυσέμεν) segetibus (in quibus desecandis messorēs occupati sunt), pars demessarum segetum iam in margites *collecta iaceat* (δεδέσθαι). Haec enim vis est perfecti δεδέσθαι, quod contra Mitscherl., Voss., Matth. Gr. Gr. p. 942 recte tuiti sunt Ilgen., Herm., Wolf., Schaef. ad Gregor. Cor. p. 620 nr. 50). — Iam patet, quid sit h. l. πόνες ὄγμοι. Quos sive cum Passovio in lex. de *fertilibus s. segete obstitis agris* explices, obstat et totius loci ratio et vocabulum πένδω, quod non addidisset poeta, nisi de *demessis et humi iacentibus segetibus* cogitasset; sive cum Vossio *strigas s. series demessarum segetum* intelligas, mire dicuntur ipsae segetes humi stratae βρυσέμεν s. βρυσέμεν ἀσταχύων. Intellige sulcos, quos ut aratores arando, sic metendo messorēs sequuntur, demessis spicis refertos.“ *Frank.* — Scriptura codicis βρυσέμεν iam a Ruhnkenio recte emendata est propter quantitatem syllabarum, quidquid obloquatur Doederl. Gloss. II p. 297. — De voce ὄγμος cf. Apollon. Lex. Hom. p. 488 ὄγμους τοὺς τῶν θεριζόντων στίχους καὶ τοὺς αὐλάκας. — Pro ἀσταχύεσσιν, quod statim recurrit, Ruhnk. coniecit ἀνθερίκεσσιν coll. T 227 Hes. sg. 221 Goettl.; quod non prorsus reiiciendum videtur. — ἦρος, formam contractam neque Homerus neque Hesiodus habet, sed lyrici, ut Stesichorus ap. schol. Ar. Pac. 797. — Denique in vocabulis τὰ δὲ non est quaerenda enallage, quae dicitur, numeri vel generum, sed antea omissum τὰ μὲν, *alia — alia*, de quo genere loquendi cf. Matth. Gramm. § 288 not. 4. — 462. Cod. δωσέμεν, ᾧς κε θέλησθα, quae verba quum tota sint a manu recentiori (pariter atque supplementa versuum sequentium) auctoritatem habent nullam. Quamobrem Ilgenium secutus restitui ᾧς κεν ἔλοιω ex 328 et 444; nam admodum est verisimile poetae in hac formula constantem usum fuisse. — 465 sqq. „Explendus versus e v. 447 τὰς δὲ δύο παρὰ σοί τε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν. Parum caute hunc versum deleuit Matthias, quum recte tolleretur quinque sequentes, quorum fragmenta in codice sunt. Hos versus una cum v. 465 lineis subductis delendos esse indicavit librarius, recte sane, ut e v. 448—452 per errorem repetitos, modo ne versum 465 his addidisset. Quem quidem non poterat non dam-

nare ob illud supplementum, quo explevit versum, qui hos sequitur,

δύο δὲ παρ' σοὶ ἔσεσθαι· ἐγὼ δ' ἐπένευσε κάρητι.

At ex Hom. O 75

ὥς οἱ ὑπέστην πρῶτον, ἐμῷ δ' ἐπένευσα κάρητι,

colligas poetam scripsisse:

ὥς τοι ὑπέστη ἔσεσθαι, ἐγὼ δ' ἐπένευσε κάρητι.

Propterea ego quidem istos quinque versus, qui post v. 465 legentur, omisi, versu 466 autem ea tantum exhibui quae ab antiqua manu sunt. Recentior enim librarius addidit δύο δὲ παρ' σοὶ ἔσε. Haec recte et dilucide *Hermannus*; ceteri quae hariolati sunt, vix operae pretium videtur asserre. *Vossius* v. 466 supplēvit ὥς ἄρ' ἔφη τελέεσθαι coll. ψ 284, quod minus probo. Idem vero scite animadvertit, doceri nos errore librarii, versum hunc incepisse voce ὥς, pariter ut v. 448. — 471. ἀνῆκε. Ceres ἀνησιδώρα dicitur apud *Plutarchi*. Quaest. symp. 745 a. —

474—476. *Paus.* II 14, 3 de Dysaule disserens: οὐ μὲν οὐδὲ Κελεῷ προσήκων (ἐμοὶ δοκεῖν) οὐδὲ ἄλλως ἦν ἐν τοῖς ἐπιφανέσιν Ἐλευσινίων· οὐ γὰρ ἂν ποτε Ὅμηρος παρήκεν αὐτὸν ἐν τοῖς ἔπεσιν. ἔστι γὰρ καὶ Ὅμηρῳ πεποιημένα εἰς Δήμητραν· ἐν δὲ αὐτοῖς καταλέγων τοὺς διδαχθέντας ὑπὸ τῆς Θεοῦ τὴν τελετὴν Δυσαύλην οὐδένα οἶδεν Ἐλευσίνιον. ἔχει δὲ οὕτω τὰ ἔπη·

- δειῖξεν Τριπτολέμῳ τε Διοκλεῖ τε πληξίππῳ

Εὐμόλπου τε βλή Κελεῷ θ' ἡγήτορι λαῶν

δρησμοσύνην ἱερῶν καὶ ἐπέφραδεν ὄργια πᾶσιν.

Hinc iam a *Ruhnkenio* emendatae sunt quae exhibentur in codice lectiones εἶπε — δρησμοσύνην — ὄργια καλά. Voces δειῖξαι et καταδειῖξαι in mysteriis docendis solennes fuisse nemo nescit; *Ar. Ran.* 1064 Ὁρφεὺς μὲν γὰρ τελετάς θ' ἡμῖν κατέδειξε φόνων τ' ἀπέχεσθαι. Saepissime opponuntur τὰ δεικνύμενα sive τὰ δρώμενα et τὰ λεγόμενα ἐπὶ τοῖς δρωμένοις, quae h. l. significantur verbo ἐπέφραδεν ὄργια; de qua re copiose disseruit *Lobeck*. *Aglaoph.* p. 49 sqq. 205. Qua facta divisione etiam apparet πᾶσιν cur revocandum fuerit; quod necesse erat addi ad ambitum verborum concinnandum. V. 476 vocabulum δρησμοσύνην explicat *Hesych.* θεραπείαν, ὑπηρεσίαν; gemina forma δρηστοσύνη est *Hom.* o 321. Denique πᾶσιν primum receptum ab *Hermanno*; *Vossius* quid voluerit, narraui ad v. 108 sq. — Versum 477 delendum esse patet, quamquam cur insertus fuerit, causa non item in promptu est.

Hermannus quidem, ut solet in his rebus, duas diversas recensio-
nes huius loci fuisse statuit, in quarum altera non solum hunc ver-
sum, sed etiam lectiones eas, quas paullo ante damnavimus, (εἴπε
et καλὰ) suum locum obtinuisse contendit. Quae ratio quum iam
per se nimium a fide veri abhorreat, vix opus est ut altius ex-
ploretur et refutetur. Ac ne cui molestior esse videar in nugis
librariorum explicandis (id quod multis locis ne alteri Oedipo qui-
dem contigerit), in eo acquiescemus, ut versum illum a sciolo
nescio quo profectum dicamus. —

478 sq. τὰ τ' οὕτως pro τὰ γ' iam Ilgenius scripsit nulla ra-
tione reddita, fortasse invitus; Hermannus recepit, ut par erat. —
In reliqua horum vv. scriptura constituenda ante omnia opus est,
ut de sententia poetae conveniat. Creuzerus quidem in Symbol.
IV p. 302 sq. et Vossius verba codicis sic interpretantur: *orgia*,
quae neque praetermittere (h. e. spernere) fas est neque explorare ne-
que lugere; magnus enim dearum luctus vocem comprimit; ita ut
significetur posteriori versu, non licuisse in Eleusiniis macrorem
Cereris imitando exprimere. Quod quum etiam aliunde proditum
sit ita se habere (cf. Spanh. ad Callim. Cer. 18, Liv. XXII 56, Eur.
Suppl. 289; quamquam res non omni dubio caret neque facile
conciliari potest cum ceteris, quae de institutis mysteriorum com-
muni consensu traduntur), — quamvis igitur hoc largiar per se
dici posse, tamen ea sententia hic neque dilucide expressa est ne-
que commode coniungitur cum iis quae antecedunt παρεξέμεν οὔτε
πυθέσθαι. Accedit quod Graece vix dici potest ὄργια ἄχρειν in
orgiis luctum ostendere. Et hoc nimis subtile genus dicendi, ne
dicam absurdum θεῶν ἄχος ἰσχύει ἀνδρῶν luctus dearum facit ut
retineas — vocem? quid dixi? immo vero luctum! Quamobrem
non sine causa ab hac interpretatione longe discedendum videtur.
Universum autem nexum verborum diligenter expendenti dubium
esse non potest, quin agatur de mysteriis neque violandis neque
profanandis. Idque clare ostendit verbum πυθέσθαι, quod explo-
randi potestatem habet; eodemque quia spectant haec ἰσχύει ἀν-
δρῶν, Valckenarii sagacitas pro ἄχος restituit ἄγος interpretatione
addita dearum reverentia. Etiam si Vossius monet, ἄγος esse piaculum,
ἄγῃ reverentia, propria tamen et genuina vis illius vocabuli (quod
descendit a radice verbi ἄζω et cognatum est cum ἄγαμαι et ἄγῃ,
cf. Buttm. Lexil. I p. 236) ea ipsa est, quam Valckenarius adscri-
psit; quae quum usu et consuetudine postea esset traducta ad pe-

culiarem illam notionem *piaculi* (i. e. rei, quam quis veretur in se committere), mirum non est in desuetudinem venisse ita, ut nullo alio quod sciam veteris scriptoris loco inveniatur. Iam si comprobaveris ea quae hucusque disputavi, sponte apparet etiam ἀχέειν corruptum esse, in cuius locum quod reponas vix commodius reperias quam οὔτε χανεῖν *neque edisserere, divulgare*, quod Ilgenio debetur; cf. de hac voce Soph. Ai. 1243, Ar. Av. 165. Opposita est ea vox, unde nomen invenerunt *mysteria*, nam μύειν ἐστὶ τὸ κλείειν τὸ στόμα, Suid. s. μυστήρια. Restat denique id verbum, quod primum locum tenet, παρεξέμεν, quae forma si sana est significat *praetermittere, emittere* (scil. in vulgus), ita ut sequentia οὔτε πνθίσθαι οὔτε χανεῖν explicandi gratia addita sint. Attamen negandum non est hanc rationem contorti quid habere; qua de causa malui scribere cum Hermanno id quod Matthias proposuit παρεξίμεν, praesertim quum Schneidewinus tantum duas priores syllabas vocis a prima manu dignosci scribat. In universum hoc dictum accipias de mysteriis, quorum leges nefas est *violare* vel *migrare*; cf. de hac significatione Soph. Ant. 60, Aesch. Prom. 551. Sed vel sic nescio an nondum persanatus sit locus (Mitsch. coni. παρελθέμεν coll. Hes. Th. 613). —

480 sqq. Multi sunt scriptores in felicitate initiatorum praedicanda, ex quorum locis afferam Soph. fg. apud Plut. aud. poet. p. 21: ὦ τρισόλβιοι | κεῖνοι βροτῶν, οἱ ταῦτα δερχθέντες τέλη | μόλωσ' ἐς ἄδου· τοῖςδε γὰρ μόνοις ἐκεῖ | ζῆν ἐστι, τοῖς δ' ἄλλοισι πάντ' ἐκεῖ κακά. Et Plat. Phaed. 80 f.: ὅς ἂν ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς ἄδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται· ὁ δὲ κεκαθαρμένος τε καὶ τετελεσμένος ἐκεῖσε ἀφικόμενος μετὰ θεῶν οἰκήσει. Plurima collegit Prellerus in Paulyi Encyclop. s. Eleusinia. — V. 481 quod in codice distinguitur post ἀτελῆς, eo molestum hyperbaton efficitur, quod Herm. sustulit ἀτελῆς ἱερῶν coniungendo. Idem scripsit ὅς τ' ἔμμορος, sed postea apud Frankium ipse se ab hac coniectura revocavit, in hoc uno vituperandus cum Vossio, quod notione differre vult ἀτελῆς et ἔμμορος, ita ut hoc sit *ne initiatus quidem*, illud autem *initiatus mysta, sed non epopta*. Quae differentia, si qua sit (de quo merito dubitatur, vide Prellerum l. c.), certe hoc loco neque commodo et obscurius esset commemorata; neque intelligo, cur non sic potius haec duo vocabula distineamus, ut ἀτελῆς sit is *qui non est initiatus*, ἔμμορος autem *qui expers est felicitatis*, quoniam non est initiatus. — Pro ὁμοίων 481, quod codex tenet.

ceteri scripserunt ὁμοίην αἶσαν; lenior tamen est Vossii correctio ὁμοίως, ad quam contulit Eur. Bacch. 192 ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἄν ὁ θεὸς τιμὴν ἔχοι. — 482. εὐρώεντι. De hac voce vide diversissimas explicationes apud Goettl. ad Hes. Opp. 153 et Doederl. Gloss. I p. 6, qui recte statuit eam nihil differre ab illa, quae ceteris locis in hoc carmine legitur, ἡερόεις. —

Versus 474 — 482 Prellerus pro spuriis et posteriori aetate insertis habet, cum ea de causa, quod extremorum versuum doxologia quam vocat mox 486 sq. iisdem fere verbis repetatur, tum quia vv. 481, 482, quibus poeta execratione devinciat non initiatos, eam aetatem prodant, qua iam minus auctoritatis sacra habuerint. Extremum hoc quidem temere effudit vir in his rebus versatissimus, qui ipse alio loco ostendit Eleusiniarum celebritatem ne sub Romanorum quidem imperio decrevisse. Alterum autem illud etiam Ilgenium movisse videtur, ut locum proscriberet, in quo diversum dicit regnare spiritum. Hermannus satis habet eicisse vv. 480 — 482. Et Prellerus tam parum accurate rem egit, ut non videret hiatum exstiturum et sententiae et verborum, si omitterentur illi versus; quomodo enim coniungas v. 473 cum 483? Sed ne in Hermannii quidem rationem necessario cogimur, siquidem priori loco 480 — 482 beata sors praedicatur, quae initiatos maneat in Orco post mortem, posterioribus autem versibus 486 sqq. de felicitate agitur in terris percipienda. Atque haec duo ita distingui videntur, ut frugum ubertas ex Olympo, quo deas abiisse paullo ante v. 484 dictum est, pio cultori demittatur, etiamsi non sit initiatus, spes autem meliores de vita futura iis tantum promittantur, qui mysteriorum ad inferos pertinentium participes facti sint. —

484. Cf. T 142. — 486. ὀλβιος, ὄντινα φίλωνται, plane ut Hes. Th. 96 ὁ δ' ὀλβιος, ὄντινα Μοῦσαι φίλωνται. Hymn. XXX 7. — 488. „Legebatur αἶψα δέ οἱ, pro quo dedi αἶψα τέ οἱ. Narrantis est αἶψα δέ, sed in generali sententia αἶψά τς dicitur. Sic T 221, α 392. Similiter οὐ γάρ τ' αἶψα γ 147.“ Herm. — 489. Plutonium Cereris filium dicit Hes. Th. 969; cf. Hes. Opp. 300. Hom. Epigr. XV 3 sq. — 490. Cod. ἀλλὰ θελευσῖνος. Unde Rubnk. effecit id, quod omnes receperunt, ἀλλ' ἄγ' Ἐλευσῖνος, praeter Vossium qui scripsit ἀλλὰ θεαὶ Ἐλευσῖνα θυώδεα δῆμον ἔχουσαι. Mira vero audacia! — De Cereris cultu in insula Paro quaecumque explorata sunt, attulit Prellerus in libro cit. p. 27 sqq.

Insula illa ex Creta colonos accepit, Steph. Byz. s. v., quos verisimile est secum attulisse sacra deae; Κάβαρις dicta ἀπὸ Καβάριου τοῦ μηνύσαντος τὴν ἀρπαγὴν τῇ Δήμητρει τῆς θυγατρὸς. Inde Κάβαροι sacerdotes facti Cereris, cf. Hesych. s. v., Suid. s. Ὀργεῶνες. Thesmóphoria Paria nobilitata carmine Archilochi, de quo vide schol. Ar. Av. 1762. — Antrón urbs Thessaliae (corrigas accentum in verbis poetae, ut sit Ἀντριῶνά) maritima e regione Orei Euboici sita, memorata Hom. B 697, Strab. 435, Steph. Byz., de cuius cultu Cereris nihil traditur. Sed quum Homerus l. c. in recensu urbium Protesilai Pyrasum vocet Δήμητρος τέμενος, apparet regionem frumenti secundam Cereris sacra habuisse. — 492 sq. Ad nominativum vocativo adiunctum conferunt Hom. Γ 276 Ζεῦ πάτερ —, Ἡέλιός θ' ὅς κτελ. V. Krueger. Dial. § 45, 2. — 494. Cod. πρόφρονες et ὄπαζε. Ruhnck. coni. πρόφρων et v. 491 ἔχουσα, quod omnes deinceps receperunt. Sed quid tum fiet de versu 493? Et recte miratur Vossius, quomodo librarii iustam structuram errore ita detorquere potuerint. Omnia autem explanata erunt, si cum eodem scripseris ὀπάξειν, quod imperativi instar accipiendum. Ceterum duo extremi huius hymni versus redeunt H. XXX 18. 19. Nec vero mirum poetam, quum antea utramque deam invocasset, in clausula solemnī (495) redire ad Cererem, cui totum carmen est dedicatum.

IN

VI. HYMNUM IN VENEREM.

Suavissimum hoc poematum, quo celebratur Venus e spuma maris nata, ad quodnam genus hymnorum referendum sit, optime intelligitur comparato hymno decimo. Nam quum utriusque carminis clausula preces contineantur poetae, ut canenti victoriam vel certaminis praemium dea concedere velit (VI 19, X 5), hoc nos non sinit dubitare, quin haec carmina prooemii loco recitata sint a rhapsodis in certamine musico die festo Veneris instituto. Neque spero fore ut nimiae audaciae insimuler, si usque eo processero, ut musicum illud certamen locum habuisse dicam Salamine, in urbe Cypri insulae cultu Veneris celeberrima; id quod emergit, si quasi per transennam aspicienti licet indicare, ex VI 2 ἢ πάσης Κύπρου κρήδεμνα λέλογχεν et imprimis ex X 4 χαῖρε, θεά,

Σαλαμῖνος ἐϋκτιμένης μεδέουσα | καὶ πάσης Κύπρου, ubi cur deam his potissimum appellatam nominibus sibi favere cupiat, certe aliqua ratio quaerenda est in antiquo poeta, quippe qui non doctrinae, ostentandae causa verba faciat, sed ea eloquatur, quae ad rem propositam pertineant. Ac ne forte putes hanc sententiam eo la-
befactari, quod de talibus ludis in honorem Veneris institutis scri-
ptorum testimonia (quantum scio) exstant nulla, satis clare loquun-
tur ipsa fabularum argumenta carminibus epicis exposita, quibus
poesin Homericam olim in hac insula excultam fuisse certo con-
stat. In quorum numero quum credibile sit recensenda esse ea
quae de Adonide traduntur, de Pygmalione, de Cinyra (quem novit
etiam Homerus *A* 20, et scholiasta ad h. l. docet cum Apolline
certamine musico certasse), tum ex omnibus eminent τὰ Κύπρια
ἔπη Homero aut Stasino Cyprio attributa, quae non eo quod pri-
mas in hoc carmine partes Venus agat, sed ob originem ex Cy-
pro insula ducendam denominata contenderim. Quod etsi negat
Welckerus in *Cycl. epic.* I p. 303 sq., tamen de rhapsodorum cer-
taminibus in eandem quam proposui disputat sententiam. Cf. etiam
Sengebusch *dissert. Hom. post.* p. 18. Iam si hoc poematum a
rhapsodo Cypria declamare solito compositum statueris, nihil mi-
rum, cur tanta similitudo intercedat cum aliis descriptionibus Ve-
neris a Gratiis ornandae et imprimis cum versibus Cypriorum ser-
vatis ab Athenaeo XV 682:

εἴματα μὲν χοιρᾶς τότε οἱ Χάριτες τε καὶ Ὀραι
ποίησαν καὶ ἔβαψαν ἐν ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν
οἷα φορυῦσ' Ὀραι, ἐν τε κρόκῳ ἐν θ' ὑακίνθῳ κτλ.

et infra ἡ δὲ σὺν ἀμφιπόλοισι φιλομμειδῆς Ἀφροδίτῃ
πλεξαμένη στεφάνους εὐωδέας ἄνθεια γαλῆς — —
ἄν κεφαλῇσιν ἔθεντο θεαὶ λιπαροκρήδεμνοι,
Νύμφαι καὶ Χάριτες, ἅμα δὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ κτλ.

Scilicet in proclivi erat, ut rhapsodus inops ingenii si quid posce-
retur, vestigia carminis memoriter recitandi presse sequeretur.
Neque minus in usum suum convertere dubitavit hic poeta locos
similes, qui sunt de Iunone Hom. *Ξ* 178 — 187 et de Pandora Hes.
Th. 573 — 584. De exornatione dearum locos satis frequentes ve-
terum epicorum congegit Steitz de Hes. Opp. et Dieb. p. 41.

3 sqq. Quantum distet ab Homero Hesiodus quum fabularum
originibus explicandis, tum tota describendi ratione, ut ex multis
aliis, ita elucet ex iis, quae paullo obsceniora et perplexiora

de genitura Veneris tradit Th. 188 — 200. Cf. Welcker. Mythol. I p. 666 sq. —

8. ἐν δὲ τρητοῖσι λοβοῖσιν cf. Ξ 182 ἐν δ' εὐτρητοῖσι λοβοῖσι. Verbo: *terebratis auriculis*, quamvis Doederl. Gloss. Hom. § 644 contendat esse aures nescio qua arte detritas et teretes. —

9. ἄνθεμ' ὀρειχάλκον sunt *flores ex orichalco*, h. e. ornamenta ex orichalco delicate fabricata; cf. Pind. Ol. II 72 ἄνθεμα χρυσοῦ, Nem. VII 53 τὰ τέρπν' ἄνθε' Ἀφροδίσια, *oblectamenta, gaudia Veneris delibata*. Inde ἄνθεμόεις apud Homerum frequens de operibus cum artificio factis et varie exornatis Ψ 885, γ 440, ω 275. Ὀρειχάλκον autem hoc primo loco commemoratur, quod quale fuisset, inter veteres non constabat, de qua re v. Goettl. ad Hes. Scut. 122 et Spanh. ad Callim. Lav. Pall. 19.

10—12. Cf. Hes. Opp. 73—75 ἀργυρέοισι non mutandum in ἀργυρέοις; cf. Apollon. Arg. Δ 1404 χεῖρας ἀργυρέας. —

12. ἐκοσμεῖσθην cum Matthia et Hermanno scripsi. Barnesius intulit ἐκόσμηθεν, quod bene ita repudiavit Hermannus, ut imperfecto diceret significari *ornatae erant*, quum aoristi notio futura esset haec *sese ornaverunt*. Neque minus recte idem negavit eam esse vim dualis, ut poeta duas tantum Horas agnoverit, quem numerum Athenis se invenisse tradit Paus. IX 35, 1 et in basi Apollinis Amyclaei III 18, 7. Nam hoc et a communi usu recessisse ipsa rei commemoratio ostendit neque hoc loco ferri patitur qui mox legitur pluralis ἴοιεν. De terno Horarum numero v. Hes. Th. 902, Preller. Myth. I p. 274. Numerum dualem pro plurali positum vindicavi ad H. Ap. Pyth. 278. —

16. ἐδεξιόωντο, ut Apollon. Arg. B 756. Opus non est, ut fingamus hanc formam derivatam a praesenti δεξιόομαι (Steph. et Matth.); idem genus contractionis verborum in ὦω desinentium habet Homerus Σ 195 δηιόων, ι 108 ἀρύωσιν; Krueger. Gramm. dial. § 34, 8, 2. — καὶ ἠρήσαντο — ἄγεσθαι. Imitatio ex Hom. α 366 πάντες δ' ἠρήσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι; cf. etiam θ 335 sqq. — 18. ἰοστεφάνου retinendum; cf. ad H. Ven. 175. — 19. γλυκυμέλιχος hoc uno loco legitur; voce ἐλικοβλέφαρος ut solemni epitheto Venus ornatur etiam in enumeratione deorum Hes. Th. 16; cuius vocabuli significatio quam diverse sit quaesita, nemo nescit; lege quem probo Doederl. Gloss. II p. 41 sq. — 20. ἔντυνον ἀοιδὴν ex μ 183.

IN

VII. HYMNUM IN BACCHUM.

Illic hymnus et argumento a cantibus bacchicis, διθυράμβοις, prope abest et universo genere dicendi vividissimo ac fervidissimo dithyrambicum quoddam spirat (vide ad vv. 1, 44, 54). Et fabula ipsa, qua Bacchus narratur raptus a praedonibus Tyrrhenis numen suum manifestasse cum aliis prodigiis repente excitatis, tum Tyrrhenis illis in delphinos conversis, hic primum comparet, postea celebrata et procul dubio a multis tractata est; id quod cognoscere licet ex Eur. Cycl. 11, Senec. Oed. 449, Apollod. III 5, 3. Integram narrationem exhibent Ovid. Met. III 576 sqq. et Nonnus Dionys. XLV 105—168, quos legas si cupias cognoscere, quanto distet hiatu antiqua simplicitas a descriptione turbida et exaggerata poetae postgeniti. Neque ab artificum officinis alienum mansit argumentum pulcherrimum, quod opere venustissimo expressum videmus in monumento Lysieratis choragico Athenis in via tripodum exstructo, de quo cf. Stuart et Revett Antiq. Athen. I cap. 4 vel O. Muelleri Monum. art. ant. I tab. 27. Tabulam pictam eiusdem argumenti describit Philostr. Imagg. I 19. Iam huius carminis aetatem si requiras, non pauca insunt, quae originem sat recentem declarare videantur. Primum enim, si recto talo stat ea sententia, quam ex scholiasta Aristophanis asseram ad v. 1, hic poeta pendebit ex Terpandro. Deinde Tyrrheni et Hyperborei hic primum commemorati (nam nihil nos moratur quod illos invenimus Hes. Th. 1016 in loco interpolato, hos in carmine Homeri nomine inscripto legit Herod. IV 32) hi igitur efficiunt, ut poetam ex aevo Homeri in tempora posteriora detrudamus. Valet autem imprimis ad aetatem accuratius definiendam ipsa Bacchi quam poeta proponit forma tenella ac iuvenilis (v. 3 sqq. νεηνίη ἀνδρὶ ἔοικώς, | πρωθήβη· καλαὶ δὲ περισσεύοντο ἔθειραι, | κνᾶναι κτλ.) et species delicatior, quam quidem ab artificibus non fere ante Praxitelem expressam esse certo constat. Antiquior autem imago huius dei seni propiorem ostendit aetatem, vultum severum, gravem corporis habitum (Muelleri Archaeol. § 383, 4. 5), quem ne apud poetas quidem verisimile est paullo post eam aetatem quae dicitur Homerica immutatam esse, sed eo demum tempore eoque loco, ubi sacra Bacchi antea rustica festivitate cele-

brata primum excoli coepta sunt et exornari bonis artibus et certaminibus musicis. Quam laudem Athenis esse tribuendam nemo abnuit. Et quum certi nihil definiri possit de occasione qua carmen compositum sit (nisi quis meras proferre velit alucinationes), tamen speciem quandam veri habent ea, quae de Dionysiis Brauronii commentatus est Welckerus in Cyclo ep. I p. 391 sq., qui ex Athen. VII 275 collegit, festis illis diebus praeter Iliadem etiam hymnos esse recitados. In quorum numero aptissime, si quid video, haberi potest hic hymnus. —

1. Ἀμφὶ Διώνυσον — μνήσομαι. Schol. Arist. Nubb. 595. Ἀμφὶ μοι αὐτε Φοῖβ' ἄναξ: μιμεῖται τῶν διθυραμβοποιῶν τὰ προοίμια· συνεχῶς γὰρ χρῶνται ταύτῃ τῇ λέξει· διὸ καὶ ἀμφιάνακτας αὐτοὺς ἐκάλουν· ἔστι δὲ Τερπάνδρου· Ἀμφ' ἐμοὶ ἄνακτα ἐκατηβόλον. Suidas v. Ἀμφιαννακτίζειν· ᾄδειν τὸν Τερπάνδρου νόμον, τὸν καλούμενον ὄρθιον, ὃ αὐτῷ προοίμιον ταύτην τὴν ἀρχὴν εἶχεν· ἀμφὶ μοι αὐτὸν ἄναχθ' ἐκατηβόλον ᾄδέτω φρήν (de hoc versu cf. Schneidewini Delect. p. 237). Formula autem illa fortasse non a Terpandro inventa, sed apud epicos nata est; nam certe origo iam latet Hom. θ 268 ἀνεβάλλετο καλὸν αἰλδεῖν | ἀμφ' Ἄρεος φιλότιτος ἐνσιεφάνου τ' Ἀφροδίτης. Exempla in hymnis sunt etiam XIX, XXII, XXXIII; postea vero adeo detrita est usu dithyramborum, ut comicus vel structuram legitimam ridicule deseruerit. Cf. etiam Eur. Troad. 511 ἀμφὶ μοι Ἴλιον, ὦ Μοῦσα, αἶεσον. — 3. ἀκτὴ ἐπὶ προβλήτι. Male Ernestio legendum videbatur ἄκρη in promontorio proiecto, quia littus iam memoraretur v. 2. Is igitur θῖνα ignorabat esse cumulos arenae ad littus depositae. Ceterum cf. ε 408, κ 89, Apollon. Arg. B 366. — 5. Koechlyus (Coniect. epicæ. fasc. III Turici 1856) in v. 5 φᾶρος δὲ περὶ στιβαροῖς ἔχεν ὦμοις, epitheton, quod et Eumaeo conveniat ξ 528 et Telemacho iam primam adolescentiam transgresso ο 61, negat convenire Baccho delicatuli pueri formam induto. Inde sequi. aut inepta imitatione phrasin Homericam receptam esse, aut librarium peccasse, quum poeta coniunctis duabus formulis περὶ στιβαροῖς ὦμοις et ποσσὶν ὑπὸ λιπαροῖσιν scripsisset περὶ λιπαροῖς ἔχεν ὦμοις. Cui equidem ita assentio, ut priorem sententiam probem. — 6 sq. „Non offendunt τάχα et θοῶς in eadem periodo posita; illud enim ad tempus spectat, quo apparuerunt piratae (*mox*), hoc ad celeritatem, qua navigarunt (*celeriter*). Ἄνδρες ἐϋσέλιμον ἀπὸ νηὸς προγέροντο eodem modo dicitur, quo in Iliade ὁ δ' ἀπὸ χθο-

νὸς ὥρνυτο πεζός. Navis significatur esse id, unde apparuerint piratae.“ *Frank.* Koechlyus ἐπὶ νηὸς scribit. τάχα — προγέγοντο, ut Σ 525. — 8. Duplex δὲ in eodem versu ad eosdem referendum ne offendant, παρενθετικῶς accipias haec τοὺς δ' ἤγε κακὸς μὀρος. Koechlyus proponit καὶ μιν ἰδόντες. — 11. Ad pluralem Διοτρεφέων βασιλῆων compara nostratium *ein Götterkind*. — 14. ἐκάθητο. Elsi usitata forma per σ scribi videtur (etiam A 569 ita nunc legitur), codicum scripturam intactam relinquendam putavi. — 15. ὄμμασι κυανέοισι et 5 ἔθειραι κυάνεαι. Nigri oculi nigrique capilli veteribus pulchri sunt, glauci turpes habentur. *Hor. Carm. I 32, 11. Epist. I 7, 26. A. P. 37.* Memnonem, quem Ulixes λ 521 pulcherrimum omnium virorum, quos ad Troiam vidisset, appellavit, *nigrum* dixit *Virg. Aen. I 489.* — 22. Legebatur ἀλλ' ἄγει' αὐτὸν ἀφῶμεν. At pronomen omni vi caret et saltem inclinandum esset ad modum huius loci M 204 κόψε γάρ αὐτὸν ἔχοντα. Sed quis dubitat quin recte scripserim αὐτίς? Et sic etiam scribendum in loco consimili δ 670, quod nunc laetor magnopere Bekkerum tacite, ut solet, iam fecisse. — 24. ὄρη ἀργ. Non male Barn. coni. ὄρη ἐπ' ἀργ.; nam hiatus vix ferendus. — 26. οὐρον ὄρα *ventum observa*, h. e. unde flet ventus cognosce, ut vela ad eum regamus. ἰστίον ἔλκευ, cf. β 425 ἔλκον δ' ἰστία καλὰ ἐυστρέπτοισι βοεῦσιν. Latini *vela deducere*; v. Haupt. ad *Ovid. Met. III 663.* Quae sequuntur σύμπανθ' ὄπλα λαβών, ea et corrigendo et interpretando egregie perturbarunt. Hemsterhusius coni. ὄπλα λαβών coll. *Theogn. 671 οὔνεκα νῦν φερόμεσθα καθ' ἰστία λευκὰ βαλόντες*, quod in contrariam atque ille voluit sententiam est accipiendum. Tamen Matthias hanc lectionem sic latine reddidit: *velum navis detractum expande omnibus rudentibus immissis*; quo quid sibi voluerit, vix intelligo. Prope nulla mutatione scripsi σὺμ πάνθ' ὄπλα λαβών, h. e. *deduc vela navis omnibus rudentibus simul arreptis*, quod addit ad festinationem declarandam. Ὅπλα συλλαμβάνειν idem fere est quod Homericum ὄπλων ἄπτεσθαι, β 423. — 27. ἄνδρεςσι μελήσει, cf. Z 492. — Vv. 30. 31 Koechlyo miserrime claudicare videntur, quorum quae olim fuerit sententia, hoc supplemento vult ostendi:

ἔκ ποτ' ἐρεῖ αὐτοῦ γλυκερῆς μάλα τηλόθι πάτρης
 ἦν γενεὴν τοκέας τε φίλους καὶ δῶματα καλὰ
 οὓς τε κασιγνήτους, ὥς κτήματα πάντα διδόντες
 λύσωνθ'· ἡμιν ἐπεὶ ῥά μιν ἐς χέρας ἔμβαλε δαίμων.

Ad versum tertium quid desit fidentius indicat haec:

ὥς εἰπὼν παρέπεισ'· ὃ δ' ἄρ' ἰδρεῖν τε καὶ ἄλκῃ
στήσαθ' ὁμῶς ἱστόν τε καὶ ἱστίον ἔλκετο νηός. —

31. Wolfius et Herm. scripserunt ἡμιν (v. schol. A 147); sed retinui vulgarem formam nisus codicibus et iis quae G. Dindorfius disputavit in praef. Iliadis Lips. 1855 editae p. VII. — 32. „Mirum sit ducem navis, quum gubernatorem iussisset vela expandere, nunc ipsum dici vela extendisse, nisi verba ἄμα δ' ἱστίον ἔλκετο νηός hoc significare videantur: simul h. e. *mecum expande velum, adiuva me in expandendo velo.*“ Frank. — 33. Cf. β 426 ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον. — 34. κατάνυσαν; *funes attrahendo intendere.* Herod. VII 36 κατατείνειν ὄπλα. — 35 sq. „Aut magno-pere fallor aut scripsit:

οἶνος μὲν πρῶτιστον ὅλην ἀνὰ νῆα μέλαιναν
ἡδύποτος κελάρυξε θυώδης.

De illo vid. ad Quint. Smyrn. XII 456 et Rigler. melett. Nonn. I p. 6 sq., de hoc Wernick. ad Tryph. p. 125.“ Koechly. — 41. τηλεθάων. Male corrigi voluerunt τηλεθόων. nam illud exstat P 55, X 423, II. Ven. 266. Cf. etiam II. Cer. 170 κυδιάουσαι, et ad totum locum contractionum omissarum Buttm. Gr. I § 105 not. 1. — 43. „Stephanus Μηδήδην. Barnesius Μηδείδην. Ruhnkenio in mentem venit Μήδην δῆ. [Iacobsius coni. νῆα θοήν.] Ovidius et Hyginus gubernatorem vocant Acoeten. Nonnus nulla habet nomina. Et sic etiam hymni scriptor. Qui si nomen gubernatoris commemorare voluisset, ibi id fecisset, ubi primum eius mentionem faciebat. Verbum πελάαν videtur accusativum requirere. Quare fortasse sic legendum est: νῆ' ἤδη τότε ἔπειτα. Levissimum discrimen est, si codicis Mose. lectionem consideres, inter MHΔHΔH et NHΔHΔH. Nec tamen disliteor, non esse mihi exemplum in promptu, in quo coniunctae sint particulae ἤδη τότε ἔπειτα. Homerus certe nusquam sic loquitur. [Simillimum tamen est λ 44 δῆ τότε ἔπειθ' ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευον.] Quamquam non opus esse exemplo videtur, quum hic ἤδη ad πελάαν, τότε ἔπειτα ad ἐκέλευον pertineat.“ Herm. Ingeniose Koechlyus νῆα πάλιν scripsit, quod nunc praetulerim emendationi Hermannianae. — 44 sqq. Quod Matthias orationem horum vv. incusat ut scabram et horridam, negandum quidem non est, poetam impetu ferri prope nimio ita ut legentem vivida descriptione prodigiorum secum rapiat potius quam ordine res exponat sententiarumque

cohaerentiae consulat. Sed non ita sunt examinandi hi versus, quasi fraudator nescio quis poetae aliena obtruserit. — 47 sq. „Δεινὸν non solum inutile, sed etiam insuetum, cum ὑπόδρα ἰδὼν semper per se dicatur. [Sed tamen O 13 et Hes. Scut. 445 δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδὼν.] Contra verbum referendum ad leonem eo magis desideratur, quoniam huic minime quadrat ἄν δ' ἔσται, quo ursae describitur in posteriores pedes se erigens. Ne multa: scripsit Θῦνεν ὑπόδρα ἰδὼν.“ Koechly. Vitium inesse persuadet vir acutissimus, — nam δεινὸν ex initio v. 45 repetitum in lacunam esse videtur —; sed quod scribit Θῦνεν de impetu faciendō semper, quod sciam, usurpatur, nec quadrat ad haec ὑπόδρα ἰδὼν, quae sunt stantis et impetum meditantis. — 50 sq. Arridet mihi conjectura Koechlyi ἐπόρουσεν | ἀρχὸν ἔπ', quum in vulgata lectione id male habeat, quod nescimus quid de duce navis correpto factum sit. — 51. ἐξαλίοντες quia dubiae esset significationis, Barnesius voluit ἐξαλέοντες. At haec forma activa ne exstat quidem; nihil autem interesse inter utramque vocem produnt derivata ἀλύσκω, ἀλυσκάζω, in quibus ipsis vitandi vis inest. — 54. ἔθηκε πανόλβιον εἶπέ τε μῦθον. Dictum obscurius et nullo ordine; nam beatum eum reddidit divitiis, opinor, post eam confessionem. Sed poeta ad finem properans hoc non curat. — 55. διε κάτω. In hac voce (si modo vox ea est) emendanda ingenue fateor frustra me desudasse neque apud alios quod satis mihi probaretur invenisse. Fuerunt qui refingerent κράτωρ (nullo modo ferendum); Stephanus dedit πάτωρ, Wolfius correxit δι' ἐλατήρ. Ilgenius scripsit δι' ἄκτωρ gubernator coll. Aesch. Eum. 396, Pers. 555; quod cur Hermannus solum de domino navis dici posse perstet, non video. Placuit idem Döderlino Gloss. I p. 41. Ipse tentaveram δι' ἱκτωρ dive supplex, quae vox est apud Aesch. Suppl. 640 (653 ibique Herm.). An ἀκάτωρ vel tale quid ducendum ab ἄνατος navicula? Sed omnino displicet illud διε, magisque nunc inclino in eam sententiam, ut latere suspicer formam aliquam rario-rem nominis proprii gubernatoris, quod apud Ovid. Met. III 696 et Hygin. fab. 134 scribitur *Acoteles*, h. e. Ἀκοίτης. Koechlyus coni. φίλε πάτερ. — 58. 59. Eadem clausula paullum immutata H. XXXIV 18 οὐδέ πη ἐστὶ | σεί' ἐπιληθόμενον ἱερῆς μεμνησθαι αἰοιδῆς. —

IN

VIII. HYMNUM IN MARTEM.

Hunc hymnum Hermannus suo iure, ut mihi videtur, Orphicis adiunxit. „Piaculum fecissem, inquit, nisi hunc hymnum, qui inter Homericos legitur, Orphicis addidissem. Eum etiam Ruhnkenius tam alienum ab indole Homericorum tamque similem Orphicis censuit, ut ei non ab Homerida, sed ab auctore Orphicorum hymnorum profectus esse videretur. Nec facile erit, qui sibi de hac re non plane persuadeat.“ Matthias tamen ex parte posteriori, qua preces continentur, ut pravis libidinibus animum perpurget deus, concludere vult, carmen propius abesse ab hymnis philosophicis quales sunt Cleanthis et Procli, quod compluribus Procli locis allatis confirmare studet. Et Orphicos quodammodo philosophatos esse facile largiemur; tamen, quomodo hunc hymnum in orbem Homericorum vindicare possimus, explicare mihi visus sum Introd. p. 103. — 1. βρισάρματος Mars etiam vocatur Hes. Scut. 441. — 2. ὀμβριμόθυμε. Formam per μ scriptam docte defendit Goettling. ad Hes. Th. 140, assentitur Doederl. Gloss. § 928. — 5. τύραννε; inest ni fallor notio saevi ac superbientis imperii. De voce ipsa Schol. Soph. Oed. Reg. argum. ὅτι δὲ νεώτερον τὸ τοῦ τυράννου ὄνομα, δῆλον. οὔτε γὰρ Ὅμηρος οὔτε Ἡσίοδος οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν παλαιῶν τύραννον ἐν τοῖς ποιήμασιν ὀνομάζει. Cf. Suid. s. v., qui Archilochi aevo auctor est Graecos vocabulum accepisse, cui originem Phrygicam vel Lydiacam vindicat Boeckh. ad Corp. Inscr. II p. 808 a. — Bothius vult δικαιοτέρων ἀγὲ φωτῶν, qui ducis iustos viros adversus inimicos eorum; sed δικαιοτάτοι Scythae vocari videntur, sicut Hom. N 6 cum schol., apud quos Martem domicilium habere in fabulis nonnullis erat. — 7. „ἐπταπόροις ἐν τεύξεσιν inter septem errantia sidera planetas, ut vertit Ernesti. Idem τριτάτης ὑπὲρ ἄντυγος interpretatur tertio loco inter planetas equi levehunt, nempe initio numerandi superne facto a Saturno. Ad dictionem cf. Procl. IV 17 de Venere: εἴτε καὶ ἐπὶ κύκλων ὑπὲρ ἄντυγας αἰθέρα ναλεῖς.“ Matth. — 10. „καταστίλβων iunge cum κλῦθι, pro κλῦθι καὶ κατάστιλβε, ut Orph. h. III 9 κλῦθ' ἐπάγων ζωὴν ὁσίαν i. e. κλῦθι καὶ ἔπαγε. XXVII 11 κλῦθί μου εὐχομένου βιότου τέλος ἐσθλὸν ὀπάζων. XXXIII 27 κλῦθι μάκαρ σώζων μύστας. Hemsterhusius κατάστιλψον praeter necessitatem.“ Matth. — 12.

κακότης πικρὴ quae sit, sequenti versu declaratur per ὄρμην ἀπατηλὸν ψυχῆς, animi gravibus perturbationibus subiecti impetus, quae animum saepe in fraudem ac perversas opiniones abripiunt: hinc ἀπατηλόν. Eam ὄρμην vult φρεσὶν ἱπογνάμψαι *mente flectere, vincere, moderari*. Similiter Procl. IV 21 (ἐμὴν βιότοιο πορείην | ἰθύνοις — —) οὐχ ὁσίων πάνονσα πόθων κρυόεσσαν ἐρωήν. I 35 καὶ με κάθηνρον ἀμαρτάδος αἰὲν ἀπάσης. Quod deinde precatur, ut in pacis legibus manere sibi liceat, ex eo ductum est, quod, qui malum aliquod inferre valet, idem ei arcendo et depellendo idoneus habetur, unde Apollo morborum gravium auctor idem et depulsor putabatur. Similes fere preces vide in Orph. h. in M. 64. Spectare tamen haec videntur ad astrologicas nugas, quum ii, qui sub Martis sidere nati erant, ad iram et libidinem proni haberentur, quod monuit Barnesius. — *Matth.* — 17. κῆράς τε βιαλούς codd.; βιαίας correxit Barn. Sed forma generis communis exstat apud Plat. Rep. III 399 a, Legg. X 885 a et aliquoties apud posteriores.

IN

IX. HYMNUM IN DIANAM.

Proponitur pulchella imago Dianae a Melete fluvio currum agentis ad Clarum prope Colophonem, ut fratrem conveniat. Ex quo argumento si quis concludere velit rhapsodum Asiaticum primum hos versiculos cecinisse, nihil obloquor. Diversam aliquantum ab hac deam venatricem ostendit H. XXVII. Ceterum ex hoc poematio disci posse videtur, sicut Delphis, ita Clari quoque Apollini cum sorore commune fuisse sacrum. Cf. ad H. XXVII 13, Spanh. ad Callim. Dian. 169, et quae de necessitudine utriusque numinis disputavit Welcker. Mythol. I p. 527. 530. 598. Dianam curru vehementem invenimus apud Callim. Dian. 111. 141. Apollon. Arg. I 878 sqq. ubi haec imago exhibetur ornatior, eandemque memini me videre in nummis quibusdam Asiae minoris. —

3. ἄρσασα postquam equos potum egit. Afferunt Herod. V 12. De constructione genetivi βαθυσχόλνοιο Μέλῃτος v. Matth. Gramm. § 375 not. 2. Meineck. ad Euphor. fg. 75 οἱ δ' οὐπω Σιμόεντος Ἀχαιίδας ἤρσαμεν ἵππους. — Μέλῃτος antequam in Mosc. exstare cognitum est, emendaverunt Martinus et Holstenius ad Steph. Byz.

s. *Μελήτορ πόλπος*. Fluvius vel potius rivus est Smyrnam alluens Homeri ortu credito celeberrimus. — 4. ἄρμα διώκει *currum agit*. Ita etiam in oraculo Delphico Atheniensibus dato imminente Persarum exercitu, apud Herod. VII 140. Ἄρης Συριηγενὲς ἄρμα διώκων; ex quo hoc imitatus est Aesch. Pers. 84. Ἀσσύριόν θ' ἄρμα διώκων. — 7. θεαί θ'. Vulgo δ' ἄμα. Iampridem ita correxerat Hermannus hic et H. XIV 6; nunc scimus eandem factam esse coniecturam in Mosc. — 8. Ilgenius hunc versum abesse ab hac clausula mavult; qui mihi optime in hunc nexum sententiārum quadrare videtur. —

IN

X. HYMNUM IN VENEREM.

De argumento dixi ad H. VI. — 1. Barn. et Ilg. scripserunt *Κυπρογενεία*. Vide Goettl. ad Hes. Th. 192. 196. — *Κυθήρειαν* dictam esse ὅτι προσέκυρσε *Κυθήροις* cum Hes. Th. 198 statuo, permutata syllabarum quantitate ex *Κυθηρία*. Inepta multa de hac voce conguessit schol. θ 288. — 2 sq. Lennep. ad Coluth. p. 95 scribit ἐφιμερτῶ — ἐφιμερτὸν (= ἐφίμερον Hes. Scut. 15). Contra hunc recte vindicavit vulgatam Frankius, qui verba extrema ita explicavit: *adfert amabilem florem* (aetatis hominibus). Nam quod Matthias interpretatus est *gratum florem pulchritudinis habet*, etsi aequabilitati orationis magis consulere videtur, usu verbi φέρειν reprobat. — 4. 5. In his vv. codex Mosc. non erat appellandus ab Hermanno conservator interpolationum (antiquarum), sed inventor novarum. Scilicet Salamina librarius non meminerat Cypri esse urbem, unde corruptelam, quam sibi visus est odorari, emendaturus stolidae arrogantiae documentum edidit. —

IN

XI. HYMNUM IN MINERVAM.

Poeta Minervam ἐρυσίπολιν cantaturus praemittit duobus versibus laudem eius bellicam, deinde quarto rem primariam graviter

exponit. De v. 4 audi *Ilgenium*: „Ernestius spurium h. v. esse pronuntiat, quia non bene coiret cum praecedentibus et languidus esset; *νίσσεσθαι* autem, quod verteretur *redire*, id nunquam significare. Mirum. Ex v. 2 ἦ eliciendum est ἦ ante ἐρρύσατο; v. ad H. Cer. 152; aoristus est pro praesente de re fieri solita; *νίσσεσθαι* in *redeundi* notione legitur Hom. *M* 119 Ψ 76.“ — 5. Cf. Callim. Iov. 94. χαῖρε, πάτερ, χαῖρ' αὖθι· δίδου δ' ἀρετὴν ἄφρονόν τε. —

IN

XII. HYMNUM IN IUNONEM.

1. Cod. *M* *Ἥραν* versu pessumdato, sed eo consilio, ne prima in αἰδῶ producatur. At producta legitur etiam H. XVII 1, XXXIII 1, Callim. Del. 304. — V. 2 recepi quod Matthias coniecerat dubitanter, ἀθανάτων βασιλειαν. „Vulg. ἀθανάτην, quod quam laudem contineat Iunonis, non intelligo.“ *Frank*. —

IN

XIII. HYMNUM IN CEREREM.

Rhapsodus nescio quis Athenis veritus, ne quid invitis Musis proferret, duo versus maioris in Cererem hymni paullum immutatos posuit addita clausula, in qua peregrinum se prodit his verbis τῇνδε σάῳ πόλιν. Formam legitimam σάῳ restituit Barn. coll. Hom. v 230 ρ 595 Callim. Cer. 135. —

IN

XIV. HYMNUM IN MATREM DEORUM.

Hi versus etsi Orphicis sententiis ornati videntur canuntque deam mysticis religionibus celebratam, tamen procul absunt ab Orphico poeseos genere et compositorem habent addictum disciplinae Homeridarum. Quod facile elucebit, si quis comparaverit

eos qui proxime accedunt ex hymnis Orphicis XIV et XXVII. — 2. θυγάτηρ intactum reliqui cum Hermannō, optionem daturus sive pro vocativo nominativum accipere velis sive appositionis vices gerentem. Cf. Bernhardt. Syntax. p. 67. 71. — 3. βρόμος ἀν-
λῶν cf. II. Merc. 452. — τυπάνων satis frequens forma; v. lex.
— 5. ὑλήεντες ἔναυλοι leguntur II. XXVI 8, II. Ven. 74, 124,
Orph. Argon. 637. — 6. θ' ἅμα, cf. ad II. IX 7. —

IN

XV. HYMNUM IN HERCULEM.

Epitheton, quo in titulo ornatur Hercules λεοντόθυμος, alibi nusquam invenitur apud veteres (Stephanus in Thesouro indicat: Io. Diacon. in Bandini Anecd. v. 19. Const. Manass. Chronic. 2233; unde conicias a Byzantinis demum grammaticis esse positam inscriptionem), sed paullum abest ab Homérico E 639 θρασυμέμνονα θυμολέοντα. — Groddeckius et postea Ilgenius magna nomina praefixerunt huic poemati, exordium esse rati Heracleae sive Panyasidis Halicarnassensis sive Pisandri Rhodii. Quae opinio cur longe sit reiicienda, non eget demonstratione. Sed vellem aliud diligentius attendissent viri doctissimi, quod plurimum valet ad aetatem horum versuum definiendam. Nam versus 8 cum Homérico λ 603 τέρεται ἐν θαλίῃς καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην ita congruit, ut non possit non esse ex illo derivatus. Iam in vulgus notum est versus Odysseae, qui de Hercule loquuntur in deorum concilium recepto, ab universo grege Alexandrinorum damnatos esse et ad Onomacriti, redactoris Atheniensis, nomen relatos; cf. schol. λ 385, 604, et copiose disputantem Nitzschium in Annot. in Odys. III p. 335 sqq. Recurrit autem v. 604 apud Hes. Th. 952 eo loco, quem E. Gerhardus nuper ex testimonio scholiorum rectius explicato eidem Onomacrito tribuit, in Comment. de Hes. Theog. inserta Annal. Acad. Berol. 1856 p. 113. 139. Quae res ita se invicem sustinent, ut assensum cohibere iam sit difficile. Quoniam igitur hunc versificatorem Onomacriti aetate inferiorem cognovimus, proxima de loco, ubi cani haec potuerint, erit quaestio. Ac percommode in eam quam modo explicavi sententiam quadrare videtur, quod plurimis testimoniis con-

stat, primum Athenis Herculem divinis honoribus esse affectum. Diodor. IV 39. Ἀθηναῖοι πρῶτοι τῶν ἄλλων ὡς θεὸν ἐτίμησαν θυσίαις τὸν Ἡρακλέα. Erat autem propria huius religionis sedes Marathone, Herod. VI 116; sacra ab ipso Theseo instituta, Plut. Thes. 35 et Eur. Herc. fur. 1330 sqq. Herculem post exantlatos labores immortalitate donatum carmine celebravit prae aliis Rhianus Cretensis, Schol. T 119. —

4—6. Ex discrepantia, quam Mosc. offert, Ilgenius versus resingendos putavit hos

ὃς ῥ' ἡμὲν κατὰ γαῖαν ἀθέσφατον ἦδὲ θάλασσαν
πλαζόμενος πημαίνειτ', ἀεθλεύων δὲ κραταιῶς
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἔρεξεν ἀτάσθαλα ἔξοχα ἔργα

quos Hermannus uncis inclusos ut diversam recensioem carminis textui inseruit. Nos hanc discrepantiam quamvis miram non rhapsodo alicui tribuemus, sed scribae illius codicis, cuius indolem sat opinor perspeximus. Et ἔξοχα ἔργα neminem fugit interpretationis causa ascriptum fuisse ad ἀτάσθαλα, ne forte haec vox in malam partem h. l. acciperetur. Neque aliter statuendum de iis quae sunt ἀεθλεύων κραταιῶς. Ex his igitur librarius ea composuit, quae rursus mutilata aetatem tulerunt. — 5. πομπῇσιν ὑπ' Εὐρ. Praepositionem cum Wolfio ad antecedens nomen esse referendum addito tenore significavi. Ad locutionem cf. Eur. Herc. fur. 579. ὤδρα μ' ἐλθεῖν εἰς μάχην λέοντι τε Εὐρυσθέως πομπαῖσιν. — 9. Posterius hemistichium expressit Callim. Ion. 96. δίδου δ' ἀρετὴν τε καὶ ὄλβον. —

IN

XVI. HYMNUM IN AESCULAPIUM.

Neque quo tempore neque ubi cantati sint hi versus, exploratum habeo. Primos tres vv. affert Scholiasta ad Pind. Pyth. III 8 praemissis verbis ἐν δὲ τοῖς Ὀμηρικοῖς ὕμνοις. — 3. Δωτίῳ ἐν πεδίῳ. Ita etiam in fragmento ex Eoeis desumpto apud Strab. 442 (fg. LXXVI Goettl.)

ἢ οἷη Διδύμους ἱερὸν ναίουσα κολώνους
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ πολυβότρου ἀντ' Ἀμύροιο
νίψατο Βοιβιάδος λίμνης πόδα παρθένος ἀδμῆς.

Genetivi formam *Φλεγύου* tuentur Strab. l. c. Apollod. III 10, 3, 6 et carmen in Corp. Inscr. III n. 5974. Quam si expellerem cum Hermanno, quia non est dialecti epicae, eam normam ac modestiam, quam in his carminibus recensendis duxi sequendam, prorsus desererem. Schol. Pind. l. c. scripsit *Φλεγύα*, nimirum poetam suum presse seculus.

IN

XVII. HYMNUM IN DIOSCUROS.

De his versiculis dicam ad H. XXXIII. — *Ἀείδω* retinui ex codd. Vulg. *ᾄδω*. Cf. Buttm. Gramm. I p. 407 not. — *Μοῦσα λίγεια*. Apud Homerum *λίγεια φόρμιγξ* est, Musa tantum ω 62, sed sexcenties apud posteriores, cf. ex his hymnis XIV 2, XX 1. De usu huius vocis et de singulari accentu egit Lehrs in Quaest. epp. p. 169. sqq.

IN

XVIII. HYMNUM IN MERCURIUM.

De ratione quae intercedit inter hos versus et Hymnum maiorem qui est in Mercurium, et de discrepantia scripturae notabili vide quae annotavi ad initium H. III. — 4. *Ἀτλαντος θυγάτηρ* primum vocatur Maia apud Hes. Th. 938. Cf. Mueller. Prolegg. Mythol. p. 192. — 12. Alienum additamentum esse hunc versum iam inde ab Ilgenio editores cognoverunt. —

IN

XIX. HYMNUM IN PANA.

Non simplex carmen et unum, sed ex duobus fragmentis conflatum hunc hymnum esse Groddeckii erat sententia. Qui priori quidem particula v. 1 — 27 censet Pana celebrari Nympharum

comitatu slipatum per montium iuga, convalles, flumina errantem, tum venatione fessum cantu ac saltatione accinentibus Nymphis sese reficientem. Deinde quod excipiat encomium hoc fragmentum ex theogonia nescio qua petatum v. 28 — 47, in eo natales dei exponi. Rationes quae ad discernendas has partes eum impulerint, affert has. Primum minorem esse posterioris particulae pulchritudinem; deinde inverso ordine processisse poetam (si unus fuisset), quippe cui a natalibus numinis fuisset ordiendum. Tum poetam se ipsum exscripsisse ait, quum Panis descriptio figurae, proposita v. 2, iisdem fere verbis rediret v. 37. Maxime autem offendere temporum diversitatem in verbis *ὑμνεῖσιν* (27) et *ἔννεπον* (29); quamobrem priorem illum versum etiam insilicium habet. Rationes vides sane levissimas et quas hac aetate vix opus sit pluribus refellere. Nam quum ad cetera illa, quod satis erat, iam respondisset Ilgenius, haesit in una quam Groddeckius excitabat temporum diversitate; de qua tironum gratia annotabo ad v. 29. Matthias autem, qui in annotationibus Groddeckii sententiae se ascripserat, mox in editione sese ipsum revocavit. — Ego si hoc carmen sat recentis esse poetae neque tamen sine arte compositum contendero, alterum non magnopere vereor ne quis extorqueat, alterum certis rationibus confirmabo. Nam tota illa quae priori parte ante oculos ponitur imago dei eiusque vitae, Nympharum cum Pane consuetudo, harumque choreae et cantilena, non solum eam ob causam ab antiquiore poeseos ratione aliena sint necesse est, quia genus illud descriptionis tumidum et inflatum parum convenit simplicitati et perspicuitati illi, quae antiquorum epicorum est propria, verum ipsum etiam Panis numen et sacra dei quamvis multis ante saeculis celebrata, tamen ab antiqua poesi epica variis de causis longe remota sunt. Vide Welcker. *Myth.* I p. 452. Constat autem post pugnam demum Marathoniam ob praesens auxilium eum ex Arcadiae montibus Athenas translatum iuxta arcem sede sacra a Miltiade ipso esse donatum (vide Herod. VI 105 et Leakii *Topograph. Athen.* ed. II p. 126 vers. germ.); unde facile conicias ne hunc quidem hymnum supra illam aetatem assurgere, quum praesertim universus color carminis egregie conspiret cum eo genere, quod magnis hiatibus tunc inceptum dithyramborum nomine polluit. Quamquam ego carmen hoc non pro dithyrambo vendito, sed prooemii loco fuisse suspicor Homericis carminibus ex more instituto ludis Panathenaeis

recitandis. — Toto caelo distat ab hoc qui est in Orphicis hymnus in Pana XI. —

1. De formula introitus cf. ad II. VII 1. — 2. αἰγοπόδην. Herm. scripsit ex v. 37 αἰγιπόδην. Sed utramque formam recte se habere exemplis demonstravit Schaeferus in Thes. Steph. s. v. Et sunt ferendae eiusmodi discrepantiae in his carminibus; nisi forte etiam reliqua omnia malis mutare, ut poeta sibi constet. — Recentiore poetam prodit πῖση, quod cave cum Wolfio corrigas in πῖσα. — 3. δεινδρήεντ'. Matth. coniecit ἐρσήεντ', quo opus non est. — 4. Obversabatur poetae procul dubio Hom. I 15 II 4 ἦτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ. Matthias in hoc versu offendit, ad quem *Franhius* haec: „Quod dicitur Pan in pratis versari cum Nymphis, quae cacumina saxorum calcant (h. e. calcare soleant), videatur id quidem offensionem habere, nisi per se pateat nymphas illas saxis relictis in prata descendere ibique Panem convenire.“ Quae quamquam recte disputata sunt, tamen non omnem dubitationem tollunt. Καταστῆβειν calcare legitur uno loco Soph. Oed. Col. 466. Nihil profici videtur, si cum Koechlyo (Progr. Turic. 1856) p. 6 scribas στείχουσι κέλευθα „substantivo ex trium codd. Pariss. varietate ad κάρηνα v. 7 deprompto.“ Ego potius coniicio scriptum fuisse λείπουνσι κάρηνα, quod si probaveris, nymphae commodissime descendent Panem canentes et conventurae. — 6. „αὐχμήενθ' squalidum. Ita vocatur deus partim ob vitam asperam et horridam in montibus et silvis, partim quia, ut Satyros, ita Pana quoque ad hircorum et caprarum similitudinem effingunt poetae et artifices. v. Iacobs. Exercit. crit. II p. 9. Respicere etiam poeta potuit ad epitheton Panis γενειότης. Callim. Dian. 90. cf. infra v. 39. Male haec vox sollicitata a VV. DD.“ Matth. Koechlyus pro ἀγλαέθειρον, αὐχμήενθ' scripsit οὐλοέθειρον, λαχνήενθ'; non male. — 7. Quomodo coniungere potuerit poeta κορυφὰς ὀρέων καὶ πετρήεντα κάρηνα, praesertim quum vox κάρηνα etiam quartum abhinc versum clauserit, intellectum meum fugit. Quamobrem Wolfium secutus reposui κέλευθα, quod in ABC exstat; coniectura, opinor. — 9. Iure Matthias queritur se non intelligere, quod in libris est ῥέθοισιν ἰφελκόμενος μαλακοῖσιν. Nam quod suspicari possis quasi invitatum allectum dici Pana mollibus pratis quae rivuli pererrent, nimium talis locutio vel ab hoc carmine abhorret. Inest quidem ea notio in hoc verbo apud Thuc. I 42 μηδ' ὅτι ναυτικοῦ ξυμμα-

χίαν μεγάλην διδόασι, τούτῳ ἐφέλκεσθε. Propius etiam accédere videtur, sed tamen diversum est Hom. (π 294) τ 13 αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος. Ne multa; scribendum erat ἐφεζόμενος; cf. Batrachom. 100. Λειχοπίναξ ὄχθησιν ἐφεζόμενος μαλακῆσιν. Frustra Koechlyus duos dimidiatos versus excogitarit interponendos inter ρεΐθροισιν et ἐφελκόμενος, quo facto vera difficultas non removetur. — 11. μηλόσκοπον et 13 ὀξέα δερκόμενος. Hinc Pan dicitur σκοπιήτης in Anthol. VI 16, 1. 34, 5. 109, 9. Orph. H. XI 9 εὐσκοπε, θηρητῆρ. Hinc patet inutilem esse Pierisoni conjecturam ὀξέα κεκλόμενος, quam probat nimis argute Koechlyus: „Oculorum acies quamquam in mortali venatore maxime necessaria hic quidem nihil afferret ad ferocientis Dei imaginem.“ — 12. 13. Hos vv. prope ad verbum expressit Ovid. Fast. II 285 sq. *Ipse deus discurrere gaudet in altis Montibus et subitas concitat ille feras.* (Ruhnke.) ἀργινόεντα Barnesius ex B 647, 656. Martinus αἰγυλόμεντα aegilo consita; sed ea vox nusquam reperitur. — 14. Varia tentaverunt in hoc versu, ubi codd. consentientes praebent τότε δ' ἔσπερος ἔκλαγεν οἶον. Martinus τότε δ' ἐς σπέος ἔξαγεν οἶας, unde Barnesius effinxit τότε δ' ἐς σπέος ἤλασεν οἶας. Ilgenius ὅτε δ' ἐς σπέος ἤλασεν οἶας — νήδυμον, οὐκ ἂν τόνγε. Matthias τότε δ' ἔσπερος ἔκλαγεν οἶας (alias vero vesperi oves a pastu revocat). Denique Hermannus „Mireris, inquit, criticis consensu placuisse legere ἐς σπέος ἤλασεν οἶας. — Equidem pro τότε mutato accentu, ut res ipsa postulabat, τότε scripsi, οἶον autem in οἶος mutavi. Non repugnant, quae v. 19 sqq. dicuntur. Hoc enim dicit poeta: *circa vesperam solus fistula canit Pan, a venatione redux: ibi conveniunt deinde nymphae.*“ Temere Frankius τότε vulgatum reduxit: ipsum τότε hoc loco inest in L; de qua structura vide Spitzn. ad A 63. (An scribendum ποτὶ δ' ἔσπερον ἔκλαγεν οἶμην? cf. p 191 et Hes. Opp. 552 ἄλλοτε μὲν θ' ὕει ποτὶ ἔσπερον, ἄλλοτ' ἄησι.) Qui novissimus huius loci restitutor exstitit Koechlyus ad vocem τότε vel τότε initio positam offendit et ad solitudinem Panis; ipse lacunam statuit tali modo explendam: ὅτε δ' Ἐσπερος ἤλυθεν Οἶτης | ἄκρης ἀντέλλων, τότε δὲ μέλος ἔκλαγεν οἶκτρον. (De Oeta relucit ad Catull. LXII, 7. Virgil. Eclog. VIII, 30.) At versum sequentem si legas, tantologia putidissima exoritur neque, cur lugubrem cantilenam fundat Pan, in aperto est. — ἔκλαγεν; cf. Buttm. Gramm. II p. 219. — 15. ἄγρης pro ἄκρης verissima Pierisoni emendatio coll. Apollon. Arg. Γ 69 θήρης ἐξανιών. — Ad totum locum Rubuke-

nus confert Alcaeum in Anthol. IV 12. Ἐμπναι Πὰν λαροῖσιν ὄρει-
 βάτα χέλλει μοῦσαν, | ἔμπναι ποιμενίῳ τερπόμενος δόνακι | εὐκελά-
 δῳ σύριγγι χέων μέλος, ἐκ δὲ συνωδοῦ | κλάζε κατιθύνων ῥήματος
 ἁρμονίην· | ἀμφὶ δέ σοι ῥυθμοῖο κατὰ κρότον ἔνθεον ἵχνος | ῥησέ-
 σθω νύμφαις ταῖςδε μεθυδριάσιν. — ἀθύρειν μολπὴν dixit etiam
 Apollon. Arg. A 949. — 16. μοῦσαν νήδυμον non possis non in-
 terpretari *suavem cantum*, quidquid obloquantur qui vocabulum cum
 Aristarcho a verbo quod est δύω deducunt. Nolo equidem longius
 hariolari de propria vocis significatione, de qua iam supra anno-
 tavi ad H. Merc. 241. — ἐν μελέεσσιν; vox hoc primo loco legi-
 tur, deinde Theogn. 761. — 17. ἔαρος πολυανθέος pro genetivo
 temporali accipio, cf. Goettling. ad Hes. Scut. 153 et Krueger.
 Dial. § 47, 2. Non multum tamen abest quin probem Koechlyum
 versum unum intercalantem sententia ex τ 518 sqq. ducta: ὄρνις,
 ἦτ' ἔαρος πολιοῦ νέον ἰσταμένοις | ὕλης ἔξομένη πολυανθέος ἐν πε-
 τάλοισι. — 18. Codd. θρῆνον ἐπιπροχέουσα χέει, quod recte in-
 cetum vocat Ruhnkenius, qui coni. ἐπιπροχέουσ' ἰαχεῖ collato Pam-
 philo in Anthol. III 24 οὐκ ἔτι δὴ χλωροῖσιν ἐφεζόμενος πετάλοι-
 σιν | ἠδεῖαν μέλπων ἐκπροχέεις ἰαχάν. Idque ita recepit Herman-
 nus, ut ἰάχει scriberet formam praesentis usitatam epicis. Ilgenius
 ἐπιπροχέουσ' ἀχέει coniecit probantibus Matthia et Buttmanno Le-
 xil. II p. 117. Spitznerus in Censura edit. Frank. proposuit ἐπι-
 προειῖσα χέει coll. μ 192. Quod ipse scripsi ἐπιπροχέουσα ἴει, ad
 id cf. Orph. Arg. 422 ἐκ στόματος μελίγηρυν εἰς ἀπέπεμπεν ἀοι-
 δὴν et Γ 152 ὅπα λειριόεσσαν εἰσιν. Fuga hiatus (quem legiti-
 mum esse in hac sede versus nemo nescit) librarios locum cor-
 rupisse arbitror. Ceterum ad totum locum de luscinia cf. τ 518—
 523, quos versus huic poetae obversatos esse pro certo affirma-
 verim. Similia de cicada leguntur Hes. Opp. 582 sqq. — 19.
 „σφιν singularis numeri est et ad Panem spectat. Vide ad Orph.
 p. 792. 797.“ Herm. Cf. de hoc usu posteriorum etiam Matth.
 Gramm. § 147, 6. — 20. ἠχώ. Cf. Hes. Scut. 279. 348. περὶ δέ
 σφισιν ἄγνυτο ἠχώ. Nympha Echo a Pane adamata primum apud
 Aristoph. Thesm. 1068 et Eur. fg. ap. Schol. Arist. Thesm. 1019
 invenitur; cf. Wieseleri comment. die Nymphe Echo, Gotting. 1856.
 — 20. πύκα Barn. pro πυκνὰ, cuius vocis paenultima num
 corripitur, eo magis dubito, quod altera forma metro adaptata
 adest. Φοιτῶσαι πύκα ποσσὶν non reddiderim cum Frankio *scite*,
cum arte saltantes, sed sic: *celeri pedum motu*. — 22—26. Locus

nondum ab omni dubitatione vacuus, in quo Ilgenius, quo melius cohaerent sententiae, vv. 25. 26 post v. 20 commigrare iussit. Sed quamquam ratio recta constat, tamen illos versus loco movendos non esse viderunt qui secuti sunt editores. Videtur autem in hac descriptione Panis choreas artificiosas cum nymphis ducentis poeta quaesivisse de industria rationem et ordinem paullo perplexiorem, ut modo hoc modo illud desultorie tangendo imaginem quandam turbidam turbidi spectaculi in animis audientium excitaret. Cf. quae dixi ad H. VII 45 sqq. Quamobrem παρενθετικῶς accipienda verba 21 κορυφὴν — ἤχῳ, et 23 λαῖψος — ἔχει. Vv. 25. 26 autem, quibus scena describitur, tabulam quasi margine cingunt. Sed in v. 22 quae corruptela insidet ea ipse miror quod tamdiu editores paene omnes latitavit (in quibus me ipsum recenseo). Verissime enim Koechlyus admonuit, ἔνθα καὶ ἔνθα χορῶν (quod Frankius defendit allato H. Merc. 226) ferri non posse sequente participio τότε δ' ἐς μέσον ἔρπων; quamobrem probabiliter scripsit θορῶν. Hiatum autem in verbis τότε ἐς μέσον Hermannus iure negavit tolerandum; quamquam quod ipse inseruit γ non valet ad sententiarum nexum, qui aperte mancus est, concinnandum. Recepi cum Wolfio emendationem Buttmanni τότε δ' ἐς μέσον. Denique de locutione πικρὰ ποσὶν διέπει nihil melius habeo, quam quod protulit Frankius: „Quum διέπειν apud Homerum sit aut ordinare, disponere, διατάσσειν, aut imperare, praecipere, suspicio est, ne verba per brevitatem quandam dicta significant crebro iens (currens) disponit et collocat nymphas, ut Pan nympharum quasi chorodidasculus esse cogitetur.“ Rem si ad grammaticae regulas examines, deest obiectum quod vocant; quod nympharum nomine continetur (*er commandirt die Nymphen*), cf. H. XXVII 15 (de Diana) Μουσῶν καὶ Χαρίτων καλὸν χορὸν ἄρτυνέουσα. — 23. Cur lyncis pelle indutus sit Pan, rationem reddit probabilem Welckerus Myth. I p. 456. — 28. Codd. Ἐρμεῖην, cf. 36 Ἐρμείη, contra 40 Ἐρμείας, unde Frankius omnibus locis reponi vult terminationem in α; cuius ratio necessario sequenda esset, si versaremur in Homero vel in poeta Homero aequali. Sed quum iam Callimachus (fortasse etiam Hesiodus Opp. 68) alteram formam praebeat H. Del. 272, Dian. 69, 143, retinui scripturam librorum quamvis inconstantem. — De argumento cantus nympharum cf. ad H. Merc. 427. οἶόν θ' — ἔννεπον, formula nota ex Eois Hesiodeis: *wie zum Beispiel sie auch einmal*

sangen. Infelicissima est Koechlyi coniectura, quam vocat emendationem certissimam: οἶον δ' Ἐρμείην, *solum Mercurium*. "Εννεπον vim non imperfecti habere, sed aoristi monuit Hermannus. Cf. Buttm. Gramm. II p. 168. Ceterum hic aoristus non est ex eo genere, quem *gnomicum* commode vocavit Doederlinus, sed propria et genuina notione temporis praeteriti indefiniti accipiendus; id quod interpretando expressi. — V. 30 repetendum esse ὥς monet Ilgenius. An scribendum καί ῥ' ὅτ' ἐς Ἀρκ. ? Etiam Koechlyus offensus voce ὄγε scribit ὥς δ' ἄρ' ἐς. — 31. „Legebatur ἔνθα δέ οἱ. [Excidit hoc in nota critica.] Vide ad II. Ven. 59. Deinde vulgo Κυλλήνιον ἔστιν. Recepi exquisitam lectionem cod. ABC Κυλληνίου. Vide ad Orph. p. 801 sq. Praeivit hanc loquendi rationem Homerus in Odyssea, si bene memini. [Sane quidem; cf. δ 646 et Ameis. ad ζ 157.] Sic etiam in II. Cer. 37. Herm. — 32. „Ψαφαρότριχα. Ruhnkenius malit transpositis litteris ταρφύτριχα. Aesch. Sept. 541 ταρφὺς ἀντέλλουσα θορήξ. Hom. ι 425 Ἀρσενες οἷτες ἦσαν ἐϋτρεφεῖς δασύμαλλοι. Ernestius, si correctione opus, praefert ἀπαλότριχα. Αἱ ψαφαρότριχα μῆλα propter ea, quae praecedunt, aptissimum est: *etsi deus erat Mercurius, tamen, quum amore excruciaetur, sordidos pascebat lanigeros*. Eandem fere significationem habet ψαφαρόχρους Eur. Rhes. 716. Ilg. — 33. Codd. θάλε, quod Hermannus nolit sollicitari, ceteris et forma et significatione displicuit. Matthias suspicatus est δάχε allatis Aesch. Ag. 752 et Eur. Hippol. 1303; quod minime in hunc locum convenit. Lobeckius Paral. p. 557 κέλε. Simplicissimum iam occupaverat Ruhnkenius λάθε, quocum si coniungas quod Matthias voluit ὑπελθὼν (pro ἐπελθὼν), nihil profecto ultra desideres. Koechlyus tamen λάβε γὰρ πόθος αἰνὸς ἐπελθὼν, certe multo languidius. Ἵγρός πόθος ut ὕγρὸν βλέμμα, ὕγρὸν δέρχεσθαι, quod imprimis de Venere dicitur. — 34. νύμφη Δρυόπος *filia Dryopis*. Scribere tamen possis nulla opera Δρυόπη, quo nomine appellatur filia Eurypyli apud Steph. Byz. s. v. De genere Dryopis et Dryopum qui quae traduntur cognoscere cupit, adeat Muelleri Dorr. I p. 41 sqq.; ego tamen cum Prellero Mythol. I p. 489 interpretor *Silvanum*. — 36. „ἄφαρ, *statim a primo ortu*, non postea demum ira alicuius dei, ut Vulcanus, ita corpore affectus.“ Matth. Ruhnkenii coniecturam ἀτὰρ frigere recte dixit Herm. Res conficitur coll. δ 85. Αἰβύην, ὅθι τ' ἄρνες ἄφαρ κεραιοὶ τελέθουσιν. — 38. Ilgenius τιθήνη tertio casu voluit; sed *matrem τιθήνην* dixit etiam

Coluth. 372. Verum certissima est emendatio Koechlyi λίπεν δ' ἄρα παῖδ' ἀτλῆνον, coll. Maneth. IV 368. — 46. ὁ Βάκχειος Διόνυσος. Sic etiam adiectivo utitur Herod. IV 79, ad quem locum cf. Wessel., Soph. Oed. Col. 679. ὁ Βακχιώτας Διόνυσος, alia. — 47. Haec originatione Hesiodeum sapit; cf. Hes. Opp. 80 sq. — 48. λίσσεται Barn. pro λίσσομαι; cf. ad H. XVI 5. —

IN

XX. HYMNUM IN VULCANUM.

Etiam hoc poematum ludis Atheniensibus originem debere persuasum habebis, si memineris, quibus fabulis et religionibus Athenis sociatus fuerit Vulcanus cum Minerva. De qua re ne longus sim praeter rationem horum commentariorum, unum apponam locum Paus. I 14, 6. Ὑπὲρ δὲ τὸν Κεραμεικὸν καὶ στόαν τὴν καλουμένην βασιλειον ναὸς ἐστὶν Ἡφαίστου· καὶ ὅτι μὲν οἱ ἄγαλμα παρέστηκεν Ἀθηναῖς, οὐδὲν θαῦμα ἐποιούμην τὸν ἐπὶ Ἐριχθονίῳ ἐπιστάμενος λόγον. Cetera quaeras apud Prellerum Mythol. I p. 120 sqq. — 1. αἰέσειo Frankius correxit; cf. ad H. XVII 1. — 3. μετ' Ἀθηναίης. Haec est Ἐργάνη dicta cognomine Athenis-que et in Boeotiae urbibus culta; unde faber audit Ἀθηναίης δμῶος apud Hes. Opp. 430. Cf. ad H. Ven. 12. — οἷ τὸ πάρος περ — ἦν τε θῆρες. Sic de Cyclopiis Hom. ι 113. ἀλλ' οἷγ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα | ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι. — Versus 5—7 Groddeckius temere habuit spurios, quia inesset sententia languide repetita. Ego sine his versibus ne constare quidem carmen contendo, nedum perfectum et absolutum esse, si moris epicorum habeas rationem. — 8. δίδου; cf. ad H. XV 9. —

IN

XXI. HYMNUM IN APOLLINEM.

De cygni cantu prae ceteris asserendus Plato in Phaed. p. 84 E 85 B. καὶ ὥς ἔοικε τῶν κύκνων δοκῶ φανλότερος ὑμῖν εἶναι τὴν μαντικὴν, οἷ ἐπειδὰν αἰσθῶνται ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἀποθανεῖν, ἄδοντες

καὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, τότε δὲ πλεῖστα καὶ μάλιστα ᾄδουσι, γε-
γηθότες ὅτι μέλλουσι παρὰ τὸν θεὸν ἀπιέναι, οὐπὲρ εἰσὶ θεράποντες
κτλ. Cf. Callim. Apoll. 5 cum notis Spanh. et Ern., Aesch. Ag.
1407 (1420) et Intpp. ad Cic. Tusc. I 30, 73. —

1. ὑπὸ πτερύγων. Ernestius recte ad sententiam cum *plausu*
alarum. Praepositionis ea vis est, ut quasi *ex alis* cantum ciere
cygnus dicatur; de qua veterum opinione cf. Anacreont. VII 8,
Arist. Av. 768, Philostr. Imagg. I 9, 11. Eodem modo apud Hes.
Opp. 584 cicada ὑπὸ πτερύγων κατεχεύει ἀοιδὴν, quem locum
imitatione prope ad verbum expressit Alcaeus fg. 31 Delect.,
Hymn. Hom. XIX 15. δονάκων ὑπο μούσαν ἀθύρων, Hes. Scut.
278. ὑπὸ λιγυρῶν συρίγγων ἴσαν ἀνδρῶν et 280 ὑπὸ φορμύγγων.
— 3. Πηνειόν. Apollinis ad Peneum fluvium et in Tempe cultum
copiose exponit Muellerus Dorr. I p. 201 sq. Vulgo cygni canori
memorantur in Lydia ad Pactolum et ad Caystrum; Hom. B 460,
Anacr. I. c., Dionys. Perieg. 833, Ovid. Met. II 253. — 4. πρῶ-
τόν τε καὶ ὕστατον. Formula sollemnis; Hom. I 97, Theogn. 3
(ad Apollinem): ἀλλ' αἰεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἔν τε μέσοισιν |
ἀείσω, Theocr. XVII 3, Hesiod. fg. CXXXII Goettl. —

IN

XXII. HYMNUM IN NEPTUNUM.

1. „Melius esset μέγαν θεόν.“ *Herm.* Sic de Neptuno etiam
Callim. Del. 30. μέγας θεός. — 2. γαλῆς κινητήρα; circumscribit
epitheton solemne ἐννοσίγαιος. — 3. Pro Ἑλικῶνα B. Martinus et
Holstenius coniecerunt Ἑλίχην τε ex Θ 203. Et iam de loco T
403 Ἑλικιώνιον ἀμφὶ ἄνακτα vetus erat controversia, utrum intel-
ligenda esset urbs Achaiae an mons Boeotiae, neque magis con-
stabat, Aegae utrum Achaicae an Euboicae (et hae rursus diversae)
dicerentur. Nuper mythologi doctissimi Welckerus I p. 635 et
Prellerus I p. 354 Helicone relicto urbi Achaiae laudem dei de-
nominati tribuerunt. Cf. etiam Doederl. Gloss. Hom. II p. 41.
Hunc autem poetam quisquis est in alteram sententiam inclinasse
admodum certum est, et assentientem habet auctorem Epigr. Hom.
VI 2. εὐρυχόρου μεδέων ἡδὲ ζαθέου Ἑλικῶνος. Originem Neptuni
religionum in monte Boeotiae indicant versus Hegesinoi apud

Paus. IX 29, 1:

Ἄσκλη δ' αὖ παρέλεκτο Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
ἥ δ' ὅς οἱ τέκε παῖδα περιπλομένων ἐνιαυτῶν
Οἶοκλον, ὃς πρῶτος μετ' Ἀλωέος ἔκτισε παίδων
Ἄσκλην, ἥ δ' ἔλκευ Ἑλικῶνος ἔχει πόδα πιδάκοντα. —

5. Ἴππων τε δμητῆρ' κτλ. Ita etiam Pamphus apud Paus. VII 21, 9. Ἴππων τε δωτηῆρα νεῶν τ' ἰθυκρηδέων. — 7. *Herm.*: „Orpheum audire videaris.“ Sed tamen ex HomERICA disciplina profectum esse poematum, si quod aliud, arguunt versus 4. 5. Ceterum compara Epigr. VI. —

IN

XXIII. HYMNUM IN IOVEM.

Themis apud Homerum numeratur in diis ordinis inferioris; ministrae officio fungitur O 87 et nuntiae, quae Iovis iussu deos ad concionem convocat T 4; quamquam propria naminis notio ac potestas ne hic quidem prorsus obscurata est; β 69 ἦτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἡμὲν λύει ἡδὲ καθίζει. Sed iam Hesiodus agnoscit eius cum Iove nuptias, Theog. 901. Apud Aeginetas Themis colebatur Διὸς ξενίου πάρεδρος, Pind. Ol. VIII 21. Ceterum quae hoc poematio de Themide praedicantur, eadem apud Hesiod. Opp. 255 sqq. narrantur de Δίκη dea, quae Themidis habetur filia: καὶ δ' ὁπότ' ἂν τις μιν βλάβη σκολιῶς ὀνοτάζων, | αὐτίκα παρ' Διὶ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι | γηγύετ' ἀνθρώπων ἄδικον νόον κτλ. Et similiter Orph. II. LXII 2. ἥ καὶ Ζηνὸς ἄνακτος ἐπὶ θρόνον ἱερὸν ἵξει | οὐρανόθεν καθορῶσα βίον θνητῶν ἀνθρώπων; quos vv. Demosth. adv. Aristog. p. 772 nominatim tribuit Orpheo. Ex his alii iudicent, num recte hos versus dixerim Orphicis propiores quam Homericis. —

2. Recte opinor Passovius et τελεσφόρον et τέλειον Δία interpretatur *omnipotentem*, quippe qui quaecumque vult ad finem perducit. Aesch. Suppl. 541. τελέων τελειώτατον κράτος, ὄλβιε Ζεῦ. Sic dicitur Μοῖρα τελεσφόρος Aesch. Prom. 511; Δίκη Soph. Ai. 1390. Nec repugnat quod Clytaemnestram facit dissimulanter orantem Aesch. Ag. 940. ὦ Ζεῦ τέλειε, τὰς ἐμὰς εὐχὰς τέλει. — 3. ἐγκλιδὸν ἐξομένην, *inclinato corpore*, quae sessio est familiariter colloquentium. —

IN

XXIV. HYMNUM IN VESTAM.

Ara Vestae quae Delphis erat in cella templi Apollinis, *ἔδρα μεσόμφαλος* dicta, notum est quam summa omnium Graecorum veneratione culta sit. De qua quae traduntur non pauca memoria digna, enarrat Ulrichs in libro *Reisen und Forschungen in Griechenland*. p. 77. Vesta etiam invocatur hymno XXIX. Mirum autem videri potest, quod rhapsodus qui hos versiculos cecinit (5. *χάριν δ' ἅμ' ὅπασσον ἀοιδῇ*), in hanc domum ut veniat dea precatur: *ἔρχεο τόνδ' ἀνὰ οἶκον*. Unde necessario colligendum aut haec Delphis cantata esse, ut Prellerus *Mythol.* I p. 270 dicit (quod tamen minus probabile est propter ipsa verba *Πυθοῖ ἐν ἡγαθέῃ*) aut rem agi inter privatos parietes seu in regia aliqua, rhapsodis carmina epica scolorum instar ad pocula recitantibus. De Vestae partibus in conviviis cf. ad II. XXIX 6: —

3. Madidi oleo odorifero capilli ut hominum, ita ad deorum decus pertinent; cf. Callim. *Apoll.* 38, Tibull. II 2, 7. Atque hoc loco nescio an cogitandum sit de statua ipsa Vestae, cuius caput nardo vel oleo pretioso ab adorantibus perfundi solitum sit. Cuius moris etsi testimonium scriptoris quod proferam in promptu non est, tamen nisi tale quid statuas, tota sententia meo quidem iudicio languidissima est. Et vel sic etiam assentior *Matthiae*, qui „Ceterum, inquit, hoc ita positum est, quasi solum sit, quod poeta in laudem Vestae dicere possit. Quis credat? Vix putem nos integrum prooemium habere.“ — 4. In hoc versu corrupto non videtur veram lectionem invenisse Barnesius, quum correxit *ἐνὲα θυμὸν ἔχουσα*. Magis placet quod Schneidewinus proposuit *Philol.* IV p. 47. *ἐπέρχεο εὐμενέουσα*. Sed huiusmodi locos facile apparet non posse ita corrigi, ut quod scripseris ab omni parte tutum esse affirmes.

IN

XXV. HYMNUM IN MUSAS ET APOLLINEM.

Universam rationem huius prooemii iam indicavi p. 103. — Versus 2—5 exstant apud Hes. *Th.* 94—97, unde notitiam eorum

habet schol. Ven. ad *A* 176. VV. 2 et 3 afferuntur etiam integri apud schol. Pind. Pyth. IV 313, et ad Nem. III 1 usque ad ἔασιν, neutro loco poetae nomine addito. Etiam v. 6 proxime accedit ad Hes. Th. 104. χαίρετε τέκνα Διὸς, δότε δ' ἡμερόεσσαν ἀοιδήν.

3. ἐπὶ χθονί. Hes. Th. 95 ἐπὶ χθόνα. Utrumque quum recte dicatur, nos sua quemque lectione uti patiemur. — 4. Etiam Callim. Iov. 79. ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. — 5. φίλωνται nunc etiam apud Hes. l. c. restitutum, ubi antea legebatur φιλεῦνται. Cf. ad H. Cer. 117. —

IN

XXVI. HYMNUM IN BACCHUM.

Mire *Frankius* „Videtur hic hymnus, inquit, vinitoris esse precantis, ut Bacchus se laetum iterum ad tempus vindemiae sive ad proxime futurum auctumnum pervenire faciat, h. e. ut quemadmodum nunc fecerit (αὐτίς), sic futuro etiam tempore largam (χαίροντας) sibi vindemiam praebeat.“ Vindemiatores, homines rusticos, Homérico dicendi genere ita fuisse imbutos, ut vel hymnos rite composuerint, credat Iudaeus Apella, non ego. At in promptu fuit, hoc carmen quo solo natum sit digito monstrare; quod quin recitatum sit Dionysiis Brauroniis vix dubites ex iis quae memoravi ad H. VII praef. Cui rei ne forte obstare credas, quod festus ille dies πενταετηρίδος spatio celebratus dicitur a Suida v. Βραυρών, hic autem poeta precatur δὸς δ' ἡμᾶς χαίροντας ἐς ὥρας αὐτίς ἰκίεσθαι, opus non est, ut ὥρας de anno vertente intelligamus sive de ea tempestate quae redit duodecim mensibus exactis. Nam primum *Frankius* procul dubio recte v. 13 miserrimum additamentum dixit grammatici, qui v. 12 vitae in horas productionem rogari opinaretur. Deinde vero vox ὥρα etiam de quovis spatio temporis dicitur vel certo vel indefinito, quod rei alicui convenit, ut Xen. II 1, 2 σίτου ἄπτεσθαι ὅταν ὥρα ᾗη et saepius; ita ut quemadmodum ἐνιαυτὸς sive μέγας ἐνιαυτὸς intelligitur *cyclus* quem dicunt complurium annorum, eadem ratione h. l. ὥρα de reditu festi diei usurpata sit. —

6. ἄνθρω ἐν εὐώδει, cf. H. Merc. 230. — 7. „Homericum

esset τόγγε.“ *Herm.* — 9. δάφνη. De lauro Apollinis ad Bacchum translata Welckerus *Alte Denkm.* I p. 155 n. 22. — 10. ἄσπετον ὕλην, B 455 Ψ 127 Ω 784. An legendum ἄσπετος? —

IN

XXVII. HYMNUM IN DIANAM.

De argumento huius prooemii, quod Delphis cantatum esse non temere concludas ex v. 14, cf. II. Ap. Pyth. 4—28.

7. ἰαχεῖ. *Herm.* ad XIX 18 scribendum censet ἰάχει „formam praesentis epici usitatam.“ Res certe dubia; nam Callim. Del. 146 ἰαχεῦσι nullo auctore dixisse vix putandus est. — 8. Manifestum mendum deprendisse sibi videbatur Ruhnkenius in voce θηρῶν scripsitque νευρῶν coll. Δ 125 Φ 410. Barnesius τόξων desideraverat; erat qui vellet κήλων. Quae libido corrigendi unde invaserit viros doctos, iure miratur Hermannus; et si tanti est, satis defenditur κλαγγή θηρῶν coll. II. XIV 4. λύκων κλαγγή χοροπῶν τε λεόντων. — 13. ἐς μέγα δῶμα κασιγνήτοιο — Ἀπόλλωνος. F. Wieseler in Iahnii *Annal.* Vol. 75. 76, fasc. X p. 673 demonstravit Apollinis et Dianae Delphis commune templum fuisse, allatis testibus Schol. Eur. Phoen. p. 105 ed. Geel., Heliodor. Aeth. III 4 in. coll. III 18 Ἀπολλώνιον, IV 19. — 14. Δελφῶν. Locus antiquis poetis Πυθῶ dictus postquam in urbis magnitudinem et celebritatem accrevit, Δελφῶν nomine praeditus est hoc primo loco et ab Heraclito Ephesio ap. Plut. Pyth. orac. p. 404. Cf. Mueller. *Dorr.* I p. 203. — 15. „Memorabile, quod hic Musarum et Gratiarum choros ducit Diana, quum alias Nympharum choreas exercent. Nimirum haec ad saltus spectant; at in templo Apollinis Diana cum deabus fratris consortio utentibus ludit. Musas cum Gratiis iungit etiam Hes. Theog. 64, ubi Schol. Euripidem laudat: καὶ μὴ παύσαμην τὰς Χάριτας ταῖς Μούσαις συγκαταμιγνύων.“ *Matth.* — 18. ἐξάρχουσα χορούς. De hac locutione ineptam subtilitatem Athenaei p. 180 E quum iam Hermannus notavisset, nuper etiam Doederlinus *Gloss.* II p. 292 rem actam egit, quum dubitaret accusativus penderetne a participio an a verbo quod dicunt finito ἡγεῖται. Nimirum substantivum διὰ μέσον positum ad utrumque referendum; in quo si tautologiam odorari velis,

nimis multa veteribus epicis erunt eximenda et corrigenda. — ὅπ' ἰεῖσαι. Hermannus, ne forma inaudita staret, magnum errorem librarii subesse ratus coniecit αἰ δ' ἄμβροτον ὄσσαν ἰεῖσαι ex Hes. Th. 43. Sed praeterviderat locum plane geminum Hes. Th. 830 παντοίην ὅπ' ἰεῖσαι, ubi Goettlingius rem singularem in dialectum Aeolicam reiecit. Cf. etiam Matth. Gramm. § 35 n. 2. —

IN

XXVIII. HYMNUM IN MINERVAM.

Hymnos in Minervam complures diversorum poetarum fuisse ostendunt primordia servata apud Aristoph. Nubb. 967, quae Lamprocli et Phrynicho attribuantur a scholiasta. Hymnus epicus, sed ab hoc quem legimus diversus significari videtur Etym. M. p. 474, 30. Ἰππία· ἐκλήθη οὕτως ἡ Ἀθηνᾶ, ἐπεὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς μεθ' ἱππων ἀνήλατο, ὡς ὁ ἐπ' αὐτῆς ὕμνος δηλοῖ. Poematum Homericum satis elegans imaginem exhibet suavissimam. Cuius aetatem cum Heynio ad Apollod. I p. 40 et Groddeckio concludere possis infra Stesichorum descendere, si ad vivum rescare velis quod tradit schol. Apollon. Arg. Δ 1310 πρῶτος Στήσιχορος ἔφη σὺν ὅπλοις ἐκ τῆς τοῦ Διὸς κεφαλῆς ἀναπηδῆσαι τὴν Ἀθηνᾶν. —

4. Τριτογενῇ. Barn. dedit Τριτογενέα sicut II. X 1 Κυπρογενέα, Homericum illud quidem, sed non horum hymnorum, qui recentioris sunt aetatis. Eodem modo codicum consensus respuit Wolfii lectionem v. 15 τεύχεα. Cf. II. XXVII 4 ὄρη, 15 Μουσῶν. — 7. πρόσθεν Διὸς. Ilgenio πρόσθεν pertinet ad ἀθανάτους: coram iis; sed neque haec significatio vocis est neque adverbium a genetivo secerni potest. Accipiendum προληπτικῶς: illa autem prosiliens ex capite immortalis ante Iovem restitit. — 10. ὑπὸ βρίμης. Lectio librorum ὑπ' ὀμβρίμης propter mediam vocis certa lege corripiendam in suspicionem vocata iure cessit emendationi ὑπὸ βρίμῃ, nisi quod cum Ilgenio genetivum praetuli apices litterarum secutus, nullo rei discrimine. Apollon. Arg. Δ 1677 Μηδείης βρίμη πολυφαρμάκου, ubi schol. βρίμη τῇ ἰσχύι. — 9. ἐλέλιζετο — ἰάχησεν — ἐκινήθη. Homerus aoristum ἐλελίχθη habet X 448, μ 416, ξ 306; sed Apollon. Arg. Γ 759 κέαρ ἐλελίζετο in

comparatione, II. Cer. 183 πέπλος ἐλέλιζετο. Videlicet imperfectum his locis significat actionem per aliquod tempus durantem; aoristi autem id indicant, quod subito fit neque durat. Ceterum similis tumultus naturae laetitia exsultantis hac dea in lucem edita describitur a Pindaro Ol. VII 38. Οὐρανὸς δ' ἔφριξέ νιν καὶ Γαῖα μάτηρ κτλ. et de Apolline II. Ap. Del. 25 sqq. — 12. ἔκχυτο δ' ἄλμη, *spuma aquarum in terram effusa est*. Codd. ἔσχετο, in quo unus Matthias sollicitus erat, quomodo haec inter se conciliarentur ἐκνήθη δ' ἄρα πόντος — ἔσχετο δ' ἄλμη; sed ipse qua ratione rem explicare studuerit, omittam repetere. Emendatione mea locum sanatum confido; ad rem cf. II. Ap. Del. 27, ubi idem factum narratur in ortu Apollinis: ἐκάτερθε δὲ πῦμα κελαινὸν | ἐξήει χέφσονδε λιγυπνοίοις ἀνέμοισιν. Simile quid refert ex Alcaeï hymno Himerius orat. XIV 10. — 14. δηρὸν χρόνον, cf. ad II. Cer. 281. —

IN

XXIX. HYMNUM IN VESTAM.

Inscriptionem eam posui in hoc carmine, quae in libris scriptis invenitur, etsi manifestum est aequum honorem tribui et Vestae et Mercurio. Nam utrumque numen tutelare urbium et domuum fuisse cum ex sacris non raro coniunctis apparet (ut Pharis Aethiae oppido fuisse legimus apud Paus. VII 22; alia vide apud Preller. Mythol. I p. 268), tum ex libationibus his diis coniunctim factis, de qua re vide ad v. 6. Atque non est vero absimile, esse poematum hoc cantatum inter amicos in epulis. Laudes in Vestam similes congeruntur ab Orphea hymn. 84. —

2. Ex E 442 expressus. — 3. ἔλαχε. Tertia persona quum ferri possit (v. ad II. Cer. 269), haud putavi praeferendum quod in proclivi erat scribere ἔλαχες ex libris deterioribus. — Vocabulum ἀϊδῖος hic et Hes. Scut. 310 primum comparet. Ultima syllaba arseos vi producitur, ut neque opus sit conicere ἀϊδίην neque cum Frankio λέλαχες. — 4—6. „Vulgo καλὸν ἔχουσα γέρας καὶ τιμὴν, quod recte offendit ob ineptam eiusdem vocabuli repetitionem. Ob eam causam Ernest. v. 3 πρεσβητὶδα γαῖαν, Matthias πρεσβητὶδα, ἀγνήν scribi, Ilgenius et Herm. vss. 4—6 interpolatori tribui voluerunt. Leviori mutatione scripsi τίμιον. Eadem

est in eadem versus sede epithetorum coniunctio H. Merc. 257. Cer. 306. Duplex commemoratur genus honorum; alterum, quod Vesta a diis (τιμὴν i. e. sedem in omnibus domibus perpetuam) nacta sit, alterum, quod ab hominibus ipsis ferat (γέρας i. e. libationes, de quibus v. 5 sqq. dicitur).“ *Frank.* — Verba ἄτερ σοῦ ad sententiam quidem absolvendam supervacanea sunt, quum sequatur ἴν’ οὐ —, sed ex eo Graecae linguae usu adiecta, quem illustravit F. W. Ulrich in commentat. de Antigona Sophoclis edita Hamburgi 1853 p. 60—62. Insolitam constructionem bene senserunt, sed male conati sunt corrigere Martinus (θνητοῖς, σοὶ δὲ πρώτῃ) et Barnesius (θνητοῖς· πᾶς δὲ). — 6. ἀρχόμενος σπένδει. Piersonus scripsit εὐχόμενοι σπένδον, primum quia ignorabat ad σπένδει intelligendum ex antecedenti oratione ὁ εἰλαπιναστήης; deinde vero ἀρχόμενος nullo modo sede sua depellendum, quippe quod verbum sit solemne in sacris et libationibus, et notionem *delibandi primitias* induat iam apud Homerum, ut § 427 πάντων ἀρχόμενος μελέων et quae conguessit Buttm. Lexil. I p. 102 sq. „Mos erat Graecorum et initio coenae et sub fine diis libandi et minores hymnos decantandi (cf. Athen. IV 149, XIV 627), ita quidem, ut illarum libationum initium, id quod iam ex trito illo proverbio ἀφ’ Ἑστίας ἀρχόμενος colligitur (Plat. Euthyphr. p. 12, Eustath. p. 1579, 43 ed. Rom.), ab ipsa Vesta factum videatur.“ *Frank.* — Versui 11, qui in libris inepte post v. 8 legitur, non melius consulere potui, quam ut eum secutus Martinum huc transponerem. Quo consilio Ilgenius eum post v. 12 collocaverit, me fugit. Sententia autem ita in aperto posita est, ut nihil profecto desideres. Poeta *Vos enim*, ait, *hominum domos incolitis semper animo concordēs, impertiatis velim mihi (vel nobis) prudentiam et valetudinem.* Restant tamen obscura verba ἔργματα καλὰ, quae si cum Herm. coniungas cum antecedentibus, otiosa sunt, sin ad ea quae sequuntur rettuleris, obstabunt leges grammaticae. Ab utraque igitur parte in arctum repulsi in medio ea quiescere iubebimus appositionis loco adiecta, quae Frankii sententia est. An ἔσπεσθε potestatem transitivam induisse putamus, ut haec sententia exeat: *soletis impertire prudentiae et iuventuti bonos eventus (ἔργματα καλὰ, ut nos: gute verrichtung)?* Mercurius ἔργμάτων ἐπαγωγὸς vocatur Orph. H. 27, 9. 12. Ernestius coni.: φίλα φρονέοντ’ ἀλλήλοις, εἰδότες ἔργμ. κ.; Martinus: φίλοι φρεσὶν ἀλλήλοισιν. Hermannus denique etiam hac occasione arrepta, quam sibi finxit rationem de

duabus recensionibus commixtis, eam in hunc locum convenire operose demonstrare studuit. —

IN

XXX. HYMNUM IN TELLUREM MATREM OMNIUM.

Hunc hymnum in Tellurem nutricem omnium quum Orphico generi adscripsit Groddeckius collatis quibusdam versiculis, non inepte id fecisse potest videri rem obiter consideranti. Sed tamen suavis et elegans illa felicitatis adumbratio, quae continetur vs. 7—16, toto caelo distat ab Orphica dictione adeoque Homeri et verae poeseos epicae nos admonet (cf. quae laudavi ad v. 8), ut in hanc disciplinam saltem sese insinuasse poetam negare vix possis. Sed ultra hoc ex poematio ipso nihil eruere mihi contigit. De cultu Telluris deae pervulgato v. Welckeri Mythol. I p. 321 sqq.

1. ἡϋθέμεθλον contra Barnesii coniecturam εὐρυθέμεθλον tuetur Ruhnkenius allato Hesych. ἡϋθέμηλον (leg. ἡϋθέμεθλον)· εὐθέμηλον. — 3. ἐπέρχεται recte editores ex ABC receperunt; saepissime in codd. confunduntur ὑπὸ et ἐπὶ. — 4. „Sustuli maiorem distinctionem post πωτῶνται. Haec Homerica dicendi ratio est. Vide ad II. Cer. 153.“ Herm. — De duplici apodosi apud Homerum disseruit Naegelsb. Annot. Excurs. XIII p. 264 edit. I. — 5. Orph. Hymn. XXVI 3 ἀϋξιθαλής, φερέκαρπε, καλαῖς ὥρησι βρύουσα, et 5 ἡ λοχλαῖς ὠδίσι κύεις καρπὸν πολυειδῆ. — 8. τῷ τ' ἄφθονα recte tuetur Herm., cuius verba vide ad II. Cer. 488. Ad sequentia cf. Hom. τ 110 sqq. Hes. Opp. 227 sqq. Callim. Dian. 129 sqq. — 9. „βρίθει, sine adiecto pro *aristis gravis* est, habet etiam Orph. II. LXVII 5.“ Matth. — 10. κτήνεσιν εὐθηνεῖ abundat pecore intell. ἄρουρα, opp. οἶκος. — 11. ἐσθλῶν substantivi vice fungitur, ut Hom. κ 523 πυρὴν ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν et Pind. Pyth. VIII 103 εἴ τις ἐσλὰ πέπαται. — 13. Matthias propter seq. v. εὐφρονη θυμῷ suspectum habet voc. εὐφροσύνη, desideratque ἀδρυσύνη, ut vigor iuvenilis puerorum antecedit puellarum hilaritatem. — 14. εὐανθείσιν. Hoc cum Herm. ex ABC retinui eo tantum consilio, ne hiatus molestissimus in versu pateret, quem exstitisse arbitror in

antiquis codd. Nam quod nunc prae se ferunt libri scripti *περσε-
ανθέσιν*, quin ex seq. v. *κατ' ἄνθεα* repetitum sit ad resarcinan-
dam lacunam, dubium mihi non est. Quae quum ita sint, emen-
dationis certa ratio non datur. Ernestius scripsit *περσεσανθέσιν*,
nullius exempli vocabulum (*περσανθῆς* legitur Anthol. IX 363, 2.
Const. Man. amat. III 25), Waardenburg *περιγῆθεσιν*. — 15. *καλ-
ζουσαι σκαλρουνσι* elegantissima emendatio Ruhnkenii, ducta ex Σ
572 *ποσὶ σκαλρουντες ἔποντο*; cf. Dionys. Per. 843. — 16. „Ruhn-
kenio hic versus vehementer frigere et fortasse aliunde illatus
esse videtur. Equidem tantum abest ut eum frigere putem, ut
tale additamentum maxime Homericum esse arbitrer. Quamquam
sic quoque non negaverim ab interpolatore addi potuisse. Cete-
rum non spernenda est Matthiae coniectura *ἄφθιτε δαῖμον* (coll.
Orph. II. IX 15).“ *Herm.* — 18. Versus recurrit II. Cer. 495;
eundem quovis alio facilius ex interpolatione oriri potuisse opina-
tur Hermannus. —

IN

XXXI. HYMNUM IN SOLEM.

Hymnum aliquem in deum Solem praemissum fuisse carmi-
num epicorum recitationi (quod e versibus extremis satis elucet),
miros nos habere potest et eo tantum modo explicandum videtur,
ut rhapsodum rem traditam variare et a trita via decedere vo-
luisse dicamus. Nam ipsius Solis cultus quamvis antiquissimus
multisque locis fanis et altaribus per omnes aetates nobilis (cf.
Welckeri Mythol. I p. 406—413), tamen cum diis Olympicis quos
dicunt nihil fere commune habet. Voluit igitur poeta praeponere
declamationi *τηλαυγὲς πρόσωπον* et, ut fit, incidit in descriptionem
paullo turgidiorem et molestiorem vss. 9—14. Quod ad res ex-
positas attinet, Solis equi apud Homerum non commemorantur,
primaque eorum mentio fit II. Merc. 69, Cer. 63. 88. Diversam
Solis genealogiam exhibet Hes. Theog. 371, qui eius matrem *Θείην*
prodit; *Εὐρυφάεσσα* praeter hunc locum non occurrit. —

1. *ἄντε*. Non admittendum id est, quod vult Frankius, poe-
tam plura deinceps carmina cum hoc hymno recitasse; sed refer-
tur particula ad carmina alio tempore (aliis festis diebus) recitata,
quibus opponitur id quod in ore est. Cf. Terpandri initium apud

schol. Ar. Nubb. 591 ἀμφὶ μοι αὐτε ἄνακτ' ἐκαταβόλον ἀδέτω ἀφρῆν, et initium Amazonidis ab Aristotele Rhet. III 14 allatum Ἦγεό μοι λόγον ἄλλον, ὅπως Ἀσλῆς ἀπὸ γαλῆς. Homerus voculis νῦν αὐτε simili modo uti solet, *nunc vero*, *A* 237, *A* 321, *X* 372. — 7. „Ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν dicitur Sol ut inferioris ordinis deus.“ *Frank*. Matth. coni. ἀριδείκετον, *Bothius* ἐπιήρανον. — 11. „Miror *Pierioni* coniecturam, περὶ κροτάφοισί τ' ἔθειραι λαμπραὶ ἀπὸ κρατὸς χαρίεν κατέχονσι προσωπον, cuiquam placere potuisse, aut alia in eandem sententiam tentari. Vulgatam lectionem sanam esse puto, modo παρειαὶ non de genis dei, sed de alis galeae, quae genas tegunt, intelligatur. Id in equis παρήϊον vocant. Παρειαὶ quidem ubi hoc significatu occurrant, nescio; sed tam veri simile est, illas galeae partes sic dictas esse, ut, quum hoc vocabulum hic ita accipi possit, temerarium videatur de emendatione cogitare.“ *Herm.* — 14. „*Valckenarius* in diatr. de Eurip. p. 108 emendabat, πνοιῆς δ' ἀνέμων ὑπὸ θάσσονες ἵπποι, qua emendatione cognita *Io. Iuzacium* pro ὑπὸ maluisse πολὺν legere scribit. Nihil mutandum videtur. Est enim πνοιῆ ἀνέμων, ut vidit etiam *Matthiae*, cum verbis λάμπεται περὶ χοῦ coniungendum, ut vestis vento agitata circa corpus lucere dicatur. Ceterum tam manifestum est post hunc versum aliquid excidisse, ut mirum sit hanc lacunam ab nemine esse animadversam. Quis enim in animum inducat, iis, quae praegressa sunt, haec potuisse addi: ὑπὸ δ' ἄρσενες ἵπποι?“ *Herm.* — 15. Si recte se habet πέμπησι (quod cave ne cum *Frankio* pro indicativo praesenti accipias) apertum est corruptam esse particulam ἐνθα. *Matthias* εὐτ' ἄρ dedit, sed idem acute vidit, στήσας et πέμπησι inter se pugnare. Fortasse scribendum πέμπησιν ἀπ' οὐράνου, ut Sol equos inhibuisse solutosque a curru ad Oceanum demisisse dicatur. Verissime autem *Ruhnkenius* correxisse videtur ἐσπέριος pro θεσπέσιος. — 19. ὧν ἔργα θεοὶ θνητοῖσιν ἔδειξαν. „*Ernestius* interpretatur, commendarunt, nempe iis propterea in deorum numerum recipiendis, itaque proposuerunt hominibus tanquam παραδείγματα, exempla, ad quae se componerent. Hoc sensum saltem habet, sed dubito an verba eo valeant. Fort. leg. θεαὶ i. e. Μοῦσαι, et ἔδειξαν accipiendum pro docuerunt, ut *II. Cer.* 473.“ *Matth.* Res admodum dubia. Ἠμίθεοι dicuntur ἥρωες, ut *M* 23, *Hes. Opp.* 158. —

IN

XXXII. HYMNUM IN LUNAM.

Cum antecedenti carmine ea communia habet hic hymnus, ut descriptio splendoris siderei tumidissimis verbis sit involuta, deinde ut generis originatione aliunde non cognita aperiatur, postremum ut exitus sit additus persimilis. Inde iam sequitur, alterum carmen ad alterius normam esse effictum sive potius, utrumque ab eodem poeta foetum editum, de cuius consilio coniecturam feci pag. 103. Pandia, filia Lunae, apud alios non legitur; tamen nonnulli veterum et recentiorum, quos indicat Hermannus Antiq. Graec. sacr. § 59, 5, ex illa τὰ Πάνδια festum diem Atheniensium nomen invenisse voluerunt.

1. εὐειδῇ — ἔσπετε. Sic scripsi ex felicissima Bothii coniectura pro αἰδεῖν — ἔσπετε. Nam haec forma ἔσπετε, quam Lobeckius ad Buttm. Gramin. II p. 175 deducit ab ἔσπω = ἔπω, plus quam dubia est, et quem affert testem unicum Timonem apud Diog. Laert. IX 112 ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονές ἐστε σοφισταί, interpretatus *adesse*, ex eo, quia sequentia desunt, neque cognosci potest quidquam, neque si posset, id vim haberet in hoc poeta. Accedit enim, quod ἔσπετε Μοῦσαι formula est epicis tritissima, quam deseruisse hunc poetam ita, ut data opera detorqueret orationem audientemque in errorem deduceret, credibile non est. — Μήνην τανυσίπτερον „v. Dorvill. ad Charit. p. 373 ed. Lips. Ita Lucifero etiam alas addiderat Ion Chius in dithyrambo a schol. Ar. Pac. 835 et Suida in διθυραμβοδιδάσκαλοι prolato: αἰὼν ἄμεροφοῖταν ἀστέρα μέλναμεν, Ἀέλλου λευκοπτέρυγα πρόδρομον.“ Matth. — 2. ἱστορες ὥδῃς carminum periti. Notanda forma contracta, testis recentioris aetatis. — 3. Hermannus, qui lectionem codicum manifesto corruptam esse perspexit, coniecit ἥς αἴγλη περὶ γαῖαν. Et sane quartus casus neque ita potest accipi, ut vult Frankius, *splendor in terram volvitur* s. *funditur*, neque poetam dixisse tam monstrose mihi persuadeo. — 5. Si fides habenda silentio Keilii, viri diligentissimi, cod. Laur. habet idem, quod Barnesius coniectura dedit. Sed δέ τε particulae quum h. l. suam vim plane non teneant, corruptelam in omnibus codd. eandem inesse crediderim. Quaeritur deinde, quomodo versui sit succurrendum. Violentius Piersonus στίλβει δὲ μελάντατος ἀήρ, et Ruhnke-

nus στίλβη δ' ἐπιλάμπεται ἄήρ. Hermannus corrigit στίλβει δ' ἀπολάμπειτος ἄήρ coll. Koenio ad Greg. Cor. p. 250. Fortasse mutatione levissima scribendum εὐλάμπειτος ἄήρ, quod per prolepsin interpretandum. — ἀκτῖνες ἐνδιάονται proprio significato *radii per aera funduntur, vagantur.* — Ceterum vv. 4 et 5 suspectos habet Matthias ob tautologias et ineptam dictionem. — 10. προτέρωσε. Homerus in huiusmodi locutionibus habet πρότερον; sed illa forma rarior aliquoties invenitur apud posteriores, Apollon. Arg. A 306, 1241. Dion. Per. 478, 580. — 11. ὁ δὲ πλήθει. Sic scripsi pro ὅτε πλήθει et maiorem distinctionem ante hoc enuntiatum posui. De corruptela cf. H. Merc. 414. Matthias coactus erat corrigere πλήθει, ne discreparet enuntiatum ab eo qui sequitur coniunctivo τελέθωσιν. Sed hic ipse mutandus erat indicativo, ne periodus in immensum cresceret. Hoc iam Frankius sensit. — ὄγμος dicitur orbis lunae, ut de sole Arat. Phaen. 749 et Nic. Ther. 571 παλίσσυντον ὄγμον ἐλαύνων. — 13. τέκνωρ δὲ βροτοῖς καὶ σῆμα τέτυκται. Haec non spectant ad superstitionem quandam, qua in plenilunio fausti quid et fortunati inesse credebatur, ut dicit Matthias, sed eo referenda sunt, quod ad plenilunia hominibus antiquis temporum ratio computabatur. — 18 — 20. Cf. Hes. Th. 100—102 αὐτὰρ αἰοιδὸς | Μουσάων θεράπων κλεία προτέρων ἀνθρώπων | ὑμνήσῃ κτλ. —

IN

XXXIII. HYMNUM IN IOVIS PUEROS.

Hunc hymnum omnium quotquot supersunt recentissimum habent Vossius Mythol. Brief. II p. 7 et Muellerus Orchom. p. 452, cum eo commoti quod ξουθῆσι περὶ γέσσων advolare perhibentur Dioscuri v. 12, tum propter totam fabulae conformationem, qua Castoris et Pollucis nomina confunduntur cum diis marinis in Samothrace insula cultis. De origine carminis nihil audeo pronuntiare; nam si cui Athenis natum esse videretur, equidem desiderarem eam denominationem deorum, quae templo ipsi nomen indidit (ἀνακεῖον, ἄνακες). Necesse est autem antiquius sit hoc carmen hymno XVII, qui totus ex hoc pendet; neque minus dubitari potest quin obversatum sit Theocrito in conscribendo carmine XXII, quod quum totum versetur in laudibus Dioscurorum, in pro-

oemio certe proxime accedit ad hoc quod tractamus et argumento et elocutione. —

1. „Non est certe silentio praetereunda Heringae et Ruhnkenii coniectura Ἑλικώνιδες.“ *Herm.* — 3. Cf. I' 237 Κάστορά θ' ἐππόδαμον καὶ πύξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεια. — 4. Ταῦγέτου hic et II. XVII 3 ex codd. reponendum putavi, etsi ζ 103 est forma ionica διὰ τοῦ ἦ. — 7. ἄλλαι χειμέρια, B 294, Apollon. Arg. A 215. — 8. ἀπὸ νηῶν, cf. II. VII 6. — 11. πρύμνης. Kaemmerer multa doctrinae mole allata evincere studet scriptum fuisse πρῶρης, quia in prora dii tutelares constituti fuissent. Sed tota illa quaestio tantis adhuc implicata difficultatibus est, ut quae ratio sequenda sit, discernere nequeam. — 16. Scriptum est in codd. σήματα καλὰ πόνου σφίσιν, unde Matthias et Iacobsius (*Spec. Emend.* p. 104) correxerunt πλόου locum sic interpretati: *nautis faustum navigationis signum*. Hermannus, qui unus sentiret, quid molesti remansisset, „Utcunque est, inquit, σφίσιν pro genitivo accipi debet.“ At hoc quidem est vim asferre grammaticae. Quum autem post ναύταις ferri nullo modo possit σφίσιν, (quum praesertim sequatur statim οἱ δὲ ἰδόντες) ad eosdem nautas referendum, sequitur alia ratione loco adhuc laboranti esse succurrendum. Quod non incommode fecisse, mihi videor ita ut scriberem σήματα καλὰ, πόνου κρίσιν: *fausta omnia, laboris discrimen* (i. e. *finis s. exitus*). —

IN

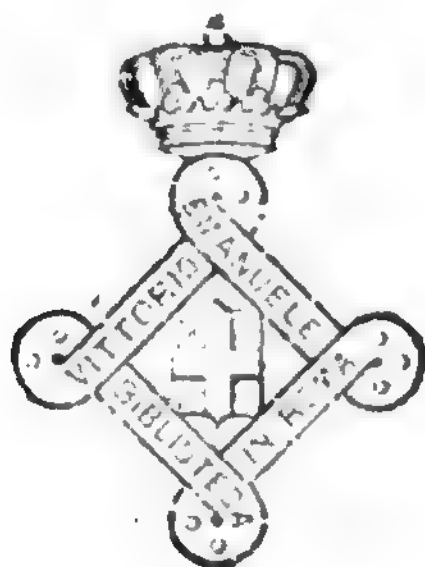
XXXIV. FRAGMENTA HYMNORUM IN BACCHUM.

Haec duo fragmenta, vv. 1 — 9 et vv. 10 — 21, ubi legantur dixi in annotatione critica; quae num ex eodem carmine depromta sint vehementer dubito. Tamen numeros versuum continuos retinui ceterorum editorum exemplum secutus. Fragmento priori apud Diodorum tribus illis locis praemittitur Ὅμηρος vel ὁ ποιητῆς ἐν τοῖς ὕμνοις.

1. Οἱ μὲν γὰρ Δρακάνω σ', οἱ δ' Ἰκάρω ἠνεμοέσση. Difficultatem, quae insidet in hoc versu, unus Hermannus animadvertit. Dracuum enim quum urbs sit insulae Icarī (Strab. 639), credi-

bile esse ait Icarum hic non insulae, sed oppidi nomen esse, quemadmodum multae insulae oppidum habuerint eiusdem nominis. Et hanc rationem, in quam optime convenire videntur verba Steph. Byz. s. v. Ἰκαρος (δευτέρα ἐστὶ καὶ πόλις) et Plinii IV 23 (Icaros — — cum oppidis duobus, tertio amisso), nunc ego quoque probandam censeo. Nam id quidem nimium abhorret, ut poetam statuamus inicitia veri peccasse. Nuper autem duae aliae rationes mihi in promptu erant, ut aut Icarum intelligerem demum Atticum, qui eodem quo insula nomine Ἰκαρία appellari solet a scriptoribus, aut scriptum olim fuisse putarem οἱ μὲν γὰρ Δρακάνω σ' ἐνὶ Ἰκάρω. Quarum opinionum priori si parum accommodata esse videatur addita vox ἡνεμοέσση, tenendum est Icarium etiam montis nomen fuisse, Plin. IV 7, 24. — S. ὕπατον ὄρος. Apud schol. Apollon. Arg. B 1215 est ὕπατον κέρας, quam lectionem ortam esse ex Apollon. Arg. A 235 ἔστι δέ τις ποταμὸς, ὕπατον κέρας ὠκεάνοιο, ingeniosa est coniectura Wesselingii, qui idem recte perspexit apud schol. l. c. lacunam esse, quod Herodorus, cui hi versus tribuuntur, carmina non composuit, sed Argonautica oratione pedestri conscripsit (ἱστορεῖ); cf. Mueller. Dorr. II p. 46 l. — De multis locis Nysae nomine inclytis adeas Steph. Byz. s. v. et mythologorum libros. — 10. „καὶ οἱ. Quum commode possit Semele intelligi, non opus est ut καὶ σοι legatur, quod exhibuerunt Wolfius et Matthias. Sed ita si cui placeat, saltem καὶ τοι scribere debebit.“ Herm. — 11. „Legebatur ὥς δὲ τὰ μὲν τρία σοι usque ad ἑκατόμβας sine interpunctione. Matthias post v. 12 lacunae signa posuit, parum circumspecte. Doceri enim ante debebat, qui sensus esset versuum 11 et 12, qui, ut in cod. Mosc. scripti sunt, non possunt intelligi. Nulla paene mutatio est, quam feci, tollendo accentu in particula ὥς et addenda interpunctione. Ita et sensus planus est nec quidquam deesse apparet. Ut haec numero tria sunt, inquit, sic tibi tertio quoque anno sacra fient. Apertum est praegressam esse trium rerum commemorationem, a quibus originem habeant Bacchi triennia. Aliam causam affert Diodorus Sic. III 64, IV 3.“ Herm. — Confert ad hos vv. Lobeck. Aglaoph. p. 585 simillimos Orphei apud Olympiod. in Plat. Phaedr. c. XXXII ἄνθρωποι δὲ τελήεσσας ἑκατόμβας | πέμψουσιν πάσῃσιν ἐν ὥραις ἀμφιέτεσσιν | ὄργιά τ' ἐκτελέσουσι λύσιν προγόνων ἀνθρώπων. De sacris trietericis vide quae affert Hermannus Antiq. sacr. § 63. 26. — 16. ἐπένευσε Ruhkenius pro ἐκέλευσε ex H. Cer. 169. — Non

solum vv. 13—15, perperam huc translati ex Hom. *A* 528—530, relegandi sunt, verum etiam alter ex epilogis. Quorum uter debeat interpolatori, haud facile est ad diiudicandum. Ego uncis inclusi vv. 17—19 cum Hermanno et Frankio propterea, quod expressi videntur ex H. VII 58. 59. — 18. ἀρχόμενοι λήγοντές τε. Comparat Ruhnkenius Hom. *A* 97. H. Cer. 169. Hes. Th. 48.

INDEX NOMINUM PROPRIORUM.

(Asteriscus appositus significat incertam lectionem.)

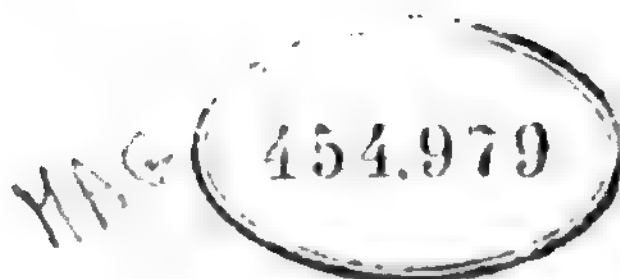
Ἀγαμήδης II 118	Ἀρτεμῖς I 15 159 165 II 21 IV 16
Ἀγχιόης IV 53 77 84 91 108 126	93 118 V 124 IX 1 XXVII 1
144 166 170 192	Ἀσκληπιός XVI 1
Ἀδμήτη V 421	Ἀτλας XVIII 4
Ἀθανίς II 31 *	Ἀυτοκάνη I 35 *
Ἀθῆναι I 30	Ἀφροδίτη II 17 IV 1 9 17 21 34
* Ἀθηναῖος V 267	49 56 65 81 93 107 155 181 191
Ἀθίγη II 130 136 143 IV 8 91 XI	V 102 VI 1
1 XX 2 XXVIII 1 16	
Ἀθόως I 33	Βάκχειος XIX 46
Αἰγαί I 32 XXII 3	
Αἰγίνα I 31 IV 151	Γαῖα I 84 II 156 163 191 V 9
Αἴγυπιος VII 28 XXXIV 9	XXX 1 XXXI 3
Αἶδης III 572 V 79 336 347	Γαιήοχος III 187
Ἀιδωνεύς V 2 84 357 376	Γαλαξάρη V 423
Ἀινείας IV 108	Γανυμήδης IV 203
Ἀιολίων I 37	
Αἰπυ II 245	Δαρδανίδης IV 177
Ἀισαγέη I 40	Δελφίνιος II 317
Ἀκάστη V 421	Δελφοί XXVII 14
Ἀλῆαρος II 65	Δελφοῦσα vid. Τελφοῦσα.
Ἀλκυμήνη XV 3	Δηλιάς I 157
Ἀλφειός II 245 III 101 139 398	Δηλος I 16 27 49 51 61 90 115 135
XXXIV 3	146 II 3
Ἀμάρευνθος II 33 *	Δημήτηρ V 1 4 54 75 192 221 236 b
Ἀμφιτρέτη I 94	251 268 295 297 302 307 315 319
Ἀντροών V 491	321 374 384 439 442 453 470
Ἀπόλλων I 1 15 52 56 67 123 130	XIII 1
140 158 165 177 II 21 23 44 51	Δημοφόων V 234 248
61 76 99 107 116 179 184 197	Δημώ V 109
204 210 214 221 242 259 262 296	Δηώ V 47 211 492
302 336 353 III 18 22 102 173	Δίοκλος V 153
185 215 227 234 236 281 293 297	Διοκλῆς V 474 (477)
327 333 365 413 420 425 496 500	Διόνυσος VII 1 56 XIX 46 XXVI
523 574 IV 24 151 VII 19 IX	I II XXXIV 20
2 5 XVI 2 XXIV 1 XXV 1 2	Διώνη I 93
XXVII 2 14	Δόλιχος V 155
Ἀργειφόντης II 22 III 73 84 294	Δουλίχιον II 251
387 414 IV 117 121 129 213 262	Δράκωνον XXXIV 1
V 335 346 377 XVIII 1 XXIX 7	Δρύοψ XIX 34
Ἀργυφέη II 244	Δύμη II 247
Ἀρήνη II 244	* Δώς V 122
Ἀρης II 22 IV 10 VIII 1 XI 2	Δώτιον πεδῖον XVI 3
Ἀρκαδία III 2 XVIII 2 XIX 30	
Ἀρμονία II 17	Ελλείθυια I 97 103 115

- Ἐκάεργος III 239 307 461 472 492
 Ἐκάτη V 25 52 59 438
 Ἐκατηβελέτης I 157
 Ἐκατος IX 1
 Ἐκηβόλος I 45 III 218 509 522
 Ἐλατιονίδης II 32
 *Ἐλειαί V 23
 Ἐλευσίς V 97 318 356 490
 Ἐλευσινίδης V 105
 Ἐλευσίνιος V 266
 Ἐλικῶν XXII 3
 Ἐλος II 232
 Ἐπιήνες II 39
 Ἐννοσίγαιος XXII 4
 Ἐπειοί II 248
 Ἐργίνοσ II 119
 Ἐρεβος V 335 349 409
 Ἐρμῆς III 1 25 46 69 96 111 127
 130 145 150 162 239 253 260 298
 300 304 314 316 327 366 392 395
 401 401 413 463 497 507 513 571
 IV 148 V 340 407 XVIII 1 XIX
 1 28 36 40 XXIX 13
 Ἐστία (cf. Ἰστία) XXIV 1 XXIX 1
 6 10
 Εὐβοία I 31 II 41
 Εὐμολπος V 154 475
 Εὐριπος II 41
 Εὐρεσθεύς XV 5
 Εὐρυφάεσσα XXXI 2 4
 Εὐρώπη II 73 113

 Ζάκυνθος II 251
 Ζεὺς I 2 5 96 132 136 II 9 17 27
 101 123 129 134 160 161 166 249
 255 259 302 336 353 367 III 1 4
 10 27 57 101 145 183 214 215 227
 230 235 243 301 312 321 323 328
 329 368 389 396 397 432 446 455
 468 469 471 472 490 504 506 516
 526 532 535 538 540 551 579 IV
 8 23 27 29 36 43 45 81 107 131
 187 191 203 204 210 213 215 222
 288 V 3 9 30 78 313 316 321 323
 334 348 358 364 411 448 460 485
 VII 19 57 XII 3 5 XIV 2 XV 1
 9 XVII 2 XVIII 4 10 XIX 41
 XXIII 1 XXIV 5 XXV 1 4 6
 XXVI 2 XXVII 21 XXVIII 4 7
 16 17 XXIX 7 XXXI 1 XXXII
 2 XXXIII 1 9 XXXIV 4 16
 Ζέφυρος II 105 255 VI 3

 Ἥβη II 17 XV 8
 Ἥλιος II 193 196 233 235 III 68
 381 V 26 62 61 XXXI 7
 Ἥλεκτρον V 418

 Ἥλιος XXXI 1
 Ἥλις II 248
 Ἥμαθίη II 39
 Ἡρακλῆς XV 1
 Ἥρη I 95 99 105 II 127 129 131
 154 170 175 III 8 IV 40 XII 1
 XVIII 8 XXXIV 7
 Ἡφαιστος II 139 III 115 XX 1 5 8
 Ἡώς III 184 IV 218 223 226 230
 V 51 XXXI 6

 *Θέα V 64
 Θέμις I 91 124 IV 94 VIII 4
 XXIII 2
 Θέτις II 141
 Θήβη II 47 48 50
 Θήβαι XV 2 XXXIV 5
 Θορικός V 126
 Θρηίκιος I 33 34
 Θριαί III 552
 Θρύον II 245
 Θυνώνη XXXIV 21

 Ἰάμβη V 195 202
 Ἰάνειρα V 421
 Ἰάνθη V 418
 Ἰάονες I 147 152
 Ἰάχη V 419
 Ἰαωλκός II 40
 Ἰδη I 34 IV 54 68
 Ἰηπαιήων II 94
 Ἰθάκη II 250
 Ἰκαρος XXXIV 1
 Ἰλιος IV 280
 Ἰμβρος I 36
 Ἰνωπος I 18
 Ἰρις I 102 107 V 311
 Ἰστία IV 22
 Ἰσχυς II 32
 Ἰχναίη I 91

 Καδμηΐς VII 57
 Καλλιδική V 100 146
 Καλλιθή V 110
 Καλλιόπη XXXI 2
 Καλλιρόη V 419
 Καλλίχορος V 272
 Καλυψώ V 422
 Κάροπαθος I 43
 Κάστωρ XVII 1 XXXIII 3
 Κελεός V 96 105 184 233 294 475
 Κήναιον II 41
 Κηφισίς II 102
 Κηφισσός II 62
 Κλάρος I 40 IX 5
 Κλεισιδική V 109
 Κνίδος I 43
 Κνωσός II 218 297

- Κοῖος I 62
 Κορωνίς XVI 2
 Κόως I 42
 Κρηῖτες II 218 285 339 340 347
 Κρητη I 30 292 V 123
 Κρισαῖος II 268
 Κρίση II 91 104 253 260 267
 Κρονίδης II 130 III 57 395 V 21
 27 408 414 XXIII 4 XXXII 2 14
 Κρονίων III 6 214 230 312 323 367
 375 IV 220 V 91 316 396 408
 XV 3 XVII 4 XVIII 6 XXXIII
 5 XXXIV 13
 Κρόνος II 161 IV 22 V 18 32
 XXIX 13
 Κροννοί II 247
 Κυθήρεια IV 6 175 287 VI 18 X 1
 Κυλλήνη III 2 142 228 337 XVIII 2
 Κυλλήνιος III 304 318 387 408 XVIII
 1 XIX 31
 Κύνθιος I 17
 Κύνθος I 26 141
 Κύπρις IV 2
 Κύπρος IV 58 66 292 VI 2 VII 28
 X 5
 Κώρυκος I 39

 Λάκμος II 39*
 Λακωνίς II 232
 Λέκτον II 39*
 Λέσβος I 37
 Λευκίππη V 418
 Λύκιππος II 34
 Λήδη XVII 3 XXXIII 2
 Λήλαντον II 42
 Λήμνος I 36
 Λητοῖδης III 158 253 261 403 508
 513 524
 Λητώ I 5 12 14 25 45 49 62 66 83
 91 101 125 136 150 178 II 4 27
 367 III 176 189 243 314 321 416
 500 IV 93 XXVII 19 21
 Λιλαίη II 63
 Λυκίη II 1

 Μαῖα III 3 19 89 183 550 XVIII 3
 Μαιάς III 1 57 73 235 301 408 424
 439 446 498 514 521 567 574 579
 XVIII 10 XXIX 7
 Μάκκας I 37
 Μάλεια II 231
 *Μεγαμηδείδης III 100
 Μέλης IX 3
 Μελίτη V 419
 Μέροπες I 42
 Μετάνειρα V 161 206 212 234 243
 255
 Μηλόβοσις V 420

 Μήνη XXXII 1
 Μηονίη II 1
 Μητηρ Θεῶν XIV 1
 Μίλητος I 42 II 2
 Μίμας I 39
 Μινώιος II 218
 Μνημοσύνη III 429
 Μούσα II 310 III 1 IV 1 IX 1
 XIV 2 XVII 1 XIX 1 XX 1
 XXXI 1
 Μοῦσαι II 11 III 430 450 XXV 1
 2 4 XXVII 15 XXXII 1 20
 Μυκάλη I 41
 Μυκαλησσός II 46

 Νάξος I 44 XXXIV 2
 Νηρεύς II 141
 Νίκη VIII 4
 Νότος II 230
 Νύμφη IV 97 98 257 284 XIX 19
 Νύση XXVI 5 XXXIV 8
 Νύσιος V 17

 Όγχηστός II 52 III 88 186 190
 Όλυμπιάς III 450
 Όλύμπιος I 112 III 445 V 135 312
 VII 21 XVII 2
 Όλυμπος I 98 109 II 8 38 320 334
 III 322 325 505 V 92 331 341
 449 484 VIII 3 XII 4 XV 7
 XIX 27 XXVIII 9 (XXXIV 15)
 Όρτυγίη I 16
 Ότρεύς IV 111 146
 Ούρανίη V 423
 Ούρανός I 84 II 156 XXX 17
 XXXI 3

 Παλλάς V 424 XI 1 XXVIII 1 16
 Πάλλας III 100
 Πάν XIX 5 47
 Πανδείη XXXII 15
 *Παρθένιον φρέαρ V 99
 Παρνησός II 91 104 215 313 III 555
 Πάρος I 44 V 491
 Πάφος IV 59
 *Πειρεσίαι I 32
 Πελοπόννησος II 72 112 241 252 254
 Πεπάρηθος I 32
 Περγαίβοι II 40
 Περσαῖος V 24
 Περσεφόνη V 56 337 318 359 360
 370 387 405 493 (XIII 2)
 Πήλιον I 33
 Πηνειός XXI 3
 Πιερίη II 38 III 70 85 191
 Πλούτος V 489
 Πλουτώ V 422
 Πολυδέγμων V 17 401 430

- Πολυδέκτης V 9
 Πολυδεύκης XVII 1 XXXIII 3
 Πολύξεινος V 151 (477)
 Ποσειδάων IV 24 VII 20 XXII 16
 Ποσιδήτος II 52
 Πύθιος II 195*
 Πυθώ II 5 194 212 339 XXIV 2
 Πυθών III 178
 Πυληγενής II 220 246
 Πύλος II 220 246 292 III 216 342
 355 398
 Ράριον V 450
 Ρείη I 93 IV 43 60 75 412 459
 XII 1
 Ρήνια I 44
 Ροδεια V 419
 Ροδόπη V 422
 Σαλαμής X 4
 Σάμη II 231
 Σάμος I 34 41
 Σειληνοί IV 262
 Σελήνη III 99 141 XXXI 6 XXXII
 8 17
 Σεμέλη VII 1 57 58 XXVI 2
 XXXIV 4 21
 Σκῆρος I 35
 Σμύρνη IX 4
 Στύξ I 85 III 519 V 259 423
 Τάιναρρον II 231
 Τάρταρος II 158 III 256 374
 Ταύγετος XVII 3 XXXIII 4
 Τελφούσα II 66 69 78 98 199 201
 209
 Τελφούσιος II 208
 Τευμησσός II 46
 Τιθωνός IV 218
 Τιτήνες II 157
 Τρισπας II 33
 Τριπτόλεμος V 153 474 (477)
 Τριτογενής XXVIII 4
 Τροφώνιος II 118
 Τρωάς IV 114
 Τρώες IV 103 196
 Τρώς IV 207
 Τυνδαρίδης XVII 2 5 XXXIII 2 18
 Τυρσηνοί VII 8
 Τυφάων II 128 174
 Τύχη V 420
 Τυφωεύς II 189
 Τπερβόρειοι VII 29
 Τπεριονίδης V 74
 Τπερίων II 191 V 26 XXVIII 13
 XXXI 4
 Φαινώ V 418
 Φεραί II 249
 Φερσεφόνηια XIII 2
 Φλεγύας XVI 3
 Φλέγνες II 100
 Φοῖβος I 20 48 52 87 120 127 130
 131 146 II 23 76 79 107 116 181
 197 210 214 221 269 III 102 293
 330 365 420 425 496 XXI 1 XXVII
 14
 Φοινίκη XXXIV 9
 Φόρβας II 33
 Φρύγες IV 137
 Φρυγίη IV 112
 Φώκαια I 35
 Χαλκίς II 247
 Χάριτες II 16 IV 61 95 XXVII 15
 Χίμαιρα II 190
 Χίος I 38 172
 Χρυσήϊς V 421
 Ωκαλέη II 64
 Ωκεανός III 68 185 IV 227 V 5
 XXXI 16 XXXII 7
 Ωκυρόη V 420
 Ωραι II 16 VI 5 12

Bei B. G. Teubner in Leipzig sind erschienen:

- Aeschylli Septem ad Thebas.** Ex recensione G. Hermann cum scripturae discrepantia scholiisque codicis Medicei scholarum in usum edidit FRIDERICUS RITSCHLIUS. gr. 8. geh. 16 Ngr.
- Alberti, Eduard, zur Dialektik des Platon.** Vom Theaetet bis zum Parmenides. (Aus d. Suppl. d. Jahrb. f. class. Philol. besonders abgedruckt.) gr. 8. 1855. geh. 15 Ngr.
- Alciphronis rhetoris epistolae cum annotatione critica editae ab Augusto MEINKIO.** gr. 8. 1853. geh. 1½ Thlr.
- Apollonii Argonautica.** Emendavit, apparatus criticum et prolegomena adiecit R. MERKEL. Scholia vetera e codice Laurentiano edidit HENRICUS KEIL. gr. 8. 1854. geh. 5 Thlr.
- Aristophanis Nubes edidit illustravit praefatus est W. S. Teuffel.** gr. 8. 1856. geh. 24 Ngr.
- Bambergeri, F., opuscula philologica maximam partem Aeschylea collegit F. G. SCHNEIDEWIN.** Praemissa est memoria F. Bambergeri a G. T. A. KRUEGERO conscripta. gr. 8. 1856. geh. 1 Thlr. 20 Ngr.
- Baumeister, Augustus, commentatio de Atys et Adrasto.** 4. 1860. geh. 6 Ngr.
- Becker, Dr. Paul, die Herakleotische Halbinsel in archäologischer Beziehung behandelt.** Mit zwei Karten. gr. 8. 1856. geh. 24 Ngr.
- Bentley's, Dr. Richard, Abhandlungen über die Briefe des Phalaris, Themistocles, Socrates, Euripides und über die Fabeln des Aesop.** Deutsch von Woldemar Ribbeck, Dr. gr. 8. 1857. geh. 4 Thlr. 20 Ngr.
- Bernstein, G. H., das heilige Evangelium des Johannes.** Syrisch in Harklensischer Uebersetzung mit Vokalen und den Punkten Kuschoi und Rucoch nach einer Vaticanischen Handschrift nebst kritischen Anmerkungen. Gedruckt mit neuen syrischen Typen. gr. 8. 1853. geh. 2½ Thlr.
- Bionis Smyrnaei Epitaphius Adonidis.** Edidit Henricus Ludolfus Ahrens. 8. 1854. geh. 15 Ngr.
- Boeckh, A., zur Geschichte der Mondcyclen der Hellenen.** (Besonderer Abdruck aus den Suppl. d. Jahrb. f. class. Philol.) gr. 8. 1855. geh. 22½ Ngr.
- **epigraphisch-chronologische Studien.** Zweiter Beitrag zur Geschichte der Mondcyclen der Hellenen. (Besonderer Abdruck aus dem II. Supplementband der Jahrbücher f. classische Philologie.) gr. 8. 1857. geh. 1 Thlr. 3 Ngr.
- **gesammelte kleine Schriften.** Erster Band: Augusti Boeckhii orationes in universitate litteraria Friderica Guilelma Berolinensi habitae. Edidit FERDINANDUS ASCHERSON. gr. 8. 1858. geh. 2 Thlr. 20 Ngr.
- **Zweiter Band: August Boeckh's Reden gehalten auf der Universität und in der Akademie der Wissenschaften zu Berlin.** Herausgegeben von FERDINAND ASCHERSON. gr. 8. 1859. geh. 3 Thlr.
- Bredovius, F. I. C., quaestionum criticarum de dialecto Herodotea libri quattuor.** gr. 8. 1846. geh. 2 Thlr.
- Bucolicorum Graecorum Theocriti Bionis Moschi reliquiae accedentibus incertorum idylliis.** Edidit HENRICUS LUDOLFUS AHRENS. Tomus primus textum cum apparatu critico continens. gr. 8. 1855. geh. 2 Thlr. 12 Ngr.
- **Tomus secundus scholia continens.** gr. 8. 1859. geh. 4 Thlr. 24 Ngr.
- Catonianae poesis reliquiae.** Ex recensione Alfredi Fleckelseni. gr. 8. 1854. geh. 6 Ngr.
- Catonis, M., praeter librum de re rustica quae extant.** Henricus Jordan recensuit et prolegomena scripsit. gr. 8. 1860. geh. 1 Thlr. 20 Ngr.
- Charisii artis grammaticae libri V,** siehe: Grammatici Latini.
- Christ, Wilhelm, Grundzüge der griechischen Lautlehre.** gr. 8. 1859. geh. 2 Thlr.
- Comicorum Latinorum praeter Plautum et Terentium reliquiae.** Recensuit OTTO RIBBECK. gr. 8. 1855. geh. 3 Thlr.
- Cornifici Rhetoricorum ad C. Herennium libri IIII.** Recensuit et interpretatus est C. L. KAYSER. gr. 8. 1854. geh. 2 Thlr. 20 Ngr.

Corssen, W., über Aussprache, Vokalismus und Betonung der lateinischen Sprache. Von der Königl. Akademie der Wissenschaften zu Berlin gekrönte Preisschrift. Zwei Bände. gr. 8. 1858. 1859. geh. 5 Thlr. 12 Ngr.

Curtius, Georg, Grundzüge der griechischen Etymologie. Erster Theil. gr. 8. 1858. geh. 2 Thlr. 20 Ngr.

Didascalia apostolorum syriace. gr. 8. 1855. 4 Thlr.

Didymi Chalcenteri grammatici Alexandrini fragmenta quae supersunt. Collegit et disposuit MAURICIUS SCHMIDT. gr. 8. 1854. geh. 3 Thlr.

Dietsch, Rudolf, Versuch über Thukydides. gr. 8. 1856. geh. 12 Ngr.

Diomedis artis grammaticae libri III, s. Grammatici Latini.

Ennianae poesis reliquiae. Recensuit Ioannes Vahlen. gr. 8. 1854. geh. 2 Thlr.

Fischer, Maximilian Achilles, Gergovia. Zur Erläuterung von Caesar de bello Gallico VII 35—51. Mit Grundplan und Kärtchen. gr. 8. 1855. geh. 12 Ngr.

Fleckelsen, Alfred, zur Kritik der altlateinischen Dichterfragmente bei Gellius. Sendschreiben an Dr. MARTIN HERTZ in Berlin. gr. 8. 1854. geh. 9 Ngr.

Frick, Dr. Otto, das plataische Weibgeschenk zu Konstantinopel. Ein Beitrag zur Geschichte der Perserkriege. Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementbände der Jahrbücher für classische Philologie. Nebst Zeichnungen von Dr. P. A. DETHIER. gr. 8. 1859. geh. 24 Ngr.

Friederichs, Dr. K., Praxiteles und die Nlobegruppe nebst Erklärung einiger Vasenbilder. Mit einer Kupfertafel. gr. 8. 1855. geh. 1 Thlr.

Friedländer, Ludovicus, Analecta Homerica. Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementbände der Jahrbücher für classische Philologie. gr. 8. 1859. geh. 6 Ngr.

Frontini, Iulii, de aquis urbis Romae libri II. Recensuit Franciscus BUCHHELER. gr. 8. geh. 15 Ngr.

Gieseke, Bernhard, Thrakisch-Pelasgische Stämme der Balkanhalbinsel und ihre Wanderungen in mythischer Zeit. gr. 8. 1858. geh. 1 Thlr.

Gottschick, A. F., Geschichte der Gründung und Blüthe des Hellenischen Staates in Kyrenaika. gr. 8. 1858. geh. 10 Ngr.

Grammatici Latini ex recensione Henrici Keilii.

Vol. I. fasc. 1. **Flavii Sosipatri Charisii artis grammaticae libri V** ex recensione HENRICI KEILII. gr. Lex.-8. 1856. geh. 3 Thlr.

Vol. I. fasc. 2. **Diomedis artis grammaticae libri III, ex Charisii arte grammatica excerpta** ex recensione HENRICI KEILII. gr. Lex.-8. 1857. geh. 3 Thlr. 10 Ngr.

Vol. II. fasc. 1 & 2. **Prisciani grammatici Caesariensis institutionum grammaticarum libri XVIII** ex recensione MARTINI HERTZII. Vol. I. Fasc. 1 & 2. libros I—XII continens. gr. Lex.-8. 1855. geh. 6 Thlr. 10 Ngr.

Vol. III. fasc. 1. **Prisciani grammatici Caesariensis institutionum grammaticarum libri XVIII** ex recensione MARTINI HERTZII. Vol. II. libros XIII—XVIII continens. gr. Lex.-8. 1859. geh. 4 Thlr.

Vol. III. fasc. 2. **Prisciani grammatici Caesariensis de figuris numerorum, de metris Terentii, de praexercitamentis rhetoricis libri, institutio de nomine et pronomine et verbo, partitiones XII versuum Aeneidos principalium,** accedit Prisciani qui dicitur liber de accentibus ex recensione HENRICI KEILII. gr. Lex.-8. 1860. geh. 2 Thlr. 10 Ngr.

Grani Liciniani quae supersunt emendatiora edidit philologorum Bononiensium heptas. gr. 8. 1858. geh. 16 Ngr.

Gregorii Bar-Hebraei scholia in librum Jobi. Ex codd. mss. emendata denuo edidit difficultiorum locorum interpretatione illustravit notis criticis instruxit Dr. G. H. BERNSTEIN. Folio. 1858. geh. 20 Ngr.

[Grote, Georg,] Griechische Mythologie und Antiquitäten nebst der Abhandlung über Homer und ausgewählten Abschnitten über die Chronologie, Litteratur, Kunst, Musik u. s. f. Uebersetzt aus Georg Grote's Griechischer Geschichte von Dr. THEODOR FISCHER. Erster bis dritter Band. gr. 8. 1856—1858. geh. I. u. II. Band à 2 Thlr., III. Band 2 Thlr. 20 Ngr.

Gruppe, O. F., Minos. Ueber die Interpolationen in den Römischen Dichtern mit besonderer Rücksicht auf Horaz, Virgil und Ovid. gr. 8. 1859. geh. 3½ Thlr.

Gutschmid, Alfred von, über die Fragmente des Pompejus Trogus und die Glaubwürdigkeit ihrer Gewährsmänner. (Besonderer Abdruck aus dem II. Supplementband der Jahrbücher f. classische Philologie.) gr. 8. 1857. geh. 27 Ngr.

— — **Beiträge zur Geschichte des alten Orients. Zur Würdigung von Bunsens 'Aegypten' Band IV und V.** gr. 8. 1857. geh. 1 Thlr.

Hanow, Fr., de Theophrasti characterum libello. gr. 8. 1858. geh. 6 Ngr.

— **in Theophrasti characteres symbolae criticae.** 4. 1860. geh. 10 Ngr.

Hennings, P. D. Ch., über die Telemachie, ihre ursprüngliche Form und ihre späteren Veränderungen. Ein Beitrag zur Kritik der Odyssee. gr. 8. 1858. geh. 20 Ngr.

Herbst, Ludwig, über C. G. Cobets Emendationen im Thukydides. (Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementband der Jahrbücher für classische Philologie.) gr. 8. 1857. geh. 12 Ngr.

Herbst, Wilhelm, das classische Alterthum in der Gegenwart. Eine geschichtliche Betrachtung. 8. 1852. geh. 1 Thlr.

— **zur Geschichte der auswärtigen Politik Spartas im Zeitalter des peloponnesischen Kriegs.** I. 8. 1853. geh. 12 Ngr.

Hercher, Rud., über die Glaubwürdigkeit der Neuen Geschichte des Ptolemaeus Chennus. (Aus d. Suppl. d. Jahrb. f. class. Philol. bes. abgedruckt.) gr. 8. 1858. geh. 7½ Ngr.

Hippolyti Romani quae feruntur omnia graece e recognitione Pauli Antonii de Lagarde. gr. 8. 1858. geh. 1 Thlr. 10 Ngr.

Q. Horatii Flacci sermonum libri duo. Germanice reddidit et triginta codicum recens collatorum grammaticorum veterum omniumque Mssorum adhuc a variis adhibitorum ope librorumque potiorum a primordiis artis typographicae usque ad hunc diem editorum lectionibus excussis recensuit apparatu critico instruxit et commentario illustravit C. Kirchner. Pars I satiras cum apparatu critico continens. gr. 8. 1854. geh. 2 Thlr.

— — **, Voluminis II pars I commentarium in satiras libri primi continens.** gr. 8. 1855. geh. 2 Thlr.

— — **, Voluminis II pars II continens commentarium in satiras libri secundi confectum ab W. S. Teuffel.** gr. 8. 1857. geh. 1 Thlr. 14 Ngr.

Preis des vollständigen Werkes 5 Thlr. 14 Ngr.

Horazens Episteln. Lateinisch und deutsch mit Erläuterungen von Ludwig Doederlein. gr. 8. 1856—1858. geh. 2 Thlr. 10 Ngr.

Einzelne: **Erstes Buch.** 1856. 1 Thlr. 10 Ngr. **Zweites Buch.** 1858. 1 Thlr.

Hübner, Aemilius, de senatus populi que Romani actis. Commentatio ex annal. philol. supplemento tertio seorsum expressa. gr. 8. 1860. geh. 16 Ngr.

Huschke, E., die Iguvischen Tafeln nebst den kleinen Umbrischen Inschriften mit Hinzufügung einer Grammatik und eines Glossars der Umbrischen Sprache vollständig übersetzt und erklärt. gr. 8. 1859. geh. 5 Thlr.

Hymni Homerici. Recensuit apparatus criticum collegit adnotationem cum suam tum selectam variorum subjunxit Augustus Baumeister. gr. 8. 1860. geh.

Jahrbücher, neue, für Philologie und Paedagogik. Begründet von M. Johann Christian Jahn. Gegenwärtig herausgegeben von Rudolf Dietsch und Alfred Fleckeisen. Erscheinen seit 1826. Jährlich in 12 Heften. Preis pr. Jahrgang 9 Thlr.

Dazu als Supplement:

Archiv für Philologie und Paedagogik. Herausgegeben von R. Klotz und R. Dietsch. In Bänden von je 4 Heften. Im Ganzen 19 Bände. 1831—1853. Preis eines Bandes 2 Thlr. 20 Ngr. Ferner:

Jahrbücher für classische Philologie. Herausgegeben von A. Fleckeisen. Supplemente. Neue Folge. Erster Band. gr. 8. 1855—56. 2 Thlr. 12 Ngr. Zweiter Band. gr. 8. 1856—57. 2 Thlr. 12 Ngr. Dritter Band. gr. 8. 1857—1860. 1. Heft. 20 Ngr. 2. Heft. 28 Ngr. 3. Heft. 28 Ngr. 4. Heft. 24 Ngr. 5. Heft. 20 Ngr.

Einzelne Hefte werden nicht abgegeben. Dagegen sind die grösseren Abhandlungen unter besonderem Titel sämmtlich einzeln zu haben.

✂ Einige noch vorhandene vollständige Exemplare der Jahrbücher f. Philologie mit den Supplementbänden (von 1826 bis December 1854) im Ladenpreise von circa 300 Thlr. liefere ich für 60 Thlr. pr. Exempl., die Jahrgänge von 1852—1858, zusammen oder einzeln zur Hälfte des Ladenpreises.

- Institutionum et regularum iuris Romani syntagma exhibens Gai et Iustiani institutionum synopsis, Ulpiani librum singularem regularum, Pauli sententiarum delectum, tabulas systema institutionum iuris Romani illustrantes, praemissis duodecim tabularum fragmentis.** Edidit et brevi annotatione instruxit **RODOLPHUS GNEIST**, U. I. Dr. gr. 8. 1858. geh. 1 Thlr. 10 Ngr.
- Keil, H., quaestiones grammaticae.** gr. 8. 1860. geh. 6 Ngr.
- Keil, Karl, epigraphische Excurse.** Besonderer Abdruck aus dem zweiten Supplementbande der Jahrbücher für classische Philologie. gr. 8. 1857. geh. 9 Ngr.
- Klessling, A., de Dionysii Halicarnasensium antiquitatum auctoribus latinis.** Dissertatio. gr. 8. 1858. geh. 10 Ngr.
- Kock, Carl, die Vögel des Aristophanes.** (Besonderer Abdruck aus den Suppl. d. Jahrb. f. class. Philol.) gr. 8. 1856. geh. 6 Ngr.
- Kock, Carl, Aristophanes und die Götter des Volksglaubens.** (Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementband der Jahrbücher für classische Philologie.) gr. 8. 1857. geh. 6 Ngr.
- Krüger, Gustavus, thelogumena Pausaniae.** Dissertatio philologica. gr. 8. 1860. geh. 10 Ngr.
- Lagarde, P. A. de, de Geoponica versione syriaca.** 4. 1856. 10 Ngr.
- **de novo testamento ad versionum orientalium fidem edendo.** gr. 4. 1857. geh. 10 Ngr.
- **analecta syriaca.** gr. 8. 1858. 6 Thlr. 20 Ngr.
- **ad analecta sua syriaca appendix.** gr. 8. 1858. 16 Ngr.
- La-Roche, Paul, Charakteristik des Polybios.** gr. 8. 1857. 20 Ngr.
- Lehrs, K., populäre Aufsätze aus dem Alterthum, vorzugsweise zur Ethik und Religion der Griechen.** gr. 8. 1856. geh. 1 Thlr. 14 Ngr.
- Lothholz, L., commentatio de Hungaria singulisque eius aequalibus.** 4. 1857. geh. 6 Ngr.
- Mercklin, Ludwig, die Cittermethode und Quellenbenutzung des A. Gellius in den Noctes Atticae.** Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementbande der Jahrbücher für classische Philologie. gr. 8. 1860. geh. 10 Ngr.
- Mommsen, Aug., Beiträge zur griechischen Zeitrechnung.** Besonderer Abdruck aus den Suppl. d. Jahrb. f. class. Philol. gr. 8. 1856. geh. 15 Ngr.
- **zweiter Beitrag zur Zeitrechnung der Griechen und Römer.** Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementbande der Jahrbücher für classische Philologie. 8. 1859. geh. 24 Ngr.
- **Römische Daten.** 4. 1856. geh. 16 Ngr.
- Naevi, Cn., de bello Punico reliquiae.** Ex recensione Ioannis Vahleni. gr. 4. 1854. geh. 12 Ngr.
- Nicandrea, Theriaca et Alexipharmaca, recensuit et emendavit, fragmenta collegit, commentationes addidit Otto Schneider.** Accedunt scholia in Theriaca ex recensione Henrici Keil, scholia in Alexipharmaca ex recognitione Bussemakeri et R. Bentley emendationes partim ineditae. gr. 8. 1856. geh. 3 Thlr.
- Pervilegium Veneris.** Annotabat et emendabat Franciscus Buecheler. 16. 1859. geh. 8 Ngr.
- Peter, Hermannus, historia critica scriptorum historiae Augustae.** Commentatio philologica. gr. 8. 1860. geh. 12 Ngr.
- Petersen, Christian, über die Geburtstagsfeier bei den Griechen nach Alter, Art und Ursprung.** Ein Beitrag zum Hausgottesdienste der alten Griechen. Besonderer Abdruck aus dem II. Supplementbande der Jahrbücher für classische Philologie. gr. 8. 1857. geh. 15 Ngr.
- Piderit, K. W., zur Kritik und Exegese von Cicero de oratore.** I. 4. 1857. geh. 8 Ngr. — II. 4. 1858. geh. 10 Ngr.
- **zur Kritik und Exegese von Ciceros Brutus.** 4. 1860. geh. 8 Ngr.
- Plauti, T. Macci, comoediae.** Ex recensione et cum apparatu critico FRIDERICI RITSCHELII. Accedunt prolegomena de rationibus criticis grammaticis prosodiacis metricis emendationis Plautinae. Tomus I. II. III pars 1. 2. gr. 8. geh. 10 Thlr.
- Auch in 9 einzelnen Lieferungen. I, 1 zu 2 Thlr. Die übrigen Stücke à 1 Thlr. — Tom. I pars 1: Prolegomena, Trinummus kann nicht mehr einzeln abgegeben werden.
- **eadem. Scholarum in usum recensuit Fridericus Ritschellius.** Tomus I. II. III 1. 2. 8. geh. 1 Thlr. 15 Ngr.
- Einzeln jedes Stück à 5 Ngr.

- Plutarchi de musica edid. Ricardus Volkmann. gr. 8. 1856. geh. 1 Thlr. 6 Ngr.**
- Poppo, Ern. Frid., de historia Thucydidea commentatio. Accedit Index historicus et geographicus. gr. 8. 1856. geh. 20 Ngr.**
- Pott, A. F., Studien zur griechischen Mythologie. Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementbände der Jahrbücher für classische Philologie. gr. 8. 1859. 12 Ngr.**
- Prisciani inst. gramm. libri ed. Hertz, s. Grammatici Latini.**
- Reliquiae iuris ecclesiastici antiquissimae. Syriace primus edidit A. P. de Lagarde. gr. 8. 1856. 4 Thlr.**
- — — — — **Graece edid. A. P. de Lagarde. gr. 8. 1856. 1 Thlr. 20 Ngr.**
- Ribbeck, Otto, über die mittlere und neuere Attische Komödie. Öffentlicher Vortrag, gehalten im Rathhause zu Bern. 8. 1857. geh. 7½ Ngr.**
- Ross, Ludwig, archäologische Aufsätze. Erste Sammlung: Griechische Gräber — Ausgrabungsberichte aus Athen — zur Kunstgeschichte und Topographie von Athen und Attika. Mit acht farbigen und sechs schwarzen Tafeln und einigen Holzschnitten. gr. 8. 1855. geh. 4 Thlr.**
- **eine alte lokrische Inschrift von Chaleion oder Oeanthela, mit den Bemerkungen von J. N. Oekonomides. Mit 1 lithogr. Tafel. gr. 8. 1854. geh. 15 Ngr.**
- Rosbach, Aug., und R. Westphal, Metrik der griechischen Dramatiker und Lyriker nebst den begleitenden musischen Künsten.**
- Erster Theil: **Griechische Rhythmik von August Rosbach. gr. 8. 1854. geh. 1¼ Thlr.**
- Dritter Theil: **Griechische Metrik nach den einzelnen Strophen- gattungen und metrischen Stilarten. Von A. Rosbach und R. Westphal. gr. 8. 1856. geh. 2½ Thlr.**
- Sallusti, C., Crispi Catilina et Iugurtha. Aliorum suisque notis illustravit Rudolfs Dietsch. 8. Vol. I. CATILINA. 1 Thlr. Vol. II. IUGURTHA. 1 Thlr. 15 Ngr.**
- Herabgesetzter Preis für beide Bände zusammen 1 Thlr. 10 Ngr.
- **quae supersunt. Recensuit Rudolfs Dietsch. Volumen I. Commen- tationes. Libri de Catilinae coniuratione et de bello Iugurthino. gr. 8. 1859. geh. 2 Thlr. 12 Ngr.**
- **Vol. II. Historiarum reliquiae. Index. gr. 8. 1859. geh. 2 Thlr. 12 Ngr.**
- Sallusti, C., Crispi opera quae supersunt. Ad fidem codicum manu scriptorum recensuit, cum selectis Cortii notis suisque commentariis edidit, indicem accuratum adiecit FRIDERICUS KRITZIUS, professor Erfurtensis. Vol. III. Historiarum fragmenta continens. Auch unter dem Titel:**
- **Historiarum fragmenta. Pleniora, emendatiora et novo ordine dis- posita suisque commentariis illustrata edidit et indices accuratos adiecit FRIDERICUS KRITZIUS. Accedit codicis Vaticani et Palimpsesti Toletani exemplum lapidi inscriptum. gr. 8. 1853. geh. 3 Thlr.**
- Scenicae Romanorum poesis fragmenta. Recensuit Otto Ribbeck. 2 voll. gr. 8. geh. 6 Thlr.**
- Vol. I. Tragicorum reliquiae. 3 Thlr. — Vol. II. Comicorum reliquiae. 3 Thlr.
- Schaeferi, Arnoldi, de sociis Atheniensium Chabriae et Timothei aetate in tabula publica inscriptis commentatio. 4. 1856. geh. 8 Ngr.**
- Schaefer, Arnold, Demosthenes und seine Zeit. 3 Bände. gr. 8. 1836—1838. geh. 10½ Thlr.**
- Schelte, C., lectiones Lysiacae. (Besonderer Abdruck aus d. Suppl. d. Jahrb. f. class. Philol.) gr. 8. 1856. geh. 15 Ngr.**
- Schottmüller, Alfr., de C. Plini secundi libris grammaticis particula prima. Dissertatio. gr. 8. 1858. geh. 10 Ngr.**
- Schulze, R., quaestiones Hermesianactaeae. Dissertatio. gr. 8. 1838. geh. 10 Ngr.**
- Sharpe's, Samuel, Geschichte Egyptens von der ältesten Zeit bis zur Er- oberung durch die Araber 640 (641) n. Chr. Deutsch von Dr. H. Jolowicz. 2 Bände. Mit einer Karte und drei Plänen. gr. 8. 1857. 1858. geh. 4 Thlr.**
- Sophoclis tragoediae. Graeco et Latine. Ex recensione Gull. Dindorfi. 2 voll. 8. 1850. 2 Thlr. 9 Ngr. Auch jedes Stück einzeln à 7½ Ngr.**
- Struve, Caroli Ludovici, directoris quondam Gymnasii Urbici Regimon- tani, opuscula selecta edidit IACOBUS THEOD. STRUVE. 2 voll. gr. 8. 1854. geh. 5 Thlr.**

- Suetoni, C., Tranquilli praeter Caesarum libros reliquiae edidit Augustus REIFFERSCHIED.** Inest Vita Terenti a FRIDERICO RITSCHELIO emendata atque emendata. gr. 8. 1860. geh. 4 Thlr. 20 Ngr.
- Susemihl, Franz, die genetische Entwicklung der Platonischen Philosophie** einleitend dargestellt. Erster Theil. gr. 8. 1855. geh. 3 Thlr.
- — — **Zweiten Theiles erste Hälfte.** gr. 8. 1857. geh. 2 Thlr.
- — — **Zweiten Theiles zweite Hälfte. (Schluss).** gr. 8. 1860. geh.
- Thucydidis de bello Peloponnesiaco libri octo. Ad optimorum librorum fidem editos explanavit ERNEST. FRID. POPPO.** Vol. IV. Sect. III. gr. 8. 1856. geh. 20 Ngr.
- Titii Dostreni contra Manichaeos libri quatuor syriace Paulus Antonius DE LAGARDE** edidit. gr. Lex.-8. 1859. Geh. 6 Thlr.
- Tragicorum Latinorum reliquiae. Recensuit Otto Ribbeck.** gr. 8. 1832. geh. 3 Thlr.
- Tragicorum Graecorum fragmenta. Recensuit Augustus Nauck.** gr. 8. 1856. geh. 5 Thlr. 20 Ngr.
- ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΡΩΜΑΙΚΑ. Popularia carmina Graeciae recentioris** edidit ARNOLDUS PASSOW. gr. 8. 1860. geh. 4 Thlr. 20 Ngr.
- Usener, Hermannus, Analecta Theophrastea.** gr. 8. 1858. geh. 7½ Ngr.
- Vahlen, Ioannis, In M. Terentii Varronis saturarum Menippearum reliquias coniectanea.** gr. 8. 1858. geh. 1 Thlr. 14 Ngr.
- **analectorum Nonianorum libri duo.** gr. 8. 1859. geh. 12 Ngr.
- Vergili, P., Maronis opera recensuit Otto Ribbeck.** Vol. I. **Bucolica et Georgica.** gr. 8. 1859. geh. 1 Thlr. 18 Ngr.
- Auch unter dem Titel:
- **Bucolica et Georgica recensuit Otto Ribbeck.** gr. 8. 1859. geh. 1 Thlr. 18 Ngr.
- Wachsmuth, Curtius, de Timone Phliasio ceterisque sillographis Graecis** disputavit et sillographorum reliquias collectas dispositas recognitas adiecit C. W. gr. 8. 1859. geh. 16 Ngr.
- **de Cratete Mallota disputavit adiectis eius reliquiis C. W.** gr. 8. 1860. geh. 16 Ngr.

Demnächst werden erscheinen:

- Boeckh's, Aug., gesammelte kleine Schriften. Dritter Band.**
- Bucolicorum Graecorum Theocriti Bionis Moschi reliquiae accedentibus incertorum idylliis.** Edidit HENRICUS LUDOVICUS AHRENS. Vol. III.
- Curtius, Georg, Grundzüge der griechischen Etymologie. II. Theil.**
- Grammatici Latini ex recensione Henrici Kellii.** Vol. IV.
- Grote, G., Griechische Mythologie und Antiquitäten. Uebersetzt von Dr. Th. Fischer.** IV. Band. (Schluss.) gr. 8.
- Hesiodi carmina.** Recensuit et apparatus criticum adiecit H. KÖCHLY.
- Horazens Satiren.** Lateinisch und deutsch mit Erläuterungen von LUDWIG DÖDERLEIN. gr. 8.
- Müller, Lucian, de metris poetarum Romanorum exceptis Plauto et Terentio libri tres.** gr. 8.
- Plauti, T. Macci, comoediae.** Ex recensione et cum apparatu critico FRIDERICI RITSCHELII. Tomi III pars III Poenulum complectens. gr. 8.
- Roszbach, Aug., und R. Westphal, Griechische Metrik. II. Band.** gr. 8.
- — — **die Fragmente und die Lehren der griechischen Rhythmiker, als Ergänzung der griechischen Rhythmik von A. ROSZBACH.**
- Rubino, J., Abhandlungen aus dem Gebiete der Alterthumskunde, insbesondere der römischen.** Erster Band: Ueber den Census.
- Teuffel, W. S., Handbuch der Geschichte der Römischen Litteratur.** 3 Bde.
- Vergili, P., Maronis opera recensuit Otto Ribbeck.** Vol. II. gr. 8.
-

454,375

